

กลุ่มงานวิจัย
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

**การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือของกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
COOPERATIVE LEARNING AND TEACHING PROCESS OF
OCCUPATIONAL AND TECHNOLOGY COURSE (AGRICULTURE)
AT PRATHOM SUKRA 5**

อุ๋นใจ ศรีแก้ว

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : kru_unjai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพโดยทั่วไปของนักเรียนผู้ปกครอง และครูที่รับผิดชอบ การงานอาชีพงานเกษตร (2) ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร (3) ความต้องการที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานเกษตร (4) ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5สังกัดโรงเรียนบ้านแด่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมดของโรงเรียนบ้านแด่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ได้มาโดยเจาะจงจำนวน 25 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมดจำนวน 25 คน ครูโรงเรียนบ้านแด่ทั้งหมดที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตรจำนวน 11 คน

วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์การดำเนินการ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือความถี่ ร้อยละค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนร้อยละ 100 มีความรู้ ร้อยละ 92 มีผลผลิตการเกษตรไม่ดกไม่ประดับ ร้อยละ 84 มีผักตามรั้วรู้จักการใช้และเก็บเครื่องมือเกษตร นักเรียนร้อยละ 86 ทำกิจกรรมในห้องเรียน ร้อยละ 84 มีส่วนร่วมการทำงานกลุ่ม ร้อยละ 72 มีส่วนร่วมในการสำรวจทำแปลง ร้อยละ 72 มีส่วนร่วมในการวางแผน ปัญหาการเรียนเกษตรสถานที่ฝึกทักษะมากร้อยละ 56 อุปสรรคการฝึกทักษะมาก (2) ผู้ปกครองเป็นเกษตรกร ร้อยละ 100 ผู้ปกครองหญิงร้อยละ 96 รับจ้างร้อยละ 90 ค้าขายร้อยละ 90 การศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 68 ร่วมวางแผน กิจกรรมร้อยละ 68 ทำกิจกรรมจริงร้อยละ 64 รับผิดชอบงานร้อยละ 60 สื่อสารโรงเรียนกับบ้าน (3) ครูที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตรวางแผนร้อยละ 100 อบรมให้ความรู้ร้อยละ 90.9 การฝึกปฏิบัติร้อยละ 90.9 ต้องการความรู้ด้านการเกษตรร้อยละ 90.9 ต้องการวัสดุอุปกรณ์การเกษตรร้อยละ 100 ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ บางกลุ่มยังขาดการจัดการภายในกลุ่ม สมาชิกขาดความรับผิดชอบ จึงเสนอแนะให้มีการประสานงานกัน ภายในกลุ่มมากขึ้น และมีข้อบังคับกับนักเรียนที่ไม่ทำงาน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

ABSTRACT

This research's purposes are (1) to study common status of students, parents, and teachers who are responsible for agricultural career (2) to study opinion in cooperatively agricultural instruction (3) to study people's needs in agricultural instruction (4) to study problems in agricultural instruction for students, studying in prathomSuksa5 at Ban Teaw School of Surin Primary Educational Service Area Office 1. The people who are researched are specifically 25 students who are studying in prathomSuksa 5 at Ban Teaw School of Surin Primary Educational Service Area Office 1 and 25 their parents and 11 teachers who are responsible for agricultural career at Ban Teaw School. I change to the researcher for this research as these purposes by using instant program computer. The equipment that is used to collect all data is statistical questionnaire; frequency, percentage, maximum value, minimum value, average, standard deviation, and variance value.

The method that is used to research is got specifically from 25 students who are studying in prathom Suksa 5 at Ban Teaw School of Surin Primary Educational Service Area Office 1 and 25 their parents and 11 teachers who are responsible for agricultural career at Ban Teaw School. I used the questionnaire to be the equipment for this research as these purposes by using instant program computer. The equipment that is used to collect all data is statistical questionnaire; frequency, percentage, maximum value, minimum value, average, standard deviation, and variance value.

The result of research is found that (1) 100% of students have knowledge, 92% of students have produced flowering-plants and garden trees, 84% of students have grown vegetables along the fence and also know how to used and keep agricultural equipment, 86% of students have cooperated to do activities in class, 84% of students have cooperated in group work, 72% of students have cooperated to survey about garden, 72% of students have planned to solve problems about agricultural leaning, 56% student have planned to determine place that they will practice skill, and 28% of students have planned to determine equipment that would be to practice skill. (2) 100% of their parent are farmers, 96% of their parents are female, 90% of their parents work as employees, 90% of their mothers are sellers, 68% of their parents had graduated form primary school, 68% of their parents are responsible for work, 56% of their parents have communicated with school (3) 100% of their teachers who are responsible for agricultural career have planned, 90.9% o

teachers have trained and instructed students, 90.9% of teachers have practiced it, 90.9% of teachers want to know about agricultural knowledge, and 100% of teachers want to have agricultural equipment. The problem that found is somebody still lacks group management and the members do not have responsibility so I suggest them that they should cooperate in teamwork much more than before and also may have regulation with the students who do not work.

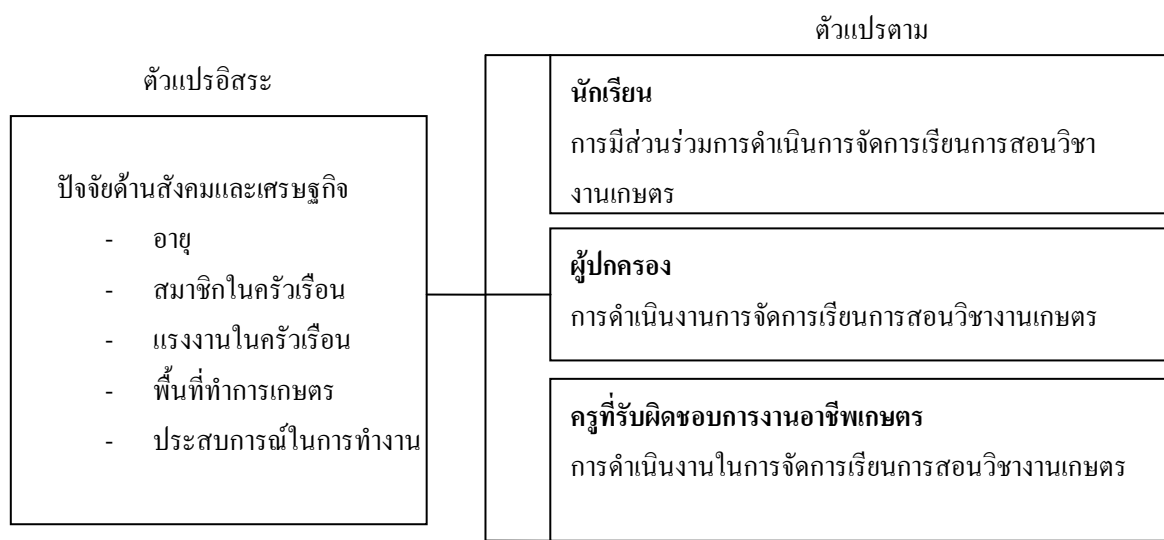
KEYWORDS : Cooperative instruction at Ban Teaw School

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 งาน เกษตรเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งได้นำเทคโนโลยี ต่างๆมาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสม คุ่มค่าและมี คุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการ ใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่มีต่องานตลอดจนคุณ ธรรม จริยธรรมและค่านิยม พื้นฐานจะเห็นได้ว่าการเกษตรถือเป็น อาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคมไทย เป็นอย่างมาก ฉะนั้นต้องการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคม คือ การศึกษาด้านการ เกษตร และในการเรียนการสอนงานเกษตรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็ก เกิดความรู้ เรียนรู้ทักษะและ ประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือการประกอบอาชีพเกษตรต่อไป การเรียนวิชาเกษตร ถือเป็น งานที่หนัก จึงไม่ค่อยมีผู้สนใจเรียน ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความ รู้สึกของผู้เรียนที่ไม่อยากเรียนวิชาเกษตร เพราะ เกิดความเบื่อหน่ายซึ่งผู้วิจัย ได้พยายามคิดหากระบวนการให้ผู้เรียน เรียนแล้วเกิดความสุขรักในวิชาเกษตรกรรม และรักในอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ต้องการ ให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมและตรงตามความต้องการของผู้ เรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแด่ล สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทิสนา แคมมณี (2555;98-106) http://3anuchit095.blogspot.com/2012/08/blog-post_861.html ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษาที่สำคัญที่เผยแพร่แนวคิดของการเรียนรู้แบบนี้ คือ สลาวัน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) รोजер จอห์นสัน (Roger Johnson) กล่าวว่า ในการสอนโดยทั่วไป เรามักจะไม่ให้ความสำคัญและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะแข่งขันกัน ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนรู้ให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ
2. ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเอง ให้เกิดการเรียนรู้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนอื่น
3. ลักษณะร่วมมือกัน หรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย

ราชบัณฑิตสถาน (2551 <http://becreativetv.com/blog/2011/11/>) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ ที่ยึดหลักให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้ โดยพึ่งพากัน มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ใช้ทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกัน มีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานกลุ่ม และมีการตรวจสอบผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

Blackcom (1992 <http://becreativetv.com/blog/2011/11/>) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จโดยผู้เรียนกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสามารถต่างกัน ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการปรับปรุงความเข้าใจในเนื้อหาวิชา สมาชิกแต่ละคนในทีมจะไม่เพียงจะต้องมีความรับผิดชอบแต่ต้องช่วยเหลือกันในกลุ่ม ซึ่งสร้างบรรยากาศของสัมฤทธิ์ผลในการเรียนอีกด้วย

นริรัตน์ สร้อยศรี (2554 <http://becreativetv.com/blog/2011/11/>) สรุปว่า การเรียนรู้แบบ ร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียก Cooperative Learning ว่า การเรียนแบบร่วมมือ

ผ่องฉวี มณีรัตนพันธุ์ (2556 <http://www.gotoknow.org/posts/201289>) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียก cooperative learning ว่า การเรียนแบบร่วมมือ (cooperative base group) หรือ long – term

group กลุ่มประเภทนี้ เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์การทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันมานานมากกว่า 1 หลักสูตร หรือภาคการศึกษา จนกระทั่งเกิดสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้น สมาชิกกลุ่มมีความผูกพัน ห่วงใย ช่วยเหลือกันและกันอย่างต่อเนื่อง ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ มักจะมีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องทำเป็นประจำ เช่น การเขียนรายงาน การเสนอผลงานของกลุ่ม การตรวจผลงาน เป็นต้นในกระบวนการที่ใช้หรือดำเนินการเป็นกิจวัตรในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ เรียกว่า cooperative learning scripts ซึ่งหากสมาชิกกลุ่มปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน จะเกิดเป็นทักษะที่ชำนาญในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและครูในการมีส่วนร่วมการ ดำเนินการจัดการเรียน

การสอน วิชางานเกษตร

3. เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและครูที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานเกษตร
4. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่

รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแด่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบการวิจัยซึ่ง ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนทั้งหมดชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้ปกครองทั้งหมดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูทั้งหมดที่รับผิดชอบการเรียนการสอนงานอาชีพเกษตร โรงเรียนบ้านแด่ ตำบลแด่ อำเภอสว่างบุรี จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 ดังนี้

1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแด่ ตำบลแด่ อำเภอสว่างบุรี จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

1.2 ผู้ปกครอง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านแด่ ตำบลแด่ อำเภอสว่างบุรี จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

1.3 ครู ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูที่รับผิดชอบการเรียนการสอนงานอาชีพเกษตร โรงเรียนบ้านแด่ ตำบลแด่ อำเภอสว่างบุรี จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 11 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามประกอบไปด้วยคำถามแบบเลือกตอบ เดิมคำ ในช่วงว่าง และประมาณค่า วิธีการสอบถามในแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

2.2.1. แบบสอบถามนักเรียน มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเตล สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุรินทร์เขต 11 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นศึกษา จำนวนสมาชิก อาชีพบิดา มารดา ปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร หากไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ผู้ปกครองประกอบอาชีพ เรียนวิชาการงานอาชีพงานเกษตรได้รับอะไร นักเรียนมีกิจกรรมส่วนตัวหรือไม่ ที่บ้านของนักเรียนปลูกผักสวนสวนครัวหรือไม่ ที่บ้านของนักเรียนปลูกผักสวนสวนครัวหรือไม่ รั้วกินได้หรือไม่ ที่บ้านของนักเรียนปลูกผักสวนสวนครัวในกระถางหรือไม่ ที่บ้านของนักเรียนปลูกไม้ดอกไม้ประดับหรือไม่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านเตล สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 2 หมายถึง ระดับการเข้าร่วมกิจกรรม ประจำ
- 1 หมายถึง ระดับการเข้าร่วมกิจกรรม บางครั้ง
- 0 หมายถึง ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 2 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักเรียนเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับของปัญหามาก
- 2 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย

2.2.2 แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพโดยทั่วไปของผู้ปกครองที่รับผิดชอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน การมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน การประกอบอาชีพระดับการศึกษาจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร ท่านทราบหรือไม่ว่าบุตร/หลานเรียนวิชาการงานเกษตร ท่านสนับสนุนกิจกรรมที่บุตรหลานของท่านปฏิบัติเกี่ยวกับงานเกษตรหรือไม่ ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านได้รับประโยชน์บ้างจากการเรียนวิชาการงานเกษตร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับ ผลการดำเนินงานการจัดการเรียน

การสอนวิชาการงานเกษตรเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก
- 2 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย

ตอนที่ 3 ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชางานเกษตร
แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 2 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

ตอนที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร แบบสอบถามแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับของปัญหามาก
- 2 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย

2.2.3 แบบสอบถามครู มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนข้อมูลของผู้บริหารผู้บริหาร ครู มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด วิชาเอกที่จบ วิชาโทที่จบ
ประสบการณ์ในการสอนวิชางานเกษตร การดำเนินกิจกรรมวิชางานเกษตรในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
วิชาการงานอาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรเป็น
แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 2 หมายถึง ระดับการดำเนินงานประจำ
- 1 หมายถึง ระดับการดำเนินงานบางครั้ง
- 0 หมายถึง ระดับการดำเนินงานไม่เคย

ตอนที่ 3 ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชางานเกษตร
แบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 2 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

ตอนที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร แบบสอบถาม แบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับของปัญหามาก
- 2 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย

2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยต่างๆ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การสร้างแบบสอบถาม แบบทดสอบ โดยกำหนดกรอบของเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดการวิจัย

3. นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุง ไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนบ้านเตล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

5. นำแบบทดสอบทดสอบความรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเตลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ที่เรียนวิชาการงานกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน เป็นแบบกา (X) เลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนัดหมายกับ นักเรียนแล้วสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักเรียน ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชาการเกษตร ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเกษตร ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการเกษตร

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนัดหมายกับผู้ปกครองนักเรียนแล้วดำเนินการสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชาการเกษตร ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนงานเกษตร ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกษตร

3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนัดหมายกับครูและดำเนินการสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของครู ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชาการเกษตร ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเกษตร ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการเกษตร

4. ช่วงเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 – 31 มีนาคม 2556 ปีการศึกษา 2555 โดยการสอบถามเป็นรายบุคคล จนครบจำนวน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป SPSS โดยการนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดทำรหัสข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาความเชื่อมั่นโดยใช้สถิติ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ ในตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และ ตอนที่ 4 ของแบบสอบถามแต่ละฉบับโดยมีเกณฑ์การอ่านค่าดังนี้

2.34 – 3.00 หมายถึง ระดับความต้องการ / ปัญหาหนัก

1.67 – 2.33 หมายถึง ระดับความต้องการ / ปัญหาปานกลาง

1.00 – 1.66 หมายถึง ระดับความต้องการ / ปัญหาน้อย

4. สรุปการวิจัย

1. นักเรียน ร้อยละ 100 มีความรู้ ร้อยละ 92 มีผลผลิตการเกษตรไม่ตกไม้ประดับ ร้อยละ 84 มีผักตามรั้ว รู้จักการใช้และเก็บเครื่องมือเกษตร นักเรียนร้อยละ 86 ทำกิจกรรมในห้องเรียน ร้อยละ 84 มีส่วนร่วมการทำงาน กลุ่ม ร้อยละ 72 มีส่วนร่วมในการสำรวจทำแปลง ร้อยละ 72 มีส่วนร่วมในการวางแผน ปัญหาการเรียนเกษตร สถานที่ฝึกทักษะมาก ร้อยละ 56 อุปกรณ์การฝึกทักษะมาก

2. ผู้ปกครองนักเรียนเป็นเกษตรกรร้อยละ 100 ผู้ปกครองหญิงร้อยละ 96.0 รับจ้างร้อยละ 90.0 ค่าขายร้อยละ 90.0 การศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 68.0 ร่วมวางแผนกิจกรรม ร้อยละ 68.0 ทำกิจกรรมจริง ร้อยละ 64.0 รับผิดชอบงาน ร้อยละ 60.0 สื่อสารโรงเรียนกับบ้าน

3. ข้อมูลครู ที่รับผิดชอบงานอาชีพเกษตรวางแผนร้อยละ 100 อบรมให้ความรู้ ร้อยละ 90.9 การฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 90.9 ต้องการความรู้ด้านการเกษตร ร้อยละ 90.9 ต้องการวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ร้อยละ 100 ปัญหาอุปสรรคที่พบคือบางกลุ่มยังขาดการจัดการภายในกลุ่ม สมาชิกขาดความรับผิดชอบ จึงเสนอแนะให้มีการประสานงานกันภายในกลุ่มมากขึ้น และมีข้อบังคับกับนักเรียนที่ไม่ทำงาน

5. อภิปรายผล

1. สภาพโดยทั่วไปของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู จากการศึกษาพบว่านักเรียนเพศหญิงร้อยละ 56.0 เพศชายร้อยละ 44.0 นักเรียนร้อยละ 84.0 อายุ 11 ปี และร้อยละ 16.0 อายุ 12 ปี บิดารับจ้างร้อยละ 76.0 ทำนา ร้อยละ 56.0 บิดามารดามีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง ร้อยละ 96.0 การศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 68.0 ร่วมวางแผนกิจกรรม ร้อยละ 68.0 ทำกิจกรรมจริง ร้อยละ 64.0 รับผิดชอบงาน ร้อยละ 60.0 สื่อสารโรงเรียนกับบ้าน ครู ร้อยละ 100 อบรมให้ความรู้ ร้อยละ 90.9 การฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 90.9 ต้องการความรู้ด้านการเกษตร ร้อยละ 90.9 ต้องการวัสดุอุปกรณ์การเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ได้รับความรู้ด้านการเกษตร ร้อยละ 100 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พรรณรศมี เจริญธรรมสาร กล่าวว่า การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่ากับรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มด้วย บุญครอง ศรีนวล (2543 : 10) กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ รวมทั้งการฝึกทักษะทางสังคมให้เกิดกับผู้เรียนด้วย

2. ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ต่อการดำเนินงานการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จากการศึกษาพบว่านักเรียนร่วมกิจกรรมในห้องเรียนดำเนินงานเป็นประจำ ร้อยละ 80.0 มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มในห้องเรียนเป็นประจำ ร้อยละ 84.0 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานเป็น

ประจำร้อยละ 72.0 มีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งพื้นที่ทำแปลงเพาะปลูก ประจำร้อยละ 72.0 มีส่วนร่วมในการใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเกี่ยวกับดินบางครั้งร้อยละ 60.0 ดำเนินการเป็นประจำร้อยละ 40.0 มีส่วนร่วมในการใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเกี่ยวกับพืชดำเนินงานเป็นบางครั้งร้อยละ 64.0 มีส่วนร่วมในการดูแลเอาใจใส่ รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ยพืชผักเป็นบางครั้งร้อยละ 68.0 มีส่วนร่วมในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชเป็นประจำร้อยละ 96.0 มีส่วนร่วมในการปักชำพืช(ราก กิ่ง ใบ)บางครั้งร้อยละ 64.0 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเลี้ยงปลาตุ๋กในบ่อซีเมนต์เป็นบางครั้งร้อยละ 64.0 มีส่วนร่วมในบันทึกกิจกรรมที่ปฏิบัติบางครั้งร้อยละ 52.0 ได้รับผลตอบแทนจากการทำกิจกรรมเป็นประจำร้อยละ 56.0 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญ สาธร (2523:18) กล่าวว่า งานบริหารโรงเรียนเป็นงานที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องปฏิบัติมี 7 ประการ คืองานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน งานธุรการ งานบริการและงานวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตของโรงเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสำเร็จของศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษา อันจะนำมาซึ่งชื่อเสียงของโรงเรียน

3. ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูต่อการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาความต้องการความรู้เกี่ยวกับการเกษตรทั่วไปมากร้อยละ 60.0 ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักมากร้อยละ 76.0 ต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกไม้ดอกไม้ประดับมากร้อยละ 76.0 ครูต้องการความรู้ด้านการเกษตรร้อยละ 90.9 ต้องการวัสดุอุปกรณ์การเกษตรร้อยละ 100 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรางคนาอนุกุลประเสริฐ (2548:60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมคิดรวบวางแผนการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ที่แท้จริงนั้นสำคัญคือการที่ผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบต่อการทำงานการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ การดูแลเอาใจใส่งานที่ดำเนินการอยู่ไม่น้อยเพียงใดนั้นจากการสังเกตของผู้วิจัยเห็นว่าทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มเพื่อนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนทำงานอย่างเป็นระบบนำประโยชน์จากสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

4. ปัญหาของนักเรียน ผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จากการศึกษาพบว่าการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานเกษตรระดับปานกลางร้อยละ 84.0 ปัญหาการจัดกิจกรรมกลุ่มระดับปานกลางร้อยละ 64.0 ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับพืชระดับปานกลางร้อยละ 64.0 ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงปลาระดับปานกลางร้อยละ 56.0 ปัญหาการรับผิดชอบงานที่มอบหมายระดับปานกลางร้อยละ 52.0 ปัญหาการนำความรู้ด้านการเกษตรไปใช้ที่บ้านระดับมากร้อยละ 64.0 สถานที่ฝึกปฏิบัติทักษะการเกษตรไม่เพียงพอระดับมากร้อยละ 56.0 สอดคล้องกับบุญครอง ศรีนวล (2543 : 10) กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นการเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการช่วยให้อีกกลุ่มประสบความสำเร็จ รวมทั้งการฝึกทักษะทางสังคมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วย และสอดคล้องกับวรรณพงษ์ เมืองเส้น(2551:66) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรสำหรับเด็กนักเรียนในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนและการฝึกอบรมแก่นักเรียนแล้วมีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรโดยการปฏิบัติที่หลากหลายทั้งการปลูกพืชเช่นการปลูกพืชผักการเพาะเห็ดและเลี้ยงสัตว์เช่นการเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ ปลา กบ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสภาพบริบทของพื้นที่และมีการนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการจัดการเรียนการสอน แต่ครูบางคนก็

ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนปัญหาที่พบได้แก่ การที่นักเรียนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเรียนเกษตร การดำเนินงานขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกิจกรรมการเกษตรเท่าที่ควร ครูผู้สอนขาดความมุ่งมั่นในการสอนขาดการจัดการที่ดีขาดความรู้ทางการเกษตรขาดขวัญกำลังใจในการทำงานซึ่งปัญหาเหล่านี้ยังรอการแก้ไขและพัฒนาจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

6. ข้อเสนอแนะ

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแด่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี(งานเกษตร)ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแด่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 1 ต่อไปดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน ครูควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่หลากหลายและเพียงพอกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและจำนวนนักเรียนเพราะถ้าขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนจะมีผลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากหรือขาดทักษะทางการเรียน
2. ผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเล่าเรียนของนักเรียนและเข้าใจในการทำกิจกรรมการเรียนเพราะนักเรียนทำกิจกรรมที่โรงเรียนต้องอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์จากที่บ้านเป็นส่วนใหญ่เพราะอุปกรณ์ทางการฝึกทักษะไม่เพียงพอและไม่เป็นส่วนใหญ่และผลจากการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถนำไปบริโภคที่บ้านได้เช่นผักสวนครัว
3. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญในการแสดงความคิดเห็นในการเรียนของนักเรียนและสนับสนุนปัจจัยด้านการเรียน อุปกรณ์การเรียน
4. การเรียนแบบร่วมมือ ต้องได้รับการร่วมมือจากนักเรียน ผู้ปกครองและครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมในการสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือในการเรียนแต่ละครั้ง
5. สื่ออุปกรณ์การเรียนแบบร่วมมือ ผู้เรียนต้องได้รับทั่วถึงและร่วมกิจกรรมทุกครั้งในแต่บทบาทในแต่ละกิจกรรมและเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องได้ร่วมกิจกรรมทั่วถึงทุกคนและต้องได้รับการประเมินแต่ละกิจกรรม

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร
 กิรติวัฒน์ อักเส (2543) “การดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยชัน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ทิศนา ขัมมณี (2548) ศศ.ดร.นริรัตน์ สร้อยศรี (2554) “แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ” ค้นคืนวันที่
 5 มีนาคม 2556 จาก <http://becreativetv.com/blog/2011/11/>

นริรัตน์ สร้อยศรี (2554) “แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ” ค้นคืนวันที่ 5 มีนาคม 2556 จาก

<http://becreativetv.com/blog/2011/11/>

นิคม ชมพุดอง (2545) *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตร*

สถานศึกษา มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์

นิตยา เจริญนิเวศนกุล (2541) “ผลของการใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือประเภทการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มี

การทดสอบย่อยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”

วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำเนา)

ทศนา แฉมมณี (2548) ผศ.ดร.นริรัตน์ สร้อยศรี (2554) “แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ” ค้นคืนวันที่

5 มีนาคม 2556 จาก <http://becreativetv.com/blog/2011/11/>

**การพัฒนาภารกิจปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา
ในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)**

**THE DEVELOPMENT OF PERFORMANCE TASK TO ENHANCE
STUDENTS' ANALYTICAL THINKING IN BUSINESS ETHICS COURSE
(BUS 400)**

จิตรพร ลีละวัฒน์

ผู้อำนวยการศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : Jitraporn.le@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ เพื่อ 1) พัฒนาภารกิจปฏิบัติสำหรับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ และ 2) ศึกษาผลของภารกิจปฏิบัติที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา ในปีการศึกษา 2554 ภาคศึกษาที่ 2 และ ปีการศึกษา 2555 ภาคศึกษาที่ 1 ระยะเวลา 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2555 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2555 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป 2 วิธี คือ 1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย และ 2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล ได้นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา และพรรณนาเชิงวิเคราะห์

สรุปผลดังนี้ 1) ผู้วิจัยพัฒนาภารกิจปฏิบัติได้ 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมชาติของนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา ก่อน และหลังจากนั้น ได้พัฒนาภารกิจปฏิบัติชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว) ซึ่งภารกิจปฏิบัติทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วยแบบทดสอบหัวข้อคำถาม (สถานการณ์) และ เอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ) และ แบบประเมินผล 2) ผลการนำภารกิจปฏิบัติชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 ไปใช้กับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ ผลการประเมินการทำภารกิจปฏิบัติทั้ง 2 ชุด ได้ผลในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ นักศึกษาเกือบทุกคนมีความคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 คน จาก 7 คน โดย จำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลางคืออธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ จำนวน 3 คนหลังมีทักษะการคิดระดับมากคือทั้งอธิบายจุดแข็งจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการและเขียนข้อสรุปจากเอกสารได้ถูกต้อง และยังเสนอให้ผู้วิจัยใช้ภารกิจปฏิบัติกับการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาทั้งการสอนและการสอบ

คำสำคัญ: ภารกิจปฏิบัติ ความคิดวิเคราะห์ จริยธรรมทางธุรกิจ

ABSTRACT

The purposes of this study were, firstly, to develop the performance tasks for students in Business Ethics Course (BUS400) and secondly, to study the effect of the performance tasks in enhancing analytical

thinking of students during the second semester of 2011 academic year and first semester of 2012 academic year totaling 12 months.

The methods of the study can be divided into 1) analytical induction and 2) typological analysis.

The findings were that:

1) The researcher could develop two sets of performance task: the good governance for a stakeholder which was initially tested by students and; the executives' business ethics on Thailand's rice mortgage policy. Both sets of performance task development include situation test questionnaires, information documents and assessment forms (rubrics scores).

2) The utilizing of the performance tasks in business ethics course (BUS 400), the researcher found that they yielded the same conclusions. The majority of those who finished each set of the performance tasks testing had processed analytical thinking skills. Three out of the six students in this group had average level of thinking skills which was revealed by their explanations of the weak and strong points. The three other students had a high level of thinking skills which was showed by their greater ability to explain the weak and strong points, and they could also correctly write a conclusion report which could identify the documents. The students also suggested to the researcher to apply performance task testing to actual undergraduate classroom teaching. Furthermore, they would like to encourage the use of moral and ethical thinking in all undergraduate classroom teaching activities and examinations.

KEY WORD : Performance Task, Analytical Thinking, Business Ethics

1. บทนำ

นโยบายของรัฐบาลไทยแถลงต่อรัฐสภาว่า “นำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมือง และความมั่นคง” ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยซึ่งสถาบันการศึกษาของประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมการพัฒนาบัณฑิตไทยให้สามารถพร้อมรับมือกับการเข้าสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วย สถาบันการศึกษาควรตระหนักในการพัฒนาให้นักศึกษาไทยมีทักษะการคิดขั้นสูง การคิดวิเคราะห์ภายใต้สถานการณ์จริงนอกเหนือจากการเรียนการสอนซึ่งมีกระบวนการการวัดประเมินผลตามปกติแล้ว การวัดการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องพัฒนาขึ้นอย่างเหมาะสมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา

ทักษะการคิดขั้นสูงเป็นการดำเนินการที่ซับซ้อนต้องมีการผสมผสานขั้นตอนในการประมวล กระทำต่อข้อมูลหลายขั้นตอน และทักษะการคิดขั้นสูงเป็นความสามารถในการดำเนินการทางปัญญาที่มีขั้นตอนในการประมวลได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง และเป็นไปอย่างอัตโนมัติประกอบด้วยการคิดวิจารณ์ (Critical Thinking) การคิดเชิงเหตุผล (Analytic Reasoning) และ การคิดแก้ปัญหา (Problem solving) ดังเห็นได้จากงานการศึกษาวิจัย

ทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครูเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอนคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน (นาคยา ปิณฑานนท์ และคณะ, 2011)

ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่รับผิดชอบการสอนรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ ซึ่งการเรียนการสอนในรายวิชานี้เดิมผู้สอนบรรยายตามเนื้อหา ทฤษฎีจากเอกสารประกอบการสอน ตำรา ยกตัวอย่าง ทำแบบฝึกหัด และทำแบบทดสอบตามแผนการสอน ประกอบกับสถานการณ์สังคมไทยมีปัญหาด้านการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ รวมทั้งภาครัฐ จนทำให้เมื่อผู้สอนได้เข้ารับการอบรมเรื่องการฝึกพัฒนาการกิจปฏิบัติ (Performance Task) จึงเกิดความสนใจและตั้งใจจะพัฒนาการกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อให้นักศึกษาใช้ความสามารถ และ เกิดทักษะการคิด กระบวนการคิด 1) การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หรือ ความรู้ที่มีอยู่ 2) เลือกยุทธวิธีการคิดอย่างพิถีพิถัน และรอบคอบ 3) วางแผนกำกับ หรือ ตรวจสอบและประเมินกระบวนการคิดของตนเองรวมทั้งผลลัพธ์ และนำไปใช้ในการปรับการคิดและแผนงานของตนเอง และ ศึกษาผลของการใช้การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา ในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) ปีการศึกษา 2554 ภาคศึกษาที่ 2 และ ปีการศึกษา 2555 ภาคศึกษาที่ 1

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

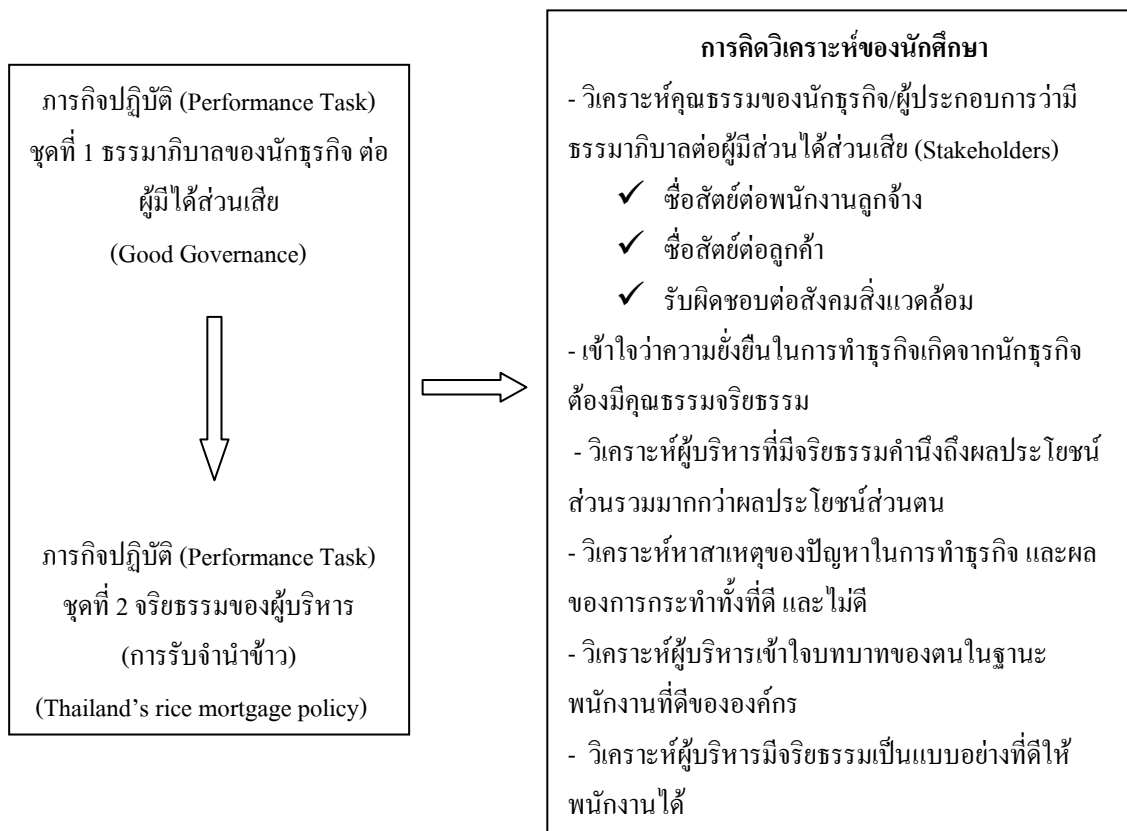
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) สามารถแบ่งผลการศึกษาค้นคว้าออก เป็น 4 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) และแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอนที่ 2 การคิดขั้นสูง ตอนที่ 3 เนื้อหาการสอนรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ หัวข้อคุณธรรมของผู้บริหาร และ ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy) (อ้างอิงใน ชวาล แพรัตนกุล, 2525, หน้า 7) ได้จำแนกพฤติกรรมทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ความเข้าใจ (Understanding) การวิเคราะห์ (Analyzing) และการประเมินค่า (Evaluation) และ ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดคล้องที่ดึงดูดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนว ทางที่พึงประสงค์ ได้แก่ การเกิดค่านิยม (Value) และการจัดระบบ (Organize)

แนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาต้องเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียนสามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว

ทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูงกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ทักษะการคิดซับซ้อน ทักษะพัฒนาทักษะการคิด ทักษะกระบวนการคิด การวิเคราะห์

จากทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูง ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) เพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400) ดังกรอบแนวคิดข้างล่างนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) จำนวน 2 ชุด โดยพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 และ พัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ใช้ในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

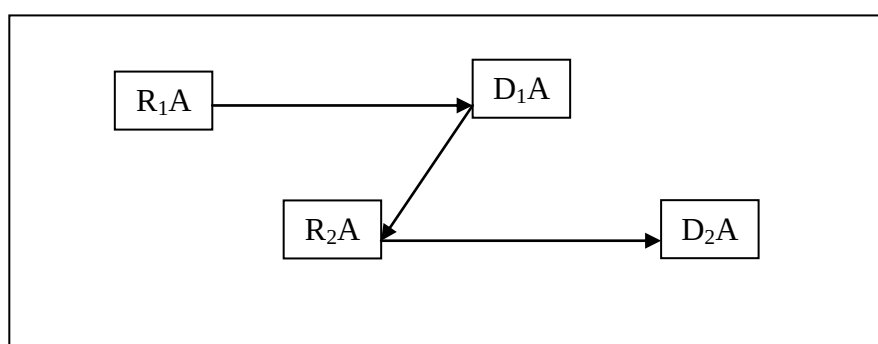
3.1 เพื่อพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) สำหรับนักศึกษาในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400)

3.2 เพื่อศึกษาผลของภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ที่มีต่อการเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

4. วิธีการดำเนินวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ลงทะเบียน วิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) จำนวน 140 คน แบ่งเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 70 คน และ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 1/2555 จำนวน 70 คน กลุ่มที่ 1 ปี การศึกษา 2/2554 จำนวน 7 คน และ กลุ่มที่ 2 ปี การศึกษา 1/2555 จำนวน 7 คน ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนคือ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามจำนวนร้อยละ 10 ของนักศึกษาในชั้นเรียน และ การสุ่มตัวอย่าง สุ่มโดยเลือกแบบเจาะจงนักศึกษาที่สนใจ

4.2 แผนการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ของ นักศึกษารายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS400) โดยมีแผนการวิจัยดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 2 แผนการวิจัย

จากแผนภาพที่ 2 แผนการวิจัย สามารถอธิบายขั้นตอนการวิจัยได้ดังนี้
ขั้นตอนการวิจัย มี 5 ขั้นตอน คือ

1. การสร้างภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1
2. การทดลองใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1
3. การนำผลมาปรับปรุง เพื่อพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2
4. การทดลองใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2
5. สรุปผลรวม

4.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นำร่างภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 ธรรมาภิบาล ของนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Good Governance) พร้อมแบบประเมินผล (rubrics scores) ให้ผู้เชี่ยวชาญ ภาคเอกชนที่มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่น ของสมาคมธนาคารไทย จำนวน 1 คน และ ให้อาจารย์ผู้ร่วมสอนรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 2 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และเมื่อพัฒนาแล้วเสร็จผู้วิจัยได้นำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดนี้มาให้ คณาจารย์ นักวิชาการของสถาบันการศึกษาผู้ซึ่งได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร โครงการวิจัยเชิง ปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักศึกษา ได้ร่วมกันวิพากษ์ ณ สถาบันคลังสมองของชาติ ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2555 ซึ่งเป็นวันประชุมติดตามการพัฒนาแบบทดสอบ Performance Task ของสถาบันการศึกษาใน ประเทศไทย ประทานที่ประชุมคือ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา

ซึ่งที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยนำมาปรับเป็น การกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว) (Thailand's rice mortgage policy)

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอนโดยมีการทดลองทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 และ 2 เป็นกิจกรรมนอกเหนือจากตารางเรียน ผู้วิจัยจึงนัดนักศึกษาในเวลาว่างพร้อมเพรียงกัน นักศึกษามีเวลาทำแบบทดสอบ 3 ชั่วโมง (หากนักศึกษาค้นใดทำเสร็จส่งก่อนเวลาได้) การสังเกตอภิปรายของนักศึกษาระหว่างทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ถ่ายรูปบรรยากาศระหว่างทำจับเวลา บันทึกการทำงานกระทั่งเมื่อนักศึกษาส่งภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และหลังจากนั้นผู้วิจัยให้นักศึกษาเขียนแสดงความรู้สึกระหว่างทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) มีหัวข้อต่างๆ คือ ข้อมูลส่วนตัว/เหตุผลที่มาเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง/ความคิดเห็นในการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ได้แก่ความรู้สึที่มีต่อภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ขั้นตอนและวิธีการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ระยะเวลาในการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) จำนวน 3 ชั่วโมงมีความเหมาะสมเพียงใด /ประเมินผลตนเองเบื้องต้นในการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) /ควรใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) นี้กับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนนหรือไม่ และ ข้อเสนอแนะ อื่นๆ

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป มี 2 วิธี 1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical induction) โดยการตีความสร้างเป็นข้อสรุปจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ 2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) คือการจำแนกข้อมูลออกเป็นชนิดโดยวิธีไม่ใช้ทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมของข้อมูลโดยใช้สามัญสำนึกหรือประสบการณ์ของผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสร้างข้อสรุปแล้วได้เรียบเรียงนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา (Description) และพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical description)

4.6 ระยะเวลา 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2555 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2555

4.7 ตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรอิสระ คือ ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) และ ตัวแปรตาม คือ ความคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ผู้วิจัยพัฒนาได้จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมชาติของนักธุรกิจต่อผู้มีได้ส่วนเสีย (Good Governance) เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาก่อน และหลังจากนั้นได้พัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว) ซึ่งทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วยแบบทดสอบหัวข้อคำถาม (สถานการณ์) และ เอกสารสารสนเทศ (เอกสารประกอบ)

5.1.1 ผลการพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมชาติของนักธุรกิจต่อผู้มีได้ส่วนเสีย (Good Governance)

มีผลต่อ		สิ่งต้องปรับปรุงในการพัฒนา Performance Task ชุดที่ 2
อาจารย์ผู้ประเมินภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)	นักศึกษาผู้ทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)	
-ใช้เวลาในการประเมินมากมีคำถาม 4 ข้อ -อ่านคำตอบอย่างน้อยสองครั้ง -ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกให้คะแนนแต่ละข้อเท่าใดทำให้เกิดปัญหาในการให้คะแนนเนื่องจากในแต่ละประเด็นที่นักศึกษาเขียนตอบเนื้อหาทำกึ่งระหว่างข้อคะแนน	-เชื่อเอกสารประกอบว่าเป็นความจริง -การใช้ภาษาการเขียนมีทั้งเขียนถูกหลักภาษาเป็นประโยคชัดเจนและมีบางคนเขียนไม่เป็นประโยคตอบเนื้อหาสั้นๆขาดเหตุผลสนับสนุน	-เพิ่มหลุมพรางในเอกสารประกอบให้มากขึ้น -เพิ่มรูปแบบเอกสารประกอบให้หลากหลาย เช่น กราฟ สถิติ รูปภาพ ข่าว เป็นต้น -คำถามมี 4 ข้อ และในแต่ละข้อมีคำถามย่อยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอีก ทำให้นักศึกษาอาจข้ามไม่ตอบคำถามย่อย -คำถามกว้างเกินไป ทำให้นักศึกษาสามารถเขียนโดยใช้ความรู้สึกส่วนตัวหรือใช้ความรู้เดิมมาเขียนตอบได้ จึงควรทำให้คำถามแคบเจาะจง เพื่อจะได้ทำความเข้าใจกับเรื่องได้ดีขึ้น -สถานการณ์ที่ออกแบบเป็นเรื่องความมีคุณธรรมจริยธรรม (ดี) และความไม่มีคุณธรรมจริยธรรม (ไม่ดี) ของนักธุรกิจ ซึ่งหัวข้อเป็นเรื่องของผู้ประกอบการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กรอาจทำให้นักศึกษาไม่กล้าเขียนในสิ่งที่ขัดแย้งกับความดีงามของสังคมเพราะถ้าเขียนตอบจะทำให้ตนเองดูเป็นคนไม่ดี

5.1.2 ผลการพัฒนาภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร

(การรับจำนำข้าว) (Thailand's rice mortgage policy)

มีผลต่อ		สิ่งได้ปรับปรุงในภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2
อาจารย์ผู้ประเมิน Performance Task	นักศึกษาผู้ทำ Performance Task	
-ใช้เวลาในการประเมินมากมีคำถาม 5 ข้อ -อ่านคำตอบสองครั้ง -ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกให้คะแนนแต่ละข้อเท่าใดเนื่องจากในแต่ละประเด็นที่นักศึกษาเขียนตอบเนื้อหาทำกึ่งระหว่างข้อคะแนน	-เชื่อเอกสารประกอบว่าเป็นความจริง -การใช้ภาษา การเขียนมีทั้งเขียนถูกหลักภาษาเป็นประโยคชัดเจน และมีบางคนเขียนไม่เป็นประโยคตอบเนื้อหาสั้นๆขาดเหตุผลสนับสนุน	-เพิ่มหลุมพรางในเอกสารประกอบมากขึ้น -เพิ่มรูปแบบเอกสารประกอบหลากหลาย เช่น ตารางตัวเลขการเปรียบเทียบข้อมูล กราฟสถิติ กำไรของบริษัท ตารางราคาซื้อขายข้าวเปลือก รูปภาพข้าวและชาวนา เป็นต้น -คำถามมี 5 ข้อ และในข้อ 1 และ ข้อ 3 ให้นักศึกษาระบุจุดแข็ง จุดอ่อนของข้อเสนอ ของบุคคลในสถานการณ์

		-มีคำถามย่อยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นชัดเจนขึ้น -คำถามชัดเจน เจาะจงขึ้น นักศึกษาสามารถเขียนจากสถานการณ์และจากเอกสารประกอบที่กำหนดให้ -ออกแบบเป็นสถานการณ์จริงเป็นนโยบายจริงของภาครัฐมีข้อมูลข่าวสารที่แพร่หลาย

5.2 ผลการนำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ไปใช้กับนักศึกษาในรายวิชา จริยธรรมทางธุรกิจ

5.2.1 ผลจากนักศึกษาทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 1 หัวข้อ ธรรมชาติของนักธุรกิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Good Governance) ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 7 คน เพศหญิง 4 คน เพศชาย 3 คน ศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน และ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ 5 คน ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเฉพาะด้านทางบริหารธุรกิจ และเป็นวิชาเลือกเสรี ผลการประเมินการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 คนจากทั้งหมด 7 คน โดย จำนวน 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลางคืออธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ จำนวน 3 คน หลังมีทักษะการคิดระดับมากคือทั้งอธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการและเขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ระบุให้ได้ถูกต้อง ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเวลาในการทำจำนวน 3 ชั่วโมง เหมาะสมดีแล้ว กระบวนการลงมือทำเริ่มจากการอ่านคำถาม อ่านสถานการณ์และ อ่านเอกสารประกอบครบทุกชิ้นทำเครื่องหมายขีดเน้นจุดที่มีใจความสำคัญ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดว่าตนเองสามารถทำ/วิเคราะห์ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ได้ไม่ยากเพราะว่าสถานการณ์ของคำถามเกี่ยวกับ จริยธรรม ธรรมชาติของผู้บริหาร เป็นเรื่องความดี ความไม่ดี มีความชัดเจน และเห็นว่าควรใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) จริงในชั้นเรียนกับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน และยังเสนอแนะให้ผู้วิจัยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาทั้งสอน และการสอบ

5.2.2 ผลจากนักศึกษาทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ชุดที่ 2 หัวข้อ จริยธรรมของผู้บริหาร (การรับจำนำข้าว) (Thailand's rice mortgage policy) ครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 1/2555 ทั้งหมดเป็นเพศหญิง 7 คน ศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ เรียนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาเฉพาะด้านทางบริหารธุรกิจ ผลการประเมินการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่ จำนวน 6 คนจากทั้งหมด 7 คน มีทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 3 คนแรก มีทักษะการคิดระดับปานกลางคืออธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ 3 คนหลังมีทักษะการคิดระดับมากคือทั้งอธิบายจุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการและเขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ระบุให้ได้ถูกต้อง ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการทำภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเวลาในการทำจำนวน 3 ชั่วโมง เหมาะสมดีแล้ว กระบวนการลงมือทำเริ่มจากการอ่านคำถาม อ่านสถานการณ์ และอ่านเอกสารประกอบครบทุกชิ้น ทำเครื่องหมายขีดเน้นจุดที่มีใจความสำคัญ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดว่าการทำ/คิดวิเคราะห์ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)

มีความยาก เพราะว่าสถานการณ์การรับจำนำข้าวจะเป็นสถานการณ์จริงแต่เป็นเรื่องไกลตัวมีความซับซ้อนเข้าใจยาก อย่างไรก็ตามนักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรใช้ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) จริงในชั้นเรียนกับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน ทั้งยังเสนอแนะให้ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชา ทั้งการสอนและการสอบ

6. อภิปรายผลการวิจัย

นักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับปานกลางถึงระดับมาก คือสามารถอธิบายจุดแข็ง จุดอ่อนได้อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้องตามหลักการ และ เขียนข้อสรุปที่ได้จากเอกสารที่ระบุให้ได้ถูกต้อง ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ (Analyzing) หรือ แยกแยะเรื่องราวสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคนเห็นได้จากผลสะท้อนจากผู้เรียน ในส่วนความคิดเห็นของนักศึกษายังเห็นว่าการใช้ การกิจปฏิบัติ (Performance Task) นั้นจริงกับการเรียนการสอน การสอบเก็บคะแนน ในชั้นเรียน ทั้งยังเสนอแนะให้ผู้วิจัยหรือผู้สอนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาทั้งการสอน และ การสอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีเบนจามิน บลูม และคณะ (1956) กล่าวว่าเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ 1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง 2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ 3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิดความเข้าใจ และเกิดความรู้สึนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น

ผู้วิจัยได้พัฒนาการกิจปฏิบัติ (Performance Task) จำนวน 2 ชุด ให้นักศึกษาใช้ในรายวิชาการจริยธรรมทางธุรกิจ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากคำถามสถานการณ์จริงเน้นเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร นักศึกษาวิเคราะห์ตัดสินความถูกต้อง/ความไม่ถูกต้อง ซึ่งนักศึกษาต้องยกเหตุผล ยกหลักฐานมาเขียนสนับสนุนความคิดวิเคราะห์ดังกล่าวซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขหรือแก้ปัญหาทางการศึกษา และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาด้วนกระบวนการเรียนรู้ ปรากฏตามมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และ ยังสอดคล้องกับการนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้น

สูงของนิสิตนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา (ทศนา แคมมณี คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ และคณะ, 2553) ทั้งสิ้นจำนวน 31 ทักษะ เพื่อช่วยให้คณาจารย์สถาบันครุศึกษาสามารถนำความรู้เกี่ยวกับทักษะเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือที่จัดทำขึ้นโดยใช้แนวทางหลัก 3 แนวทาง ประกอบด้วย แนวทางการบูรณาการทักษะ การคิดหลากหลายในหลักสูตรและการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และ 5 แนวทางย่อย คือ การบูรณาการทักษะการคิด ชับซ้อน ทักษะพัฒนาทักษะการคิด ทักษะกระบวนการคิด และทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสาร และทักษะคิดที่เป็นแกน (Core Thinking Skills) แนวทางการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการคิด แนวทางการจัดกระบวนการคิดเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการ ผลพบว่า คณาจารย์ผู้สอนนิสิตนักศึกษาครูสามารถจัดกิจกรรมตามแนวทางที่ให้ไว้และเกิดผลดีต่อนิสิตนักศึกษาครูทั้งทาง ด้านผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมการคิด/ทักษะการคิด และเจตคติต่อการเรียน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 สถาบันการศึกษาที่จะนำรูปแบบการใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ควรมีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้อาจารย์ผู้สนใจได้เข้าใจวิธีการพัฒนา

7.1.2 สถาบันการศึกษาจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการ และรูปแบบการเรียนการสอน การใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) ให้คณาจารย์ นักศึกษา และ ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นถึงประโยชน์ และมีทัศนคติที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบการใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)

7.2.2 การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task) กับนักศึกษาที่ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการใช้ภารกิจปฏิบัติ (Performance Task)

8. บรรณานุกรม/รายการอ้างอิง

ชวาล แพรัตนกุล. 2525. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรัตนกุล.

ทศนา แคมมณี และคณะ. 2553. "การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้าง ทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา" จุฬาสัมพันธ์ ปีที่ 53 ฉบับที่ 36 ตุลาคม, สืบค้นเมื่อวันที่ 25

กุมภาพันธ์ 2555, จาก http://www.chula.ac.th/cuthnews/curel/CU_P012265.html

นาตยา ปิณฑนานนท์ และคณะ. 2554. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครูเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอนคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ณัฐพงษ์ พลาลพ. 2553. "การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม", สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555

<http://www.gotoknow.org/posts/391886>

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กระทรวงศึกษาธิการ.
2551. “ทฤษฎีทักษะการคิดขั้นสูงกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555
<http://academic.obec.go.th/web/node/177>

การใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

รายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการขนส่ง

USEABILITY OF INSTRUCTIONAL MEDIA IN MULTIMEDIA FOR

STUDENT DEVELOPMENT STUDY CLASS IN LSC303/LSM211

TRANSPORTATION MANAGEMENT

ปณภา ภิรมย์นาค

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : panapa.pi@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการขนส่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา LSC 303/LSM211 การจัดการการขนส่งในภาคการศึกษาที่ 2/2555 โดยเก็บข้อมูลทั้งหมดจำนวนทั้งหมด 90 คนตัวแปรในการวิจัยแบ่งเป็นตัวแปรต้นคือ วิธีการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดียและตัวแปรตามคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นของนักศึกษา ดำเนินการทำการรวบรวมข้อมูลก่อนสอนด้วยวิธีทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน และวัดความพึงพอใจในการเรียนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐาน ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน t-test ผลการวิจัยพบว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษา มีเฉลี่ยเท่ากับ 81.50 ของคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีผลคะแนนที่เพิ่มขึ้น 7.12 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจในการใช้สื่อการของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28) สรุปได้ว่าการใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดียมีผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรมีการพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยีสื่อประสมมาพัฒนาการเรียนทำให้ผู้เรียนและครูผู้สอนควรมีกระบวนการใช้การสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจและความพึงพอใจในการใช้สื่อรูปแบบใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนมากกว่าในรูปแบบเดิม

คำสำคัญ : สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย : นวัตกรรมการออกแบบสื่อแนวใหม่ของผู้สอนโดยใช้คอมพิวเตอร์จัดทำสื่อการสอนแบบผสมผสานหลายชนิด เช่น ข้อความ กราฟ ภาพศิลป์ (Graphic Art) เสียง ภาพเคลื่อนไหว (Animation) และวีดิทัศน์ เป็นต้น

ABSTRACT

The research of studying on quantitative analysis of student's achievement through the student team achievement division on LSC303/LSM211 (Transportation management) is to be increasing the students' achievement and to take the result of research for improving this subject. The random sampling is the student group who registered in LSC303/LSM211 (Transportation Management in 2/2555 session) and collect the data from 90 students. This research has the independent variable which is the studying and teaching by using instructional media in multimedia and dependent variable which is the result of improvement in studying of students. First of all, collecting data before teaching by pre-test the students' knowledge and test again after teaching, then evaluate the class satisfaction. The statistical tools are Basic Statistics, Percentage, Average, Standard deviation and the difference of score between before and after class (T-Test). The studying of T-test is the evaluation of students after class which there is the average = 81.50 % from 20 full score and there is increasing improvement of score 7.12, and also the studying result is very good level. The result of students' satisfaction for instructional media has good average ($\bar{X}=4.28$) which to be concluded that the instructional media in multimedia has effect to the improvement of studying process for students. Therefore we should develop the class by using multimedia tools and improving the various methods of teaching and also students are interested in the new multimedia tools for their studying more than the old methods.

Keywords : Instructional media in multimedia: The innovation of teacher's media by using computer for manage their multimedia tools such as contents, graph, graph Art, sound, Animation, and Video etc.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ให้หลักการไว้ว่า เพื่อเป็นการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในหมวด 1 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมาย และหลักการศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขและในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องจัดให้เนื้อหาสาระต่าง ๆ และกิจกรรมที่มีสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากระบวนการดังกล่าวผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนรู้และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และการศึกษาในยุคต้นหรือระดับแรกของชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา LSC303/LSM211การจัดการขนส่ง สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทานของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่จากที่ผ่านมาพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างน้อย และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ในฐานะผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง การใช้สื่อการสอน เชิงมัลติมีเดีย เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการขนส่ง สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลของการวิจัยจะมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ วิธีการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย
2. ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่ดีขึ้นของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการ

ขนส่ง

ในการวิจัยครั้งนี้มีทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
2. สื่อการเรียนการสอนตามวิธีการสอนที่หลากหลายของ ศ.ดร.ทศนา แคมมณี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการขนส่ง
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา LSC 303/LSM211 การจัดการขนส่ง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการเรียนรู้แบบสื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย แบบทดสอบวัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษาในการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิด rating scale 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานี้

4.การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง และสังเคราะห์จากข้อคำถามปลายเปิด

5. สรุปผลการวิจัย จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัย

6. ดำเนินการเขียนรายงานการวิจัยและจัดพิมพ์รูปเล่มรายงาน รวมทั้งสรุปผลงานเผยแพร่

สรุปผลการวิจัย

1.นักศึกษาที่ศึกษารายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการขนส่ง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมจากผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีเฉลี่ยเท่ากับ 81.50 ของคะแนนเต็ม 20 คะแนนมีผลคะแนนที่เพิ่มขึ้น 7.12 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ มาก

2.ความพึงพอใจในการใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211การจัดการขนส่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการเรียนการสอนโดยรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจในการเรียนการสอน กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ในรายวิชานี้ ($\bar{X}$ = 4.65)

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมจากผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูง และอยู่ในระดับมากทำให้แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีสื่อประสมมาพัฒนาการเรียนทำให้ผู้เรียนและครูผู้สอนควรมีกระบวนการใช้การสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น หรือการใช้การจัดการเรียนการสอนแบบผสม เช่น การสอนแบบบรรยายควบคู่กับกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเล่นเกมส์ การสอนแบบบรรยายควบคู่กับการสอนแบบนำอภิปราย การสอนแบบบรรยายควบคู่กับการสอนแบบสาธิตและปฏิบัติ เป็นต้น

2. ความพึงพอใจในการใช้สื่อการสอน เชิงมัลติมีเดีย เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211การจัดการขนส่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการเรียนการสอนโดยรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจในการเรียนการสอน กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ในรายวิชานี้ซึ่งถือว่านักเรียนมีความพึงพอใจมาก นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจในกิจกรรม มากกว่าการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมและการใช้เทคนิคใหม่ ๆ หรือกระบวนการใหม่ที่จะฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี และพัฒนาบุคลิกนิสัยจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น การใช้เทคนิคหรือวิธีการสอนแนวใหม่ถือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้นักเรียนนอกจากนี้ยังช่วยสร้างให้นักเรียน เพิ่มกระบวนการเรียนรู้ มีมนุษยสัมพันธ์และการกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการเอื้ออาทร และการอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการใช้กลยุทธ์ทางการสอบแบบใหม่ ๆ มาช่วยในการเรียนการสอนรายวิชานี้
2. ควรมีการใช้สื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2550. แนวทางการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานปลัดกระทรวง.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2554. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานปลัดกระทรวง.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2554. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2551. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญสุด. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

จักรพรรดิ วัฒนา. 2550. บทบาทของครูไทยตาม พรบ.การศึกษา. พิษณุโลก : โรงพิมพ์ (บรรณาธิการ). ข่าวครูสภา. 24-25. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการ ครูสภา.

ชนาธิป พรกุล. 2550. แด่ผู้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทศนา แคมมณี. 2550. การจัดการเรียนรู้โมเดลซิปปา (CIPPA MODEL). กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทการพิมพ์.

พิมพ์พันธุ์ เดชะคุปต์. 2550. แนวคิดและเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ ฯ : เดอะมาสเตอร์ กรุป แมนเนจเม้นท์.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2530. คู่มือแนะนำวิทยาลัย, เชียงใหม่ : สำนักงานอธิการบดี.

มาลินี เรื่องปัญหา. 2550. การบูรณาการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฒนาพร วัชรบุต. 2550. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ ฯ : ดันอ้อ.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2550. การปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ ฯ : SR Printing.

วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. 2549. “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ขรรชง ดีสมบัติ. 2550. กลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : อัมพรการพิมพ์.

สุเทพ บุญศิริ. 2552. หลักการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ ฯ : ข้าวฟ่าง.

อรทัย คำมูล. 2550. การเรียนรู้คู่มืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท แอลทีเพรส.

อานนท์ พัฒนสกุลชัย. 2551. “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้มาตรฐานมอนเตสซอรีเพื่อพัฒนา นักเรียนชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

Faraday , Sutcliffe. 1997. “ Determining Sample Size for Research Activities”. Educational and Psychological Measurement, 30(3).

Mayer, Faraday. 2001. Development and Testing of an Initial Model of Curricular Leadership Culture in Elementary School . Dissertations/Theses - Doctoral Dissertations.

Li Daniel. 2004. An Investigation of Multiple Intelligences and Self-Efficacy in the University English as a Second Language Classroom”.Dissertation Abstracts International. 62(10) : 3323-A.

การทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
CONSTRUCTION OF PHYSICAL FITNESS STANDARD TEST FOR HIGH
SCHOOL STUDENTS IN THAILAND

อมรทัตต์ อัครกะพู่

สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

E-mail : amorntat96@gmail.com

ปรางทิพย์ ยูวานนท์

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : prangtip.yu@spu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาย จำนวน 230 คน นักเรียนหญิงจำนวน 97 คน รวมทั้งสิ้น 327 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานคือ แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐานระหว่างประเทศ (ICSPFT) ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการดำเนินงานพบว่า สมรรถภาพทางกายของนักเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีดังนี้

1. นักเรียนชายและหญิง

1.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รายการวิ่ง 50 เมตร ขึ้นกระโดดไกล แรงบีบมือ ลูก-นั่ง 30 วินาที ดึงข้อ วิ่งเก็บของ นั่งงอตัวไปข้างหน้า และวิ่ง 1,000 เมตร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.54 วินาที 197.80 เซนติเมตร 31.92 กิโลกรัม 26.57 ครั้ง 8.00 ครั้ง 11.30 วินาที 12.85 เซนติเมตร และ 3.87 นาที ตามลำดับ มีค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51 21.38 7.46 5.38 5.10 0.79 5.88 และ 0.49 ตามลำดับ

1.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รายการวิ่ง 50 เมตร ขึ้นกระโดดไกล แรงบีบมือ ลูก-นั่ง 30 วินาที งอแขนห้อยตัว วิ่งเก็บของ นั่งงอตัวไปข้างหน้า และวิ่ง 800 เมตร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.30 วินาที 176.58 เซนติเมตร 25.80 กิโลกรัม 24.53 ครั้ง 12.67 ครั้ง 11.86 วินาที 14.74 เซนติเมตร และ 3.77 นาที ตามลำดับ มีค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.47 19.62 5.71 4.86 8.59 1.17 6.11 และ 0.61 ตามลำดับ

2. เกณฑ์สมรรถภาพทางกายของนักเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1. นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกณฑ์สมรรถภาพทางกายระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนน ที่ 52 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 49 – 51 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 46 – 48 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนน ที่ 43 – 45 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 42 ลงมา

2.2. นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกณฑ์สมรรถภาพทางกายระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 50 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 47 – 49 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 44 – 46 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 41 – 43 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 40 ลงมา

คำสำคัญ : สมรรถภาพทางกาย เกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and construct a norm of the physical fitness of high school students. The participants of study were 327 high school students drawn from stratified random sampling. Out of this number, 230 were male students and 97 were female students. The participants were tested in terms of physical fitness. The data were collected using the International Committee for the Standardization of Physical Fitness Test (ICSPFT), and analyzed by mean and standard derivation.

The findings of the study showed the physical fitness of the high school students of Office of the Basic Education Commission, the Ministry of Education in 2012 academic year as follows:

1. Male and Female students' physical fitness:

1.1 High school male students' 50 – sprint mean was 7.54 seconds, their mean of standing broad jump was 197.80 centimeters, that of the grip strength was 31.92 Kilograms, that of 30 – seconds' sit-ups was 26.53 times, that of pull-ups was 8.00 times, and that of shuttle run was 11.30 seconds, that of trunk forward flexion 12.85 centimeters, and lastly, that of 1,000 – meter run was 3.87 minutes. Standard Deviations were 0.51, 21.38, 7.46, 5.38, 5.10, 0.79, 5.88 and 0.49 respectively.

1.2 High school female students' 50 – sprint mean was 8.30 seconds, their mean of standing broad jump was 176.58 centimeters, that of the grip strength was 25.80 kilograms, that of 30 – seconds sit-ups was 24.53 times, that of flexed arm hang was 12.67 seconds, that of shuttle run was 11.86 seconds, that of trunk forward flexion 14.74 centimeters, and lastly, that of 800 – meter run was 3.77 minutes. Standard Deviations were 0.47, 19.62, 5.71, 4.86, 8.59, 1.17, 6.11 and 0.61 respectively.

2. The physical fitness criterion of high school students.

2.1 High school male students', a physical fitness criterion as high as 52 T- score upwards, high score is 49 – 51, medium is 46 – 48, low is 43 – 45, and very low is 42 downwards.

2.2 High school female students', a physical fitness criterion is as high as 50 T- score upwards, high score is 47 – 49, medium is 44 – 46, low is 41 – 43, and very low is 40 downwards.

KEYWORDS: Physical Fitness, Standard Test, High School Student

บทนำ

การออกกำลังกายเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยของเยาวชนที่ต่อเนื่องมาจากวัยเด็ก และจะก้าวต่อไปสู่วัยผู้ใหญ่ การออกกำลังกายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาทางด้านร่างกาย ส่งเสริมความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ ขนาด รูปร่างร่างกายจะมีสัดส่วนที่เหมาะสม การเคลื่อนไหว การเดิน การวิ่ง การกระโดด การปีน การล้ม การขว้าง การเตะ หรือการชดเชยจะ เป็นไปอย่างคล่องแคล่วว่องไว และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถนำทักษะการเคลื่อนไหวไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายตนเอง ต่อสังคม มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ การพัฒนาทางด้านสังคม การออกกำลังกายและการเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬา จะทำให้เยาวชนได้ฝึกทางด้านคุณธรรม การปฏิบัติตามระเบียบ กติกาการเล่นหรือการแข่งขัน การรู้จักการเสียสละประโยชน์ส่วนตนต่อประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักการเป็นผู้ชนะ การเป็นผู้แพ้ การยอมรับความผิดหวัง การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการพัฒนาทางด้านสติปัญญานั้น เยาวชนจะได้เรียนรู้การใช้ไหวพริบในการตัดสินใจกับปัญหาหรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าด้วยการใช้เหตุผลและผล มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้อย่างเฉลียวฉลาด มีความคิดสร้างสรรค์

การทดสอบสมรรถภาพทางกาย เป็นวิธีการที่จะวัดและประเมินผลความสามารถในการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ระบบโครงสร้างร่างกายและระบบกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนโลหิต และระบบหายใจ ระบบประสาทและกล้ามเนื้อ เป็นต้น นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้คิดค้นหาวิธีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย เพื่อให้เหมาะสมกับอายุ เพศ ชนิดกีฬา เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นของสมรรถภาพทางกายของแต่ละคน เพื่อใช้ข้อมูลสมรรถภาพทางกายไปกำหนดโปรแกรมการออกกำลังกายที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้ข้อเสนอแนะความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ทดสอบนำไปปฏิบัติ เพื่อหาทางปรับปรุงข้อบกพร่องทางด้านสมรรถภาพทางกายเพื่อหาทางส่งเสริมการออกกำลังกายให้เกิดการพัฒนาสมรรถภาพทางกายอย่างสูงสุด และเพื่อเป็นเครื่องจูงใจให้กับผู้ทดสอบให้พัฒนาสมรรถภาพทางกายให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัย ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสมรรถภาพและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ดำเนินการศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ 16 – 18 ปี เพื่อศึกษาภาพการณ์ด้านสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปัจจุบันและสร้างเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นข้อมูลส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่องด้านสมรรถภาพทางกายของนักเรียน และพัฒนาให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายที่สมบูรณ์ แข็งแรงได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กรมพลศึกษากำหนดไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำรงชีวิต และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพดีของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถภาพทางกาย ซึ่งประกอบด้วยรายการ ต่อไปนี้

1.1 การตรวจเช็คสุขภาพทั่วไป

1.2 การทดสอบสมรรถภาพทางกาย ใช้การทดสอบสมรรถภาพทางกายตามแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐานระหว่างประเทศ (ICSPFT) ประกอบด้วย วิ่ง 50 เมตร ขึ้นกระโดดไกล แรงบีบมือ ด้วยมือที่ถนัด ลูก – นิ่ง 30 วินาที ดึงข้อ สำหรับชาย งอแขนห้อยตัว สำหรับหญิง วิ่งเก็บของระยะ 10 เมตร งอตัวข้างหน้า วิ่งทางไกล ระยะ 800 เมตร สำหรับหญิง ระยะ 1,000 เมตร สำหรับชาย

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 เป็นนักเรียนชาย จำนวน 1,501 คน นักเรียนหญิง จำนวน 637 คน รวมทั้งหมด จำนวน 2,138 คน ได้มาจากนักเรียน จำนวน 11 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 ซึ่งใช้เป็นตัวแทนของนักเรียนในทุกภาคได้ จำนวน 3 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 327 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 230 คน และเป็นนักเรียนหญิง จำนวน 97 คน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานของ ICSPFT มีดังนี้

1.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.6 วินาที 194.69 เซนติเมตร 30.36 กิโลกรัม 26.43 ครั้ง 6.24 ครั้ง 11.26 วินาที 10.14 เซนติเมตร และ 3.73 นาที ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.5 18.22 7.33 4.86 4.89 0.72 4.89 และ 0.41 ตามลำดับ

1.1.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.58 วินาที 197.72 เซนติเมตร 33.60 กิโลกรัม 26.23 ครั้ง 7.77 ครั้ง 11.51 วินาที 14.02 เซนติเมตร และ 3.89 นาที ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.47 21.07 6.66 4.92 4.72 0.95 5.69 และ 0.47 ตามลำดับ

1.1.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.45 วินาที 201.09 เซนติเมตร 31.83 กิโลกรัม 27.05 ครั้ง 10.03 ครั้ง 11.12 วินาที 14.46 เซนติเมตร และ 3.99 นาที ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54 23.15 7.74 6.06 7.61 0.57 5.94 และ 0.53 ตามลำดับ

1.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.39 วินาที 173.54 เซนติเมตร 20.98 กิโลกรัม 24.75 ครั้ง 13.68 วินาที 12.56 วินาที 11.84 เซนติเมตร และ 3.46 นาฬิกา ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43 22.24 3.61 5.14 9.07 1.17 6.53 และ 0.33 ตามลำดับ

1.2.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.18 วินาที 168.96 เซนติเมตร 27.79 กิโลกรัม 23.06 ครั้ง 8.31 วินาที 12.05 วินาที 17.40 เซนติเมตร และ 4.07 นาฬิกา ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.49 19.37 4.76 3.45 7.89 0.73 4.70 และ 0.63 ตามลำดับ

1.2.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.33 วินาที 187.31 เซนติเมตร 28.77 กิโลกรัม 25.78 ครั้ง 15.98 วินาที 10.96 วินาที 15.06 เซนติเมตร และ 3.79 นาฬิกา ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 9.93 5.11 5.35 6.76 0.92 5.59 และ 0.66 ตามลำดับ

1.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.54 วินาที 197.80 เซนติเมตร 31.92 กิโลกรัม 26.57 ครั้ง 8.00 ครั้ง 11.30 วินาที 12.85 เซนติเมตร และ 3.87 นาฬิกา ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51 21.38 7.46 5.38 5.10 0.79 5.88 และ 0.49 ตามลำดับ

1.3.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.30 วินาที 176.58 เซนติเมตร 25.80 กิโลกรัม 24.53 ครั้ง 12.67 ครั้ง 11.86 วินาที 14.74 เซนติเมตร และ 3.77 นาฬิกา ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.47 19.62 5.71 4.86 8.59 1.17 6.11 และ 0.61 ตามลำดับ

2. เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 มีดังนี้

2.1 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 53 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 50 – 52 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 47 – 49 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 44 – 46 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 43 ลงมา

2.1.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 51 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 48 – 50 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 45 – 47 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 42 – 44 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 41 ลงมา

2.1.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกณฑ์สมรรถภาพทางกายระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 51 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 48 – 50 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 45 – 47 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 42 – 44 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 41 ลงมา

2.2 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 50 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 47 – 49 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 44 – 46 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 41 – 43 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 40 ลงมา

2.2.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 51 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 48 – 50 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 45 – 47 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 42 – 44 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 41 ลงมา

2.2.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ระดับสูงมาก เท่ากับ คะแนนที่ 49 ขึ้นไป ระดับสูง เท่ากับ คะแนนที่ 46 – 48 ระดับปานกลาง เท่ากับ คะแนนที่ 43 – 45 ระดับต่ำ เท่ากับ คะแนนที่ 40 – 42 และระดับต่ำมาก เท่ากับ คะแนนที่ 39 ลงมา

อภิปรายผล

จากการศึกษาสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์สมรรถภาพทางกาย ของกรมพลศึกษา ที่ทดสอบในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงทั่วประเทศไทย โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานของ ICSPT มีดังนี้

1. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบ วิ่ง 50 เมตร

1.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 7.60 วินาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 7.58 วินาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 7.45 วินาที อยู่ในเกณฑ์ที่ดี และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ

1.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 8.39 วินาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 8.18 วินาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 8.33 วินาที อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทำเวลาได้ดีกว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบยืนกระโดดไกล

2.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 194.69 เซนติเมตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 197.72 เซนติเมตร อยู่ในเกณฑ์ที่ดี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 201.09 เซนติเมตร อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 173.54 เซนติเมตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 168.96 เซนติเมตร ทำระยะทางอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 187.31 เซนติเมตร ทำระยะทางอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

3. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบ แรงบีบมือ

3.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 30.36 กิโลกรัม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 33.60 กิโลกรัม อยู่ในเกณฑ์ดี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 31.83 กิโลกรัม อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 20.98 กิโลกรัม อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 27.79 กิโลกรัม และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 28.77 กิโลกรัม อยู่ในเกณฑ์ดี

4. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบ ลูก – นิ่ง 30 วินาที

4.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 26.43 ครั้ง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 26.23 ครั้ง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 27.05 ครั้ง อยู่ในเกณฑ์ดี

4.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 24.75 ครั้ง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 23.06 ครั้ง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 25.78 ครั้ง อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

5. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบ ดึงข้อ (สำหรับนักเรียนชาย) และงอแขนห้อยตัว (สำหรับนักเรียนหญิง)

5.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 6.24 ครั้ง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 7.77 ครั้ง อยู่ในเกณฑ์ดี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 10.03 ครั้ง อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

5.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 13.68 วินาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 8.31 วินาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 15.98 วินาที ปรากฏว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในเกณฑ์ดี

6. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบ วิ่งเก็บของ

6.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 11.26 วินาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 11.51 วินาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 11.12 วินาที อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

6.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 12.56 วินาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 12.05 วินาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 10.96 วินาที ปรากฏว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในเกณฑ์ดี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

7. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบนั่งงอตัวไปข้างหน้า

7.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 10.14 เซนติเมตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 14.02 เซนติเมตร และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 14.46 เซนติเมตร ปรากฏว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

7.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 11.84 เซนติเมตร อยู่ในเกณฑ์ดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 17.40 เซนติเมตร และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 15.06 เซนติเมตร อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

8. สมรรถภาพทางกายในการทดสอบ วิ่ง 1,000 เมตร (สำหรับนักเรียนชาย) และ วิ่ง 800 เมตร (สำหรับนักเรียนหญิง)

8.1 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 3.73 นาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 3.89 นาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 3.99 นาที อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

8.2 นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 3.46 นาที ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 4.07 นาที และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 3.79 นาที อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

เห็นได้ว่าสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในแต่ละชั้น มีพัฒนาการของสมรรถภาพทางกายดีขึ้นตามลำดับชั้นปีที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการของวัย กล่าวคือ เมื่อมีอายุเพิ่มขึ้นความสามารถด้านร่างกายก็จะดีขึ้นไปด้วย ทั้งนี้อยู่กับความพร้อมของร่างกาย เห็นได้จาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีอายุน้อยกว่า จะมีสมรรถภาพทางกายน้อยที่สุด และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีอายุมากขึ้นสมรรถภาพทางกายก็จะมากขึ้นตามลำดับ แต่มีบางรายการนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า แต่กลับมีสมรรถภาพทางกายดีกว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า อาจเนื่องจากนักเรียนบางคนเป็นนักกีฬาของโรงเรียน มีการฝึกซ้อมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันในรายการต่างๆ นักเรียนจึงมีสมรรถภาพทางกายที่แตกต่างกัน แต่ก็เป็นนักเรียนส่วนน้อย และเป็นในบางรายการทดสอบ เมื่อเฉลี่ยทุกรายการแล้วก็ยังอยู่ในระดับการพัฒนาที่เป็นไปตามลำดับชั้น แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการด้านร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไปตามหลักของพัฒนาการด้านร่างกายโดยทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำผลการดำเนินงานครั้งนี้เป็นข้อมูลในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
2. ควรนำผลการดำเนินงานไปจัดโครงการทางพลศึกษาในโรงเรียนและนำไปใช้ในการคัดเลือกนักกีฬาที่ดีเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับต่างๆ ของโรงเรียน
3. ควรมีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อทราบถึง พัฒนาการและสามารถปรับปรุงสมรรถภาพทางกายของนักเรียนให้ดีขึ้นตามระดับชั้น

รายการอ้างอิง

- กรมพลศึกษา. 2544. **สมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อายุ 13 – 15 ปี**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการ กรมพลศึกษา. 2540. **สมรรถภาพทางกายของนักเรียนชาย และหญิง ระดับอายุ 16 – 18 ปี ในเขตการศึกษา 1 – 12 และเขตการศึกษาของกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา.
- สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา. 2548. **การศึกษาสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนวัยก่อนประถมศึกษา**. สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548.
- Bartolome, C.C 1968. **ICSPFT Performance Test**. Applied Upon Philippine Youth. Address on the Meeting p. 3 – 6 Mexico City.
- Looney M.A. and S.A. Plowman. **“Passing Rated of American Children and Youth on the FITNESS GRAM Criterion-referent Physical Fitness Standards.”** Research Quarterly for Exercise and Sport. 61 (September, 1990): 215-223.
- Shrida, F.S. 1981. **“A Comparative Study of Physical Education Program in Fiverces on Youth Physical Fitness Levels in Public School in Iraq and The United States.”** Dissertation Abstracts International. 42: 1536 – A.
- Su, Chun – Hsien. 1993. **Development of Fitness Norms for School – Aged Children in Hsinehu, Taiwan (China)**. University of Northern Colorado.

การประเมินการจัดการเรียนการสอน รายวิชา HRM 531
การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ
THE INSTRUCTIONAL MANAGEMENT ASSESSEMENT OF HRM 531
HUMAN RESOURCE PLANNING, RECRUITMENT AND RETENTION
COURSE, MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN HUMAN RESOURCE
MANAGEMENT, GRADUATE COLLEGE OF MANAGEMENT

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ชัยกิจอุไรใจ

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ

E-mail : praphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอน รายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการเข้าเรียนมากกว่า 10 ครั้ง ต่อภาคการศึกษา และมีวิธีการเรียนในวิชานี้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาพรวมรายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาพรวมรายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ : HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ การประเมินการเรียนการสอน
สภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT

This research objectives were to study the instructional management assessment of HRM 531 Human Resource Planning, Recruitment and Retention course and to implement research results and recommendations in order to develop the instructional management of HRM 531 Human Resource Planning, Recruitment and Retention course.

The research methodology was a survey research. The population were students which register Human Resource Planning, compensation management course in second semester of 2011 academic year. The data was analyzed by computer package program and the statistical data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results showed that the most sample was male, studying in Master of Science program in human resource management, Graduate College of Management, the first year students, sit in this class from more than ten times a semester and self study. The students' point of views toward the total current instructional practices of HRM 531 Human Resource Planning, Recruitment and Retention course is the high level and the total problem instructional practices of Human Resource Planning, Recruitment and Retention course is the low level.

KEYWORDS : HRM 531 Human Resource Planning, Recruitment and Retention, instructional management assessment, current instructional practices, problem instructional practices

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และมาตรา 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความถนัดเต็มศักยภาพ โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการจากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

พันธกิจหลักของอาจารย์ ระดับอุดมศึกษานั้น มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ที่สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ ที่ไม่ใช่ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ และไม่ได้ศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนมาก่อน ทำให้อาจมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง ทักษะในการจัดการเรียนการสอน หรือ เทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยปรัชญาการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อประกอบการสอน และการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ ภาค

การศึกษาที่ 2/2554 มีประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจาก นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาที่เป็นระบบได้จัดแบ่งออกเป็นระดับ เพราะความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ต้องค่อยๆ สร้างเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมทั้งถึงการศึกษาต่อเนื่องหรือการศึกษาตลอดชีวิต ในการกำหนดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละระดับ จำเป็นต้องวางแผนและเข้าใจเป้าหมายให้ชัดเจน จึงจะจัดการได้ถูกต้องเหมาะสม (จรัส สุวรรณเวลา, 2540 : 5)

งามตา ดันนุกูล (2537, 121) ได้ศึกษาโปรแกรมการผลิตมหบัณฑิตภาคนอกเวลาราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าจากความคิดของนักศึกษาปัจจุบันเห็นว่านักศึกษาทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ศึกษาอยู่ชัดเจนดีมากที่สุดและมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนได้อย่างเสรี การเรียนการสอนทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ แต่การศึกษาแผน ก มีข้อจำกัดด้านเวลา ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ให้ได้ และมีปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่จะเข้าค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด ด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า นโยบายการบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัยไม่ชัดเจน ขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการประสานงานภายในคณะ เวลาที่ให้บริการของแหล่งค้นคว้าไม่สนองตอบสำหรับนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ

ชัยนต์ ชินนุกูล (2553) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชา LSC 301 หลักการจัดการลอจิสติกส์และโซ่อุปทาน โดยใช้เทคนิคมอบหมายการทำกรณีศึกษาประกอบการเรียน กับแบบที่ทำแบบฝึกหัดผลวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบมีกรณีศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ปลายภาคสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบที่ทำแบบฝึกหัด 2) นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบมีกรณีศึกษา กับนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบที่ทำแบบฝึกหัด มีความสนใจในการเรียนไม่ต่างกัน 3) นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบมีกรณีศึกษา มีความพึงพอใจในการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบที่ทำแบบฝึกหัด

Cronbach and Snow (อ้างถึงใน จิรศักดิ์ บุญนาค, 2544 : 68-69) ได้ทำการวิจัย เรียกว่า Aptitude Treatment Interaction-ATI เพื่อหาวิธีสอนที่เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน Cronbach and Snow ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า Aptitude คือ ลักษณะของผู้เรียนที่มีสหสัมพันธ์บวกกับผลการเรียนรู้ คำว่า Treatment หมายถึง วิธีสอนที่ครูใช้ ผลของการวิจัย พบว่า ผู้เรียนที่มีลักษณะต่างกันจะชอบวิธีสอนที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนมีความวิตกกังวลสูงจะเรียนได้ดี ถ้าใช้การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง หรือใช้วิธีบรรยาย ส่วนผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลต่ำจะเรียนได้ดีโดยวิธีการอภิปราย หรือการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอน รายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เพื่อนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ ในภาคการศึกษาที่ 2/2554

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน แล้วจึงนำไปสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำเสนอที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขในรายละเอียดให้ถูกต้องสมบูรณ์ ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบให้ตอบจำนวน 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามปลายปิดให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การประเมินการจัดการเรียนการสอน รายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา HRM 531 การวางแผน การสรรหา และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการเข้าเรียนมากกว่า 10 ครั้ง ต่อภาคการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการเรียนในวิชานี้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการสอนและเทคนิคการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์แจ้งจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการสอนชัดเจน อาจารย์ระบุนิเวศสอน เวลาที่ใช้สอน วัสดุอุปกรณ์ไว้อย่างชัดเจนในแต่ละหัวข้อที่สอน อาจารย์ใช้เทคนิคต่างๆ ในการสอน เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ได้แก่ การยกตัวอย่าง การใช้คำถาม การอภิปราย การนำเสนอผลการค้นคว้า เป็นต้น อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งจากอาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่

อาจารย์ใช้ภาษาในการสอนที่นักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา และ อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์

2.2 ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์ใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสมกับนักศึกษา อาจารย์แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา และอาจารย์เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะสอน และอาจารย์สอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพ/ค่านิยมระหว่างการสอน

2.3 ด้านสื่อประกอบการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์ใช้สื่อเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการสอน อาจารย์แจ้งรายชื่อหนังสือและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะศึกษาค้นคว้า อาจารย์ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว นักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น อาจารย์ใช้ตำรา/เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์ ใช้ สื่อ e-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอน

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์แจ้งให้นักศึกษาทราบถึง แนวทางการทดสอบล่วงหน้า อาจารย์จัดให้มีการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาคตามที่กำหนดไว้ อาจารย์กำหนดเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม อาจารย์แจ้งผลการทดสอบของนักศึกษาให้ทราบ หลังจากการสอบทุกครั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการสอนจากผลการประเมินการเรียนรู้ และอาจารย์มีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าใจมากขึ้น

3. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการสอนและเทคนิคการสอน มีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีปัญหาน้อย เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์ระบุวิธีสอน เวลาที่ใช้สอน วัสดุอุปกรณ์ไว้อย่างชัดเจนในแต่ละหัวข้อที่สอน อาจารย์แจ้งจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการสอนชัดเจน อาจารย์ใช้เทคนิคต่างๆ ในการสอน เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ได้แก่ การยกตัวอย่าง การใช้คำถาม การอภิปราย การนำเสนอ ผลการค้นคว้า เป็นต้น อาจารย์ใช้ภาษาในการสอนที่นักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่มีปัญหามาก ได้แก่ อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งจากอาจารย์ อาจารย์ใช้วิธีสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

3.2 ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ มีปัญหายุ่งยากในระดับน้อยทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง อาจารย์ใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสมกับนักศึกษา อาจารย์แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะสอนได้ดี และอาจารย์สอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพ/ค่านิยมระหว่างการสอน

3.3 ด้านสื่อประกอบการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์ใช้สื่อเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบการสอน อาจารย์ใช้ตำรา/เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน อาจารย์แจ้งรายชื่อหนังสือและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะศึกษา ค้นคว้าได้ด้วยตนเอง อาจารย์ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนแล้วนักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น และอาจารย์ ใช้ สื่อ e-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับ ได้แก่ อาจารย์แจ้งให้นักศึกษาทราบถึง แนวทางการทดสอบล่วงหน้า อาจารย์จัดให้มีการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาคตามที่กำหนดไว้ อาจารย์แจ้งผลการทดสอบของนักศึกษาให้ทราบ หลังจากการสอบทุกครั้ง อาจารย์มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการสอนจากผลการประเมินการเรียนรู้ สูงสุด อาจารย์มีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าใจมากขึ้น ส่วนสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์กำหนดเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการแนะนำหนังสือภาษาไทยประกอบการเรียนการสอนในวิชานี้ เพื่อให้นักศึกษาบางคนที่มีความคิดเห็นว่าเอกสารประกอบการบรรยายส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ยากสำหรับการนำกลับไปทบทวนได้มีโอกาสกลับไปทบทวนเนื้อหาจากหนังสือภาษาไทยประกอบ อย่างไรก็ตามก็ดี ควรมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากยังคงขาดทักษะในด้านนี้ทำให้นักศึกษาให้ความเห็นเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งทักษะภาษาอังกฤษยังคงมีความจำเป็นสำหรับนักศึกษาในปัจจุบัน

อภิปรายผล

มีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. ด้านการสอนและเทคนิคการสอน มีผลการวิจัยจาก ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลางทั้งคู่ ในประเด็นที่ว่า “อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์สอนเป็นเชิงวิชาการ เอกสารประกอบการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษโดยส่วนใหญ่ เน้นการบรรยายเนื้อหาเป็นหลัก ขาดการใช้คำถามนำ และ ขาดกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์เป็นกระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2543 : 10) ที่กล่าวว่าควรมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการมากกว่าเนื้อหา ซึ่งกระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนทำงานอย่างมีระบบ ขั้นตอน การวางแผน มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2 ด้านการวัดและประเมินผล มีประเด็นเกี่ยวกับ อาจารย์มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการสอนจากผลการประเมินการเรียนรู้ และอาจารย์มีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าใจมากขึ้น รวมถึงอาจารย์กำหนดเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดและประเมินผลมาจากการสอบ ไม่ได้มีกระบวนการทดสอบย่อยแล้วเฉลยผลการทดสอบให้ดู รวมไปถึงการไม่มีผลการประเมินการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการจัดการสอน สอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ

(2545 : 13) มาตรา 26 กล่าวว่าได้กำหนดให้สถานศึกษาประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และทดสอบควบคู่กันไปในกระบวนการเรียนตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้นักศึกษาตอบคำถามหรือกิจกรรมการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์มากขึ้น
2. อาจารย์ควรใช้ภาษาในการสอนที่นักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหาโดยคำนึงถึงพื้นฐานที่แตกต่างกันของนักศึกษา
3. ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลซึ่งมีผลกระทบต่อนักศึกษาโดยตรง

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2543. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545).

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.

จรัส สุวรรณเวลา. 2540. “ความน่า” ใน บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยนต์ ชีโนกุล. 2553. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชา LSC301 หลักการจัดการ

ลอจิสติกส์และโซ่อุปทาน โดยใช้เทคนิคมอบหมายการทำกรณีศึกษาประกอบการเรียน กับแบบที่ทำแบบฝึกหัด. การวิจัยในชั้นเรียน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

งามตา ดันนกุล. 2537. การศึกษาโปรแกรมการผลิตมหาบัณฑิตภาคนอกเวลาราชการ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรศักดิ์ บุญนาค, จ.ส.ท.2544.ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์พิเศษวิชาพลศึกษา

ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การประเมินการจัดการเรียนการสอน
วิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้
THE EVALUATION OF TEACHING AND LEARNING IN LSM716
COMPETITIVE LOGISTICS SYSTEM DESIGN AND MANAGEMENT

ดร. อัสม์เดช วานิชชินชัย
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Email: assadej.va@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมินเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอน วิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และ (2) เพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ ที่แข่งขันได้ แหล่งข้อมูลในการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และ แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้ระยะเวลา 6 เดือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา และการจัดกลุ่ม ตามประเด็นที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) การประเมินบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร สำหรับตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นคือ ด้านปัจจัยนำเข้าได้แก่ คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอนประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และด้านกระบวนการได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และ (2) ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 มี 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า 5 ข้อ ด้านกระบวนการ 4 ข้อ และด้านผลผลิต 3 ข้อ โดยสารสนเทศ และข้อเสนอแนะจากการประเมินควรนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงในปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ: การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ การวิจัยเชิงประเมิน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ABSTRACT

The objectives of this evaluation research were (1) to evaluate teaching and learning in the subject “LSM716 Competitive Logistics System Design and Management,” and (2) to give suggestions about the development and improvement of teaching and learning in the subject LSM716. The source of data were divided into two categories; (1) documents and (2) persons selected by purposive selection technique. Research instruments included a data record, an interview form, a questionnaire, and an observation form. This research spent six months and the researcher himself collected data. The descriptive statistics for quantitative data comprised frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. As for qualitative data, content analysis and qualitative theme classification method were used. The significant research findings were as follows: (1) The evaluation of context, input, process, and product of teaching and learning in the LSM716 subject in semester 2/2011 found that all the variables met the acceptable standard. The selected variables for better improvement consisted of input factor; lecturers’ doctorates, teaching experiences, the readiness of course syllabus, teaching plan and teaching document, and teaching material preparation, and process factor; teaching and learning activities, technology use, and interaction between lecturers and students. (2) There were 15 suggestions of teaching and learning in the LSM716 subject comprising three suggestions for context factor, five suggestions for input factor, four suggestions for process factor, and three suggestions for product factor. The evaluation information and those suggestions should be utilized for developing and improving this subject in the 2012 academic year.

KEYWORDS : competitive logistics system design and management, evaluation research, classroom action research

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

วิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ เป็นวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับคำถามวิจัย โดยนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนในปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาของหลักสูตรปัจจุบันการสอนวิชา LSM 716 ใช้เทคนิควิธีการสอนแบบทีม (Team teaching method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998) หรือการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative teaching) (Bauwens&Hourcade, 1995) โดยกำหนดให้มีผู้สอน 3 คนสอนในหัวข้อที่ต่างกัน แต่ลักษณะของการสอนในวิชา LSM716 ที่ผ่านมาเป็นแบบไม่มีผู้นำทีม (Associate type) ซึ่งผู้สอนแต่ละท่านจะวางแผน กำหนดกิจกรรม และใช้เทคนิคการสอนที่ต่างกันหลายรูปแบบ

แม้ว่าการสอนแบบทีมจะมีข้อดีหลายประการ เช่น ผู้สอนแต่ละคนได้แสดงความสามารถในการสอนอย่างเต็มที่ หรือผู้เรียนได้รู้จักและได้เรียนรู้กับผู้สอนหลายแบบทำให้ไม่เบื่อหน่าย เป็นต้น แต่การสอนวิชา LSM 716 เป็นการสอนแบบทีมที่ไม่มีผู้นำทีม ทำให้เกิดปัญหาที่ไม่คาดหวัง เช่น ผู้สอนไม่วางแผนร่วมกันทำให้

คุณภาพการสอนลดลง เสียเวลาในการเตรียมการสอนมาก เป็นต้น โดยธรรมชาติวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ มีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา เช่น พื้นความรู้เดิม สาขาวิชาที่จบระดับปริญญาโท เป็นต้น อาจเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น หรือปัญหาอื่นๆ เช่น เนื้อหาที่สอนไม่เหมาะสม (อุทุมพร จามรมาน, 2539) การสอนสูตรที่ยุ่งยากซับซ้อนในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงพหุ (Multivariate analysis) เป็นต้น หรือการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) ทำให้การเรียนการสอนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

จากผลการสัมภาษณ์นักศึกษพบว่า ทฤษฎีหรือโมเดลที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 คือ โมเดล CIPP (Context-Input-Process-Product) ที่เสนอโดย Stufflebeam (1971) เนื่องจากเป็นโมเดลที่ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการสอน) และครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินที่ดี คือ มีการประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) และการประเมินสรุป (Summative evaluation) แม้ว่าโมเดล CIPP จะได้รับการปรับปรุง และมีชื่อใหม่เรียกว่า โมเดล CIPIEST (Stufflebeam & Shinkfield, 2007; Stufflebeam, Gulickson & Wingate, 2002) โดยขยายการประเมินผลผลิต (Product) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) แต่เนื่องจากข้อจำกัดของระยะเวลาจึงไม่สามารถประเมินได้ครบทุกองค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้โมเดล CIPP แบบเดิม

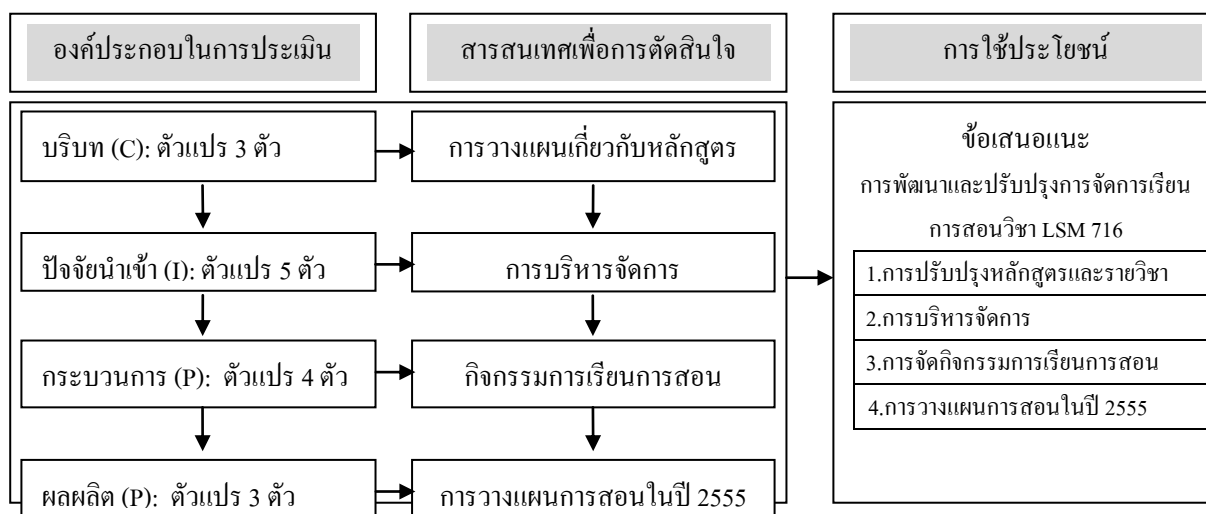
ในทางปฏิบัติ เมื่อมีการประเมินการจัดการเรียนการสอนแล้วจำเป็นจะต้องมีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับโมเดลการประเมินแบบเน้นการใช้ประโยชน์ (Utilization-Focused Evaluation: UFE) ซึ่งเสนอโดย Patton (1997) จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะประเมินเพื่อเพื่อตัดสินคุณค่า (Value judgment) ของการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM716 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ภาคการศึกษาที่ 2/2554
- (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมินโดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และโมเดล UFE (Patton, 1997) ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงประเมิน (Evaluation research) โดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และโมเดล UFE (Patton, 1997) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1 เป้าหมายของการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินการเรียนการสอนวิชา วิชา LSM716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 ใน 4 ประเด็น คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

4.2 แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน

แหล่งข้อมูลเอกสารได้แก่ เล่มหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน พ.ศ. 2554 โครงการสอนและแผนการสอนและเอกสารประกอบการสอน ส่วนแหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ คณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา LSM 716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 3 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา LSM 716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 11 คน โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ที่ได้จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 6 เดือน (กุมภาพันธ์-กรกฎาคม 2555) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และระยะที่ 2 จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 4 ฉบับ โดยพิจารณาตามประเภทของผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกข้อมูล (2) แบบสัมภาษณ์ (3) แบบสอบถาม และ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

ตารางที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามองค์ประกอบ ตัวแปร และผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

องค์ประกอบ	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	เกณฑ์ประเมิน
1. บริบท	1.1 ความต้องการจำเป็นในการเรียนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ระดับปริญญาเอก	คณบดี, ผอ.หลักสูตร	แบบสัมภาษณ์	มีมติเป็นเอกฉันท์ (นำเสนอข้อมูลในเชิงคุณภาพ)
	1.2 คำอธิบายรายวิชา LSM 716	หลักสูตรฯ (2554), ผู้วิจัย	แบบบันทึกข้อมูล	หัวข้อในคำอธิบายรายวิชา $\geq 80\%$ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
	1.3 ความรู้พื้นฐานด้านวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ของผู้เรียน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	$\geq 80\%$ เคยเรียนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้
2. ปัจจัยนำเข้า	2.1 จำนวนอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา LSM 716	โครงการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	1 คน = ไม่เหมาะสม 2-3 คน = เหมาะสม 4 คนขึ้นไป = ไม่เหมาะสม (มากเกินไป)
	2.2 คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน	โครงการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	100% จบตรงสาขา/เกี่ยวข้อง
	2.3 ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	100% เคยสอนการจัดการการเงินมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา
	2.4 ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน	โครงการสอน, แผนการสอน, เอกสารประกอบการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	โครงการสอน / แผนการสอน / เอกสารประกอบการสอน 3=มีความสมบูรณ์ 2=ไม่สมบูรณ์ 1=ไม่มี
	2.5 การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน	แผนการสอน, สื่อการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	3=มีสื่อการสอนครบทุกหัวข้อที่สอน 2=มีสื่อการสอนเฉพาะบางหัวข้อที่สอน 1=ไม่มีสื่อการสอน
3. กระบวนการ	3.1 วันและช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716	นักศึกษา	แบบสอบถาม	3=วันและช่วงเวลาเหมาะสม 2=วัน/ช่วงเวลาไม่เหมาะสม 1=วันและช่วงเวลาไม่เหมาะสม
	3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	4=กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 3=กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ แต่ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 2=กิจกรรมไม่ค่อยหลากหลาย ไม่น่าสนใจ แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง 1=กิจกรรมไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	3=ใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยในการสอน เช่น Projector, facebook, research database, statistical package ฯลฯ 2=ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนบ้าง แต่ยังไม่หลากหลาย 1=ไม่ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนเลย
	3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	อาจารย์ผู้สอน	แบบสังเกต	≥ 3.51 จากมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
4. ผลผลิต	4.1 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชา LSM 716	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	$\geq 80\%$ ของเวลาเรียนทั้งหมด (ครั้งที่ 1-14)
	4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา LSM 716	นักศึกษา	แบบสอบถาม	≥ 3.51 จากมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
	4.3 เกรดของนักศึกษาในวิชา LSM 716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	$\geq A-$ (หรือ 3.70)

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ศึกษา (Qualitative themes)

5. สรุปผลการวิจัย

การประเมินบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร (ตารางที่ 2) ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 3 ตัวแปร ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ตัวแปร ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ตัวแปร และด้านผลผลิต จำนวน 3 ตัวแปร

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM716

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน
1. บริบท	1.1 ความต้องการจำเป็นในการเรียนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ในศึกษาระดับปริญญาเอก	ผ่านเกณฑ์ (มีมติเป็นเอกฉันท์) คณบดี และ ผอ.หลักสูตรเห็นพ้องตรงกันว่า การเรียนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาระดับปริญญาเอก
	1.2 คำอธิบายรายวิชาวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้	ผ่านเกณฑ์ ประมาณร้อยละ 90 ที่หัวข้อในคำอธิบายรายวิชาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน แต่หัวข้อที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชายังเป็นคำที่ค่อนข้างกว้าง
	1.3 ความรู้พื้นฐานด้านวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ นักศึกษาจำนวน 6 คน (ร้อยละ 66.7) เคยเรียนวิชาการจัดการโลจิสติกส์มาในระดับปริญญาโท
2. ปัจจัยนำเข้า	2.1 จำนวนอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา LSM 716	ผ่านเกณฑ์ รายวิชา LSM 716 มีผู้สอน 3 คน (เป็นอาจารย์ภายนอกทั้งหมด)
	2.2 คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน	ผ่านเกณฑ์ อาจารย์ผู้สอนจบปริญญาเอกในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการโลจิสติกส์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีตำแหน่งวิชาการ และผลงานงานวิจัยในสาขาวิชาที่สอน
	2.3 ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน	ผ่านเกณฑ์ อาจารย์ผู้สอนเคยสอนวิชาการออกแบบระบบโลจิสติกส์ เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการโลจิสติกส์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีตำแหน่งวิชาการ และผลงานงานวิจัยในสาขาวิชาที่สอน
	2.4 ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน	ผ่านเกณฑ์ 1. โครงการสอน 2. แผนการสอน 3. เอกสารประกอบการสอน เอกสารทั้ง 3 ประเภท มีความสมบูรณ์
	2.5 การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน	ผ่านเกณฑ์ ทุกหัวข้อมีสื่อการสอนหลัก คือ PowerPoint
3. กระบวนการ	3.1 วันและช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอน	ผ่านเกณฑ์ นักศึกษาทั้งหมด (ร้อยละ 100) เห็นว่าการเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ และมีความเหมาะสมแล้ว
	3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 3.78 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 4 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 55.6 เห็นว่า กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง - นักศึกษาร้อยละ 22.2 เห็นว่า กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ แต่ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง - นักศึกษาร้อยละ 11.1 เห็นว่า กิจกรรมไม่ค่อยหลากหลาย ไม่น่าสนใจ แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 3.67 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 3 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 44.4 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนบ้าง

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน
		แต่ยังไม่หลากหลาย - นักศึกษาร้อยละ 44.4 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน
	3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 4.22 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 5 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 55.6 เห็นว่า อาจารย์บรรยาย ถามผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างกว้างขวาง ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น Facebook, Blog, Webboard, Email, Social Network ต่างๆ เป็นต้น
4. ผลผลิต	4.1 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชา LSM 716	ผ่านเกณฑ์ นักศึกษาร้อยละ 55.6 เข้าห้องเรียนทุกครั้ง
	4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา LSM 716	ผ่านเกณฑ์ ในภาพรวม คะแนนการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา LSM 716 มีค่าเท่ากับ 4.28 (ระดับดี) - ด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ($\bar{x} = 4.75$, SD = 0.41) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.33$, SD = 0.55) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.28$, SD = 0.82) และ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.78$, SD = 0.79) ตามลำดับ โดยคะแนนความพึงพอใจในทุกด้านอยู่ในระดับดี
	4.3 เกณฑ์ของนักศึกษาในวิชา LSM 716 ภาคการศึกษาที่ 2/2554	ผ่านเกณฑ์ เกณฑ์เฉลี่ยในวิชา LSM 716 สำหรับนักศึกษา จำนวน 11 คน เท่ากับ 3.45

จากตารางที่ 2 ตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นคือด้านปัจจัยนำเข้าได้แก่คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอนประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนความพร้อมของโครงสร้างสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และ ด้านกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนสำหรับการข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM716 มีจำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 3 ข้อสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context)

(1) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (หลักสูตร พ.ศ. 2555) ควบบรรจุวิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ในหลักสูตรและแผนการศึกษา โดยปรับคำอธิบายรายวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความก้าวหน้าในวิชานี้

(2) อาจารย์ผู้สอนควรทบทวนเนื้อหาของการจัดการโลจิสติกส์พื้นฐานให้นักศึกษาทราบก่อน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน และเพื่อเป็นการปรับพื้นฐานของนักศึกษาให้อยู่ในระดับเดียวกัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

(1) การกำหนดจำนวนอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทและเอก ยังคงควรทำตามนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุม คือ จัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา โดยให้อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าของวิชา

(2) การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน มาช่วยสอน ควรจบปริญญาเอกมาจากการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานโดยตรง หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง จะทำให้อาจารย์มีความแข็งแกร่งทางวิชาการมากขึ้น และ

นักศึกษาได้เห็นตัวอย่างของการจัดการและออกแบบระบบ โลจิสติกส์ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์

(3) ควรส่งอาจารย์ประจำวิชา ไปอบรมเพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนาตนเอง มีความรอบรู้ในความก้าวหน้าทางสถิติ เนื่องจากคุณวุฒิปัญญาเอกที่จบมาไม่ใช่สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานโดยตรง แต่เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

(4) ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและอาจารย์ประจำวิชา เพื่อกำหนดหัวข้อการสอน และวางแผนการใช้เอกสารประกอบการสอนร่วมกัน

(5) มหาวิทยาลัยควรพิจารณาจัดซื้อโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นที่ให้นักศึกษาเพื่อนำไปใช้ฝึกทดลองวิเคราะห์ และนำมาใช้ในงานวิทยานิพนธ์ต่อไป โดยเฉพาะ โปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์และเป็นความก้าวหน้าทางสถิติ เช่น LISREL, HLM เป็นต้น

(6) ควรส่งเสริมหรือบังคับให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีที่มหาวิทยาลัยมีอยู่อย่างเต็มที่มากขึ้น

(7) ควรพิจารณาจัดซื้อฐานข้อมูลวารสารวิชาการระดับนานาชาติให้มากขึ้น

(8) ควรมีการคัดเลือกนักศึกษาก่อนรับเข้ามาศึกษาในหลักสูตรเพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีศักยภาพเพียงพอในการเรียนระดับปริญญาเอก

(9) ควรมีการเรียนเสริมพื้นฐานในวิชาที่เกี่ยวข้องก่อน เช่น คณิตศาสตร์สำหรับการออกแบบระบบ โลจิสติกส์ เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่เชี่ยวชาญด้านคณิตศาสตร์มีความเข้าใจมากขึ้น รวมถึงเรียนเสริมภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาเนื่องจากการเรียนในระดับปริญญาเอกเน้นการอ่านบทความวิชาการจากวารสารวิชาการระดับนานาชาติเป็นหลัก

3. ด้านกระบวนการ (Process)

(1) ในปีการศึกษา 2555 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ควรเปิดสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ต่อไป และควรกำหนดหน่วยกิตในวิชานี้เท่ากับจำนวน 3 หน่วยกิตเหมือนเดิม

(2) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนจัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและทดลองออกแบบระบบ โลจิสติกส์ในทุกหัวข้อที่สอน เพื่อจะได้นำไปใช้ได้จริงในงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

(3) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอน จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและทดลองวิเคราะห์ข้อมูลในทุกหัวข้อที่สอน เพื่อจะได้นำไปใช้ได้จริงในงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

(4) แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนแนะนำวิธีการประยุกต์ใช้ให้นักศึกษาเห็นภาพให้มากขึ้น

4. ด้านผลผลิต (Output)

(1) อาจารย์ผู้สอนอาจแนะนำให้นักศึกษาได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ (eLearning) หรือการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการอ่านตำรา หนังสือ บทความต่างๆ

(2) ควรปรับปรุงแบบฟอร์มการประเมินผลรายวิชาให้สอดคล้องกับแบบฟอร์มการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

(3) ควรพิจารณาวิธีการเชิงคุณภาพมาใช้ในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจ เช่น สุ่มนักศึกษามาสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจ เป็นต้น

(4) อาจารย์ผู้สอนควรแจ้ง อธิบาย และใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ นักศึกษาทราบ เข้าใจ และยอมรับในวิธีการวัด ประเมิน และตัดเกรด ที่บริสุทธิ์และยุติธรรม

6. อภิปรายผล

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 โดยการประยุกต์ใช้โมเดล CIPP และ โมเดล UFE ร่วมกัน ถือว่าเป็นการเลือกโมเดลมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการสอน) ตลอดจนครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินที่ดี โดยเฉพาะผลการประเมิน จะทำให้ได้สารสนเทศที่สำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจต่อไปในปีการศึกษา 2555 สำหรับการอภิปรายผลสรุปได้ ดังนี้

(1) คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

การสอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Doctor of Philosophy: Ph.D.) จำเป็นต้องมีอาจารย์ผู้สอนที่ จบในระดับปริญญาเอก โดยเฉพาะการสอนวิชา LSM 716 การจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ควรจะมีอาจารย์ผู้สอนที่จบปริญญาเอกมาทางด้านการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์โดยตรง จะทำให้องค์ ความรู้ (Body of knowledge) ที่สอนมีความเข้มข้น และนักศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และความแข็งแกร่ง ทางวิชาการ แต่ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เชิญมาสอนในวิชา LSM 716 จบการศึกษาใน ระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

(2) ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 คน ที่ทำหน้าที่สอนวิชา LSM 716 ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ส่วนใหญ่มี ผลงานวิจัยที่ทำในหัวข้อที่เกี่ยวกับการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์โดยตรง อย่างไรก็ตาม นโยบายของ มหาวิทยาลัยศรีปทุมที่กำหนดให้การเรียนการสอนในระดับปริญญาโทและเอก ควรจัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คน ต่อ 1 วิชา เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของการสอนแบบทีม (Team teaching method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998; ศรีวิไล พลมณี, 2542) เพราะนักศึกษาเห็นว่าได้มีโอกาสเรียนรู้และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญที่มาจากหน่วยงานต่างๆ

(3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน

โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน ทำโดยอาจารย์ผู้สอนคนเดียวซึ่งเป็นอาจารย์ ที่รับผิดชอบหลักในวิชานี้ และเป็นผู้เชิญอาจารย์อีก 2 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเดียวกัน ใน มหาวิทยาลัยเดียวกัน การประสานงานต่าง ๆ จึงไม่มีปัญหามากนัก

(4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน

สื่อหลักที่ใช้ประกอบการสอน คือ PowerPoint ซึ่งมีข้อดี คือ อาจารย์ไม่เสียเวลาไปกับการเตรียมข้อมูล เพื่อสอนมาก และนักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สื่ออื่นๆ เช่น สื่อออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนยังนำมาใช้น้อย ในปีการศึกษา 2555 ควรจะมีการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ใช้ ICT ให้เป็น

ประโยชน์ต่อการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ระบุว่า “โดดเด่นด้านไอซีที (Outstanding in ICT)”

(5) กิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่ค่อยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) (เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550; ฤชญา คิตติ, 2547) ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสาระสำคัญที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และสถานศึกษาทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีว และอุดมศึกษา จะต้องยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ในวิชา LSM 716 อาจารย์ผู้สอนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น และได้ทดลองออกแบบระบบโลจิสติกส์ในทุกหัวข้อที่สอน โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดลองด้วยตนเอง จนสุดท้ายค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(6) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational technology) มีความจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology: ICT) เพื่อการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ตามที่ระบุไว้ใน “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554) ดังนั้น การเรียนการสอนวิชา LSM 716 จำเป็นต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลากหลาย เช่น e-book, eLearning, social media (facebook, twitter ฯลฯ) เป็นต้น รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เช่น visualizer, research database, statistical package (SPSS, LISREL, HLM, Mplus, AMOS ฯลฯ) เป็นต้น

(7) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี หรือการที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการเรียนอย่างกระตือรือร้น (Active learning) และรู้ตัว (Self-awareness) (พรนภิส ดาราสว่าง, 2555) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 ในปีการศึกษา 2555 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2555 โดยได้นำผลการประเมินในครั้งนี้ไปวางแผนการดำเนินงานต่อไปในปีการศึกษา 2555 และมีการติดตามเพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา LSM 716 ควรนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในวิชา LSM 716 ในครั้งต่อไป

(2) ควรแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้รับผิดชอบได้รับทราบ (ในแต่ละด้าน และตัวแปร) และกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เฉพาะในด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เนื่องจากเป็นด้านที่มีตัวแปรบางตัว ควรได้รับการพิจารณามาพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงสร้างการสอน แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กฤษณา คิดดี. 2547. การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรนภิส ดาราสว่าง. 2555. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้. สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://www.moobankru.com/teacharticle1.html> (วันที่ 8 สิงหาคม 2555).

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2544. การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ส นักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล พลมณี. 2542. รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. วิทยานิพนธ์การประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ส นักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ส นักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและส นักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554. แผนแม่บท

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556. กรุงเทพฯ:

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับส นักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุทุมพร จามรมาน. 2539. การสอนวิชาสถิติการศึกษา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, มิถุนายน 2539, 7-8.

เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นส าคัญ (Facilitating Student-Centered Learning). วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 18 (2), 1-10.

- Anderson, R. S. & Speck, B. W. 1998. "Oh what a difference a team makes": Why team teaching makes a difference, **Teaching and Teacher Education**, 14 (7), 671–686.
- Bauwens, J. & Hourcade, J. J. 1995. **Cooperative Teaching: Rebuilding the Schoolhouse for All Students**. Austin, TX: Pro-Ed.
- Espinor, D. 2009. **Co Teaching Handbook**. School of Education, Seattle Pacific University.
- Patton, M. Q. 1997. **Utilization-Focused Evaluation: the New Century Text**. 3rd ed. California: Sage.
- Stufflebeam, D.L. 1971. The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. **Journal of Research and Development in Education**, 5(1), pp. 19-25.
- Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. 2002. **The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka Hōona**. The Evaluation Center, Western Michigan University.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. 2007. **Evaluation Theory, Models and Applications**. San Francisco: Jossey-Bass.

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704
ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ
THE EVALUATION OF TEACHING AND LEARNING IN BUS 704
ADVANCED THEORY FINANCE AND ACCOUNTING STRATEGIC
MANAGEMENT

ดร. ปรานทิพย์ ยูวานนท์

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: pepyright@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และ (2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 20 ฉบับ โดยพิจารณาตามประเภทของแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกข้อมูล (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (3) แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลนักศึกษา ความคิดเห็น และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ และ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน การวิจัย ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร สำหรับตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และ (2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ มีจำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 3 ข้อ โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินควรนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงในปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ : การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน, การจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์

ABSTRACT

The objectives of this evaluation research were 1) to evaluate teaching and learning in the subject “BUS 704 Advanced Theory of Finance and Accounting Strategic Management,” and 2) to suggest the development and improvement of teaching and learning in the subject BUS 704. The source of data and the key informants were divided into two categories; 1) documents and 2) persons selected by purposive selection technique. Four types of research instruments were included; (1) a data record, (2) an in-depth interview form, (3) a questionnaire, and (4) an observation form. This research was conducted within six months and the researcher himself collected data. The descriptive statistics for quantitative data used in this research comprised frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. As for qualitative data, content analysis and qualitative theme classification method were used. The significant research findings were as follows:

1. The evaluation of context, input, process, and product of teaching and learning in the subject “BUS 704 Advanced Theory of Finance and Accounting Strategic Management” in semester 2/2011 found that all the variables met the acceptable standard. The selected variables for better improvement consisted of 1) input factor; lecturers’ doctorates, lecturers’ teaching experiences, the readiness of course syllabus, teaching plan and teaching document, and teaching material preparation, and 2) process factor; teaching and learning activities, technology use, and interaction between lecturers and students.

2. There were 15 suggestions of teaching and learning in the subject BUS 704 comprising (1) context factor; three suggestions, (2) input factor; five suggestions, (3) process factor; four suggestions, and (4) product factor; three suggestions. The evaluation information and those suggestions should be utilized for developing and improving this subject in the 2012 academic year.

KEYWORDS: Evaluation Research, Finance and Accounting Strategic Management

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ และในมาตราที่ 24 กล่าวถึงการดำเนินการของสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ 4 ข้อคือ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของนักศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ 3) จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และ 4) จัดการเรียนการสอนโดย พหุผลผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา

รายวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ เป็น วิชาที่อยู่ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรี ปทุม มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อ คือ 1) เพื่อให้นักศึกษาทราบแนวคิด ทฤษฎีทางการเงินและการบัญชีและสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้ 2) เพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติ ที่ใช้ในการวางแผนการเงินการบัญชีและการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ 3) เพื่อสามารถประเมินทรัพยากรทางการเงินและการบัญชี โดยวิธีการการจัดทำงบประมาณและ วางแผนทางการเงินและบัญชี 4) เพื่อสามารถวางแผนการใช้จ่าย การระดมทุน การเป็นเจ้าของกิจการและหุ้นส่วน และ 5) เพื่อสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเงินและบัญชีสำหรับการตัดสินใจด้านการจัดการการเงินและการบัญชี

การจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ซึ่งเป็นการเรียนการสอนทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชี เชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาเอก ใช้เทคนิควิธีการสอนแบบทีม (Team Teaching Method/Co Teaching) หรือการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Teaching) โดยกำหนดให้มีผู้สอนจำนวน 3 คน สอนในหัวข้อที่ต่างกันตามที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา โดยธรรมชาติของวิชา BUS 704 จะมีเนื้อหาที่ ก่อนข้างซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา เช่น พื้นความรู้เดิม หรือ สาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาโท เป็นต้น ก็อาจเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนทฤษฎีการจัดการ การเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ ไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น หรือปัญหาอื่นๆ เช่น เนื้อหาที่สอนไม่เหมาะสม (อุทุมพร จามรมาน, 2539)

ทฤษฎีหรือโมเดลที่นำมาใช้ประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงิน และการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ คือ โมเดล CIPP (Context-Input-Process-Product) หรือการ ประเมินบริบท-ปัจจัยนำเข้า-กระบวนการ-ผลผลิต ที่เสนอโดย Stufflebeam (1971) เนื่องจากเป็นโมเดลที่ประเมิน ได้ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน) และครอบคลุม องค์ประกอบของการประเมินที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) และเมื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนแล้ว จำเป็นต้องมีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปี การศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการประเมินแบบเน้นการใช้ประโยชน์ (Utilization-Focused Evaluation: UFE) ซึ่งเสนอโดย Patton (1997)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะประเมินเพื่อตัดสินใจหรือเพื่อตัดสินคุณค่า (Value Judgment) ของการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

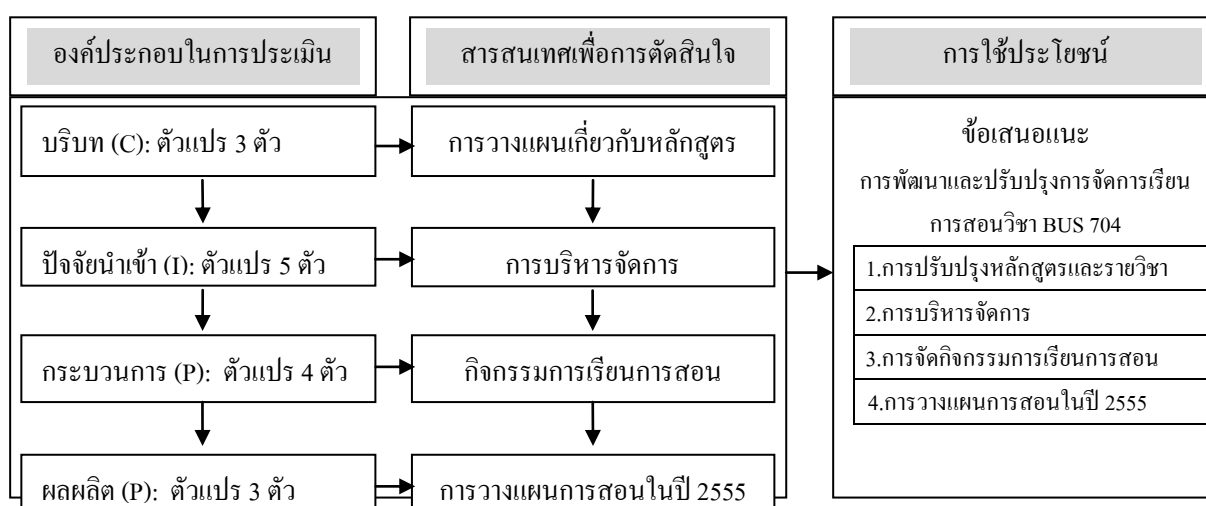
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ ภาคการศึกษาที่ 2/2554

(2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมิน โดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และโมเดล UFE (Patton, 1997) ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และแนวคิดการประเมินแบบเน้นการใช้ประโยชน์ หรือ UFE (Patton, 1997) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1 เป้าหมายของการประเมิน การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ ภาคการศึกษาที่ 2/2554

4.2 แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต พ.ศ. 2554 โครงการสอนและแผนการสอนวิชา BUS 704 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และเอกสารประกอบการสอนวิชา BUS 704 และ 2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ คณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา BUS 704 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 3 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา BUS 704 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 21 คน

4.3 ขอบเขตของเนื้อหา มี 4 ประเด็น คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 2/2554

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (ระหว่างเดือนธันวาคม 2554-พฤษภาคม 2555) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และระยะที่ 2 การจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทฤษฎีการจัดการการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงและแนวคิดเชิงปฏิบัติ

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและ โดยการใช้ แบบสัมภาษณ์และ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาประกอบไปด้วย องค์ประกอบ ตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน สำหรับข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ศึกษา (Qualitative Themes)

5. สรุปผลการวิจัย

การประเมินบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นคือด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และ ด้านกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context)

(1) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัญชีบัณฑิต พ.ศ.2554 มีความเหมาะสมที่บรรจุรายวิชา BUS 704 ในหลักสูตรและแผนการศึกษาต่อไป โดยปรับคำอธิบายรายวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความก้าวหน้าของวิทยาการทางการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์

(2) อาจารย์ผู้สอนควรศึกษา ทบทวนเนื้อหา ด้านแนวคิดทฤษฎีทางการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์ในระดับพื้นฐานให้นักศึกษาก่อน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน และเพื่อเป็นการปรับพื้นฐานของนักศึกษาให้อยู่ในระดับเดียวกัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

(1) การกำหนดจำนวนอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก ยังคงควรทำตามนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุม คือ จัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา โดยให้อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าของรายวิชา และเชิญผู้มีประสบการณ์จากภายนอกมาสอน อีกอย่างน้อย 2 ท่าน

(2) การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน มาช่วยสอน ควรจบปริญญาเอกในสาขาการเงิน และการบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารและจัดการเชิงกลยุทธ์ จะทำให้เนื้อหาวิชามีความแข็งแกร่งทางวิชาการมากขึ้นและสามารถสร้างแนวทางการปฏิบัติที่ไปพัฒนาเป็นงานวิจัยได้

(3) ควรส่งอาจารย์ให้มีการพัฒนาตนเอง มีความรอบรู้ในความก้าวหน้าทางการเงินเชิงกลยุทธ์ และการบัญชีเชิงกลยุทธ์โดยตรงเนื่องจากการประยุกต์ทฤษฎีทางบริหารธุรกิจสู่งานวิจัยในระดับปริญญาเอก

(4) ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและอาจารย์ประจำวิชา เพื่อกำหนดหัวข้อการสอน และวางแผนการใช้เอกสารประกอบการสอนร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(5) ควรมีการสอบคัดเลือกนักศึกษาก่อนรับเข้ามาศึกษาในหลักสูตรเพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีศักยภาพเพียงพอและลดปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการศึกษาระดับปริญญาเอก

(6) ควรมีการเรียนเสริมพื้นฐานในวิชาที่เกี่ยวข้องก่อน เช่น เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่เชี่ยวชาญด้านการเงินและการบัญชีเชิงกลยุทธ์มีความเข้าใจมากขึ้น รวมถึงเรียนเสริมวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาเนื่องจากการเรียนในระดับปริญญาเอกเน้นการอ่านบทความวิชาการจากวารสารวิชาการระดับนานาชาติเป็นหลัก

3. ด้านกระบวนการ (Process)

(1) ในปีการศึกษา 2555 หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต ควรเปิดการเรียนการสอนในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ต่อไป และควรกำหนดหน่วยกิตในวิชานี้เท่ากับจำนวน 3 หน่วยกิตเหมือนเดิม

(2) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนจัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในทุกหัวข้อที่สอน เพื่อจะได้นำไปใช้ได้จริงในงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

4. ด้านผลผลิต (Output)

(1) อาจารย์ผู้สอนอาจแนะนำให้นักศึกษาได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ (e-Learning) หรือการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการอ่านตำรา หนังสือ บทความ การเข้าร่วมการประชุมวิชาการต่างๆ

(2) ควรปรับปรุงแบบฟอร์มการประเมินผลรายวิชาให้สอดคล้องกับแบบฟอร์มการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

(3) ควรพิจารณาวิธีการเชิงคุณภาพมาใช้ในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเพื่อประกอบการวิจัยครั้งต่อไป

(4) อาจารย์ผู้สอนควรแจ้ง อธิบาย และใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ นักศึกษาทราบ เข้าใจ และยอมรับในวิธีการวัด ประเมิน และตัดเกรด ที่บริสุทธิ์และยุติธรรม

6. อภิปรายผล

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 โดยการประยุกต์ใช้โมเดล CIPP และโมเดล UFE ร่วมกัน ถือว่าเป็นการเลือกโมเดลมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการสอน) ตลอดจนครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินที่ดี โดยเฉพาะผลการประเมิน จะทำให้ได้สารสนเทศที่สำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจต่อไปในปีการศึกษา 2555 สำหรับการอภิปรายผลสรุปได้ ดังนี้

(1) คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

การสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต (Doctor of Business Administration) จำเป็นต้องมี อาจารย์ผู้สอนที่จบในระดับปริญญาเอก โดยเฉพาะการสอนวิชา BUS 704 ควรจะมีอาจารย์ผู้สอนที่จบปริญญาเอก มาทางด้านการเงิน และการบัญชีที่สามารถประยุกต์แนวคิดไปในการจัดการเชิงกลยุทธ์ได้โดยตรง จะทำให้องค์ความรู้ (Body of Knowledge) ที่สอนมีความเข้มข้น และนักศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และความแข็งแกร่งทางวิชาการ

(2) ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 คน ที่ทำหน้าที่สอนวิชา BUS 704 ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ส่วนใหญ่จบมาเฉพาะด้านคือ การเงิน และการบัญชี ซึ่งต้องมีเทคนิคในการบูรณาการทั้งสองศาสตร์เข้าด้วยกันให้สามารถประยุกต์แนวคิดไปทางการจัดการเชิงกลยุทธ์อีกด้วย อย่างไรก็ตาม นโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุม กำหนดให้ การเรียนการสอนในระดับปริญญาเอก จัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของการสอนแบบทีม (Team Teaching Method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998; ศรีวิไล พลมณี, 2542) เพราะนักศึกษาเห็นว่าได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญ ที่มาจากหน่วยงานต่างๆ

(3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน

โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน ทำโดยอาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นอาจารย์ประจำเพียงคนเดียว ซึ่งเป็นอาจารย์ที่รับผิดชอบหลักในวิชานี้ และเป็นผู้เชิญอาจารย์อีก 2 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก การประสานงานต่าง ๆ จึงไม่มีปัญหามากนัก

(4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน

สื่อหลักที่ใช้ประกอบการสอน คือ PowerPoint ซึ่งมีข้อดี คือ อาจารย์ไม่เสียเวลาไปกับการเตรียมข้อมูล เพื่อสอนมาก และนักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สื่ออื่นๆ เช่น สื่อออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนยังนำมาใช้น้อย ในปีการศึกษา 2555 ควรจะมีการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ใช้ ICT ให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ระบุว่า “โดดเด่นด้านไอซีที (Outstanding in ICT)”

(5) กิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered Approach) (เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550; กฤษณา คิตติ, 2547) ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ เป็นสาระสำคัญที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และสถานศึกษาทุกแห่ง ไม่ว่าจะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีว และอุดมศึกษา จะต้องยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ในวิชา BUS 704 อาจารย์ผู้สอนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นในทุกหัวข้อที่สอน โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง จนสามารถนำไปพัฒนางานวิจัยให้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(6) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) มีความจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) เพื่อการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ตามที่ระบุไว้ใน “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554) ดังนั้น การเรียนการสอนวิชา BUS 704 จำเป็นต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลากหลาย เช่น E-book, E- Learning, Social Media (facebook, twitter ฯลฯ) เป็นต้น รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เช่น Visualizer, Research Database, Statistical Package (SPSS, LISREL, HLM, Mplus, AMOS ฯลฯ) เป็นต้น

(7) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี หรือการที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการเรียนอย่างกระตือรือร้น (Active Learning) และรู้ตัว (Self - Awareness) (พรณิส ดาราสว่าง, 2555) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ในปีการศึกษา 2555 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2555 โดยได้นำผลการประเมินในครั้งนี้ไปวางแผนการดำเนินงานต่อไปในปีการศึกษา 2555 และมีการติดตามเพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา BUS 704 ควรนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในวิชา BUS 704 ในครั้งต่อไป

(2) ควรแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับคณาจารย์และผู้รับผิดชอบได้รับทราบ (ในแต่ละด้าน และตัวแปร) และกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เฉพาะในด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เนื่องจากเป็นด้านที่มีตัวแปรบางตัว ควรได้รับการพิจารณามาพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงสร้างสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2544. การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ส นักพิมพ์ แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล พลมณี. 2542. รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ส นักพิมพ์ แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัย ศิลปากร. 2554. แผนแม่บทเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุทุมพร จามรมาน. 2539. การสอนวิชาสถิติการศึกษา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, มิถุนายน 2539, 7-8.

เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Facilitating Student-Centered Learning). วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 18 (2), 1-10.

Anderson, R. S. & Speck, B. W. 1998. "Oh what a difference a team makes": Why team teaching makes a difference, *Teaching and Teacher Education*, 14 (7), 671-686.

Bauwens, J. & Hourcade, J. J. 1995. *Cooperative Teaching: Rebuilding the Schoolhouse for All Students*. Austin, TX: Pro-Ed.

Espinor, D. 2009. *Co Teaching Handbook*. School of Education, Seattle Pacific University.

Patton, M. Q. 1997. *Utilization-Focused Evaluation: the New Century Text*. 3rd ed. California: Sage.

Stufflebeam, D.L. 1971. The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5(1), pp. 19-25.

Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. 2002. *The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka Hōona*. The Evaluation Center, Western Michigan University.

Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. 2007. **Evaluation Theory, Models and Applications**. San Francisco:
Jossey-Bass.

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา
ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ
THE EVALUATION OF TEACHING AND LEARNING IN ECN 520
MANAGERIAL ECONOMICS FOR MASTER OF BUSINESS
ADMINISTRATION

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชิต อุ๋อัน
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Email: vichit.uo@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และ (2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2549 โครงการสอนและแผนการสอนวิชา วิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 และเอกสารประกอบการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ และ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 1 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 25 คน โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ที่ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

รายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ เป็นวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา นักศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ธุรกิจไปใช้ให้เหมาะสม โดย นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนในปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ในปัจจุบันและที่ผ่านมาในภาค การศึกษาที่ 2/2553 ใช้เทคนิควิธีการสอนแบบทีม (Team teaching method/Co teaching) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998) หรือการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative teaching) (Bauwens & Hourcade, 1995) โดย กำหนดให้มีผู้สอนจำนวน 2 คน สอนในหัวข้อที่ต่างกันตามที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา แต่ลักษณะของการ

สอนในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ที่ผ่านมาเป็นแบบไม่มีผู้นำทีม (Associate type) ซึ่งผู้สอนแต่ละท่านจะวางแผน กำหนดกิจกรรม และใช้เทคนิคการสอนที่ต่างกันหลายรูปแบบ

การสอนแบบทีมในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ อาจมีข้อดีหลายประการ เช่น ผู้สอนแต่ละคนได้แสดงความสามารถในการสอนอย่างเต็มที่ หรือผู้เรียนได้รู้จักและได้เรียนรู้กับผู้สอนหลายแบบทำให้ไม่เบื่อหน่าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งเป็นการสอนแบบทีมที่ไม่มีผู้นำทีม ก็อาจจะนำมาสู่ปัญหาหรืออุปสรรคที่ไม่คาดหวัง เช่น ผู้สอนไม่ได้วางแผนร่วมกันในการสอนซึ่งอาจทำให้คุณภาพในการสอนลดลง เสียเวลาในการเตรียมการสอนมากเนื่องจากต้องกำหนดหัวข้อร่วมกัน ความไม่เข้าใจเรื่องรูปแบบการทำงานเป็นทีมของผู้สอนบางท่าน การเตรียมสื่อการสอนให้มีจำนวนมากพอ เป็นต้น

นอกจากประเด็นเรื่องการสอนแบบทีมแล้ว ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งเป็นการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาโท โดยธรรมชาติของวิชา รายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ จะมีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา เช่น พื้นความรู้เดิม หรือสาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาตรี เป็นต้น ก็อาจเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น หรือปัญหาอื่นๆ เช่น เนื้อหาที่สอนไม่เหมาะสม (อุทุมพร จามรمان, 2539) การสอนสูตรที่ยากซับซ้อน หรือการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) ทำให้การสอนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ นอกจากนี้ และจากผลการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เคยเรียนรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ มาก่อนในภาคการศึกษาที่ 2/2553 พบว่า หลายคนยังไม่เข้าใจ

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะในระดับปริญญาโท มีสิ่งที่ต้องพิจารณาหลายประการ เช่น การจัดผู้สอน การกำหนดหัวข้อตามคำอธิบายรายวิชา การจัดเตรียมเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอก การใช้เทคโนโลยีและสื่อประกอบการสอน การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลผู้เรียน เป็นต้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะประเมินเพื่อตัดสินใจหรือเพื่อตัดสินคุณค่า (Value judgment) ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

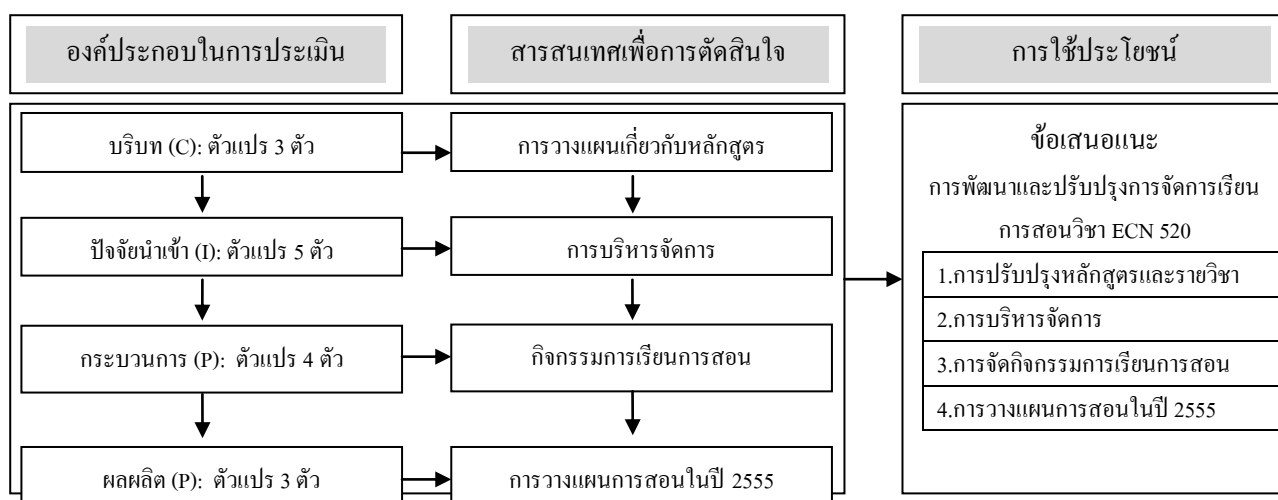
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ภาคการศึกษาที่ 2/2554

(2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และแนวคิดของการประเมินแบบเน้นการใช้ประโยชน์ (Utilization-Focused Evaluation: UFE) (Patton, 1997) สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย (Research design)

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และแนวคิดการประเมินแบบเน้นการใช้ประโยชน์ หรือ UFE (Patton, 1997) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินมาจาก 2 แหล่ง คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

4.1.1 เป้าหมายของการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ภาคการศึกษาที่ 2/2554 ใน 4 ประเด็น คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

4.1.2 แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต พ.ศ. 2549 โครงการสอนและแผนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 และเอกสารประกอบการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการและ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 1 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 25 คน

4.2 การออกแบบการเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Sampling design)

เนื่องจากการวิจัยเชิงประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจึงแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) เอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูลในการประเมิน และ (2) ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน สำหรับวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เนื่องจากจำนวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและผู้ให้ข้อมูลในการประเมินมีจำนวนไม่มาก ประกอบด้วย

(1) เอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูลในการประเมิน ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตพ.ศ. 2549 โครงการสอนและแผนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 และเอกสารประกอบการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ

(2) ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ได้แก่ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 1 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 25 คน โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

4.3 การออกแบบการวัด (Measurement design)

4.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีจำนวน 4 ฉบับ โดยพิจารณาตามประเภทของแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) 2) แบบสัมภาษณ์ (ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ, ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต, อาจารย์ผู้สอน) 3) แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลนักศึกษา ความคิดเห็น และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ (นักศึกษา) และ 4) แบบสังเกตพฤติกรรมการณ์เรียน (อาจารย์ผู้สอน) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ใช้การวัดความตรงเชิงผิว (Face validity) ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ส่วนความเที่ยงด้านความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ไม่ได้ตรวจสอบเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลในการประเมินมีจำนวนน้อย แต่ได้มีการนำเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม) ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 3 คน

ตารางที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามองค์ประกอบ ตัวแปร และผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

องค์ประกอบ	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	เกณฑ์ประเมิน
1. บริบท	1.1 ความต้องการจำเป็นในการเรียนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการในการศึกษาระดับปริญญาโท	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้าน การจัดการ, ผู้อำนวยการ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุขฎี บัณฑิต	แบบสัมภาษณ์	มีมติเป็นเอกฉันท์ (นำเสนอข้อมูลในเชิงคุณภาพ)
	1.2 คำอธิบายรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ	หลักสูตรฯ (2549), ผู้วิจัย	แบบบันทึกข้อมูล	หัวข้อในคำอธิบายรายวิชา ≥ 80% สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
	1.3 ความรู้พื้นฐานด้านเศรษฐศาสตร์ของผู้เรียน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	≥ 80% เคยเรียนวิชาสถิติพื้นฐาน
2. ปัจจัยนำเข้า	2.1 จำนวนอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ	โครงการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	1 คน = ไม่เหมาะสม 2-3 คน = เหมาะสม 4 คนขึ้นไป = ไม่เหมาะสม (มากเกินไป)
	2.2 คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน	โครงการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	100% จบตรงสาขา/เกี่ยวข้อง
	2.3 ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	100% เคยสอนเศรษฐศาสตร์มาแล้ว 1 ภาคการศึกษา
	2.4 ความพร้อมของโครงการสอน แผน การ สอน และ เอก สาร ประกอบการสอน	โครงการสอน, แผนการสอน, เอกสารประกอบการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	<u>โครงการสอน</u> 3=โครงการสอนมีความสมบูรณ์ 2=โครงการสอนไม่สมบูรณ์ 1=ไม่มีโครงการสอน <u>แผนการสอน</u> 3=แผนการสอนมีความสมบูรณ์ 2=แผนการสอนไม่สมบูรณ์ 1=ไม่มีแผนการสอน <u>เอกสารประกอบการสอน</u> 3=เอกสารประกอบการสอนมีความสมบูรณ์ 2=เอกสารประกอบการสอนไม่สมบูรณ์ 1=ไม่มีเอกสารประกอบการสอน
	2.5 การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน	แผนการสอน, สื่อการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	3=มีสื่อการสอนครบทุกหัวข้อที่สอน 2=มีสื่อการสอนเฉพาะบางหัวข้อที่สอน 1=ไม่มีสื่อการสอน
3. กระบวนการ	3.1 วันและช่วงเวลาในการจัดการเรียน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	3=วันและช่วงเวลาเหมาะสม 2=วัน/ช่วงเวลาไม่เหมาะสม

องค์ประกอบ	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	เกณฑ์ประเมิน
	การสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ			1=วันและช่วงเวลาไม่เหมาะสม
	3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	4=กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 3=กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ แต่ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 2=กิจกรรมไม่ค่อยหลากหลาย ไม่น่าสนใจ แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง 1=กิจกรรมไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	3=ใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยในการสอน เช่น Projector, facebook, research database, statistical package ฯลฯ 2=ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนบ้าง แต่ยังไม่หลากหลาย 1=ไม่ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนเลย
	3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	≥ 3.51 จากมาตรประมาณค่า 5 ระดับ
4. ผลผลิต	4.1 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	≥ 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด (ครั้งที่ 1-14)
	4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ	นักศึกษา	แบบสอบถาม	≥ 3.51 จากมาตรประมาณค่า 5 ระดับ
	4.3 เกรดของนักศึกษาในวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ภาคการศึกษาที่ 2/2554	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	≥ A- (หรือ 3.70)

4.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน โดยใช้เครื่องมือวิจัยจำนวน 4 ฉบับที่สร้างขึ้น

4.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (Qualitative themes)

5. สรุปผลการวิจัย

เป็นการสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

1. การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร รวมจำนวน 15 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 3 ตัวแปร ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ตัวแปร ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ตัวแปร และด้านผลผลิต จำนวน 3 ตัวแปร สำหรับด้านและตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า และ (2) ด้านกระบวนการ สำหรับด้านปัจจัยนำเข้า มี 4 ตัวแปร ได้แก่ (1) คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน (2) ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน (3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และ (4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ส่วนด้านด้านกระบวนการ มี 3 ตัวแปร ได้แก่ (1) กิจกรรมการเรียนการสอน (2) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และ (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ส่วนด้านบริบทและด้านผลผลิต ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร และไม่มีตัวแปรใดที่ต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา วิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context)

(1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ควรบรรจุวิชาวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการไว้ในหลักสูตรและแผนการศึกษา

(2) ควรปรับคำอธิบายรายวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ให้ทันสมัย ให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทั้งเชิงจุลภาคและมหภาค

(3) อาจารย์ผู้สอนควรทบทวนเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ทั่วไปให้นักศึกษา ก่อน เพื่อปรับพื้นฐานของนักศึกษาให้อยู่ในระดับเดียวกัน

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

(1) การกำหนดจำนวนอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทและเอก ยังคงควรทำตามนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุม คือ จัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา

(2) การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน มาช่วยสอน ควรจบปริญญาเอกมาทางเศรษฐศาสตร์โดยตรง จะทำให้นิเทศศาสตร์มีความแข็งแกร่งทางวิชาการมากขึ้น และนักศึกษาได้เห็นตัวอย่างของการวิเคราะห์เศรษฐกิจที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้าน เศรษฐศาสตร์การจัดการ

(3) ควรส่งเสริมอาจารย์ประจำในสามารถสอนวิชาทางด้านให้เพิ่มขึ้นวิชา

(4) ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและอาจารย์ผู้สอนทุกท่าน เพื่อกำหนดหัวข้อการสอน และวางแผนการใช้เอกสารประกอบการสอนร่วมกัน

2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

(1) ในปีการศึกษา 2555 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตการศึกษาคควรเปิดสอนในวันภาคปกติต่อไป และควรกำหนดหน่วยกิตในวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ เท่ากับจำนวน 3 หน่วยกิตเหมือนเดิม

(2) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทั้ง 3 คน จัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและทดลองวิเคราะห์ข้อมูลในทุกหัวข้อที่สอน เพื่อจะได้นำไปใช้ได้จริงในงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

(3) ควรส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน โดยเฉพาะ ICT เช่น Projector, research database, statistical package, e-book, eLearning ฯลฯ และสื่อสังคม (Social media) ต่างๆ เช่น facebook, twitter, blog ฯลฯ

(4) ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กันมากขึ้น

2.4 ด้านผลผลิต (Output)

(1) ควรแนะนำให้นักศึกษาได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ (eLearning) หรือการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการอ่านตำรา หนังสือ บทความต่างๆ

(2) ควรมีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา วิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ในทุกภาคการศึกษา เพื่อให้ทราบ Feedback และควรพิจารณาวิธีการเชิงคุณภาพมาใช้ในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจ เช่น สุ่มนักศึกษามาสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความพึงพอใจ เป็นต้น

(3) อาจารย์ผู้สอนควรแจ้ง อธิบาย และใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษาทราบ เข้าใจ และยอมรับในวิธีการวัดและประเมินผลที่นำมาใช้ ตลอดจนวิธีการตัดเกรดที่บริสุทธิ์ และยุติธรรม

6. อภิปรายผล

เป็นการอภิปรายผลตามข้อค้นพบจากการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการโดยการประยุกต์ใช้โมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และโมเดล UFE (Patton, 1997) ร่วมกัน ถือว่าเป็นการเลือกโมเดลมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการสอน) ตลอดจนครบตามองค์ประกอบของการประเมินที่ดี คือ มีการประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative evaluation) โดยเฉพาะผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศที่สำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจต่อไปในปีการศึกษา 2555 (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544; เขียวดี ราชย์กุล วิบูลย์ศรี, 2544) แม้ว่าผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์

การจัดการ จะผ่านเกณฑ์ในทุกตัวแปร (15 ตัวแปร) แต่ก็มีพบว่า บางด้านไม่จำเป็นต้องนำตัวแปรมาพิจารณาเป็นพิเศษ เนื่องจากผลการดำเนินงานคืออยู่แล้ว ได้แก่ ด้านบริบท และด้านผลผลิต ส่วนด้านที่ควรนำตัวแปร นำมาพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น มีจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ

สำหรับด้านปัจจัยนำเข้า มี 4 ตัวแปร ได้แก่

(1) คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

การสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำเป็นต้องมีอาจารย์ผู้สอนที่จบในระดับปริญญาเอก หรือคุณวุฒิตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะการสอนวิชา เศรษฐศาสตร์การจัดการควรมีอาจารย์ผู้สอนที่จบปริญญาเอก หรือคุณวุฒิตำแหน่งทางวิชาการ ทางด้านเศรษฐศาสตร์โดยตรง จะทำให้องค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่สอนมีความเข้มข้น และนักศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และความแข็งแกร่งทางวิชาการ แต่ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เชิญมาสอนในวิชา ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ จำนวน 3 คน

(2) ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 คน ที่ทำหน้าที่สอน ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ส่วนใหญ่มีผลงานวิจัยที่ทำในหัวข้อที่เกี่ยวกับการศึกษา ดังนั้น การนำตัวอย่างข้อมูลและกรณีศึกษามาให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองวิเคราะห์ จึงยังมีสอดคล้องกับธรรมชาติของสาขาวิชาอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม นโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่กำหนดให้การเรียนการสอนในระดับปริญญาโท ควรจัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของการสอนแบบทีม (Team teaching method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998; ศรีวิไล พลมณี, 2542) เพราะนักศึกษาเห็นว่า ได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญที่มาจากหน่วยงานต่างๆ

(3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน

โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน มีความพร้อมอยู่ในระดับที่สมบูรณ์ แต่ผู้จัดทำยังเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าของวิชาเพียงคนเดียว โดยที่อาจารย์ผู้สอน จำนวน 3 คนไม่มีการประชุม และวางแผนร่วมกัน ทำให้การเรียนการสอนในบางหัวข้อ นักศึกษาไม่สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า อาจารย์ผู้สอนบางท่านยังสอนโดยใช้เวลาส่วนมากไปกับสถิติพื้นฐาน ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ความก้าวหน้าของสถิติที่งานวิจัยในปัจจุบันนิยมใช้

(4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน

สื่อหลักที่ใช้ประกอบการสอน คือ PowerPoint ซึ่งมีข้อดี คือ อาจารย์ไม่เสียเวลาไปกับการเตรียมข้อมูลเพื่อสอนมาก และนักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สื่ออื่นๆ เช่น สื่อออนไลน์ โปรแกรมที่ทันสมัยในการวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐกิจ เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนยังนำมาใช้น้อย ในปีการศึกษา 2555 ควรจะมีการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ใช้ ICT ให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ระบุว่า “โดดเด่นด้านไอซีที (Outstanding in ICT)”

สำหรับด้านกระบวนการ มี 3 ตัวแปร ได้แก่

(1) กิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่ค่อยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) (เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550; กฤษณา คิตติ, 2547) ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสาระสำคัญที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และสถานศึกษาทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีว และอุดมศึกษา จะต้องยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ในวิชา ED712 อาจารย์ผู้สอนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น และได้ทดลองวิเคราะห์ข้อมูลในทุกหัวข้อที่สอน โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดลองด้วยตนเอง จนสุดท้ายค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(2) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational technology) มีความจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology: ICT) เพื่อการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ตามที่ระบุไว้ใน “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554) ดังนั้น การเรียนการสอน ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ จำเป็นต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลากหลาย เช่น e-book, eLearning, social media (facebook, twitter ฯลฯ) เป็นต้น รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เช่น visualizer, research database, statistical package (SPSS, LISREL, HLM, Mplus, AMOS ฯลฯ) เป็นต้น

(3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี หรือการที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการเรียนอย่างกระตือรือร้น (Active learning) และรู้ตัว (Self-awareness) (พรนภิส คาราสว่าง, 2555) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ในปีการศึกษา 2555 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

2. การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอน ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2555 สำหรับข้อเสนอแนะจำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 3 ข้อ จะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ (Stakeholders) ได้แก่ คณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ ผู้อำนวยการและผู้บริหารในหลักสูตรบริหารธุรกิจ ได้นำผลการประเมินในครั้งนี้ไปวางแผนการดำเนินงานต่อไปในปีการศึกษา 2555 และมีการติดตามเพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอน ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ควรนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ใน ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ในปีการศึกษา 2555 ต่อไป

(2) ควรแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้รับผิดชอบได้รับทราบ (ในแต่ละด้าน และตัวแปร) และกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เฉพาะในด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เนื่องจากเป็นด้านที่มีตัวแปรบางตัว ควรได้รับการพิจารณานำมาพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของ โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ด้าน กระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

(2) ในการพัฒนาหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปสำหรับ ECN 520 เศรษฐศาสตร์การจัดการ ไม่ควรกำหนด หัวข้อวิจัยในลักษณะการสำรวจสภาพหรือปัญหา แต่ควรระบุปัญหาให้ชัดเจน และหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังนั้น งานวิจัยที่แนะนำให้ทำต่อไป คือ การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เช่น การทดลองใช้เทคนิคการสอน หรือวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสถิติดีขึ้น มีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น หรือมีความมุ่งมั่นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

(3) การทำวิจัยเชิงประเมินในครั้งต่อไป อาจพิจารณาโมเดลการประเมินแบบอื่นๆ นอกจากโมเดล CIPP หรือโมเดล UFE เช่น โมเดล CIPIEST (Stufflebeam & Shinkfield, 2007; Stufflebeam, Gulickson & Wingate, 2002) เป็นต้น โมเดล CIPIEST เป็นโมเดลที่ปรับมาจากโมเดล CIPP โดยขยายการประเมินผลผลิต (Product) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ซึ่งโมเดล CIPIEST นี้เป็นโมเดลการประเมินที่ครอบคลุมทั้งผลผลิตและ ผลลัพธ์ของสิ่งที่ประเมิน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เกรียงไกร คล้ายกล้า. (2551). อิทธิพลของการสอนงานและการเอื้ออำนวยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาสถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถิติการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กฤษณา คิดดี. (2547). การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจงเสก ทรัพย์โสภ. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในวิชาสถิติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สถิติของนิสิตคณะครุศาสตร์: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณิส ดาราสว่าง. (2555). การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้. สืบค้นจากเว็บไซต์ <http://www.moobankru.com/teacharticle1.html> (วันที่ 8 สิงหาคม 2555).
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2544). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีวิไล พลมณี. (2542). รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมคิด พรหมชัย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2554). **แผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุทุมพร จามรมาน. (2539). การสอนวิชาสถิติการศึกษา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, มิถุนายน 2539, 7-8.
- เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Facilitating Student-Centered Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 18 (2), 1-10.
- Anderson, R. S. & Speck, B. W. (1998). "Oh what a difference a team makes": Why team teaching makes a difference, **Teaching and Teacher Education**, 14 (7), 671-686.
- Bauwens, J. & Hourcade, J. J. (1995). **Cooperative Teaching: Rebuilding the Schoolhouse for All Students**. Austin, TX: Pro-Ed.
- Espinor, D. (2009). **Co Teaching Handbook**. School of Education, Seattle Pacific University.
- Patton, M. Q. (1997). **Utilization-Focused Evaluation: the New Century Text**. 3rd ed. California: Sage Publications.
- Stufflebeam, D.L. (1971). The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. **Journal of Research and Development in Education**. 5(1), pp. 19-25.
- Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. (2002). **The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka Hōona**. The Evaluation Center, Western Michigan University.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. (2007). **Evaluation Theory, Models and Applications**. San Francisco: Jossey-Bass.

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527
การบริหารการดำเนินงานและการผลิต
THE EVALUATION OF TEACHING AND LEARNING IN IMG 527
OPERATION AND PRODUCTION MANAGEMENT

ดร.ณัฐพันธุ์ เผ่าพันธุ์
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail: natsapun.pa@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงการประเมิน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 การบริหารดำเนินงานและการผลิต ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และ (2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 โดยแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ที่ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ โดยพิจารณาตามประเภทของแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกข้อมูล (2) แบบสัมภาษณ์ (3) แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลนักศึกษา ความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา IMG 527 และ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา จำนวน 6 เดือน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 การบริหารดำเนินงานและการผลิต ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร สำหรับตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้แก่ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และ (2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 มีจำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 3 ข้อ โดยสารสนเทศและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินควรนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงในปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ: การบริหารการดำเนินงานและการผลิต การวิจัยเชิงประเมิน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ABSTRACT

The objectives of this evaluation research were (1) to evaluate teaching and learning in the subject “IMG 527 Operation and production management,” and (2) to give suggestions about the development and improvement of teaching and learning in the subject of IMG 527. The source of data and the key informants were divided into two categories; (1) documents and (2) persons selected by purposive selection technique. Four types of research instruments were included as ; (1) a data record, (2) an interview form, (3) a questionnaire, and (4) an observation form. This research was conducted within six months and the researcher himself collected data. The descriptive statistics for quantitative data used in this research comprised frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. As for qualitative data, content analysis and qualitative theme classification method were used. The significant research findings were as follows:

1. The evaluation of context, input, process, and product of teaching and learning in the subject “IMG 527 Operation and production management” in semester 2/2011 found that all the variables met the acceptable standard. The selected variables for better improvement consisted of (1) input factor; lecturers’ doctorates, lecturers’ teaching experiences, the readiness of course syllabus, teaching plan and teaching document, and teaching material preparation, and (2) process factor; teaching and learning activities, technology use, and interaction between lecturers and students.

2. There were 15 suggestions of teaching and learning in the subject of IMG 527 comprising (1) context factor; three suggestions, (2) input factor; five suggestions, (3) process factor; four suggestions, and (4) product factor; three suggestions. The evaluation information and those suggestions should be utilized for developing and improving this subject in the 2012 academic year.

KEYWORDS: Operation and production management, Evaluation research, Classroom action research

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

วิชาการบริหารการดำเนินงานและการผลิต (IMG527) เป็นรายวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้องค์การมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนในปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาของหลักสูตร ปัจจุบันการสอนวิชานี้ได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ โดยเป็นการสอนแบบเป็นทีม (Team teaching method/Co teaching) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998) หรือการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative teaching) (Bauwens & Hourcade, 1995) โดยกำหนดให้มีผู้สอนอย่างน้อยจำนวน 2 คน สอนในหัวข้อที่ต่างกันตามที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา แต่ลักษณะของการสอนในวิชา IMG 527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต โดยกำหนดให้มีผู้สอนแต่ละท่านสอนในหัวข้อที่ต่างกัน ซึ่งผู้สอนแต่ละท่านจะวางแผน กำหนดกิจกรรม และใช้เทคนิคการสอนที่ต่างกันหลายรูปแบบ นอกจากประเด็นเรื่องการสอนแบบทีมแล้ว ในการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 การ

บริหารการดำเนินงานและการผลิต ซึ่งเป็นการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท โดยธรรมชาติของวิชานี้ จะมีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจจากอีกทั้งเป็นการวิเคราะห์ที่คำนวณค่อนข้างมาก ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา เช่น พื้นความรู้เดิม หรือสาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาโท เป็นต้น ก็อาจเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนวิชานี้ไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น หรือปัญหาอื่นๆ เช่น เนื้อหาที่สอนไม่เหมาะสม (อุทุมพร จามรมาน, 2539) ซึ่งจากข้อมูลในอดีตพบว่านักศึกษาที่เรียนวิชา IMG527 จะได้ผลการเรียนที่ต่ำกว่าวิชาอื่นๆ โดยเฉลี่ย จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาควรจะต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆหลายประการ เช่น การจัดผู้สอน การกำหนดหัวข้อตามคำอธิบายรายวิชา การจัดเตรียมเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่ไม่ได้มีพื้นฐานด้านการบริหารธุรกิจมาก่อน การใช้เทคโนโลยีและสื่อประกอบการสอน การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลผู้เรียน เป็นต้น

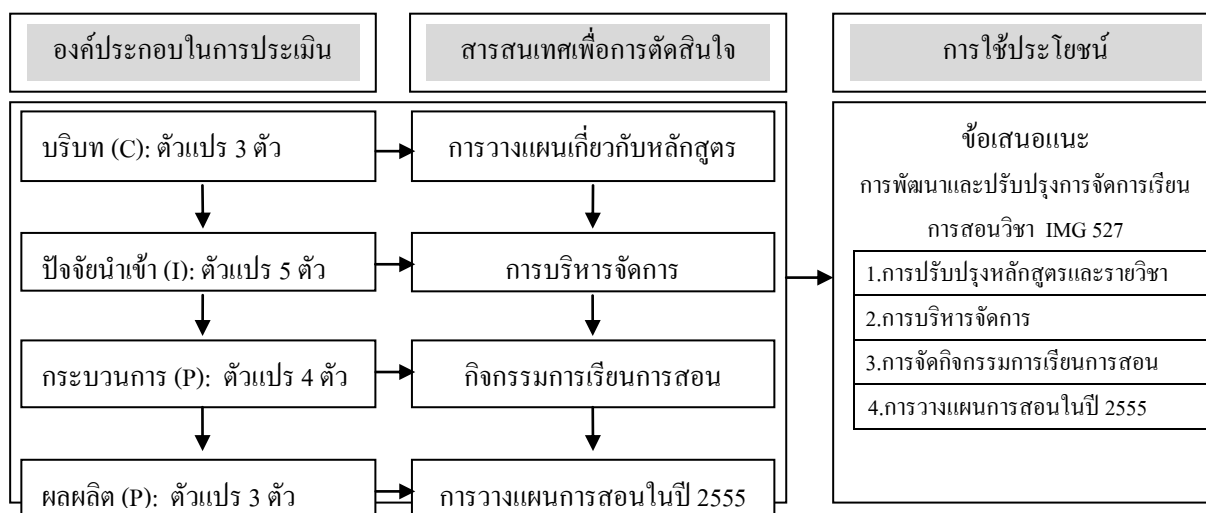
ทฤษฎีหรือโมเดลที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต คือ โมเดล CIPP (Context-Input-Process-Product) หรือการประเมินบริบท-ปัจจัยนำเข้า-กระบวนการ-ผลผลิต ที่เสนอโดย Stufflebeam (1971) เนื่องจากเป็นโมเดลที่ประเมินได้ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน) และครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative evaluation) จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะประเมินเพื่อตัดสินใจหรือเพื่อตัดสินคุณค่า (Value judgment) ของการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ภาคการศึกษาที่ 2/2554
2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมินโดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงประเมิน (Evaluation research) โดยผสมผสานระหว่างโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1 เป้าหมายของการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินการเรียนการสอนวิชา วิชา IMG 527 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 ใน 4 ประเด็น คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

4.2 แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พ.ศ. 2554 โครงการสอนและแผนการสอนวิชา IMG 527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และเอกสารประกอบการสอนวิชา IMG 527 และ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ คณบดีวิทยาลัย บัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจ จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา IMG 527 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 2 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา IMG 527 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 65 คน

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 6 เดือน (กุมภาพันธ์-กรกฎาคม 2555) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และระยะที่ 2 จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 4 ฉบับ โดยพิจารณาตามประเภทของผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกข้อมูล (2) แบบสัมภาษณ์ (3) แบบสอบถาม และ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ศึกษา (Qualitative themes)

5. สรุปผลการวิจัย

การประเมินบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG527 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร (ตารางที่ 2) ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 3 ตัวแปร ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ตัวแปร ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ตัวแปร และด้านผลผลิต จำนวน 3 ตัวแปร

ตารางที่ 1 สรุปผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG 527

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
1. บริบท	1.1 ความต้องการจำเป็นในการเรียนวิชา IMG 527 ใน การศึกษาระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจ	ผ่านเกณฑ์ (มีมติเป็นเอกฉันท์)คณบดี และ ผอ.หลักสูตร MBA เห็นพ้องตรงกันว่า การเรียนวิชา IMG527 มีความจำเป็นอย่างยิ่งใน การศึกษาระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจ	- หลักสูตรที่จะปรับปรุงใหม่ ควรคงบรรจุวิชาวิชา IMG527 ไว้ในแผนการศึกษา และปรับคำอธิบายรายวิชา ให้ทันสมัย ให้สอดคล้องกับการผลิตและบริการภายใต้ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจของโลก
	1.2 คำอธิบายรายวิชา IMG 527	ผ่านเกณฑ์ประมาณร้อยละ 90 ที่คำอธิบาย รายวิชาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน แต่ หัวข้อที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชายังเป็น คำที่ค่อนข้างเยิ่น โดยเฉพาะเป็นเรื่องการ วิเคราะห์เชิงปริมาณ	-คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรปรับปรุงใหม่ครั้งต่อไป ควรกำหนดหัวข้อที่สอดคล้องกับการบริหารการผลิตใน ชุม AEC
	1.3 ความรู้พื้นฐานด้านการ บริหารการผลิตของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์นักศึกษาจำนวน 32 คน (ร้อยละ 80) เคยเรียนวิชานี้มาในระดับปริญญาตรี	-ในการจัดการเรียนการสอนในวิชา IMG527 อาจารย์ ผู้สอนควรอธิบายพื้นฐานสำคัญให้ผู้เรียนควรต้องมิให้ นักศึกษาทราบก่อน เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน และเพื่อไปปรับพื้นฐานของนักศึกษาให้อยู่ในระดับ เดียวกัน
2. ปัจจัยนำเข้า	2.1 จำนวนอาจารย์ผู้สอนใน รายวิชา IMG 527	ผ่านเกณฑ์รายวิชา IMG527 มีผู้สอน 4 คน (1 คนเป็นอาจารย์ประจำ 1 คนอาจารย์ ภายนอก และ 2 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจาก ภายนอก)	-การกำหนดจำนวนอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโท ควรทำตามนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุม คือ มีอาจารย์ ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา(ไม่ควรมีเพียง 1 คน ซึ่งน้อยเกินไป หรือ 4 คนขึ้นไป ซึ่งมากเกินไปจนเกินไป) -การกำหนดสัดส่วนผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำกับ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ทำได้อย่างยืดหยุ่นตามความ เหมาะสม ขึ้นอยู่กับความพร้อมของมหาวิทยาลัย แต่ควร พิจารณาอาจารย์ประจำภายในที่มีศักยภาพก่อน
	2.2 คุณวุฒิของอาจารย์ ผู้สอน	ผ่านเกณฑ์อาจารย์ผู้สอน 2 คน จบปริญญา เอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชา IMG527 และ เป็นผู้ที่มิประสบการณการสอนวิชานี้มานาน กว่า 5 ปี และวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ก็เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารการ ดำเนินงานและการผลิต	--ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เชิญมาสอน หากมีประสบการณ์ การสอนทางด้านการผลิตมาเป็นเวลานาน จะทำให้ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ในเนื้อหาวิชาที่มีความ แข็งแกร่งทางวิชาการมากขึ้น
	2.3 ประสบการณ์การสอน ของอาจารย์ผู้สอน	ผ่านเกณฑ์อาจารย์ผู้สอน 2 คน และวิทยากร 2 คน เคยสอนวิชา IMG527 มาหลายภาค การศึกษาแล้ว	-อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่รับผิดชอบการสอน ควรไปอบรมเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารการผลิต จากหน่วยงานภายนอก เพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนาตนเอง มี

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
	2.4 ความพร้อมของ โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการ สอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 9 คะแนนเต็ม) 1. โครงการสอน ได้ 3 คะแนน 2. แผนการสอน ได้ 3 คะแนน 3. เอกสารประกอบการสอน ได้ 3 คะแนน เอกสารทั้ง 3 ประเภท มีความสมบูรณ์	-โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการ สอน ทำโดยอาจารย์ผู้สอนคนเดียว -ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มักจะเตรียมเอกสารประกอบการ สอนมาเอง -ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่าง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและอาจารย์ประจำ เพื่อกำหนด หัวข้อการสอน และวางแผนการใช้เอกสารประกอบการ สอนร่วมกัน
	2.5 การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ ประกอบการสอน	ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อมีสื่อการสอนหลัก คือ PowerPoint แต่บางหัวข้ออาจมีเอกสาร เพิ่มเติม เช่น โปรแกรม EXCEL .ในการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นต้น	-มหาวิทยาลัยอาจเตรียมห้องเรียนให้มีอุปกรณ์เทคโนโลยี ที่สนับสนุนการสอนของอาจารย์ให้มีความพร้อม เพราะ บางครั้งอาจารย์เสียเวลาในการติดตั้งอุปกรณ์นานเกิน ความจำเป็น และเครื่องฉายแผ่นทึบ
3/กระบวนการ	3.1 วันและช่วงเวลาในการ จัดการเรียนการสอนวิชา IMG527	ผ่านเกณฑ์นักศึกษาทุกคน (ร้อยละ 100) เห็นว่าการเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ และการ เรียน 6 ชั่วโมงต่อ 1 ครั้งมีความเหมาะสม แล้ว	-หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ควรเปิดสอนในวัน เสาร์-อาทิตย์ต่อไป -ควรกำหนดเวลาเรียนเป็น 6 ชั่วโมงต่อวัน เพื่อเกิดการ ต่อเนื่อง ดีกว่า 1 วันเรียน 2 วิชา
	3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 3.94 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 4 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 62.5 เห็นว่า กิจกรรมมี ความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง - นักศึกษาร้อยละ 25.5 เห็นว่า กิจกรรมมี ความหลากหลาย น่าสนใจ แต่ยังไม่สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง - นักศึกษาร้อยละ 12.5 เห็นว่า กิจกรรมไม่ ค่อยหลากหลาย ไม่น่าสนใจ แต่สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง	-ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทั้ง 3 คน จัดให้มีกิจกรรมที่ หลากหลายมากยิ่งขึ้น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจน ควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรม Excel ใน การวิเคราะห์ปัญหาด้านการผลิต และการนำเสนอ วิเคราะห์กรณีศึกษา
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อ ช่วยในการสอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 4.32 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 3 ระดับ) -นักศึกษาร้อยละ 82.5 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอน ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนบ้าง แต่ยัง ไม่หลากหลาย -นักศึกษาร้อยละ 12.5 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอน ใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วย อำนวยความสะดวกในการสอน	-ควรส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนใช้ เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก ในการสอน โดยเฉพาะ ICT เช่น Projector, facebook, EXCEL, LINE
	3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 3.30 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 5 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 50 เห็นว่า อาจารย์บรรยาย ถามผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่าง กว้างขวาง ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น Facebook, Blog, Webboard, Email, Social Network ต่างๆ เป็นต้น	-แม้จะผ่านเกณฑ์ แต่ก็ควรส่งเสริมให้มีการสร้าง บรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอนให้มากขึ้น เนื่องจากว่า ยังมีนักศึกษาร้อยละ 50 ที่ยังเห็นว่าอาจารย์บรรยายและ ถามผู้เรียนบ้าง แต่ไม่บ่อยครั้ง และการถามผู้เรียนเกิดขึ้น เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น
4. ผลผลิต	4.1 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้า เรียนวิชา IMG527	ผ่านเกณฑ์ -นักศึกษาร้อยละ 80 เข้าห้องเรียนทุกครั้ง	-นอกจากการเข้าห้องเรียนแล้ว อาจารย์ผู้สอนอาจแนะนำ ให้นักศึกษาได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการที่

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		(ครั้งที่ 1-14) - นักศึกษาร้อยละ 62.5 เรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet network) - นักศึกษาร้อยละ 87.5 ศึกษาด้วยตนเอง	หลากหลาย เช่น การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ (eLearning) หรือการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการอ่านตำรา หนังสือ บทความต่างๆ
	4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา IMG527	ผ่านเกณฑ์ - ในภาพรวม คะแนนการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา IMG527 มีค่าเท่ากับ 4.12 (ระดับดี) - ด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ (4.38) รองมาคือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (4.04) ด้านการจัดการเรียนการสอน (4.03) และด้านการวัดและประเมินผล (3.82) โดยคะแนนความพึงพอใจในทุกด้านอยู่ในระดับดี	- ควรให้นักศึกษาทำการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาทุกภาคการศึกษา ในหลายช่องทาง เช่น แบบสอบถามในห้อง แบบสอบถามออนไลน์ในระบบ SCMS หรือทางสื่อออนไลน์ - ควรพิจารณาวิธีการเชิงคุณภาพมาใช้ในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจ เช่น สุ่มนักศึกษามาสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความพึงพอใจ เป็นต้น - อาจารย์ผู้สอนควรแจ้ง อธิบาย และใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ นักศึกษาทราบเข้าใจ และยอมรับในวิธีการวัด ประเมิน และตัดเกรด ที่บริสุทธิ์และยุติธรรม
	4.3 เกณฑ์ของนักศึกษานในวิชา IMG 527 ภาคการศึกษาที่ 2/2554	ผ่านเกณฑ์ เกณฑ์เฉลี่ยในวิชา IMG527 สำหรับนักศึกษา จำนวน 63 คน เท่ากับ 3.72	≥ A- (หรือ 3.70)

ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และข้อเสนอแนะของการจัดการเรียนการสอน วิชา IMG 527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ในตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่า ในภาพรวม การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG527 ผ่านเกณฑ์ในทุกตัวแปร (จำนวน 15 ตัวแปร) ได้แก่ ด้านบริบท (จำนวน 3 ตัวแปร) ด้านปัจจัยนำเข้า (จำนวน 5 ตัวแปร) ด้านกระบวนการ (จำนวน 4 ตัวแปร) และด้านผลผลิต (จำนวน 3 ตัวแปร) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวแปร แต่มีบางด้าน และบางตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงต่อไป สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร และไม่มีตัวแปรที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร และมี 4 ตัวแปรที่ควรพิจารณาปรับปรุง ได้แก่ (1) คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน (2) ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน (3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และ (4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน
3. ด้านกระบวนการ ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร และมี 3 ตัวแปรที่ควรพิจารณาปรับปรุง ได้แก่ (1) กิจกรรมการเรียนการสอน (2) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และ (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
4. ด้านผลผลิต ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร และไม่มีตัวแปรที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ

6. อภิปรายผล

(1) ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนจำนวน 4 คน ที่ทำหน้าที่สอนวิชา IMG527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ทุกคนมีประสบการณ์ในการสอนวิชานี้ มาเป็นเวลานาน เพียงแต่เป็นการสอนในเชิงทฤษฎีหรือหลักการ ดังนั้น การนำตัวอย่างประเด็นด้านระบบการผลิตสินค้าและบริการของธุรกิจที่เป็นจริงและกรณีศึกษามาให้นักศึกษาได้เรียนรู้และศึกษาวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของวิชานี้อย่างเป็นรูปธรรม จึง

ยังเป็นปัญหา อาจแก้ไขได้โดยผู้สอนอาจต้องทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชานี้ เช่น สภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกในธุรกิจของประเทศไทย เพื่อที่จะได้นำเอาผลการวิจัยจากข้อมูลจริง มาเป็นตัวอย่าง หรือกรณีศึกษาเพื่อนำไปสอนให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน และสามารถนำไปปรับใช้กับงานที่นักศึกษาทำอยู่ได้ต่อไป

อย่างไรก็ตาม นโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่กำหนดให้การเรียนการสอนในระดับปริญญาโท ควรจัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของการสอนแบบทีม (Team teaching method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998; ศรีวิไล พลมณี, 2542) เพราะนักศึกษาเห็นว่าได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญที่มาจากหน่วยงานต่างๆ

(3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน

โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน มีความพร้อมอยู่ในระดับที่สมบูรณ์ แต่ผู้จัดทำยังเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าของวิชาเพียงคนเดียว โดยที่อาจารย์ผู้สอน จำนวน 4 คนไม่มีการประชุม และวางแผนร่วมกัน ทำให้การเรียนการสอนในบางหัวข้อ นักศึกษาไม่สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า อาจารย์ผู้สอนบางท่านยังสอนโดยใช้เวลาส่วนมากไปกับขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดด้านการบริหารการดำเนินงานและการผลิต

(4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน

สื่อหลักที่ใช้ประกอบการสอน คือ PowerPoint ซึ่งมีข้อดี คือ อาจารย์ไม่เสียเวลาไปกับการเตรียมข้อมูลเพื่อสอนมาก และนักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สื่ออื่นๆ เช่น สื่อออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนยังนำมาใช้น้อย ในปีการศึกษา 2555 ควรจะมีการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ใช้ ICT ให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ระบุว่า “โดดเด่นด้านไอซีที (Outstanding in ICT)”

(5) กิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่ค่อยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) (เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550; กฤษณา คิตติ, 2547) ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสาระสำคัญที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และสถานศึกษาทุกแห่ง ไม่ว่าจะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีว และอุดมศึกษา จะต้องยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ในวิชา IMG527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต อาจารย์ผู้สอนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดลองด้วยตนเอง จนสุดท้ายค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(6) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational technology) มีความจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology: ICT) เพื่อการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ตามที่ระบุไว้ใน “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556”

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554) ดังนั้น การเรียนการสอนวิชา IMG527 จำเป็นต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลากหลาย เช่น e-book, eLearning, socia media (facebook, twitter ฯลฯ) เป็นต้น รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เช่น visualizer, research database, statistical package (SPSS, LISREL, HLM, Mplus, AMOS ฯลฯ) เป็นต้น

(7) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลทำให้การเรียนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี หรือการที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการเรียนอย่างกระตือรือร้น (Active learning) และรู้ตัว (Self-awareness) (พรณภิส ดาราสว่าง, 2555) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ในปีการศึกษา 2555 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา IMG527 ควรนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในวิชา IMG527 ในครั้งต่อไป

(2) ควรแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้รับผิดชอบได้รับทราบ (ในแต่ละด้าน และตัวแปร) และกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เฉพาะในด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เนื่องจากเป็นด้านที่มีตัวแปรบางตัว ควรได้รับการพิจารณานำมาพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

(2) ในการพัฒนาหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปสำหรับวิชา IMG527 การบริหารการดำเนินงานและการผลิต ไม่ควรกำหนดหัวข้อวิจัยในลักษณะการสำรวจสภาพหรือปัญหา แต่ควรระบุปัญหาให้ชัดเจน และหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังนั้น งานวิจัยที่แนะนำให้ทำต่อไป คือ การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เช่น การทดลองใช้เทคนิคการสอน หรือวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาการบริหารการดำเนินงานและการผลิตดีขึ้น มีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น หรือมีความมุ่งมั่นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กฤษณา คิดดี. 2547. การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรณิส ดาราสว่าง. 2555. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้. สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://www.moobankru.com/teacharticle1.html> (วันที่ 8 สิงหาคม 2555).

เขาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2544. การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ส นักพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล พลมณี. 2542. รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). ภาควิชามัธยมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. วิวิธวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ส นักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ส นักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและส นักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554. แผนแม่บท

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556. กรุงเทพฯ:

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับส นักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุทุมพร จามรมาน. 2539. การสอนวิชาสถิติการศึกษา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, มิถุนายน 2539, 7-8.

เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นส าคัญ (Facilitating Student-

Centered Learning). วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 18 (2), 1-10.

Anderson, R. S. & Speck, B. W. 1998. "Oh what a difference a team makes": Why team teaching makes a

difference, **Teaching and Teacher Education**, 14 (7), 671-686.

Bauwens, J. & Hourcade, J. J. 1995. **Cooperative Teaching: Rebuilding the Schoolhouse for All**

Students. Austin, TX: Pro-Ed.

Espinor, D. 2009. **Co Teaching Handbook**. School of Education, Seattle Pacific University.

Patton, M. Q. 1997. **Utilization-Focused Evaluation: the New Century Text**. 3rd ed. California: Sage.

Stufflebeam, D.L. 1971. The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability.

Journal of Research and Development in Education, 5(1), pp. 19-25.

Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. 2002. **The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka**

Hõona. The Evaluation Center, Western Michigan University.

Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. 2007. **Evaluation Theory, Models and Applications**. San Francisco:

Jossey-Bass.

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์

THE EVALUATION OF TEACHING AND LEARNING IN LS543

STRATEGIC PROCUREMENT MANAGEMENT

วันวิสา ค่วนตระกูลศิลป์

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: wanwisa.du@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมินเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอน วิชา LS543 การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ ภาคการศึกษาที่ 2/2554 และ (2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ แหล่งข้อมูลในการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและ (2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบบันทึกข้อมูล (2) แบบสัมภาษณ์ (3) แบบสอบถาม และ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้ระยะเวลา 6 เดือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) การประเมินบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร สำหรับตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นคือ ด้านปัจจัยนำเข้าได้แก่คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอนประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และด้านกระบวนการได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และ (2) ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชา LS 543 มี 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า 5 ข้อ ด้านกระบวนการ 4 ข้อ และด้านผลผลิต 3 ข้อโดยสารสนเทศและข้อเสนอแนะจากการประเมินควรนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงในปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ : การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ โลจิสติกส์ การวิจัยเชิงประเมิน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ABSTRACT

The objectives of this evaluation research were (1) to evaluate teaching and learning in the subject “LS543 Strategic Procurement Management,” and (2) to give suggestions about the development and improvement of teaching and learning in the subject LS543. The source of data were divided into two categories; (1) documents and (2) persons selected by purposive selection technique. Four types of research instruments were included; (1) a data record, (2) an interview form, (3) a questionnaire, and (4) an observation

form. This research spent six months and the researcher himself collected data. The descriptive statistics for quantitative data comprised frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. As for qualitative data, content analysis and qualitative theme classification method were used. The significant research findings were as follows: (1) The evaluation of context, input, process, and product of teaching and learning in the LS543 subject in semester 2/2011 found that all the variables met the acceptable standard. The selected variables for better improvement consisted of input factor; lecturers' doctorates, teaching experiences, the readiness of course syllabus, teaching plan and teaching document, and teaching material preparation, and process factor; teaching and learning activities, technology use, and interaction between lecturers and students. (2) There were 15 suggestions of teaching and learning in the LS543 subject comprising three suggestions for context factor, five suggestions for input factor, four suggestions for process factor, and three suggestions for product factor. The evaluation information and those suggestions should be utilized for developing and improving this subject in the 2012 academic year.

KEYWORDS : strategic procurement management, logistics, evaluation research, classroom action research

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

รายวิชา LS 543 การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ เป็นวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาเลือกของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับคำถามวิจัย โดยนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนในปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาของหลักสูตรปัจจุบันการสอนวิชา LS543 ใช้เทคนิควิธีการสอนแบบทีม (Team teaching method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998) หรือการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative teaching) (Bauwens&Hourcade, 1995) โดยกำหนดให้มีผู้สอน 3 คน สอนในหัวข้อที่ต่างกัน แต่ลักษณะของการสอนในวิชา LS543 ที่ผ่านมาเป็นแบบไม่มีผู้นำทีม (Associate type) ซึ่งผู้สอนแต่ละท่านจะวางแผน กำหนดกิจกรรม และใช้เทคนิคการสอนที่ต่างกันหลายรูปแบบ

แม้ว่าการสอนแบบทีมจะมีข้อดีหลายประการ เช่น ผู้สอนแต่ละคนได้แสดงความสามารถในการสอนอย่างเต็มที่ หรือผู้เรียนได้รู้จักและได้เรียนรู้กับผู้สอนหลายแบบทำให้ไม่เบื่อหน่าย เป็นต้น แต่การสอนวิชา LS543 เป็นการสอนแบบทีมที่ไม่มีผู้นำทีม ทำให้เกิดปัญหาที่ไม่คาดหวัง เช่น ผู้สอนไม่วางแผนร่วมกันทำให้คุณภาพการสอนลดลง เสียเวลาในการเตรียมการสอนมาก เป็นต้น โดยธรรมชาติการจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ มีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา เช่น พื้นความรู้เดิม สาขาวิชาที่จบระดับปริญญาตรี เป็นต้น อาจเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนวิชาการจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ ไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น หรือปัญหาอื่นๆ เช่น เนื้อหาที่สอนไม่เหมาะสม (อุทุมพร จามรมาน, 2539) การสอนสูตรที่ยากซับซ้อนในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงพหุ (Multivariate analysis) เป็นต้น หรือการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) ทำให้การสอนวิชาการจัดการและออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่แข่งขันได้ ขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

จากผลการสัมภาษณ์นักศึกษพบว่า ทฤษฎีหรือโมเดลที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 คือ โมเดล CIPP (Context-Input-Process-Product) ที่เสนอโดย Stufflebeam (1971) เนื่องจากเป็นโมเดลที่ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการสอน) และครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินที่ดี คือ มีการประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) และการประเมินสรุป (Summative evaluation) แม้ว่าโมเดล CIPP จะได้รับการปรับปรุง และมีชื่อใหม่เรียกว่า โมเดล CIPIEST (Stufflebeam & Shinkfield, 2007; Stufflebeam, Gulickson & Wingate, 2002) โดยขยายการประเมินผลผลิต (Product) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาจึงไม่สามารถประเมินได้ครบทุกองค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้โมเดล CIPP แบบเดิม

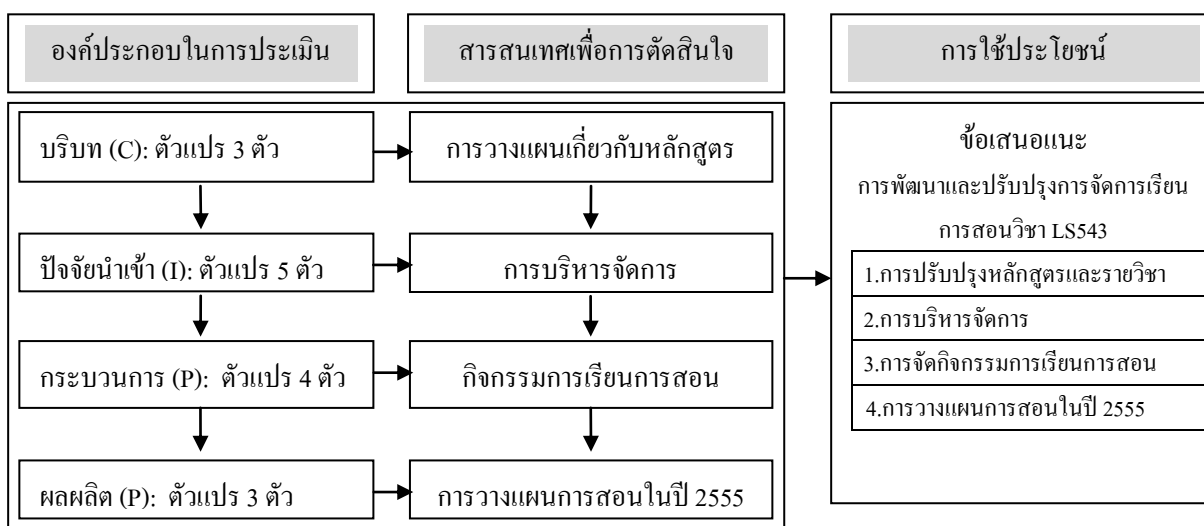
ในทางปฏิบัติ เมื่อมีการประเมินการจัดการเรียนการสอนแล้วจำเป็นจะต้องมีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะประเมินเพื่อเพื่อตัดสินคุณค่า (Value judgment) ของการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอน วิชา LS543 การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ ภาคการศึกษาที่ 2/2554
- (2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 การจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมินโดยโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) โดยโมเดล CIPP (Stufflebeam, 1971) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1 เป้าหมายของการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินการเรียนการสอนวิชา วิชา LS543 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 ใน 4 ประเด็น คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

4.2 แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน

แหล่งข้อมูลเอกสารได้แก่ เล่มหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน พ.ศ. 2550 โครงการสอนและแผนการสอนและเอกสารประกอบการสอน ส่วนแหล่งข้อมูลบุคคลได้แก่ คณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชา LS 543 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 3 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา LS 543 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 21 คน โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ที่ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 6 เดือน (กุมภาพันธ์-กรกฎาคม 2555) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และระยะที่ 2 จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 4 ฉบับ โดยพิจารณาตามประเภทของผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกข้อมูล (2) แบบสัมภาษณ์ (3) แบบสอบถาม และ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ตารางที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามองค์ประกอบ ตัวแปร และผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

องค์ประกอบ	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	เกณฑ์ประเมิน
1. บริบท	1.1 ความต้องการจำเป็นในการเรียนวิชาการจัดการการ จัดหาเชิงกลยุทธ์ ระดับปริญญาโท	คณบดี, ผอ.หลักสูตร	แบบสัมภาษณ์	มีมติเป็นเอกฉันท์ (นำเสนอข้อมูลในเชิงคุณภาพ)
	1.2 คำอธิบายรายวิชา LS 543	หลักสูตรฯ (2550), ผู้วิจัย	แบบบันทึกข้อมูล	หัวข้อในคำอธิบายรายวิชา $\geq 80\%$ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
	1.3 ความรู้พื้นฐานด้านวิชาการจัดการการ จัดหาเชิงกลยุทธ์ ของผู้เรียน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	$\geq 80\%$ เคยเรียนวิชาการจัดการการ จัดหาเชิงกลยุทธ์
2. ปัจจัยนำเข้า	2.1 จำนวนอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา LS 543	โครงการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	1 คน = ไม่เหมาะสม 2-3 คน = เหมาะสม 4 คนขึ้นไป=ไม่เหมาะสม (มากเกินไป)
	2.2 คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน	โครงการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	100% จบตรงสาขา/เกี่ยวข้อง
	2.3 ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	100% เคยสอนวิชาการจัดการการ จัดหาเชิงกลยุทธ์มาแล้ว 1 ภาคการศึกษา
	2.4 ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสาร	โครงการสอน, แผนการสอน,	แบบบันทึกข้อมูล	โครงการสอน / แผนการสอน / เอกสารประกอบการสอน

องค์ประกอบ	ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	เกณฑ์ประเมิน
	ประกอบการสอน	เอกสารประกอบการสอน		3=มีความสมบูรณ์ 2=ไม่สมบูรณ์ 1=ไม่มี
	2.5 การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน	แผนการสอน, สื่อการสอน	แบบบันทึกข้อมูล	3=มีสื่อการสอนครบทุกหัวข้อที่สอน 2=มีสื่อการสอนเฉพาะบางหัวข้อที่สอน 1=ไม่มีสื่อการสอน
3. กระบวนการ	3.1 วันและช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนวิชา LS 543	นักศึกษา	แบบสอบถาม	3=วันและช่วงเวลาเหมาะสม 2=วัน/ช่วงเวลาไม่เหมาะสม 1=วันและช่วงเวลาไม่เหมาะสม
	3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	4=กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 3=กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ แต่ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง 2=กิจกรรมไม่ค่อยหลากหลาย ไม่น่าสนใจ แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง 1=กิจกรรมไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถาม	3=ใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยในการสอน เช่น Projector, facebook, research database, statistical package ฯลฯ 2=ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนบ้าง แต่ยังไม่หลากหลาย 1=ไม่ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนเลย
	3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	อาจารย์ผู้สอน	แบบสังเกต	≥ 3.51 จากมาตรฐานค่า 5 ระดับ
4. ผลผลิต	4.1 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชา LS 543	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	≥ 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด (ครั้งที่ 1-14)
	4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา LS 543	นักศึกษา	แบบสอบถาม	≥ 3.51 จากมาตรฐานค่า 5 ระดับ
	4.3 เกรดของนักศึกษาในวิชา LS 543 ภาคการศึกษาที่ 2/2554	อาจารย์ผู้สอน	แบบบันทึกข้อมูล	≥ A- (หรือ 3.70)

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ศึกษา (Qualitative themes)

5. สรุปผลการวิจัย

การประเมินบริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 ภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกตัวแปร (ตารางที่ 2) ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 3 ตัวแปร ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ตัวแปร ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ตัวแปร และด้านผลผลิต จำนวน 3 ตัวแปร

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน
1. บริบท	1.1 ความต้องการจำเป็นในการเรียนวิชาการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์ในการศึกษาระดับปริญญาโท	ผ่านเกณฑ์ (มีมติเป็นเอกฉันท์) คณบดี และ ผอ.หลักสูตร MS.LSCM เห็นพ้องตรงกันว่า การเรียนวิชาการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาระดับปริญญาโท
	1.2 คำอธิบายรายวิชา LS 543	ผ่านเกณฑ์ ประมาณร้อยละ 90 ที่หัวข้อในคำอธิบายรายวิชาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน แต่หัวข้อที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชาซึ่งเป็นคำที่ค่อนข้างกว้าง ไม่เจาะลึกในสิ่งที่เรียน
	1.3 ความรู้พื้นฐานด้านการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์ของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ นักศึกษาจำนวน 8 คน (ร้อยละ 40) เคยเรียนวิชาการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์พื้นฐานมาในระดับปริญญาตรี
2. ปัจจัยนำเข้า	2.1 จำนวนอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา LS 543	ผ่านเกณฑ์ รายวิชา LS543 มีผู้สอน 3 คน (1 คนเป็นอาจารย์ประจำ ส่วนอีก 2 คน เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก)
	2.2 คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน	ผ่านเกณฑ์ อาจารย์ผู้สอน 1 คน จบปริญญาเอกในสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ส่วนอีก 2 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีประสบการณ์ทางด้านของงานที่เกี่ยวกับการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์โดยตรง
	2.3 ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน	ผ่านเกณฑ์ อาจารย์ผู้สอน 3 คน เคยสอนวิชา LS 543 มาแล้วในภาคการศึกษาที่ 2/2553
	2.4 ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน	ผ่านเกณฑ์ 1. โครงการสอน 2. แผนการสอน 3. เอกสารประกอบการสอน เอกสารทั้ง 3 ประเภท มีความสมบูรณ์
	2.5 การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน	ผ่านเกณฑ์ ทุกหัวข้อมีสื่อการสอนหลัก คือ PowerPoint แต่บางหัวข้ออาจมีเอกสารเพิ่มเติม
3. กระบวนการ	3.1 วันและช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนวิชา LS 543	ผ่านเกณฑ์ นักศึกษาทุกคน (ร้อยละ 100) เห็นว่าการเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ และการเรียน 7 ชั่วโมงต่อ 1 ครั้งมีความเหมาะสมดีแล้ว
	3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 3.75 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 4 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 50 เห็นว่า กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง - นักศึกษาร้อยละ 30 เห็นว่า กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ แต่ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง - นักศึกษาร้อยละ 15 เห็นว่า กิจกรรมไม่ค่อยหลากหลาย ไม่น่าสนใจ แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง - นักศึกษาร้อยละ 5 เห็นว่า กิจกรรมไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 3.50 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 3 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 55 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เช่น Projector, facebook, research database, statistical package ฯลฯ - นักศึกษาร้อยละ 40 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนบ้าง แต่ยังไม่หลากหลาย - นักศึกษาร้อยละ 5 เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนไม่ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนเลย

องค์ประกอบ	ตัวแปร	ผลการประเมิน
	3.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ (ได้ 4.15 คะแนน จาก Scoring rubrics จำนวน 5 ระดับ) - นักศึกษาร้อยละ 45 เห็นว่า อาจารย์บรรยาย ถอดผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างกว้างขวาง ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และผ่านสื่อออนไลน์ ต่างๆ เช่น Facebook, Blog, Webboard, Email, Social Network ต่างๆ เป็นต้น
4. ผลผลิต	4.1 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชา LS 543	ผ่านเกณฑ์ - นักศึกษาร้อยละ 40 เข้าห้องเรียนทุกครั้ง (ครั้งที่ 1-14)
	4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน การสอนวิชา LS 543	ผ่านเกณฑ์ - ในภาพรวม คะแนนการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา LS 543 มีค่าเท่ากับ 4.32 (ระดับดี) - ด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ (4.66) รองมาคือ ด้าน การวัดและประเมินผล (4.39) ด้านการจัดการเรียนการสอน (4.25) และด้านสิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ (3.98) โดยคะแนนความพึงพอใจในทุกด้านอยู่ในระดับดี
	4.3 เกรดของนักศึกษาในวิชา LS 543 ภาค การศึกษาที่ 2/2554	ผ่านเกณฑ์ เกรดเฉลี่ยในวิชา LS 543 สำหรับนักศึกษา จำนวน 21 คน เท่ากับ 3.60

จากตารางที่ 2 ตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นคือด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณวุฒิของ อาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงสร้าง การสอน แผนการสอน และเอกสาร ประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และ ด้านกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียน การสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สำหรับข้อเสนอแนะในการ จัดการเรียนการสอนวิชา LS543 มีจำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 4 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 3 ข้อสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context)

- (1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ควรบรรจุวิชาวิชาการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์ไว้ในหลักสูตรและแผนการศึกษา
- (2) ควรปรับคำอธิบายรายวิชา LS 543 ในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ให้ทันสมัย ให้สอดคล้องกับ ความก้าวหน้าของวิชาการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์
- (3) อาจารย์ผู้สอนควรทบทวนเนื้อหาวิชาการจัดการการจัดหาเชิงกลยุทธ์ให้นักศึกษาก่อน เพื่อปรับ พื้นฐานของนักศึกษาให้อยู่ในระดับเดียวกัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

- (1) การกำหนดจำนวนอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทและเอก ยังคงควรทำตามนโยบายของ มหาวิทยาลัยศรีปทุม คือ จัดให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนต่อ 1 วิชา โดยให้อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าของวิชา
- (2) การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน มาช่วยสอน ควรจบปริญญาเอกมาทางสาขาวิชาการ จัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานโดยตรง จะทำให้นักศึกษามีความแข็งแกร่งทางวิชาการมากขึ้น
- (3) ควรส่งอาจารย์ประจำวิชา ไปอบรมเพิ่มเติม เพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนาตนเอง เนื่องจากคุณวุฒิปริญญา เอกที่จบมาไม่ใช่สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานโดยตรง แต่เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
- (4) ควรมีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและอาจารย์ประจำวิชา เพื่อ กำหนดหัวข้อการสอน และวางแผนการใช้เอกสารประกอบการสอนร่วมกัน

(5) มหาวิทยาลัยอาจเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอนอื่นๆเพิ่มเติม เพื่ออำนวยความสะดวก

3. ด้านกระบวนการ (Process)

(1) ในปีการศึกษา 2555 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน ควรเปิดสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ต่อไป และควรกำหนดหน่วยกิตในวิชา LS 543 เท่ากับจำนวน 3 หน่วยกิตเหมือนเดิม

(2) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทั้ง 3 คน จัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อจะได้นำไปใช้ได้จริงในงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

(3) ควรส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน โดยเฉพาะ ICT เช่น Projector, research database, statistical package, e-book, eLearning ฯลฯ และสื่อสังคม (Social media) ต่างๆ เช่น facebook, twitter, blog ฯลฯ

(4) ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กันมากขึ้น

4. ด้านผลผลิต (Output)

(1) ควรแนะนำให้นักศึกษาได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ (eLearning) หรือการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการอ่านตำรา หนังสือ บทความ ต่างๆ

(2) ควรมีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา LS 543 ในทุกภาคการศึกษา เพื่อให้ทราบ Feedback และควรพิจารณาวิธีการเชิงคุณภาพมาใช้ในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจ เช่น สุ่มนักศึกษามาสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความพึงพอใจ เป็นต้น

(3) อาจารย์ผู้สอนควรแจ้ง อธิบาย และใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ นักศึกษาทราบ เข้าใจ และยอมรับในวิธีการวัดและประเมินผลที่นำมาใช้ ตลอดจนวิธีการตัดเกรดที่บริสุทธิ์และ ยุติธรรม

6. อภิปรายผล

การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 โดยการประยุกต์ใช้โมเดล CIPP ถือว่าเป็นการเลือกโมเดลมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ก่อน ระหว่าง และหลังการสอน) ตลอดจนครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินที่ดี โดยเฉพาะผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศที่สำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจต่อไปในปีการศึกษา 2555 สำหรับการอภิปรายผลสรุปได้ดังนี้

(1) คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

การสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน จำเป็นต้องมีอาจารย์ผู้สอนที่จบในระดับปริญญาเอก โดยเฉพาะการสอนวิชาการจัดการจัดหาเชิงกลยุทธ์ ควรจะมีอาจารย์ผู้สอนที่จบปริญญาเอกมาทางด้านสาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน โดยตรง จะทำให้องค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่สอนมีความเข้มข้น และนักศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และความ

แข็งแกร่งทางวิชาการ แต่ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 อาจารย์ผู้สอนที่จบปริญญาเอกมาทางด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรม

(2) ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 คน ที่ทำหน้าที่สอนวิชา LS 543 ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ส่วนใหญ่มีผลงานวิจัยที่ทำในหัวข้อที่เกี่ยวกับวิศวกรรมอุตสาหกรรม แต่ไม่ใช่สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานโดยตรง ดังนั้น การนำตัวอย่างข้อมูลและกรณีศึกษามาให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทดลองวิเคราะห์ จึงยังไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของสาขาวิชามากนัก อาจแก้ไขได้โดยปรับเปลี่ยนตัวอย่างหัวข้อวิจัย หรือกรณีศึกษาให้อยู่ในสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน และสามารถนำไปปรับใช้กับงานวิทยานิพนธ์ของตนเองได้ต่อไป

(3) ความพร้อมของโครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน

โครงการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน มีความพร้อมอยู่ในระดับที่สมบูรณ์ แต่ผู้จัดทำยังเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าของวิชาเพียงคนเดียว โดยที่อาจารย์ผู้สอน จำนวน 3 คนไม่มีการประชุม และวางแผนร่วมกัน ทำให้การเรียนการสอนในบางหัวข้อ นักศึกษาไม่สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

(4) การจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน

สื่อหลักที่ใช้ประกอบการสอน คือ PowerPoint ซึ่งมีข้อดี คือ อาจารย์ไม่เสียเวลาไปกับการเตรียมข้อมูลเพื่อสอนมาก และนักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สื่ออื่นๆ เช่น สื่อออนไลน์ เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนยังนำมาใช้น้อย ในปีการศึกษา 2555 ควรจะมีการกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ใช้ ICT ให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ระบุว่า “โดดเด่นด้านไอซีที (Outstanding in ICT)”

(5) กิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่ค่อยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) (เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550; กฤษณา คิตติ, 2547) ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสาระสำคัญที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และสถานศึกษาทุกแห่ง ไม่ว่าจะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีว และอุดมศึกษา จะต้องยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ใดก็ตาม ในวิชา LS 543 อาจารย์ผู้สอนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น และได้ทดลองวิเคราะห์ข้อมูลในทุกหัวข้อที่สอน โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดลองด้วยตนเอง จนสุดท้ายค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(6) การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน

เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational technology) มีความจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology: ICT) เพื่อการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ตามที่ระบุไว้ใน “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554) ดังนั้น การเรียนการสอนวิชา LS 543 จำเป็นต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลากหลาย เช่น

e-book, eLearning, social media (facebook, twitter ฯลฯ) เป็นต้น รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เช่น visualizer, research database, statistical package (SPSS, LISREL, HLM, Mplus, AMOS ฯลฯ) เป็นต้น

(7) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี หรือการที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการเรียนอย่างกระตือรือร้น (Active learning) และรู้ตัว (Self-awareness) (พรณิส ดาราสว่าง, 2555) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา LS 543 ในปีการศึกษา 2555 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา LS543 ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2555 โดยได้นำผลการประเมินในครั้งนี้ไปวางแผนการดำเนินงานต่อไปในปีการศึกษา 2555 และมีการติดตามเพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนวิชา LS 543 ควรนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในวิชา LS 543 ในปีการศึกษา 2555 ต่อไป

(2) ควรแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้รับผิดชอบได้รับทราบ (ในแต่ละด้าน และตัวแปร) และกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เฉพาะในด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เนื่องจากเป็นด้านที่มีตัวแปรบางตัว ควรได้รับการพิจารณานำมาพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน ประสบการณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของโครงงานสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน และการจัดเตรียมสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

(2) ในการพัฒนาหัวข้อวิจัยในครั้งต่อไปสำหรับวิชา LS 543 ไม่ควรกำหนดหัวข้อวิจัยในลักษณะการสำรวจสภาพหรือปัญหา แต่ควรระบุปัญหาให้ชัดเจน และหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังนั้น งานวิจัยที่แนะนำให้ทำต่อไป คือ การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เช่น การทดลองใช้เทคนิคการสอน หรือวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา LS 543 ดีขึ้น มีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น หรือมีความมุ่งมั่นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

(3) การทำวิจัยเชิงประเมินในครั้งต่อไป อาจพิจารณาโมเดลการประเมินแบบอื่นๆ นอกจากโมเดล CIPP เช่น โมเดล CIPIEST (Stufflebeam & Shinkfield, 2007; Stufflebeam, Gulickson & Wingate, 2002) เป็นต้น โมเดล CIPIEST เป็นโมเดลที่ปรับมาจากโมเดล CIPP โดยขยายการประเมินผลผลิต (Product) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ซึ่งโมเดล CIPIEST นี้เป็นโมเดลการประเมินที่ครอบคลุมทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ของสิ่งที่ประเมิน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กฤษฎา คิตติ. 2547. การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรนภัส ดาราสว่าง. 2555. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้. สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://www.moobankru.com/teacharticle1.html> (วันที่ 8 สิงหาคม 2555).

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2544. การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ส. นักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล พลมณี. 2542. รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. วิจัยวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ส. นักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ส. นักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและส. นักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554. แผนแม่บท

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556. กรุงเทพฯ:

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับส. นักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อุทุมพร จามรมาน. 2539. การสอนวิชาสถิติการศึกษา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, มิถุนายน 2539, 7-8.

เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Facilitating Student-Centered Learning). วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 18 (2), 1-10.

Anderson, R. S. & Speck, B. W. 1998. "Oh what a difference a team makes": Why team teaching makes a difference, *Teaching and Teacher Education*, 14 (7), 671-686.

Bauwens, J. & Hourcade, J. J. 1995. *Cooperative Teaching: Rebuilding the Schoolhouse for All Students*. Austin, TX: Pro-Ed.

Espinor, D. 2009. *Co Teaching Handbook*. School of Education, Seattle Pacific University.

Patton, M. Q. 1997. *Utilization-Focused Evaluation: the New Century Text*. 3rd ed. California: Sage.

Stufflebeam, D.L. 1971. The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5(1), pp. 19-25.

Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. 2002. **The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka Hōona**. The Evaluation Center, Western Michigan University.

Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. 2007. **Evaluation Theory, Models and Applications**. San Francisco: Jossey-Bass.

การประเมินความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพสถานศึกษาของประเทศไทย
จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
AN ASSESSMENT OF INEQUALITY IN QUALITY OF SCHOOLS IN THAILAND
USING DATA FROM EXTERNAL EVALUATIONS OF BASIC EDUCATION
LEVEL SCHOOLS

ธัญชัย ไชยหงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E- mail : tor_sms@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามขนาด สังกัด และที่ตั้งของสถานศึกษา และ 2) ศึกษาการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Method) มีประชากรเป็นสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ครบทั้ง 3 รอบการประเมินแล้ว จำนวน 8,193 แห่ง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 โรงเรียน เลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ มีผู้ให้ข้อมูลแหล่งละ 2 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน 3 รอบการประเมิน (รอบแรก-รอบสาม) และ 2) แบบสอบถามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) จำนวน 2 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ได้รับกลับคืนจำนวน 216 แห่ง คิดเป็นอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 56.69 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ดัชนีชี้ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก และการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปผลการวิจัย พบว่า

1. การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำทางด้านคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบแรก (พ.ศ.2544-2548), รอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) และรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีชี้ที่แสดงความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา มีแนวโน้มลดลง เมื่อพิจารณาตามสังกัดของสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีชี้ที่แสดงความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา มีแนวโน้มลดลงและมีการเปลี่ยนแปลงสลับขึ้นลง และเมื่อพิจารณาตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีชี้ที่แสดงความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษามีแนวโน้มลดลง

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียนและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสามารถเขียนสมการถดถอยได้เป็น การรับรองคุณภาพ = $-2.522 + 0.084$ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน + 0.698 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน การส่งเสริมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา สามารถเขียนสมการถดถอยได้เป็น การรับรองคุณภาพ = $2.469 + 0.113$ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน - 1.509 การส่งเสริมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา + 1.380 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: ความเหลื่อมล้ำ คุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การปฏิรูปการศึกษา

ABSTRACT

This research has objectives to: 1) Evaluate of inequality in the educational quality of schools using data from external evaluation the basic education level schools according to the size, hierarchical organization and location of the schools and 2) Study the implementation according to the education reformatory framework in the second decade to the inequality in educational quality of the basic education level schools. The research had applied the Mixed Research Method while the population are 8,193 basic education level schools that their education quality had externally been evaluated for 3 rounds of evaluation. The samples are 381 schools, selected through Stratified random sampling whereby each sampled school has 2 information givers who were the school administrator and a teacher. The instrument used in this research were 1) The external assessment result of the basic education level schools which had been assessed by the Office for National Education Standard and Quality Assessment and the three rounds of quality evaluation (the first round - the third round), and 2) The questionnaires on implementation guideline of school according to the framework for education reform in the second decade, total 2 sets. The data were collected by the questionnaires of 216 respondents returned i.e. 56.69 percent response rate. The data analysis was carried out with descriptive statistics , Gini index analysis, Logistic regression analysis and content analysis. The research result was found that:

1. The analysis of inequality in the education quality of the external assessment of schools .

The first round of basic education level (2001-2005), the second round (2006-2010) and the third (2011-2015) categorized by the school's size , it was found that the Gini index showing the inequality of education quality had trend to decrease. When considered according to the hierarchical organization , it was found that the Gini index showing the inequality of education quality had trend to decrease and fluctuating change. When considered according to the school's location , it was found that the Gini index showing the inequality of education quality had trend to decrease.

3. The analysis of the school administration according to the implementation guideline framework of the education reform in the second decade on the development of the modern Thai people's quality , on modern teachers' quality development and the schools' quality development and learning source in the new age to the inequality of education quality of the basic education level schools , it was found that the variables that can predict or forecast the inequality of the education quality of the basic education level schools with the statistically significant level at 0.05 consist of 2 variables i.e. the teacher to student ratio and learning source development of the schools. The logistic regression equation: Quality certification = -2.522 + 0.084 the teacher to student ratio + 0.698 learning source development of the schools. The administration of the implementation framework for education reform in the second decade on the development of modern management to the inequality of education quality of the basic education level schools, it was found that, the variables that can predict or forecast the in the inequality of the education quality of the basic education level schools education with statistically significant level at 0.05 consist of 3 variables i.e. the teacher to student ratio , promoting increased educational opportunities and participation of all sectors in education. The logistic regression equation: Quality certification = 2.469 + .113 the teacher to student ratio - 1.509 promoting increased educational opportunities + 1.380 participation of all sectors in education

KEYWORDS : Inequality, Educational Quality, External Evaluations, Basic Education Level Schools, Education reform

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือ กระบวนการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มั่นคงและยั่งยืนอย่างเท่าเทียมกัน การศึกษานั้นได้รับความคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่างๆในทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจมากมาย นับตั้งแต่การช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ คิดเป็น เรียนรู้จริยธรรมและความเป็นพลเมือง ตลอดจนพัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้มีความเท่าเทียมในสังคมในระยะยาว และสิ่งที่จะแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีการพัฒนาไปมากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้มีเพียงตัวเลขทางเศรษฐกิจเท่านั้นที่จะเป็นตัวชี้วัด แต่มีดัชนีชี้วัดอยู่หลายประการด้วยกัน เช่น ด้านคุณภาพการศึกษา อัตราการว่างงาน ความเท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ ความเจริญในท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนา

ประเทศควรหาความรวมถึง การเติบโตควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ในทางที่ดีขึ้น ขณะเดียวกัน ความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ ของสังคมก็ควรจะลดลงด้วย และเนื่องจากคุณภาพการศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่จะบอกถึงความสามารถของบุคคลในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ของสังคมเพื่อการดำรงชีวิต การศึกษาที่ขาดคุณภาพจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาของประเทศ ดังนั้นความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา จึงเป็นตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาประเทศที่สำคัญประการหนึ่ง การแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทยเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แม้จะมีความพยายามในการปฏิรูปการศึกษามากมายครั้ง ตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษารอบแรกเมื่อปี พ.ศ. 2542 จนมาถึงการปฏิรูปรอบที่สอง เมื่อปี พ.ศ. 2552 ก็ยังไม่สามารถทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศดีขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม สาเหตุของปัญหาคุณภาพของการศึกษานั้น มีมากมายจนมองไม่เห็นหนทางว่าจะปฏิรูปกันอย่างไร หรือจะเริ่มแก้ไขปัญหาใดเป็นปัญหาแรก อีกทั้งการปฏิรูปในบางด้านกลับยิ่งทำให้ปัญหาแย่ลง เมื่อพิจารณาถึงการจัดการศึกษาในระดับที่เป็นการวางฐานรากการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปของผู้เรียนและเป็นระดับที่ผู้เรียนใช้เวลาศึกษานานที่สุด นั่นก็คือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาในการศึกษาถึง 12 ปี และมีจำนวนโรงเรียนมากกว่าระดับอื่นๆ จึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งต้องหาวิธีที่จะทำให้ทราบว่าปัจจุบันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและตรงตามสภาพจริงมากที่สุด โดยการหาข้อมูลความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นจริงตามขนาด สังกัดและที่ตั้งของสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกและนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศได้อย่างถูกต้องตามสภาพปัญหาที่แท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความชัดเจนมากกว่าการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเพียงรูปแบบเดียวจึงได้ดำเนินการศึกษาการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษามีการดำเนินการตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาฯ อยู่ในระดับใดบ้าง และการดำเนินงานตามกรอบแนวทางปฏิรูปนั้นส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาอย่างไร ในขณะเดียวกันก็เป็นการช่วยชี้แนะให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในเชิงปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้น้อยลงและพัฒนาศักยภาพให้พร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การแข่งขันในระดับประชาคมอาเซียนในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามขนาด สังกัดและที่ตั้งของสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทั้ง 3 รอบการประเมิน ดังนี้ รอบแรก (พ.ศ. 2544-2548), รอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) และรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) และศึกษากรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) จากเอกสารของสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

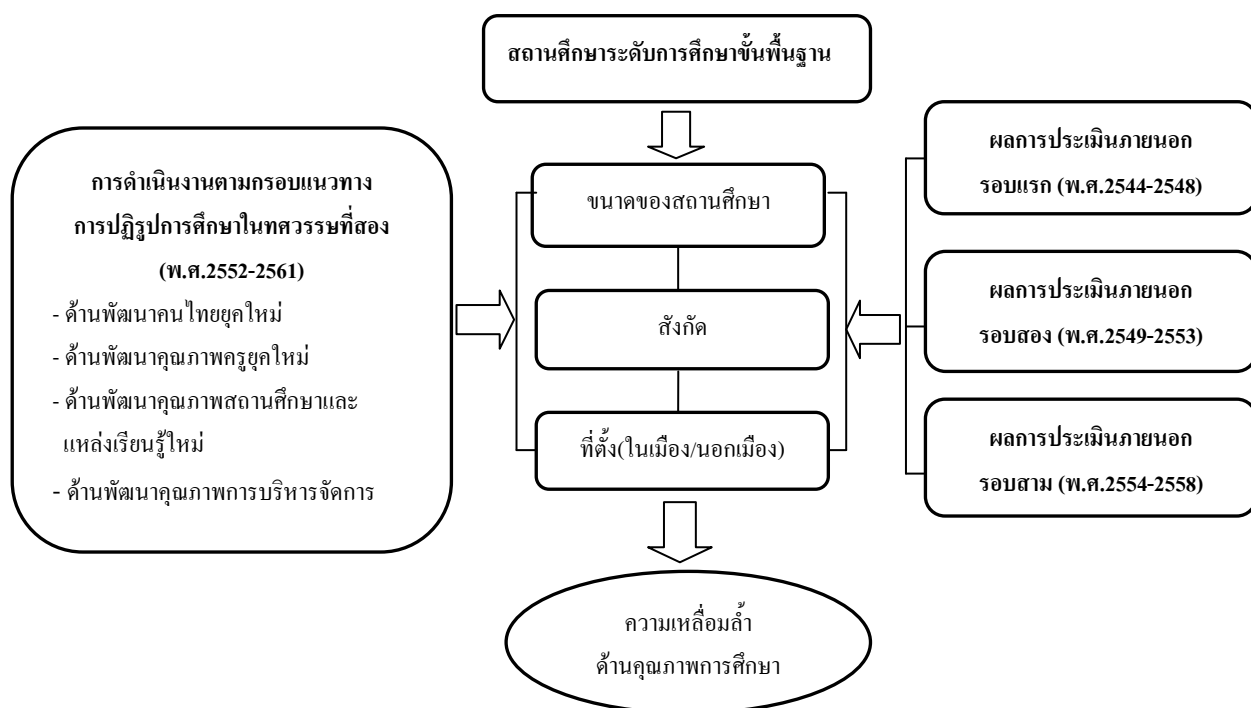
ประชากร

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ครบทั้ง 3 รอบการประเมิน โดยอ้างอิงข้อมูลของสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกครบสาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 8,193 แห่ง

4. ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ คำว่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามีความหมายเช่นเดียวกับความไม่เสมอภาคทางการศึกษา ดังนั้นในการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ หากผู้วิจัยใช้คำว่าความไม่เสมอภาคทางการศึกษา นั้นหมายถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของสภาพทางการศึกษาและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สรุปได้โดยสังเขปดังนี้

ณัฐจริย์ กาญจนจิต (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของสภาพทางการศึกษาและผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบสอบถาม 3 ฉบับ จากผู้บริหาร ครู และนักเรียนจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งสิ้น 1,067 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการของผู้บริหารมีความไม่เสมอภาคมากกว่าการจัดการเรียนการสอนของครูและผลการดำเนินงานที่เกิดกับครูมีความไม่เสมอภาคน้อยกว่าผลการดำเนินงานที่เกิดกับนักเรียนความไม่เสมอภาคที่เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนภายในสังกัดเดียวกันมีสัดส่วนสูงมากกว่าความไม่เสมอภาคระหว่างสังกัดโรงเรียน

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2546) ได้เขียนบทความลงวารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง “ความเสมอภาคทางการศึกษาของไทย” ซึ่งพอสรุปได้ว่ามีการมองความเสมอภาคทางการศึกษาของไทยออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความเสมอภาคทางการศึกษาในด้านโอกาสทางการศึกษา 2) ความเสมอภาคทางการศึกษาในด้านคุณภาพ และ 3) ความเสมอภาคทางการศึกษาในด้านการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการลงทุนทางการศึกษา

รัชดา พรหมหนองแสน (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเสมอภาคทางการศึกษาของประชากรระหว่างภูมิภาคและเพื่อศึกษาตัวชี้วัดการกระจายการศึกษาของประชากร โดยศึกษาจากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของประชากรวัยแรงงานอายุระหว่าง 15-59 ปี วิเคราะห์ข้อมูลทั้งภาคตัดขวางและอนุกรมเวลา ด้วยแบบจำลองสัมประสิทธิ์ถ่วงน้ำหนักและโลจิสติกส์ ผลการวิจัยพบว่า ความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของไทยยังคงมีอยู่แต่มีแนวโน้มลดลง

เบญจมาภรณ์ พงษ์ขาว (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542-2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา การได้รับโอกาสทางการศึกษา และความเสมอภาคทางการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโลจิสติกส์ ค่าสัมประสิทธิ์ถ่วงน้ำหนักและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาในรูปของค่าใช้จ่ายรายหัวน้อยกว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ ได้รับโอกาสทางการศึกษาในการศึกษาต่อในอัตราที่สูงขึ้นในช่วงปีการศึกษา 2542-2544 และ 2546 นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ ได้รับโอกาสทางการศึกษาในการศึกษาต่อในอัตราที่สูงขึ้นในช่วงปีการศึกษา 2542, 2543 และ 2545 ทั้งนี้ โดยได้รับโอกาสทางการศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดรัฐบาลมากกว่าโรงเรียนในสังกัดเอกชน

ศุภัตรา โอคเทิง (2554) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูโรงเรียนจอมทอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารตามแนวทางการปฏิรูปด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่พบว่ามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่พบว่ามีการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่พบว่ามีพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

และโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่พบว่ามีจัดการการศึกษาและการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความไม่เสมอภาคทางการศึกษาและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พอสรุปได้ว่า ความไม่เสมอภาคทางการศึกษายังคงมีอยู่แต่มีแนวโน้มลดลง โดยโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกันยังมีความไม่เสมอภาคกันสูงกว่าโรงเรียนที่อยู่ต่างสังกัดกัน นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย ได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในอัตราที่สูงขึ้น และนักเรียนในโรงเรียนสังกัดรัฐบาลจะได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนสังกัดเอกชน ทั้งนี้โรงเรียนมีการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองในทุกด้าน

7. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed research methods) มีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกครบทั้ง 3 รอบ การประเมิน จำนวน 8,193 แห่ง (อ้างอิงจากข้อมูลของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)) และคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (Taro Yamane, 1967) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม จำนวน 381 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด ที่ตั้ง และสังกัดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

1) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ครบทั้ง 3 รอบการประเมินแล้ว จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน 8,193 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งจะทำการศึกษารายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 3 ฉบับ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

2) แบบสอบถามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับของผู้บริหารสถานศึกษาและฉบับของครู ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามประเภทตรวจสอบรายการ (checklists) และเติมคำตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบและสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปฯ 4 ด้าน และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open ended Question) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้จะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยสูตร

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับผู้บริหาร เท่ากับ 0.898 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับครู เท่ากับ 0.933

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาทั่วประเทศ ด้วยแบบสอบถามเป็นระยะเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1-30 มิถุนายน 2556 พบว่า มีสถานศึกษาตอบกลับ จำนวน 216 แห่ง จากจำนวน 381 แห่ง คิดเป็นอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 56.69

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา และค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำทางด้านคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างขนาด สังกัด ที่ตั้งของสถานศึกษาที่ต่างกันด้วยค่าดัชนีจีนิ (Gini Index)

3. วิเคราะห์การดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

8. สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำทางด้านคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาด สังกัด และที่ตั้ง มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีจีนิ จำแนกตามขนาด สังกัด และที่ตั้งของสถานศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบแรก-รอบสาม)

	ภาพรวมค่าดัชนีจีนิ (Gini Index)		
	ผลประเมินรอบแรก	ผลประเมินรอบสอง	ผลประเมินรอบสาม
ขนาดของสถานศึกษา	.1176	.1069	.0719
สังกัดของสถานศึกษา	.0089	.0050	.0054
ที่ตั้ง (ใน/นอกเมือง)	.1398	.1189	.0545

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก (พ.ศ.2544-2548), รอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) และรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดและที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีจีนิที่แสดงความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษามีแนวโน้มลดลง แต่เมื่อพิจารณาตามสังกัดของสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีจีนิที่แสดงความ

เหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษามีแนวโน้มลดลงและมีการเปลี่ยนแปลงสลับขึ้นลง จากคำดัชนีชี้วัดที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลสามารถกระจายคุณภาพการศึกษาไปยังสถานศึกษาที่มีขนาด สังกัด และที่ตั้งแตกต่างกันได้อย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) มีรายละเอียดดังตารางที่ 2 – 3

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกของการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
จำนวนเด็กด้อยโอกาส	.004	.006	.340	1	.560	1.004
ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม	.001	.006	.011	1	.917	1.001
อัตราส่วนครูต่อนักเรียน	.084	.040	4.527	1	.033	1.088
ที่ตั้งของโรงเรียน	.304	.603	.254	1	.614	1.355
จำนวนเอกสารประกอบการจัดทำหลักสูตร	.083	.112	.540	1	.462	1.086
การจัดทำหลักสูตร	.149	.497	.090	1	.765	1.160
การจัดการสอน	-.052	.603	.007	1	.931	.949
การจัดการสอนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	-.237	.472	.252	1	.615	.789
การพัฒนาครู	.263	.542	.236	1	.627	1.301
การใช้ครู	-.200	.637	.099	1	.753	.819
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	.698	.311	5.047	1	.025	2.010
การจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่	.016	.128	.015	1	.903	1.016
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	-.002	.578	.000	1	.998	.998
Constant	-2.522	2.227	1.282	1	.257	.080

- 2 Log likelihood = 177.188 , Cox & Snell R Square = .104 , Nagelkerke R Square = .156

Percentage Correct (Overall Percentage) = 75.8

จากตารางที่ 2 การดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียนและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

เขียนในรูปสมการถดถอยโลจิสติก $Y = -2.522 + 0.084 \text{ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน} + 0.698 \text{ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา}$

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกของการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
จำนวนเด็กด้อยโอกาส	.007	.007	1.037	1	.309	1.007
ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม	-.010	.007	2.215	1	.137	.990
อัตราส่วนครูต่อนักเรียน	.113	.042	7.255	1	.007	1.120
ที่ตั้งของโรงเรียน	-.327	.612	.285	1	.593	.721
การมีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการด้วยตนเอง	.077	.383	.041	1	.840	1.080
การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	-.641	.615	1.086	1	.297	.527
การส่งเสริมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา	-1.509	.460	10.734	1	.001	.221
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1.380	.568	5.908	1	.015	3.976
การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา	.099	.608	.026	1	.871	1.104
Constant	2.469	2.364	1.091	1	.296	11.816

- 2 Log likelihood = 168.129 , Cox & Snell R Square = .151 , Nagelkerke R Square = .226

Percentage Correct (Overall Percentage) = 76.0

จากตารางที่ 3 การดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน การส่งเสริมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เขียนในรูปของสมการถดถอยโลจิสติก $Y = 2.469 + .113 \text{ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน} - 1.509 \text{ การส่งเสริมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา} + 1.380 \text{ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา}$

9. อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำทางด้านคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก (พ.ศ.2544-2548), รอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) และรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษามีแนวโน้มลดลง

เมื่อพิจารณาตามสังกัดของสถานศึกษา พบว่า ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา มีแนวโน้มลดลงและมีการเปลี่ยนแปลงสลับขึ้นลง และเมื่อพิจารณาตามที่ตั้ง(ในเมือง/นอกเมือง)พบว่าความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา มีแนวโน้มลดลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชดา พรหมทองแสน (2548) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของไทย จากประชากรวัยแรงงานอายุระหว่าง 15-59 ปี ผลการวิจัยพบว่า ความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของไทยยังคงมีอยู่แต่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมีภัทร พงษ์ขาว (2549) ที่ศึกษาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542-2546 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับโอกาสทางการศึกษาในด้านการศึกษาคือในอัตราที่สูงขึ้น ในช่วงปีการศึกษา 2542 และ 2545 ทั้งนี้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับโอกาสทางการศึกษามากกว่าโรงเรียนในสังกัดเอกชนและโรงเรียนอื่นๆในสังกัดรัฐบาลซึ่งการได้รับโอกาสในการศึกษาต่อที่สูงขึ้นแสดงถึงการมีโอกาสดำเนินการศึกษามากขึ้น แนวโน้มความไม่เสมอภาคทางการศึกษาจึงลดลง ให้ผลในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของผู้วิจัย

2. จากการวิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียนและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ต่อความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการรับรองคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน การส่งเสริมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภัตรา โอเดียง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โรงเรียนได้มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้สำหรับด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่พบว่า โรงเรียนมีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคมซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการวิจัยของผู้วิจัยว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาฯ เป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

10. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากผลการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาการกระจายคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามขนาด สังกัด หรือที่ตั้งว่าประเทศไทยมีการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกันหรือไม่ ข้อมูลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาตามขนาด สังกัดหรือที่ตั้ง ที่ยังพบว่ามีความเหลื่อมล้ำอยู่มากให้มีความเสมอภาคมากขึ้นก่อนเป็นลำดับแรกเมื่อลดความเหลื่อมล้ำได้ก็จะนำไปสู่โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษาเป็นลำดับต่อไป

2. จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ช่วยให้สถานศึกษามีโอกาสที่จะได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น ได้แก่ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาควรนำข้อมูลเหล่านี้ไปวางแผนทางการบริหารจัดการทั้งด้านจำนวนครู แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสในการรับรองคุณภาพการศึกษาให้สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามเสร็จสิ้น (ภายหลังปี พ.ศ. 2558) เพื่อสะท้อนข้อมูลคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยว่าการกระจายคุณภาพการศึกษามีความทั่วถึงและเสมอภาคมากขึ้นอย่างต่อเนื่องตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้หรือไม่ อย่างไร

2. ควรมีการศึกษาผลของการปฏิรูปการศึกษา ภายหลังการปฏิรูปเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2561 อีกครั้งหนึ่ง และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการปฏิรูปในรอบแรก เพื่อให้ทราบว่าการปฏิรูปการศึกษาในทุกๆ ครั้งที่ผ่านมา ช่วยทำให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

รายการอ้างอิง

ณัฐจริย์ กาญจนจิต.2544. ความไม่เสมอภาคของการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียน

ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เบญจมีภักดิ์ พงษ์ขาว.2549. ความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัชดา พรหมทอง. 2548. ความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร

มหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภัทรา โอเดียง. 2554. การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

ของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. 2546. “ความเสมอภาคทางการศึกษาของไทย”วารสารบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2,5, : 18-21.

Yamane, T.1967.**Element sampling theory**.Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

การประเมินค่าของเครื่องมือวัดผลงานปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง

วิชา ARC 141 วัสดุและการก่อสร้าง

ASSESSMENT OF EVALUATION TOOLS OF CONSTRUCTION MODELING

ASSIGNMENT FOR ARC141 : MATERIALS AND CONSTRUCTION

COURSE

ธราดล เสารัชชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : tharadol.so@spu.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินค่า (Assessment) ของเครื่องมือวัดผลวิชา ARC141 วัสดุและการก่อสร้าง จากงานปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐาน และประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ดีจากค่า 4 ประการ อันได้แก่ ความตรง (Validity) อำนาจจำแนก (Discrimination) ความยาก (Difficulty) และความเที่ยง (Reliability) เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือวัดผล
ผลการศึกษา

1. เครื่องมือวัดผล 8 ข้อ ได้แก่ ทุกข้อมีผลประเมินดังนี้ ค่า IOC 0.50 แสดงว่าทุกข้อมีความตรงตามเนื้อหา และส่วนใหญ่มีผลอำนาจจำแนก ค่า $D > 0.20$ ยกเว้นข้อ 1.2 เพราะมีค่าอำนาจจำแนก $D = 0.00$ แสดงว่าไม่สามารถจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เก่งกับกลุ่มที่อ่อนได้ อีกทั้งส่วนใหญ่มีความยาก ยกเว้นข้อ 1.2 มีค่า $P = 1.00$ หมายถึงมีความง่ายมากเกินไป

2. เครื่องมือวัดผลทั้งฉบับมีค่าความเที่ยง $= 0.79$ ซึ่งตีความได้ว่ามีความเชื่อมั่นสูง เนื่องจากค่าอยู่ระหว่าง 0.71-1.00 สรุปผลการประเมินค่าเครื่องมือวัดผล พบว่ามีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้วัดผลได้ และควรปรับปรุงข้อที่ 1.2 ซึ่งมีคะแนนในเชิงสถิติพื้นฐานที่ไม่มีความแตกต่าง แต่ขาดอำนาจจำแนก และความยาก จึงควรปรับปรุงคำถาม

คำสำคัญ : การประเมินค่า เครื่องมือวัดผล หุ่นจำลอง

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the evaluation tool of ARC141: Materials and Construction by assessing tools of the structural modeling. General statistics and item-analysis statistics were done including validity discrimination, difficulty, and reliability to improve the qualities of evaluation tools of structural modeling.

The results showed that

1. Evaluation tools had the IOC score at 0.50 as significant validity, the D score > 0.20 as significant discrimination, expect item 1.2 which had at D score = 0.00 as unable to discriminate, and P score at 0.2-0.8 as difficultly expect for item 1.2 which had at 1.00 as too easily.

2. The overall assessment of the evaluation tools had = 0.71-1.00 as significant reliability The tools have their qualities so they can be applicable expect item 1.2 whose scores of general statistics were not different and lacked discrimination and difficulty.

Keywords: assessment, evaluation tools, modeling

1. บทนำ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งการวัดและการประเมินจัดเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้สอนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผลมีหลายประเภทแต่ละประเภทมีลักษณะและข้อจำกัดตลอดจนวิธีการสร้างและพัฒนาแตกต่างกัน ฉะนั้นจึงต้องเลือกประเภทของเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน จากการปฏิบัติที่ผู้สอนมอบหมายงานหรือกิจกรรม ซึ่งให้ผู้เรียนทำตามที่กำหนดหรือเลือกทำตามความถนัด ความสนใจ งานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ทำ มักจะมีลักษณะที่แตกต่างกันตั้งแต่ข้อสอบเขียนตอบและการปฏิบัติตามสถานการณ์ชีวิตจริง ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายรวมทั้งมีการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อสะดวกแก่การนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เครื่องมือวัดประเมินการเรียนที่ดีควรเป็นเครื่องมือวัดและประเมินที่มีความเที่ยงตรง (Validity) โดยสามารถวัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด และมีความเชื่อมั่น (Reliability) ของผลการวัดมีความคงเส้นคงวาเมื่อมีการวัดซ้ำ โดยใช้เครื่องมือคู่ขนาน เมื่อวัดในระยะเวลาใกล้เคียงกัน และวิธีการวัดมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบและเชื่อถือได้ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) การเรียนการสอนที่ดีจะต้องจัดทำอย่างเป็นระบบระเบียบและครบถ้วน กล่าวคือ ผู้สอน จำเป็นต้องรู้จุดประสงค์ของรายวิชาที่ตนสอนอย่างแจ่มชัด แล้วจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติให้สอดคล้องกับจุดประสงค์นั้น ๆ การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ที่วางไว้นั้นจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ผลของการเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดหรือไม่นั้นก็อาศัยการวัดและประเมินผลเป็นตัวบ่งชี้

การวัดและประเมินผลมีส่วนสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นลูกโซ่ คือ จุดประสงค์เป็นตัวกำหนดว่าครูจะต้องระบุกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลอะไรบ้าง และอย่างไรบ้าง ส่วนการประเมินผลจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งให้ผลสะท้อนกลับหรือชี้แจงว่าประสิทธิภาพการเรียนได้ตามจุดประสงค์หรือไม่เพียงใด (ราตรี นันทสุคนธ์, 2555)

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้เปิดสอนรายวิชา ARC141 วัสดุและการก่อสร้าง ในภาคการศึกษา 2/2554 ซึ่งในรายวิชานี้มีวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลายวิธี ได้แก่ การสอบปลายภาค การจัดทำรายงาน ความสนใจ การมีส่วนร่วม ปฏิบัติการเขียนแบบสถาปัตยกรรม ปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง และการสอบท้ายชั่วโมง หรือการทำแบบฝึกหัด

การวัดผลที่จัดว่ามีความสำคัญมากอีกหนึ่งวิธี ได้แก่ การปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง ซึ่งเป็นวิธีการวัดผลที่แตกต่างจากการเรียนการสอนโดยทั่วไป เนื่องจากการวัดผลที่แสดงข้อเท็จจริงที่ชัดเจนที่สุดที่แสดงให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจตามหลักการซึ่งศึกษาจากภาคทฤษฎีหรือไม่ จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนในรายวิชา ARC 141 วัสดุและการก่อสร้าง โดยเฉพาะการวัดผลจากการปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง เพื่อจะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลที่มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลวิชา ARC141 จากการวัดผลด้วยงานปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง ในด้านของคุณภาพได้แก่ การวิเคราะห์ความยากง่าย (Difficulty) อำนาจจำแนก (Discrimination) ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อปรับปรุงและนำไปใช้ในการศึกษาต่อไป

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1. กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษานักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 75 คน

3.2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย หลังการสอบภาคการศึกษา 2/2554 ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม – กันยายน 2555 รวมทั้งสิ้น 16 สัปดาห์

3.3. ตัวแปรในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ วิธีการวัดผลการเรียนวิชา ARC141 วัสดุและการก่อสร้างจากการวัดผลด้วยงานปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ได้แก่ คะแนนที่นักศึกษาทำได้จากการวัดผลจากการปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองในรายวิชา ARC141 วัสดุและการก่อสร้าง

4. วิธีการดำเนินวิจัย

4.1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการด้านการสอน โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างแบบรายข้อ (Item Analysis) อันได้แก่ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดรายข้อหรือหัวข้อในการประเมิน (Item) พิจารณาความยากง่าย (Difficulty) อำนาจจำแนก (Discrimination) ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity)

4.2. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหา ตัวอย่างการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง เครื่องมือการวัดที่เกี่ยวข้องตลอดจนการศึกษาวัตถุประสงค์ของวิชา ARC141 ตามหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างเพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การเก็บข้อมูล ได้รวบรวมจาก แบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง ในภาคการศึกษา 2/2554 ซึ่งแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง จำนวน 75 ชุด จะส่งให้อาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชา ARC 141 วัสดุและการก่อสร้าง เป็นผู้ประเมินและให้คะแนนผลงานของนักศึกษา ซึ่งอาจารย์จะประเมินด้วยการพิจารณาหุ่นจำลองร่วมกับนักศึกษา มีการสอบถามและให้คะแนนโดยผ่านความเห็นชอบร่วมกัน และรวบรวมคะแนนของแบบประเมินของนักศึกษาแต่ละคนส่งมาให้ นักวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้แบบประเมินพร้อมทั้งการให้คะแนนของอาจารย์ผู้รับผิดชอบกลับคืนมาครบจำนวน 75 คน หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ปรากฏว่าแบบประเมินมีความสมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวนทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง ในรายวิชา ARC141 วัสดุและการก่อสร้าง ภาค 2/2554 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการเรียนรู้ในการศึกษาภาคปฏิบัติจากการทำหุ่นจำลองโครงสร้าง

ขั้นตอนการจัดสร้างแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาคำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์รายวิชา ARC141 เพื่อกำหนดประเด็นหัวข้อของเนื้อหาที่นักศึกษาจะต้องเรียนรู้
 - 2) กำหนดประเด็นหัวข้อของเนื้อหาที่นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์รายวิชา ARC141 และเหมาะสมกับระยะเวลาในการเรียนการสอน
 - 3) กำหนดหัวข้อในการประเมินจากเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับกระบวนการทำงานสร้างหุ่นจำลองโครงสร้างที่เคยปฏิบัติมาในปีการศึกษาที่แล้ว
 - 4) สร้างแบบประเมิน และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 5) ปรับปรุงแบบประเมินตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปใช้ในการประเมิน
- โดยแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วมีสาระครอบคลุมและเกณฑ์การให้คะแนน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) รู้จัก เข้าใจ หน้าที่ขององค์ประกอบหลัก 2) หลักการ นักศึกษาต้องอธิบายหลักการในการวางองค์ประกอบได้อย่างถูกต้อง/มีเหตุผล 3) คุณภาพและปริมาณของงาน และ 4) แบบร่างและงานอื่น ๆ ที่ส่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ซึ่งเป็นสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่

- 1) คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) (Mean) เป็นค่ากลางที่คำนวณได้โดยนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นค่าที่ใช้วัดการกระจายของข้อมูลแต่ละตัวว่าต่างไปจากค่าเฉลี่ยมากน้อยเพียงใด ใช้สัญลักษณ์ S.D.

3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เป็นข้อมูลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของนักศึกษาแต่ละคนส่งผลต่อคะแนนรวมของนักศึกษาแต่ละคน (พิสนุ พงศรี 2549 : 156-159)

5.2. หาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง

1) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แบบประเมินที่ถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในระดับดี สามารถนำไปวัดผลได้จะต้องมีค่า IOC เกินกว่า 0.5 เป็นต้นไป

2) อำนาจจำแนกของแบบประเมิน (Discrimination) เป็นการดูความเหมาะสมของแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างเป็นรายข้อว่าในแต่ละข้อของแบบประเมินสามารถจำแนกกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนได้จริง หรือจำแนกนักศึกษาผู้ที่มีคุณลักษณะสูงจากผู้ที่มีคุณลักษณะต่ำได้

การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอัตนัยจะต้องทำการแบ่งกลุ่มนักศึกษาที่เข้าสอบเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง (กลุ่มสูง) และกลุ่มอ่อน (กลุ่มต่ำ) โดยใช้เทคนิค 25% ของจำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบ เนื่องจากข้อสอบอัตนัย เป็นข้อสอบที่การตรวจให้คะแนนไม่ใช้แบบ 0-1 เหมือนแบบ Multiple Choice Item และการให้คะแนนแต่ละข้อจะไม่เท่ากัน การวิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างจะเลือกใช้ตามวิธีของ D.R. Whitney และ D.L. Saber (อ้างอิงใน โกวิท ปรวาลพฤษย์, 2527: 276, online http://sakornsite.blogspot.com/2007/08/blog-post_11.html : สืบค้นวันที่ 6 มกราคม 2556)

เกณฑ์อำนาจจำแนกที่ยอมรับได้จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.2 -1.00 ถ้าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 จะต้องปรับปรุงแบบทดสอบข้อนั้น หรือตัดทิ้งไป (พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์, online วันที่ 6 มกราคม 2556)

3) ความยากง่าย (Difficulty) เป็นการวิเคราะห์ความยากง่ายของแบบประเมินเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรการคำนวณเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) เกณฑ์ความยากง่ายที่ยอมรับได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ถ้าค่า P มีค่าออกเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแบบประเมินข้อนั้น หรือตัดทิ้งไป ค่าดัชนีความยากของแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างจะเลือกใช้ตามวิธีของ D.R. Whitney และ D.L. Saber (เรื่องเดียวกัน, 2527)

ค่าความยาก จะมีค่าตั้งแต่ 0.00-1.00 ถ้าความยากเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าข้อสอบนั้นง่ายแต่ถ้าค่าความยากเข้าใกล้ 0 แสดงว่าข้อสอบนั้นยาก ข้อสอบที่มีความยากระหว่าง 0.40 – 0.60 เป็นข้อสอบที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้

4) ความเชื่อมั่น (Reliability) คือดัชนีที่บ่งชี้ว่าแบบประเมินทั้งฉบับมีความน่าเชื่อถือเพียงใด นั่นคือสามารถจะวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้แม่นยำเพียงใด ดังนั้นแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างมีลักษณะการให้คะแนนแบบอัตนัยการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจึงใช้สูตรการวัดค่าตาม วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient: α) ใช้สำหรับหาค่าความเที่ยงที่การวัดมีค่าเข้าใกล้ 1.00 โดยครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161 อ้างถึงใน พิสนุ พงศรี, 2554 : 261)

6. สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

6.1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดผลวิชา ARC 141 ด้วยงานปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลอง โครงสร้าง ของนักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ใน ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 75 คน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1.1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) การประเมินผลหุ่นจำลองโครงสร้าง มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 35.13 จากคะแนนเต็ม 42 คะแนน และค่าคะแนนเฉลี่ยแยกตามรายชื่อ ตั้งแต่ ข้อ 1.1 ถึง ข้อ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ ข้อ 1.1 เท่ากับ 7.43 คิดเป็นร้อยละ 92.5 ข้อ 1.2 เท่ากับ 2 คิดเป็นร้อยละ 100 ข้อ 1.3 เท่ากับ 3.21 คิดเป็นร้อยละ 80.25 ข้อ 2.1 เท่ากับ 6.21 คิดเป็นร้อยละ 88.71 ข้อ 2.2 เท่ากับ 4.78 คิดเป็นร้อยละ 95.60 ข้อ 2.3 เท่ากับ 1.35 คิดเป็นร้อยละ 67.5 ข้อ 3 เท่ากับ 3.09 คิดเป็นร้อยละ 77.25 และข้อ 4 เท่ากับ 7.05 คิดเป็นร้อยละ 70.5

สรุปผลคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 35.13 คิดเป็นร้อยละ 83.00 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินข้อที่ 2.3 ที่คะแนน 1.35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 2 คิดเป็นร้อยละ 67.5 ซึ่งเป็นการประเมินการสร้างหุ่นจำลองในส่วนฝาผนัง ประตู หน้าต่าง บันได ราวกั้นตก ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 1.2 ที่คะแนน 2 จากคะแนนเต็ม 2 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นการประเมินการสร้างหุ่นจำลองในส่วนของ พื้น คาน ตง ไม้ แสดงว่า การประเมินในส่วนนี้ไม่มีอำนาจจำแนก เนื่องจากนักศึกษาได้รับการประเมินในข้อนี้ได้คะแนนเต็มทั้งหมด

2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การประเมินผลหุ่นจำลองโครงสร้าง มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (S.D) 4.87 จากคะแนนเต็ม 42 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแยกตามรายชื่อ ตั้งแต่ ข้อ 1.1 ถึง ข้อ 4 ดังนี้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อ 1.1 เท่ากับ 1.08 ข้อ 1.2 เท่ากับ 0.00 ข้อ 1.3 เท่ากับ 1.05 ข้อ 2.1 เท่ากับ 1.20 ข้อ 2.2 เท่ากับ 0.39 ข้อ 2.3 เท่ากับ 0.67 ข้อ 3 เท่ากับ 0.83 และข้อ 4 เท่ากับ 1.55 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค่าสถิติพื้นฐาน	ข้อ 1.1	ข้อ 1.2	ข้อ 1.3	ข้อ 2.1	ข้อ 2.2	ข้อ 2.3	ข้อ 3	ข้อ 4	รวม
คะแนนเต็ม	8.00	2.00	4.00	7.00	5.00	2.00	4.00	10.00	42.00
Mean	7.43	2.00	3.21	6.21	4.78	1.35	3.09	7.05	35.13
ร้อยละ	92.5%	100%	80.25	88.71	95.6%	67.5%	77.25	70.5 %	83.00
S.D	1.08	0.00	1.05	1.20	0.39	0.67	0.83	1.55	4.87

สรุปผลค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สูงที่สุดคือข้อ 4 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.55 แต่เป็นค่าที่ไม่แตกต่างจากการประเมินในข้ออื่นมากนัก จึงไม่มีความผิดปกติในเชิงสถิติ ข้อที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ต่ำที่สุดคือข้อ 1.2 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.00 ซึ่งเกิดจากนักศึกษาได้รับการประเมินในข้อนี้ได้คะแนนเต็มทั้งหมด

3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แยกตามรายข้อตั้งแต่ข้อ 1.1 ถึง ข้อ 4 ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ข้อ 1.1 เท่ากับ 0.74 ข้อ 1.2 เท่ากับ 0.00 ข้อ 1.3 เท่ากับ 0.74 ข้อ 2.1 เท่ากับ 0.69 ข้อ 2.2 เท่ากับ 0.38 ข้อที่ 2.3 เท่ากับ 0.73 ข้อ 3 เท่ากับ 0.78 และข้อ 4 เท่ากับ 0.76

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

	ข้อ 1.1	ข้อ 1.2	ข้อ 1.3	ข้อ 2.1	ข้อ 2.2	ข้อ 2.3	ข้อ 3	ข้อ 4
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	0.74	0.00	0.74	0.69	0.38	0.73	0.78	0.76

สรุปผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินรายข้อ กับ ผลการประเมินรวมทั้งหมด มีค่า r อยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 0.78 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ยกเว้น ข้อที่ 1.1 และ 2.2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0 และ 0.38 ตามลำดับ และ ไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำตามลำดับ แต่เมื่อตรวจสอบกลับไปที่ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่านักศึกษาทำคะแนนในข้อนี้ได้สูง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยได้ถึงร้อยละ 100 และ 95.60 ตามลำดับแสดงว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการประเมินได้ค่าคะแนนในข้อนี้สูง จึงไม่มีความสัมพันธ์ และมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมน้อย

6.1.2. ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง

1) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง ผลคะแนนของค่า IOC แยกตามรายข้อตั้งแต่ข้อ 1.1 ถึง ข้อ 4 มีค่า IOC ดังนี้ ข้อ 1 เท่ากับ 1.00 ข้อ 1.2 เท่ากับ 1.00 ข้อ 1.3 เท่ากับ 1.00 ข้อ 2.1 เท่ากับ 0.80 ข้อ 2.2 เท่ากับ 1 ข้อ 2.3 เท่ากับ 0.80 ข้อ 3 ข้อ 0.60 และข้อ 4 เท่ากับ 0.80

ตารางที่ 3 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity)

ข้อ	คะแนนความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.1	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	0	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

สรุปผลได้ว่าแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างทุกข้อมีค่า ค่า IOC ≥ 0.50 แสดงว่าทุกข้อมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2) อำนาจจำแนกของแบบประเมิน (Discrimination) ค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบประเมินแยกตามรายข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 1.1 ถึง ข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนก ดังนี้ ข้อ 1.1 เท่ากับ 0.29 ข้อ 1.2 เท่ากับ 0.00 ข้อ 1.3 เท่ากับ 0.43 ข้อ 2.1 เท่ากับ 0.29 ข้อ 2.2 เท่ากับ 0.26 ข้อ 2.3 เท่ากับ 0.57 ข้อ 3 เท่ากับ 0.47 และ ข้อ 4 เท่ากับ 0.50

ตารางที่ 4 อำนาจจำแนกของแบบประเมิน (Discrimination)

	ข้อ 1.1	ข้อ 1.2	ข้อ 1.3	ข้อ 2.1	ข้อ 2.2	ข้อ 2.3	ข้อ 3	ข้อ 4
คะแนนเต็ม	8	2	4	7	5	2	4	10
ค่าอำนาจจำแนก (D)	0.29	0.00	0.43	0.29	0.26	0.57	0.47	0.50

จากผลการวิเคราะห์ สรุปว่าแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างทุกข้อมีอำนาจจำแนกเพราะมีค่า (D) > 0.20 ยกเว้นข้อ 1.2 ไม่มีอำนาจจำแนก เพราะมีค่า D = 0.00 แสดงว่าแบบประเมินข้อนี้ ไม่สามารถจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่เก่งกับกลุ่มที่อ่อนได้

3) ความยากง่าย (Difficulty) ค่า (P) ของแบบประเมินแยกตามรายข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 1.1 ถึง ข้อ 4 มีค่าความยากง่าย ดังนี้ ข้อ 1.1 เท่ากับ 0.84 ข้อ 1.2 เท่ากับ 0.00 ข้อ 1.3 เท่ากับ 0.75 ข้อ 2.1 เท่ากับ 0.84 ข้อ 2.2 เท่ากับ 0.74 ข้อ 2.3 เท่ากับ 0.65 ข้อ 3 เท่ากับ 0.71 และ ข้อ 4 เท่ากับ 0.64

ตารางที่ 5 ความยากง่าย (Difficulty)

	ข้อ 1.1	ข้อ 1.2	ข้อ 1.3	ข้อ 2.1	ข้อ 2.2	ข้อ 2.3	ข้อ 3	ข้อ 4
คะแนนเต็ม	8	2	4	7	5	2	4	10
ค่าความยาก (P)	0.84	1.00	0.75	0.84	0.74	0.65	0.71	0.64

จากผลการวิเคราะห์ สรุปว่าแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างทุกข้อมี ความยากง่าย ที่มีคุณภาพ ยกเว้นข้อ 1.2 มีค่า P = 0.00 แสดงว่า แบบประเมินมีความง่ายมากเกินไป

4) ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้างทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.79

ตารางที่ 6 ความเชื่อมั่น (Reliability)

	ข้อ 1.1	ข้อ 1.2	ข้อ 1.3	ข้อ 2.1	ข้อ 2.2	ข้อ 2.3	ข้อ 3	ข้อ 4	รวม
คะแนนเต็ม	8	2	4	7	5	2	4	10	42
Mean	7.43	2	3.21	6.21	4.78	1.35	3.09	7.05	35.13
S.D	1.08	0	1.05	1.20	0.39	0.67	0.83	1.55	4.87
Max	8	2	4	7	5	2	4	9	41
Min	2.50	2	0	1	4	0	0.50	3	15.25
ค่า S_i^2 และ S_i^2	1.16	0.00	1.10	1.43	0.15	0.45	0.69	2.39	23.73
ค่าอัลฟา (α)	0.79								

สรุปผลได้ว่าแบบประเมินทั้งฉบับมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจาก มีค่า α อยู่ระหว่าง 0.71 – 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

6.2. อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการประเมินทั้งหมดพบว่าแบบประเมินหุ่นจำลองโครงสร้าง โดยรวมมีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินได้ แต่มีความผิดปกติในข้อที่ 1.2 ซึ่งมีคะแนนในเชิงสถิติพื้นฐานที่ไม่มีความแตกต่างมีความง่ายมากเกินไป และขาดอำนาจจำแนก จึงควรปรับปรุงข้อคำถามใหม่

ซึ่งหากพิจารณาเนื้อหาของการประเมินในข้อนี้แล้วผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตได้ว่าการประเมินในข้อที่ 1.2

- 1) เป็นการประเมิน การรู้จัก ความเข้าใจ หน้าที่ของโครงสร้างพื้น คาน ตง ไม้ ซึ่งมีความซับซ้อนของเนื้อหาน้อย
- 2) ในการปฏิบัติงานจริงนั้นขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากหากการประกอบหุ่นจำลองในส่วนนี้ไม่สมบูรณ์ก็จะไม่สามารถติดตั้งโครงสร้างอื่นต่อไปได้
- 3) การติดตั้งโครงสร้างพื้น คาน ตง ไม้ เป็นขั้นตอนต้นๆ ของการทำหุ่นจำลอง นักศึกษาจึงต้องทำส่วนนี้ให้สมบูรณ์ก่อนติดตั้งโครงสร้างอื่นต่อไป ซึ่งในเวลางานที่จำกัด การทำงานในส่วนอื่นมักมีปัญหาที่ไม่สามารถทำงานที่เสร็จสมบูรณ์ได้

การปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง เป็นการวัดผลที่แสดงข้อเท็จจริงที่ชัดเจนที่แสดงให้ผู้สอนทราบว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจตามหลักการซึ่งศึกษาจากภาคทฤษฎีหรือไม่ การประเมินคุณภาพของเครื่องมือวัดผลการเรียนในการปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองโครงสร้าง ของรายวิชา ARC 141 วัสดุและการก่อสร้างสามารถทำได้โดยใช้หลักการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบ และสามารถสร้างความความแน่ใจในคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้แต่ละชนิดว่ามีคุณภาพดีพอก่อนนำไปใช้จริง ได้ตามหลักการของราตรี นันทสุคนธ์ (2555 : 90-92) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของเครื่องมือที่ดี

7. ข้อเสนอแนะ

การمينค่าเครื่องมือนี้ เป็นการวัดผลในเชิงปริมาณ ซึ่งควรพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินในข้อที่ 1.2 แต่ถ้าพิจารณาในประเด็นด้านคุณภาพจากภาพรวมของข้อ 1 ทั้งหมดยังคงสมควรให้มีการวัดประเมินในด้านนี้ต่อไป และควรทำการวิจัยต่อไปว่าเมื่อมีการปรับปรุงคำถามข้อดังกล่าวแล้ว การประเมินข้อดังกล่าวมีคุณภาพดีขึ้นหรือไม่

จากผลการวิจัยแสดงว่าผู้สอนสามารถตรวจสอบคุณภาพของการวัดประเมินผลการเรียนจากงานภาคปฏิบัติได้ ซึ่งเหมาะสมกับผู้สนใจในเทคนิคการสอนด้วยวิธีการอื่นซึ่งไม่ใช่การบรรยายและประเมินผลการเรียนด้วยการสอบเพียงวิธีเดียว เช่น กิจกรรมนอกชั้นเรียน การทำรายงาน และการทัศนศึกษา เป็นต้น ว่าการวัดผลที่ใช้ยังมีคุณภาพเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

รายการอ้างอิง

โกวิท ประวาลพุกษ์. 2527. การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอัตนัย. สืบค้นวันที่ 6 มกราคม 2556 จาก

http://sakornsite.blogspot.com/2007/08/blog-post_11.html.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. ชุดฝึกอบรมวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (เล่มที่ 3). พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

พรสันต์ เลิศวิทยาวิน. 2548. การสร้างคุณภาพของข้อสอบ. โรงเรียนวชิราโปลีเทคนิค. สงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2556 จาก www.lamptech.ac.th/.../index2.php?action.

พิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์และคณะ. 2552. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (Reliability). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2555. จาก www.rtafa.ac.th/index.php?option=com_docman&tast.

พิสนุ ฟองศรี. 2554. การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

ราตรี นันทสุคนธ์. 2555. หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท จุฑทอง จำกัด.

Cureton, E.E. 1957. **The Upper and Lower twenty-seven percent rule.** Psychometrika.

Hopkins, Charles D. and Antes, Richard L. 1985. **Classroom measurement and evaluation.** 2nd ed. Itasca. III: F.E.Pecock.

การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

THE EFFECTIVENESS EVALUATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IMPLEMENTATION BY SECONDARY SCHOOLS

คมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล

นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกการประเมินการศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

E-mail : khomson16@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2) ศึกษาผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลประเมินประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่/ครู ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 180 โรงเรียน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเป็นระบบ (systematic sampling) จากกรอบการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามโรงเรียน และครู และแบบบันทึกข้อมูลผลการทดสอบวัดผลระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนและด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม 2) ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัจจัยการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา

การศึกษาซึ่งเป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษามีผลทางบวกต่อผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, การประเมินประสิทธิภาพการศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to: (1) assess the performance of quality assurance implementation in secondary schools, (2) assess effect of the internal quality assurance on student achievement, and (3) examine factors affecting the quality of the internal educational quality assurance at secondary school level. A sample of 180 schools was drawn using a systematic sampling from the sampling frame. Evaluation data were obtained from diverse groups of the chosen 180 schools that included secondary school administrators, staff/teachers who were in charging of school quality assurance, and classroom teachers. The tools used to collect data were school and teacher questionnaires and data entry forms that were used to collect score on the Ordinary National Education Test (O-NET). Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, factor analysis, and a multiple regression analysis. The evaluation results indicated that: 1) the school internal quality assurance performance in the dimensions of student outcomes and the creation of schools as a learning society were outstanding, whereas, the dimensions of the educational administration, the school identity, and the supportive environments were judged as excellence, and the overall quality of the internal quality assurance were between good and excellence. 2) The internal quality assurance performance regarding the student outcomes standard had a positive effect on Thai, mathematics, social studies, religion and culture, health and physical education, and arts achievements, which were statistically significant at .05, but had no effect on science achievement. The creation of school as a learning society standards had a negative effect on student achievement in occupation and technology. The student outcome standard had a positive effect on student achievement measured by the combined O-NET scores of eight different subjects, which was statistically significant at .05. 3) It was found that the data-driven school improvement which was a dimension of schools' evaluation culture had positive impacts on student outcome standard.

KEYWORDS: internal school quality Assurance, educational effectiveness evaluation

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน

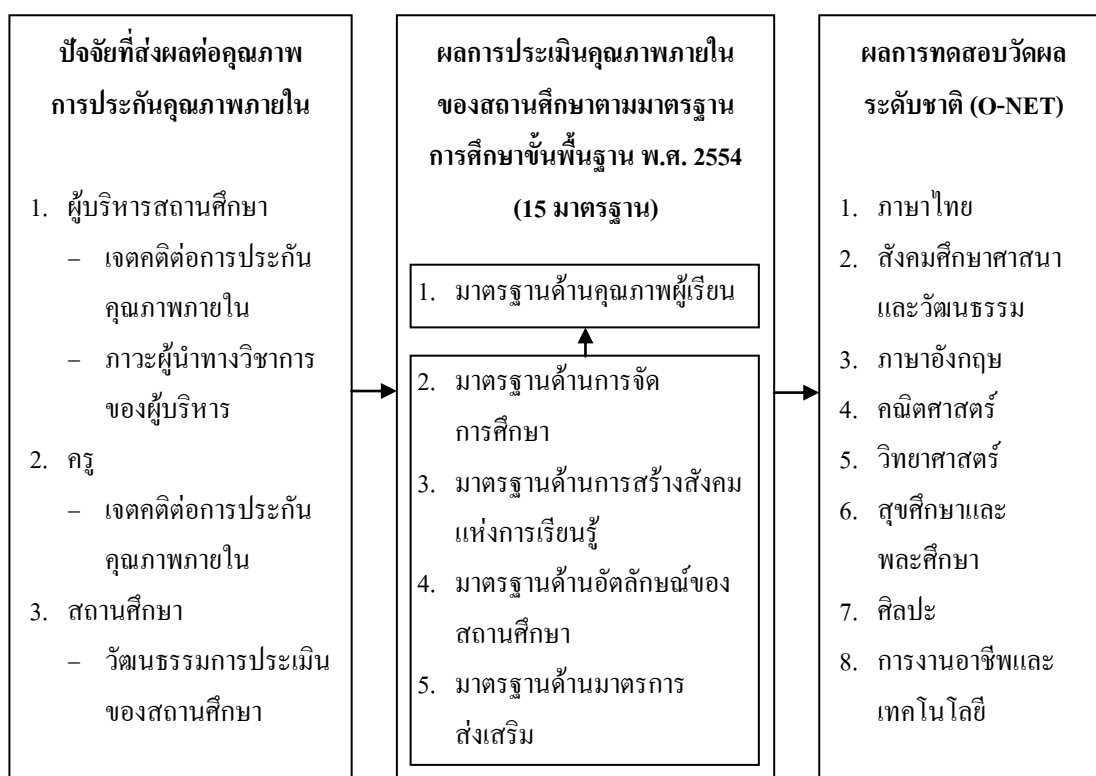
สถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ 2548) ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษา มุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2553)

ข้อเสนอให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพยายามพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร โดยตัวของสถานศึกษาเอง แต่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่าคุณภาพผู้เรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร เช่น จากผลการสอบ O-NET โดย สทศ. พบว่า คะแนนผลการสอบต่ำมาก คะแนนทั้งห้ากลุ่มสาระที่ทดสอบในระยะ 2 ปีแรก (2548-2549) นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ (ธัญญา เรืองแก้ว 2550) และจากรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552 พบว่า ปัญหาการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาโดยรวมหรือโดยเฉลี่ยของประเทศ เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม และประเทศส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะวัดโดยผลสัมฤทธิ์ในการสอบวิชาสำคัญของผู้เรียน การประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประยุกต์ใช้ และจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบระดับชาติในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (วิทยากร เชียงกูล 2551) สอดคล้องกับการสรุปผลการทดสอบ O-NET ในช่วงวันที่ 2 ตุลาคม 2549 – 30 กันยายน 2553 ที่พบว่า คะแนน O-NET ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548-2552 ในภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยทั่วประเทศต่ำกว่า 50 % ทุกวิชา ทุกปี (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2553)

ผลการประเมินเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าสภาพการปฏิบัติงานจริงในโรงเรียนซึ่งส่วนแล้วเป็นการกระทำที่ผิดพลาด ไม่ตรงกับเจตนาที่รัฐต้องการให้สถานศึกษาดำเนินการในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง มีการจัดเอกสาร จัดแฟ้มเพื่อให้ผู้ประเมินตรวจสอบโดยเอกสารเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริง (จรัส นองมาก 2544) นอกจากนี้ยังพบว่า ระบบการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ผู้ที่เกี่ยวข้องคิดว่าเป็นการเพิ่มภาระในการทำงาน การไม่ได้ปฏิบัติงานด้านประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นประจำต่อเนื่อง และสถานศึกษาไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ (ศิริประภา ырจันทรศรี 2549) และเกิดผลกระทบจากการสอบระดับชาติที่พบว่า ครูเน้นการสอนตัว และยังนำข้อสอบระดับชาติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบทางด้านลบ ทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา (วันดี สมมิตร 2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของกระบวนการประกันคุณภาพภายในที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านบุคลากร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (อนุสรณ์ เกิดศรี 2551)

จากการศึกษาผลการวิจัยข้างต้นส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในมิติของสภาพการนำไปปฏิบัติที่พบว่า การนำไปปฏิบัติยังมีความสับสน มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แต่ยังไม่มีการวิจัยโดยตรงที่ศึกษาว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาส่งผลต่อผลสอบ O-NET ของนักเรียน ดังนั้นการวิจัยเรื่องนี้จึงต้องการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยใช้ข้อมูลผลสอบ O-NET ปีการศึกษา 2554 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในว่ามีคุณภาพระดับใด การประกันคุณภาพภายในส่งผลต่อผลสอบ O-NET หรือไม่ และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพของการประกันคุณภาพภายใน ผลการวิจัยสามารถนำมาพิจารณาเพื่อพัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเหมาะสมต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,361 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G-Star Power ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 โรงเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเป็นระบบ จากลำดับรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในระบบสารสนเทศมัธยมศึกษา ของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับตามเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยใช้ช่วงการสุ่มเท่ากับ 11 หน่วย กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียน จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน เจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายใน 1 คน และครู 2 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ข้อมูลที่ใช้ คือ คะแนนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลตรวจสอบคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยแนบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถามสำหรับการวิจัยทุกฉบับไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์ตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554)

ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ข้อมูลที่ใช้ คือ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐาน-ของผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ได้จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 และข้อมูลคะแนนผลสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา ปีการศึกษา 2554 ทุกคน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลผลสอบ O-NET ของนักเรียนจาก สำนักทดสอบทางการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ(Enter Regression) และแบบขั้นบันได(Stepwise Regression)

ตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารและครู เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ สร้างโดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดตัวแปร เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.50 แล้วนำ

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.89 และ 0.94 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์หาค่าประกอบเพื่อศึกษาองค์ประกอบ คุณภาพของข้อคำถาม และ ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Regression) และแบบขั้นบันได (Stepwise Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมากถึงระดับดีเยี่ยม รวมกันคิดเป็นร้อยละ 95.60

2. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผล O-NET วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ฯ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา ฯ และศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้าน มาตรการส่งเสริม ไม่ส่งผลต่อผล O-NET ในรายวิชาดังกล่าว และผลการประเมินคุณภาพภายในทุกด้านไม่ส่งผล ต่อ O-NET วิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผล O-NET วิชาการงาน อาชีพ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านอื่น ๆ ไม่ส่งผลต่อผล O-NET ในวิชานี้ และผลการประเมิน คุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผล O-NET ในภาพรวมทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่ส่งผลต่อผล O-NET ในภาพรวมทุกรายวิชา

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และ 2)ทัศนคติต่อการ ประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)ภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 2)การสนับสนุนและพัฒนาคู และองค์ประกอบของเจตคติต่อการประกัน คุณภาพภายในของครูมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของครู และ 2)ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู ส่วนองค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมินของ สถานศึกษามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน 2)ค่านิยมทางด้านการ ประเมิน และ 3)การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษา

3.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ปัจจัยการใช้ข้อมูล เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษามีผลทางบวกต่อผลการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีผลต่อด้านอื่น ๆ และไม่พบว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพ ภายในในภาพรวม

อภิปรายผล

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในอยู่ในระดับ คุณภาพที่สูงมากจากการประเมินโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องพบว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานระดับมาก หรือมีผลการประเมินระดับดี แต่ไม่สอดคล้องกับผลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติการศึกษาดังแต่ปี 2542 เป็นต้นมา ที่พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มีสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินของ สมศ. (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2554) และผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554 โดย สำนักทดสอบทางการศึกษาสรุปว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,042 แห่ง ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 2,119 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.09 เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับต่ำ (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2556) ความไม่สอดคล้องของผลการประเมินทั้งสองประเภทนี้อาจเป็นเพราะการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษา ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินจากคณะกรรมการภายนอก ความไม่สอดคล้องของผลการประเมินชี้ให้เห็นว่าควรมีการปรับปรุงการรายงานข้อมูลคุณภาพสถานศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2. ประสิทธิผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผล O-NET ที่พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผล O-NET ทุกรายวิชา อาจเป็นเพราะว่าการประเมินคุณภาพภายในมีตัวชี้วัดที่น่าจะแนบผลการสอบ O-NET มาร่วมพิจารณาด้วย หรือนักเรียนอาจได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรจากสถานศึกษาจริง หรืออาจเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น การตีความหรือการนำข้อสอบระดับชาติมาใช้จัดการเรียนการสอน (วันดี สมมิตร 2552) พื้นความรู้เดิมของนักเรียน การเรียนพิเศษหรือการกวดวิชา ความสามารถทางเทคโนโลยี ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือบริบทของโรงเรียน ที่อาจส่งผลทำให้ผู้เรียนมีผลสอบ O-NET สูง หรือมีผลไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผล O-NET วิชาการงานอาชีพ ฯ อาจเป็นเพราะว่าการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา หากไม่พิจารณาถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือความเหมาะสมต่อผู้เรียนอาจส่งผลต่อผลการเรียนของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ที่กล่าวถึงขอบเขตและเนื้อหาสาระของข้อสอบ O-NET ว่าข้อสอบออกตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ไม่มีการออกนอกเหนือหลักสูตร ทั้งนี้เนื้อหาของข้อสอบจะวัดความรู้ทั่วไปที่เด็กทั้งประเทศควรจะต้องรู้ หรือผลทางลบที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากสาเหตุอื่น เช่น วิธีการสอน ความสามารถในการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการงบประมาณ หรือการได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม แต่ไม่ส่งผลต่อผล O-NET ทุกรายวิชา อาจเป็นเพราะว่านักเรียนอาจไม่ให้ความสำคัญของการทำข้อสอบ O-NET เพราะผลการสอบไม่มีผลบังคับใช้กับนักเรียนหรือนักเรียนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ หรืออาจเป็นเพราะว่าลักษณะของข้อสอบเน้นการคิดวิเคราะห์ซึ่งผู้เรียนอาจจะไม่คุ้นเคยหรือขาดทักษะดังกล่าว สอดคล้องกับ อุทุมพร จามรمان (2551) อ้างถึงใน เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ คะแนน O-NET ต่ำว่า “ครูบางส่วนได้ให้ข้อมูลว่าเนื่องจากเด็กไม่ตั้งใจสอบ เพราะคะแนนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้การออกข้อสอบส่วนใหญ่จะเป็นการคิดวิเคราะห์ ขณะที่เด็กจะคุ้นเคยกับการสอบแบบเลือกตอบมากกว่า...”

3. วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษาในด้านการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายใน ด้านคุณภาพผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า การนำข้อมูลเกี่ยวกับผลสอบ O-NET ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา และผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ไปใช้วิเคราะห์ วางแผน ดำเนินการ พัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามกระบวนการของการประกันคุณภาพภายใน (PDCA) จะส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Carson, Borman, Robinson (2011) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลกระทบของการปฏิรูปการศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลประเมิน (Data-Driven Reform) ต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ พบว่า การติดตามและช่วยเหลือให้สถานศึกษาทำความเข้าใจผลการประเมินคุณภาพของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินเพิ่มเติมเพื่อการชี้แนะการพัฒนาโรงเรียน ระบุสาเหตุของปัญหาที่สำคัญของสถานศึกษา กำหนดโครงการและเลือกดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิชาการอ่าน และสอดคล้องกับ เกจกนก เอื้อวงศ์ (2546) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี คือ มีแบบแผนการทำงานเป็นทีม ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเห็นคุณค่าของการ ประเมิน และเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษานำไปสู่การพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาไม่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรหาแนวทางสนับสนุน ส่งเสริม บังคับใช้ หรือแก้ไขปรับปรุงกระบวนการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ได้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษามีผลทางลบต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาเองควรพิจารณาตรวจสอบให้รอบคอบเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้และคุณภาพของแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความคุ้มค่าในด้านเวลางบประมาณ และทรัพยากรในการจัดการศึกษาที่ได้รับ

1.3 กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้กำหนดนโยบายต้องออกแบบระบบการประกันคุณภาพขึ้นมาเพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยมีผลบังคับให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียน เป้าหมายที่สำคัญเพื่อต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผลการประเมินทุกระดับและการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานเป็นรายด้านและในภาพรวมโดยใช้ข้อมูลจากผลการประเมินของสถานศึกษาเอง ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาจากข้อมูลในเชิงลึก เช่น ผลการประเมินเป็นรายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ หรือศึกษาจากสภาพจริง เพื่อให้เกิดความชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมายืนยันหรือสนับสนุนงานวิจัยต่อไป

2.2 ข้อค้นพบเกี่ยวกับผลการประเมินด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลทางลบต่อผล O-NET ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการ งบประมาณ หรือ การได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา ในการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่จะสนับสนุนผลการวิจัยต่อไป

2.3 หน่วยงานที่กำกับติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการหรือวิธีการนำข้อมูลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา (ผลสอบ O-NET และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.) ไปใช้ หรือศึกษาจากสถานศึกษาที่มีแผนงาน/โครงการหรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้ได้แนวการดำเนินงานที่จะสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับให้ผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย
- เกื้อกนก เอื้อวงศ์. 2546. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎกบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส นองมาก. 2544. **ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชันปรินต์
- ธัญญา เรืองแก้ว. 2550. “การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำคัญอย่างไร.”
- วารสารวิชาการ. 10(4)
- วิทยากร เชิงกุล. 2551. **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- วันดี สมมิตร. 2552. “ผลกระทบของการสอบระดับชาติด้านขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริประภา ырจันทร์ศรี. 2549. “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้และการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวามกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. 2554. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. 2556. สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม(พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: บริษัทพรินทวามกราฟฟิคจำกัด.
- อนุสรณ์ เกิดศรี. 2551. “การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่หนึ่งและรอบที่สอง : พหุกรณีศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ. 2552. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- Carson, D., Borman, G.D., Robinson, M. (2011). A Multistate District-level Cluster Randomized Trials of the Impact of Data-driven Reform on Reading and Mathematics Achievement. **Educational Evaluation and Policy Analysis**. 33 (3), 378-398.

การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะสำหรับการออกแบบภายในในรายวิชา

INT211 การออกแบบภายใน 1

THE APPLICATIONS OF KNOWLEDGE-BASED ON ART

FOR INTERIOR DESIGN COURSE.

INT211 THE INTERIOR DESIGN 1.

อาจารย์ชานนท์ วาสิงหน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : chanon.wa@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การเรียนรู้ด้านการออกแบบภายในต้องใช้ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ การวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นเพื่อนำไปพัฒนาเนื้อหาการเรียน การสอนในกลุ่มรายวิชาพื้นฐานศิลปะให้มีความเหมาะสมมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาของวิชาพื้นฐานศิลปะกับวิชาการออกแบบภายใน โดยมี ตัวแปรต้นคือ ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะก่อนเรียนและทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ในการออกแบบภายใน ตัวแปรตามคือ การพัฒนางานออกแบบภายใน โดยที่เนื้อหาการวิจัยศึกษา การนำความรู้พื้นฐานศิลปะมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบภายใน ในรายวิชา INT211 ปีการศึกษา 2554

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา INT211 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 68 คน โดยให้ทำการทำแบบทดสอบประเมินความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะก่อนการเรียนและดำเนินการเรียน การสอนในรายวิชา INT211 ตามปกติ โดยมีการประเมินการพัฒนาและประยุกต์ความรู้สู่การออกแบบภายใน โดยมีการประเมินความรู้ด้านการออกแบบเป็นลักษณะการบูรณาการสู่การออกแบบภายในอย่างเป็นทางการว่า ด้วยคำอธิบายรายวิชา ผลสัมฤทธิ์การสอนแต่ละวิชาจะถูกนำมาประเมินทั้งก่อนเรียนและปรับเป็นแนวทางการ ประเมินผลงานการออกแบบภายใน

จากการวิจัยสรุปได้ว่า ความต่อเนื่องขององค์ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะที่นำมาใช้ในการออกแบบภายใน ในรายวิชา INT211 มีอิทธิพลต่อกันน้อยมาก อันเนื่องมาจากนักศึกษาขาดความสนใจหรือขาดการชี้แนะถึง ความสำคัญของพื้นฐานศิลปะที่มีต่อการออกแบบภายใน ผลคะแนนของการทำ Project Design ทั้งสองโครงการ นั้น จะเห็นว่าคุณภาพของงานออกแบบนั้นดีขึ้น แต่มีด้อยสัมพันธ์ขององค์ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะนั้นถูกนักศึกษา นำมาใช้น้อยมากจากการประเมินจากผลงานการออกแบบ จากค่าเฉลี่ยทั้งหมดนักศึกษานักศึกษามีความรู้ทางด้าน พื้นฐานทางศิลปะน้อยมากแต่กลับทำคะแนน “ผ่าน” ในการทำ Project Design แต่ขาดซึ่งความต่อเนื่องขององค์ ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะในการออกแบบภายในนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน และการนำมาใช้จะถูกนำมาใช้โดย การศึกษาในลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะประเด็นที่นักศึกษาสนใจ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบอย่างเป็นทางการ เป็น รูปแบบ

คำสำคัญ : ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะ การออกแบบภายใน การประยุกต์ความรู้

ABSTRACT

The study design requires a basic knowledge and applied in the design. This research focus on development of learning content and appropriate adoption for teaching including to development how to teach accordingly between content of Fundamental Art and Interior Design subjects. The independent variables are a Prior basic knowledge of art and the application of interior design skills and the dependent variables are the developing of Interior design by the content of the research aim to adoption the fundamental art to applicative on INT 211 courses in the academic year 2554.

The population for this study consisted of students enrolled in the course INT211 year 2554 by 68 persons with a quiz to assess their knowledge of the fundamental art before learning INT211 subject. The development evaluation is to application the knowledge of interior design by the assessment of the designed characteristics by concretely description. The achievement of teaching will be assessed both prior learning and adaption for guideline to evaluation interior design.

The research showed that continuity of the fundamental art adoption to interior design on INT211 courses was less influence. Because of students lack of interesting or suggestion about the importance of fundamental art to interior design, both of project designs score showed that the quality of design was better, but the dimensions of the fundamental art for design was rarely used by students. The assessment results showed that the average total students were less on the fundamental art but could got the score by pass in the Project Design which continuity lack of the fundamental art in interior design that was not correlation in adoption to study as especially subject or focus on the issues that student interested in order to the application concreted design.

KEYWORDS: Fundamentals of Art. Interior design. The application of knowledge

1. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ศิลปะเป็นผลงานที่เกิดจากการแสดงออกของอารมณ์ ปัญญาและทัศนคติ รวมทั้งทักษะความชำนาญของมนุษย์และการสร้างสรรค์งานศิลปะในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในทางการสร้างสรรค์และการแสดงออกของอารมณ์และความคิด ดังนั้น งานศิลปะนั้นอย่างน้อยที่สุดควรก่อให้เกิดอารมณ์ และ ความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือเป็นงานที่สื่อให้ผู้ชมเกิดจินตนาการ นอกจากนั้น งานศิลปะที่ดีควรมีคุณค่าทางความงามซึ่งเกิดจากการใช้องค์ประกอบของสุนทรียภาพ

การออกแบบภายใน เป็นการคิดสร้างสรรค์งานขึ้นมาใหม่ทั้งหมด หรือดัดแปลงปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงระบบการทำงาน ความสะดวก ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ ความปลอดภัย รวมถึงรูปร่างและความสวยงามในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งแสดงถึงความเป็นอยู่และรสนิยมของผู้อยู่อาศัย

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนในรายวิชา INT211 การออกแบบภายใน 1 ยังไม่สามารถใช้ความรู้พื้นฐานศิลปะที่ได้เรียนมา นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบภายในได้ ซึ่งความรู้พื้นฐานดังกล่าว มี

ความสำคัญอย่างมากในการพัฒนางานออกแบบภายในในขั้นสูงต่อไป เช่น นักศึกษายังไม่สามารถอธิบายถึงที่มาของการออกแบบ ทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้ออกแบบ จนถึง คุณลักษณะความงามของการออกแบบที่ปรากฏมีที่มาจากการจัดองค์ประกอบแบบใด อย่างไร

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความรู้พื้นฐานด้านศิลปะและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ เพื่อนำไปพัฒนาเนื้อหาการเรียน การสอนในกลุ่มรายวิชาพื้นฐาน ศิลปะให้มีความเหมาะสมมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาของวิชาพื้นฐานศิลปะกับวิชาการออกแบบภายใน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้พื้นฐานทางศิลปะของนักศึกษามีก่อนการศึกษาในรายวิชาการออกแบบภายใน 1

2.2 เพื่อศึกษาถึงทักษะการประยุกต์ความรู้พื้นฐานทางศิลปะที่นักศึกษานำมาใช้ในการรายวิชาการออกแบบภายใน 1

3. ทบทวนวรรณกรรม

วิชา INT211 การออกแบบภายใน 1 เป็นวิชาในกลุ่มวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งในแผนการศึกษา นักศึกษาต้องเรียนในรายวิชานี้ในภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 1 จำนวน 5 หน่วยกิต (2-6) บรรยาย 2 ชั่วโมงและการปฏิบัติ 6 ชั่วโมง จากหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบภายในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้ดังนี้ “ศึกษาทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการออกแบบภายใน ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนมนุษย์พฤติกรรมและจิตวิทยาในการครอบครองที่ว่าง การจัดการพื้นที่ใช้สอยและการจัดวางเครื่องเรือน ขนาดสัดส่วนและลักษณะของเครื่องเรือนปฏิบัติการออกแบบภายในอาคารพักอาศัยและพาณิชยกรรมขนาดเล็ก”

ซึ่งการเรียน การสอนในรายวิชานี้ จะมุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถเข้าใจถึงสัดส่วนมนุษย์ และพฤติกรรมที่มีสัดส่วนสำคัญกับการใช้เครื่องเรือน เพื่อศึกษาถึงการจัดวางพื้นที่ใช้สอยของเครื่องเรือนในที่ว่าง เพื่อศึกษาถึงขนาด สัดส่วน และพฤติกรรมการใช้เครื่องเรือนให้เหมาะสม รวมถึงปฏิบัติการออกแบบภายใน ตามขั้นตอนและกระบวนการคิด อย่างเป็นระบบ ตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้มีการเรียน การสอน กลุ่มรายวิชาพื้นฐานศิลปะ สำหรับนักศึกษาได้มีการเรียนรู้และเข้าใจในพื้นฐานศิลปะ เพื่อนำมาพัฒนาสู่การออกแบบภายใน คือรายวิชา ART114 พื้นฐานการออกแบบ ซึ่งกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้ดังนี้ “ศึกษาพื้นฐานแนวความคิด หลักเกณฑ์ รวมทั้งข้อพิจารณาต่างๆ ในการออกแบบฝึกฝน ทักษะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทั้งรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ของรูปร่าง รูปทรงและที่ว่าง ให้เกิดความน่าสนใจและตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้”

ปัญหาที่พบในการเรียน การสอนวิชา INT211 การออกแบบภายใน 1 นั้นพบว่า นักศึกษาไม่ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษาไปแล้วมาในการออกแบบภายในมากเท่าที่ควร ไม่สามารถอธิบายถึงแนวทาง หลักการ ที่เหมาะสมในการออกแบบได้ชัดเจน ซึ่งอาจสร้างปัญหาให้กับการเรียน การสอน ในระยะยาวได้ จึงจำเป็นต้องศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในอนาคตต่อไป

การประยุกต์ความรู้ หมายถึง การนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสภาวะที่เฉพาะเจาะจง "บางสิ่ง" ที่นำมาใช้ ประโยชน์นั้น อาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำมาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยปรับให้เข้า กับบริบทแวดล้อม ที่เป็นอยู่อย่าง เหมาะสม นอกจากนี้ "บางสิ่ง" นั้นอาจเป็นวัตถุดิบของที่นำมาออกเหนือ บทบาทหน้าที่เดิม ให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ การประยุกต์เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์แนวคิดเกี่ยวกับ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไปปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ มักมีการประยุกต์ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริง ในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพราะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า การประยุกต์เป็นการนำสิ่งหนึ่ง หรือแนวคิดหนึ่ง มาปรับใช้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง การประยุกต์จึงแตกต่างจากการลอกเลียนแบบ การลอกเลียนเป็น การนำสิ่งที่อยู่ในบริบทหนึ่งมาใช้ในอีกบริบทหนึ่งทั้ง หลักการ วิธีการ และรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ในบริบทที่แตกต่าง กัน คนที่คิดเชิงประยุกต์ได้ก็จะสามารถนำ สิ่งหนึ่งมาใช้ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างลงตัว โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ : 2549)

4. ขอบเขตของงานวิจัย

ตัวแปรต้น คือ ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะ

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ในการออกแบบ

ประชากร คือ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา INT211 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 51 คน

เนื้อหาการวิจัย ศึกษา การนำความรู้พื้นฐานศิลปะมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบภายใน ในรายวิชา

INT211 ปีการศึกษา 2554

ระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่ ธันวาคม พ.ศ.2554 ถึง พฤษภาคม พ.ศ.2555

5. ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะของนักศึกษาก่อนที่จะเริ่มเรียนในรายวิชาการออกแบบภายใน 1 (INT211)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ได้มีการสร้างเครื่องมือนงานวิจัยคือแบบทดสอบความรู้พื้นฐานศิลปะซึ่งได้อ้างอิงเนื้อหาจากหนังสือ “องค์ประกอบของศิลปะ COMPOSITION OF ART” เขียนโดยอาจารย์ชูลูด นิ่มเสมอ, ศาสตราจารย์เกียรติคุณ และได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประติมากรรม) 2541 ซึ่งใช้การสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัย เพื่อให้ นักศึกษาได้มีอิสระในการอธิบายความรู้ที่มีอยู่ โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจแบบมีคำหลักที่จำเพาะ เจาะจง (NICH KEYWORD) ตรงกับที่อ้างอิงในหนังสือองค์ประกอบของศิลปะจะได้คะแนน แต่ถ้าคำไม่มีความหมายตรงหรือตีความไม่ได้จะไม่ได้อะไรเลย

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

80 - 100 คะแนน ช่วงคะแนนดีเยี่ยม

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม”

75 - 79 คะแนน ช่วงคะแนนดีมาก

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “ดีมาก

70 - 74 คะแนน ช่วงคะแนนดี

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “ดี”

65 - 69 คะแนน ช่วงคะแนนค่อนข้างดี

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “ค่อนข้างดี”

60 - 64 คะแนน ช่วงคะแนนพอใช้

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “พอใช้”

55 - 59 คะแนน ช่วงคะแนนอ่อน

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “อ่อน”

50 - 54 คะแนน ช่วงคะแนนอ่อนมาก

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “อ่อนมาก”

0-49 คะแนน ช่วงคะแนนตก

ถือว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางศิลปะในเกณฑ์ “ต่ำกว่ามาตรฐาน”

การวิเคราะห์การประยุกต์ความรู้ด้านศิลปะของนักศึกษาในการออกแบบภายใน ในรายวิชาการออกแบบภายใน 1 (INT211)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เป็นส่วนที่ต้องพิจารณาละเอียดเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นการประเมินความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะที่นักศึกษาประยุกต์สู่การออกแบบภายใน

เกณฑ์ประเมินได้จากผลงานการออกแบบโครงการ เช่น ผังพื้นที่ รูปด้านภายในอาคาร ภาพทัศนียภาพ ที่นักศึกษานำมาเสนอหน้าชั้นเรียนและอธิบายถึงแนวทางการออกแบบ การพัฒนางานออกแบบเป็นต้น

การซักถาม พูดคุยระหว่างที่นักศึกษานำเสนองาน มีอาจารย์ทั้งหมด 4 ท่าน โดยมีประเด็นด้านความรู้ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งในการตรวจสอบความรู้ของนักศึกษาที่มีอยู่และใช้ในการออกแบบอย่างไร ซึ่งวิธีการนี้ค่อนข้างละเอียดอ่อนมาก นักศึกษาบางคนไม่ได้เตรียมตัวอาจตอบคำถามได้ไม่ดี แต่กลับกันผลงานการออกแบบซึ่งประเมินแล้วได้ผ่านเกณฑ์

การเก็บคะแนนโดยการหาค่าเฉลี่ยจากคะแนนของอาจารย์ทั้ง 4 ท่าน โดยมีกรอบคะแนน คนละ 100 คะแนน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยช่วงคะแนนการทดสอบความรู้พื้นฐานศิลปะ

ผลการประเมิน	ช่วงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	80-100	0	0	0
ดีมาก	75-79	0	0	0
ดี	70-74	70	1	1.96
ค่อนข้างดี	65-69	0	0	0
พอใช้	60-64	62.5	2	3.92
อ่อน	55-59	56.66	3	5.88
อ่อนมาก	50-54	51	5	9.8
ตก	0-49	22.87	40	78.43
รวม		(เป็นคะแนนเฉลี่ย)		100

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 30.09 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ภาพรวมของนักศึกษายังมีความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะน้อยมาก ไม่สามารถอธิบายถึงความหมายและการนำไปใช้กับการออกแบบภายในได้

จากจำนวนนักศึกษาทั้ง 51 คน พบว่ามีเพียง 11 คนที่ได้คะแนนเกินครึ่ง ซึ่งนับเป็นร้อยละ 21.56 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก และคนที่คะแนนสูงสุดจำนวน 1 คน ได้คะแนนเพียง 65 คะแนนที่เป็นคะแนนที่อยู่ในกลุ่ม “ค่อนข้างดี” เท่านั้น

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยช่วงคะแนนการทำโครงการการออกแบบภายใน (PROJECT DESIGN 1)

ผลการประเมิน	ช่วงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	80-100	84	5	9.8
ดีมาก	75-79	75	9	17.64
ดี	70-74	70	5	9.8
ค่อนข้างดี	65-69	65	1	1.96
พอใช้	60-64	60	1	1.96
อ่อน	55-59	55	5	9.8
อ่อนมาก	50-54	50	4	7.84
ตก	0-49	28.33	21	41.17
รวม		(เป็นคะแนนเฉลี่ย)		100

จากตารางข้างต้น เห็นว่านักศึกษาสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีขึ้น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 51.76 ซึ่งจะเห็นว่า ในภาพรวมนักศึกษาสามารถทำงานออกแบบภายในได้ แต่ยังไม่สามารถแสดงออกถึงงานออกแบบภายในที่มีคุณภาพได้

จากจำนวนนักศึกษาทั้ง 51 คน พบว่ามีถึง 21 คนที่ได้ต่ำกว่าครึ่ง ซึ่งนับเป็นร้อยละ 41.17 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่มากกว่าของความน่าจะเป็นของการเรียนในวิชาด้านการออกแบบและคนที่คะแนนสูงสุดจำนวน 1 คน ได้คะแนนถึง 95 คะแนนที่เป็นคะแนนที่อยู่ในกลุ่ม “ดีเยี่ยม”

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยช่วงคะแนนการทำโครงการการออกแบบภายใน (PROJECT DESIGN 2)

ผลการประเมิน	ช่วงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	80-100	83.46	13	25.49
ดีมาก	75-79	75	5	9.8
ดี	70-74	70	5	9.8
ค่อนข้างดี	65-69	65	2	3.92
พอใช้	60-64	60	7	13.72
อ่อน	55-59	55	4	7.84
อ่อนมาก	50-54	50	8	15.68
ตก	0-49	40.71	7	13.72
รวม		(เป็นคะแนนเฉลี่ย)		100

จากตารางข้างต้น เห็นว่านักศึกษาสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีขึ้น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 64.01 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พอใช้ จะเห็นว่าในภาพรวมนักศึกษาสามารถทำงานออกแบบภายในได้ในระดับที่น่าพอใจ

จากจำนวนนักศึกษาทั้ง 51 คน พบว่ามีเพียง 7 คนที่ได้คะแนนต่ำกว่าครึ่ง ซึ่งนับเป็นร้อยละ 13.72 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่ปกติของการเรียนในวิชาด้านการออกแบบ ส่วนในภาพรวมของคะแนนคนที่คะแนนสูงสุดจำนวน 1 คน ได้คะแนนถึง 95 คะแนนที่เป็นคะแนนที่อยู่ในกลุ่ม “ดีเยี่ยม”

ผลการสนทนากลุ่ม

จากการนำเสนอผลงาน Project Design ทั้งสองครั้งของนักศึกษาพบว่า นักศึกษายังไม่สามารถอธิบายผลงานการออกแบบได้ จากการออกแบบที่มีพื้นฐานทางศิลปะและการออกแบบ ซึ่งในภาพรวมยังคงพูดถึง “สิ่งที่ทำการออกแบบ” มากกว่า “กระบวนการ” ที่ให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ทำการออกแบบ ขาดการอธิบายถึงพื้นฐานด้านศิลปะที่นำมาใช้ในการออกแบบภายใน จากการประเมินของอาจารย์ประจำวิชาทั้ง 4 คน สามารถสรุปผลของการสนทนากลุ่มได้ดังนี้

1. นักศึกษาไม่ได้นำพื้นฐานศิลปะมาใช้ในการออกแบบ
2. นักศึกษานำพื้นฐานศิลปะมาใช้ในการออกแบบ แต่ไม่สามารถอธิบายได้

3. นักศึกษาออกแบบภายในได้ภายใต้ความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะแต่อธิบายไม่ได้ เนื่องจากเป็นการออกแบบที่เกิดขึ้นจากทักษะเฉพาะคน

4. นักศึกษาวิเคราะห์แยกแยะระหว่างพื้นฐานศิลปะกับการประยุกต์วิธีคิดต่างๆ ไม่ได้

6. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ความต่อเนื่องขององค์ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะที่นำมาใช้ในการออกแบบภายใน ในรายวิชา INT211 มีอิทธิพลต่อกันน้อยมาก โดยมีข้อสรุปดังนี้

พื้นฐานขององค์ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะของนักศึกษามีน้อยมาก

อันเนื่องมาจากนักศึกษาขาดความสนใจหรือขาดการชี้แนะถึงความสำคัญของพื้นฐานศิลปะที่มีต่อการออกแบบภายใน จะเห็นได้ว่าการศึกษารายวิชาพื้นฐานด้านศิลปะ เน้นการศึกษาที่ละองค์ประกอบ ทำให้นักศึกษาไม่สามารถมองภาพรวมของพื้นฐานศิลปะที่มีผลต่อการออกแบบได้

และอีกนัยหนึ่งคือ ขาดการพิจารณาความรู้พื้นฐานด้านศิลปะก่อนการเข้าศึกษาต่อ ทำให้กลุ่มวิชาพื้นฐานด้านศิลปะที่ส่วนมากมีการเรียน การสอนในชั้นปีที่ 1 ต้องทำหน้าที่เป็นวิชาปรับพื้นฐานไปในตัว ทำให้มีผลต่อความก้าวหน้าด้านความรู้ที่ยังไม่เพียงพอต่อการศึกษารายวิชาออกแบบภายใน ที่เป็นรายวิชาหลักของหลักสูตร

การนำความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะมาใช้ในการออกแบบภายใน

นักศึกษานำมาใช้น้อยมาก อันเนื่องมาจากการออกแบบภายในนั้น เป็นศาสตร์วิชาที่เน้นการบูรณาการเป็นหลัก ทั้งในด้านความงาม รูปแบบ ประโยชน์ใช้สอย การใช้งาน จนถึงคุณลักษณะวัสดุและเทคโนโลยีต่าง ซึ่งทั้งหมดมีผลต่อ “คุณภาพ” ด้านความงามของการออกแบบอย่างมาก

ผลคะแนนของการทำ Project Design ทั้งสองโครงการนั้น จะเห็นว่าคุณภาพของงานออกแบบนั้นดีขึ้น แต่มีดัดสัมพันธ์ขององค์ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะนั้นถูกนักศึกษานำมาใช้น้อยมากจากการประเมินจากผลงานการออกแบบ

จากภาพรวมของความต่อเนื่องของคะแนนที่เกิดขึ้น ของนักศึกษาทั้ง 51 คนนั้น พบว่า มีเพียง 6 คนจากทั้งหมดที่มีค่าคะแนนต่ำกว่าครึ่งของการประเมินทั้ง 3 ครั้ง และมีนักศึกษา 10 คนที่ทำคะแนนเกิน 50 คะแนนของการประเมินทุกครั้ง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความต่อเนื่องขององค์ความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะในการออกแบบภายในนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน และการนำมาใช้จะถูกนำมาใช้โดยการศึกษาในลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะประเด็นที่นักศึกษาสนใจ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบอย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 5 สรุปการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ย

	ทดสอบความรู้ พื้นฐานด้านศิลปะ	PROJECT 1	PROJECT 2
ค่าเฉลี่ยคะแนน ทั้งหมด	30.09	51.76	64.01
ภาพรวม	ตก	อ่อนมาก	พอใช้
ความต่อเนื่อง		ดีขึ้น	ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

หลังจากการวิเคราะห์และสรุปผลแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ในสาขาวิชาการออกแบบภายในและหัวหน้าสาขาวิชาการออกแบบภายใน เพื่อทบทวน ตรวจสอบ ผลการวิจัยที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอน จนถึงการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ดังนี้

การใช้ประโยชน์จากข้อมูลและผลการศึกษา

นำผลการศึกษาจากรายวิชา INT211 การออกแบบภายใน 1 ไปใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอนได้เหมาะสม ตามทักษะ จุดแข็ง จุดอ่อนของนักศึกษา

ประเด็นที่นักศึกษามีความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะไม่เพียงพอ ประกอบด้วย ความเข้าใจในพื้นฐาน ความหมาย เทคนิคการการออกแบบ จนถึงการบูรณาการหรือผสมผสานเทคนิคต่างๆในการออกแบบภายใน

จากผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบผลการเรียนของนักศึกษา และสามารถวางแผนเตรียมการสอน ในรายวิชา INT212 การออกแบบภายใน 2 ซึ่งเป็นวิชาบังคับศึกษาต่อเนื่องได้ เช่น การจัดการทบทวนความรู้ก่อนการเรียน หรือการเพิ่มเนื้อหาการบรรยายที่เน้นการบูรณาการศาสตร์ด้านพื้นฐานศิลปะที่นำมาในการออกแบบภายใน และการปรับเทคนิคการสอน การตรวจงานที่ให้มีประเด็นการบูรณาการความรู้ด้านพื้นฐานศิลปะที่ถูกนำมาใช้ในการออกแบบภายใน เทคนิคการประเมินความงามในการออกแบบภายในและปรับปรุงเนื้อหาการสอนในรายวิชา ART114 พื้นฐานการออกแบบ ซึ่งจะสามารถทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในวิชาที่ชัดเจนขึ้นและยังสามารถประยุกต์สู่การออกแบบภายในได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การเพิ่มเนื้อหาการบรรยายด้านการวิเคราะห์ความงามทางศิลปะในการออกแบบภายใน หรือเทคนิค กลยุทธ์การออกแบบจากพื้นฐานศิลปะการออกแบบภายใน เป็นต้น

การทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียน (Pre-Test)

จากผลการวิจัยเห็นว่า นักศึกษาเมื่อได้เรียนในรายวิชาก่อนหน้าจะมีความรู้พร้อมในการเรียนในรายวิชาต่อไป รวมถึงการนำความรู้ที่มีมาใช้นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กัน ควรมีการศึกษาพื้นฐานของผู้เรียนก่อน เพื่อให้ทราบถึงพื้นฐานของผู้เรียนว่ามีความรู้ระดับใด สามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆได้มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดจะทำให้ผู้สอนได้วางแผนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และตรงกับธรรมชาติของนักศึกษาแต่ละรุ่น แต่ละชั้นปีต่อไป

การให้นักศึกษาทำการทดสอบความรู้ก่อนเรียนนั้น ทำให้ผู้สอนสามารถปรับและพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียน การสอนในรายวิชา ART114 พื้นฐานการออกแบบ ซึ่งเป็นวิชาที่มีเนื้อหาหนักและซับซ้อนในการทำความเข้าใจ และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการทำงานออกแบบภายในขั้นสูงต่อไป เพื่อให้การเรียน การสอน มีความสอดคล้อง สัมพันธ์กันและเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

ในการทำงานวิจัยขึ้นไปที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยอยากให้การศึกษาถึงเทคนิคการออกแบบของนักศึกษาที่เกิดขึ้นว่าใช้เทคนิคใดในการพัฒนา ประยุกต์จนถึงสร้างสรรค์งานออกแบบภายในได้เพราะจากการวิจัยขึ้นนี้จะพบว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านศิลปะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ แต่ในทางกลับกันผลงานการออกแบบภายในอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ผู้วิจัยจึงเห็นช่องว่างของกระบวนการส่วนนี้ที่สามารถพัฒนาเป็นหัวข้อในการวิจัยและศึกษาต่อไปได้

7. รายการอ้างอิง

- สุธรรม จันทร์หอม. 2519, การวัดผลทางการศึกษา. เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ไพศาล หวังพานิช. 2536, การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ชลุด นิ่มเสมอ. 2531, องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์อัมรินทร์
- กิติ ลินธุเสก. 2550, การออกแบบภายในขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2549, การคิดเชิงประยุกต์. กรุงเทพมหานคร:ซีกเซสมิเดีย
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายสุตา ปิ่นตระกูล. 2544, การประยุกต์ความรู้จากวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการพัฒนาสื่อเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมด้านความกตัญญูผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

**การพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียงสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ผ่านโปรแกรมประยุกต์เว็บ**

**A web-based system development of assessing learning outcome through pictures
and voice for prathomsuksa 1 students**

อรุณศรี รัตนญา

นักศึกษาปริญญาโท คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail : arunsri.r@psu.ac.th

วัชรวลี ตั้งคุปตานนท์

อาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail : watcharawalee.t@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้สำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อพัฒนาระบบประเมินผลระบบประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง เรื่องความปลอดภัยการใช้เทคโนโลยีบนโลกไซเบอร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผ่านโปรแกรมประยุกต์เว็บ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนอยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 30 คน โดยใช้วิธีการอาสาสมัครอย่างมีเงื่อนไขจากครูประจำชั้นและนักเรียน ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยอาศัยวิธีการทำแบบประเมินผลการเรียนรู้หรือข้อสอบแบบปลายเปิดเป็นเครื่องมือ โดยนักเรียนเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อคำถาม และพัฒนาเพื่อนำไปใช้งานกับโปรแกรมประยุกต์เว็บโดยใช้โปรแกรมโอเพนซอร์ส ซึ่งผู้วิจัยได้เน้นการออกแบบส่วนต่อประสานให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือใช้ภาพสัญลักษณ์แทนวัตถุจริง ใช้เสียงบรรยายหรือเสียงประกอบแทนการอ่านเพียงอย่างเดียว เป็นการเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับเด็กในพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางที่ได้ศึกษามาแล้วนั้น สามารถนำไปพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ในอนาคต

คำสำคัญ : แบบประเมินออนไลน์ การเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง โปรแกรมประยุกต์เว็บ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the ways of a web-based system development design for assessing learning outcome through pictures and voices of Prathomsuksa 1 students, 2) develop a web-based system of assessing learning outcome through pictures and voices on safety use of technology in the cyber world for Prathomsuksa 1 students through the web-based system. The target group was the students living in 4 southern border provinces including Yala, Pattani, Narathiwat, and Songkla with 4 schools selected. The size of schools was moderate up. The sample group included 30 students per school. The method was carried out by using the conditional volunteers from both advisors and students. The quantitative research was used by doing the learning assessment form or the closed-end test as the instrument. The students would choose the answers from the given choices in each item of questions, and develop for applying with the web-based system of open source program. The researcher emphasized the design of connection parts to be appropriate to the behaviors of Prathomsuksa 1 students by using the symbol pictures instead of real materials, using the description voices or some voices parts instead of single reading in order to increase the channel of self-learning for Prathomsuksa 1 students in the areas given. The study results revealed that this method could be used for developing the web-based system of assessing learning to be appropriate to the Prathomsuksa 1 students in the future.

KEYWORDS: Online assessing form Learning through pictures and voices of web-based system
Prathomsuksa 1 student

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ทำให้เกิดความเลื่อมล้ำด้านการศึกษา เพราะสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยส่งผลให้โรงเรียนต้องปิดการเรียนการสอนเป็นประจำ ปัจจุบันนักเรียนที่ต้องเข้าเรียนในชั้นเรียนโดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้สอน การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และการสื่อสารในชั้นเรียนที่มีเพียงช่องทางเดียว จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการอีกทั้งในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภาษา การอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรม ซึ่งเด็กพื้นที่ท้องถิ่นจะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารมากกว่าภาษาไทยทำให้อาจเกิดความเลื่อมล้ำทางการศึกษากันเพิ่มมากขึ้น การศึกษาแนวทางในงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อนำไปออกแบบพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง เป็นการเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียนในพื้นที่เสี่ยงอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า ระบบประเมินที่เหมาะสมสำหรับเด็กนักเรียนในพื้นที่เสี่ยงยังมีจำนวนน้อย

ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ., 2551) มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นแบบอิงเกณฑ์ มีเกณฑ์การให้คะแนนสอดคล้องและสัมพันธ์กับกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยการประเมินสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการประเมิน

การประเมินควรจัดรูปแบบให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตามวัย และมีพัฒนาการทางสติปัญญาตามช่วงอายุ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการของเด็กชั้นปฐมวัย เด็กวัยนี้มีโครงสร้างของสติปัญญาสามารถใช้สัญลักษณ์ในการแทนวัตถุของจริงได้ มีทักษะในการอธิบายสิ่งต่างๆ ไม่มีสมาธิจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานๆ ไม่สามารถพิจารณาหลายๆ อย่างผสมกันได้ สามารถคิดย้อนกลับในสิ่งที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไปได้ ดังนั้น การออกแบบการประเมินให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการนำภาพและเสียงเข้ามาเป็นสื่อกลางที่จะทำให้เด็กสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นตัวสะท้อนสมรรถภาพของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางออกแบบพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อพัฒนาระบบประเมินผลระบบประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง เรื่องความปลอดภัยการใช้เทคโนโลยีบนโลกไซเบอร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผ่านโปรแกรมประยุกต์เว็บ

3. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้ปกครองในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ วิธีคัดเลือกโรงเรียนตัวอย่าง ใช้วิธีอาสาสมัครอย่างมีเงื่อนไข คือ

- เป็นโรงเรียนที่ได้รับแท็บเล็ตพีซีแล้ว
- ครูประจำชั้นและนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- เป็นโรงเรียนที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม

โรงเรียนต้นแบบได้แก่

- โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษายะลา
- โรงเรียนวัดบุพนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปัตตานี
- โรงเรียนบ้านสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
- โรงเรียนเทศบาล 1 (เอ็งเลียงสามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสงขลา

โรงเรียนต้นแบบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 30 คน รวมนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาผลิตบทเรียน เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีบนโลกไซเบอร์ โดยอ้างอิงจากข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐบาลเป็นหลัก

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบประเมิน เริ่มระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557 ข้อมูลที่มีอยู่ก่อนหน้านี้นี้ หรือที่จะมีต่อไปอาจแตกต่างจากข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการออกแบบประเมินหรือข้อสอบเป็นแบบปลายปิด มีข้อดี คือ คะแนนการตอบจากผู้ตอบแต่ละคนสามารถเทียบเคียงกันได้ ตอบได้เร็ว และตรงจุดมุ่งหมาย วิเคราะห์ข้อมูลง่าย ผู้ตอบไม่ต้องมีทักษะการเขียนซึ่งตรงกับกลุ่มตัวอย่าง

1. แนวทางวิธีการสร้างแบบประเมิน ได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทฤษฎีการออกข้อสอบซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ขั้นตอนวางแผนการสร้างแบบประเมิน

ศึกษาขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาทำแบบประเมิน ได้แก่ การใช้งานอินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ที่เด็กควรรู้ สรุปการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย เป็นต้น

กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน เพื่อต้องการวัดระดับความรู้พัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียน ผลคะแนนที่ได้จะเป็นตัววัดความเข้าใจเนื้อหา

กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด วิเคราะห์ข้อมูลของเนื้อหาที่ต้องการนำมาออกเป็นแบบประเมิน โดยใช้หลักทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการประเมินได้ ได้แก่ การใช้งานอินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ที่เด็กควรรู้ สรุปการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย เป็นต้น

กำหนดลักษณะหรือรูปแบบของแบบประเมินออนไลน์ เช่น แบบเลือกตอบ จับคู่

1.2 ขั้นตอนดำเนินการสร้างแบบประเมิน ออกแบบและพัฒนาแบบประเมินโดยใช้โปรแกรมสำหรับพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เว็บ

1.3 ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้ และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้งานจริง ได้แก่ ความยาก (Difficulty) และอำนาจจำแนก (Discrimination) และคุณภาพของแบบประเมินทั้งฉบับ ได้แก่ ความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

2. ความตรงและความเที่ยงของการวัดเชิงปริมาณ

ความตรง (Validity) ศึกษาวิธีการตั้งคำถามในระบบประเมินสามารถวัดค่าได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็นตามเครื่องมือที่ออกแบบมาสามารถวัดตัวแปรที่ต้องการทดสอบได้จริงหรือไม่ ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาในแต่ละบทเรียน และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ความเที่ยง (Reliability) สามารถให้เด็กนักเรียนทำแบบประเมินซ้ำๆ หลายๆ รอบ เนื่องจากแบบประเมินที่ได้นั้นมีความเสถียร

3. โปรแกรมสำหรับพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เว็บและโปรแกรมตกแต่งภาพและสร้างภาพเคลื่อนไหว

5. ทฤษฎีและหลักการ

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (สรีเร็น แก์กังวาล, 2549) ของเด็กในวัย 6-7 ปี เป็นวัยที่มีพฤติกรรมการเรียนรู้สามารถใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายของวัตถุโดยเกิดจากความคิดจินตนาการ เด็กสามารถที่จะเข้าใจความหมายของวัตถุมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้ได้ทีละอย่าง รับรู้การเปรียบเทียบมากกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่สามารถเข้าใจแยกออกมาเป็นจำนวนที่ชัดเจนได้ ดังนั้นการที่จะออกแบบแบบประเมินเพื่อนำมาใช้กับเด็กในวัยนี้ควรใช้สัญลักษณ์ เพื่อเป็นการสร้างจินตนาการให้กับเด็กดึงดูดความสนใจให้เด็กสามารถทำแบบประเมินได้จนจบและมีการทดสอบแบบการให้เหตุผล โดยพยายามให้แสดงเหตุผลในการตอบคำถามนั้นๆ

2. ทฤษฎีการประเมิน

การประเมินเป็นกระบวนการที่เก็บรวบรวมข้อมูล (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2546) เพื่อตัดสินใจพัฒนางานต่างๆ ที่ทำให้เกิดประโยชน์ใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาทำให้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยของสิ่งที่ต้องการประเมิน ทำให้สามารถปรับปรุงสิ่งที่ด้อยและสนับสนุนสิ่งที่เด่นให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแก้ปัญหาได้ตรงจุดและเป็นกระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบการทำงานทั้งในช่วงขณะในเวลาที่งานเสร็จสิ้นลงแล้ว เพื่อหาข้อสรุปว่างานที่ทำนั้นได้รับความสำเร็จตามความคาดหวังหรือมีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้น อันเป็นผลให้งานไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่โดยการประเมินจะใช้เกณฑ์ตามความเหมาะสมที่ได้กำหนดไว้แล้ว

3. ทฤษฎีการออกข้อสอบ

แบบทดสอบใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบระดับความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองด้านต่างๆ ของผู้เรียนอาจจะเป็นความรู้ที่มีอยู่เดิม ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ หรือเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แบบทดสอบ ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ศิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2553) มีขั้นตอนการสร้างแบ่งได้ 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนการสร้างแบบทดสอบประกอบด้วย

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการสร้างแบบทดสอบ เป็นการเขียนข้อสอบ ตามเนื้อหา พฤติกรรมและรูปแบบของแบบทดสอบที่กำหนดไว้โดยจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับร่าง

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้ เมื่อสร้างแบบทดสอบแล้วจึงนำแบบทดสอบไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งคุณภาพของแบบทดสอบอาจพิจารณาทั้งคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อ ได้แก่ ความยาก (Difficulty) และอำนาจจำแนก (Discrimination) และคุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ ได้แก่ ความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

4. การวิเคราะห์ข้อสอบ

การวิเคราะห์ความยากของข้อสอบอิงเกณฑ์ (กรมวิชาการ, 2544) จำเป็นต้องตรวจสอบว่าก่อนเรียนมีสัดส่วนของคำตอบถูกมากน้อยเพียงใดเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับก่อนหลังเรียน ซึ่งแตกต่างจากอิงกลุ่มโดยเน้นคุณภาพของการสอน ถ้าผู้สอนยังไม่ได้สอนเนื้อหาข้อสอบควรจะยาก คือ มีค่า P_i ต่ำ แต่ถ้าได้สอนแล้วและสอนอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ข้อสอบควรจะง่ายคือมีค่า P_i สูง ลักษณะข้อสอบอิงเกณฑ์ที่ดี ควรมีค่าความยากของข้อสอบ

5. Joomla

Joomla (พจนานุกรมศัพท์, 2553) เป็น CMS ที่ได้รับความนิยมอย่างสูง ถูกก่อตั้งขึ้นโดยทีมพัฒนาที่ไม่หวังผลกำไร เป็น CMS แบบ Open Source มีการนำมาใช้งานกันอย่างแพร่หลาย และมีการพัฒนาเพิ่มความสามารถขึ้น ข้อดีของ Joomla สามารถดาวโหลดใช้ได้ฟรี ขั้นตอนการติดตั้งเข้าใจง่าย รองรับการทำงานหลายๆ คนพร้อมกัน ไม่ต้องยึดติดกับคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ใดๆ สามารถใช้งานได้หลายภาษา สามารถเพิ่มโปรแกรมที่ทำงานด้านต่าง ๆ ได้ไม่จำกัด (Extension) พัฒนาโปรแกรมเพิ่มเติมด้วยภาษา พีเอชพี (PHP) และฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล (MySQL)

ตัวอย่างการรีวิว Extension ที่จะนำมาใช้สร้างแบบประเมินออนไลน์

Extension Simple Quiz เป็น Extension สำหรับสร้างแบบทดสอบ แบบประเมิน มีวิธีการติดตั้งที่ใช้งานได้ง่าย โดยรองรับกับ Joomla เวอร์ชัน 1.5, 1.6, 1.7, 2.5 สามารถใช้งานร่วมกันได้ โดยได้เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของ Extension Simple Quiz

ข้อดี	ข้อเสีย
รองรับกับ Joomla เวอร์ชัน 1.5, 1.6, 1.7, 2.5 สามารถใช้งานร่วมกันได้	ไม่สามารถแนบเอกสารคำตอบในลักษณะเป็นไฟล์ได้
วิธีการสร้างแบบทดสอบ ทำได้ง่ายไม่ซับซ้อน	
รูปแบบเป็นแบบไดนามิก	
สามารถบอกคะแนนออกมาเป็นเสียง	

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของ Extension Simple Quiz เหมาะสมที่จะนำมาใช้ทำประเมินสำหรับเด็ก เพราะสามารถแทรกภาพและเสียง อีกทั้ง วิธีการขั้นตอนการติดตั้ง การใช้งานสามารถทำได้ง่าย

Extension Community Quiz เป็น Extension ที่สามารถรองรับ 11 ประเภทคำถาม เหมาะกับการใช้งานเป็นกลุ่มใหญ่ๆ สามารถสร้างแบบทดสอบเสร็จภายในหน้าเดียว มีวิธีการใช้งานไม่ซับซ้อน โดยได้เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของ Extension Community Quiz

ข้อดี	ข้อเสีย
สามารถเลือกกลุ่มทดสอบได้ตามสิทธิ์ของ Joomla	รองรับเฉพาะ Joomla เวอร์ชัน 2.5 เท่านั้น
สามารถจับเวลาระหว่างเข้าทำแบบทดสอบแยกเป็นข้อๆ	เหมาะสำหรับแบบทดสอบที่เป็นข้อความถาม-ตอบมากกว่ารูป

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของ Extension Community Quiz มีคุณสมบัติหลายตัวที่สามารถนำมาสนับสนุนการทำแบบประเมินได้ แต่ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้สำหรับเด็ก

Quiz Deluxe Component เป็น Component ที่ครอบคลุมและง่ายต่อการใช้งาน รองรับการทำงานบนอุปกรณ์ smart Phone มีรูปแบบการตั้งแบบสอบถามได้หลายรูปแบบ เหมาะกับงานในลักษณะทำแบบประเมินทำแบบสำรวจ ต่างๆ โดยได้เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของ Quiz Deluxe Component

ข้อดี	ข้อเสีย
สามารถใส่ทั้งไฟล์ภาพ เสียง และวิดีโอลงในแบบทดสอบ	มีราคาค่อนข้างสูง
รองรับการทำงานบนโทรศัพท์ และอุปกรณ์ smart Phone	

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของ Extension Community Quiz มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะนำมาใช้พัฒนาระบบประเมินสำหรับเด็ก

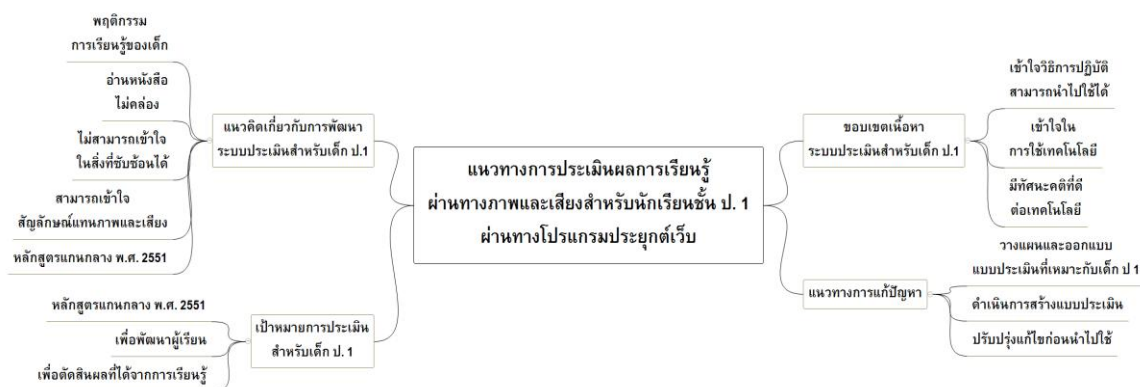
6. สรุปผลการทดลองและวิจารณ์

ผลจากการดำเนินการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ผลจากการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ

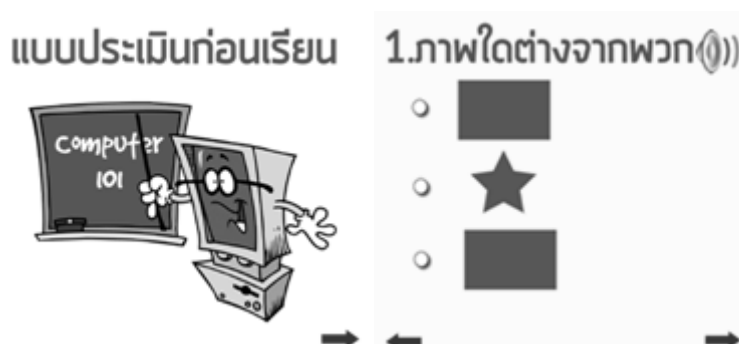
ได้แนวทางการออกแบบและพัฒนาประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียงที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผ่านทางโปรแกรมประยุกต์เว็บ สรุปได้ 3 แนวทางหลักๆ คือ

- ขอบเขตเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาระบบประเมินออนไลน์ เรื่องความปลอดภัยการใช้เทคโนโลยีบนโลกไซเบอร์สำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- เป้าหมายของการประเมินสำหรับเด็ก เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลที่ได้จากการเรียนรู้
 - เนื้อหาที่ต้องการนำมาออกเป็นแบบประเมิน โดยใช้หลักทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการประเมินได้ ได้แก่ การใช้งานอินเทอร์เน็ตในสาธารณะ พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ที่เด็กควรรู้ สรุปการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย เป็นต้น
- แนวทางวิธีการแก้ปัญหา กำหนดรูปแบบวิธีการออกแบบแบบประเมินที่เหมาะสมสำหรับเด็ก โดยได้สรุปออกมาเป็นแผนผังความคิด (Mind map) เพื่อความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังแสดงภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ผังความคิดแนวทางการออกแบบและพัฒนาประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียงที่เหมาะสมกับการทางสติปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผ่านทางโปรแกรมประยุกต์เว็บ

2. ผลจากการดำเนินตามแนวทางการออกแบบและพัฒนาประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง การใช้สื่อรูปภาพและเสียงเข้ามาเป็นส่วนช่วยจะช่วยดึงดูดให้เด็กสนใจ ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการตามวัย ตรงกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ของเด็กในวัย 6-7 ปีที่สามารถเข้าใจรูปภาพ สัญลักษณ์และเสียง ดังแสดงภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่าง Story board ข้อสอบแบบประเมินสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1

3. ทั้งนี้ผลจากการตรวจสอบคุณภาพ ยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนมกราคมพ.ศ. 2557

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางวิจัยเรื่อง แนวทางออกแบบพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองขั้นต้นผู้วิจัยจะมีแผนการดำเนินงานวิจัยในขั้นต่อไปคือ ขั้นการพัฒนาต้นแบบระบบประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง ตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยจะทำการประเมินแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ได้แก่

1. ประเมินด้านความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่พัฒนาตามแนวทางประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2. ประเมินด้านคุณภาพของแบบประเมินผลการเรียนรู้ผ่านทางภาพและเสียง โดยทดลองใช้แบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป หลังจากนั้นจึงทำการประเมินผลของผู้เรียนและสังเกตพฤติกรรมขณะใช้งานทำการประเมินและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปประเมินเป็นแนวทางพัฒนาระบบประเมินต่อไปในอนาคต

8. ข้อเสนอแนะ

แม้ว่างานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แต่ควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมของเด็กนักเรียนระหว่างทำแบบประเมิน เพื่อเข้าใจกลุ่มตัวอย่างให้ลึกซึ้งและปรับปรุงระบบประเมินให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด

9. รายการอ้างอิง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552. 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ:

บริษัท แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

พงศ์ศักดิ์ อภิลักขิตพงศ์. 2553. สร้างเว็บไซต์ในพริบตาด้วย Joomla ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ :ซีเอ็ดดูเคชั่น.

กรมวิชาการ. 2544. “เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544”. วันที่ 2 พฤษภาคม 2556

เข้าถึงจาก <http://www.afaps.ac.th/22war/curriculum.pdf>

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2546. นโยบายการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการ

ประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2549. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย:ทารก-วัยเด็กตอนกลาง(เล่ม1). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2553. การวัดและประเมินผลแนวใหม่: เด็กปฐมวัยฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด.

(พิมพ์ครั้งที่ 3). สถานที่พิมพ์: บริษัทสำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ. 2551. “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551”.

หลักสูตรแกนกลาง. วันที่ 4 กรกฎาคม 2556 ,เข้าถึงจาก <http://www.curriculum51.net/>

**การพัฒนารูปแบบการบริหารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2**

**A MODEL DEVELOPMENT OF PREVENTIVE ADMINISTRATION OF
RISK – GROUP STUDENTS IN OPPORTUNITY – EXTENDED SCHOOLS
UNDER ROI-ET OFFICE OF PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2**

ดร.พระมหาณรงค์ พร้อมบัวป่า

คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

E-mail: Narongdaeng_001@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และเพื่อพัฒนาแบบ การบริหารด้านการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท เอกสารเกี่ยวกับระบบดูแล ป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน สร้างเครื่องมือ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบโดย ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรับปรุงเครื่องมือ ลงพื้นที่เก็บข้อมูล นำมาวิเคราะห์ ร่างรูปแบบ แล้วไปศึกษา Best Practice ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม นำร่างรูปแบบเข้าสู่การ Focus Group โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่านให้ ข้อคิดเห็น ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบรูปแบบ สรุปข้อคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงรูปแบบ แล้ว นำไปใช้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในโรงเรียนขยายโอกาส และขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบการ บริหารป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมเห็นปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อ พิจารณารายด้าน เห็นปฏิบัติใน ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นอันดับสูงสุด รองลงมา ด้านการส่งต่อภายนอก ด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อภายใน และในด้านที่ เห็นปฏิบัติน้อยที่สุด คือด้านการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. รูปแบบการบริหารด้านการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่พัฒนาแล้ว ได้รูปแบบที่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 23 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบไปด้วย 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 การคัดกรอง ประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริม ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 การป้องกัน และแก้ไข ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 5 การส่งต่อภายใน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด และ องค์ประกอบที่ 6 การส่งต่อภายนอกประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the students support system in order to protect risk-groups of student in opportunity – extended schools under Roi-et office of primary Educational service Area 2 and to A model development of preventive Administration of the same risk – groups. The research was conducted in 6 step as follow : 1) study of context and document related to students support system; 2) construction of instruments , review by 5 experts, data collection and analysis and drafting of the model; 3) focus group discussion by 10 experts ; 4) improvement of the model, talking into accounts expert opinions ; 5) implementation of the model in opportunity – extended school, and 6) conclusion

The research findings were as follows:

1.The implementation of students support system in opportunity- extended schools under Roi-et office of primary Educational service Area 2 was rate high both on the whole and by aspects . The student screening aspect was most highly implemented, followed by the aspects of external transference knowing individual students, internal transference while the aspect of prevention and problem – solving was the least implemented .

2. The model development of preventive administration of risk –group student which was developed consisted of 6 components and 23 indicators as follows : component 1—Knowing individual students, with 4 indicators; component 2—Screening with 3 indicators; Component 3—Promotion with 2 indicators; Component 4—Prevention and solution, with 8 indicators; Component 5 – Internal Transference with 3 indicators ; and Component 6-- External Transference, with 3 indicators.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ในสังคมปัจจุบันจากสภาพที่ประสบพบเห็น ช่วงในระหว่างเวลาราชการที่มีการเรียนการสอน เราจะเห็นเด็กนักเรียนอยู่ในรูปแบบนักเรียน ชาย หญิง เดินเล่น จับกลุ่ม เกาะเกี่ยวแขน กันอยู่เป็นประจำ ซึ่งจากการประมาณด้วยสายตาแล้ว อายุอยู่ในระหว่าง 14- 15 ปี ซึ่งในปัจจุบัน นักเรียนเหล่านี้ต่างก็เรียนอยู่ในโรงเรียนตามพื้นที่ภูมิภาคนาต่างๆ ส่วนมากที่พบเห็นคือนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ขยายชั้นเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับโอกาสทางการศึกษา ในระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ที่เราเรียกว่า “โรงเรียนขยายโอกาส” และนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ที่พบเห็นในปัจจุบันคือ หนีเรียน ซึ่งมีกิจกรรมความเสี่ยง ที่จะเกิดขึ้น คือ ดิดเกมส์ เล่นพนัน เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ ฯ เหล่านี้ ล้วนเป็นความเสี่ยงที่มีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง โดยในปัจจุบัน สถานศึกษายังคงประสบปัญหาในการกระทำผิดของเด็ก และเยาวชน ซึ่งมีอยู่หลากหลายลักษณะตั้งแต่ความผิดเล็กน้อยไปจนกระทั่งความผิดที่รุนแรง เช่น มั่วสุม ก่อความรำคาญแก่ผู้อื่น ประพฤติตนเป็นอันธพาล เสพสุรา ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย กระทำอนาจาร ข่มขืน ฯลฯ (พรามร ศรีปาลวิทย์ , 2545)

สังคมไทยในปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลจากโลกไร้พรมแดน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติของสังคม ซึ่งสภาพของสถานการณ์ปัจจุบันในสังคมไทย ชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤตอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล โดยมุ่งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลและสังคม รวมทั้ง

โครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่างๆ ปรับตัวตาม ไม่ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จึงก่อให้เกิดปัญหานานัปการ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียน เช่น ปัญหาสุขภาพจิต เกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้ การฆ่าตัวตาย ปัญหาการล่วงละเมิดสิทธิ การกลั่นแกล้งรังแก ความรุนแรง และการทารุณกรรมในรูปแบบต่างๆ ปัญหายาเสพติด การไม่ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและอาชีพ เป็นต้น (เจริญ ภักดีวานิช, 2546) การเกิดปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ และกระบวนการในการบริหารงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติ รากฐานของการพัฒนาประเทศต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของประชากรภายในประเทศเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) และในการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กจะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป สถาบันที่มีส่วนสร้างเสริมและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กนั้น ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เป็นต้น สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่เด็กเกี่ยวข้องและเริ่มเรียนรู้การดำรงชีวิต และได้รับการสั่งสอนให้เป็นคนดี ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ แต่ในปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจการครองชีพสูงขึ้นไม่มีเวลาจะพบปะสั่งสอนอบรมลูกได้อย่างเพียงพอ การอบรมบ่มนิสัยและปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมจึงตกเป็นหน้าที่ของโรงเรียน (วิมลลักษณ์ ตีระมาสวณิช, 2538) ดังนั้นการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน (กรมสุขภาพจิต, 2546) กระทรวงศึกษาธิการตระหนักในความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียน ในความรับผิดชอบ จึงได้ประสานความร่วมมือกับกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) หลังจากได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้ว กลับไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจาก 1. ครูไม่สามารถเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ทุกคน 2. นักเรียนให้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์และไม่ตรงกับความเป็นจริง 3. ผู้ปกครองไม่ยอมรับพฤติกรรมด้านลบของลูก และไม่ให้ข้อเท็จจริงกับครูที่ปรึกษาเพราะเกรงว่าลูกจะได้รับการลงโทษ 4. ครูไม่มีเวลาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5. ครูขาดทักษะ และความเข้าใจในการกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลืออย่างชัดเจน 6. ครูที่ปรึกษาบางคนไม่ให้ความร่วมมือ 7. ครูที่ปรึกษาขาดความเข้าใจในการทำเอกสารที่ชัดเจน 8. ครูขาดการประสานงานที่ดี 9. ครูที่ปรึกษามีเวลาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย มีการกิจด้านอื่นมาก ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริหารด้านการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เพื่อนำไปใช้กับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในโรงเรียนขยายโอกาสได้ใช้รูปแบบ โดยเน้นไปที่องค์ประกอบ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การคัดกรองเด็กนักเรียน, การส่งเสริมนักเรียน, การป้องกันและแก้ไข, การส่งต่อ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารด้านการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

3. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหาร ด้านการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้อาศัยแนวทาง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยมุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบภายใน ดังนี้ 1) การทำความรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยง 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง 5) การส่งต่อนักเรียน

ขอบเขตด้าน ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนขยายโอกาส ที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 มีบริบท 8 อำเภอ จำนวน 96 โรงเรียน ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 96 คน หัวหน้าฝ่ายปกครอง 96 คน ,ครูผู้สอน 1,477 คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนละ 1 คน รวม 96 คน รวม ทั้งหมด 1,765 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายปกครอง ครูผู้สอน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตาราง R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (ทิพย์ กิจวิจารณ์, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 552 คนดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหาร 80 คน 2) หัวหน้าฝ่ายปกครอง 80 คน 3) ครูผู้สอน 312 คน และ 4) ตัวแทนผู้ปกครอง 80 คน

4. แนวคิด ที่นำมาใช้ในการวิจัย

แนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ มาจากระบบกำกับติดตามดูแลนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยเบื้องต้น ศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากนั้นเข้าสู่กระบวนการต่าง ๆ ไปยัง ร่างรูปแบบ ศึกษา Best Practice , Focus group Discussion และ Public Hearing จนได้รูปแบบการบริหารป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบท

โดยศึกษาเอกสารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง, การบริหาร (TQM) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

- 1) สร้างเครื่องมือจากการศึกษา ตามรูปแบบเอกสาร ทฤษฎี กรอบแนวคิด ในรูปแบบของ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน (ความเป็นไปได้, ความมีประโยชน์และการนำไปใช้)
- 2) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 5 ท่าน โดยใช้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ปรับปรุง เก็บข้อมูล
- 3) ศึกษาข้อมูล แล้ว ร่างรูปแบบ
- 4) ศึกษา Best Practice โรงเรียนที่ดำเนินการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้วยระบบกำกับติดตามดูแล

นักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม

นำข้อมูลที่ได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบรูปแบบ

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ทั้ง 10 ท่าน

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงรูปแบบ แล้วนำไปประชาสัมพันธ์

นำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วไปประชาสัมพันธ์ กับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ในโรงเรียนขยายโอกาส นั่นคือ ครู ฝ่ายปกครอง

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผล

สรุปผลได้รูปแบบการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนามาจาก งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศึกษาและสังคมแห่งชาติ, 2545) ได้พัฒนาเป็นแบบสอบถาม การพัฒนารูปแบบการบริหารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ค่าอำนาจจำแนกของคำถามรายข้อ มีค่าระหว่าง - .269** ถึง 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Alpha = .863 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ,ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล สถานภาพ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวนรวม 23 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูล สถานภาพ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายปกครอง ครูผู้สอน ใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 และผู้ปกครองนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ ดำเนินการดังนี้

1 นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อไปขอความร่วมมือจากทางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ในการส่งแบบ สอบถามไปยังสถานศึกษาต่างๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งที่ฝ่ายปกครองของแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 552 คน

3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ ออกไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองและผ่านบุคคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดิม สัมภาษณ์โดยนัดล่วงหน้า มีกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ในแต่ละอำเภอ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

แบบสอบถามตอนที่ 2 แนวทางการปฏิบัติในด้านต่างๆ ตามชนิดของแบบสอบถามดังกล่าวได้กล่าวในข้างต้น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ได้กล่าวอ้างไว้ในอ้างอิง (ทิพย์ ทิพย์จิราธิ, 2551)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติพื้นฐาน ประกอบไปด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามในตอนที่ 2 โดยวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) ด้วยสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบาค (วิลลิตกษณ์ ธีระมาศวิช, 2538)

8. สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

8.1 สรุปผล จากการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

พบว่า ผู้บริหาร, หัวหน้าฝ่ายปกครอง, ครู และผู้ปกครองเห็นปฏิบัติ ในการพัฒนารูปแบบการบริหาร การป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เห็นปฏิบัติตาม ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นอันดับสูงสุด ด้านการส่งต่อภายนอก เป็นอันดับรองลงมา และด้านการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญห เป็นอันดับต่ำสุด

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัด ที่ 4.ครูที่ปรึกษามีการวางแผนร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา เป็นอันดับสูงสุด ตัวชี้วัดที่ 1.ครูที่ปรึกษาให้นักเรียนกระโดดสระของนักเรียนด้วยตนเองอย่างครบถ้วน เป็นอันดับรองลงมา และ ตัวชี้วัดที่ 2.ครูที่ปรึกษามีการสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วบันทึกไว้เป็นข้อมูล อย่างน้อย 3 ครั้งต่อ ภาคการศึกษา เป็นอันดับต่ำสุด

ด้านการคัดกรอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้ คัดกรองแยกประเภทของนักเรียนจากระเบียบของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มปกติ และ กลุ่มเสี่ยง ได้ 100 % เต็ม เป็นอันดับสูงสุด ตัวชี้วัดที่ 2 ครูที่ปรึกษาได้คัดกรองแยกประเภทของนักเรียนจาก บันทึกการสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วน ระหว่างกลุ่มปกติ, กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มช่วยเหลือ เป็น อันดับรองลงมา และตัวชี้วัดที่ 3 ครูที่ปรึกษาได้คัดกรองแยกประเภทของนักเรียนจากบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วน ระหว่างกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง เป็นอันดับต่ำสุด

ด้านการส่งเสริม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่ 2 นักเรียนที่เข้า ร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอย่างเห็นได้ชัดในกิจกรรมนั้นๆ โดยการสังเกตจากสภาพจริง เป็นอันดับสูงสุด ตัวชี้วัดที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมในห้องเรียนสำหรับนักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นอันดับรองลงมา และ ตัวชี้วัดที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมในห้องเรียนสำหรับนักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นอันดับต่ำสุด

ด้านการ ป้องกัน และแก้ไข โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่ 4 ครูที่ ปรึกษาเต็มใจและพร้อมให้คำปรึกษาทุกครั้ง ที่เกิดเหตุผิดปกติกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เป็นอันดับสูงสุด ตัวชี้วัดที่ 5 ครูที่ปรึกษาร่วมกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้คำปรึกษาทุกครั้ง ที่เกิดเหตุผิดปกติกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เป็นอันดับรองลงมา และ ตัวชี้วัดที่ 6 ในกรณีกลุ่มเสี่ยงยาเสพติด ได้ประสาน งานเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จัด กิจกรรมจิตบำบัด 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา เป็นอันดับต่ำสุด

ด้านการส่งต่อภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่ 2 ผู้ปกครอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีความพึงพอใจอย่างมาก ที่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้รับการส่งต่อภายใน เป็นอันดับสูงสุด ตัวชี้วัดที่ 3 หลังจากการส่งต่อภายในนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีพฤติกรรมดีขึ้น อย่างเห็นได้ชัดเจน เป็นอันดับรองลงมา และ ตัวชี้วัดที่ 1 นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีความพึงพอใจที่ได้รับการส่งต่อภายใน เป็นอันดับต่ำสุด

ด้านการส่งต่อภายนอก โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่ 2 ครูที่ ปรึกษาประสานงานกับหน่วยงานปราชญ์ของสถานีดำรง ทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นกับนักเรียนกลุ่ม เสี่ยง เป็นอันดับสูงสุด ตัวชี้วัดที่ 3 หลังจากส่งต่อภายนอกนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีพฤติกรรมดีขึ้นเป็นอย่างมาก เป็น อันดับรองลงมา และ ตัวชี้วัดที่ 1 ครูที่ปรึกษาประสานงานกับหน่วยงานบำบัดจิตกับสาธารณสุข และ โรงพยาบาล ทุกครั้งที่เกิดเหตุผิดปกติรุนแรงเกิดขึ้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เป็นอันดับต่ำสุด

จากการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบการบริหาร การป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มี องค์ประกอบ 6 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบไปด้วย 4 ตัวชี้วัด
2. ด้านการคัดกรองเด็กนักเรียน ประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด
3. ด้านการส่งเสริม ประกอบไปด้วยตัว 2 ตัวชี้วัด
4. ด้านการป้องกัน และแก้ไข ประกอบไปด้วย 8 ตัวชี้วัด
5. ด้านการส่งต่อ ภายใน ประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด
6. ด้านการส่งต่อ ภายนอก ประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด

8.2 อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการบริหารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 โดยภาพรวมของแต่ละด้าน เห็นปฏิบัติในด้านการคัดกรองเด็กนักเรียนเป็นอันดับสูงสุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึง ด้านการคัดกรอง มีความสำคัญกับนักเรียนอย่างยิ่งเพราะการคัดกรองเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนในการนี้ ครูที่ปรึกษา ต้องร่วมมือกับผู้บริหารในการแต่งตั้งคณะกรรมการของทางโรงเรียนขึ้น และใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก SDQ ของกรมสุขภาพจิต ที่สามารถวัดผลออกมาในเชิงวิทยาศาสตร์ให้คณะกรรมการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนได้ส่วนเสียกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ได้ใช้เป็นแนวทางในการคัดกรองนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย (ฉลาด ทองทิพย์, 2552) พบว่า การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนนั้น นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน และครูต้องไม่ทำหน้าที่สอนหนังสืออย่างเดียวแต่ต้องสอนทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนดูแลช่วยเหลือในทุกด้านและทุกรูปแบบเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเห็นปฏิบัติใน ด้านการส่งต่อภายในเป็นอันดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าหาก สามารถดำเนินการ คัดกรองนักเรียน แล้วรู้จักนักเรียน พร้อมทั้งมีการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขเป็นผลสำเร็จแล้ว การส่งต่อภายในก็แทบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เห็นปฏิบัติตาม โดย ครูที่ปรึกษามีการวางแผนร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา เป็นอันดับสูงสุด ซึ่งกระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก มีระบบ มีขั้นตอนเพราะหากว่า ขาดความร่วมมือจากบุคคลกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งไป การทำงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลก็จะ ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) พบว่า การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน

ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับ เห็นปฏิบัติตาม โดย ครูที่ปรึกษาได้คัดกรองแยกประเภทของนักเรียนจากระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง ได้ 100 % เต็ม เป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้และทั้งนั้น ในการคัดกรองเด็กนักเรียน ครูที่ปรึกษา นอกจากจะ คัดกรองนักเรียนแล้ว ครูที่ปรึกษาต้องช่วยอบรม ทักษะ วิชาชีวิตให้นักเรียน ได้รู้จัก รู้ผิดอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย (ฉลาด

ทองทิพย์, 2552) พบว่า การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนนั้น นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันและครูต้องจัดการศึกษาให้ เกิดการเรียนรู้ในทุกด้านกับนักเรียน ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ครูจึงไม่ใช่ทำหน้าที่สอนหนังสืออย่างเดียวแต่ต้องสอนทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนดูแลช่วยเหลือในทุกด้านและทุกรูปแบบเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ได้ รับ การพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เห็นปฏิบัติตาม คือ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอย่างเห็นได้ชัดในกิจกรรมนั้นๆ โดยการสังเกตจากสภาพจริง เป็นอันดับสูงสุด ซึ่งในการส่งเสริมเด็กนักเรียนเราควรเฝ้ามองและสังเกตหาความถนัด ความสามารถของนักเรียน เพื่อที่จะได้วางนักเรียนให้ถูกต้องเหมาะสมกับกิจกรรมส่งเสริม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย (พระณรงค์ พร้อมบัวป่า, 2552) พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น คือ การแก้ไขปัญหาผู้เรียน โดยเฉพาะการส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติคือ ผู้ที่เอาใจใส่และส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดและความสามารถ รวมทั้งเฝ้าระวังผู้เรียนมิให้เกิดภาวะเสี่ยงในอนาคต มิใช่จวนอยู่กับเอกสาร งานบริหารและธุรการ แต่เพื่อหันมามองผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ด้านการป้องกัน และแก้ไข โดยรวม อยู่ในระดับ เห็นปฏิบัติตาม โดย ครูที่ปรึกษาเต็มใจและพร้อมให้คำปรึกษาทุกครั้ง ที่เกิดเหตุผิดปกติกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เป็นอันดับสูงสุด เพราะครูที่ปรึกษา เป็นบุคคลผู้อยู่ใกล้ชิดนักเรียน รองจากผู้ปกครอง เท่ากับมีความเป็นพ่อ และแม่ของนักเรียน จึงต้องเต็มใจช่วยเหลือลูก เพื่อให้ลูกมีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง อย่าปล่อยให้เด็กรู้สึกโดดเดี่ยว ไร้ที่พึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย (ทองสุข ทับเจริญ, 2548) พบว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา

ด้านการส่งต่อภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เห็นปฏิบัติตาม โดย ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีความพึงพอใจอย่างมาก ที่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้รับการส่งต่อภายใน เป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้และทั้งนั้นในการส่งต่อภายใน ไปยังผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ภายในสถานศึกษา เป็นการยุติบทบาทกระบวนการทางกฎหมายที่อาจจะเกิดขึ้น อาจเป็นเงื่อนไข ที่ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนยอมรับร่วมกันได้ จึงสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย (กรมสุขภาพจิต, 2546) พบว่าการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา นำไปแก้ไขตามกระบวนการ สามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จร้อยละ 90 ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาดีขึ้น แต่ต้องมีการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

ด้านการส่งต่อภายนอก โดยรวม อยู่ในระดับมาก เห็นปฏิบัติตาม โดย ครูที่ปรึกษาประสานงานกับหน่วยงานปราบปรามของสถานีตำรวจ ทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เป็นอันดับสูงสุด เพราะการที่เกิดเหตุการณ์รุนแรง อันไม่คาดฝัน อาจจะเกี่ยวโยงเกี่ยวพันไปถึงข้อคดี กฎหมาย ต่าง ๆ หากจะปรับพฤติกรรม กันจริง ๆ คงจะต้องใช้วิธีการที่มีเงื่อนไขเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย (Howard Gardner, 2008) พบว่า การส่งนักเรียนไปอบรมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการปรับพฤติกรรมให้เป็นคนดีด้วยการให้โอกาส ให้กำลังใจ ให้ความรักและเมตตา เพื่อให้นักเรียน มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

9. ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงนำมาเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรจัดอบรมบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 และมีความเชี่ยวชาญ เพื่อการนำไปเผยแพร่

1.2 ผู้บริหาร ควรจัดอบรมบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง การคัดกรองนักเรียน โดยเฉพาะ ในรูปแบบคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา หรือคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นเฉพาะกิจ และเพิ่มศักยภาพงานปกครอง ในการรับการส่งต่อภายในมาจากครูที่ปรึกษา

1.3 ผู้บริหาร และครูที่ปรึกษา ควรมีการวางแผน ร่วมกับ นักเรียน และผู้ปกครองอย่างชัดเจน และจัดอบรมครู ในการทำทะเบียน ทะเบียนประวัตินักเรียน อย่างละเอียด ให้ครบ 100 % เต็ม ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โดยเฉพาะ การสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรทำออกมาในรูปแบบของการบันทึกผลอย่างชัดเจน

1.4 ผู้บริหาร ควรเพิ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริม ให้นักเรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์ออกแบบแผนงานเอง โดยเน้นไปที่การบริหาร การมีส่วนร่วม

1.5 ผู้บริหาร ควรจัดอบรมบุคลากรทางการศึกษา ให้เตรียมความพร้อมรับมือ กับสถานการณ์นักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะการพร้อมให้คำปรึกษาและช่วยหาวิธีแก้ไข อย่างเต็มใจทุกครั้ง ที่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเกิดปัญหา

1.6 ผู้บริหาร ควรวางแผนสร้างความตระหนัก ระหว่าง ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนถึงกระบวนการส่งต่อภายใน

1.7 ผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงภายในสถานศึกษา ควรวางแผนร่วมกับหน่วยปราบปรามของสถานีตำรวจ เป็นการเฉพาะกิจ เพื่อกรณีเกิดเหตุไม่คาดฝันกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และควรประสานงานกับหน่วยงานบำบัดจิตของสาธารณสุข และโรงพยาบาล ทุกครั้ง

1.8 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ทดลองใช้แนวคิดต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคลสร้างจิตสำนึกในการประพฤติ ปฏิบัติร่วมกัน ในการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และติดตามประเมินผลอยู่เป็นระยะ

1.9 ผู้บริหารควรนำผลการวิจัยทางการศึกษามานำมาใช้ในการใช้สถานศึกษา

1.10 ผู้บริหารไม่ควรชี้แจงโดยใช้ความคิดของตนเป็นหลัก แต่ควรใช้วิจารณ์พิจารณาแนวความคิดของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ใช้สำหรับในการประมวลผลเป็นหลัก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหาร การป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารการป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

2.3 ควรศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อ การคัดกรองนักเรียน กลุ่มเสี่ยง กลุ่ม
ปกติ ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2

10. เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต , 2546. คู่มือการช่วยเหลือคนสุขภาพจิตและป้องกันสารเสพติดในวัยรุ่นสำหรับ. วารสารสมาคม

จิตแพทย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ

เจริญ ภักดีวานิช, 2546. งานวิชาการเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ :มหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉลาด ทองทิพย์, 2552. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบครูฉลาดสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 .หนองคาย. โรงเรียนชุมพลโพธิ์ชัย

ทิพยา กิจวิจารณ์.ศศ, 2551. การประยุกต์ใช้สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ

ทองสุข ทับเจริญ ,2548. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาและการแก้ปัญหาให้นักเรียนโรงเรียนศึกษานารีชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 6 กลุ่ม ก.โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.โรงเรียนศึกษานารี.

สถาบันบริหารความเสี่ยง

พรามร ศรีปาลวิทย, 2545. การเรียนรู้การปรับทัศนคติและพฤติกรรมในเด็กกลุ่มเสี่ยงกระทำผิดซ้ำ กรณีศึกษา :

เด็กและเยาวชนบ้านสายใจ. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระณรงค์ พร้อมบัวป่า, 2552. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนของอำเภอสุวรรณภูมิ

จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หน้า 8 : 2552,)

วิมลลักษณ์ ธีระมาศวนิช , 2538. ผลของการใช้การสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสเพื่อพัฒนา

จริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 .วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาการประถมศึกษา.มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2545. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ , 2545. ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย. วารสาร

เศรษฐกิจและสังคม. ปีที่ 39 ฉบับ 1 ม.ค. – ก.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2547. คำชี้แจงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิง

มาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

Howard Gardner, 2008. **Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences.**

(ทฤษฎีความรู้แบบพหุปัญญา เพื่อ สติ ปัญญา พฤติกรรมเด็ก กลุ่มเสี่ยง) Harvard University: England

**การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนใต้ ตามหลักการของบลูม
GAME-BASED LEARNING DEVELOPMENT FOR
PRATHOMSUKSA 1 STUDENTS IN 4 SOUTHERN BORDER PROVINCES :
BLOOM'S TAXONOMY**

รัตนา จิโสะ

นักศึกษาปริญญาโท คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail : papuang.pu@gmail.com

วัชรพล ตั้งคุปตานนท์

อาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail : watcharawalee.t@psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมบนแท็บเล็ตพีซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยอ้างอิงตามหลักการเรียนรู้ของบลูมร่วมกับทฤษฎีการแก้ปัญหาสำหรับ เกมคอมพิวเตอร์และการพัฒนาการของเด็กประถมศึกษา เพื่อออกแบบสื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติและ ความสนใจของเด็กวัยดังกล่าว โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยสำหรับเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนใต้ (สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) จังหวัดละ 1 โรงเรียน จำนวน 120 คน ซึ่งได้มาจากอาสาสมัครอย่างมีเงื่อนไข เครื่องมือการวิจัยคือ สื่อการเรียนรู้ผ่านเกม ที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการเรียนรู้ของบลูม พัฒนาการของ เด็กประถมศึกษา และสื่อการเรียนรู้ผ่านเกม (Game-Based Learning : GBL) ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ นำมาร่างเป็นกรอบแนวทางการออกแบบสื่อ ผลการดำเนินการพบว่าประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนา สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว ประกอบด้วย 6 ประเด็น คือ 1) การเรียนรู้ผ่านเกม 2) การกำหนดเนื้อหาสื่อ 3) หลักการ เรียนรู้ของบลูม 4) ทฤษฎีการแก้ปัญหาสำหรับเกมคอมพิวเตอร์ 5) ธรรมชาติและ ความสนใจของเด็กชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 6) เทคโนโลยีและเครื่องมือที่เหมาะสมในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

คำสำคัญ : การเรียนรู้ผ่านเกม หลักการเรียนรู้ของบลูม เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สื่อการสอนบนแท็บเล็ต

ABSTRACT

This paper concentrates to study in design and develop Game-Based Learning (GBL) on tablet PC for Prathomsuksa 1 students which reference to Bloom's taxonomy, problem-solving theory and development of Prathomsuksa children for design appropriate learning media that suitable with nature and interest of those children which using an internet security for children as a case study. The samples are 120 Prathomsuksa 1 students from a school in each province in 4 southern border provinces (Songkhla, Pattani, Yala, Narathiwat) which come from qualified volunteer. Research tool is developed GBL. Research operates by study in the papers that related to Bloom's taxonomy, development of children and game-based learning including Thailand and international papers. The result of study is used for producing a draft of the media guideline design. The upshot of our operation found that the crucial issues of learning media development consist of 6 components including: 1) Game-Based Learning 2) Media content determination 3) Bloom's taxonomy 4) Problem solving theory of computer game 5) Nature and Interest of Prathomsuksa children 6) Tools for appropriate to develop learning media.

KEYWORDS: Game-Based Learning, Bloom's taxonomy, Prathomsuksa 1 Students, Learning Media for Tablet PC

1. บทนำ

ปัจจุบันเกมคอมพิวเตอร์กำลังได้รับความนิยม และจากงานวิจัยหลายงานวิจัยพบว่า การนำสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น ช่วยสร้างความสนุกสนานและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (Wang และ Tseng , 2011) ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้มีโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย (One Tablet PC Per Child) โดยแจกแท็บเล็ตพีซีให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อีกทั้งกรอบงานวิจัยด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามยุทธศาสตร์การวิจัยและแผนพัฒนาเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2556-2560 ข้อที่ 13 ที่เน้นการให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงจากการใช้งานบนโลกไซเบอร์ ภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ต่างๆ แก่ประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ม.ป.ป.) ดังนั้นการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับแท็บเล็ตพีซีเหล่านั้นในรูปแบบเกมการศึกษา แต่ปัจจุบันทฤษฎีหรือหลักการเพื่อใช้เป็นแนวทางออกแบบเนื้อหาและรูปแบบสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมแท็บเล็ตพีซี ที่เหมาะสมกับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่มีแนวทางที่แน่ชัดสำหรับนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาสื่อ

กรอบด้วยปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลให้สถานศึกษาในพื้นที่จำเป็นต้องงดการเรียนการสอนบ่อยครั้งอันเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ ประกอบกับความแตกต่างในหลายด้าน เช่น วัฒนธรรม วิถีชีวิต และการใช้ภาษา (ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายู) อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยีและการศึกษาแก่เด็กในท้องถิ่นเหล่านั้นได้

บทความนี้จึงนำเสนอแนวทางการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเกมแท็บเล็ตพีซี ที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความคิดของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติ จำต้องสัมผัส จากประสบการณ์ตรง และจากการเล่น (อรนุช ลิ้มศิริ, 2542: 74) โดยอ้างอิงตามหลักการเรียนรู้ของบลูมซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลและถูกใช้อ้างอิงในการออกแบบสื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง (Yang และคณะ, 2012; Omar และคณะ, 2012; Chang และ Chung, 2009) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับทฤษฎีการแก้ปัญหาสำหรับเกมคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถแสดงผลได้ 3 ภาษา ได้แก่ ไทย อังกฤษ และยวี่ เพื่อช่วยลดการพึ่งพาสื่อจากต่างประเทศและลดความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยีในสังคมไทย โดยใช้กรณีศึกษาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย เพื่อเป็นช่องทางให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ให้แก่เด็กเล็กได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมบนแท็บเล็ตพีซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ตามหลักการเรียนรู้ของบลูม

3. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

3.1 การเรียนรู้ผ่านเกม (Games-Based Learning : GBL) เป็นสื่อในการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการสอดแทรกเนื้อหาบทเรียนต่างๆ ไว้ในรูปแบบเกม เมื่อผู้เรียนลงมือเล่นเกม ทำให้ผู้เรียนได้รับความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กับการได้รับความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีทั้งระดับความจำและความเข้าใจ อีกทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน (สกุลสุขศิริ, 2550) จากผลการรวบรวมและจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ GBL ของ Shih และคณะ (2010) ได้แบ่งประเภทของการเรียนรู้ผ่านเกมโดยอาศัยประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานสื่อที่เป็นรูปแบบ GBL เป็นเกณฑ์ ได้ข้อสรุปว่า แนวโน้มการพัฒนา GBL จะมุ่งเน้นการพัฒนาด้านสติปัญญาและอารมณ์เป็นส่วนใหญ่

งานวิจัยในอดีตได้เสนอแนวทางการออกแบบเกมการเรียนรู้ไว้ (Mattheiss และคณะ, 2009; Overmars, 2011; Azli, Azan, และ Bahri, 2008) สรุปได้ดังนี้

- 1) ควรกำหนดกลุ่มผู้เรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะพัฒนาเกมให้ผู้เรียนกลุ่มใด เช่น เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ
- 2) มีเป้าหมายที่ชัดเจนในเกม เพื่อให้ผู้เรียนพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย
- 3) อาจแบ่งแบบฝึกหัดต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองทำ
- 4) ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองจะทำให้เข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า
- 5) ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากความผิดพลาด เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจำได้ดียิ่งขึ้น
- 6) ต้องแบ่งไปด้วยประเด็นหลักที่สำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผู้เรียนสมควรรู้ เพื่อผู้เรียนจะได้นำเอาความรู้นั้นไปใช้งานได้จริง
- 7) ต้องเน้นให้ผู้เรียนสนุกสนาน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจได้ง่าย ควรออกแบบมาให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการตัวเองเป็นคนเล่นเกมไม่ใช่คนเรียนที่มาเรียนหนังสือ

- 8) สถานการณ์ต่างๆ ที่สอดคล้องลงไปในเกมนั้น ควรเป็นสถานการณ์จริงหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้จริง
- 9) ออกแบบเกมให้ดึงดูดความสนใจผู้เล่น โดยใช้เสียงบรรยาย เสียงเพลงที่ดีและชัดเจน
- 10) มีชื่อเกมและไอคอนเกมที่สะดุดตา
- 11) ออกแบบภาพหน้าจอให้มีรูปภาพ กราฟิกที่ดึงดูดความสนใจในการเล่น เกม ทุกหน้าจอควรมีรูปแบบที่สอดคล้องและดูสวยงาม
- 12) มีคำอธิบายวิธีการเล่นเกมอย่างชัดเจน
- 13) ควรสร้างเกมให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดไว้ โดยเวลาในการเล่นแต่ละด่านไม่ควรเกิน 3 นาที
- 14) ออกแบบเกมให้มีความท้าทายพอดีกับความสามารถของผู้เล่น ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป และไม่ซับซ้อนมาก
- 15) กระตุ้นจินตนาการของผู้เรียน

3.2 พัฒนาการของเด็กประถมศึกษา เด็กประถมศึกษา (อายุ 6-12 ปี) จะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายประการในตัวเด็ก ซึ่งแต่ละคนจะมีแบบแผนและลำดับขั้นของการพัฒนาที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากพัฒนาการของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (6-7 ปี) สามารถสรุปธรรมชาติและความคิดของเด็คว่าได้ดังนี้ (อรนุช ลิ้มศิริ, 2542: 53-72)

- 1) เด็กเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างถาม เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
- 2) มีความสนใจในระยะสั้น ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบมีกิจกรรมหลายๆ อย่าง
- 3) เด็กเรียนรู้จากการเล่น ถือเป็นกิจกรรมธรรมชาติของเด็กที่ทำให้เด็กมีความสนุกสนานและเกิดการเรียนรู้
- 4) ชอบการแข่งขัน การแข่งขันจะกระตุ้นความสนใจ เพราะเด็กต้องการการยอมรับ
- 5) ชอบแสดงความสามารถ เด็กจะมีความสุขถ้ามีโอกาสได้แสดงความสามารถ หรือได้รับคำชมเชย
- 6) เด็กสนใจการอ่าน ชอบใช้จินตนาการ ชอบอ่านเรื่องผจญภัยและสัตว์ การอ่านมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
- 7) ต้องการความสำเร็จและฐานะในสังคม ความต้องการนี้ผลักดันให้เด็กทำกิจกรรมหลายอย่างพยายามที่จะทำดีหรือทำงานต่างๆ ให้สำเร็จมากขึ้น

จากธรรมชาติและความคิดของเด็กที่กล่าวมาข้างต้น ควรส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาให้แก่เด็กดังต่อไปนี้

- 1) เด็กในวัยนี้มีความสนใจในระยะสั้น ดังนั้นควรกำหนดงานให้ทำทีละขั้นตอน ไม่รวมกันเป็นครั้งเดียวกันทั้งหมด
- 2) ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กได้ลงมือกระทำ ปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้จับต้อง สัมผัส ค้นคว้า เรียนจากประสบการณ์ตรง จากสื่อที่เป็นของจริง จากการเคลื่อนไหว และปฏิสัมพันธ์กับคน สื่อ และสิ่งแวดล้อม

- 3) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ฝึกให้เด็กแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการอ่าน ค้นคว้าจาก การศึกษานอกห้องเรียนหรือแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's taxonomy) ในจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านการรู้คิด (Cognitive domain) ของบลูม ประกอบด้วย 6 ระดับ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก สามารถอธิบายได้ดังนี้ (สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539)

1) การจำ (Remembering) หมายถึง ระดับพื้นฐานของการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการดึงเอาความรู้ การ สืบค้น การเตือนความจำ ได้จากความรู้ระยะยาวของคนออกมา เพื่อกำหนดการเรียนรู้ให้พัฒนาต่อไปในระดับที่ สูงขึ้น เป็นความสามารถในการระลึกได้ บอกได้ ระบุน บอกชื่อได้ เช่น นักเรียนสามารถบอกความหมายของทฤษฎี ได้

2) การเข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายของสิ่งที่เรียนจากการ เขียนหรือจากสื่อ ยกตัวอย่าง ดีความ จำแนก สรุป อธิบาย เช่น นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของทฤษฎีได้

3) การประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง ความสามารถนำความรู้ความเข้าใจไป ประยุกต์ใช้หรือ นำไปใช้ แก้ไขปัญหา เช่น นักเรียนสามารถใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาได้

4) การวิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง การนำส่วนต่างๆ ของการเรียนรู้ มาประกอบเป็นโครงสร้าง ใหม่ ด้วยการพิจารณาว่ามีส่วนใดสัมพันธ์กับส่วนอื่นอย่างไร แยกแยะวัตถุ ประสงค์ที่แตกต่างผ่านการ กระบวนการอย่างเป็นระบบ เช่น นักเรียน สามารถบอกความแตกต่างระหว่าง 2 ทฤษฎีได้

5) การประเมินผล (Evaluating) หมายถึง ตัดสิน เลือก การตรวจสอบ สิ่งที่ได้จากการเรียน สู้บริบท ของตนเอง ที่สามารถวัดได้ และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิดบนเงื่อนไขและมาตรฐานที่สามารถตรวจสอบได้ บน พื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด เช่น นักเรียนสามารถตัดสินคุณค่าของทฤษฎีได้

6) การคิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง การรวบรวมองค์ประกอบของสิ่งที่เรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการ สังเคราะห์ เพื่อเชื่อมโยง ให้รูปแบบใหม่ของสิ่งที่เรียนรู้ที่ผ่านการวางแผน การสร้างหรือ การผลิตอย่างเหมาะสม เช่น นักเรียนสามารถนำเสนอทฤษฎีใหม่ที่แตกต่างไปจากทฤษฎีเดิมได้

เนื่องจากเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่มีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์แยกแยะสาเหตุและ ผลได้ดีมากนัก แต่สามารถจดจำ เข้าใจคำชี้แจงทำตามได้เป็นขั้นๆ สามารถคิดหาเหตุผล และเริ่มคิดแก้ปัญหาได้ (สุชา จันทร์อม, 2542: 132-133; ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549: 270) ดังนั้นการออกแบบสื่อเพื่อให้ความรู้แก่เด็กวัยนี้ จะมุ่งเน้นลำดับขั้นการเรียนรู้ 3 ระดับแรกของบลูม (การจำ การเข้าใจ และการประยุกต์ใช้) มาประยุกต์ใช้ในการ ออกแบบเกมการเรียนรู้ เนื่องจากทั้ง 3 ระดับนั้นเหมาะสมกับพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กช่วงอายุดังกล่าว

3.4 ทฤษฎีการแก้ปัญหาสำหรับเกมคอมพิวเตอร์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมาย (Goals) คือ เป้าหมายที่ผู้เล่นพยายามจะทำให้สำเร็จ 2) เครื่องมือ (Tools) คือ เครื่องมือต่างๆ ในเกมที่มีให้ใช้เพื่อบรรลุ เป้าหมาย และ 3) ผลตอบสนอง (Feedback) คือ ผลตอบสนองจากการใช้เครื่องมือในการเล่น เกม ได้ผลเชิงบวก และเชิงลบ (Wang, Liu และ Li, 2011) จากองค์ประกอบดังกล่าวจะทำให้ผู้เล่นได้ทำความเข้าใจสถานการณ์ จำลองในเกมและเรียนรู้การประยุกต์ใช้เครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง นำไปสู่การเรียนรู้ที่จะจัดการกับปัญหาในชีวิตจริงเมื่อพบกับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

3.5 เทคโนโลยีและเครื่องมือที่เหมาะสมในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีที่สามารถใช้สำหรับพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมมีหลากหลายให้เลือกใช้ ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบเทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกม

	Java	HTML5	โปรแกรมสร้างภาพเคลื่อนไหว
เครื่องมือที่ใช้พัฒนา	IntelliJ IDEA, Eclipse, NetBean	WebStorm, Eclipse, Aptana, VS Studio	Adobe Flash CS
เครื่องมือพัฒนาเป็น โอเพนซอร์ซ	✓	✓	✗
ความยากในการสร้างแอนิเมชัน	ยาก	ปานกลาง	ง่าย
สามารถใช้งานออนไลน์	✓	✓	✓
ความหลากหลายของ OS Platform	Android เท่านั้น	ทุกๆ OS ที่มีโปรแกรมสนับสนุน HTML5	(ต้องติดตั้ง Adobe AIR) Windows, Mac OS, Android, iOS, BlackBerry, Tablet OS
ประสิทธิภาพบนอุปกรณ์ Android	ดีมาก (Native)	พอใช้	ดี

จากตารางที่ 1 พิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยี Java โดยใช้โปรแกรม Eclipse เป็นเครื่องมือในการพัฒนา เนื่องจาก Java สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพดีมากบนอุปกรณ์ระบบปฏิบัติการ Android อีกทั้งเครื่องมือที่ใช้พัฒนาเป็นโอเพนซอร์ซ จึงทำให้ลดต้นทุนในการพัฒนาสื่อได้

3.6 บทเรียนเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เนื้อหาที่จะนำมาใช้สร้างสื่อการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย (Internet Security) สำหรับเด็ก ประกอบด้วย 5 เรื่อง ดังนี้ 1) ไฟร์วอลล์ 2) มัลแวร์ 3) รหัสผ่าน 4) การใช้อินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ 5) สรุปการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยสำหรับเด็ก (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2548: 16-46)

4. วิธีการดำเนินวิจัย

อุปกรณ์การทำวิจัย เกมการเรียนรู้จะเป็นรูปแบบ Native application โดยใช้อุปกรณ์ทั้งด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ ได้แก่ โปรแกรมสร้างและตัดต่อรูป โปรแกรมสร้างภาพเคลื่อนไหว เทกซ์อีดิเตอร์ (Text editor)

อุปกรณ์การทำวิจัย เกมการเรียนรู้จะเป็นรูปแบบ Native application โดยใช้อุปกรณ์ทั้งด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ ได้แก่ โปรแกรมสร้างและตัดต่อรูป โปรแกรมสร้างภาพเคลื่อนไหว เทกซ์อีดิเตอร์ (Text editor) และแท็บเล็ตคุณภาพเทียบเท่าแท็บเล็ตพีซีของรัฐบาล

วิธีการวิจัย ประยุกต์จากวิธีการ ADDIE model มีขั้นตอนดำเนินการ 5 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. **วิเคราะห์ (Analysis)** โดยศึกษาแนวทางการออกแบบเกมการเรียนรู้จากเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

2. ออกแบบ (Design)

2.1 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งหัวข้อเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยสำหรับเด็ก

2.2 ออกแบบคุณลักษณะของสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมสำหรับเด็ก โดยนำธรรมชาติและความสนใจของเด็กที่อยู่ในช่วงชั้นที่ 1 มาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดคุณลักษณะของสื่อแบบ GBL ที่เหมาะสม

2.3 ออกแบบสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบสตอรี่บอร์ด (Storyboard)

2.4 ออกแบบเกมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ด้านความรู้คิดของบลูม (การจำ การเข้าใจ การประยุกต์ใช้) ร่วมกับทฤษฎีการแก้ปัญหาสำหรับเกมคอมพิวเตอร์ (เป้าหมาย เครื่องมือ ผลตอบสนอง)

3. พัฒนา (Develop) โดยการเขียนและสร้างเนื้อหาบทเรียน เกมการศึกษาที่สามารถแสดงผลได้ 3 ภาษา (ไทย อังกฤษ ยาวี) ตามสตอรี่บอร์ดที่ออกแบบไว้ และวัดคุณภาพของสื่อที่พัฒนาโดยการทดสอบ 3 ส่วน คือ

3.1 ทดสอบคุณภาพของสื่อโดยผู้พัฒนา ประกอบด้วย 1) ทดสอบการเชื่อมต่อส่วนย่อยๆ ของโปรแกรม (Integration test) 2) ทดสอบการเชื่อมต่อหรือติดต่อกันระหว่างโปรแกรม หรือระบบอื่นๆ (System test)

3.2 ทดสอบคุณภาพของสื่อโดยผู้ใช้ เพื่อทดสอบการทำงานถูกต้องตามต้องการของผู้ใช้งาน (Acceptance test)

3.3 ทดสอบคุณภาพของสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง (Content and Construct Validity) และประเมินว่าส่วนติดต่อผู้ใช้ใช้ง่ายและเข้าใจง่ายหรือไม่ (Usability test)

4. ประยุกต์ใช้ (Implementation) โดยการนำสื่อการเรียนรู้ต้นแบบที่พัฒนาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คัดเลือกโรงเรียนตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างมีเงื่อนไข คือ 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา (สพป.) ที่ได้รับแท็บเล็ตพีซีแล้ว 2) เป็นโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป (จำนวนนักเรียนมากกว่า 120 คน ขึ้นไป) 3) อยู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ 4) เป็นโรงเรียนที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม 5) ครูประจำชั้นและผู้ปกครองสมัครใจเข้าร่วมโครงการ ทดลองใช้สื่อระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557 มีการควบคุมเวลาและสถานะของการทดลองให้เหมาะสมโดยทดลองใช้สอนเสริมหลังเลิกเรียนภายใต้การดูแลของครูประจำชั้น

5. ประเมินผล (Evaluation) วัดระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ (t – test)

5. ผลการศึกษาวิจัย

5.1 ผลการศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกม ได้แนวทางการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมแท็บเล็ตพีซี สำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การเรียนรู้ผ่านเกม 2) การกำหนดเนื้อหาสื่อ 3) หลักการเรียนรู้ของบลูม 4) ทฤษฎีการแก้ปัญหาสำหรับเกมคอมพิวเตอร์ 5) ธรรมชาติและความสนใจของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 6) เครื่องมือที่ใช้พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แนวทางการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

5.2 ผลการออกแบบ จำแนกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการแบ่งหัวข้อเนื้อหาเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาสื่อ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และสอดคล้องกับเกมการเรียนรู้ ได้จำนวน 5 แผนการเรียนรู้ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมแผนละ 45 นาที มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ไฟร์วอลล์ : สามารถเข้าใจความหมายและประโยชน์ของไฟร์วอลล์ 2) มัลแวร์ : สามารถเข้าใจความหมายประเภทอันตรายของมัลแวร์ และวิธีการป้องกัน 3) รหัสผ่าน : สามารถเข้าใจความหมายรหัสผ่าน และแนวทางการตั้งรหัสผ่านที่ปลอดภัย 4) การใช้งานอินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ : สามารถรู้และเข้าใจแนวทางการใช้งานอินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะอย่างปลอดภัย และ 5) สรุปการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย : สามารถรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย

2) ออกแบบคุณลักษณะของสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมสำหรับเด็ก โดยนำธรรมชาติและความสนใจของเด็กที่อยู่ในช่วงชั้นที่ 1 มาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดคุณลักษณะของสื่อแบบ GBL ที่เหมาะสม ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คุณลักษณะของสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมที่เหมาะสมสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ธรรมชาติและความสนใจของเด็กช่วงชั้นที่ 1	คุณลักษณะ GBL ที่เหมาะกับเด็กช่วงชั้นที่ 1
มีความสนใจระยะสั้น ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบมีกิจกรรมหลายๆ อย่าง	แบ่งเนื้อหาของสื่อ GBL เป็นหัวข้อย่อยๆ เพื่อให้เวลาเรียนรู้ในแต่ละครั้งไม่นานเกินไปจนทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย มีเกมให้เล่นหลากหลายประเภท
สนใจการอ่าน ชอบใช้จินตนาการ ชอบอ่านเรื่องผจญภัยและสัตว์	ออกแบบเนื้อหาเกมให้มีเรื่องราวผจญภัยและสัตว์ เพื่อให้เด็กสามารถอ่านและติดตามได้ สามารถแปลงเสียงได้เพราะยังมีทักษะการอ่านไม่ชำนาญมากนัก
เรียนรู้จากการเล่น	ออกแบบเกมให้มีความท้าทายและสนุกสนาน
ชอบแสดงความสามารถ จะมีความสุขเมื่อได้รับคำชมเชย	เกมสามารถแสดงความชื่นชมต่อเด็กเมื่อเด็กทำภารกิจได้สำเร็จ
ต้องการความสำเร็จ ต้องการนี้ผลักดันให้เด็กพยายามทำงานต่างๆ ให้สำเร็จมากขึ้น	ออกแบบเกมให้มีการกิจที่ทำท้าทาย ไม่ควรจะง่ายจนเกินไป เพื่อให้เด็กมีความพยายาม และรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อทำภารกิจได้สำเร็จ
ชอบการแข่งขัน การแข่งขันจะกระตุ้นความสนใจ	ออกแบบเกมให้มีการเก็บคะแนนสูงสุดเมื่อทำภารกิจเสร็จสิ้นและกำหนดเวลาการเล่นเกม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันทั้งกับตนเองและคนอื่น

3) ออกแบบสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบสตอรี่บอร์ด ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดเนื้อหาสำหรับกรณีศึกษาเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย สำหรับเด็กที่อยู่สังกัดโรงเรียนพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) บนพื้นฐานวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น โดยออกแบบให้มีการดำเนินเรื่องไปในสถานที่สำคัญของแต่ละพื้นที่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม มีทำนองเพลงที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละภาษา เช่น ภาษาไทยและอังกฤษจะมีเพลงทำนองพื้นเมืองภาคใต้ ภาษายาวีจะมีทำนองเพลงอิสลาม แบ่งเนื้อหาสื่อเป็น 5 เรื่อง คือ 1) ไฟร์วอลล์(เกาะหนู เกาะแมว: สงขลา) 2) มัลแวร์(แหลมสมิหลา: สงขลา) 3) รหัสผ่าน(ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว: ปัตตานี) 4) การใช้งานอินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ(ตู้ไปรษณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก: ยะลา) และ 5) สรุปการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยสำหรับเด็ก(มัสยิดกลาง: นราธิวาส) สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบ สตอรี่บอร์ด ดังรูปที่ 2

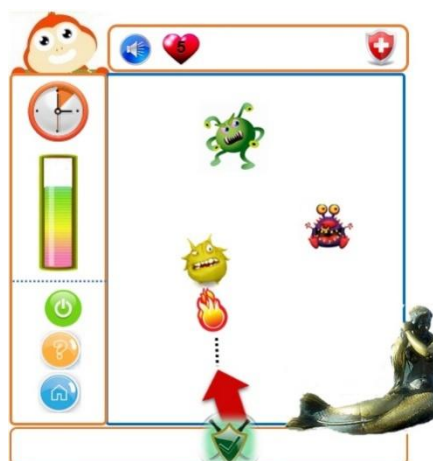
รูปที่ 2 หน้าจอเริ่มต้นของสื่อการเรียนรู้ผ่านเกม

4) ออกแบบเกมการเรียนรู้ แสดงตัวอย่างเกมการเรียนรู้ anti-virus game ที่ออกแบบตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของบลูม ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แนวทางการออกแบบเกม anti-virus

หลักการเรียนรู้ของบลูม	แนวทางการออกแบบเกม Anti-virus
จำ (บอกได้ ระบุน บอกรู้ได้)	ให้ผู้เล่นเกมจำองค์ประกอบต่างๆ ในเกม
เข้าใจ (ยกตัวอย่าง สรุป อธิบาย)	ให้ผู้เล่นเกมเข้าใจบทบาท หน้าที่ของตัวละครในเกมแต่ละตัว
ประยุกต์ใช้ (ประยุกต์ใช้ แก้ไข ปัญหา)	ให้ผู้เล่นเกมได้รู้ว่าจะสามารถใช้โปรแกรม anti-virus ในการกำจัดมัลแวร์เพื่อป้องกันคอมพิวเตอร์

คำอธิบายเกมการเรียนรู้ anti-virus game เป็นเกมที่ทำให้ผู้เล่นมีบทบาทเสมือนโปรแกรม anti-virus ที่มีหน้าที่ป้องกันคอมพิวเตอร์จากการโจมตีของมัลแวร์ หากมัลแวร์เข้าถึงคอมพิวเตอร์จะทำให้พลังชีวิตของคอมพิวเตอร์ลดลง โดยโปรแกรม anti-virus จะมีกำหนดเวลาหมดอายุ ผู้เล่นต้องทำการอัปเดตโปรแกรมโดยกดปุ่มอัปเดต ถ้าหากผู้เล่นไม่กดปุ่มอัปเดตผู้เล่นก็จะไม่สามารถทำลายมัลแวร์ได้ ทำให้มัลแวร์สามารถเข้าไปทำลายคอมพิวเตอร์ได้สำเร็จ มีสตอรี่บอร์ด ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 หน้าจอเกม aniti-virus

6. สรุปผลการศึกษาวิจัย

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสื่อรูปแบบ GBL โดยเลือกใช้เทคโนโลยี Java และโปรแกรม Eclipse เป็นเครื่องมือในการ ซึ่งการออกแบบคุณลักษณะสื่อจะอ้างอิงตามธรรมชาติและ ความสนใจของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กวัยดังกล่าว เช่น แบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อยๆ ใช้เวลาในการเรียนรู้แต่ละครั้งไม่นาน รูปแบบเกมเป็นแบบผจญภัย สามารถแปลงเสียงได้ แสดงความชื่นชมได้ มีการจัดทำทายจากง่ายไปหายาก มีการเก็บสถิติการเล่น โดยมีการออกแบบให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งบอกความหมาย ยกตัวอย่าง สรุป และแก้ปัญหาจากสถานการณ์สมมติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของบloom สำหรับผู้ที่สนใจพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเกมสำหรับเด็กสามารถใช้แนวทางในการวิจัยนี้เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาสื่อดังกล่าวได้

7. รายการอ้างอิง

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539. **เทคนิคการจัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2549. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง**. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์.

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. 2548. **Safety net คู่มือการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งานทั่วไป**. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สกุล สุขศิริ. 2550. “ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้แบบ Game Based Learning.” วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนทรัพยากรมนุษย์และองค์การ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชา จันทร์อม. 2542. **จิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ: อักษรบริการ.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ม.ป.ป.. “กรอบการวิจัยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ”

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2556, จาก <http://www.nrct.go.th/>

อรนุช ติมตศิริ. 2542. **หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- Che-Ching Yang, Shian-Shyong Tseng, Tsung-Ju Lee, Jui-Feng Weng, Kaiyuan Chen. 2012. "Building an Anti-phishing Game to Enhance Network Security Literacy Learning." **IEEE 12th International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT)**.121-123.
- Chen-Shu Wang, Chia-Chen Liu, Yu-Chieh Li. 2011. "A game-based learning content design framework for the elementary school children education." **15th North-East Asia Symposium on Nano, Information Technology and Reliability (NASNIT)**. 53-57.
- Elke Mattheiss, Michael Kickmeier-Rust, Christina Steiner and Dietrich Albert. 2009. "Motivation in Game-based learning : It's More than Flow." **Lernen im Digitalen Zeitalter**. 77-84.
- Ju-Ling Shih, Liu E.Z.-F.,Chien-Wen Chuang. 2010. "A Preliminary Outcome-Oriented Review of Game-Based Learning Research." **Third IEEE International Conference on Digital Game and Intelligent Toy Enhanced Learning (DIGITEL)**. 228-230.
- Mark Overmars. 2011. "Designing Successful iPhone and Android Games with GameMaker" Retrieved June 7, 2013, from http://www.yoyogames.com/docs/designing_successful_iphone_games.pdf
- Nazlia Omar, Syahidah Sufi Haris, Rosilah Hassan, Haslina Arshada, Masura Rahmata, Noor Faridatul Ainun Zainala, Rozli Zulkiflib. 2012. "Automated analysis of exam questions according to bloom's taxonomy." **Procedia - Social and Behavioral Sciences**. 297-303.
- Noor Azli, Nor Azan, Shamsul Bahri. 2008. "Digital Games-based learning for children." **International Symposium on Information Technology (ITSim)**. 1-6.
- Tsung-Li Wang, Ya Fen Tseng. 2011. "Learning effect for students with game-based learning on meta-analysis." **6th International Conference on Computer Science & Education (ICCSE)**. 1291-1295.
- Wen-Chih Chang, Ming-Shun Chung. 2009. "Automatic applying Bloom's taxonomy to classify and analysis the cognition level of English question items." **Joint Conferences on Pervasive Computing (JCPC)**. 727-734.

การยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

THE ADOPTION OF PARENTS IN PROVIDING CHILDREN GRADE 1 USING A TABLET COMPUTER

วีรศักดิ์ ประสพบุญ

นิสิตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail : Beerhero120@gmail.com

ดร.ศรัณย์ธร ศศิธาราแก้ว

อาจารย์ประจำสาขานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่นำไปสู่การยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ โดยใช้ทฤษฎี TAM ประกอบกับการนำการเปิดรับสาร ความรู้ และทัศนคติ เพื่อเข้ามาช่วยในการอธิบายถึงการยอมรับ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 400 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร พร้อมกับใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรในการไปสู่การยอมรับดังวัตถุประสงค์

ผลของการวิจัยพบว่าผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปัจจุบันนี้ได้มีการยอมรับในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ ซึ่งมาจาก ทัศนคติของผู้ปกครอง การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ ส่วนความรู้เกี่ยวกับแท็บเล็ตของผู้ปกครองนั้นมีความสัมพันธ์ในด้านลบกับการยอมรับ ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์นั้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ และการยอมรับของผู้ปกครอง

คำสำคัญ : แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ การยอมรับ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน

ABSTRACT

This study aimed to determine the relationship of the variables that lead to The Adoption of Parent in Providing Children Grade 1 using a Tablet Computer. This Research using theoretical TAM combined with a variable Media exposure, knowledge and attitudes to help in explaining the adoption. Questionnaires were used

to collect data from parents of students in grade 1 in 400 people in Bangkok, with use of the Pearson correlation statistics to determine the relationship of these variables to the conceded purpose.

The results of the study showed that parents of young children in the first grade have been adopted in the first grade children using a tablet computer. From which important parameters such Attitudes of their parents, Perceived benefits, and Perceived ease of use from the first grade children using a tablet computer. The variable knowledge about the tablet 's parents have negative effects on recognition. The exposure media variables on tablet computers that will not affect the knowledge and adoption of their parents.

KEYWORDS: Tablet computer, Adoption, Perceived usefulness, Perceived ease of use

1. บทนำ

เมื่อเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาททางสังคม มนุษย์ทุกเพศทุกวัยจึงต้องแสวงหาความรู้ต่างๆ รอบตัว เพื่อนำมาประกอบการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มต้นในการเรียนรู้ต่อสิ่งรอบๆ ด้านจากประสบการณ์ใหม่ๆ ผู้ปกครองควรผลักดันให้เด็ก และเยาวชนมีความรู้ และมีความคิดอันสร้างสรรค์ (สมพร อินทร์แก้ว และคณะ, 2545) ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีมาเสริมบทบาทเพื่อการเรียนรู้ต่อเด็กจึงเป็นสิ่งที่พบเห็นได้บ่อยนัก โดยเฉพาะแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ได้ถูกนำมาเป็น เครื่องมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การรับความรู้ในสิ่งต่างๆ รอบตัว รวมไปถึงการเสริมสร้างความสนุกสนานรื่นเริง สามารถทำให้เด็กเกิดความรู้สึกหรือรสนิยมในการเรียนรู้ ความสนุกสนาน สามารถเรียนรู้สิ่งที่ประโชชน์บางอย่างได้ด้วยตนเอง แต่ผู้ปกครองจะต้องสอดส่องดูแลสาระเนื้อหาที่อยู่ในแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงควบคุมพฤติกรรมการใช้ แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของเด็กให้เหมาะสม(ชวรส พิศ ชุมคง, 2553) แต่แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ก็ยังส่งผลด้านลบให้กับเด็กได้เช่นกัน หากถูกไปใช้ในเชิงไม่สร้างสรรค์หรือเสพจนเกินขนาดก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจได้ เด็กและเยาวชนจึงเป็นกลุ่มเสี่ยงจากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างมาก เนื่องจากยังขาดแคลนวุฒิภาวะ และการแยกแยะผลกระทบ (พรสุข เกิดสว่าง, 2546)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาจากผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ควบคุมพฤติกรรมของเด็ก และเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับในการให้เด็กได้ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับตัวเด็กมากที่สุด โดยมุ่งเน้นศึกษาผู้ปกครองของเด็กที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 เนื่องจากเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่การศึกษาอย่างเต็มตัว เริ่มต้นแห่งการเรียนรู้สิ่งต่างๆ พร้อมกับก้าวสู่สังคมใหม่ๆ ที่กว้างมากขึ้น เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ดังนั้นเด็กและผู้ปกครองในช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมเป็นจุดหักเหในการที่ริเริ่มนำแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์อันเป็นสื่อใหม่ที่เข้ามามีบทบาทกับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงเหมาะสมในการเก็บข้อมูลเพื่อแสดงผลในการยอมรับเทคโนโลยีนี้ รวมไปถึงการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติส่งผลต่อความคิด และการยอมรับของผู้ปกครองหรือไม่ สามารถเป็นข้อมูลในเบื้องต้นได้ว่าในปัจจุบันการให้เด็กใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์นั้นได้รับประโยชน์และโทษมากหรือน้อยเพียงใด เหมาะสมหรือไม่ที่ให้เด็กประถมในช่วงประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ จนเป็นตัวชี้วัดในแนวทางการส่งเสริมการศึกษาและ

นันทนาการของเด็กประถมให้กับหน่วยงานการศึกษาภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อวางนโยบายในการพัฒนาเด็กไทยในอนาคต

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกประยุกต์ใช้ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model หรือ TAM) ซึ่งมีตัวแปรอันสำคัญได้แก่การรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน (Perceived usefulness) และตัวแปร การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived ease of use) นอกจากนี้ยังได้เพิ่มปัจจัยความรู้ถึงคุณสมบัติของแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ และทัศนคติในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ จากทฤษฎี KAP(Knowledge Attitude Practice)อันเน้นความสำคัญกับตัวแปรที่เป็นผลจากการรับข่าวสาร ซึ่งได้แก่ ความรู้(Knowledge) ทัศนคติ(Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ(Practice) รวมไปถึงปัจจัยการรับข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับ แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์จากทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร ประกอบไปด้วย ซึ่งช่วยในการอธิบายว่าข่าวสารต่างๆ ประเด็นทางสังคม ได้ส่งผลต่อการยอมรับของผู้ปกครองหรือไม่

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยอื่นๆที่สำคัญเกี่ยวกับทฤษฎี TAM เป็นหลักหลายงานวิจัย เพื่อที่ศึกษาผลการวิจัยว่าทฤษฎี TAM นั้นสามารถนำมาใช้เพื่ออธิบายเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีได้หรือไม่ ซึ่งส่วนใหญ่การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานนั้นสามารถนำมาบ่งบอกถึงการยอมรับเทคโนโลยีได้ ดังเช่นงานวิจัยของ การรับรู้และยอมรับศูนย์บริการสารสนเทศชุมชนในชุมชนชนบทไทยของ ศรีชัยธร ศศิธนากรแก้ว (2547) หรืองานวิจัยของ สวิตา ยอดเมือง (2550) ที่วิจัยเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีเครื่องเล่นเพลงดิจิทัล Ipod อันเป็นเทคโนโลยีที่คล้ายกับแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ และงานวิจัยของอุดม เจริญวิวัฒน์กุล (2553) ที่ได้ศึกษา การยอมรับเทคโนโลยี Tablet PC : กรณีศึกษา iPad สำหรับกลุ่มผู้บริโภคที่ใช้งานทางธุรกิจในกรุงเทพมหานคร แต่บางงานวิจัยพบว่าตัวแปรของทฤษฎี TAM นั้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับ ดังงานวิจัยของ Wadie nasri (2555) ที่ได้วิจัยเชิงสำรวจยอมรับใน Facebook ในประเทศ ตูนิเซีย โดยใช้ทฤษฎี TAM นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่ใช้ทฤษฎี KAP และการเปิดรับสาร ในการนำมาสร้างตัวแปรที่บ่งบอกถึงการยอมรับด้วย ดังเช่น ได้ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการยอมรับนวัตกรรมบริการการบริการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านเลเซอร์โซนของ นงนุช พันธุมจินดา (2549) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ ของสุรเชษฐ พิทยาพิบูลพงศ์(2546) เป็นต้น

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

3.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับทัศนคติของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

3.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

3.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

3.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งานกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานครโดยใช้ตารางของ ทาโร ยามาเน่ ณ ความเชื่อมั่น 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ซึ่งได้กลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 400 คน

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เลือกเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองที่มารับบุตรหลานตามโรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนแบบเจาะจงพร้อมกับกำหนดโควตาจำนวนแบบสอบถามตามสัดส่วนของนักเรียนดังนี้ โรงเรียนราชพิชญ์จำนวน 50 แบบสอบถาม โรงเรียนภาษานุสรณ์ จำนวน 45 แบบสอบถาม โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ จำนวน 70 แบบสอบถาม โรงเรียนสายน้ำทิพย์ จำนวน 80 แบบสอบถาม โรงเรียนแม่พระฟาติมา จำนวน 75 แบบสอบถาม และโรงเรียนแสงอรุณ จำนวน 80 แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างแล้วจึงนำมาลงรหัส และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ค่าเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือ สถิติเชิงพรรณนา เป็นการบรรยายข้อมูลโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายในแต่ละตัวแปร และสถิติเชิงอนุมานใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติรูปแบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation)

5. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1. ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน เป็นเพศชายร้อยละ 38.3 (จำนวน 153 คน) เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 (จำนวน 247 คน) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 30-35 ปี (ร้อยละ 28.8) มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 60.3) ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทมากที่สุด (ร้อยละ 29.0) และมีรายได้ส่วนใหญ่ที่ 15,000-25,000 บาท

2. ด้านเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถม 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ พบว่ามีการเปิดรับข่าวสารในระดับปานกลาง โดยมักได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด

3. ด้านความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถม 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ พบว่าผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถม 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับที่มาก

4. ด้านทัศนคติของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ พบว่าผู้ปกครองมีทัศนคติที่เป็นกลาง เกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ทำให้เด็กนั้นเกิดการเรียนรู้

5. ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ พบว่ามีการรับรู้ประโยชน์จากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับมากโดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็ก

6. ด้านการรับรู้ถึงความง่ายจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ พบว่ามีการรับรู้ความง่ายจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ได้ช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวได้สะดวกยิ่งขึ้น

7. ด้านการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครองในปัจจุบันนั้นได้ยอมรับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองโดยทั่วไปควรให้เด็กได้เริ่มหรือทดลองใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

การทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานที่ 1 พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง

สมมุติฐานที่ 2 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง

สมมุติฐานที่ 3 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ ในระดับความสัมพันธ์ที่ -.144 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้ปกครองมีความรู้ในระดับที่มากก่อนข้างไม่ยอมรับกับการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

สมมุติฐานที่ 4 พบว่าทัศนคติการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับความสัมพันธ์ที่ .669 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของผู้ปกครองในเชิงบวกนั้นมีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

สมมุติฐานที่ 5 พบว่าการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับความสัมพันธ์ที่ .704 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แสดงให้เห็นว่าหากผู้ปกครองนั้นมีการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์นั้นมีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับที่มาก

สมมุติฐานที่ 6 พบว่าการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการยอมรับของผู้ปกครองในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับความสัมพันธ์ที่ .748 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แสดงให้เห็นว่าหากผู้ปกครองรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในระดับที่มากเช่นกัน

6. อภิปรายผล

จากผลที่ได้ในงานวิจัยพบว่าในปัจจุบันผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้นค่อนข้างที่ยอมรับแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในฐานะเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมต่อการเรียนรู้ การนันทนาการ รวมไปถึงพัฒนาการทางความคิดแก่เด็ก ซึ่งตัวแปรอื่นสำคัญที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์นั้นมาจาก การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ของ Fred Davis (1989) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีจันทร์ ศศิธร (2547) สวิตา ยอดเมือง (2550) และอุดม เจริญวิวัฒน์กุล (2553) นอกจากนี้ตัวแปรจากทฤษฎี TAM แล้ว ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของผู้ปกครอง ยังมีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของผู้ปกครองเช่นกันสอดคล้องกับ ทฤษฎี KAP ที่ความรู้ และทัศนคตินั้นสามารถนำไปสู่การยอมรับปฏิบัติ และตรงกับงานวิจัยของนางนุช พันธุมจินดา (2549) และ สุรเชษฐ พิทยาพิบูลพงศ์ (2546)

7. ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่าในปัจจุบันผู้ปกครองส่วนมากยอมรับยอมรับแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในฐานะเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ และนันทนาการสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งงานวิจัยนี้สามารถนำไปต่อยอดเพื่อนำไปพัฒนาเครื่องมือสารสนเทศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กชั้นประถมได้ในลำดับต่อไป

2. หน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐและเอกชนสามารถนำตัวแปรทัศนคติที่ดีต่อการให้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ การรับรู้ถึงประโยชน์จากการให้เด็กใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ และความง่ายในการใช้งานจากการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการประชาสัมพันธ์ หรือถ่ายทอดข่าวสารในเชิงความรู้ เพื่อให้ผู้ปกครองยอมรับหรือไม่ยอมรับในการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

3. จากผลและการดำเนินการวิจัย สามารถเห็นได้ว่าสื่อสารสนเทศย่อมมีการพัฒนา และถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และนันทนาการของเด็ก ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลสำคัญในการดูแลเด็กและเลือกสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

8. เอกสารอ้างอิง

- ชวรส พิศ ชุมคง. 2553. “การพัฒนาหลักสูตรอิงเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการศึกษาปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นงนุช พันธุ์จินดา. 2549. “การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการยอมรับนวัตกรรมบริการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านเลเซอร์โซน ของผู้ใช้บริการธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการสื่อสารภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประมะ สดะเวทิน. 2546. **หลักนิเทศศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- พชร แก้วเขียว. 2555. “การยอมรับการใช้อินเทอร์เน็ตบนโทรศัพท์มือถือของวัยรุ่นนมนกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์และสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรสุข เกิดสว่าง และคณะ. 2546. **ผลการสำรวจเด็กไทยกับภัยออนไลน์ กรณีศึกษาประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ECPAT International.
- ศรัณย์ธร ศศิธรนากรแก้ว. 2542 “ การรับรู้และยอมรับศูนย์บริการสารสนเทศชุมชนในชุมชนชนบทไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สวิตา ยอดเมือง. 2550. “แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีเครื่องเล่นเพลงดิจิทัล Ipod ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะนำทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี Technology Acceptance” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรเชษฐ พิทยาพิบูลพงศ์. 2546. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการเรียนแบบออนไลน์(E-learning) ของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร อินทร์แก้ว และคณะ. 2545. **รายงานวิจัย การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ เด็กอายุ 3-5 ปี และ 6-11 ปี**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- อุดม เจริญวิวัฒน์กุล. 2553. “การยอมรับเทคโนโลยี Tablet PC : กรณีศึกษา iPad สำหรับกลุ่มผู้บริโภคที่ใช้งานทางธุรกิจในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Assael Henry. 1998. **Consumer behavior and marketing action**. Ohio: South-Western.
- Davis, F. D. 1989. "Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology". **MIS Quarterly**. No 13(3): 319–340
- Wadie nasri. 2012. “An Exploration of Facebook.Com Adoption in Tunisia Using Technology Acceptance Model (TAM) and Theory of Reasoned Action (TRA)”. **interdisciplinary journal of contemporary research in business**. No 5.

การวิเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
STRATEGIES ANALYSIS OF USING ORDINARY NATIONAL EDUCATIONAL TESTING RESULTS (O-NET) TO DEVELOP STUDENTS' QUALITY OF SCHOOLS IN OFFICE OF THE HIGHER EDUCATION COMMISSION

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล

อาจารย์ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Email : pong_tabo@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษาโดยศึกษาเชิงคุณภาพจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษาโดยศึกษาเชิงคุณภาพจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูกลุ่มเป้าหมาย แบบสังเกตบริบทของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์แบบอุปนัย และการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล นำเสนอข้อมูลในลักษณะของการอุปนัยแบบพรรณนา และพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนมีการประชุมครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้สารสนเทศเกี่ยวกับผลการทดสอบ และทำการวิเคราะห์ลักษณะและรูปแบบของข้อสอบตามตัวชี้วัด เน้นการสอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนให้ข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียนเกี่ยวกับผลการทดสอบ และใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบในการแนะแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อ การสร้างความตระหนัก ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการทดสอบ การให้แรงจูงใจ หรือการเสริมแรงนักเรียน การเตรียมความพร้อมสำหรับการทดสอบเพื่อเสริมความรู้ให้นักเรียน

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน

ABSTRACT

This research objective was to analyze strategies of using ordinary national educational testing results (O-NET) to develop students' quality of schools in office of the higher education commission. This research was a case study research with qualitative study from multi-cases of 3 schools which obtained O-NET results at good level; Patumwan Demonstration School of Srinakharinwirot University, Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School, and, Kasetsart University Laboratory School Center For Educational Research and Development. The research instruments were document analysis form, interview form, and, observation form. The data were analyzed by using content analysis, inductive analysis, comparative data analysis, and were presented by using analytic descriptive. The research findings were 1) administrative management; there was a teachers meeting in each subject to distribute O-NET results information. There was an analysis of item characteristics and patterns. The learning and teaching emphasized an analytic thinking process, 2) learners development; there was a distribution of O-NET results information to students and used it to guide the study in the future. There were the enhancement of students' awareness, motivation, reinforcement and, also, the preparation of students' readiness for testing.

KEYWORDS: Students' quality development, ordinary national educational testing results (O-NET)

บทนำ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยการวัดและประเมินผลทางการศึกษามีประโยชน์หลายประการโดยเฉพาะทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรด ด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา (M.David Miller, Robert L. Linn and Norman E. Gronlund, 2009; Norman E. Gronlund and C. Keith Waugh, 2009; Cecil R. Reynolds, Ronald B. Livingston, Victor Willson, 2009) และหากพิจารณาถึงนโยบายระดับประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ให้ความสำคัญและระบุนิยามการวัดและประเมินผู้เรียนแบ่งออกเป็นระดับ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับชั้นเรียน และทำการประเมินในองค์ประกอบที่แตกต่างกัน และเป็นข้อกำหนดและข้อบังคับที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพและสอดคล้องกับนโยบายและความมุ่งหมายของชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 67 มาตรฐานการเรียนรู้ครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการ

ทดสอบเพื่อ 1) ทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) เพื่อนำผลไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน 4) เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ เพื่อนำไปสู่การประเมินและพัฒนาระบบการจัดการศึกษา การเรียนการสอน และนำผลไปใช้ในการตัดสินใจทางการศึกษา ทั้งในระดับย่อย ๆ ในแต่ละระดับ เช่น ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัดและระดับภาพรวมของชาติ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานในปีการศึกษา 2554 นั้น พบว่า มีมาตรฐานที่ควรปรับปรุงเร่งด่วนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) ซึ่งทำให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้นมีหลายมาตรฐานและเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับกระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษารวมไปถึงหน่วยย่อย ๆ ในชั้นเรียนที่ควรตระหนักถึงวิกฤตการณ์ดังกล่าวในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างแท้จริง

จากการศึกษางานวิจัยนั้น พบว่ามีโครงการวิจัยเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้แก่ 1) การพัฒนาดัชนีชี้วัดสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สถานศึกษาที่มีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีเด่นปีการศึกษา 2552 และ 3) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของเอี่ยมพร หลินเจริญ สิริศักดิ์ อาจิรัช และกิริภา จันทรอินทร์ (2552) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ มีเพียงงานวิจัยบางเรื่องที่ศึกษาในลักษณะของกรณีศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของสุรัช ไวยวรรณจิตร (2552) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา นอกจากนั้นเป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาคูณภาพของแบบทดสอบของแต่ละรายวิชาในแต่ละระดับชั้นอีกจำนวนหลายเรื่อง จากงานวิจัยที่กล่าวในข้างต้นนี้แสดงให้เห็นถึงการได้ข้อค้นพบเชิงสาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่องค์ความรู้ที่ยังขาดอยู่และยังไม่แพร่หลายคือเรื่องของแนวคิด เทคนิค วิธีการและหลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานเป็นฐานในการพัฒนาผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนที่มีผลคะแนนสอบที่ดีในลักษณะการศึกษาเชิงลึกจากพหุกรณีศึกษาโรงเรียนจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 3 โรงเรียนที่มีผลการทดสอบอยู่ในระดับดี ซึ่งมีการบริหารจัดการภายใต้คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ เพื่อเป็นต้นแบบและแนวทางแก่โรงเรียนทั่วไปที่มีปัจจัยและบริบทที่ใกล้เคียงกันนำไปสู่ปฏิบัติทั้งทางการบริหารจัดการเชิงวิชาการ และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิธีการดำเนินวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษาโดยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดีขึ้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยการคัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่หนึ่ง เป็นการศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาคสนามเพื่อกำหนดกรอบในการเก็บและรวบรวมข้อมูลได้อย่างชัดเจน และสามารถเลือกกรณีศึกษาที่เหมาะสม โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา การนำผลการทดสอบทางการศึกษาด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำมากำหนดกรอบในการสังเกตและแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นคือตัวผู้วิจัยและแบบวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียนแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูกลุ่มเป้าหมาย แบบสังเกตบริบทของโรงเรียน โดยผ่านความเห็นชอบและตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระจากผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่สอง การศึกษาภาคสนามโดยผู้วิจัยได้กำหนดแผนในการศึกษาภาคสนาม ระยะเวลาดำเนินการศึกษา และแผนการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้การลงภาคสนามเกิดประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนครอบคลุม และเพื่อตอบปัญหาวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ทั้งอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการ โดยเก็บข้อมูลกับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูผู้สอนประจำวิชา และบุคคลที่เกี่ยวข้องในช่วงเดือนธันวาคม 2555-มกราคม 2556

ระยะที่สาม การจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ออกจากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเน้นเนื้อหาที่อิงกรอบแนวคิดการวิจัย การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุปใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัยรวมถึงการจำแนกชนิดและการเปรียบเทียบข้อมูลและนำเสนอรายงานการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

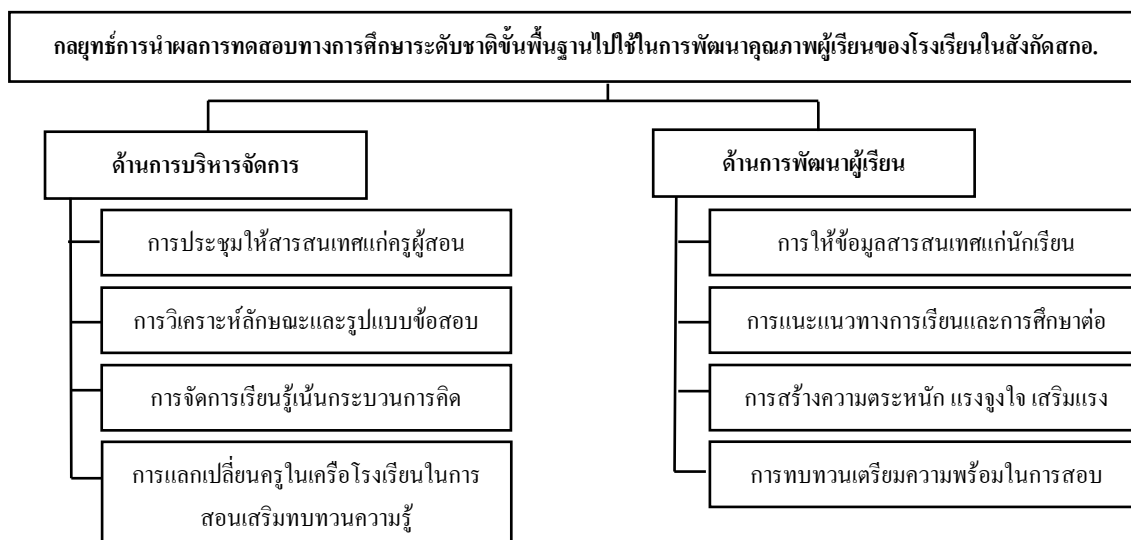
กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนมีการประชุมครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้สารสนเทศเกี่ยวกับผลการทดสอบ และทำการวิเคราะห์ลักษณะและรูปแบบของข้อสอบ

ตามตัวชี้วัด นอกจากนี้โรงเรียนในสังกัดนี้ได้นำนโยบายที่เน้นกระบวนการคิด โดยเฉพาะกระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และนำไปใช้ในการเรียนรวมถึงการทดสอบได้ และในบางโรงเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ เช่น โรงเรียนในเครือ หรือการเชิญอาจารย์พิเศษเพื่อทบทวนบทเรียนให้กับนักเรียนในการเตรียมความพร้อมสำหรับการทดสอบ และ 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนให้ข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียนเกี่ยวกับผลการทดสอบ และใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบในการแนะแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อ นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้สร้างความตระหนัก ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการทดสอบ การให้แรงจูงใจ หรือการเสริมแรงนักเรียน และโรงเรียนส่วนใหญ่ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน โดยมีการจัดชั่วโมงทบทวนประจำสัปดาห์ตลอดปีการศึกษา หรือในภาคเรียนที่ 2 เพิ่มเสริมเติมเต็มความรู้ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแสดงดังตารางที่ 1 และภาพประกอบที่ 1

ตารางที่ 1 กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

โรงเรียน	กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
สาธิตมศวปทุมวัน	1) การประชุมชี้แจงผลการทดสอบ O-NET ในส่วนของฝ่ายวิชาการและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม โดยสอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ O-NET ในชั้นเรียน รวมถึงใช้วิธีการสอนแบบ E-Learning 3) นำผล O-NET ใช้เป็นเงื่อนไขในการเลื่อนชั้นหรือการรับเข้าศึกษาต่อ 4) สร้างความตระหนักในการสอบ O-NET แก่ผู้เรียน โดยชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET ทั้งต่อตนเองและต่อโรงเรียน 5) เพิ่มประสิทธิภาพการแนะแนวเพื่อการพัฒนาตนเอง
สาธิตมศวประสานมิตร	1) จัดประชุมครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET 2) จัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เน้นการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ 3) การแลกเปลี่ยนครูในการติว O-NET กับโรงเรียนในเครือ 4) ใช้เป็นเงื่อนไขในการเลือกแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4
สาธิตเกษตราฯ	1) การชี้แจงและวางแผนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การพัฒนาการจัดการสอนตามรูปแบบและแนวทางของโรงเรียน

ภาพประกอบที่ 1 กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานชั่วคราวจากการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

กลยุทธ์ด้านที่หนึ่ง : การบริหารจัดการ

1. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ทราบผลการศึกษาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมถึงรายตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (มปป.) ที่ได้นำเสนอการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยผู้บริหารต้องพิจารณาค่าสถิติในทุกกลุ่มสาระวิชาและแยกย่อยรายมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับธัญญา เถลิมนรินทร์ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยและพบว่าปัจจัยสนับสนุนให้เกิดกระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ทัศนคติของผู้บริหาร ความร่วมมือของครู
2. การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรฯ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อสอบ แนวโน้มและทิศทางของการออกข้อสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มปป.) ที่ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยให้มีการวิเคราะห์ผลคะแนนย้อนหลัง 3 ปี เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดควรพัฒนาเร่งด่วน โดยเฉพาะมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่นักเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือน้อยมาก มาวางแผนปรับปรุงแก้ไขต่อไป
3. การจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนเน้นเรื่องของการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นพิเศษ เพื่อเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มปป.) ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยการปรับวิธีการ

จัดการเรียนรู้ของครู มุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร รวมถึงการสร้าง ความคุ้นเคยการทำข้อสอบรูปแบบที่เน้นการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของภาวิณี พงษ์ไธสง (2551) ที่พบว่า ตัวแปรปัจจัยสำคัญด้านการคิดส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ในระดับสูง ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านการคิด แบบวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดตัดสินใจ เชาวน์ปัญญา และจิตพิสัย

กลยุทธ์ด้านที่สอง : การพัฒนานักเรียน

การสร้างความตระหนักแก่นักเรียน โรงเรียนได้เน้นย้ำให้นักเรียนทำข้อสอบอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ และเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้นักเรียนในการทดสอบอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มพป.) ที่ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยให้มีการสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ในการทดสอบให้ เป็นไปตามศักยภาพที่เป็นจริง และสอดคล้องกับมินตรา สิงหนาค (2552) ได้ทำการวิจัยพบว่าตัวแปรส่งผ่านที่มี ผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน เจตคติทางการ เรียน และการเห็นคุณค่าในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ทราบผลการศึกษานในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมถึงรายตัวชี้วัดและวิเคราะห์ ผลคะแนน O-NET เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดควรพัฒนาเร่งด่วน วางแผนปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การปรับปรุงและพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผล การทดสอบอาจเป็นในรูปแบบของโครงการส่งเสริมหรือยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. โรงเรียนควรชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่นักเรียน รวมถึงการแนะแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่ นักเรียนในการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปรวมถึงการสร้าง ความเข้าใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ในการทดสอบให้ เป็นไปตามศักยภาพที่เป็นจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน ควรดำเนินการวิจัยเชิงนโยบายเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบนฐานของกลยุทธ์ จากงานวิจัยนี้ผู้การนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นหลักและแนวทางเดียวกัน แต่อาจยืดหยุ่นตามศักยภาพและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน

2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการนำเสนอกลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากพหุกรณีศึกษาเป็น โรงเรียนที่มีผลการทดสอบในระดับที่ดี การวิจัยต่อยอดควร เป็นไปในลักษณะการศึกษาผลการนำผลกลยุทธ์ไปใช้กับกลุ่มโรงเรียนที่มีผลการทดสอบในระดับปานกลางและ

ผลการทดสอบในระดับน้อย เพื่อศึกษาความสำเร็จ ความเป็นไปได้ หรือปัจจัยแทรกซ้อนและสภาพปัญหา
อุปสรรคจากการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวเพื่อปรับให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อไป

รายการอ้างอิง

- ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, สถาบัน (องค์การมหาชน). (2551). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเล่มที่ 1 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน*.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- ทดสอบทางการศึกษา, สำนัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *มาตรฐานที่ควรปรับปรุง
เร่งด่วนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ในภาพรวม
ของสังกัด) จากการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2554*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ทดสอบทางการศึกษา, สำนัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *โครงการวิจัย: การนำผลการ
ประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน .
- ชันษา เฉลิมวรรณ. (2553). *การศึกษากระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยของโรงเรียนประถมศึกษา: พหุกรณี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท*. วิทยาลัย
สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิณี พุ่มไธสง. (2551). *ปัจจัยด้านความสามารถทางการคิด เชาวน์ปัญญา และจิตพิสัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มินตรา สิงหนาค. (2552). *อิทธิพลของกระบวนการครอบครัวและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สาโรจน์ เทียนใส. (2552). *การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็น
เลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพ
ผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัช ไวยวรรณจิตร. (2552). *การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- เอี่ยมพร หลินเจริญ สิริศักดิ์ อาจวิชัย และภิรตา จันทรอินทร์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการ
ทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ*. สถาบันทดสอบ
ทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

Gronlund, N. E. & Waugh, C. K. (2009). *Assessment of Student Achievement*. 9th edition. Columbus:

PEARSON.

Miller, M. D., Linn, Robert L., Gronlund, N. E. (2009). *Measurement and Assessment in Teaching*.

Upper Saddle River, N.J. Merrill/Pearson.

Reynolds, C. R., Livingston, R. B. & Willson, V. (2009). *Measurement and Assessment in Education*.

Upper Saddle River, N.J. Pearson.

**การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ
การเรียนการสอนวิชาการบัญชีการเงินของมหาวิทยาลัยศรีปทุม**
**The Expectation and Satisfaction of undergraduate students. On the teaching of
Financial Accounting for Sripatum University**

รณิดา คงเขตวนิช

อาจารย์ที่ปรึกษาภาคเสาร์-อาทิตย์ คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : Lamida.ko@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคาดหวังและความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการบัญชีการเงิน ปีการศึกษา 2/2555 จำนวน 227 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลของงานวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด และเป็นนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานมากที่สุด นักศึกษามีความคาดหวังต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการดำเนินการสอนของอาจารย์ (เทคนิคการสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมานักศึกษามีความคาดหวังด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอน และสิ่งที่คาดหวังน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในสัดส่วนที่เท่ากัน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการดำเนินการสอนของอาจารย์ (เทคนิคการสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมานักศึกษามีความพึงพอใจด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านคุณภาพการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชา สิ่งที่นักศึกษาพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอน เมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีสาขาต่างกัน มีความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงินไม่แตกต่างกัน และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงินของมหาวิทยาลัยศรีปทุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ ความคาดหวัง บัญชีการเงิน การเรียนการสอน

ABSTRACT

The objective of the study were to examine the quality and the learning result involvement, the expectation and the satisfaction to the instruction of Financial Accounting of bachelor's degree students, Sripatum University. A sample was selected from 227 students who enrolled in Financial Accounting, second semester, academic year 2012 and the questionnaires were used to be the research tool. The findings indicated that there were more male respondents than female that mostly studying in the 1st year and generally studying in Logistics and Supply Chain Management major. The students expect to the instruction of Financial Accounting, Sripatum University overall in high level, mostly was in the instructor's operation: teaching techniques and learning activities, secondary the student expect in the advantage from the instruction and the equally lowest expectation were 2 topics : 1)instructional quality and subject description 2)teaching aid. The students satisfy with the instruction of Financial Accounting, Sripatum University overall in high level. Mostly was in the instructor's operation: teaching techniques and learning activities, secondary the student satisfy with : 1) instructional quality and subject description 2) teaching aid. And the lowest satisfaction was the advantage from the instruction. From the statistical hypothesis testing was found that the bachelor's degree students who were different major but had the same opinions and expectation to the instruction of Financial Accounting. And the satisfaction with Financial Accounting, Sripatum University was statistically significant difference at 0.05 level.

KEYWORD: satisfaction Expectation Financial Accounting Instruction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญของการบัญชีการเงิน คือเป็นแหล่งข้อมูลของธุรกิจที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปของธุรกิจ ข้อมูลทางการเงิน จึงมีความสำคัญและประโยชน์หลายประการ อาทิเช่น ช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุมรักษาสินทรัพย์ของกิจการได้ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการ ในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่งว่า ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา กิจการมีกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเท่าใด ช่วยให้ทราบฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งว่า กิจการมีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ซึ่งเป็นส่วนของเจ้าของกิจการเป็นจำนวนเท่าใด การทำบัญชีการเงินเป็นการรวบรวมสถิติอย่างหนึ่งที่ช่วยในการบริหารงาน และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงาน และควบคุมกิจการให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย เพื่อบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลัง และจำแนกตามประเภทของรายการค้า เพื่อให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการทำบัญชีการเงินของกิจการต่าง ๆ

เนื่องจากวิชาการบัญชีการเงิน เป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญวิชาหนึ่งของหลักสูตรสาขาวิชาการบัญชีและหลักสูตรอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เช่น สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เป็นต้น ดังนั้น วิชาการบัญชีการเงิน จึงถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีนักศึกษาที่ทำการศึกษเป็นจำนวนมากแต่ยังไม่มีการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาการบัญชีการเงิน จึงไม่สามารถทราบถึงความต้องการของนักศึกษา และตลาดแรงงาน เพื่อให้สถาบันผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อออกไปรับใช้สังคมต่อไป

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาการบัญชีการเงิน ของมหาวิทยาลัย ศรีปทุม ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาการบัญชีการเงิน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการบัญชีการเงิน ของนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการบัญชีการเงิน ของนักศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการบัญชีการเงิน ของนักศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาแตกต่างกัน

สมมติฐาน

1. ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการบัญชีการเงิน ของนักศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาต่างกัน มีค่าแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการบัญชีการเงิน ของนักศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาต่างกัน มีค่าแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงความคิดเห็นและความคาดหวังในด้านต่าง ๆ รวมทั้งระดับความพึงพอใจที่มีต่อวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรของวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อนักศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ทฤษฎีความคาดหวัง หมายถึง การที่บุคคลหนึ่ง จะทุ่มเทในกายทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ขึ้นอยู่กับการประเมินว่าตนเองจะทำได้หรือไม่ได้ ผลที่ได้รับจะเป็นอะไรและคุ้มค่าหรือไม่กับการทุ่มเทไป ซึ่งจะต้องมีแรงจูงใจที่เกิดจากตัวบุคคลเอง โดยเกิดจากความคิดของตัวบุคคลที่จะตั้งความคาดหวังในสิ่งที่กระทำนั้น ๆ และความคาดหวังนั้นจะเป็นไปตามค่านิยมของตนเอง เพื่อจะทำให้บุคคลพยายามที่จะทำสิ่งนั้นให้ได้ ซึ่งแนวทางที่จะสร้างแรงจูงใจให้บุคคลพยายามทำสิ่งนั้น คือการสร้าง ความคาดหวัง การให้บุคคลตระหนักในค่านิยมต่องาน การให้บุคคลใช้ความพยายามในการเสริมสร้างความสามารถในการทำงาน และการช่วยให้บุคคลเข้าใจบทบาทของตนเองในงานนั้นๆ

แต่ก็ต้องอาศัยทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีความพึงพอใจ ประกอบกัน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดความคาดหวังของบุคคลนั้นๆ

ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีปทุม กลุ่มรายวิชาที่เป็นพื้นฐานเฉพาะด้าน ซึ่งนักศึกษาต้องไปเรียนในคณะอื่น เช่น วิชาการบัญชีเงิน (Financial Accounting) จัดสอนโดยคณาจารย์คณะบัญชี ซึ่งได้กำหนดให้นักศึกษาคณะอื่นๆ ศึกษาถึงหลักและวิธีการโดยละเอียดเกี่ยวกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และประโยชน์ของข้อมูลการบัญชี แม้บทการบัญชี และมาตรฐานการบัญชี การวิเคราะห์รายการทางธุรกิจที่มีผลต่อสมการบัญชีและวงจรบัญชีธุรกิจการบริการและธุรกิจซื้อขายสินค้า รายการต่างๆ ที่มีอยู่ในงบการเงิน เพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้น

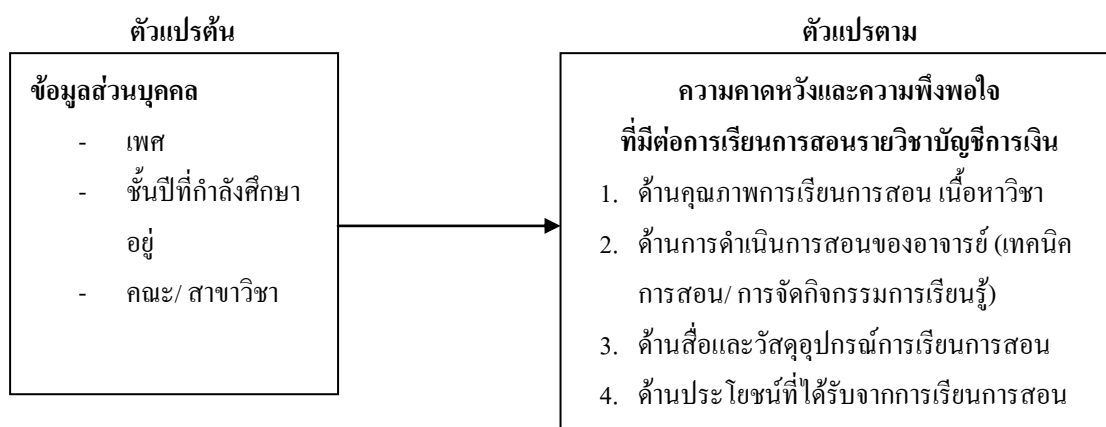
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชวนิชย์ พงศาพิชญ์, นพคุณ สุขสถาน, วิมล เหมือนคิด และ สุนทรี ศักดิ์ศรี. (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่านักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.6 ศึกษาในหลักสูตร 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.7 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 54.7 เป็นนักศึกษาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศคิดเป็นร้อยละ 10.7 ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์คิดเป็นร้อยละ 36.8 และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษา ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คิดเป็นร้อยละ 84.7 ส่วนประเภทกิจกรรมบูรณาการที่นักศึกษาเลือกทำมากที่สุด ได้แก่กิจกรรมบูรณาการประเภทบำเพ็ญประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 64.5

2. จากการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับสูง แล้วมีความพึงพอใจด้านผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล ด้านสถานที่และสัทธิศานุภาพ และด้านรูปแบบกิจกรรมบูรณาการอยู่ในระดับสูงทุกด้าน

3. จากการเปรียบเทียบลักษณะบุคคลกับความพึงพอใจของนักศึกษา สรุปได้ว่านักศึกษาที่ศึกษาในภาควิชาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน แบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ขอบเขตงานวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในปีการศึกษา 2/2555 และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบัญชีการเงิน ปีการศึกษา 2/2555 กลุ่มที่ 3, กลุ่มที่ 5 และ กลุ่มที่ 7 มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 227 คน

การรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากแบบสอบถามด้วยวิธีแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างในชั้นเรียน การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยจะกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการตอบคำถามลงในแบบสอบถาม และทำการชี้แจงด้วยวาจา เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจในแบบสอบถามที่ตรงกัน เพื่อให้การตอบแบบสอบถามเป็นไปด้วยความถูกต้องครบถ้วน และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะสาขาวิชา

ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

- ด้านการดำเนินการสอนของอาจารย์ (เทคนิคการสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้)
- ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
- ด้านคุณภาพการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา
- ด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) สำหรับวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา โดยแสดงการวัดในรูปค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) กระบวนการทดสอบว่าความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลหนึ่งๆ จะมีผลทำให้ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเรียนต่างกันหรือไม่ และใช้วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ สถิติทดสอบที (T-Test) และสถิติทดสอบเอฟ F-test (ANOVA) โดยการทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษา

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด และเป็นนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานมากที่สุด นักศึกษามีความคาดหวังต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการดำเนินการสอนของอาจารย์ (เทคนิคการสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามีความคาดหวังด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการ

สอน และสิ่งที่คาดหวังน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอนในสัดส่วนที่เท่ากัน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนรายวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัย ศรีปทุมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการดำเนินการ สอนของอาจารย์ (เทคนิคการสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมานักศึกษามีความพึง พึงพอใจด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านคุณภาพการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชา สิ่งที่นักศึกษามี พึงพอใจน้อยที่สุดคือด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอน

อภิปรายผล

นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีสาขาต่างกัน มีความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการเรียนการสอนวิชา บัญชีการเงินไม่แตกต่างกันในภาพรวม สอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวัง ของ Vroom (ที่มา วินัย เพชรช่วย, 2551) ให้ความหมายของความคาดหวัง ไว้ว่า การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะทุ่มเทในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ขึ้นอยู่กับ การประเมินว่าตนเองทำได้หรือไม่ ผลที่ได้รับจะเป็นอะไรและคุ้มค่าหรือไม่กับการที่ทุ่มเทไป โดยต้องมีแรงจูงใจ ที่เกิดจากตัวบุคคลเอง บุคคลแต่ละคนมีความคาดหวังที่ไม่แตกต่างกัน นั่นคือมีความคาดหวังในแต่ละเรื่อง และ ทำการทดสอบนักศึกษาที่อยู่สาขาวิชาการจัดการและสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และอู่ยานมีความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาบัญชีการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เพราะนักศึกษาในบาง สาขาวิชามีสภาพความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปจึงทำให้ความคิดเห็นต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารกิ จุลแก้ว (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการเรียนการสอนโปรแกรมวิชา คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกันระหว่างนักศึกษา สาขาวิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และงานวิจัยของ ชวนิชย์ พงศาพิชน์, นพคุณ สุขสถาน, วิมล เหมือนคิด และสุนทรี ศักดิ์ศรี. (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ : กรณีศึกษามนุษย์สัมพันธ์ พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในภาควิชา แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน แบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และนักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะนักศึกษาในบางสาขาวิชามีสภาพความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ซึ่ง Feidmen อ้างถึงใน จำลอง ดิษขณิข (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้ของ บุคคลกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ ความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการดำเนินการสอนของอาจารย์ (เทคนิค การสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้) สูงมาก ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมเทคนิคการสอน และมีกิจกรรมในห้องเรียนเพิ่มขึ้น
2. ด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนควรมี การจัดเนื้อหาในบทเรียนให้นักศึกษาเห็นถึงการนำเอาไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากการศึกษาทราบถึงความคิดเห็นและความคาดหวังในด้านต่าง ๆ รวมทั้งระดับความพึงพอใจที่มีต่อวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรของวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อนักศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สารทิ จุลแก้ว, 2552. ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการเรียนการสอนโปรแกรมวิชา คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จันทร์ทรา เจียรณชัย (2552) ผลของการสอบภาษาอังกฤษบูรณาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ ต่อความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
- จำลอง ดิษขณวิช. (2544). *จิตวิทยาของความดับทุกข์*. เชียงใหม่ : กลางเวียงการพิมพ์.
- ชวนิช พงศาพิชญ์, นพคุณ สุขสถาน, วิมล เหมือนคิด และ สุนทรี ศักดิ์ศรี. (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการเรียน การสอนแบบบูรณาการ : กรณีศึกษามนุษย์สัมพันธ์.
- วินัย เพชรช่วย. (2551). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เริงชัย หมื่นชนะ. (2543). *มนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลในสังคม*. ในวินัย เพชรช่วย และคณะ. *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. หน้า 123-135.

**การศึกษาประสิทธิภาพการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน
วิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
พุทธศักราช 2546**

**A STUDY OF LEARNING EFFICACY USED DOCUMENTATION
CNC PROGRAMMING COURSES (3102-2002) DIPLOMA CURRICULUM
2546 AD.**

ชูบุญเย็น คุปตะนาวิน

ครู คศ. 2 วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์

E-mail : choobunyenk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย เอกสารประกอบการเรียนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินเอกสารประกอบการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน แบบสังเกต และแบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ สาขาวิชาเทคนิคการผลิต ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง ผลการทดลอง พบว่า เอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพร้อยละ 80.50/82.64 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน คะแนนที่เฉลี่ยก่อนเรียน และหลังเรียน เท่ากับ 12.50/87.50 ค่าความแตกต่าง 19.52 คิดเป็นร้อยละ 48.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 20 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนวิชา มีค่าเฉลี่ยรวม 4.12 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

คำสำคัญ : เอกสารประกอบการเรียนการสอน วิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความพึงพอใจ

ABSTRACT

This research aims to study effectiveness in teaching, study learning progress of student and study learning satisfaction used teaching materials CNC program (3102-2002) Course of Diploma Curriculum 2546 AD. The research employ: teaching Documentation, Pre- test and post-test examination, achievement

examination, documentation Readings for adviser evaluation form learning satisfaction form of students, work sheet and exercise. The research conducted 28 students who were studying in the first year of high vocational education in field of Production Technology in Automotive Industry Technical College and was selected by purposive sampling which used experimental research methodology. The result of research revealed that efficiency of teaching documentation were 80.50/82.64 percent which were higher than a predetermined threshold of 80/80. Learning achievement by used teaching documentation pre-test and post-test were average scores 12.50/87.50 which were different 19.52 percent that improved to be 48.50 percent. It was higher than the predetermined threshold of 20 percent and the students were satisfied with the teaching materials which have an average overall satisfaction 4.12 which was high level.

KEYWORDS: Teaching documentation, CNC programming course (3102-2002), Learning achievement, Satisfaction.

1. บทนำ

เพื่อให้คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ และพร้อมเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555–2559) ในขณะที่เครื่องจักรกล CNC (Computer Numerical Control) มีบทบาทที่สำคัญต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นที่นิยมนำมาใช้งานในอุตสาหกรรมต่างๆ (เทคโนโลยี CNC, 2544) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างเทคนิคการผลิต สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้บรรจุวิชาที่เกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยีซีเอ็นซี ได้แก่ 1. โปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002) และ 2. งานเครื่องมือกล ซีเอ็นซี (3102-2003)

ผู้วิจัยประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีซีเอ็นซี (3102-2002) ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ผู้สอนในรายวิชาช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องประสบ ได้แก่ 1. แบบเรียน และเอกสารการเรียนการสอนมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ 2. เนื้อหาความรู้เอกสารประกอบการเรียนการสอนไม่ทันสมัย ไม่ครอบคลุมหลักสูตรรายวิชา 3. สื่อการเรียนการสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมจำลองการทำงานด้านซีเอ็นซียังไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ในส่วนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ก็ยังขาดแคลน และไม่ทันสมัย 4. สื่อการเรียนการสอนมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอน และ 5. คู่มือ และเอกสารที่ใช้สอนส่วนมากเป็นหนังสือภาษาอังกฤษ นักศึกษามีความรู้สึกลำบากต่อการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้วิจัยเลือกที่จะสร้างเอกสารประกอบการเรียน วิชาเทคโนโลยี ซีเอ็นซี (3102-2002) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และอุปสรรคในการเรียนการสอนของ สมชาย วงษ์คล้าย (2529) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูช่างอุตสาหกรรม ที่ทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ พบว่า ครูช่างอุตสาหกรรมมีปัญหาต่างๆ โดยส่วนรวมในระดับปานกลางทั้งหมวดวิชาทฤษฎีช่างและปฏิบัติงานช่าง คือ การเตรียมการสอน ปัญหาการใช้วัสดุในการสอน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกวิธี และเทคนิคการสอน การผลิต และการใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา พิสิฐ และธีรพล (2529) กล่าวว่าไว้ว่าการเรียนการสอนวิชาเทคนิค มีปัญหาเกิดจาก 2 สาเหตุหลัก คือ คุณภาพของหลักสูตรที่ไม่มีการทดลองใช้ หรือประเมินผลที่ดี และถูกต้อง และการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนมากแล้วครูผู้สอนจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ขาดอุปกรณ์ช่วยสอน โดยเฉพาะเนื้อหาวิชาภาคปฏิบัติที่ต้องให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติงานจริงๆ

แนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาช่างอุตสาหกรรม ปรากฏในงานวิจัยของ เชิดศักดิ์ และสมชาย (2547) ได้พัฒนาชุดการสอนวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ รหัสวิชา 2100-1003 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสอบถาม สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา และด้านเทคนิควิธีการ ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 81.75/80.83 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ใช้ชุดการสอน สูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.78) สรุปได้ว่า ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ดี สมศักดิ์ ภาณุสุวรรณ (2546) ได้สร้าง และหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาเครื่องกลไฟฟ้า 3 (3104-2201) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง ชุดการสอนที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คู่มือครู และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งคู่มือครูประกอบด้วย แผนการสอน ใบเนื้อหา แบบทดสอบท้ายบทเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยชุดสาธิต แผ่นใส และการนำเสนอด้วย PowerPoint ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนวิชาเครื่องกลไฟฟ้า 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.84/80.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ชัยยศ คำมี (2548) ได้สร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาการวิเคราะห์วงจรไฟฟ้า 3 (5573102) ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ใบเนื้อหา ใบทดสอบและสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชุดการสอนมีค่า 80.944/81.732 และผลการเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาที่ใช้ชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนวิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002)
- 3.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน
- 3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน

4. สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. วิธีการดำเนินวิจัย

4.1 ขอบเขตของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินเอกสารประกอบการเรียน แบบประเมินความสอดคล้องข้อสอบกับวัตถุประสงค์ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ใบสั่งงาน และแบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคนิคการผลิต สาขางานเครื่องมือกล วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ที่ลงทะเบียนวิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 28 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มแบบเจาะจง ดำเนินการทดลองในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 รวมเวลา 6 เดือน

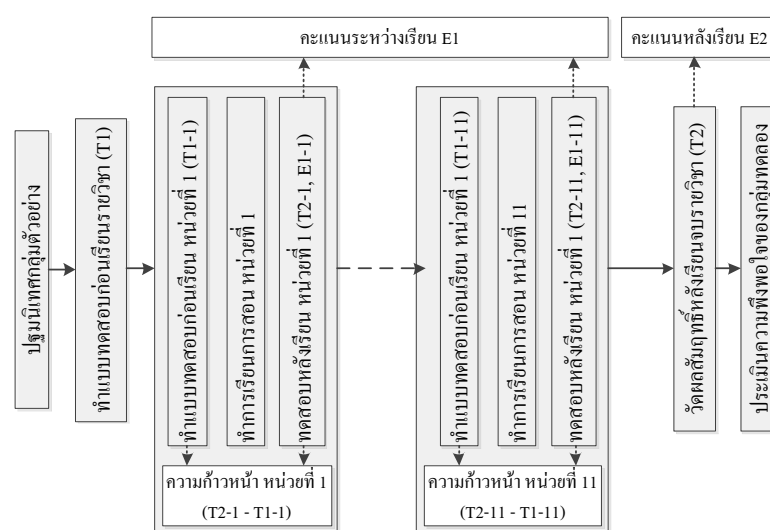
4.2 การดำเนินงานวิจัย

4.2.1 ศึกษาและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัย หรือตัวแปร และขอบเขตของปัญหาอย่างละเอียด เพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง จากนั้นทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวทางแก้ไขปัญห จากนั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือตรวจสอบความเหมาะสม และหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

4.2.2 ดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวโดยการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ภาพประกอบ 1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียนทั้งรายวิชา T1
2. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 1 เก็บคะแนนหน่วยที่ 1 (T1-1)
3. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน โดยใช้เอกสารประกอบการสอน และสื่อการสอนหน่วยที่ 1 ที่สร้างขึ้น
4. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 1 โดยเก็บคะแนนผลการเรียนหลังเรียนหน่วยที่ 1 (T2-1) ซึ่งเป็นคะแนนระหว่างเรียนหน่วยที่ 1 (E1-1) ที่รวมคะแนนพฤติกรรมด้วย
5. ดำเนินการสอนหน่วยที่ 2 ถึง 11 โดยให้ดำเนินการตามข้อ 2 ถึง 4
6. รวบรวมคะแนนผลการเรียนหลังเรียนทุกหน่วย E1 ซึ่งเป็นคะแนนระหว่างเรียนทุกหน่วย (T2-1 ถึง T2-11) และ(E1-1 ถึง E1-11)
7. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียนจบรายวิชา เพื่อเก็บคะแนนหลังเรียน T2 ซึ่งเป็นคะแนนหลังเรียนทั้งรายวิชา E2 ที่รวมคะแนนพฤติกรรมด้วย
8. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

4.2.3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบ ได้แก่

- เปรียบเทียบคะแนนระหว่างเรียน และหลังเรียน E1/E2 รายวิชาด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน T1/T2 รายวิชาด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย Z-score T- score และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- หาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนจบรายวิชา ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพ E1/E2 เอกสารประกอบการเรียนวิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002)

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากการทดสอบความรู้ระหว่างเรียน และหลังเรียน

คะแนน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
ร้อยละ	87.50	82.64

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน พบว่า มีประสิทธิภาพ 80.50/82.64 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

5.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน T1/T2 ใช้เอกสารวิชาโปรแกรมซีเอ็นซี (3102-2002)

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยการทดสอบค่า (T-test)

การทดสอบ	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนทีเฉลี่ย	ความแตกต่างคะแนนทีเฉลี่ย	ร้อยละ
ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)	12.50	40.25	19.52	48.50
ทดสอบหลังเรียน (Post-Test)	87.50	59.76		

จากตาราง 2 ผลคะแนนสอบเฉลี่ยหลังเรียนเฉลี่ย 87.50 สูงกว่าผลคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียนเฉลี่ย 12.50 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยเอกสารที่สร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นร้อยละ 48.50

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การสอนในเอกสารประกอบการสอน	4.25	0.75	มาก
2	เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย	4.43	0.69	มาก
3	การนำเสนอเนื้อหา มีลำดับขั้นตอนชัดเจน	4.11	0.63	มาก
4	ปริมาณของเนื้อหาแต่ละหน่วยมีความเหมาะสม	4.14	0.59	มาก
5	ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4.14	0.76	มาก
6	ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนและอ่านง่าย	4.00	0.77	มาก
7	มีภาพประกอบชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.50	0.64	มากที่สุด
8	ความประณีตสวยงาม	4.00	0.77	มาก
9	รูปภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา	4.50	0.64	มากที่สุด
10	คำถาม และคำตอบมีความชัดเจน	3.75	0.80	มาก
11	จำนวนแบบทดสอบมีความเหมาะสม	3.82	0.77	มาก
12	แบบฝึกหัด ใบงาน และแบบทดสอบมีคำสั่งชัดเจน	3.96	0.88	มาก
13	มีความยากง่ายเหมาะสม	3.93	0.81	มาก
14	เวลาในการทำใบงานมีความเหมาะสม	3.89	0.79	มาก
15	แบบฝึกหัดและใบงานช่วยให้เข้าใจบทเรียน	3.89	0.79	มาก
16	คุณภาพของเอกสารประกอบการสอนในภาพรวม	4.54	0.51	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.12	0.76	มาก

จากตาราง 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ออกสารประกอบการเรียน อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยรวม 4.12 ซึ่งคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.54 รายการประเมินที่ค่ามากที่สุด ได้แก่ มีภาพประกอบชัดเจนและเข้าใจง่าย รูปภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา ค่าเฉลี่ย 4.50 เท่ากัน

6. อภิปรายผล

เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นราธิป มีศาสตร์ (2549) ได้สร้างชุดการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบ และวิเคราะห์วงจร หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เช่นเดียวกับบรมชัย วัฒนจำเริญกิจ (2550) ได้สร้างชุดการสอนวิชางานเครื่องมือกลเบื้องต้น เรื่อง เครื่องเจียรไนลับคมตัด พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าเอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมซีเอ็นซีที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 48.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันดี ภูริสมิ (2550) ที่สร้างชุดการสอนวิชางานเครื่องมือกลเบื้องต้น เรื่องงานกัด พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของนราธิป มีศาสตร์ (2549) ได้สร้างชุดการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบ และวิเคราะห์วงจร หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น 61.06 แสดงว่าเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผู้เรียนมีความพึงพอใจการใช้ออกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ เชิดศักดิ์ และ สมชาย (2547) ได้พัฒนาชุดการสอนวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ รหัสวิชา 2100-1003 ที่พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอนโดยใช้ออกสารประกอบการสอน และการสอนแบบปกติ

7.2 ควรพัฒนาเนื้อหาการสอน สื่อการสอน และแบบฝึกหัด ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้โดยสะดวก

8. รายการอ้างอิง

ชัยยศ คำมี. 2548. “การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาการวิเคราะห์วงจรไฟฟ้า 3 (5573102) ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เชิดศักดิ์ ศรีผ่องงาม และสมชาย อินทร์ปรานต์. 2547. “การพัฒนาชุดการสอนวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ รหัสวิชา 2100-1003 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546) กระทรวงศึกษาธิการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

นราธิป มีศาสตร์. 2549. “การพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบและวิเคราะห์วงจร หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

พิสิฐ เมธากัทร และธีระพล เมธิกุล. 2529. **ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

รณชัย วัฒนจำเริญกิจ. 2550. “ชุดการสอนวิชางานเครื่องมือกลเบื้องต้น เรื่อง เครื่องเจียรไนลับคมตัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วันดี ภู่วัฒน์. 2550. “ชุดการสอนวิชางานเครื่องมือกลเบื้องต้น เรื่องงานกัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

สมชาย วงษ์คล้าย. 2529. “สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูช่างอุตสาหกรรม ที่ทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สมศักดิ์ ภาณุสุวัฒน์. 2546. “การสร้าง และหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาเครื่องกลไฟฟ้า 3 (3104-2201) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559).**

สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสถาบันคั่นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางอุตสาหกรรม. 2544. **เทคโนโลยี CNC การโปรแกรมและการใช้งานสำหรับเครื่องกลึงและเครื่องกัด**. คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สุราษฎร์ พรหมจันทร์. 2550. **ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค**. ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคนิคการผลิต สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

**การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชา ACT102
หลักการบัญชีขั้นต้น 2 สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม**

**COMPARISON THE LEARNING ACHIEVEMENT OF STUDENTS
BETWEEN GRADUATED IN THE VOCATIONAL CERIFICATE LEVEL
AND HIGH SCHOOL EDUCATION LEVEL IN ACT102 PRINCIPLES OF
ACCOUNTING 2 IN DEPARTMENT OF ACCOUNTING, FACULTY OF
ACCOUNTING, SRIPATUM UNIVERSITY**

จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์
อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail : chitlada.wi@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ACT102 (2) แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (3) การทดสอบย่อยในเนื้อหาเรื่องการตราสินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น และ กิจการอุตสาหกรรม โดยสถิติที่ใช้ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับนักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แล้วพบว่า นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.46 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.30

2. พัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับนักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แล้วพบว่า นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.81 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.48 อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ: หลักการบัญชีขั้นต้น 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาเปรียบเทียบ

ABSTRACT

The objective of this research with the single group design was to comparison the learning achievement of students between graduated in the Vocational Certificate Level and High School Education Level in ACT102 Principles of Accounting 2 and studied in the development of learning outcome between two groups. The sample of this research were 111 students of Department of Accounting, Faculty of Accounting, Sripatum University who were studying in Principles of Accounting 2 course in the second semester of the academic year 2012. The research instruments use were : (1) The lesson plan, (2) The Pretest, (3) The Formative test in details of Inventory, Property, Plant and Equipment, Liability and Owners' equity, and Accounting of Manufacturing Firm. The statistics were frequency, percentage, means, standard deviation and the t-test. The results of this research were as follow :

1. The learning achievement of students between graduated in the Vocational Certificate Level and High School Education Level were no significant difference at the 0.05. Furthermore, the finding of this study revealed that the means of learning achievement of students graduated in the Vocational Certificate Level at 2.46 were higher than students graduated in High School Education Level at 2.30

2. The development of learning achievement scores of students between graduated in the Vocational Certificate Level and High School Education Level were no significant difference at the 0.05. However, the learning achievement scores of both groups were more increased before study in the class.

KEYWORDS: Principles of Accounting 2, Learning Achievement, Comparison.

บทนำ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ข้อมูลทางทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัติ การนำเสนอข้อมูลที่สร้างสรรค์ การเผยแพร่ความรู้ในสื่อต่างๆ การพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ โดยกระบวนการพัฒนานั้นจะมุ่งเน้นให้บัณฑิตสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเป็นองค์กรที่จะสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและพร้อมที่จะออกไปปฏิบัติงานด้านการบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรและจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งใน

รายวิชาและนอกรายวิชา โดยในปัจจุบันคณะได้จัดให้มีการเรียนการสอนหลักสูตร 4 ปี ทั้งภาคปกติ และ ภาค เสาร์-อาทิตย์ การรับสมัครนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ นั้น คุณสมบัติของผู้สมัครที่มีสิทธิ์ เข้ามาศึกษาต่อได้จะต้องสำเร็จการศึกษาจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย ซึ่งการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้นเป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มุ่งเน้นพัฒนา กำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของ ตลาดแรงงาน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (ข้อมูลจากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ณ วันที่ 7 มีนาคม 2556) ทั้งนี้โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต โดยมุ่งเน้นการศึกษาในหมวดวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 64.71 เมื่อเทียบกับจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด ในขณะที่เรียนในหมวดวิชาสามัญเพียงร้อยละ 25.50 ซึ่งในโครงสร้างหลักสูตรเป็นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์จำนวน 4 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 3.92

สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) เป็นหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงชั้นที่ 4 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ โดยกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 8) ทั้งนี้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) ให้ จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้ เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ทั้งสิ้นรวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง โดย กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มรวมเวลาเรียนทั้งสิ้น 1,560 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 43.33 ของเวลาเรียน ทั้งหมด เมื่อพิจารณาจากกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ จะใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 240 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ในขณะที่กลุ่ม วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี จะใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 120 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 7.69

รายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 เป็นรายวิชาพื้นฐานในกลุ่มวิชาแก่นที่นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องเรียนร่วมกัน โดยรายละเอียดของเนื้อหาจะ เน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์เฉพาะทางวิชาชีพมากขึ้น และเนื้อหาบางบทเรียนเน้นการคำนวณทางด้าน คณิตศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาจะต้องสามารถวิเคราะห์ปัญหาโจทย์มาจำแนกเป็นรายการได้ ทั้งนี้จากระดับคะแนนใน ใบอนุมัติผลการสอบไล่ในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ภาคการศึกษาที่ 1/2555) พบว่ามีนักศึกษาลงทะเบียนจำนวน 25 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28 นักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางตั้งแต่ร้อยละ 60 – 69 มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ในขณะที่มี นักศึกษาจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

จากประเด็นปัญหานักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจในรายวิชาหลักการบัญชี ขั้นต้น 2 สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี จึงมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น โดยเริ่มต้นจากการศึกษาคุณสมบัติของนักศึกษาที่มาจากหลักสูตรที่แตกต่างกันและแผนการ ศึกษาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบ

การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาในแต่ละกลุ่มต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2 ภาคการศึกษาที่ 2/2555
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีขั้นต้น 2 ของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. นักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพมีพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2 ที่มีการเรียนร่วมกันระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

หลักการบัญชีขั้นต้น 2 เป็นบัญชีการเงิน (financial accounting) ที่เน้นทางด้านการบันทึกบัญชี กระบวนการผ่านบัญชี การจัดทำงบการเงิน เพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ข้อมูลทางบัญชีการเงินใช้สำหรับบุคคลภายในและบุคคลภายนอก รวมถึงมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (กษกร, 2547: 3) โดยจะศึกษาเกี่ยวกับการบันทึกรายการในสมุดรายวันเฉพาะ ระบบใบสำคัญ ระบบเงินสดย่อย การบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้ เงินลงทุน ตัวเงิน สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทรัพย์สินถาวรธรรมดา สินทรัพย์ไม่มีตัวตน หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ และการบัญชีธุรกิจการผลิต ทั้งนี้เนื้อหาสาระที่ต้องเรียนก่อนข้างเน้นทางด้านการคำนวณทางคณิตศาสตร์ ประกอบกับรายละเอียดของวิชาเน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์เฉพาะทางวิชาชีพมากขึ้น และนักศึกษาจะต้องสามารถแก้ปัญหาโจทย์ เปลี่ยนปัญหาโจทย์มาจำแนกเป็นรายการได้และสามารถวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลได้

การสอนเป็นการบอกกล่าว สั่ง อธิบาย ชี้แจง หรือแสดงให้เห็น การสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่างๆ โดยที่ผู้สอนและผู้รับ หรือครูและศิษย์ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตามความคิดเห็นและความสามารถของตน ผู้เรียนหรือศิษย์

เป็นผู้รับการถ่ายทอด การสอนโดยครูนี้เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (ทิสนา แคมมณี, 2550: 3) ทั้งนี้ John B. Carroll (1963) (อ้างถึงใน ธนา นนทพุท, 2554) มีความเห็นว่าการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับเวลาที่ผู้เรียนได้รับในการเรียนรู้ คาร์รอลล์เชื่อว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ หากผู้เรียนได้รับเวลาที่จะเรียนรู้เรื่องนั้นๆ อย่างเพียงพอตามความต้องการของตน ซึ่งความต้องการนั้นย่อมขึ้นกับลักษณะของผู้เรียนและลักษณะของการสอน ผู้เรียนที่มีความถนัดสูงจะใช้เวลาน้อยกว่าผู้เรียนที่มีความถนัดต่ำกว่า การสอนที่มีคุณภาพสูงจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่าการสอนที่มีคุณภาพต่ำ ดังนั้นการจัดการการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้น ครูจำเป็นต้องคำนึงความถนัดทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนในการเข้าใจ ความพยายามในการเรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนและคุณภาพในการสอนของครู

อารีย์ วัชรวารการ (2542: 143) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียน การสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ แต่คนส่วนมากเข้าใจว่าผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และมองในแง่ความรู้ความสามารถทางสมองเท่านั้น ในทางที่จริงแล้ว ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม ก็เป็นผลจากการฝึกสอนและอบรม ซึ่งก็นับเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ทั้งนี้ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นวิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพทางสมองและสติปัญญาของนักเรียน ภายหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วโดยใช้แบบทดสอบ นอกจากนี้กระบวนการแก้ปัญหาเป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องอย่างเป็นแบบแผน โดยใช้กระบวนการทางสมอง ทางปัญญาในการรวบรวมความรู้ ความเข้าใจในการสังเคราะห์โจทย์ปัญหา สามารถวิเคราะห์แก้ปัญหาตามความสามารถและประสบการณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล จนสำเร็จตามจุดประสงค์และเป้าหมาย ทั้งนี้ พัทธรา อ่ำอ้อม (2549: 9) ได้แสดงความเห็นว่าการคิดและการแก้ปัญหาเป็นส่วนสำคัญของการศึกษา การดำเนินชีวิตในปัจจุบันล้วนแต่เกี่ยวข้องกับปัญหา ดังนั้นการแก้ปัญหานั้นนอกจากมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้วยังมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของเด็กในอนาคต เพราะการรู้จักคิดจะช่วยให้เด็กนำสิ่งที่ตนเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ และยังช่วยให้ครูได้คิดแก้ปัญหของตนอย่างมีประสิทธิภาพและแก้ปัญหาในการเรียนการสอนอีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 ขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัย ดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบัญชีภาคปกติที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่องจำนวน 1 กลุ่มเรียน และหลักสูตร 4 ปี จำนวน 2 กลุ่มเรียนที่มาเข้าเรียน จำนวนทั้งสิ้น 231 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) นั่นคือผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในหลักสูตร 4 ปี จาก 2 กลุ่มเรียน ซึ่งมีจำนวนที่เข้าเรียนทั้งสิ้น 111 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ วุฒิการก่อนเข้าเรียนระดับประกาศนียบัตรและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้และแผนการสอนรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 ซึ่งตามโครงสร้างหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เรียนรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 ซึ่งเป็นรายวิชาแกน ทั้งนี้ นักศึกษาต้องเรียนผ่านวิชาบังคับก่อนในรายวิชา ACT101 หลักการบัญชีขั้นต้น 1

2. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน (Pretest) เป็นแบบทดสอบล่วงหน้าในเนื้อหาโดยรวม เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนการเรียนการสอน จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลาทดสอบประมาณ 25 – 30 นาที และจะนำกลับมาทดสอบวัดความรู้อีกครั้งหลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาครบตามแผนการเรียนแล้ว โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน โดยรวมเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 4 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทั้งนี้จากการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.75 ถึง 1.00

3. แบบทดสอบย่อย (Formative Test) เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง โดยมีการทดสอบ Posttest ในแต่ละเรื่อง รวมทั้งสิ้น 4 เรื่อง ในเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) การตีราคาสินค้าคงเหลือ 2) ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ 3) หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น และ 4) กิจกรรมอุตสาหกรรม ทั้งนี้แบบทดสอบย่อยเป็นข้อสอบที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากคลังข้อสอบของผู้วิจัย ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและเคยผ่านการนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาการบัญชีจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอย่างเหมาะสมแล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้โดยรวม
2. เก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนจากการทดสอบย่อย คะแนนจากสอบกลางภาคเรียน และคะแนนจากการสอบปลายภาคเรียน
3. เก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน และพัฒนาการทางการเรียนรู้จากระดับคะแนนการทดสอบย่อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษา โดยแสดงการวัดผลในรูปของค่ากลางได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย คะแนนสอบกลางภาคเรียน และคะแนนสอบปลายภาคเรียน

2. สถิติเชิงอนุมาน ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่

2.1 สถิติทดสอบที (paired – sample t-test independent) ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพกับจบมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 การนำเสนอกราฟแสดงพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ด้วยคะแนนทดสอบย่อยแต่ละครั้ง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ การศึกษาประเภทระดับการศึกษาที่จบ ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาที่ผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 รวมทั้งสิ้น 111 คน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถแสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าความถี่และค่าร้อยละ ได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เกรด A		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	7.2
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9	8.2
เกรด B+		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	4.5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6	5.4
เกรด B		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	4.5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5	4.5
เกรด C+		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6	5.4
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11	9.9
เกรด C		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13	11.7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	15	13.5
เกรด D+		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7	6.3
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5	4.5
เกรด D		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	7.2
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3	2.7
เกรด F		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	1.8
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3	2.7
รวม	111	100

ทั้งนี้ เมื่อใช้สถิติทดสอบที (t-test independent) ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ผลการทดสอบ ดังรายละเอียดตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.30	1.09	.788	.432
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2.46	1.05		

* นัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า Sig. ของค่า t-test เท่ากับ .432 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ซึ่งแปลความหมายได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับนักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แล้วพบว่า นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.46 สูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.30 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

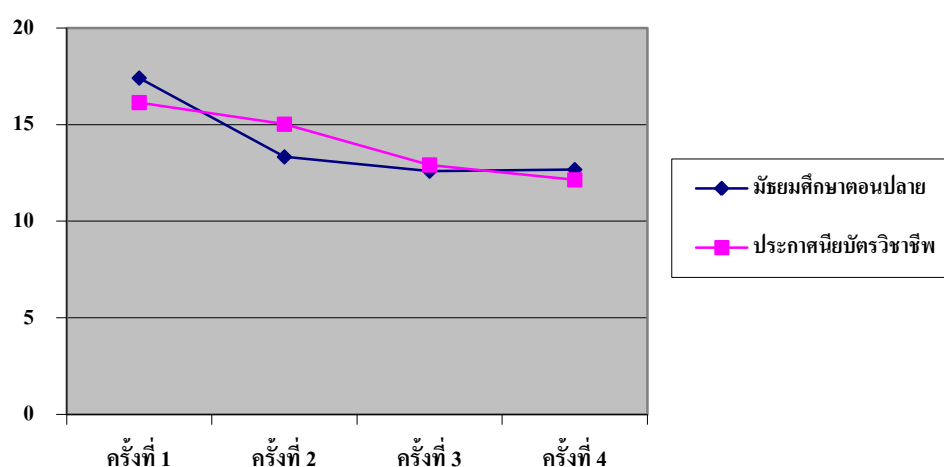
จากการศึกษาดังรายละเอียดตารางที่ 3 พบว่า ค่าที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า Sig. ของค่า t-test เท่ากับ .428 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ซึ่งแปลความหมายได้ว่า พัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับนักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แล้วพบว่า นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.81 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.48 อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.48	2.30	.795	.428
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2.81	1.98		

* นัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการตั้งข้อสังเกตของผู้วิจัยในภาค 1/2555 พบว่านักศึกษาทำแบบทดสอบย่อยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณตัวเลขทางคณิตศาสตร์ไม่ค่อยได้ เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชี ดังนั้นในภาค 2/2555 ผู้วิจัยจึงใช้แบบทดสอบย่อยเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเนื้อหาดังต่อไปนี้ (1) ทดสอบย่อยครั้งที่ 1 การตีราคาสินค้าคงเหลือ (2) ทดสอบย่อยครั้งที่ 2 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (3) ทดสอบย่อยครั้งที่ 3 หนี้สินและส่วนของเจ้าของ (4) ทดสอบย่อยครั้งที่ 4 กิจการอุตสาหกรรม ซึ่งผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบย่อย สามารถนำเสนอภาพกราฟแสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในเนื้อหาในแต่ละเรื่อง ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบย่อย ระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีแนวโน้มลดลงเนื่องมาจากรายละเอียดของเนื้อหาที่มีความยากและซับซ้อนมากขึ้น โดยเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการทดสอบย่อยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 พบว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเข้าใจและสามารถคำนวณหาต้นทุนของสินค้าคงเหลือภายใต้ระบบสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง และภายใต้ระบบสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด และยังสามารถในการคำนวณหาต้นทุนการผลิต ได้มากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ในขณะที่นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความเข้าใจและสามารถวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ สามารถคำนวณและบันทึกบัญชีเมื่อมีการเลิกใช้ หรือการขายสินทรัพย์ถาวร ได้มากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากการทดสอบย่อยครั้งที่ 2 อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการทดสอบย่อยครั้งที่ 3 ที่เน้นการบันทึกบัญชีหนี้สินและส่วนของเจ้าของ พบว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น จากการเปรียบเทียบผลการทดสอบย่อยของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2 จึงสามารถกล่าวได้ว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความถนัดและมีความเข้าใจใน

รายละเอียดเนื้อหาที่เน้นการบันทึกบัญชีมากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขณะที่นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความถนัดและมีความเข้าใจในรายละเอียดเนื้อหาที่เน้นการคำนวณหาตัวเลขทางคณิตศาสตร์มากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เนื่องจากเห็นว่านักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีทักษะในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกันหรือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของฉันทา วัฒนวิไลและคณะ (2552) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเดิมได้แก่ การที่นักศึกษาเคยเรียนวิชาบัญชีมาก่อนที่จะเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 ระดับการศึกษาตอนเช้าคณะบัญชีเกรดเฉลี่ยสะสมจากโรงเรียนเดิมแตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่เคยเรียนบัญชีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 สูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเรียนบัญชี นักศึกษาที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชี 1 สูงกว่านักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาขศิลป์ภาษา สาขาวิทย์ และสาขศิลป์คำนวณ ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แล้วพบว่า นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.46 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.30 สาเหตุที่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของฉันทา วัฒนวิไลและคณะ อาจเนื่องมาจากวิชาหลักการบัญชี 1 เป็นรายวิชาพื้นฐานตัวแรกที่นักศึกษาคณะบัญชีจะต้องเรียน ซึ่งนักศึกษาที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพเคยเรียนและได้รับความรู้วิชาทางบัญชีมาก่อน ในขณะที่นักศึกษาที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่เคยเรียนและไม่เคยมีความรู้ในเรื่องการบันทึกบัญชีมาก่อนเลย แต่สำหรับรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 เป็นวิชาพื้นฐานตัวที่ 2 ที่นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม จะต้องเรียนผ่านการเรียนรู้ในรายวิชา ACT101 หลักการบัญชีขั้นต้น 1 มาพร้อมกันก่อนจึงทำให้ระดับความรู้และพื้นฐานความเข้าใจไม่แตกต่างกันมากนัก

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีรศักดิ์ อูร์จันนันทน์ (2548: 37 - 39) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวិชาการเศรษฐศาสตร์ ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในรายวิชาทั้งหมดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยในรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไปผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพอย่างมีความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่รายวิชาในหมวดวิชาชีพแต่ละสาขาของวิศวกรรมศาสตร์ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดความรู้โดยรวมของเนื้อหาทุกหัวข้อ มาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่านักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพมีพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งจากผลการวิจัยของจิตรลดา วิวัฒน์ เจริญวงศ์ (2554: 68) พบว่าการเรียนแบบมีการทดสอบย่อยก่อนเรียนและทดสอบย่อยหลังเรียน และมีการให้ข้อมูลป้อนกลับ ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำเป็นระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังมีผลต่อพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับกับผลการวิจัยของอำนาจ วังจัน (2553: 51-55) พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบมีการทดสอบย่อยบ่อยๆ และมีการให้ข้อมูลป้อนกลับจะทำให้ทั้งผู้เรียนมีการเตรียมพร้อมโดยการทบทวนเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดอยู่เสมอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสริมแรงและสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Mouley G.J. (อ้างถึงใน อารี พันธมณี 2540: 95) และผลการวิจัยของพวงเพชร วุฒิกุลารณ์ (2550) ที่กล่าวว่าปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อม ด้านความจำ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และจำนวนวิชาที่เรียน จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางการเรียนของนักศึกษาให้สูงขึ้นด้วยการกำหนดให้มีการทดสอบย่อยจำนวน 4 ครั้ง โดยได้เลือกเนื้อหาเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในบทเรียนและพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เป็นแบบทดสอบย่อยหลังเรียนในเนื้อหาเกี่ยวกับการตราสินค้า คงเหลือ การบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ การบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินและส่วนของเจ้าของ และการบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต เนื่องจากเนื้อหาดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องใช้ทักษะการคำนวณและกระบวนการแก้ปัญหา โจทย์ค่อนข้างมาก อีกทั้งต้องทำความเข้าใจต่อการบันทึกบัญชีและการแสดงรายการในงบการเงิน

ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับนักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แตกต่างกัน หรือมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แล้วพบว่า นักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.81 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ 2.48 อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการทดสอบย่อยของผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น 2 สามารถกล่าวได้ว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความถนัดและมีความเข้าใจในรายละเอียดเนื้อหาที่เน้นการบันทึกบัญชีมากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขณะที่นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความถนัดและมีความเข้าใจในรายละเอียดเนื้อหาที่เน้นการคำนวณหาตัวเลขทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาโจทย์มากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สอดคล้องกับพัชรา อ่ำอิม (2549) พบว่านักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 จำนวน 472 คน จากนักเรียนทั้งหมด 600 คน คิดเป็นร้อยละ 78.74 ไม่สามารถแก้ปัญหาโจทย์ได้ เนื่องจากไม่เข้าใจในข้อความที่กำหนดในปัญหาโจทย์ ไม่สามารถเปลี่ยนปัญหาโจทย์มา

จำแนกเป็นรายการได้ ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่างๆ ที่ปัญหาโจทย์กำหนดให้ เลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกต้อง และขาดการตรวจสอบคำตอบที่ได้ จะเห็นว่านักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่การอาชีวศึกษาคาดหวัง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชา ACT102 หลักการบัญชีขั้นต้น 2 สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการทดสอบย่อยเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในเนื้อหาระหว่างนักศึกษาผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรนำเทคนิคการทดสอบย่อยก่อนเรียน (Pretest) เพิ่มเติมเข้าไปในทุกหัวข้อ เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์พัฒนาการทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษาได้ชัดเจนขึ้น และเป็นการกระตุ้นนักศึกษาให้มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

2. อาจารย์ควรให้ความสำคัญในเรื่องของการวัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษา โดยพิจารณาจากผลของการทดสอบย่อย แล้วนำประเด็นที่นักศึกษาไม่เข้าใจมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการสอนและเทคนิคการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรมีการศึกษาในกลุ่มวิชาที่มีความแตกต่างกัน เช่น เปรียบเทียบในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาแกน กลุ่มวิชาเอก

2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาโจทย์ในระหว่างเพศ ระดับความสามารถ และสภาพสังคมเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของผู้เรียน

รายการอ้างอิง

- กษกร เฉลิมกาญจนา. 2547. การบัญชีบริหาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์. 2554. “ผลของการใช้เทคนิคการทดสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชา ACT314 การบัญชีบริหาร สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.” ผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ณัฐชา วัฒนวิไล และคณะ. 2552. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1: กรณีศึกษา นักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.” ผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ทิตนา แคมมณี. 2550. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนา นนทพุทธ. 2554. “Mastery Learning การเรียนเพื่อรอบรู้.” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2556 จาก <http://www.gotoknow.org/posts/439975>.
- ธีรศักดิ์ อุรจันนันท. 2548. “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรีระหว่างผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ.” ผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- พวงเพชร วุฒิกุลารณ์. 2550. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.” ผลงานวิจัย คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- พัชรา อ่ำอิม. 2549. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาโจทย์สำหรับนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โรงเรียนวิมลพณิชยการ ศรียาน.” ผลงานวิจัย หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- มรุต ก้องวิริยะไพศาล. 2549. “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.” ผลงานวิจัย หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546. “ประวัติความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 จาก <http://www.vec.go.th>.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2553. “หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546).” (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2556 จาก <http://bsq2.vec.go.th/course/course.html>.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธมณี. 2540. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อแกรมมี.
- อารีย์ วัชรวาการ. 2542. การวัดและการประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- อำนาจ วังจัน. 2553. “ผลของการทดสอบย่อยและการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมีวินัยในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาความน่าจะเป็นและสถิติ.” ผลงานวิจัย สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

**การศึกษาระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอองครักษ์ จังหวัด
นครนายก**

**TO STUDY THE STRESS LEVEL OF JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS
IN PUBLIC SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION
COMMISSION, ONGKHARAK DISTRICT, NAKORNAYOK PROVINCE**

ทมาภรณ์ ศรีล้นจี

อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

E-mail: poonsook@stic.ac.th

สรวงภรณ์ สัจภาพพิชิต

อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

E-mail: sruangporn@stic.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น และเพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย และระดับความเครียดของนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่างกัน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 92 คน จาก 3 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยแบบประเมินความเครียดมาตรฐาน ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเครียดอยู่ในระดับน้อยเมื่อเกิดความเครียดจะไม่อยากพบปะผู้คน
2. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนต่างชั้นกันมีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความเครียด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the stress level and to compare the level of stress between male and female students and among grade 7, 8 and 9 students of public schools under the Office of the Basic Education Commission, Ongkharak District, Nakornnayok Province. The Samples were 92 junior high school students from 3 public schools under the Office of the Basic Education Commission, Ongkharak District. The research tool was standardized stress test of the Department of Mental Health, Ministry of Public Health. Statistics used were the percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test

The research results were as follows:

1. The stress of junior high school students was in a less level.
2. The level of stress between male and female students was not different.
3. The level of stress among the students of grade 7, 8 and 9 was not different.

KEYWORDS : Stress, Junior high school students

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยปัจจุบันอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่สภาพแวดล้อมทุกด้านเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกสังคม จำต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง และพร้อมที่จะก้าวทันกับความท้าทายในสังคม ครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยแรกเริ่มและเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคมก็ปรับเปลี่ยนไปอย่างมาก จากสภาพของครอบครัวขนาดใหญ่หรือครอบครัวขยาย (Extended Family) ที่มีเครือญาติหลายวัยอยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิด มาเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ที่มีเพียงพ่อ แม่ และลูก ประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจที่ทำให้พ่อและแม่ต่างต้องรับภาระในการทำงานเพื่อแสวงหารายได้ให้พอกับค่าใช้จ่าย ส่งผลให้เด็กในครอบครัวเดี่ยวต้องอยู่ลำพัง หรือไปอยู่กับหน่วยอื่น เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก หรืออยู่โรงเรียน เด็กที่เคยได้รับความรัก ความอบอุ่น และการอบรมจากญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวต้องต่อสู้ด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง มีการแข่งขัน ซึ่งเด็กจึงเด้น เด็กเกิดความรู้สึกว่าเหงา ขาดความอบอุ่น เมื่อมีปัญหาที่ไม่รู้จะพึ่งใคร ซึ่งทำให้เกิดความเครียดได้

สำหรับเด็กที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจัดว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น คือช่วงอายุ 10-14 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกระบบ เด็กวัยนี้จึงมีความกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางกาย ซึ่งส่งผลกระทบไปยังจิตใจทำให้เด็กวัยนี้มีอารมณ์แปรปรวน หงุดหงิดและไม่พอใจกับสิ่งรอบตัวโดยง่าย (นพ.สุริยเขต ทวีปาดิ : 2551) ประกอบกับเด็กต้องปรับตัวด้านการเรียนรายวิชาและกระบวนการเรียนเปลี่ยนไปจากชั้นประถมศึกษา ปรับตัวในการคบเพื่อน นอกจากนั้นสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ วิถีชีวิตและระบบครอบครัว ทำให้เด็กต้องประคับประคองตนด้วยความยากลำบากจนอาจส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต และสุขภาพกาย เกิดสภาวะความเครียด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้รับผิดชอบคือ พ่อ แม่ และครูควรรับรู้และแก้ไขให้ทันทั่วทั้งที่ มิฉะนั้นอาจส่งผลเสียต่อเยาวชนที่จะเป็นทรัพยากรอันมีค่าของประเทศชาติในอนาคต

ด้วยสภาพความเป็นมาดังกล่าว ประกอบกับจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระบุไว้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาภาวะ

ความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภองครักษ์ ซึ่งผลการศึกษจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น ความก้าวร้าว ภาวะซึมเศร้า การหนีเรียน หรือการใช้สารเสพติด ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามเพศและระดับชั้น

3. ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยจะทำให้ทราบระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้ปกครองที่จะวางแผนในการจัดการศึกษา และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กมีความสุข และประสบผลสำเร็จในการศึกษา และการดำเนินชีวิตต่อไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรได้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภองครักษ์ จำนวน 3 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 122 คน

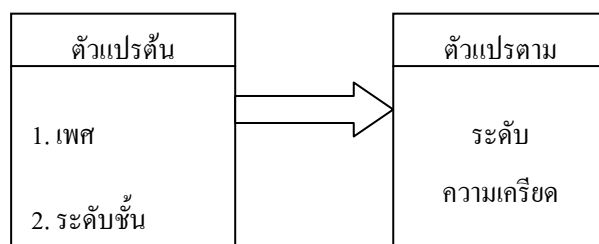
1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 92 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (รวิวรรณ ชินะตระกูล : 2542) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากจากรายชื่อนักเรียนในแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนของจำนวนประชากร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศและระดับชั้นของนักเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความเครียดของนักเรียน

โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

3. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเครียด (STS) ของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐาน รายการประเมินระดับความเครียดมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. สมมุติฐานการวิจัย

- 4.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีระดับความเครียดแตกต่างกัน
- 4.2 นักเรียนที่อยู่ระดับชั้นต่างกันมีระดับความเครียดแตกต่างกัน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยนานาชาติ เซนต์เทเรซา ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชุมพล โรงเรียนบ้านคลองใหญ่ และโรงเรียนคลอง 14 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 และ 3 โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บกลับคืนด้วยตนเอง และได้ใช้แบบสอบถามคืนมาร้อยละ 100

6. สถิติในการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนคำนวณโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ภาวะความเครียด คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) การทดสอบสมมุติฐานคำนวณโดยใช้ค่า t-test และค่า F-test ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ .05

5. สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในเขตอำเภอองครักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศและระดับชั้นที่ศึกษา

6. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตอำเภอองครักษ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชายร้อยละ 51.00 และเพศหญิงร้อยละ 49.00 เมื่อแยกตามระดับชั้นพบว่า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 38.00 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 29.00 และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 33.00

2. ระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนทั้งสองเพศมีความเครียดอยู่ในระดับน้อย อาการทางกายที่นักเรียนชายและหญิงมีความรู้สึกมากที่สุดเหมือนกันคือ ไม่อยากพบปะผู้คน ($\bar{X} = 3.66$ และ $\bar{X} = 3.69$) ส่วนอาการที่นักเรียนชายรู้สึกน้อยที่สุดคือ ปัญหาการนอน ($\bar{X} = 3.00$) และนักเรียนหญิงรู้สึกน้อยที่สุดคือรู้สึกเบื่อเซ็ง ($\bar{X} = 3.04$)

3. ระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา พบว่านักเรียนทั้งสามระดับชั้นมีความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

4. ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

5. ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

7. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในอำเภอองครักษ์ในเขตอำเภอองครักษ์มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับความเครียดของนักเรียนมัธยมต้นของโรงเรียนรัฐบาลในเขตอำเภอองครักษ์อยู่ในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณลินีธรรม อำนวยสุข (2541) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความเครียดอยู่ในระดับปกติแต่การศึกษาของกาญจนา เดชคุ้ม (2542) ที่ศึกษาความเครียดของนักเรียนในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและพบว่านักเรียนมีความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย

2. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความเครียดไม่แตกต่างกันแม้ว่าค่าเฉลี่ยความเครียดของนักเรียนเพศหญิง สูงกว่าเพศชายเล็กน้อยซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย หรือการเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นที่เพศหญิงจะเข้าสู่วัยแรกรุ่นเร็วกว่าเพศชาย (Santrock: 1998) ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กมีความกังวลมากกว่าและสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา ระตะอาพร (2546) ที่พบว่าเด็กหญิงมีระดับคะแนนเฉลี่ยความเครียดสูงกว่าเด็กชายเล็กน้อย

3. นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนาถลัดดา เรือนคำ (2543) ที่ศึกษาพบว่าเด็กนักเรียนในโรงเรียนสหราษฎร์วิทยาที่เรียนระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความเครียดไม่แตกต่างกัน เมื่อศึกษาค่าเฉลี่ยของระดับความเครียดของนักเรียนแต่ละระดับชั้นจะพบว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับความเครียดสูงกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 เล็กน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต้องปรับตัวกับระดับชั้นใหม่ และเริ่มก้าวสู่วัยรุ่น ซึ่งการศึกษาของเฮอ์แมน (Herman: 1994) สรุปว่า ความเครียดและการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้นมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้นเมื่อเด็กปรับตัวได้แล้วความเครียดก็จะลดลง

8. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัย ระดับความเครียดของนักเรียนในชั้นมัธยมปลายซึ่งเป็นช่วงที่นักเรียนจะต้องเลือกเรียนในสาขาอาชีพที่ตนสนใจ

2. ครูแนะแนวควรนำผลการวิจัยไปทำแผนพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

9. รายการอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2541) **คู่มือคลายเครียด**. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์บริษัทสยามเอ็มแอนด์
ปี พลับพลึงชิง จำกัด

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) **คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

สำหรับครู กรุงเทพฯ : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้งแมสชีโปรดักส์ จำกัด

กาญจนา เดชคุ้ม (2542) การศึกษาความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลใน

กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กัลยา นาคเพ็ชร และคณะ: (2548) **จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย

ทัศนยา บุญทอง (2533) **บุคลิกภาพกับการปฏิบัติวิชาชีพพยาบาล**. นนทบุรี. สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

นาฏลัดดา เรือนคำ (2543) ความเครียดของนักเรียนโรงเรียนสันทรายวิทยาคมที่มีสาเหตุมาจากการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พรพิมล เขียวนาคนินทร์

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (281) **ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ** พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

เพ็ญพิไล ฤทธาณานนท์ (2550) **พัฒนาการมนุษย์** กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2542) **การวิจัยทางการศึกษา** กรุงเทพฯ : บริษัทที.พี.พรินท์ จำกัด.

ศรีจันทร์ พรจิราศิลป์

สุริยเดช ทวีปาทิ (2551) **พัฒนาการและการปรับตัวในวัยรุ่น** สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

www.dekplus.org.12.09.51

สุนีย์ เก๋วกิ่งแก้ว (2537) **การพยาบาล-จิตเวช** เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อัจฉรา ระตะน่อพร (2546) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย** โรงเรียน

สารวิทยา วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Frame, Richard et.al. **Stress Management for Human Services** Beverly Hill : Sage Publication.inc.

Harman, Richard (1994) **Individual Differences in Relationship Between Stress and Adjustment During Early
Adolescence** californai.

Lahey, Benjamin B. (2004) **Psychology:An Introduction** 8 th edition. New York : McGraw Hill Book.

Santrock, John W. (1997) **Life-Span Development** 6th edition. Chicago : Brown & Benchmark>

Selye, Hans. (1976) **The Stress of Life**. New York : McGraw Hill Book.

Webster, N. (1976) **Webster's New Universal Dictionary of English Language**. New York: Webster'
University Press.

การศึกษาวิธีการปรับแก้พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนวิชา MGT311

ประจำปีการศึกษา 2/2555

A STUDY OF BEHAVIOR MODIFICATION IN CLASS OF MGT311

อรณิชฐ์ แสงทองสุข

อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : oranit.sa@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมโดยการเสริมแรงของนักศึกษาในรายวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ ในการวิจัยนี้ทำการสำรวจจากนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 83 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในช่วงสัปดาห์ที่ 1-4 พบว่ามีพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนสาย ขาดเรียนบ่อย ไม่ตั้งใจเรียน พูดคุยกันเองและเล่น Facebook ผ่านมือถือและ I-pad โดยไม่ยอมจดบันทึกเนื้อหาที่ผู้สอนบรรยาย คะแนนเก็บพบว่า คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ แสดงให้เห็นถึงพื้นความรู้ก่อนการปรับพฤติกรรมของนักศึกษาอ่อน ภายหลังจากการปรับพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนและการส่งงานแล้ว พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการสอบปลายภาคดีขึ้นมาก โดยเห็นได้จากเกรดที่นักศึกษาได้รับตอนสอบปลายภาคตกน้อยลง กล่าวคือ ก่อนการปรับพฤติกรรมนักศึกษามีคะแนนผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 46.67 แต่เมื่อมีการปรับพฤติกรรมนศ.มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ถึงร้อยละ 79.75 แสดงให้เห็นว่าหลังจากปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน จะส่งผลให้พฤติกรรมในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นอย่างมาก

อย่างไรก็ตามจากการพูดคุยกับนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ เช่น รูปแบบการบรรยายและลักษณะการเรียนการสอนก็ควรดึงดูดให้นักศึกษามีพฤติกรรมเรียนที่เหมาะสมด้วย เช่น ลักษณะของอาจารย์ที่ไม่ดุหรือกดดัน มีวิธีการสอนที่สนุกสนานประกอบด้วย จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการมาเรียนและตั้งใจเรียน

คำสำคัญ: การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หมายถึง การนำเอาหลักการแห่งพฤติกรรม (Behavior Principles) ประยุกต์ใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบโดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกต และวัดได้เป็นสำคัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) คือ คะแนนผลการสอบของนักศึกษาในการเรียนรู้ในวิชาMGT311 ซึ่งหลังจากการเรียนการสอนสิ้นสุด สามารถวัดออกมาในรูปของคะแนน โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในเนื้อหาในรายวิชาดังกล่าว

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ มาเกื้อหนุนกัน ซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีคุณภาพ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ โดยจะต้องมีคุณสมบัติด้านสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น ถ้ามนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัติดังกล่าวก็จะเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งจะเป็นวัฒนธรรมที่ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วินัยจึงเป็นคุณธรรมที่ควรสร้างและปลูกฝังให้ทุกคนใช้เป็นแนวทางสำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง ทำให้บรรลุตามจุดหมายของชีวิตและประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะฉะนั้นควรสร้างสรรควินัยให้เกิดแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนจะทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดีงาม จึงควรมีการปลูกฝังให้ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ถ้าหากในสังคมไม่มีการปลูกฝังและพัฒนาเด็กให้มีวินัยและมีคุณภาพแล้ว การพัฒนาสังคมและประเทศก็จะเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพจึงควรต้องปลูกฝังวินัยในตนเองให้เป็นพื้นฐาน ในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด

จากการเป็นผู้สอนวิชาทางการจัดการในมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลนักศึกษาด้านพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน พบว่าพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียน ขาดความรับผิดชอบและระเบียบวินัย จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำจึงต้องนำกระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหา โดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการวางเงื่อนไข มาใช้กับนักศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนและส่งเสริมศักยภาพของนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและความสามารถของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม เป็นการปลูกฝังระเบียบวินัย การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการปรับพฤติกรรมการเรียนและการส่งงานของนักศึกษาที่เรียนวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ

3. ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง วิธีการปรับแก้พฤติกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา MGT311 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจากการรวบรวมได้ค้นพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ผลสรุปสอดคล้องกันได้ว่าพฤติกรรมในการเรียนรวมถึงผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น หลังจากที่มีการปรับพฤติกรรมโดยการเสริมแรงรูปแบบต่างๆ โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. **สุรกิจ คำวงศ์ปิ่น (2552)** ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการบัญชีเบื้องต้น ในภาคการศึกษาที่ 2/2551 พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ขาดการส่งงานหรือส่งงานไม่ครบตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่ได้ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ไม่ใส่ใจในการทำแบบฝึกหัด โดยในภาพรวมพฤติกรรมต่างๆ เกิดจากการไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ

2. **อารยา อินจันทร์ (2548)** ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เรื่องการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาชั้น ปวส. 2 แผนกวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ ด้วยการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจ พบว่าภายหลังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจและการปรับพฤติกรรมแบบยอมรับพฤติกรรมของผู้เรียนนั้น ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบไม่ส่งงานตามกำหนดลดลง คิดเป็นร้อยละ 12.97% ในบางกรณี บางรายที่ไม่พัฒนาขึ้นพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากผู้เรียนมีภาระงานทางครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจัดการภาระงานที่ผู้สอนมอบหมายได้ทันตามกำหนดจำนวน 1 ราย ผู้สอนจึงใช้การยอมรับพฤติกรรมนั้นๆ และให้ผู้เรียนเสนอเงื่อนไขร่วมกับครูผู้สอน โดยตกลงกันว่าให้ผู้เรียนส่งงานช้ากว่ากำหนดได้ 1 วันเป็นกรณีพิเศษ

3. **นางโสภา ธีรจิรัญญ์ (2553)** ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง พบว่า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา และการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน การใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียนและติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชา ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่ออธิบายถึง ความแตกต่างของคะแนนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่ 2/2555 จำนวนทั้งหมด 83 คน ก่อนและหลังการใช้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการเสริมแรงในรายวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา บันทึกการส่งการบ้านและการเข้าเรียนของนักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน แล้วนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย(Mean)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ ภาคการศึกษาที่ 2/2555 จำนวน 83 คน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนการสอนตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของวิชา
2. ดำเนินกิจกรรมการสอนตามแผนที่วางไว้
3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาและการตอบรับต่อการเรียน ตลอดจนพฤติกรรมการส่งงานที่ได้รับมอบหมายและการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาตลอดภาคการศึกษา
4. รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมต่างๆของนักศึกษา ตลอดจนใบบันทึกการเข้าเรียนและใบบันทึกการส่งงานและการสัมภาษณ์พูดคุย เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหาต่างๆที่พบ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

5. สรุปผลการวิจัย จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัย

6. ดำเนินการเขียนรายงานการวิจัยและจัดพิมพ์รูปเล่มรายงาน รวมทั้งสรุปผลงานเผยแพร่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2556 – กรกฎาคม 2556 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา เช่นการเข้าเรียนละส่งการบ้าน
2. บันทึกการส่งการบ้านและการเข้าเรียนของนักศึกษา
3. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการทดสอบโดยข้อสอบอัตนัย
4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลางภาคเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังปรับพฤติกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าร้อยละ (ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย(Mean)

5. ผลการศึกษา

การวิเคราะห์พฤติกรรมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยพบว่านักศึกษา คณะบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ ในภาคการศึกษา2/2555 มีพฤติกรรมการเรียนที่พอสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนMGT311

พฤติกรรม	การวิเคราะห์พฤติกรรมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
1. ไม่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ	ในภาคการศึกษานี้ พบว่านักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชานี้ ขาดเรียนบ่อยครั้งมาก ทำให้นักศึกษาขาดความรู้ที่ต่อเนื่อง ไม่เข้าใจในบทเรียน
2. เข้าเรียนสาย	และหากมาเรียนก็จะมาเรียนสาย ทำให้ขาดเนื้อหาตอนต้นบทเรียนและทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาของบทนั้นๆ
3. ขาดการส่งงานบ่อยครั้ง	สาเหตุที่นักศึกษาไม่เข้าเรียนทำให้ไม่ทราบหรือไม่เข้าใจในแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งทำให้นักศึกษาไม่ได้รับการฝึกหัดทำเพื่อใช้ในการสอบ
4. ไม่ทำการบ้านด้วยตนเอง	นักศึกษาบางคนส่งงานครบถ้วน แต่ไม่ได้ทำเอง ทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจในบทเรียนที่ให้ทำ ส่งผลให้ทำข้อสอบไม่ได้
5. ไม่ฟังการบรรยายและไม่ใส่ใจเรียน	นักศึกษาเข้าเรียน แต่ไม่สนใจเรียน เพียงแต่ต้องการเข้ามาเพื่อเช็คชื่อเข้าเรียน ไม่สนใจเรียน อาจอยู่ในรูปแบบการคุยกัน หรือสื่อสารกันผ่านApplication ต่างๆในมือถือ หรือลอกการบ้านเพื่อส่งในวิชาถัดไป
6. ส่งงานครบเข้าเรียนครบ	นักศึกษาเข้าเรียน ตั้งใจเรียนและทำงานด้วยตนเอง แต่ประสบปัญหาในการสอบ เช่น มีการจัดตารางเรียนที่หนักเกินไป

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการในภาคการศึกษา 2/2555 ได้สรุปผลการเรียนการสอนช่วงกลางภาคของรายวิชานี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าคะแนนจากการทดสอบย่อยก่อนการปรับพฤติกรรม

1. จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน 83 คน
2. จำนวนนักศึกษาที่คงอยู่จนถึงก่อนทดสอบ 60 คน
3. จำนวนนักศึกษาที่ขาดสอบ 23 คน
4. จำนวนนักศึกษาที่หมดสิทธิ์สอบ - คน

ระดับคะแนน(เกรด)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
A	2	3.33
B+	3	5
B	8	13.33
C+	7	11.67
C	8	13.33
D+	8	13.33
D	7	11.67
F	17	28.33

หมายเหตุ : นศ.ที่ขาดสอบ ไม่นำมารวมคำนวณร้อยละ

วิชา MGT311 เป็นวิชาเอกบังคับ หากนักศึกษาได้เกรดไม่ถึง C ถือว่าไม่ผ่าน

ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเก็บของนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน (ได้ F, D, D+) จำนวน 32 คน จากนักศึกษาที่เข้าสอบ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 (นักศึกษาที่สอบผ่านเพียง 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.67)

ปัจจัยที่ทำให้ระดับคะแนนผิดปกติ

จากสรุปผลการจัดการเรียนการสอนของวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการในช่วงก่อนการปรับพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าปัญหาหลักที่สำคัญที่สุดคือพฤติกรรมขาดเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดความเข้าใจในเนื้อหา และนักศึกษาตัดสินใจไม่มาสอบ 23 คน โดยจำนวน 23 รายนี้เป็นนักศึกษาที่มีเวลาเรียนไม่ถึง 80% และในส่วนนักศึกษาที่มาสอบแต่ไม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่ได้ทำการบ้าน หรือไม่ทำด้วยตนเองจะทำข้อสอบไม่ได้เท่าที่ควร คือได้ F D D+ ซึ่งถือว่าไม่ผ่าน

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าคะแนนจากการสอบปลายภาคหลังการปรับพฤติกรรม

1. จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน 83 คน
2. จำนวนนักศึกษาที่คงอยู่จนถึงก่อนสอบปลายภาค 79 คน
3. จำนวนนักศึกษาที่ถอน - คน
4. จำนวนนักศึกษาที่ขาดสอบ 4 คน
5. จำนวนนักศึกษาที่หมดสิทธิ์สอบ - คน

ระดับคะแนน(เกรด)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
A	11	13.92
B+	19	24.05
B	12	15.19
C+	9	11.19
C	12	15.19
D+	4	5.06
D	6	7.59
F	6	7.59

หมายเหตุ : นศ.ที่ขาดสอบ และถอน (W) ไม่นำมารวมคำนวณร้อยละ

วิชา MGT311 เป็นวิชาเอกบังคับ หากนักศึกษาได้เกรดไม่ถึง C คือไม่ผ่าน

จากตารางค่าคะแนนการสอบปลายภาค มีนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน(ได้ F,D,D+) ถึงจำนวนเพียง 16 คน จากคนที่เข้าสอบ 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 (นักศึกษาที่สอบผ่าน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 79.75)

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะเห็นว่าคะแนนเก็บในช่วงก่อนการปรับพฤติกรรม (สัปดาห์ที่ 1-4) หากวิเคราะห์จำนวนนักศึกษาที่ได้รับเกรด F D D+ ซึ่งจัดว่าสอบไม่ผ่านจะมียอดรวมเท่ากับ 32 คน เท่ากับ 53.33% เท่ากับครึ่งหนึ่งของนักศึกษา ที่เข้าสอบจำนวน 60 คน(ไม่รวมนักศึกษา 23 คนที่ขาดสอบ) ยิ่งไปกว่านั้นหากพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า อยู่ที่เกณฑ์ต่ำมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.58

แต่เมื่อผู้วิจัยได้เริ่มทำการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน ตั้งแต่ช่วงสัปดาห์ที่ 8 เป็นต้นไป โดยใช้วิธีการปรับพฤติกรรม 2 วิธี คือ วิธีการเสริมแรงเชิงบวก(Positive Reinforcement) หลังจากการบรรยายเสร็จสิ้นลง ซึ่งจะใช้เวลาโดยประมาณ 2 ชั่วโมง สำหรับ 1 ชั่วโมงจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ถาม-ตอบประเด็นข้อสงสัย ซึ่งกรณีที่นักศึกษาคนใดสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องตามเนื้อหา จะบวกคะแนนเพิ่มให้ 1 คะแนน/คำถาม และการทำสัญญากับผู้เรียน (Behavioral contract) โดยกำหนดให้นักศึกษาจดบันทึกสรุปการบรรยายในสมุด และส่งท้ายชั่วโมงทุกสัปดาห์ รวมถึงการส่งการบ้าน โดยให้ทำในสมุด เขียนด้วยลายมือ ส่งก่อนเข้าเรียนในสัปดาห์ถัดไป พบว่านักศึกษามีความตั้งใจและใส่ใจการเรียนมากขึ้น พุดคุยและเล่นในชั้นเรียนน้อยลง เข้าชั้นเรียนเร็วขึ้น และ

เมื่อสอบปลายภาคผู้วิจัยได้ทำการคิดเป็นเกรดพบว่านักศึกษาไม่ผ่านปลายภาค เพียง 16 คนเท่ากับร้อยละ 20.25 เท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.59

สรุปการดำเนินงานวิจัย

จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการ ที่เรียนวิชา MGT311 การวางแผนและการควบคุมการจัดการ ในช่วงสัปดาห์ที่ 1-4 พบพฤติกรรม

1. มาเรียนสาย
2. ขาดการส่งงานบ่อย
3. ไม่ได้ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง
4. ไม่ฟังการบรรยายและไม่ใส่ใจเรียนโดยอาจพูดคุยในชั้นเรียน หลับ หรือ
5. ถ่ายรูป/เล่นเกมและ facebook ผ่านมือถือและ I-pad
6. เข้าเรียนและส่งงานครบถ้วน

ใน 5 พฤติกรรมแรก เป็นพฤติกรรมเชิงลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในขณะที่พฤติกรรมสุดท้ายเป็นพฤติกรรมเชิงบวก แต่ส่งผลในเชิงลบต่อผลการเรียนของนักศึกษา เนื่องจากปัญหาในการเตรียมตัวสอบกลางภาคของนักศึกษาที่ไม่พร้อมในการสอบ ทำให้นักศึกษาขาดสอบ 23 คน คงเหลือนักศึกษาเข้าสอบกลางภาค 60 คน โดยปรากฏคะแนนกลางภาคอยู่ในเกณฑ์ไม่ผ่าน หรือต่ำมาก ผู้วิจัยได้ทำการคิดเป็นเกรดพบว่านักศึกษาอยู่ในเกรด F D D+ ซึ่งนับว่าไม่ผ่านเกณฑ์ในรายวิชานี้ซึ่งเป็นวิชาเอกบังคับ โดยมียอดรวมนักศึกษาไม่ผ่านกลางภาคเท่ากับ 32 คน เท่ากับร้อยละ 53.33 เท่ากับครึ่งหนึ่งของนักศึกษา 60 คน ที่นำมาคำนวณค่าร้อยละ (ไม่รวมนักศึกษาที่ขาดสอบ) ยิ่งไปกว่านั้น หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.58

เมื่อผู้วิจัยได้เริ่มทำการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน ตั้งแต่ช่วงสัปดาห์ที่ 8 เป็นต้นไป โดยใช้วิธีการปรับพฤติกรรม 2 วิธี คือ วิธีการเสริมแรงเชิงบวก (Positive Reinforcement) และการทำสัญญากับผู้เรียน (Behavioral contract) พบว่านักศึกษามีความตั้งใจและใส่ใจการเรียนมากขึ้น พูดคุยและเล่นในชั้นเรียนน้อยลง เข้าชั้นเรียนเร็วขึ้น และเมื่อสอบปลายภาคผู้วิจัยได้ทำการคิดเป็นเกรดพบว่านักศึกษาสอบไม่ผ่านมีเพียงเท่ากับ 16 คนเท่ากับร้อยละ 20.25 เท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.59

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้คุยกับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมในการเรียนที่ไม่ดี ในด้านสาเหตุพบว่าสาเหตุที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่ใส่ใจการเรียน หรือไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษาเท่าที่ควร เนื่องจาก

1. เป็นพฤติกรรมส่วนตัวของนักศึกษา เช่น เป็นคนตื่นสาย ไม่มีความรับผิดชอบ
2. มีสิ่งเร้าอื่นเข้ามาดึงดูดความสนใจของนักศึกษา เช่น กิจกรรมของมหาวิทยาลัย การรีบทำการบ้านวิชาอื่นที่ต้องรีบส่ง

3. ปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพ

4. ไม่นับวิชาที่เป็นวิเคราะหฺและเนื้อหาวิชาที่ป็นคำนวณจึงไม่สนใจเรียน

5. มีเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาดึงดูดความสนใจของนักศึกษา เช่น มือถือ ไอโฟน ไอแพด รวมถึงสังคมออนไลน์ เช่น facebook และ twitter เป็นต้น และการสนทนาผ่านมือถือ ทำให้นักศึกษามุ่งไปที่สิ่งดังกล่าวมากกว่าการเรียน โดยนักศึกษาเห็นว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียนสามารถไปอ่านหนังสือและpower point ด้วยตนเองได้ ทำให้เรียนรู้สิ่งที่ผู้สอนบรรยายไม่ครบถ้วนตามเนื้อหา ผู้สอนจึงจำเป็นต้องหาวิธีการเพื่อปรับพฤติกรรมผู้เรียน และดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้น โดยอาจใช้กลยุทธ์การเสริมแรงทางบวก(Positive Reinforcement) และกลยุทธ์การทำสัญญากับผู้เรียน (Behavior Contract) มาช่วยเพื่อลดพฤติกรรมเชิงลบในการเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยชี้แจงพฤติกรรมที่พึงประสงค์และผลตอบแทนที่จะได้รับอย่างชัดเจนและถือเป็นข้อตกลงร่วมกัน เพื่อปรับพฤติกรรมของนักศึกษาอันจะเป็นผลดีต่อตัวนักศึกษาเองในการเรียน และต่ออาจารย์ผู้สอนในการพัฒนาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนั้นในส่วนผู้สอนเองก็จำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้นในการอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจ โดยพยายามอธิบายให้ช้าลง กระชับภายใต้บรรยากาศในการเรียนที่ไม่ตึงเครียด รวมทั้งต้องมีการสร้างสื่อการสอน ที่นำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนเข้ามาใช้ด้วย เช่น การจัดทำหน้าเพจรูปใน Facebook เพื่อใช้สำหรับการ สื่อสารทั้งใน ด้านบทเรียน การตั้งประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย รวมทั้งการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา อันจะเป็นแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา เป็นต้น

นอกจากนั้นว่ารูปแบบการบรรยายและลักษณะการเรียนการสอนก็ควรดึงดูดให้นักศึกษามีพฤติกรรม การเรียนที่เหมาะสมด้วย เช่น ลักษณะของอาจารย์ที่ไม่ดุหรือกดดัน มีวิธีการสอนที่สนุกสนานประกอบด้วย จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการมาเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้น

7. รายการอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545)

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ. 2549. “การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยบูรพา.” วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 : 105 - 118

นภาพรณ จันทรศัพท์. 2549. “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา.” วารสารสุทธิ ปริทัศน์ ปีที่ 20, ฉบับที่ 62: หน้า 68 -80.

ขวัญเฉลิม ดันประเสริฐ.(2553).การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน[online] สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2554

จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/395511>

สุรกิจ วงศ์คำปิ่น.(2552).พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนเรียนใน รายวิชา 52-207 หลักการบัญชีเบื้องต้น ในภาคการศึกษาที่ 2/2551 [online] สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2554 จาก www.ba.northcm.ac.th/acca.pdf

**การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**

**THE CONSTRUCTION OF A PROGRAMMED LEARNING PACKAGE IN
MATHEMATICS ON MATRIX FOR MATTHAYOMSUKSA 4 STUDENTS.**

อริสรา ชินตะวัน

นิสิต หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา

ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

E-mail : aris.ctw2556@gmail.com

รศ.ดร.อำพล ธรรมเจริญ

อาจารย์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

E-mail : teppasit@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 (2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ (3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนที่ ปังกรวิทยาพัฒนา(ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน เลือกโดย วิธีการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 79.16/72.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70 (2) ดัชนีประสิทธิผล ของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 0.64 และ (3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ อยู่ในระดับ มาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ (3) แบบประเมิน ความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ E_1/E_2 และดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

คำสำคัญ : บทเรียนโปรแกรม คณิตศาสตร์ เมทริกซ์

ABSTRACT

The three objectives of this research were : (1) to construct a mathematics programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students to determine the efficiency of the mathematics programmed instruction to the standard criterion of 70/70, (2) to find out the effectiveness index of the mathematics programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students, and (3) to evaluate the satisfaction of the students on the mathematics programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students. The samples of this research are 40 Matthayomsuksa 4/1 students in the first semester of the 2013 academic year, from Dipangkornwittayapat (Taweewattana) School, Taweewattana District, Bangkok. They were selected by a purposive selection. The results of this study were : (1) a mathematics programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students to be efficient 79.16/72.38 which was higher than the set criteria requirement 70/70, (2) the effectiveness index of the programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students was 0.64, and (3) the satisfaction of the students on the mathematics lesson about the matrix at a high level. The research instruments were : (1) a mathematics programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students. (2) an achievement test on matrix for Matthayomsuksa 4 students. (3) a student satisfaction survey form on the mathematics programmed learning package on matrix for Matthayomsuksa 4 students. The statistics used in data analysis were hypothesis tests (E_1/E_2) and effectiveness index (E.I.)

KEYWORDS : Programmed learning package , Mathematics , Matrix

บทนำ

คณิตศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งที่สร้างเสริมคุณลักษณะเกี่ยวกับความคิด กระบวนการคิดอย่างมีระบบ ตลอดจนมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกันเป็นลำดับขั้นการเรียนรู้ และยังเป็นวิชาที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งยากลำบากต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจสำหรับนักเรียน จึงเป็นปัญหาสำหรับครูผู้สอน (ยุพิน พิพิธกุล, 2530, หน้า 122) อีกทั้งนักเรียนมีจุดอ่อนด้านมโนคติในวิชาคณิตศาสตร์ ทักษะการแก้โจทย์ปัญหา การบวก ลบ คูณ หาร และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (สุกัญญา ศรีมันตะ, 2546, หน้า 2) อีกปัญหาหนึ่ง คือ จำนวนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านวิชาคณิตศาสตร์มีเป็นจำนวนมากกว่าวิชาอื่นในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการที่นักเรียนยังมีพื้นฐานความรู้เดิมในวิชาคณิตศาสตร์ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะสภาพการสอนของครูส่วนใหญ่มีจุดอ่อนตรงที่สอนนักเรียนทุกคนอย่างเดียวกัน โดยมีได้คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนว่าใครเรียนเร็วเรียนช้า (อารี สันทนต์, 2523, หน้า 1) อีกทั้งวิธีสอนของครูส่วนใหญ่ใช้ คือวิธีสอนแบบบรรยาย โดยครูเป็นผู้บอก และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อฝึกทักษะ แม้ นักเรียนจะสามารถจำวิธีทำได้ แต่ขาดความเข้าใจในความคิดรวบยอด และวิธีการให้เหตุผล (พรหมทิพย์ ม้ามณี, 2520, หน้า 3 - 4) นักเรียนแทบจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือมีส่วนในการค้นคว้าเพื่อสรุปหลักเกณฑ์ เพราะมีครูเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนอยู่เพียงผู้เดียว

จากการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การสอนแบบบทเรียน โปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นเทคนิคการสอนแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถนำมาใช้ช่วยแก้ปัญหาการศึกษาได้ บทเรียน โปรแกรม นับเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นเครื่องช่วยสอนของครู ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยยึดพื้นฐานทางจิตวิทยา ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ บทเรียน โปรแกรมเป็นสื่อ การเรียนการสอนที่ช่วยเราและช่วยให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนเรียนเข้าใจได้โดยง่าย และ ถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาทั้งผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ ได้มากขึ้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นในการเรียนคณิตศาสตร์ (จารุวรรณ แสงทอง, 2523, หน้า 1-2)

ด้วยความสำคัญทั้งหมดที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษา การสร้างบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีเนื้อหา ต่อเนื่องกันเป็นลำดับขั้น จึงเหมาะสมกับการใช้วิธีบทเรียน โปรแกรม ที่ออกแบบมาให้ผู้เรียนศึกษาไปทีละกรอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาไปทีละขั้นจากง่ายไปยาก โดยผู้ที่เรียนรู้ได้ช้าก็สามารถใช้เวลาในการศึกษา บทเรียน โปรแกรมด้วยตนเองไปตามลำดับความสามารถของตน ส่วนผู้ที่เรียนรู้ได้เร็วก็สามารถศึกษาบทเรียน โปรแกรมได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจนจบ เป็นการสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ซึ่ง บทเรียน โปรแกรมดังกล่าวมีลักษณะเด่น คือ

1. มีการวางแผนให้จบสิ้นกระบวนการในแต่ละเรื่อง โดยมีการวางแผนอย่างรัดกุมในการเรียนการสอน ภายในกรอบที่กำหนด ซึ่งในกรอบนั้นมีเนื้อหาความรู้ โดยจัดแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นหน่วยย่อยหลาย ๆ กรอบ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาอธิบาย ตัวอย่างวิธีคิด และคำถามที่เรียบเรียงไว้ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากง่ายไปยาก มีแบบฝึกหัด และการทดสอบย่อย(วัดผล) ท้ายเรื่องแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งมีเฉลยคำถามและ เฉลยแบบฝึกหัดของแต่ละชุด ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นการสนองตอบความแตกต่าง ระหว่างบุคคลได้อีกด้วย

2. มีการวางแผนทบทวน ซ่อมเสริมความรู้ ถ้าการทดสอบยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างถูกต้อง ก่อนที่จะศึกษาชุดต่อไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังให้นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้บทเรียน โปรแกรมนี้ อีกด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป ซึ่งเมื่อการวิจัยนี้สำเร็จจะทำให้ได้บทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 โดยบทเรียนดังกล่าวนี้จะสามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนในชั้นเรียนปกติ หรือใช้อ่านเพิ่มเติม ซึ่งจะ ทำให้นักเรียนที่ใช้บทเรียน โปรแกรมนี้มีผลการเรียนดีขึ้น

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพของบทเรียน โปรแกรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างและการหาคุณภาพของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม คณิตศาสตร์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เรื่อง เมทริกซ์

1.2 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเนื้อหาเรื่อง เมทริกซ์ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ได้ทั้งหมด 20 หัวข้อ พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาแต่ละหัวข้อย่อย

1.3 ศึกษาเทคนิคการสร้างบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูป

1.4 เขียนบทเรียนโปรแกรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ในแต่ละหัวข้อย่อยได้ บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ ทั้งหมด 20 ชุด

1.5 นำบทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับเนื้อหา ภาษา และการออกแบบ แล้วนำบทเรียนโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

1.6 นำบทเรียนโปรแกรมที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองหาคุณภาพโดยการทดสอบหนึ่งต่อหนึ่ง และทดสอบแบบกลุ่มเล็ก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา(ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่เคยเรียนเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ มาแล้ว

1.7 นำบทเรียนโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา(ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน เลือกโดยวิธีการเจาะจง

1.8 แบบเรียนเสริมบทเรียนโปรแกรมเป็นแบบฝึกหัดที่เป็นโจทย์คู่ขนานกับแบบฝึกหัดในบทเรียนโปรแกรม เพื่อซ่อมเสริมความรู้ให้นักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งจะมีคำอธิบายแนวทางในการปฏิบัติ ถ้านักเรียนตอบผิดข้อใด แล้วให้ทำแบบเรียนเสริมบทเรียนโปรแกรมชุดใด กรอบที่เท่าใด ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 จากนั้นจึงทำแบบทดสอบเสริม เพื่อทดสอบความเข้าใจ โดยแบบเรียนเสริมบทเรียนโปรแกรมนี้ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดสอบหนึ่งต่อหนึ่ง และการทดสอบแบบกลุ่มเล็ก ก่อนที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินผลแบบทดสอบ ชุดที่ 2

คะแนนที่นักเรียนได้	เกณฑ์การประเมิน	แนวทางในการปฏิบัติในขั้นต่อไป
8 - 10 คะแนน	นักเรียนเข้าใจดีมาก	ศึกษาชุดต่อไปได้
5 - 7 คะแนน	นักเรียนเข้าใจดี	ศึกษาชุดเดิมและทำความเข้าใจในข้อที่นักเรียนทำผิดจนเข้าใจ
0 - 4 คะแนน	ต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติม	ศึกษาและทำความเข้าใจชุดเดิม แล้วฝึกทำแบบฝึกหัดในแบบเรียนเสริมบทเรียนโปรแกรมของเรื่องนั้น จนเข้าใจและทำแบบทดสอบเสริม ก่อนเรียนบทเรียนโปรแกรมชุดต่อไป

ตารางที่ 2 แนวทางในการปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลแบบทดสอบ ชุดที่ 2

ข้อที่นักเรียนตอบผิด	แนวทางในการปฏิบัติ
1 - 2	ศึกษาบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 1 - 4 แล้วทำแบบเรียนเสริมบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 1
3 - 5	ศึกษาบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 5 - 7 แล้วทำแบบเรียนเสริมบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 2
6 - 7	ศึกษาบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 8 - 11 แล้วทำแบบเรียนเสริมบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 3
8 - 10	ศึกษาบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 12 - 14 แล้วทำแบบเรียนเสริมบทเรียน โปรแกรม ชุดที่ 2 กรอบที่ 4

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เมทริกซ์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก อย่างละ 30 ข้อ ให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC: Index Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป อย่างละ 20 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒน์(ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ ฯ เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเป็นนักเรียนที่เคยเรียนเรื่อง เมทริกซ์ มาแล้ว จำนวน 40 คน

2.5 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาความยาก และอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีดัชนีความยากอยู่ระหว่าง .20 – .80 และมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 – 1.00

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒน์(ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ ฯ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเป็นนักเรียนที่เคยเรียนเรื่อง เมทริกซ์ มาแล้ว จำนวน 42 คน

2.7 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน ซึ่งมีสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า .80

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ไปใช้ในงานวิจัย

2.9 แบบทดสอบท้ายบทเรียน โปรแกรมแต่ละชุด และแบบทดสอบท้ายแบบเรียนเสริมบทเรียน โปรแกรมแต่ละชุดมีวิธีการเช่นเดียวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

2.10 คำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียน โปรแกรมตามเกณฑ์ 70/70 โดยรวบรวมคะแนนจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละชุด (E_1) และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_2)

2.11 คำนวณหาดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. การสร้างและการหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อบทเรียน โปรแกรมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและหลักการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ แล้วกำหนดแนวทางในการออกแบบประเมินความพึงพอใจตามวิธีการของลิเคอร์ท์ (Likert)

3.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียน โปรแกรม เรื่อง เมทริกซ์ จำนวน 20 ข้อ โดยลักษณะของแบบประเมินความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ และคำนวณหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.75

3.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 คำนวณหาคะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานประมาณค่าที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา(ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ ฯ เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน เลือกโดยวิธีการเจาะจง
2. ชี้แจงจุดประสงค์ในการวิจัยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ พร้อมทั้งแนะนำวิธีการ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการเรียนบทเรียนโปรแกรม
3. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในคาบเรียนที่ 1
4. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ วันละ 1 ชุด ในช่วงเวลาเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีทั้งหมด 20 ชุด
5. เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรมจบในแต่ละชุด ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายชุด ซึ่งมีทั้งหมด 20 ชุด เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 70 ตัวแรก (E_1)
6. เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรมจบทุกชุดแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 70 ตัวหลัง (E_2)
7. คำนวณหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ของบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
8. นักเรียนทำแบบวัดความพึงพอใจของบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์
9. คำนวณหาคะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของนักเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานประมาณค่าที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 70/70 ได้ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย
คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อย	200	158.31	79.16
คะแนนจากการทำแบบแบบทดสอบ	20	14	72.38
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน			
ประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม คือ 79.16/72.38			

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม คือ 79.16/72.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
คือ 70/70

2. วิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4

ผลคูณของจำนวน นักเรียนกับคะแนนเต็ม	ผลรวมของ คะแนนหลังเรียน	ผลรวมของ คะแนนก่อนเรียน	$E.I.$
40×20	579	182	0.6424

จากตารางที่ 4 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรม เท่ากับ 0.6424

3. วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ข้อที่ 1	5	4.08	ระดับมาก
ข้อที่ 2	5	4.15	ระดับมาก
ข้อที่ 3	5	4.18	ระดับมาก
ข้อที่ 4	5	4.00	ระดับมาก
ข้อที่ 5	5	4.05	ระดับมาก
ข้อที่ 6	5	3.98	ระดับมาก
ข้อที่ 7	5	3.93	ระดับมาก
ข้อที่ 8	5	4.10	ระดับมาก
ข้อที่ 9	5	3.95	ระดับมาก
ข้อที่ 10	5	3.85	ระดับมาก
ข้อที่ 11	5	3.98	ระดับมาก
ข้อที่ 12	5	4.03	ระดับมาก
ข้อที่ 13	5	3.85	ระดับมาก
ข้อที่ 14	5	4.10	ระดับมาก
ข้อที่ 15	5	4.28	ระดับมาก
ข้อที่ 16	5	4.23	ระดับมาก
ข้อที่ 17	5	3.88	ระดับมาก
ข้อที่ 18	5	4.00	ระดับมาก
ข้อที่ 19	5	3.80	ระดับมาก
ข้อที่ 20	5	4.03	ระดับมาก
รวม 20 ข้อ	5	4.02	ระดับมาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมอยู่ในระดับ มาก

สรุปผลการวิจัย

- ประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 79.16/72.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 70/70
- ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 0.64

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 79.16/72.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/70 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 เนื่องจากบทเรียนโปรแกรมดังกล่าวมีลักษณะเด่น คือ การสร้างบทเรียนโปรแกรมมีการวางแผนให้จบสิ้นกระบวนการในแต่ละเรื่อง โดยมีการวางแผนอย่างรัดกุมในการเรียนการสอน ภายในกรอบที่กำหนด ซึ่งในกรอบนั้นมีเนื้อหาความรู้ โดยจัดแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นหน่วยย่อยหลาย ๆ กรอบ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาอธิบาย ตัวอย่างวิธีคิด และคำถามที่เรียบเรียงไว้ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากง่ายไปยาก มีแบบฝึกหัด และการทดสอบย่อย(วัดผล) ท้ายเรื่องแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งมีเฉลยคำถามและเฉลยแบบฝึกหัดของแต่ละชุด ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นการสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อีกด้วย โดยบทเรียนโปรแกรมดังกล่าวได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงหลายครั้งจนมีคุณภาพดี นอกจากนี้ยังมีการวางแผนทบทวน ซ่อมเสริมความรู้ ถ้าการทดสอบยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างถูกต้อง ก่อนที่จะศึกษาชุดต่อไป

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6424 หรือ คิดเป็นร้อยละ 64.24 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 สาเหตุที่นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นมากกว่า 0.50 หลังการใช้บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ ทั้งนี้เพราะว่าบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ นับเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นเครื่องช่วยสอนของครู นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยยึดพื้นฐานทางจิตวิทยาว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะเรียน และสามารถศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจดจำได้ง่าย สามารถจัดระบบความรู้ได้เป็นระเบียบมากขึ้นและถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาทั้งครูและนักเรียน โดยบทเรียนโปรแกรมดังกล่าวนี้จะสามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนในชั้นเรียนปกติ ทั้งใช้อ่านเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้นักเรียนที่ใช้บทเรียนโปรแกรมนี้มีผลการเรียนดีขึ้น

3. การวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจเท่ากับ 4.02 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานประมาณค่า พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เมทริกซ์ มีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 โดยนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นชุด ๆ และเรียงลำดับเนื้อหาไปตามกรอบแต่ละกรอบเช่นนี้ จะทำให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย สามารถจัดระบบความรู้ได้เป็นระเบียบมากขึ้น แต่ไม่ควรทดสอบหลังจากเรียนจบแต่ละชุดในทันที ควรให้เวลาทบทวนบทเรียนมากกว่านี้ และเนื้อหาบางเรื่องมีความซับซ้อน ต้องให้ครูอธิบายเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การศึกษาจากบทเรียนโปรแกรม ครูควรสอนให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ มีความเพียรพยายาม และมีระเบียบวินัยในตนเอง

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโปรแกรม ครูควรสอดแทรกกิจกรรมเสริม เช่น การเล่นเกมชิงรางวัล หรือแข่งขันตอบปัญหา เพื่อให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน สามารถประมวลความรู้และนำมาประยุกต์ใช้ได้

1.3 ควรมีการนำไปใช้กับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำเสนอผลงานของนักเรียนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ กับเนื้อหาอื่นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.2 ควรทำวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม การหาความคงทน เป็นต้น

รายการอ้างอิง

จารุวรรณ แสงทอง. 2523. “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลำดับและกราฟ โดยใช้บทเรียนโปรแกรมและสื่อสำเร็จรูปแบบผสม.” ปรียญาณพนธ์ กสม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2526. เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:วัฒนาพานิช.

เป็รื่อง กุมท. 2516. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป. พิมพ์ครั้งที่ 2, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยชนิ. 2545. “ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I.).” การวัดผล

การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8, 31.

พรณทิพย์ ม้ามณี. 2520. การสอนคณิตศาสตร์แนวใหม่ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:สารศึกษการพิมพ์.

ยุพิน พิพิธกุล. 2530. การนิเทศการสอนคณิตศาสตร์. ภาควิชามัธยมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกชัย ศรีมันตะ. 2546. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นและความคงทน ในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับเลขคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนเสริมด้วยบทเรียนโปรแกรม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อารี สันหลวี. 2523. “การวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

**การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
THE CONSTRUCTION OF A PROGRAMMED LEARNING PACKAGE
IN MATHEMATICS ON STATISTIC FOR
MATTHAYOMSUKSA V STUDENTS.**

นางสาวปณณช รัตนกุล

นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา

ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

E- mail : pook_to@hotmail.com

รศ. ดร. อัมพล ธรรมเจริญ

อาจารย์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

E- mail:teppasit@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 (2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ (3) เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จำนวน 45 คน เลือกโดยวิธีการเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนโปรแกรม แบบทดสอบประจำแต่ละชุด แบบฝึกเสริมทักษะ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แบบวัดความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.46/81.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 70/70
2. ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.7045
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: บทเรียนโปรแกรม คณิตศาสตร์ สถิติ

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to construct a programmed learning package in mathematics on statistic for Matthayomsuksa V students to determine the efficiency of the programmed instruction in mathematics to the standard criterion of 70/70. (2) to find out the effectiveness index of the programmed learning package in mathematics on statistic for Matthayomsuksa V students and (3) to measure the satisfaction of the students on the programmed learning package in mathematics on statistic for Matthayomsuksa V students. The samples of this research were 45 Matthayomsuksa 5/2 students in the first semester of the 2013 academic year, Saohai "Wimolwittayanukul" School, Saohai District, Saraburi Province. They were selected by purposive sampling technique. The tools consist of the programmed learning package on statistic, a test for each unit in the programmed learning package, an exercise to develop mathematics skill, pretest and posttest examination papers, and satisfaction questionnaire. The results of this study were:

1. A programmed learning package on statistic for Matthayomsuksa V students to be efficient 82.46/81.07 which is higher than the set criteria requirement 70/70.
2. The effectiveness index of the programmed learning package on statistic for Matthayomsuksa V students is 0.7045
3. The satisfaction of the students on the mathematics lesson about the statistic at a high level.

KEY WORDS: Programmed learning package, Mathematics, Statistic

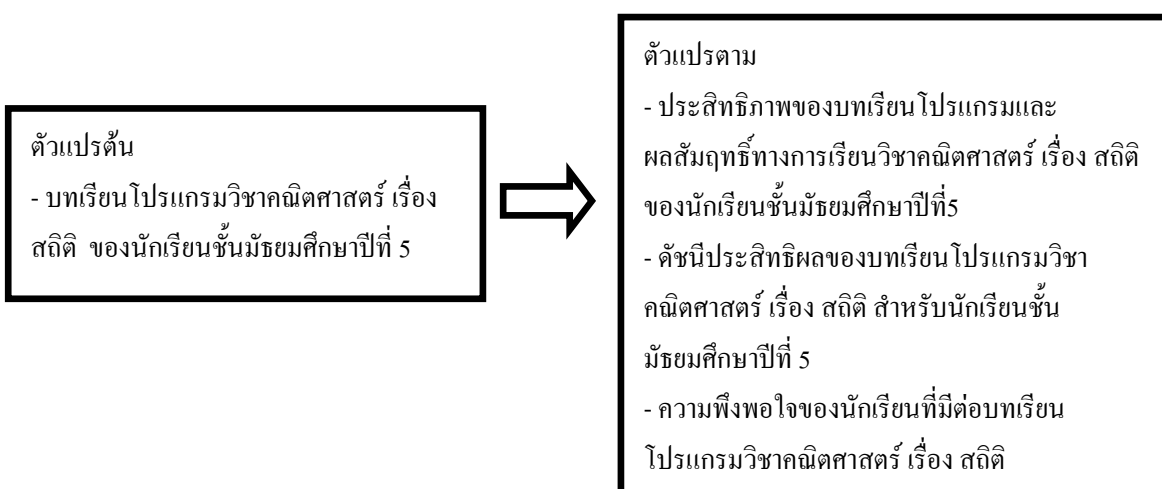
บทนำ

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีลักษณะเป็นนามธรรมและมีโครงสร้าง ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจคณิตศาสตร์ได้ดี จะต้องใช้ความคิดอย่างสมเหตุสมผล แล้วต้องศึกษาตามลำดับอย่างมีกระบวนการ ซึ่งการเรียนรู้แต่ละครั้งจำเป็นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียนรู้เรื่องใหม่ทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะเชื่อมโยงไปสู่เรื่องใหม่ ซึ่งบทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นสื่อการสอนแบบหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นลำดับขั้น ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการอ่านและเกิดทักษะผ่านการฝึกซ้ำตามคำแนะนำในบทเรียนจนเกิดการเรียนรู้ และจากการที่ผู้วิจัยได้สอนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาเป็นเวลา 5 ปี พบว่านักเรียนมีผลการเรียนในเนื้อหาเรื่องสถิติไม่เป็นที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอื่นๆ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนค่อนข้างต่ำ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้น ซึ่งบทเรียนโปรแกรมดังกล่าวมีการวางแผนให้จบสิ้นกระบวนการในแต่ละเรื่องไว้เป็นอย่างดี มีการแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นหน่วยย่อยหลาย ๆ กรอบ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ในแต่ละกรอบของบทเรียนโปรแกรมประกอบด้วยเนื้อหาวิชาเริ่มจากง่ายไปยาก คำอธิบาย ตัวอย่าง และแบบฝึกหัด ที่เรียบเรียงต่อเนื่องกันไว้ พร้อมทั้งเฉลยแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ตรวจคำตอบด้วยตนเองทันที และการทดสอบวัด

ความรู้ในแต่ละชุดการเรียนรู้ อีกทั้งมีการวางแผนทบทวน ซ่อมเสริมความรู้ให้แก่นักเรียนที่ทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างถูกต้องก่อนที่จะศึกษาชุดต่อไป นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป เมื่อการวิจัยนี้สำเร็จจะทำให้ได้บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรืออ่านเพิ่มเติมความรู้ ซึ่งจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์พื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เล่ม 3 และศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสร้างบทเรียน โปรแกรมชนิดเส้นตรง จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 เลือกเรื่อง สติธิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สารการเรียนรู้พื้นฐานมาเป็นหัวข้อในการสร้างบทเรียนโปรแกรม โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ได้ทั้งหมด 20 หัวข้อ พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาแต่ละหัวข้อย่อย

1.3 เขียนบทเรียนโปรแกรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ในแต่ละหัวข้อ

1.4 นำบทเรียนโปรแกรม ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา และการออกแบบ แล้วนำบทเรียนโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้นนำบทเรียนโปรแกรมที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

1.5 นำบทเรียนโปรแกรมไปทดลองหาคุณภาพ โดยการทดสอบหนึ่งต่อหนึ่ง และการทดสอบกลุ่มเล็ก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และเคยเรียนเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สติธิ มาแล้ว และนำบทเรียนโปรแกรมไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

1.6 นำบทเรียนโปรแกรมที่แก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จำนวน 45 คน เลือกโดยวิธีการเจาะจง

2. แบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุด มีวิธีการสร้างโดยเชื่อมโยงกับข้อที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตอบไม่ถูกต้อง โดยผู้วิจัยจะชี้แจงไว้ว่าจะต้องทำอย่างไรบ้าง ผู้เรียนต้องกลับไปศึกษากรอบใดในบทเรียนโปรแกรมเดิม แล้วทำแบบฝึกเสริมทักษะข้อใด ก่อนที่จะทำแบบทดสอบประจำชุดใหม่อีกครั้ง ซึ่งแบบฝึกเสริมทักษะนี้ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดสอบหนึ่งต่อหนึ่งและทดสอบกลุ่มเล็ก ก่อนที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างกรอบแนวปฏิบัติเมื่อนักเรียนทดสอบประจำชุดที่ 7 และตรวจคำตอบ

จำนวนข้อที่นักเรียนตอบถูก	เกณฑ์การประเมิน	แนวทางในการปฏิบัติในขั้นต่อไป
4 - 5 ข้อ	นักเรียนเข้าใจดีมาก	ศึกษาชุดที่ 8 ในลำดับต่อไปได้
3 ข้อ	นักเรียนเข้าใจดี	อ่านซ้ำชุดเดิมและทำความเข้าใจในข้อที่นักเรียนทำผิดจนเข้าใจ
0-2 ข้อ	ต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติม	อ่านซ้ำและทำความเข้าใจชุดเดิมและฝึกทำแบบฝึกหัดในแบบฝึกเสริมทักษะของเรื่องนั้นในลำดับที่ 9 ของวันถัดไป จนเข้าใจและทำแบบทดสอบใหม่ก่อนเรียนบทเรียนโปรแกรมชุดต่อไป

ตารางที่ 2 ตัวอย่างกรอบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การทดสอบประจำชุดที่ 7

ข้อที่นักเรียนตอบไม่ถูกต้อง	แนวทางในการปฏิบัติในขั้นต่อไป
1	อ่านบทวนเนื้อหาบทเรียนโปรแกรมชุดที่ 7 กรอบที่ 1 และทำแบบฝึกหัดเสริมข้อ 1-2
2,3	อ่านบทวนเนื้อหาบทเรียนโปรแกรมชุดที่ 7 กรอบที่ 3 - 4 และทำแบบฝึกหัดเสริมข้อ 3 - 5
4	อ่านบทวนเนื้อหาบทเรียนโปรแกรมชุดที่ 7 กรอบที่ 2 และทำแบบฝึกหัดเสริมข้อ 6 - 8
5	อ่านบทวนเนื้อหาบทเรียนโปรแกรมชุดที่ 7 กรอบที่ 5 และทำแบบฝึกหัดเสริมข้อ 8 - 10

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างละ 25 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก แต่ละข้อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยมีการตรวจสอบและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญ

วิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความยาก และค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) (ไพศาล วรคำ, 2555) แล้วจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนไปใช้งานวิจัย

4. แบบทดสอบประจำชุดมีวิธีการสร้างเช่นเดียวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีวิธีการออกแบบวัดความพึงพอใจตามวิธีการของลิเคอร์ท ลักษณะของแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ และข้อความเป็นข้อความทางบวก มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละความพึงพอใจ ซึ่งได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขแล้วจึงนำแบบวัดความพึงพอใจที่ได้ไปใช้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

1.ชี้แจงจุดประสงค์ในการทดลองให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ
2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเรื่อง สถิติ ก่อนที่จะเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมใช้เวลา 50 นาที

3. เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรมจบในแต่ละชุดให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดของแต่ละชุด ซึ่งมีทั้งหมด 20 ชุดเพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 70 ตัวแรก (E_1) และสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของการทดสอบทำบทเรียนในครั้งแรกให้นักเรียนแก้ตัวใหม่โดยกลับไปอ่านเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติมและทำแบบทดสอบประจำชุดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 70 ตัวแรก (E_1) โดยนักเรียนจะเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมวันละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 20 วัน

4. เมื่อนักเรียนเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมจบแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนใช้เวลา 50 นาที เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 70 ตัวหลัง (E_2)

5. คำนวณค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรม

6. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตร $\frac{E_1}{E_2}$ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520, หน้า 135) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า บทเรียนโปรแกรมเรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

2. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ของบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (เพชฌัญญู กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี, 2545, หน้า 31)

3. การหาข้อสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้คะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม

คะแนน	ขนาด กลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	คะแนน เต็ม ทั้งหมด	คะแนน ที่ได้	ร้อยละ
คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อย	45	100	4500	3710.5	82.46
คะแนนจากการทำแบบแบบทดสอบหลังเรียน	45	25	1125	912	81.07

จากตารางที่ 3 พบว่า บทเรียนโปรแกรมนี้มีประสิทธิภาพ 82.46/81.07

2. ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรม

ตารางที่ 4 ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรม

ผลคูณของจำนวน นักเรียนกับคะแนนเต็ม	ผลรวมของ คะแนนหลังเรียน	ผลรวมของ คะแนนก่อนเรียน	<i>E.I.</i>
45×25	914	411	0.7045

จากตารางที่ 4 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมเท่ากับ 0.7045

3. ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ค่าระดับ ความพึงพอใจ
ด้านการออกแบบบทเรียน			
1. รูปแบบน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา	4.02	0.77	มาก
2. ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน	4.29	0.66	มาก
3. นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง	4.35	0.60	มาก
4. นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเมื่อได้เรียนบทเรียนโปรแกรมนี้	4.35	0.57	มาก
ด้านเนื้อหา			
5. คำอธิบายเนื้อหาชัดเจน	4.33	0.63	มาก
6. ความยากง่ายของเนื้อหามีความเหมาะสม	4.15	0.63	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับความพึงพอใจ
7. คำถามในบทเรียนน่าสนใจ	4.17	0.68	มาก
8. การจัดลำดับเนื้อหาในบทเรียนมีความเหมาะสม	4.28	0.86	มาก
9. จำนวนคำถามในบทเรียนมีความเหมาะสม	4.26	0.95	มาก
10. การเฉลยคำตอบในบทเรียนทันทีทำให้นักเรียนอยากตอบคำถามต่อไป	4.20	1.13	มาก
ด้านการเรียน			
11. นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้นที่จะตอบคำถาม	4.48	1.17	มาก
12. นักเรียนไม่รู้สึกเสียหน้าเมื่อตอบคำถามผิด	4.20	1.36	มาก
13. นักเรียนรู้สึกสบายใจเมื่อเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม	4.50	1.47	มากที่สุด
14. นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม	4.59	1.56	มากที่สุด
15. นักเรียนต้องการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมอีกในเนื้อหาอื่น	4.57	1.78	มากที่สุด
รวม	64.71	14.83	
เฉลี่ย	4.23	0.99	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจต่อบทเรียน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.46/81.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 70/ 70 เนื่องจากการสร้างบทเรียนโปรแกรม ไปใช้เป็นการเรียนการสอนนั้นมีการหาประสิทธิภาพของบทเรียนเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ ซึ่งผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างจากตำราและงานวิจัยต่างๆ และเขียนเนื้อหาในบทเรียนเรียงลำดับความยากง่ายอย่างชัดเจนและมีความต่อเนื่องกันในแต่ละกรอบ มีแบบฝึกหัดจำนวนพอเหมาะไม่มากไม่น้อยเกินไป และมีกรอบเฉลยแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและตรวจสอบความเข้าใจ ได้มีการทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขหลายครั้ง ซึ่งได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จนเป็นที่น่าพอใจก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง อีกทั้งการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคลภายใต้คำแนะนำของครูโดยไม่จำกัดเวลา โดยใช้หลักการเรียนรู้เพิ่มขึ้นทีละน้อยๆ การเรียนแต่ละชุดจะแบ่งเป็นกรอบย่อยๆ สั้นๆ จากง่ายไปยาก เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นขั้นตอนตามลำดับได้ทราบคำตอบทันทีหากมีข้อสงสัยก็สามารถสอบถามครูได้ทันที ซึ่งผู้เรียนจะค่อยๆ สะสมความรู้ขึ้นเรื่อยๆ เมื่อได้ทำแบบฝึกหัดเพื่อขำความรู้ที่สำคัญ และเมื่อนักเรียนสามารถรู้

คำตอบในทันทีเป็นการช่วยเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้เนื้อหาต่อไป สนุกกับการเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดได้ผ่านเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรมของทิสนา เขมมณี (2554, หน้า 378) ที่กล่าวว่าวิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากบทเรียนปกติ กล่าวคือเป็นบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อยเพื่อให้ง่าย แก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ และนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะที่ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองสิ่งที่เรียนและตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันทีว่าผิดหรือถูก ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้น้อยตามความสามารถและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะ บทเรียนจะมีทั้งแบบสอบก่อนเรียน และแบบสอบหลังการเรียนไว้ให้พร้อม

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนโปรแกรมคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7045 หรือ คิดเป็นร้อยละ 70.45 สาเหตุที่นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นมากกว่า 0.50 หลังการใช้บทเรียนโปรแกรมคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ทั้งนี้เพราะว่าบทเรียนโปรแกรมคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมเป็นสื่อกลางในการเรียนที่ดี ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองตามความสามารถ มีเวลาศึกษาทำความเข้าใจมากขึ้น โดยผู้เรียนที่เก่งเมื่อเรียนจบเร็วก็สามารถใช้เวลาที่เหลือทำกิจกรรมอื่นๆได้ ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อนก็มีโอกาสเรียนได้ตามความสามารถของตน โดยไม่ต้องเร่งรีบ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสบายใจในการเรียนและผู้เรียนมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือจากครูเป็นรายบุคคล อีกทั้งการที่ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนได้ด้วยตนเองในทันที เพราะในบทเรียนมีเฉลยคำตอบไว้ให้ ซึ่งทำให้ทราบข้อบกพร่องในการเรียนด้วยตนเอง และเมื่อผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของการทดสอบท้ายบทเรียนในครั้งแรกมีโอกาสได้ซ่อมเสริมในจุดประสงค์ที่บกพร่องหรือไม่เข้าใจ โดยกลับไปอ่านเนื้อหา ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติมจากแบบฝึกเสริมทักษะและทำแบบทดสอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนในภาพรวมที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดสนใจในการเรียน และเมื่อผู้เรียนสามารถตอบคำถามในบทเรียนได้ถูกต้อง ทำให้มีกำลังใจในการเรียน ถึงแม้ว่าจะตอบคำถามไม่ถูกต้องผู้เรียนก็ไม่รู้สึกอาย และพยายามหาคำตอบให้ได้ตรงกับเฉลยในบทเรียน อีกทั้งไม่กลัวการทดสอบเนื่องจากคุ้นเคยกับการทดสอบทุกคาบ ทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนมากขึ้น เมื่อประสบผลสำเร็จทางการเรียน ย่อมทำให้ความพึงพอใจต่อบทเรียนโปรแกรมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมในเนื้อหาวิชาอื่นๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ผู้เรียน แต่ผู้สร้างต้องตระหนักด้วยว่าเนื้อหาบางเนื้อหาในวิชาคณิตศาสตร์สามารถนำมาเขียนเป็นบทเรียนโปรแกรมแล้วให้ผู้เรียน

ศึกษาด้วยตนเองไม่ได้ทั้งหมด จำเป็นต้องอาศัยสื่อการเรียนที่เป็นรูปธรรมหรือ ภาพเพื่อประกอบการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจ และควรสนับสนุนให้ครูได้ร่วมกันจัดทำ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้น ดีกว่าทำคนเดียว เพราะจะมองไม่เห็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น

รายการอ้างอิง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2520. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

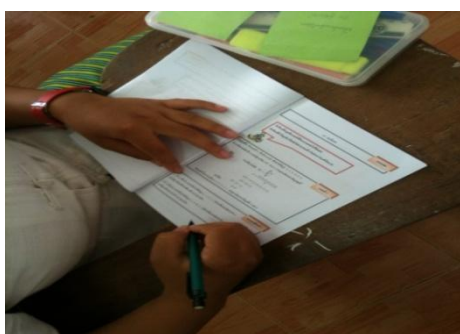
ทิตินา แคมมณี. 2554. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญญ์ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.). วารสารการวัดผล

ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8, 36: 31.

ไพศาล วรคำ. (2555). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ภาพที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียน โปรแกรมเรื่อง สถิติ

ภาพที่ 2 กิจกรรมการซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ

**การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการ
เรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย**

**RESEARCH SYNTHESIS CONCERNING TO USING STORY TELLING AND
CREATIVITY CLAY TO ENHANCE THE LITERACY SKILLS LEARNING
OF KINDERGARTEN STUDENTS**

อรัญญกัญญา ชัยวัฒน์จตุพร
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี
Email: orra.yok.chai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย แบบแผนของการวิจัยเป็นการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ประชากรคือรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยที่ทำในช่วงปี 2550-2555 จากฐานข้อมูลการวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และ โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 25 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบบันทึกข้อมูลการสังเคราะห์งานวิจัย จำนวน 1 ชุด ผลการวิจัยพบว่า (1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย มี 4 แนวคิด คือ การสอนโดยแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่อง การสอนภาษาโดยรวมแบบธรรมชาติ การสอนภาษาตามแนวคิดวอลดอร์ฟ และ การสอนแบบมอนเตสซอรี (2) ผลจากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัยอยู่ในระดับเกณฑ์ดี และ นักเรียนชั้นปฐมวัยมีพัฒนาการและความเข้าใจทางการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และ การคิด โดยผ่านการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ในส่วนด้านพฤติกรรม จากการสังเกตพฤติกรรม พบว่า นักเรียนปฐมวัยส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพิ่มขึ้นมาก นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้น สามารถ เขียน พูด ออกคำตั้ง อธิบาย เล่าเรื่องให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ ส่วนผลงานปั้นสร้างสรรค์ที่ได้ ออกมานั้นนักเรียนปฐมวัยสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กันทั้งทางร่างกาย ทางภาษา นอกเหนือจากนี้ยังสามารถจดหมวดหมู่ของสิ่งของ เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆก่อนหลังได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้งมีความสามารถทางการคิดงานสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นมากอีกด้วย ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ควรมีการทำวิจัยรูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดการวิจัยเชิงประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่จากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อเร่งส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยในการช่วยเร่งส่งเสริมให้นักเรียนปฐมวัยมีคลังความรู้ คลังคำศัพท์ และทักษะด้านอื่นเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และ นำผลการวิจัยนั้น

ไปใช้เป็นแนวทางการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมเพื่อวางรากฐานการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนมุ่งสู่การพัฒนาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย นิทาน งานปั้นสร้างสรรค์ ทักษะทางภาษา นักเรียนปฐมวัย

ABSTRACT

The main objective of this research was to synthesize research concerning to using story telling and creativity clay to enhance the literacy skills learning of kindergarten students. The research design was qualitative synthesis and content analysis. Populations were researches concerned to using story telling and creativity clay to enhance the literacy skills learning of kindergarten students which were conducted during the timeline 2007-2012. The 25 research sample items were selected and based on the excellent resources in Thailand as follows Thai Education Research and Thai Library Integrated System (ThaiLIS). The research instrument was in synthesized record form. The major research findings are as follow: (1) The literacy skills learning of kindergarten students conceptual framework, which included four concepts such as Narratology Whole Language Waldorf Education and Montessori Education (2) The results of using story telling and creativity clay to enhance the literacy skills learning of kindergarten students are good standard ratio and all kindergarten students understood and developed all skills at the same time i.e. listening, speaking, reading, writing and thinking by the methods previously mentioned which was used to enhance higher achievement than the results of pretesting the literacy skills learning design. In the behavior development, the result was found that the most of kindergarten students could encourage the literacy skills learning more than compared to the previous time as follows; kindergarten students could quickly follow the correct direction command, explain, and give the information among themselves to other people. Regarding to the creativity clay observation, kindergarten students could create continually their products and good physical and mental skills including language skills. Moreover; the subjects could categorize, cohere and correctly comprehend the tasks that were undertaken including the more creative thinking tasks too. In addition at this time, there was a recommendation for kindergarten education providers; the recommendation being that they should provide the research design in R&D (Research and Development) for Methodology in order to improve the new logical knowledge dimension by using story telling and creativity clay to enhance the corpus of early literacy skills learning of kindergarten students. In conclusion, in order for the educational progress of the future generations of students, the academics will be required to understand the results of the research findings and able to apply the learning techniques also should be able to develop in Thai kindergarten learning society based therein.

KEYWORDS: Research Synthesis Story Telling Creativity Clay Literacy Skills Kindergarten Students

บทนำ

เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าการศึกษาปฐมวัยนั้นคือรากฐานและความมั่นคงหลักในการพัฒนาคนในระยะยาวของประเทศชาติ ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงต้องร่วมมือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ได้ตามเป้าประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2553 (ฉบับที่ 3) หมวดที่ 1 มาตราที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2553, 2553) จากหลักการที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่า เด็กช่วงอายุ 3-5 ปี เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญมากที่สุดทั้งร่างกายและสมอง เพราะสมองของเด็กนั้นกำลังเติบโตและพัฒนา เด็กในวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 เช่น การสำรวจ การเล่น การทดลอง การค้นพบ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เลือกตัดสินใจ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา , 2547) ด้วยเหตุนี้เด็กส่วนใหญ่จึงเกิดการเรียนรู้จากการฟังนิทานหรือเรื่องเล่าต่างๆที่ชื่นชอบ การปั้น การลอกเลียนแบบจากสิ่งที่อยู่รอบตัว นักการศึกษาปฐมวัยจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ รวมทั้งต้องเข้าใจที่ทำการส่งเสริม สนับสนุน และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เพราะนั่นหมายถึงการเตรียมพื้นฐานที่ช่วยเตรียมความพร้อมในทักษะด้านต่างๆให้เด็กประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้ทางวิชาการได้เป็นอย่างดี (Lindy, 2012) การใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์จึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และยังเปรียบเสมือนหน้าต่างและประตูบานใหญ่ที่คงเปิดกว้างส่งเสริมเด็กๆในรายด้านพัฒนาการต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด และ การพัฒนาการของกล้ามเนื้อส่วนกล้ามเนื้อมัดเล็ก (เลิศ อำนันทนะ, 2552) กิจกรรมการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์นี้สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้เด็กนักเรียนสนใจและปรับตัวให้คุ้นเคย และเด็กก็ยังซึมซับได้รับประสบการณ์ตรงจากการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้เช่นกัน (บัณฑิตฉัตรวิโรจน์, 2551)

แต่อย่างไรก็ตามจากผลรายงานการจัดอันดับการทดสอบภาษาอังกฤษของต่างประเทศโดยองค์กรเอ็ดดูเคชันเฟิร์สท์(Education First) ภายใต้ชื่อโครงการ The EF English Proficiency Index (EF EPI) ในปี 2012 พบว่าในการจัดอันดับความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษในกลุ่มประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 54 ประเทศ โดยสุ่มตัวอย่างประชากรประมาณ 1.7 ล้านคนทั่วโลก ผลที่ออกมาเป็นที่น่าตกใจกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและทำให้คนไทยต้องตื่นตัวครั้งใหญ่ เพราะประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 53 จาก 54 ประเทศ (Education First , 2012) ซึ่งประเทศที่ทำคะแนนได้น้อยกว่าประเทศไทยก็คือประเทศลิเบีย (Libya) เท่านั้น จากผลรายงานนี้บ่งชี้ให้เห็นว่าประชากรโดยรวมของประเทศไทยมีพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและนำมาใช้งานด้อยเปรียบกว่าหลายชาติในภูมิภาคอาเซียน หรือ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและนำมาใช้งานของคนไทยนั้นเข้าขั้นวิกฤตทีเดียว จากภูมิหลังของปัญหาที่กล่าวมาทำให้ให้นักการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่จึงเลือกใช้แนวทางการจัดประสบการณ์และการเตรียมความพร้อมของเด็กชั้นอนุบาลให้มีความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ โดย ผ่าน นิทาน กิจกรรมสร้างสรรค์เช่น การปั้น การตัดปะ การเล่นเกมบล็อก งานนิทานจึงสามารถสนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยสามารถกลายเป็่นนักเขียนเรื่องราวได้เป็นอย่างดี

(Browne, 1999) นอกเหนือจากนี้แล้ว นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์นี้ยังช่วยเร่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาพร้อมกันในเวลาเดียวกันจนทำให้เด็กรู้จักการสะสมคำศัพท์ทั้งภาษาของตนเองและภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาแม่เพื่อใช้ทำความเข้าใจในเรื่องราว ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเด็กฟังนิทานและงานปั้นสร้างสรรค์จบเขาเหล่านั้นจะต้องเป็นผู้มีความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นี้มักจะต้องประกอบไปด้วย ความคิดที่เป็นไปได้ ความคิดในการตัดสินใจ (Newton et al, 2012) อีกทั้งก็ยังต้องสามารถเป็นผู้ถ่ายทอดเล่าเรื่องต่อหน้าที่สาธารณชนที่ดีได้ รวมทั้งยังเก็บเป็นต้นทุนทางการอ่าน การเขียน ในกาลต่อไปได้อีกด้วย

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย มี 4 แนวคิด คือ (1) การสอนโดยแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narratology) ตามแนวคิดของอริสโตเติล (Aristotle) ที่ชี้ให้เห็นว่าการนำเสนอการจัดการเรียนรู้แนวนี้ สามารถจัดได้จากเรื่องเล่าต่างๆ ได้จากการสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึก ผ่านเรื่องราวที่เล่าต่อกัน และในขณะเดียวกันยังให้ข้อคิดเพิ่มพูนสติปัญญาด้วย (ฉิรนนท์ อนุวัชรวิวงศ์ และ กมลรัฐ อินทรทัศน์, 2550) (2) การสอนภาษาโดยรวมแบบธรรมชาติ (Whole Language) การสอนตามแนวคิดนี้สามารถทำให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด และ ภาษา (Piaget, 1959) นักการศึกษาต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีจนทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น มีความสุข ความสบายใจ (กรกฎ นกคิม และ เจษฎา บุญมาโฮม, 2555) และช่วยเร่งส่งเสริมการเรียนรู้จนเด็กเกิดความสนใจ เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ทักษะภาษานั้น (3) การสอนภาษาตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf Education) การสอนในแนวคิดนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนปฐมวัยเกิดการเชื่อมโยงและพัฒนาให้มีความสมดุล ทั้งทางภาษา ปัญญา ศิลปะ โดยการยึดหลักทำซ้ำ การจัดการเรียนแบบจังหวะเวลาสม่ำเสมอ การเคารพการยอมรับคุณค่าของทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิต (Association of Waldorf Schools of North America, 1991) และ (4) การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori Education) มุ่งเน้นปลูกฝังให้เด็กเจริญเติบโตตามความต้องการทางธรรมชาติของเขา แบ่งได้เป็น 5 หมวดใหญ่ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิชาการ ประสบการณ์ชีวิต และ ประสาทสัมผัส เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้แบบเด็กเป็นศูนย์กลาง (Maria Montessori Academy, 2013)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับ“การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย” เพื่อตอบคำถามการวิจัยคือ (1) แนวคิดการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ทักษะทางภาษา (2) ผลจากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย

ประชากร คือ รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย ที่ทำในช่วงปี 2550-2555 จากฐานข้อมูลการวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกส.) และ โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 25 เรื่อง เป็นงานที่เผยแพร่ในช่วงปี 2550-2555

แบบแผนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ออกแบบการวิจัยแบบการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยภายใต้กรอบการสังเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ ฐานข้อมูลการวิจัยโดยใช้คำสืบค้นว่า “นิทาน” “การปั้น” “ทักษะทางภาษา” และ “นักเรียนปฐมวัย” ประกอบด้วยฐานข้อมูลการวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกส.) (www.thaieduresearch.org) และ โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (www.thailis.or.th)

เครื่องมือวิจัย แบบบันทึกการสังเคราะห์งานวิจัย จำนวน 1 ชุด โดยมีหลักในการเก็บข้อมูล 3 รายการ คือ (1) รายละเอียดโดยย่อของงานวิจัย ประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย ปีที่ทำวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย (2) วัตถุประสงค์การวิจัย (3) แบบแผนการวิจัย ประกอบไปด้วย เครื่องมือและการออกแบบการสุ่มตัวอย่าง สำหรับคุณภาพของเครื่องมือได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความน่าเชื่อถือโดยการนำข้อมูลที่มีลักษณะและประเภทเดียวกัน แล้วนำมาจัดกลุ่ม แล้วจึงสรุปเป็นข้อค้นพบผลการศึกษา

ผลการศึกษา

ตามที่คุณวิจัยได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 25 เรื่องครั้งนี้ ทำให้เห็นว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) คือ การบูรณาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อสอดคล้อง ซึ่งทำการพิจารณาจากผลสรุปความ สรุปผล ของงานวิจัยที่ได้ดำเนินการมาก่อนหน้านั้นในหลายๆเรื่อง ที่ได้ทำการศึกษาในมิติเดียวกันหรือคล้ายกัน จากที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้มองเห็นภาพรวมการเชื่อมโยงงานวิจัยเหล่านั้น จากการที่มีนักวิจัยหลายท่าน มีงานวิจัยจากการทำการวิจัยมาก่อนหน้าที่ได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษา และคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นปฐมวัย ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อสรุปงานวิจัยในครั้งนี้ที่มีความคล้ายคลึงกันในมิติที่ใกล้เคียงกัน ด้านการรายงานผลการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 หัวข้อตามประเด็นที่มุ่งศึกษา ประกอบด้วย (1) แนวคิดการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษา (2) ผลจากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวคิดการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษา มี 4 ข้อ คือ

1.1 การสอนโดยแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narratology) แนวคิดนี้เริ่มมาจาก อริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวไว้ว่า เรื่องราว (Story) มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) การแสดงให้เห็น (Showing) และ 2) การเล่า

(Telling) ซึ่งการเล่าเรื่องนี้มีหน้าที่ต้องผ่านนักเล่าอีกต่อหนึ่งเพื่อการนำเสนอการจัดการเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันกระบวนการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้มี 2 จุดด้วยกันคือ 1) นิยามของเรื่องเล่ารวมเรียกว่า ฟิクション (Fiction) ได้แก่ นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น ละคร เน้นความเพลิดเพลิน 2) วัตถุประสงค์และขอบเขตในการศึกษา คือ การทำความเข้าใจ (Understanding) มีส่วนหลักอีก 4 ประการ ได้แก่ การเล่าเรื่อง (Narrative Function) การสื่ออารมณ์ความรู้สึก (Emotive Function) การให้ความคิดสติปัญญา (Intellectual Function) และความตระการตาพิศแพรว (Spectacle Function) ดังนั้นนักการศึกษาต้องทำความเข้าใจว่าจะจัดการนำเสนอการเรียนรู้อย่างไรจึงจะสามารถทำให้ลงตัวมากที่สุด

1.2 การสอนภาษาโดยรวมแบบธรรมชาติ (Whole Language) เป็นการเสนอแนวคิดใหม่ในการสอนภาษาให้เด็กที่เน้นการสื่อความหมายกับเด็ก ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และเด็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างเป็นธรรมชาติ แนวการสอนนี้เกิดจากหลักการทฤษฎีของนักการศึกษา อาทิ ดิวอี้ (Dewey) เปียเจต์ (Piaget) กิเซลด์ (Gesell) ไวกอตสกี (Vygotsky) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดและภาษา ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่ดีที่ตอบสนองธรรมชาติของการพัฒนาในเด็กแต่ละวัย จนทำให้เด็กเกิดความสนใจ เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ภาษาได้ดีไม่เกิดความรู้สึกว่าภาษาเป็นเรื่องยากลำบาก

1.3 การสอนภาษาตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf Education) การสอนแนวนี้อาศัยการเรียนรู้พร้อมกันไปทั้งตัวโดยการเลียนแบบ ทั้งเสียง ท่าทาง และลีลาเข้าไปในแนวคิดวิญญานโดยที่ตัวเด็กเองไม่รู้ตัว พร้อมทั้งมุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเชื่อมโยงและมุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทางภาษา ปัญญา ศิลปะ และด้านการปฏิบัติอย่างพอเหมาะ โดยยึดหลักดังนี้ 1) การทำซ้ำ (Repetition) เด็กควรได้มีโอกาสทำสิ่งต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกระทั่งทำนั้นซึมลงไปในกายและใจจนเป็นนิสัยได้ตอบโต้ทันทีทันใด 2) จังหวะเวลาที่สม่ำเสมอ (Rhythm) การจัดการเรียนรู้ควรเป็นไปตามจังหวะเวลาที่สม่ำเสมอเพื่อเด็กจะได้รู้สึกมั่นคง 3) การเคารพและการยอมรับคุณค่าของทุกสิ่งเพื่อเป็นแก่นในการดำเนินชีวิต แนวคิดนี้ยังมีบทบาทในการสังเกตขณะที่เด็กกำลังเล่น กำลังเรียนรู้ ใคร่ตรงความก้าวหน้าของเด็กทั้งก่อนและหลังการสอนอีกด้วย

1.4 การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori Education) จุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาระยะแรกนั้นไม่ใช่เอาความรู้ไปบอกให้กับเด็ก แต่ควรเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้เจริญเติบโตไปตามความต้องการทางธรรมชาติของเขา ดังนั้น การสอนเด็กจึงสามารถแบ่งได้เป็น 5 หมวดใหญ่ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิชาการ ประสบการณ์ชีวิต และประสาทสัมผัส ครูในระบบการศึกษาแบบมอนเตสซอรีนี้จะต้องได้รับการอบรมเพื่อถูกฝึกมาให้เป็นคนช่างสังเกตในความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละคน ครูจะเป็นเพียงผู้แนะนำ และ จะเน้นในเด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน โดยใช้การสอนแบบ 3 ขั้นตอน (The Three-Period Lesson) คือ (1) สังเกตเห็นลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น (Recognition of Identity) เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมโยงและพูดบอกได้ว่า นี่คือ.....ได้ (2) สังเกตเห็นความแตกต่าง (Recognition of Contrasts) เพื่อทำให้เด็กเข้าใจและพูดบอกได้ว่าของนั้นมีความต่างกัน (3) เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งของที่มีความคล้ายคลึงกัน (Discrimination Between Similar Objects) ขั้นตอนนี้เพื่อที่จะทราบว่าเด็กจำชื่อของสิ่งต่างๆ ได้แล้วพูดบอกได้ว่า อันไหนคือ..... ด้านการประเมินผลนั้นจะประเมินโดยการสังเกตในการทำกิจกรรมของการสอนทุกกลุ่มวิชาแล้วจัดทำเป็นรายงานให้ผู้ปกครองทราบต่อไป

2. ผลจากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย และพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยมีดังนี้ คือ การใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์มีผลต่อการเร่งส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยอยู่ในระดับเกณฑ์ดี และ นักเรียนชั้นปฐมวัยมีพัฒนาการและความเข้าใจทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนโดยผ่านการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรม พบว่า นักเรียนปฐมวัยส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพิ่มขึ้นมาก นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้น สามารถ เขียน พูด ออกคำสั่ง อธิบาย เล่าเรื่องให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ ส่วนผลงานปั้นสร้างสรรค์ที่ได้ออกมานั้นนักเรียนปฐมวัยสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กันทั้งทางร่างกาย ทางภาษา ทางความคิดแก้ปัญหา นอกเหนือจากนี้ยังสามารถจัดหมวดหมู่ของสิ่งของ เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆก่อนหลังได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้งมีความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ซึ่ง ความคิดสร้างสรรค์นี้มักต้องประกอบไปด้วยความคิดที่เป็นไปได้ ความคิดในการตัดสินใจ และ มักจะมีความสามารถทางการคิดแก้ปัญหาด้วย

การสรุปผลการศึกษา คือ เมื่อการสังเคราะห์การวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัย” สำเร็จลง จะเป็นประโยชน์ในแวดวงการศึกษาปฐมวัย 3 ข้อ ดังต่อไปนี้คือ (1) เป็นแนวทางในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้จากการใช้นิทานเพื่อก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้องค์ความรู้จากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อเร่งส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย เพื่อเร่งส่งเสริมคลังความรู้ คลังคำศัพท์ และทักษะด้านอื่นเพื่อความ เป็นเลิศทางวิชาการ (2) สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางการใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยรูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development) การพัฒนาสังคมเพื่อวางรากฐานการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนมุ่งสู่การพัฒนาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (3)เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษา ค้นคว้า วิจัย และขยายผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การสอนทางทักษะภาษาสำหรับนักเรียนปฐมวัย

อภิปรายผล

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมายังเห็นได้จากงานวิจัยว่านักการศึกษาปฐมวัยยังคงยึดโครงสร้างดำเนินการปฏิบัติจากตัวกฎหมายแม่บท และมองเป็นภาพรวมได้ว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ให้ร่วมมือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ได้ตามเป้าประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2553 (ฉบับที่ 3) หมวดที่ 1 มาตราที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมี 3 ประการ(สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ,2552) ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้(Objective) โดยนักการศึกษาส่วนมากได้เขียนในลักษณะเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) โดยเน้นให้นักเรียนปฐมวัยได้พัฒนาในเรื่องต่อไปนี้ ความรู้

(Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) ทักษะกระบวนการคิดและการปฏิบัติรวมทั้งการแสดงออก เจตคติ (Attitude) คือ ความสนใจ พอใจ รวมทั้งลักษณะนิสัย (2) ประสบการณ์เรียนรู้ (Learning Experiences) ในส่วนนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาสาระ (Content) ที่ต้องการให้นักเรียนปฐมวัยได้รับ กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Process of Learning) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป (3) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตีค่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยซึ่งต้องใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การประเมินที่มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่สุดคือ การประเมินการเรียนรู้แบบไม่เป็นการแบบเป็นรายบุคคล รายวิชา (Formative Assessment) ซึ่งนักการศึกษาสามารถประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยในรายวิชาแนวใหม่ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2553) ได้ 3 วิธีดังต่อไปนี้ (1) การประเมินสร้างความรู้จักนักเรียนและการพูดคุย (2) การประเมินด้วยการสังเกต (3) การประเมินตามสภาพจริงจากพฤติกรรม

จากผลการศึกษางานวิจัยการสังเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่าแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัยทั้ง 4 แนวคิดนี้ คือ 1) การสอนโดยแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narratology) 2) การสอนภาษาโดยรวมแบบธรรมชาติ (Whole Language) 3) การสอนภาษาตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf Education) และ 4) การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori Education) ส่งผลช่วยสนับสนุน เสริมแรงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนของเด็กปฐมวัยจากกฎหมายแม่บทได้เป็นอย่างดี ตลอดจนผลจากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนปฐมวัยนั้นเมื่อนำมาใช้ก็พบว่าอยู่ในระดับเกณฑ์ดี และ นักเรียนชั้นปฐมวัยมีพัฒนาการและความเข้าใจทางการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และ การคิดโดยผ่านการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ในส่วนด้านพฤติกรรม จากการสังเกตพฤติกรรม พบว่า นักเรียนปฐมวัยส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพิ่มขึ้นมาก นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากขึ้น สามารถ เขียน พูด ออกคำสั่ง อธิบาย เล่าเรื่องให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ ส่วนผลงานปั้นสร้างสรรค์ที่ได้ออกมานั้น นักเรียนปฐมวัยสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กันทั้งทางร่างกาย ทางภาษา นอกเหนือจากนี้ยังสามารถจัดหมวดหมู่ของสิ่งของ เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆก่อนหลังได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้งมีความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นมากอีกด้วย ดังนั้นการที่นักการศึกษาจะสามารถจัดการการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นรายงานผลการประเมินได้ดีนั้น นักการศึกษาควรปฏิบัติดังนี้ (1) ตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Objective) ให้ชัดเจน โดยเน้นให้นักเรียนปฐมวัยได้พัฒนาในเรื่อง ความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) ทักษะกระบวนการคิดและการปฏิบัติรวมทั้งการแสดงออก เจตคติ (Attitude) คือ ความสนใจ ความพอใจ รวมทั้งลักษณะนิสัย จิตใจ อารมณ์ สังคม ปัญญา (2) ดำเนินการเรียนการสอนตามแผนงานที่ได้วางไว้จากวัตถุประสงค์ (3) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สร้างความเข้าใจในการแปลความหมายของข้อมูล (4) การนำข้อมูลที่ได้ออกมาตีความไปใช้สร้างกิจกรรมต่อไปในห้องเรียน รวมทั้งต้องมีการวางแผนขั้นตอนต่อไปที่จะส่งเสริม แก้ไขปรับปรุงนักเรียนปฐมวัยในครั้งต่อไป ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้ นักการศึกษาปฐมวัยต้องมีความเข้าใจ มีความรู้ วิจารณ์ญาณในการจัดการเรียนรู้ การตัดสินใจ ประเมินและรายงานผลจากการประเมินเด็กนักเรียนปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและยุติธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งนี้ คือ ควรมีการทำวิจัยรูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดการวิจัยเชิงประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่จากการใช้นิทานและงานปั้นสร้างสรรค์เพื่อเร่งส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยในการช่วยเร่งส่งเสริมให้นักเรียนปฐมวัยมีคลังความรู้ คลังคำศัพท์ และทักษะด้านอื่นเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และ นำผลการวิจัยนั้นไปใช้เป็นแนวทางการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมเพื่อวางรากฐานการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนมุ่งสู่การพัฒนาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรกฎ นกคุ้ม และ เจษฎา บุญมาโฮม. 2555. บริหารจัดการชั้นเรียนอย่างไรให้ได้ใจผู้เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ บริษัทวิสต้า อินเทอร์เน็ต จำกัด

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ และ กมลรัฐ อินทรทัศน์. 2550. เอกสารการสอนชุดวิชารหัส CA631การสื่อสาร

สารบรรณเชิง. กรุงเทพฯ. คณะมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. 2551. “การใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องที่มิภาพประกอบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์

ภาษาอังกฤษของเด็กอนุบาลในชุมชนนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร”. วิทยานิพนธ์. บัณฑิต

วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. 2553. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2556 . จาก

http://www.dlf.ac.th/news_detail.php?news_id=66

เลิศ อนันทนนะ. 2552. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานทัศนศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.

กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2553. การวัดและประเมินผลแนวใหม่: เด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์

บริษัทยูแพดอินเทอร์เน็ต จำกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2556. จาก

http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/398-file.pdf

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. 2552. คู่มือการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

Association of Waldorf Schools of North America. 1991. Waldorf Education : The Waldorf Curriculum.

Retrieved December 12, 2013 from

http://www.whywaldorffworks.org/02_W_Education/curriculum.asp

Browne. N. 1999. Young Children's Literacy Development and the role of televisual Texts. London UK.

Falmer Press

- Education First. 2012 . EF English Proficiency Index (EF EPI). Retrieved October 18, 2013 from http://www.ef.com/~/media/efcom/epi/2012/full_reports/ef-epi-2012-report-master-lr-2
- Lindy L.E. 2012. The power of storytelling. Retrieved October 4, 2013 from <http://ezinearticles.com/?The-Power-of-Storytelling&id=6918291>
- Maria Montessori Academy. 2013. Montessori Elementary Curriculum. Retrieved December 12, 2013 from http://www.mariamontessoriacademy.org/?page_id=55
- Newton D. et al. 2012. Creativity for a new curriculum:5-11. Oxon UK. Routledge
- Piaget. J. 1959. The Language and thought of the child (M. Gabain & R.Gabain, Trans. 3rd ed.) London : Routledge &Kegan Paul.

**การสังเคราะห์แนวคิดการจัดการศึกษาของสามเณรตามการจัดการศึกษาแนวตะวันตก
เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
DEVELOPMENT OF NOVICES EDUCATION BY WESTERN EDUCATION
TO SUPPORT STUDY OF PARIYATTIDHRAMA LN PALI DIVISION**

พระมหาพรพล ม่วงสาว

นักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : Phramaha_11@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์แนวคิดการจัดการศึกษาของสามเณรตามการจัดการศึกษาแนวตะวันตกเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary research) ด้วยวิธีการสังเคราะห์เนื้อหา จากรายงานการวิจัย ผลงานทางวิชาการ คัมภีร์ทางศาสนา และงานวรรณกรรมต่างๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2555 ประชากร คือ กลุ่มเยาวชนของศาสนา ได้แก่ สามเณร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบหลักสูตรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่จัดการเรียนการสอนโดยแม่กองบาลีสนามหลวงให้แก่สามเณรนั้น ขาดยุทธศาสตร์ในการจัดระบบการศึกษาที่ชัดเจน ทางคณะสงฆ์และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่มีการปรับหลักสูตรให้เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน คงใช้หลักสูตรสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นแบบเรียน อนึ่ง การจัดการศึกษาทางโลกย่อมกำหนดอายุของผู้ที่เข้ารับการศึกษากันเป็นเกณฑ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาการในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับวัย แต่สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีนั้นไม่ได้จำกัดอายุของผู้เรียน กล่าวคือ อายุน้อยหรือมากเพียงใด คงเรียนหลักสูตรเดียวกันทั้งหมด ดังนั้น สามเณรผู้ที่จะสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา หากไม่ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดีให้มีความรู้ในทางคัมภีร์โลก และคัมภีร์ธรรมแล้ว ก็ไม่อาจจะธำรงรักษาอายุพระพุทธศาสนาไว้ได้

คำสำคัญ : การจัดการศึกษาแนวตะวันตก การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นสถาบัน หลักศาสนาหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุด และสถาบันหลักของประเทศไทยซึ่งมีอยู่ 3 สถาบัน คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อนึ่ง ได้มีผู้พูดอยู่เสมอว่า “ผู้ใดทำลายชาติ ผู้นั้นชื่อว่าทำลายศาสนาด้วย ผู้ใดทำลายศาสนา ผู้นั้นก็ชื่อว่าทำลายชาติด้วย” (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2555 : 48) ศาสนาพุทธมีลักษณะคล้ายเป็นรูปบริษัท มีพระภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นผู้ถือหุ้น เมื่อใดผู้ถือหุ้นไม่ทำหน้าที่ ไม่ทำกิจกรรมของตน บริษัทก็ล้มหายไปจากโลก กิจกรรมหลักของพุทธบริษัท คือ การส่งมอบให้พ้นทุกข์ บทบาทแห่งของชาวพุทธจึงไม่ใช่การศึกษาแต่คัมภีร์ แต่เน้นการใช้ปัญญาประพาสตามทฤษฎีละระคะ โทสะ

โมหะ (สนธิ ศรีสำแดง, 2544 : 5) และการจะหลุดพ้นจากความเศร้าหมองเหล่านั้นได้ ควรดำเนินตามมรรคมืองค์ 8 ได้แก่ 1) สัมมาทิฐิ เห็นชอบ 2) สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ 3) สัมมาวาจา วาจาชอบ 4) สัมมากัมมันตะ กระทำชอบ 5) สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ 6) สัมมาวายามะ พยายามชอบ 7) สัมมาสติ ระลึกรู้ชอบ 8) สัมมาสมาธิ จิตมั่นชอบ ซึ่งสามารถสรุปลงในไตรสิกขา โดยจัดสัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ และสัมมาอาชีวะเข้าเป็นหมวดศีล จัดสัมมาวายามะและสัมมาสมาธิเข้าเป็นหมวดสมาธิ จัดสัมมาทิฐิและสัมมาสังกัปปะเข้าเป็นหมวดปัญญา รวมเรียกว่า ไตรสิกขา คำว่า สิกขา แปลว่า การศึกษา ได้แก่ ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักสำหรับฝึกอบรมกาย วาจา จิตใจ และปัญญา ให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุด คือ ความหลุดพ้น หรือนิพพาน สิกขา 3 มีความหมายดังนี้

1. อริสติกสิกขา การฝึกอบรมในด้านการประพฤติ ระเบียบวินัย ให้มีสุจริต
2. อริจิตตสิกขา การฝึกอบรมทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรมสร้างเสริมคุณภาพจิตและรู้จักใช้

ความสามารถในกระบวนการสมาธิ

3. อริปัญญสิกขา การฝึกอบรมทางปัญญาอย่างสูง ทำให้เกิดความรู้แจ้ง ที่สามารถชำระจิตใจให้บริสุทธิ์หลุดพ้นเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ (ผู้วิจัย)

องค์ประกอบของการศึกษาพระพุทธศาสนาที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. ปรีชา ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย นับเป็นองค์ประกอบสำคัญโดยความเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติและการศึกษาเล่าเรียนปรีชาธรรมนั้นเป็นการศึกษาภาคทฤษฎี คือการศึกษาพระธรรมวินัยให้มีความรู้พื้นฐานอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้เกิดความกระจ่างแจ้งว่าคำสอนของพระพุทธองค์ที่จัดเป็นธรรมบทนั้นบทนี้ว่าด้วยเรื่องอะไร ถ้าผู้เรียนจะน้อมนำเอาพระธรรมคำสั่งสอนมาปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางหรือแสงประทีปแห่งชีวิตจะทำอย่างไร และเมื่อปฏิบัติตามแล้วจะได้ผลอย่างไรเป็นต้น เรียกว่า ปรีชา

2. ปฏิบัติ ได้แก่ การน้อมนำเอาหลักธรรมคำสอนที่ได้เรียนรู้ในทางทฤษฎีนั้นมาสู่ภาคปฏิบัติ คือ นำมาประพฤติปฏิบัติจริงๆ เพื่อเป็นการอบรมกาย วาจา และใจ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็นำเอาหลักธรรมที่เรียนรู้แล้วนั้นมาเป็นแนวทางหรือปทัฏฐานแห่งชีวิตให้เหมาะสมกับฐานะของตน เรียกว่า ปฏิบัติ

3. ปฏิเวธ ได้แก่ ผลของการปฏิบัติธรรมนั้น เช่น พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก และพระอริยบุคคลเป็นต้น ผู้ได้รับผลแห่งการปฏิบัติ ซึ่งทำให้ยกฐานะจากปุถุชนธรรมดาขึ้นมาเป็นพระอริยบุคคล การบรรลุธรรมขั้นนั้น ๆ ตามภูมิธรรมที่ตนปฏิบัติ นั้น ไม่มีใครมายกย่องหรือแต่งตั้งให้ แต่การยกฐานะดังกล่าวเป็นไปโดยอัตโนมัติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ฐานะ หรือตำแหน่งแห่งพระอริยเจ้านั้นไม่มีการแต่งตั้งให้ จะรู้ได้ด้วยตนเอง คือเป็นปัจเจกตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ เรียกว่า ปฏิเวธ (สมศักดิ์ บุญปู, 2552 : 17-18) การศึกษาพระปรีชาธรรมนั้นก็คือการศึกษาพระธรรมวินัยอันเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า ไตรปิฎกนั่นเอง รุระหรือหน้าที่อันนี้มีมาตั้งแต่สมัยที่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ การศึกษาปรีชาจึงเท่ากับเป็นก้าวแรกแห่งการสืบอายุพระพุทธศาสนา สามารถนำพระศาสนาให้สืบไปได้ยาวนาน เมื่อยังมีผู้ศึกษาแล้วปฏิบัติตามอยู่ตราบใด พระศาสนาก็ยังดำรงอยู่ตราบนั่น ถ้าการณ์ เป็นไปตรงข้ามพระศาสนาก็คงอันตรธาน ตั้งอยู่ไม่ได้ดังที่พระบรมศาสดาได้ตรัสเหตุของการดำรงอยู่และอันตรธานแห่งพระศาสนาไว้ในพระไตรปิฎก ปัญจนินบาต อังคุตตรนิกายว่า “ศาสนาจะอันตรธานไปก็ด้วยเหตุ 5 ประการคือ

- 1) พระสงฆ์ไม่ได้ศึกษาธรรม
- 2) ไม่แสดงธรรม
- 3) ไม่สอนธรรม
- 4) ไม่สาธยายธรรม
- 5) ไม่ตริตรองพิจารณาธรรม

พระศาสนาจะดำรงมั่นก็ด้วยเหตุ 5 ประการอันตรงกันข้ามจากนี้” โดยนัยนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาปฏิบัติและการไม่ศึกษาเป็นหลักสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงความเจริญและความเสื่อมของพระศาสนา ดังนั้นพระสงฆ์สาวกทั้งหลายจึงได้ชวนชาวเอราวัณไปศึกษาสืบทอดกันมาตามลำดับ (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2555 : 149-150)

กุหลบุตรที่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา มีกิจวัตรสำคัญที่จะต้องทำอยู่ 2 อย่างคือ คณธรรและวิปัสสนาธุระ การศึกษาเล่าเรียนคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า นวักสัทธศาสน์จนสามารถจำได้คล่องปากขึ้นใจ เรียกว่า “คณธรร” ส่วนการเล่าเรียนวิธีปฏิบัติสมาธิและฝึกอบรมจิตใจของตน จนเกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในสภาวะธรรมทั้งปวง และมีจิตหลุดพ้นจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย เรียกว่า “วิปัสสนาธุระ” การศึกษาเล่าเรียนทั้ง 2 ประการนี้ถือว่ามีความสำคัญเท่ากันเพราะเป็นความรู้พื้นฐานที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง (พระมหาชลอ ชยสิทฺโธ, 2551 : 1) การศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลีนอกจากจะเป็นการศึกษาหลักธรรมคำสั่งสอนแล้ว ยังได้ชื่อว่าเป็นการสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาไว้อีกด้วยโดยเฉพาะการศึกษาภาษาบาลี เพราะถ้าไม่รู้ภาษาบาลีแล้ว ก็จะไม่รู้ใคร่สามารถรู้และเข้าใจพระพุทธรวจนะในพระไตรปิฎก ถ้าขาดความรู้เรื่องพระไตรปิฎกแล้ว พระพุทธศาสนาก็จะต้องเสื่อมสูญไปด้วย ด้วยเหตุนี้ภิกษุผู้เป็นศาสนูปถัมภกตั้งแต่โบราณมาจึงทรงทำนุบำรุงสนับสนุนการเล่าเรียนพระปริยัติธรรม และทรงยกย่องพระภิกษุสามเณรที่เรียนรู้พระพุทธรวจนะให้มีฐานันดร พระราชทานราชูปการต่างๆ มินิยคัตตรเป็นต้น จึงจัดให้มีวิธีการสอบพระปริยัติธรรมเพื่อให้ปรากฏต่อชาวโลกทั่วไปว่า พระภิกษุสามเณรมีความรู้มากน้อยแค่ไหนเพียงใด เมื่อปรากฏว่าพระภิกษุสามเณรรูปใดมีความรอบรู้ ถึงขั้นที่กำหนดไว้ พระมหากษัตริย์ก็ทรงยกย่องพระภิกษุสามเณรรูปนั้นให้เป็นมหาปาเรียน (ปัจจุบันเรียกว่า “มหาเปรียญธรรม”) ครั้นอายุพรรษาถึงเถรภูมิ ก็ทรงตั้งให้มีสมณศักดิ์ในสังฆมณฑลตามควรแก่คุณธรรมและความรู้ เป็นครูบาอาจารย์สั่งสอนพระปริยัติธรรมสืบๆ กันมาจนบัดนี้ (สมศักดิ์ บุญปู, 2552 : 16-17) ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของพระพุทธศาสนา โดยส่วนมากย่อมขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ในการศึกษาพระธรรมวินัยรวมถึง การประพฤติปฏิบัติชอบของภิกษุสามเณรเป็นหลักใหญ่ สังเกตได้ว่าในยุคสมัยใดที่พระภิกษุและสามเณรประพฤติชั่วหรือแสดงสิ่งนอกธรรมนอกวินัย ยุคสมัยนั้นย่อมเป็นยุคเสื่อมแห่งพระศาสนา แต่การที่พระพุทธศาสนาได้รับการสืบต่อและมีความมั่นคงเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะอาศัยความเอาใจใส่ในธุระทั้งฝ่ายคณธรรและฝ่ายวิปัสสนาธุระของสามเณรในทุกยุคทุกสมัย (สุนทร บุญสถิต, 2543 : 63) การที่พระพุทธศาสนาได้เปิดโอกาสให้เยาวชนซึ่งมีอายุไม่เกิน 20 ปี บรรพชาเป็นสามเณร ถือได้ว่าเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและพระพุทธศาสนาในอนาคต การบรรพชาสามเณรนอกจากจะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามาพัฒนาตนเองแล้ว ยังมีความสำคัญต่อสังคมไทย และพระพุทธศาสนาในหลายด้านด้วยกัน เช่น ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านคุณธรรม (พระมหาหรรษา นิธิบุญยากร, 2545. บทคัดย่อ) สำหรับประเทศไทยสามเณรส่วนใหญ่เป็นเยาวชนมาจากครอบครัวชาวชนบทที่มีฐานะค่อนข้างยากจนจนถึงปานกลาง เยาวชนเหล่านั้นได้อาศัยสถาบัน

พระพุทธศาสนาเพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยและวิชาการแขนงอื่นๆ ภายในวัดและสถาบันการศึกษา หลังจากบรรพชาเป็นสามเณรในระชนึงแล้ว ส่วนหนึ่งได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่มีบทบาทต่อสังคมและพระศาสนา อีกส่วนหนึ่งได้ลาสิกขาเพื่อทำหน้าที่รับใช้ชาติบ้านเมืองต่อไป จึงนับได้ว่าการบวชเรียนเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนา ได้อุ้มชูเยาวชนส่วนหนึ่งของชาติให้มีโอกาสยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้นเพื่อรับพระศาสนาและชาติบ้านเมือง (ผู้วิจัย)

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวมา จะเห็นว่าพระพุทธศาสนาจะธำรงมั่นคงได้ด้วยอาศัยกลุ่บุตรศึกษาคำสอนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง นำสิ่งที่ตนศึกษามานั้นเผยแผ่ให้แก่มนุษย์ทั่วไปได้เข้าใจอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันสัทธรรมปฏิรูป (ธรรมปลอม) ที่ถูกบิดเบือนให้คลาดจากความเป็นจริง และประการที่สำคัญเมื่อพุทธศาสนิกชนได้รับการถ่ายทอดจากพระภิกษุผู้เป็นพหุสุตแล้ว ย่อมเป็นบ่อเกิดแห่งสันติภาพและภราดรภาพทำให้สังคมโลกตลอดถึงมวลมนุษยชาติเกิดความผาสุกอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์แนวคิดการจัดการศึกษาของสามเณรในด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
2. เพื่อสังเคราะห์แนวคิดการใช้รูปแบบ การจัดการศึกษาของสามเณรในด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
3. เพื่อสังเคราะห์แนวคิดและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสามเณรในด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์แนวคิดการจัดการศึกษาของสามเณรตามการจัดการศึกษาแนวตะวันตกเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี และเพื่อตอบคำถาม คือ 1) แนวคิดการจัดการศึกษาของสามเณรในด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ควรเป็นไปในทิศทางใด 2) การใช้รูปแบบการจัดการศึกษาของสามเณรในด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลีควรมีองค์ประกอบและลักษณะอย่างไร และ 3) จะบูรณาการองค์ความรู้ในทางด้านคติโลกและคตินิธรรมให้ผสมผสานกลมกลืนกันได้อย่างไร

ประชากร คือ รายงานวิจัย ผลงานทางวิชาการและวรรณกรรมต่างๆ เกี่ยวกับสามเณรที่ทำในช่วงปี 2531-2555

แบบแผนของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) โดยใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) ในประเด็นที่เกี่ยวกับด้านหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่จัดโดยแม่กองบาลีสนามหลวง ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยจากแหล่งข้อมูล คือ ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พุทธศาสนาไทยในอนาคต, วิถีพุทธศาสนา ศึกษาเฉพาะกรณีการบรรพชาเป็นสามเณรในประเทศไทย, รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

กุลบุตรผู้เข้ามาบวชเรียนในพระพุทธศาสนา เบื้องต้นจะต้องศึกษาพระทั้ง 2 อย่างเป็นอันดับแรกได้แก่ คันถะ คือ เน้นไปในด้านของเนื้อหาวิชา หรือ ด้านทฤษฎี ส่วนวิปัสสนาธุระ คือ เน้นไปในด้านปฏิบัติฝึกฝนอบรมจิตใจภายในให้หลุดพ้นจากบาปอกุศลทั้งหมด พระทั้ง 2 อย่างนี้ เป็นสิ่งที่เกื้อกูลกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของคันถะซึ่งถือว่าเป็นบูรพภาคของการศึกษา หมายถึงการศึกษากฎบังคับสำหรับผู้เข้ามาบวชหรืออยู่ประจำวัด ได้แก่ พระสงฆ์สามเณรและศิษย์วัดโดยศิษย์วัดเรียนขั้นพื้นฐานเรียกว่าธรรมศึกษา ส่วนสามเณรให้เรียนวิชาสามเณรเพิ่มเข้าไปด้วย การศึกษาระดับนี้จะแตกต่างจากการศึกษานักธรรมในปัจจุบันอย่างน้อยก็ประการหนึ่ง คือให้เนื้อหาสาระแก่ผู้เรียนแตกต่างกันออกไปตามสถานะหรือสภาวะของตัว (พระไพศาล วิสาโล, 2546 : 320) หลักสูตรดังกล่าวควรปรับให้เหมาะกับสถานะของผู้เรียน และควรให้สอดคล้องกับสภาวะทางสังคมควบคู่กันไป หากเยาวชน คือ สามเณรข้ามชั้นไปเรียนวิชาชั้นสูงก่อนแล้ว ก็หมดโอกาสที่จะเรียนวิชาพื้นฐาน ซึ่งเป็นการเตรียมพื้นฐานให้มั่นคงอันจะเป็นการต่อยอดวิชาชั้นสูงในอนาคต (ผู้วิจัย) สอดรับกับแนวคิดของท่านพุทธทาสภิกขุที่ได้กล่าวว่า “...การที่สามเณรซึ่งเรียนหลักสูตรชั้นมหาเถระเรียนเสียตั้งแต่แรกเช่นนั้น ข่อมหมดโอกาสที่จะเรียนวิชาเบื้องต้นบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สามเณรผู้นั้นเป็นพระมหาเถระที่ปราดเปรื่องที่สุดในภายหลัง ทั้งสมองยังถูกทรมานมาให้แก่เรียนเสียแต่เล็ก เสื่อมคุณภาพไปในภายหลัง ทั้งร่างกายก็อ่อนแอจนเป็นเหตุแห่งโรค เช่น วัณโรค ได้อย่างง่ายดาย ดังปรากฏอยู่ในแถลงการณ์ของคณะสงฆ์อันจะเป็นสถิติได้ว่าเปรียญหนุ่มที่ถึงแก่กรรมภาพนั้น มรณภาพด้วยวัณโรคมากที่สุด...สามเณรควรได้รับความเอาใจใส่เพิ่มขึ้น คือ ในด้านหลักสูตรของการศึกษาที่เกี่ยวข้องสุขภาพด้วย ทั้งทางกายและทางจิต” (พุทธทาสภิกขุ, 2556 : 234)

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เป็นราชการของพระมหากษัตริย์ทรงจัดให้พระภิกษุสามเณรเรียนตามกำลังสติปัญญา สืบเนื่องเป็นพระราชกรณียกิจมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น นับแต่สมัยรัชกาลที่ 1 รัชกาลที่ 5 พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงรับพระราชภาระอยู่โดยสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในรัชกาลที่ 2 คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นอกจากพระองค์จะทรงมีพระราชดำริให้สมเด็จพระสังฆราช (มี) วันพระเชตุพนฯ จัดพิธีวิสาขบูชาขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2360 แล้วยังทรงโปรดให้สมเด็จพระสังฆราช ขยายหลักสูตรบาลีจากบาเรียนตรี โท เอก ซึ่งสืบเนื่องจากกรุงศรีอยุธยาเป็นเปรียญ 9 ประโยค ยังคงสืบเนื่องมาจนบัดนี้ (วิจิตร สมบัติบริบูรณ์, 2555 : 18) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรมและบาลี จัดเป็นการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาในระดับสูงสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยแบ่งชั้นเรียนออกเป็น 8 ชั้น คือ ชั้นประโยค 1-2 มีรายวิชาเรียน 2 วิชา คือ 1) วิชาแปลไทยเป็นมคธ โดยพยัญชนะและโดยอรรถใช้หนังสือธัมมปทัฏฐกถา ภาค 1 – 4 เป็นหลักสูตร 2) วิชาบาลีไวยากรณ์ มีหนังสือบาลีไวยากรณ์เป็นหลักสูตร (เน้นความจำ) ชั้นประโยค ป.ธ. 3 มีรายวิชาเรียน 4 วิชา คือ 1) วิชาแปลมคธเป็นไทย โดยพยัญชนะและโดยอรรถ มีหนังสือธัมมปทัฏฐกถา ภาค 5 – 8 เป็นหลักสูตร 2) วิชาสัมพันธไทยมีหนังสือ ธัมมปทัฏฐกถา ภาค 5 – ภาค 8 เป็นหลักสูตร 3) วิชาบาลีไวยากรณ์ มีหนังสือบาลีไวยากรณ์ เป็นหลักสูตร (เน้นความจำและความเข้าใจ) และ 4) วิชาบูรพภาคข้อเขียนภาษาไทย โดยแก้ไขให้ถูกต้องตามระเบียบวรรคตอนตามอักษรสมัยนิยม ชั้นประโยค ป.ธ. 4 มีรายวิชาเรียน 2 วิชา คือ 1) วิชาแปลไทยเป็นมคธ มีหนังสือธัมมปทัฏฐกถา ภาค 1 เป็นหลักสูตร 2) วิชาแปลมคธ

เป็นไทย มีหนังสือมั่งคั่งดัดที่ปนิ ภาค 1 เป็นหลักสูตร ชั้นประโยค ป.ธ. 5 มีรายวิชาเรียน 2 วิชา คือ 1) วิชาแปลไทยเป็นมคร มีหนังสือรื้อมปัทฐกถาภาค 2 – 4 เป็นหลักสูตร 2) วิชาแปลมครเป็นไทย มีหนังสือมั่งคั่งดัดที่ปนิภาค 2 เป็นหลักสูตร ชั้นประโยค ป.ธ. 6 มีรายวิชาเรียน 2 วิชา คือ 1) วิชาแปลไทยเป็นมคร มีหนังสือรื้อมปัทฐกถาภาค 5 – ภาค 8 เป็นหลักสูตร 2) วิชาแปลมครเป็นไทยมีหนังสือ ดิย-จตุตถ-ปัญจสมันตปาสาทิกาเป็นหลักสูตร ชั้นประโยค ป.ธ. 7 มีรายวิชาเรียน 2 วิชา คือ 1) วิชาแปลไทยเป็นมคร มีหนังสือมั่งคั่งดัดที่ปนิภาค 1 เป็นหลักสูตร 2) วิชาแปลมครเป็นไทย มีหนังสือ ปฐม-ทุติยสมันตปาสาทิกาเป็นหลักสูตร ชั้นประโยค ป.ธ. 8 มีรายวิชาเรียน 3 วิชา คือ 1) วิชาแต่งฉันทเป็นมครโดยกำหนดเป็นฉันทภาษามคร เลือกแต่ง 3 ฉันท ใน 6 ฉันท คือ ปุริชาวัตร,อินทรวีเชียร,อุเปนทรวีเชียร,อินทรวงศ์,วังสกุญะ,วสันตคิลก ข้อความแล้วแต่กรรมการกำหนดให้ 2) วิชาแปลไทยเป็นมครมีหนังสือปฐมสมันตปาสาทิกา 3) วิชาแปลมครเป็น มีหนังสือวิสุทธิมรรคเป็นหลักสูตร และชั้นประโยค ป.ธ. 9 มีรายวิชาเรียน 3 วิชา คือ 1) วิชาแต่งไทยเป็นมคร (ข้อความแล้วแต่กรรมการจะกำหนดให้) 2) วิชาแปลไทยเป็นมคร มีหนังสือวิสุทธิมรรคเป็นหลักสูตร 3) วิชาแปลมครเป็นไทยมีหนังสือ อภิธัมมัตถกาวินิ (สนามหลวงแผนกบาลี,2548 : 71-73) ในปัจจุบันมีพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกบาลีทั่วประเทศ มีอยู่จำนวนมาก จากสถิติสนามหลวงปีพุทธศักราช 2555 มีนักเรียนอยู่เป็นจำนวนถึง 34,994 รูป (บาลีสานามหลวง 2555) แต่เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพระภิกษุและสามเณรพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จากผลการสอบปรากฏว่า ในการสอบแต่ละปีมีนักเรียนขาดสอบ และสอบตกกันเป็นจำนวนมาก ดังแสดงไว้ในตาราง (สนามหลวงแผนกบาลี 2555 แสดงสถิติพระภิกษุสามเณรที่เข้าสอบ – สอบได้และสอบตกแผนกบาลี (พึงสังเกตตัวเลขเฉพาะของบางชั้น)

ประโยค	ส่งเข้าสอบ	ขาดสอบ	คงสอบจริง	สอบได้
1-2 ถึง ป.ธ. 9	34,994	11,970	21,875	3,693
เฉพาะ ป.ธ. 8	594	278	357	50
เฉพาะ ป.ธ. ๕	440	36	361	63

จากสถิติการสอบบาลีสานามหลวง พอจะตั้งสมมุติฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีได้ว่า เกิดความสูญเสียทางการศึกษา จำนวนพระภิกษุสามเณรที่สอบไม่ผ่านบาลีสานามหลวงมีจำนวนมากกว่าพระภิกษุสามเณรที่สอบผ่าน และยังคงปรากฏอาการเช่นนี้อยู่ทุกปี (ผู้วิจัย) สอดคล้องกับทัศนะของ พระไพศาล วิสาโล ว่า “ความตกต่ำทางการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยนั้นเป็นเรื่องที่รู้กันมานานแล้ว เพียงแค่พิจารณาจากข้อมูลเชิงปริมาณของการศึกษาสงฆ์เฉพาะด้านเดียว คือการศึกษาปริยัติทั้งแผนกนักธรรมและบาลีก็จะเห็นถึงสภาพดังกล่าวได้ชัดเจน หลักฐานที่มักนำมาอ้างถึงอยู่บ่อยๆ ก็คือจำนวนพระภิกษุและสามเณร ซึ่งขาดสอบและสอบตกเป็นจำนวนมากในแต่ละปีติดต่อกันมาหลายสิบปีแล้ว โดยสัดส่วนผู้สอบได้ก็มีแนวโน้มลดลงทุกปี...ความล้มเหลวของการศึกษาสงฆ์ในปัจจุบันมีสาเหตุสำคัญ ได้แก่การยึดติดอยู่กับของเดิมไม่ยอมให้มีการปรับปรุงใดๆ ไม่ว่าหลักสูตร แบบเรียน วิธีการสอนและการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณค่าและความหมายต่อสังคมและชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน” (พระไพศาล วิสาโล, 2546 : 285–291) และสอดคล้องกับทัศนะของพระราชวรมนิ (ป.อ.ปยุตโต) ว่า

“ไม่ฝึกลูกให้รู้จักคิดอย่างถูกต้องตามหลักธรรม หรือรู้จักเลือกสรรธรรมไปใช้ให้เหมาะกับสภาพปัญหาของบุคคล หรือสังคม อีกทั้งยังมีความเข้าใจอย่างคืบคลาน และไม่สนใจเพื่อหาความรู้ทางด้านธรรมวินัย มุ่งแต่การแปลภาษาบาลีให้ได้เท่านั้น” (พระไพศาล วิสาโล, 2549 : 291 อ้างถึงใน พระราชวรมุนี ป.อ. ปยุตโต, 2531 : 29) การประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยระบบความจำเพียงอย่างเดียวใครจำได้มาก ก็มีโอกาสอบได้ ก่อให้เกิดความเป็นห่วงในประเด็นที่ว่า เป็นการลงทุนที่ศูนย์เปล่า เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้และเบื่อหน่าย ความเจริญก้าวหน้าของพุทธศาสนาในด้านพระปริยัติธรรมแผนกบาลีอาจจะอยู่ในภาวะวิกฤติ ควรประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้วยการเข้าใจในหลักธรรมะ และนำไปสั่งสอนได้ (ผู้วิจัย) เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจและอยากเรียนมากขึ้นควรมีการวัดผลผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยรวมทั้งวัดความสามารถในการเข้าใจธรรมะ ตีความธรรมะและนำไปสั่งสอนได้ด้วย (สุภาพร มากแจ้ง และสมปอง มากแจ้ง, 2542 : 220) การศึกษาต้องสอนให้สอดคล้องกับจิต เป็นไปเพื่อพัฒนาสติ ปัญญาในไตรสิกขา สติ สมาธิ ปัญญา สติก็คือฝึกสติ สมาธิ สติบวกปัญญา ปัญญาก็คือพัฒนาปัญญา ในประเทศสหรัฐอเมริกาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน หรือที่เรียกว่า ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสนใจเรื่องอะไรถนัดเรื่องอะไรเลือกเรียนตามนั้น ทฤษฎีนี้มาจากทฤษฎีปัญญา (Multiple intelligence) (พระธรรมโกศาจารย์ ประยูร ธมฺมจิตฺโต, 2551 : 18 - 30) การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983) ให้คำนิยามว่า “เชาวน์ปัญญา” (intelligence) ไว้ว่า หมายถึงความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมต่างๆ หรือการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริบททางวัฒนธรรมในแต่ละแห่ง รวมทั้งความสามารถในการตั้งปัญหาเพื่อจะหาคำตอบและเพิ่มพูนความรู้ เชาวน์ปัญญา 8 ด้าน ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ มีดังนี้

1. เชาวน์ปัญญาด้านภาษา (linguistic intelligence)
2. เชาวน์ปัญญาด้านคณิตศาสตร์หรือการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (logical mathematical intelligence)
3. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (spatial intelligence)
4. เชาวน์ปัญญาด้านดนตรี (Musical intelligence)
5. เชาวน์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวและกล้ามเนื้อ (bodily-kinesthetic intelligence)
6. เชาวน์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น (interpersonal intelligence)
7. เชาวน์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (intrapersonal intelligence)
8. เชาวน์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ (naturalist intelligence) (ทิสนา เขมมณี, 2554. : 87 -88)

การเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เอาวิถีชีวิต บริบททางสังคม และวัฒนธรรมมาเป็นกรอบในการศึกษา ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะแนวทางเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น และรู้จักแก้ปัญหาซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในศตวรรษที่ 21 (ผู้วิจัย)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาของพระภิกษุสามเณรเป็นการศึกษาในมิติของปรมัตถธรรม กล่าวคือ สิ่งที่เป็นจริงโดยความหมายสูงสุด ปฏิบัติตนให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งปวง มีมรรค ผล นิพพานเป็นจุดหมายเบื้องต้น และเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนาที่กุลบุตรผู้เข้ามาบวชในบวรพุทธศาสนาควรดำเนินตามรอยบาทพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่การศึกษาของพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันขาดมิติกลุ่มศึกษาทางจิตวิญญาณ เน้นไปในรูปแบบเชิง

วิทยาศาสตร์ กล่าวคือมีรูปแบบของการประเมินผล และการตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบมากขึ้นไป ทำให้ผู้เรียนขาดด้านมิติของปรมัตถธรรมไปอย่างสิ้นเชิง สืบเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาของสงฆ์ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา การศึกษาในด้านปริยัติและด้านปฏิบัติถูกแยกออกจากกัน เพียงเพราะเข้าใจว่าด้านการปฏิบัติ หรือใน ส่วนที่เป็นวิปัสสนาธุระนั้น วัดผลให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนไม่ได้ คงเหลือไว้แต่เพียงปริยัติศึกษา หรือคัมภีร์ ธุระเท่านั้น และที่ประการสำคัญหลักสูตรปริยัติธรรมแผนกบาลีในปัจจุบัน ตั้งแต่ ประโยค 1-2 ถึงประโยค ป.ธ. 9 ไม่ได้เน้นไปที่สมาธิภาวนาอันเป็นสิ่งฝึกฝนขัดเกลาจิตใจแม้แต่น้อย ตรงกันข้ามเน้นการแปลภาษาบาลีให้ได้เพียงอย่างเดียว และเน้นการท่องจำขาดการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ในเนื้อหาวิชาฯ ขณะที่ผู้วิจัยเคยศึกษามาก่อนจะได้ยินข้อความว่า “แปลได้ก็สอบได้” ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อมาก็คือ หลังจากจบการศึกษาแล้วขาดความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรที่ตนเรียนมา ไม่สามารถแยกแยะประเด็น วิเคราะห์วิจารณ์ให้ผู้ฟังเข้าใจ คลายความสงสัย รวมไปถึง เนื้อหาวิชาที่เรียน ขาดการประยุกต์เข้ากับเนื้อหาวิชาทางโลก ย่อมเข้าใจเฉพาะในแง่มุมที่ตนเรียนมาเท่านั้น หาได้ประยุกต์หลักสูตรให้สอดคล้องสภาพการณ์ของสังคมไม่ ถึงจะมีตัวเลขทางสถิติออกมาว่าผู้สอบได้มีจำนวน น้อยกว่าผู้สอบไม่ได้ แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าสอบได้น้อย จะมีคุณภาพ และภาวการณ์ในลักษณะเช่นนี้ ยังคงปรากฏอยู่ทุกครั้ง ที่มีการสอบบาลีสนามหลวง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของสามเณรตามการจัด การศึกษาแนวตะวันตกเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ย่อม ก่อให้เกิดกระบวนการทัศนในการปรับปรุงหลักสูตรเดิม เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเน้นจุดศูนย์กลาง คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เหล่าเยาวชน คือ สามเณรมีความรู้ความเข้าใจทั้งในทางคัมภีร์โลก และคัมภีร์ธรรม มีความ ปรารถนา เป็นพระมหาเถระผู้ทรงคุณค่า สืบต่ออายุพระพุทธศาสนาในอนาคต ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาใน ประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทักษะของสามเณรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนก บาลี
2. ศึกษาผลกระทบการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของทางคณะสงฆ์ที่มีต่อสามเณร
3. ควรมีการศึกษาเชิงอนาคตต่อการบรรพชาเป็นสามเณรในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

ทิสนา แฉมมณี. 2554. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตฺโต). 2531. เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). 2551. เยาวชนไทยกับการเรียนรู้เพื่อสร้างสุขและสันติภาพ.

กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พระไพศาล วิสาโล. 2546. พุทธศาสนาไทยในอนาคต แนวโน้มและทางออกจากวิกฤติ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสด ศรี-สฤณีวงศ์.

พุทธทาส อินทปัญโญ. 2556. หุมนุมข้อคิดอิสระ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทตาตาทับลิเคชั่น จำกัด.

พระมหาชลอ ชยสิทธิ. 2551. ปัจจัยที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ต่อการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี :

ศึกษาเฉพาะกรณีวัดจองคำ ตำบลบ้านหวด อำเภอเวียง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตภาควิชาพุทธศาสนาและปรัชญา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

พระมหาหรรษา นิธิบุญยากร. 2545. “วิฤทธิพุทธศาสนา : ศึกษาเฉพาะกรณีการบรรพชาเป็นสามเณรใน

ประเทศไทย (2523-2543). วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิจิตร สมบัติบริบูรณ์. 2555. ทำเนียบพระปริยัติธรรม 9 ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ :

ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน).

สมศักดิ์ บุญปู. 2552. พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

สนามหลวงแผนกบาลี. 2548. เรื่องสอบบาลีสนามหลวง ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาหารการพิมพ์.สนามหลวง
แผนกบาลี. 2555. เรื่องสอบบาลีสนามหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาหารการพิมพ์.

สนิท ศรีสำแดง. 2544. พระพุทธศาสนา กระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2555. พุทธศาสนาพระสงฆ์และวิจารณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

สุภาพร มากแจ้ง สมปอง มากแจ้ง . 2545. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์. กรุงเทพฯ :
กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการวิจัย.

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชา LSC 305
การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์
STUDENTS' SATISFACTION IN LEARNING AND TEACHING OF
THE LSC 305 SUPPLIER RELATIONSHIP MANAGEMENT COURSE

รังสีจันทร์ สุวรรณศุภกิจ
สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Email : Rangsrichan.su@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา LSC 305 การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ภาคการศึกษาที่ 2/2555 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่มเรียน จำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ รองลงมาคือด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อประกอบการสอนตามลำดับ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์

ABSTRACT

The purposes of this research was to students' satisfaction in learning and teaching of the LSC 305 Supplier Relationship Management course, Department of Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Business Administrator, Sripatum University. The sample of this research was 105 of the undergraduate students in the Logistics and Supply Chain Management Department, Faculty of Business Administrator, Sripatum University who registered the Supplier Relationship Management course in the 2nd semester of 2555

academic year by cluster random sampling method. The instrument for collecting data was validated five-rating scale questionnaire. The data was analyzed in percentage, mean and standard deviation.

The results of this research was the current instructional satisfaction of the Supplier Relationship Management course for the undergraduate students in the Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Business Administrator, Sripatum University as a whole was at high score. When considering the data individually, the highest score is the personality of the instructor. Then the rest of the teaching/technique of teaching, evaluating data were in the following orders: teaching material supports, quiz and evaluation respectively.

KEYWORDS : Students' satisfaction in learning and teaching, Supplier Relationship Management course.

1. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และมาตรา 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความถนัดเต็มศักยภาพ โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการจากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

พันธกิจหลักของอาจารย์ระดับอุดมศึกษานั้น มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ที่สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ ที่ไม่ใช่ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ และไม่ได้ศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนมาก่อน ทำให้อาจมีปัญหากับเรื่อง ทักษะในการจัดการเรียนการสอน หรือ เทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยปรัชญาการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อประกอบการสอน และการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา LSC 305 การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มีประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากนักศึกษามีความสนใจในการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีในการเรียนมากขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการสร้างความพึงพอใจให้กับนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุขเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสุขใจหรือตอบสนองความต้องการทำให้เกิดความสุข รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ เจตคติและพฤติกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

การสอน หมายถึง การกระทำทั้งหลายที่เป็นระบบของผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมให้ความสะดวกต่อผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนเกิดความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดทักษะหรือความชำนาญในการที่จะแก้ปัญหาได้ อย่างเหมาะสม

เทคนิคการสอน หมายถึง กลวิธีต่างๆที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นเทคนิคการสอนหรือดำเนินการสอน เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ในการบรรยาย การสาธิต การอภิปราย เป็นต้น ผู้สอนอาจใช้เทคนิคต่างๆ ที่สามารถช่วยให้การบรรยายมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การยกตัวอย่าง การใช้สื่อการสอน การใช้คำถาม เป็นต้น

ผู้สอน หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติ จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้

การวัดผล หมายถึงวิธีการที่จะทำให้ทราบปริมาณและคุณภาพโดยอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสอบถาม หรือสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้วัดความรู้ ความสามารถ การพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ ทักษะ รวมทั้งผลสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความพึงพอใจ ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางคือ Maslow (1954, หน้า 80-91) ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานไปยังระดับสูงสุด

Maslow ทำการศึกษาเขาแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ลำดับ ลำดับ 1-3 เป็นความต้องการระดับต้น ลำดับที่ 4-5 เป็นความต้องการระดับสูง

ลำดับขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) หมายถึงความต้องการขั้นต่ำสุดเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการ อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

ลำดับขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึงความต้องการนี้เป็นความต้องการภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้ว เป็นความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ

ลำดับขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม(Belonging needs) หมายถึงความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน

ลำดับขั้นที่ 4 ความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ (Esteem needs) หมายถึงความต้องการการมีชื่อเสียง และการได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น

ลำดับขั้นที่ 5 ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self-Actualization Needs) หมายถึงความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการระดับสูงสุด เป็นความต้องการที่จะบรรลุความ สมหวังของตนเองด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความต้องการไม่เท่ากัน การมุ่งใจตามทฤษฎีนี้ต้องตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการในแต่ละขั้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา รายวิชา LSC 305 การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ และด้านการวัดและประเมินผล

(2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา LSC 305 การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์

3. คำถามวิจัย

(1) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา LSC 305 การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับใด

(2) ศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนควรเป็นอย่างไร

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา LSC 305 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (ใช้วิธีการสุ่ม) และ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสังเคราะห์จากข้อคำถามปลายเปิด

4.1 เป้าหมายของการประเมิน

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา LSC 305 ภาคการศึกษาที่ 2/2555 เกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

4.2 แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมิน

แหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา LSC 305 ภาคการศึกษาที่ 2/2555 จำนวน 105 คน ที่ได้มาจากการสุ่มเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 6 เดือน (พฤศจิกายน 2555 – เมษายน 2556)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 จำนวนทั้งหมด 136 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 2 กลุ่มเรียน ซึ่งมีจำนวนนักศึกษา 105 คน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อเสนอแนะ สังเคราะห์จากข้อคำถามปลายเปิด

5. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	60	57.14
หญิง	45	42.86
รวม	105	100
การเข้าเรียนต่อภาคการศึกษา		
น้อยกว่า 5 ครั้ง	0	0
5 – 10 ครั้ง	16	15.24
มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป	89	87.76
รวม	105	100

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1. การสอนและเทคนิคการสอน	4.42	0.56	มาก
2. บุคลิกลักษณะของอาจารย์	4.59	0.49	มากที่สุด
3. สื่อประกอบการสอน	4.26	0.52	มาก
4. การวัดและประเมินผล	4.32	0.54	มาก
ภาพรวม	4.40	0.53	มาก

(1) การจำแนกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 60 คน และเพศหญิง จำนวน 45 คน จำแนกตามจำนวนครั้งในการเข้าเรียนต่อภาคการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการเข้าเรียนมากกว่า 10 ครั้งขึ้นไปต่อภาคการศึกษา จำนวน 89 คน เข้าเรียน 5-10 ครั้งต่อภาคการศึกษา จำนวน 16 คน และเข้าเรียนน้อยกว่า 5 ครั้งต่อภาคการศึกษา จำนวน 0 คน ตามลำดับ

(2) ผลศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้าน บุคลิกลักษณะของอาจารย์ รองลงมาคือด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อประกอบการสอน ตามลำดับ

6. อภิปรายผล

การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ภาคการศึกษาที่ 2/2555 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ในปัจจุบันที่พบว่าด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านสื่อประกอบการสอน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากนั้น แสดงว่าในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ มีการจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามองค์ประกอบของการสอน ตามที่ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2542: 54) กล่าวว่า “องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน จะต้องประกอบด้วย เนื้อหาวิชา ทักษะกระบวนการและการประเมินผล ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยๆ ได้แก่ การเตรียมการสอน วัตถุประสงค์ของวิชา เอกสารประกอบการสอนความสามารถในการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อการสอนและการประเมินผลการสอน” ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ทางมหาวิทยาลัยได้ให้อาจารย์จัดทำแผนการเรียนไว้ล่วงหน้าก่อนเปิดเรียนอยู่แล้ว ซึ่งได้มีการกำหนดแผนการเรียนในแต่ละหัวข้อ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และการวัดผล โดยผู้วิจัยได้อธิบายให้นักศึกษาทราบตั้งแต่แรกของการเรียนการสอน ดังนั้นนักศึกษาก็จะได้สามารถตรวจสอบตัวเองได้ว่าเข้าใจเนื้อหาที่เรียนแค่ไหน และทั้งนี้เนื่องจากจุดประสงค์การเรียนรู้สามารถใช้เป็นเกณฑ์สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาและ เป็นแนวทางสำหรับประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพทางการสอนได้ ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 133) ให้ความหมายของแผนการสอนว่า หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งโดยกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อ ตลอดจนการวัดผลและการประเมินผล

สำหรับสื่อการสอนในรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ ได้มีการนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้นักศึกษามีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ช่วยกระตุ้นความสนใจและการจดจำได้ดี ซึ่งนักศึกษาสามารถนำไปทบทวนได้ด้วยตัวเอง ดังที่ กรมวิชาการ (2533: 32-33) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้สื่อการสอนจะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ดี ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้มากยิ่งขึ้น

สำหรับผู้วิจัยได้มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึงเสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 (2545: 13) ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ อรรถนิ์ ใจเที่ยง (2540: 4) กล่าวว่า ผู้สอนหรือครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่

เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ สำหรับการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวัดผลและชี้แจงหลักเกณฑ์การประเมินให้นักศึกษาทราบตั้งแต่ครั้งแรกของการสอน และก่อนที่จะมีการประเมินผลการเรียนย่อยในแต่ละครั้งก็จะแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า เพื่อจะได้เตรียมตัวและเตรียมความพร้อมก่อน ซึ่งจะได้ไม่เกิดปัญหาในภายหลัง สำหรับวิธีการประเมินผลที่ใช้ส่วนใหญ่ในรายวิชานี้ ได้แก่ การสอบ และการทดสอบย่อย โดยพิจารณาและเลือกใช้วิธีการประเมินตามความเหมาะสมทั้งนี้เพราะวิธีการประเมินผลแต่ละวิธีมีจุดเด่นแตกต่างกัน ดังที่ กรมวิชาการ (2546: 24) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้สอนให้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ในส่วนของสถานที่สอนและสื่ออุปกรณ์ ทางมหาวิทยาลัย ได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านสถานที่และสื่ออุปกรณ์การเรียน รวมถึงการดูแลรักษาหรือตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลาเช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ ไมโครโฟน เครื่องเสียง และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ทำให้สามารถรองรับสื่อการสอนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภาภรณ์ เทียนขาว (2544) เรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการขายในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พบว่าควรมีห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและถูกต้องเหมาะสมตามรายวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการจัดการผู้ขาย ปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) ข้อเสนอแนะด้านการสอนและเทคนิคการสอน รายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ อาจารย์ผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พยายามสอดแทรกเนื้อหาที่น่าสนใจเพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ดี เนื้อหาที่สอนควรมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน จะส่งผลให้ผู้เรียน เรียนรู้ไปตามลำดับ อาจารย์ผู้สอนควรหากรณีศึกษาหรือตัวอย่างของธุรกิจมาให้นักศึกษาวิเคราะห์ และนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ เพื่อนักศึกษาจะได้มีความเข้าใจในรูปแบบหรือกระบวนการดำเนินงานของธุรกิจ นอกจากนี้ควรมอบหมายแบบฝึกหัดที่มีลักษณะคำนวณในเรื่องของการจัดซื้อวัตถุดิบหรือสินค้า และเส้นทางการขนส่งวัตถุดิบเพื่อนักศึกษาจะได้มีความเข้าใจเพิ่มขึ้น
- (2) ข้อเสนอแนะด้านบุคลิกภาพของผู้สอน รายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์ อาจารย์ผู้สอนควรแต่งกายสุภาพเหมาะสม เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา รวมทั้งการควบคุมอารมณ์ และการใช้วาจาที่เหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ดี ไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่ออาจารย์
- (3) ข้อเสนอแนะด้านสื่อประกอบการสอน รายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยควรมีการจัดหาสื่อการสอน เทคโนโลยี และซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องทางด้านโลจิสติกส์ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ และเข้าใจระบบการดำเนินการของโลจิสติกส์และซัพพลายเชนได้ทั้งกระบวนการ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำสื่อการสอนให้มีความน่าสนใจ ซึ่งจะทำให้ให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และควรมีการพัฒนา รูปแบบของ e-learning ให้ดึงดูดความสนใจของนศ. เพื่อให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานมากขึ้น จะเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น

(4) การวัดและประเมินผล รายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ

อาจารย์ผู้สอนควรจัดให้มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังการเรียนในแต่ละเรื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจต่อการเรียนในแต่ละครั้ง

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

(1) ควรทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา รายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ เพื่อกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความรู้ของผู้เรียน ลำดับของเนื้อหา และระยะเวลาในการสอน และนำมาปรับปรุงแก้ไขแผนการเรียนการสอนดังกล่าวให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น

(2) ควรมีการศึกษาในเรื่องบทบาทของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ โดยวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และศึกษาว่าจะนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้แก้ปัญหาและสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กรมวิชาการ. 2533. หลักการพื้นฐานของหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ และปัญญา รอดลอย. 2549. “การศึกษาสภาพปัญหาด้านการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ของครูในระดับประถมศึกษา โดยศึกษาเฉพาะกรณี กลุ่มครูชนเหนือสังกัดกรุงเทพมหานคร.” **e-kmutt science and technology magazine**. ปีที่ 8. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553 จาก

<http://digital.lib.kmutt.ac.th/magazine/issue8/articles/article3.html>.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545).

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.

วิภาวรรณ สิงห์พริ้ง อังสนา จันแดง ทศนีย์ ดันติพิศาลกุล และภูษงค์ แพรขาว. (2552). “ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ของคณะวิทยาศาสตร์” วารสารวิจัยและพัฒนา มจร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

จิตติมา อัครธิพิวงศ์.(2552). “ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ประจำปีการศึกษาที่

2/2552.” รายงานวิจัยสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

กลุ่มงานบริการ. (2552). รายงานวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ. สำนักวิทยบริการ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
รัชนิกุล ภิญญิกานุวัฒน์ และ ปุณณภา เจริญธรรมวัฒน์.(2549) รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินความพึงพอใจ
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชต่อการให้บริการคำปรึกษาและด้านการรับลงทะเบียน
ของสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

รองศาสตราจารย์กาญจนา สิริกัลรัตน์.(2553). “ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและ
การให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน” กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

อดิศักดิ์ ศุภชนสินเขมม. (2554). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา CSE 105 โครงสร้างข้อมูล
สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์. รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Maslow, Abraham Harold. (1970). Motivation and Personality. 2nd ed. New York: Harper & Row

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่องเครื่องดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

Electronic Learning Center Instructional Packages in the Art Learning Area on

Music Instruments for Mathayom Suksa I Student in schools under Banpong

Municipality, Ratchaburi Province

ณัฐวุฒิ มุ่งเสรี

นักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

E-mail : Nmusic@windowslive.com

วาสนา ทวีกุลทรัพย์

รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วรารัตนา โดโพนไทย

รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องเครื่องดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเทศบาล 1 ทรงพลวิทยา จำนวน 40 คน ได้มาโดยเลือกแบบกลุ่ม เครื่องมือในการวิจัย คือ (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเครื่องดนตรีสากล จำนวน 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 8 ความรู้เบื้องต้นดนตรีสากล หน่วยที่ 9 ประเภทของเครื่องดนตรีสากล และหน่วยที่ 10 วงดนตรีสากล (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เครื่องดนตรีสากล ที่ผลิตขึ้นทั้ง 3 หน่วย มีประสิทธิภาพ 80.97/81.94, 80.89/81.29 และ 80.81/81.61 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 (2) นักเรียนมี

ความก้าวหน้าในการเรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ : ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องดนตรีสากล มัธยมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were three-fold: (1) to Develop electronic learning center instructional packages in the Art Learning Area The Music Instruments for Mathayom Suksa I students based on the set efficiency criterion; (2) to study the learning progress of the students who learned from the electronic Learning center instructional packages; and (3) to study the opinions of students on the quality from the electronic learning center instructional packages.

The sample consisted of 40 Group selected Mathayom Suksa I students studying in the second semester of the 2012 academic year at Songpholwithaya School under Banpong Municipality, Ratchaburi Province. Research instruments comprised of (1) electronic learning center instructional packages on Music Instruments comprising three units, namely, Units 8: Introduction Music; Units 9: Type of Instrument; and Units 10: The Band Music; (2) two parallel forms of an achievement test for pre-testing and post-testing; and (3) a questionnaire asking the student's opinions on the quality of the electronic learning center instructional packages. Statistics used were the E1/E2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test.

Research findings were that (1) the developed three units of electronic learning center instructional packages were efficient at 80.97/81.94, 80.89/81.29, and 80.81/81.61 respectively, thus meeting the set efficiency criterion of 80/80; (2) the student learning from the electronic learning center instruction packages achieved learning progress significantly at the .05 level; and (3) the opinions toward the electronic center instructional packages of the students were at the "Highly Agreeable" level.

KEYWORDS: Electronic learning center instructional package, Music Instruments

1. บทนำ

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เพราะเสียงของดนตรีเป็นเสียงที่ไพเราะ ซึ่งทุกคนในโลกนี้ต้องการความไพเราะ เสียงเป็นกระแสคลื่นที่สามารถสร้างความเคลื่อนไหว ความเคลื่อนไหวจะก่อให้เกิดการพัฒนาปัญญา และคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เมื่อทุกคนมีดนตรีในหัวใจ สังคมก็ย่อมน่าอยู่มากขึ้น ด้วยความสำคัญในเรื่องดนตรีในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจัดแบ่งออกเป็น 3 สาระ ได้แก่ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และสาระนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สนุกสนาน ความมีคุณค่า ซึ่งมีผล

ต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ สภาพที่พึงประสงค์ในด้านการเรียนการสอนกลุ่มสาระดนตรี คือ การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนด้วยตนเอง และการเรียนเป็นกลุ่ม การเรียนด้วยตนเองเป็นการเรียนที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ และความต้องการ การเรียนเป็นกลุ่มเป็นการเรียนที่นักเรียนมารวมกันเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แสดงความคิดเห็น ได้ทำงานเป็นทีม ได้รู้จักแก้ปัญหา และมีความรับผิดชอบ สภาพที่พึงประสงค์ด้านสื่อการสอน ที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระดนตรี สื่อที่ใช้กับการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้ในกลุ่มสาระดนตรี คือ สิ่งสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่อยู่ในรูปของสื่อผสม คือ ชุดการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540 : 161) พระราชบัญญัติการศึกษาได้กำหนดให้โรงเรียนได้จัดการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน เลือกสื่อให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมเทคโนโลยีและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสื่อในการเรียนรู้ การเรียนการสอนกลุ่มสาระดนตรี ของโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่งพบว่า (1) วิธีการสอนที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย สอนตามหนังสือและแบบเรียน มีการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล (2) สื่อที่ใช้ในการเรียนกลุ่มสาระดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แบบเรียน ใบงาน ใบความรู้ประกอบการสอน เนื่องจากเป็นสื่อที่หาง่ายและสะดวกในการใช้

จากสภาพที่พึงประสงค์ในด้านวิธีการสอนและสื่อที่ใช้ในการสอนกลุ่มสาระดนตรี ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อพิจารณาจากสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน พบว่า (1) ปัญหาด้านวิธีการสอนของครูยังขาดวิธีการสอนที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม ชัยขงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุตา จรรย์กุล (2556 : 41) ได้กล่าวว่า “ การสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกฝนการคิดและแก้ปัญหาโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง มีโอกาสทราบคำติชมทันที ภาควิชาใจในความสำคัญ ดังนั้นการเรียนการสอนในกลุ่มสาระดนตรี ควรจะได้มีการสอนโดยเน้นแบบกิจกรรมกลุ่มศูนย์การเรียน (2) ปัญหาด้านสื่อการสอนจะพบว่า ครูผู้สอนยังไม่มีเมื่อนำชุดการสอน ซึ่งเป็นสื่อประสมมาใช้ในการเรียนการสอน ชุดการสอนจะมีคุณค่าต่อนักเรียน ดังที่ ดร.ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 54-55) ผู้พัฒนาและบุกเบิกการผลิตชุดการสอนได้กล่าวว่า ชุดการสอนมีคุณค่า ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ให้กับนักเรียน ได้รับความสนใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ทำงานเป็นกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการเรียน

จากความพยายามแก้ปัญหาทางวิจัย ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ชุดการสอนที่นำมาใช้กับศูนย์การเรียน จะช่วยแก้ปัญหา ในด้านวิธีการสอน ทำให้มีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมขึ้น ในด้านสื่อ ควรผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนใช้ควบคู่กับการเรียนการสอน ควรให้การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งจะประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ต้องผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปของบัตรต่างๆจำนวนมาก และประหยัดเวลาในการผลิต

บทความนี้ เป็นการนำเสนอชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการใช้กระบวนการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจ โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เครื่องดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 240 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 ทรงพลวิทยา ในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม
3. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาสาระกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551 เรื่อง เครื่องดนตรีสากล ครอบคลุม 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 8 ความรู้เบื้องต้นดนตรีสากล หน่วยที่ 9 ประเภทของเครื่องดนตรีสากล และหน่วยที่ 10 วงดนตรีสากล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เครื่องดนตรีสากลโดยยึดขั้นตอนการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 240 คน จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเทศบาล 1 ทรงพลวิทยา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เครื่องดนตรีสากล จำนวน 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 8 ความรู้เบื้องต้นดนตรีสากล หน่วยที่ 9 ประเภทของเครื่องดนตรีสากล และหน่วยที่ 10 วงดนตรีสากล (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 การทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.สรุปผลการวิจัย

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เครื่องดนตรีสากล พบว่าชุดการเรียนการสอน หน่วยที่ 8 ความรู้เบื้องต้นดนตรีสากล หน่วยที่ 9

ประเภทของเครื่องดนตรีสากล และหน่วยที่ 10 วงดนตรีสากล มีประสิทธิภาพดังนี้ 80.97/81.94 ,80.89/81.29 และ80.81/81.61 ตามลำดับมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้ง 3 หน่วย ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวมระดับเห็นด้วยมาก

6. อภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบของชุดการสอนประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ให้ความรู้ คือ บัตรเนื้อหา และส่วนที่นำความรู้ไปใช้ได้แก่ บัตรกิจกรรมและบัตรคำถาม ซึ่งทั้ง 2 ส่วน ช่วยให้นักเรียนทำคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบฝึกหัดได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (1) บัตรเนื้อหา ประกอบด้วย แนวคิด คำอธิบายเนื้อหา ภาพประกอบ และสรุปแนวคิด เป็นการให้สาระสำคัญของเนื้อหาที่นักเรียนจะเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบสาระสำคัญก่อนที่จะเรียน คำอธิบายเนื้อหา มีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนเกินไป และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ภาพประกอบ มีลักษณะเป็นภาพนิ่ง เพื่ออธิบายเนื้อหาให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ตรงกับเนื้อหาสาระของบทเรียน ความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า บัตรเนื้อหาช่วยทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ตรงตามหัวเรื่องในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.55$) ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540:90) ได้กล่าวว่า บัตรเนื้อหาเป็นส่วนเสนอเนื้อหาสาระที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ใหม่ตรงตามหัวเรื่อง (2) บัตรกิจกรรม มีลักษณะเป็นกิจกรรมประเภทปฏิบัติ บัตรกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อหัวเรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ ขั้นตอนการปฏิบัติ และ เฉลยกิจกรรม แต่ละส่วนประกอบของบัตรกิจกรรมช่วยทำให้ผู้เรียนรู้ว่าจะทำการปฏิบัติเรื่องอะไร ชื่อหัวเรื่องจะตรงกับเนื้อหาในบัตรเนื้อหาในศูนย์นั้น ๆ ช่วยทำให้นักเรียนได้ทราบว่านักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ (3) บัตรคำถาม รูปแบบของบัตรคำถามมี 3 ลักษณะ คือ เป็นการตอบคำถามให้ตรงประเด็น เป็นการวิเคราะห์ข้อถูก-ผิด และเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.45$) ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540: 92) ที่กล่าวว่า บัตรคำถาม เป็นการถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่นักเรียนได้รู้จากการอ่านบัตรเนื้อหาและศึกษาจากสื่อการสอน คำถามที่ใช้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวัดในระดับพฤติกรรมเดียวกับแบบทดสอบหลังเรียน

ความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ มีความก้าวหน้าในการเรียนด้วยชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนทั้ง 3 หน่วย สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก (1) การศึกษาจากบัตรเนื้อหาของบทเรียน (2) การทำกิจกรรม การทดลองในบัตรกิจกรรม และการทำกิจกรรมแบบฝึกหัดในบัตรคำถามของบทเรียน (3) คุณลักษณะของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และ (4) คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน

1) การศึกษาจากบัตรเนื้อหาของบทเรียน ผู้วิจัยได้ออกแบบให้บัตรเนื้อหาถ่ายทอดเนื้อหาสาระแทนครู โดยนักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน เมื่อนักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหา

แล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ใน 2 ส่วน คือ (1) การทำปฏิตกกิจกรรมในบัตรกิจกรรม และ (2) การทำกิจกรรมแบบฝึกหัดในบัตรคำถาม จากการศึกษาจากบัตรเนื้อหาซึ่งให้ความรู้หลักแก่นักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนสูงขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มปานกลาง และอ่อนทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนได้สูงเท่ากับนักเรียนกลุ่มเก่ง และในประเด็นนี้ยังสอดคล้องกับ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540 : 90) กล่าวว่า บัตรเนื้อหาช่วยถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จนช่วยให้นักเรียนเกิด ความกระจำและเข้าใจลึกซึ้งในเนื้อหาที่ยิ่งขึ้น

2) การทำกิจกรรมของบทเรียน มี 2 อย่าง คือ (1) การทำกิจกรรมในบัตรกิจกรรม และ (2) การทำกิจกรรมแบบฝึกหัดในบัตรคำถาม

ในส่วนของการทำกิจกรรมในบัตรกิจกรรม นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ตรง ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และวิเคราะห์ได้ ซึ่งในแบบทดสอบหลังเรียนมีการวัดความรู้ในระดับการนำไปใช้และการวิเคราะห์ พบว่านักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนในข้อนั้นได้ ส่วนการประกอบกิจกรรมแบบฝึกหัดในบัตรคำถาม ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายก่อนที่จะไปทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งมีลักษณะคล้ายกับแบบฝึกหัด เป็นการตอบคำถามให้ตรงประเด็น เป็นการวิเคราะห์ข้อถูก-ผิด และเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก วัดในระดับความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ในวัตถุประสงค์และพฤติกรรมเดียวกันกับแบบทดสอบหลังเรียน ช่วยทำให้นักเรียนได้รับความรู้ และเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

3) คุณลักษณะของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก และความเที่ยง อยู่ในมาตรฐานเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนที่มีความรู้ในระดับอ่อน และปานกลาง ทำแบบทดสอบได้ จะเห็นได้จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.58$) ในข้อที่ว่า การทดสอบหลังเรียนช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2523:85) กล่าวว่า แบบทดสอบก่อนเรียนเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ส่วนแบบทดสอบหลังเรียนเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการเรียน

4) คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน คือ การทำกิจกรรมในบัตรกิจกรรม บัตรคำถาม ในแบบฝึกหัด นักเรียนที่มีความรู้ในระดับอ่อน ปานกลาง และเก่ง ทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้คะแนนสูง จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนสูง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540:73) กล่าวว่า กิจกรรมระหว่างเรียนต้องจัดให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริง และมีน้ำหนักพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง จึงทำให้คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนได้คะแนนสูง จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงกล่าวได้ว่าการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้น

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับเห็นด้วยมาก (มีค่าเฉลี่ย $\bar{X}=4.48$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ บัตรกิจกรรมทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานกลุ่มโดยนำความรู้ที่เรียนมาปฏิตกกิจกรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการปฏิตกกิจกรรม โดยนักเรียนจะต้องศึกษาบัตรเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดก่อน เพื่อนำความรู้ที่เรียนมาปฏิตกกิจกรรมได้ นักเรียนต้องช่วยกันเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ช่วยกันสังเกต และช่วยกันจดจำ ดังนั้น กิจกรรมการปฏิตกจึงช่วยให้

นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และนำความรู้ที่ได้มาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2556:14-51) ได้กล่าวว่า บัณฑิตกิจกรรมเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาจากบัตรเนื้อหาและศึกษาจากสื่อการเรียนการสอน

7. ข้อเสนอแนะ

ระยะเวลาในการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่องกัน การอธิบายขั้นตอนการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้เวลาอธิบายขั้นตอน การเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ประมาณ 5 นาที ก่อนที่นักเรียนจะชมคอมพิวเตอร์แนะนำการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน จัดมุมในห้องเรียน จัดมุมป้ายนิเทศ เพื่อจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่ปฏิบัติงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ มุมตัวอย่างชิ้นงาน รวบรวมชิ้นงานของนักเรียนมาเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ดู และมุมวัสดุอุปกรณ์ จัดวางวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนเป็นสื่อของจริงจัดแสดงให้นักเรียนดู และมีจำนวนเพียงพอช่วยให้นักเรียนได้เกิดทักษะและประสบการณ์ตรง การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเครื่องดนตรีสากล ผู้สอนต้องตรวจสอบความพร้อมของคอมพิวเตอร์ ซีดีรอมด้วย และอุปกรณ์ประจำคอมพิวเตอร์ แนะนำการใช้ชุดการเรียนการสอน และแจกคู่มือการเรียนชุดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนก่อนการทดลองคนละ 1 เล่ม ในส่วนของวัสดุและครุภัณฑ์เครื่องดนตรีสากลที่ใช้ประกอบกิจกรรมการทดลองในบัณฑิตกิจกรรม ควรเตรียมวัสดุและครุภัณฑ์เครื่องดนตรีสากลในสื่อของจริง เป็นมุมที่จัดวางให้นักเรียนศึกษา วัสดุและอุปกรณ์ต้องมีประสิทธิภาพ และมีจำนวนเพียงพอในต่อนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

8. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ, 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ, 2544. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ, 2545. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ, 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ชัยขงค์ พรหมวงศ์, 2523. “นวัตกรรมการศึกษา” ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (หน่วยที่ 11-15 หน้า 118 -198) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

ชัยขงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุดา จริยากุล, 2533. “นวัตกรรมการศึกษา ” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (หน่วยที่ 11) พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล, 2520. ระบบสื่อการสอน กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2532. “เทคโนโลยีและการสื่อสาร” เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับ
ประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15 พิมพ์ครั้งที่ 9 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง, 2523. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการสอน :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล, 2556. ชุดวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อทางการศึกษา หน่วยที่ 2 หน้าที่ 114 -117 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขา
ศึกษาศาสตร์.

วาสนา ทวีกุลทรัพย์, 2540. “ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม” ใน เอกสารการเรียนรู้การสอนชุดวิชาสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์.

ผลของการใช้วิธีการเรียนโดยการแก้ปัญหาในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจ

อสังหาริมทรัพย์

THE EFFECT OF PROBLEM-BASED APPROACH ON LEARNING

ACHIEVEMENT: FIB426 REAL ESTATE MANAGEMENT

ณคุณ ธรณีนิติญาณ

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ

E-mail: nakhun.th@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหา ในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ ในการวิจัยนี้ทำการสำรวจจากประชากรนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคารทั้งหมดที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 80 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบด้วย paired t-test

ผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมในหัวข้อ การลงทุนในโครงการอสังหาริมทรัพย์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้การแก้ปัญหาส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีขึ้น ส่วนผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การแก้ปัญห พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การแก้ปัญห อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสำรวจได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ เช่น การแบ่งเป็นกลุ่มในการทำกิจกรรมที่มีขนาดเล็กลงเพื่อให้ นักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมมากขึ้นรวมถึงควรมีการจัดกิจกรรมให้มีเวลามากขึ้น

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, การแก้ปัญหา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การลงทุนในโครงการอสังหาริมทรัพย์

ABSTRACT

This survey research was proposed to examine the effect of learning achievement based on problem-based approach in FIB426 Real Estate Management. The research was also extended to investigation on opinions regarding to the problem-based approach used in the class.

The study started by collecting 80 observations from all students who enrolled FIB426 Real Estate Management in the second semester of B.E. 2554 (without sampling) by questionnaire. Then, a computer program was used to calculate statistics such as percentage, mean, standard deviation and paired t-test. The results of the study show that the participated students significantly improve their knowledge in the real estate investment topic. Regarding to student satisfactions, the average level of satisfaction is in “very good level”.

The participants also provide useful suggestions for instructional practices. For example, small group activities and suitable time program should be appointed.

KEYWORDS: Instructional Practice, Problem-based Study, Learning Achievement, Real Estate Project Investment

บทนำ

พันธกิจหลักของอาจารย์ ระดับอุดมศึกษานั้น มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมา 10 ปีที่ผ่านมา กระบวนการการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพันธกิจหลักอันหนึ่งของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา ได้รับการพัฒนามาตลอดเพื่อให้ก้าวทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และมาตรา 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความถนัดเต็มศักยภาพ โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการจากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) อย่างไรก็ตามอาจารย์ส่วนใหญ่ที่สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ ที่ไม่ใช่ด้านศึกษาศาสตร์ และไม่ได้ศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนมาก่อน ทำให้อาจมีปัญหากับเรื่อง ทักษะในการจัดการเรียนการสอน หรือ เทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยปรัชญาการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อประกอบการสอน และการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนโดยการปัญหา เป็นวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นตัวสาระความรู้ และมุ่งเน้นที่ตัวผู้สอนเป็นสำคัญ แต่จะมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียน โดยถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งที่การใช้ปัญหาจริงหรือการจำลองสถานการณ์เป็นตัวเริ่มต้น กระบวนการเรียนรู้ ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณในตัวผู้เรียน นำประเด็นจากปัญหาไปสู่การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อเรียนรู้เพิ่มขึ้น และสร้างความเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาในการศึกษาด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง

การศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นยังมีข้อสรุปที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ฉันทนันท์ สกฤตรุณเพชร (2550) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาพบว่า การศึกษาโดยการแก้ปัญหามีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และทักษะที่มุ่งหวังดังกล่าวข้างต้นเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม จริยา บุญหงส์ (2545) ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนแบบบรรยายกับการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อทดสอบว่าจะสามารถทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้และมีความพึงพอใจต่อการสอนมากกว่าการสอนแบบปกติหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยายกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์สหกรณ์ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มีประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจาก นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยทำการศึกษาผลของการใช้วิธีการเรียนโดยการแก้ปัญหาในรายวิชาดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ตามแนวคิดและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาแห่งชาติระยะที่ 9 กระบวนการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งนักเรียน ครูและผู้จัดการศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติจะทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง โดยมีเป้าหมายมุ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและยั่งยืน โดยนำเอากระบวนการวิจัยไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง เช่น มีความคิดใหม่ๆ จัดทำโครงการ สร้างสื่ออุปกรณ์สิ่งประดิษฐ์ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้หรือสร้างสรรค์ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แก้ปัญหา ตรวจสอบความรู้ของตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่ เกิดการบริโภคนิยมเชิงสร้างสรรค์ผู้สอนในฐานะนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร นักวิจัย ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อ แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาตนเอง โดยทำการวิจัยควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยทำการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนและบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ (ชัยนรงค์ ชินกุล, 2553)

พัฒนา ดวงเนตร (2552) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการได้เรียนรู้ ฝึกฝน ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวได้มาจากแบบทดสอบวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำขึ้น โดยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ที่สำคัญแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ องค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน องค์ประกอบด้านตัวนักเรียน และองค์ประกอบด้านคุณภาพการสอนและการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมี

ประสิทธิภาพ ในขณะที่ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538) กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนหลังจากการสอนเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อจะ ได้รู้ว่าผลการเรียนของผู้เรียนก้าวหน้าไปอย่างไร การประเมินผลจึงนิยามว่า เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบครอบคลุม ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นั่นคือประเมินว่ากิจกรรมที่ทำทั้งหลาย เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด

วูดส์ (1985) ได้แบ่งการสอนออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ การสอนโดยใช้ครูเป็นฐาน (Teacher – Based Learning) ใช้ตำราหรือสื่อการสอนเป็นฐาน (Text or Media Based Learning) และ ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) หากนำ PBL ไปเปรียบเทียบกับวิธีสอนกลุ่มอื่นที่ใช้ฐานในการสอนต่างกัน จะเห็นถึงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ (Learning responsibility) ของครูและนักเรียนที่แตกต่างกัน

รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบ การใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ PBL ที่สำคัญได้แก่

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Student-centered learning)
2. จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีขนาดเล็ก (ประมาณ 3 – 5 คน)
3. ครูทำหน้าที่ เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (Guide)
4. ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น (สิ่งเร้า) ให้เกิดการเรียนรู้
5. ลักษณะของปัญหาที่นำมาใช้ ต้องมีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน มีวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลาย

อาจมีคำตอบได้หลายคำตอบ

6. ผู้เรียนเป็นผู้แก้ปัญหาโดยการแสวงหาข้อมูลใหม่ๆ ด้วยตนเอง (Self-directed learning)

7. การประเมินผล ใช้การประเมินผลจากสถานการณ์จริง (Authentic assessment) ดูจากความสามารถในการปฏิบัติ ของผู้เรียน

ในระดับมัธยมศึกษา ณัฐนันท์ สกุดอรุณเพชร (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงและความปลอดภัยในชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผลการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ผ่านการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นทางเลือกหนึ่งที่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากได้รับความรู้แล้ว นักเรียนยังได้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ผลการศึกษาพบว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และทักษะที่มุ่งหวังดังกล่าวข้างต้นเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง

นาริรัตน์ ศิริอนันต์ (2550) ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมลดภาวะ โลกร้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรนารีวิทยาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรนารีวิทยา จำนวน 10 ห้อง โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้จากการประเมิน พฤติกรรมลดภาวะ โลกร้อนนักเรียน หลังเรียนดีกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ในระดับอุดมศึกษา ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ (2556) เปรียบเทียบระดับความตระหนักในความ เป็นพลเมืองของนักศึกษาในวิชาการศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย โดยออกแบบงานวิจัยในลักษณะการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มเดียว

จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จำนวน 57 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาการศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา และแบบวัดความตระหนักในความเป็นพลเมือง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ paired t-test ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีระดับความตระหนักในความเป็นพลเมืองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผลการทดลองดังกล่าวเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการศึกษาก่อนหน้านี้ของ จริยา บุญหงส์ (2545) ที่ทำการศึกษเปรียบเทียบการสอนแบบบรรยายกับการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ว่าแบบใดจะสามารถทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนมากกว่ากัน ในช่วงเรียนวิชาไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษากลับพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยายกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น ทั้งความรู้ที่นิสิตได้รับและความพึงพอใจต่อวิธีการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้วิธีการเรียนโดยการแก้ปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้วิธีการเรียนโดยการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีแบบแผนการทดลองดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ในการจัดการเรียนการสอน
2. การสร้างเครื่องมือ ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา และหลังการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ในหัวข้อการลงทุนในโครงการสหกรณ์ โดยมี การจำแนกคำถามด้านความรู้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ความรู้ทั่วไปในการลงทุน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และความสามารถในการตัดสินใจลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยง หลังจากได้แบบทดสอบฉบับร่างแล้ว จึงนำแบบทดสอบดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการเงินทำการประเมิน พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และมีการเก็บข้อมูล 3 ช่วง ช่วงแรกให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (pretest) ก่อนใช้วิธีการเรียนโดยการแก้ปัญหา ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบประมาณ 30 นาที ช่วงที่สองหลังจากดำเนินการทดลองไปแล้วนำแบบทดสอบชุดเดิม มาเก็บข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง และให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความพึงพอใจด้วย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำผลคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมการเรียนโดยการแก้ปัญหามาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

5. สรุปผลการวิจัย จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัย
6. ดำเนินการเขียนรายงานการวิจัยและจัดพิมพ์รูปเล่มรายงาน รวมทั้งสรุปผลงานเผยแพร่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินตนเองก่อนการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์ทรัพย์ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ตอบถูกให้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน
2. แบบประเมินตนเองหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเข้าร่วมการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา
3. แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วม เป็นแบบประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์ทรัพย์ เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นอกจากนี้ยังมีการประเมินตนเองหลังร่วมกิจกรรม และมีคำถามปลายเปิดให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
4. เนื่องจากการทดลองที่ใช้เป็นแบบกลุ่มเดียว ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จึงมีข้อจำกัดในการยืนยันผลการศึกษา ดังนั้นจึงมีการใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอีกทางหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจ สหกรณ์ทรัพย์ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 80 คน เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาได้จำนวนทั้งหมด 80 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และเป็นเพศชายจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ในจำนวนนี้มีนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มากที่สุดจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 89 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และนักศึกษาดกต่างอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 5

ผลการศึกษาของการใช้แบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ และแบบทดสอบหลังเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ โดยการแก้ปัญหาพบว่า คะแนนทดสอบก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมในหัวการลงทุนในโครงการสหกรณ์ทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.8275 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.7224 ส่วนใหญ่นักศึกษามีคะแนนอยู่ในช่วง 4 - 6 คะแนน จัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีนักศึกษาได้คะแนนต่ำสุดคือ 3 คะแนน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และมีนักศึกษาได้คะแนนสูงสุด 10 คะแนน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3 เมื่อเปรียบเทียบกับผลคะแนนทดสอบหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.6025 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.3124 โดยคะแนนทดสอบหลังการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 8 - 9 คะแนน จัดอยู่ในระดับดีโดยมีผู้ได้คะแนนต่ำสุด 3 คะแนน จำนวนลดลงเหลือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และเมื่อทำทดสอบด้วยเครื่องมือทางสถิติ paired t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของ

คะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ โดยการแก้ปัญหา ดังแสดงในตาราง 1 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหาในวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์ อยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในหัวข้อที่ 3 กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาคือ 4.85 รองลงมาคือหัวข้อที่ 2 วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ส่วนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดในหัวข้อที่ 7 เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมในกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา คือ 3.65

ตาราง 1 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา

ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ โดยการแก้ปัญหา	N	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจน	80	4.32	0.83	มากที่สุด
2. วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา	80	4.51	0.43	มากที่สุด
3. กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	80	4.85	0.76	มากที่สุด
4. กิจกรรมนี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น	80	4.17	1.21	มาก
5. อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมสนับสนุนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์หรือวิจารณ์	80	4.22	1.80	มากที่สุด
6. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม	80	3.94	0.25	มาก
7. เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมในกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา	80	3.65	1.54	มาก
8. โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา	80	4.41	0.42	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	80	4.26	0.91	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาศึกษาผลการใช้วิธีการเรียน โดยการแก้ปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา FIB426 การจัดการธุรกิจสหกรณ์ อยู่ในระดับปริญญาตรีในครั้งนี้ให้ผลการศึกษาในเชิงบวกเช่นเดียวกับงานวิจัยที่

ผ่านมา เช่น ญัณนันท์ สกฤตอรุณเพชร (2550) และนาริรัตน์ ศิริอนันต์ (2550) ซึ่งเป็นการศึกษาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา และ ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ (2556) ในระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ให้ผลในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยเรื่องผลการใช้วิธีการเรียนโดยการแก้ปัญหาโดยรวม แต่ก็ยังมีข้อสังเกตในเรื่องของการควบคุมตัวแปรอื่นๆที่ใช้ในการทดลอง เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่รวมถึงงานวิจัยชิ้นนี้มักจะใช้กลุ่มตัวอย่างหรือประชากรกลุ่มเดียวในการทดสอบ จึงอาจทำให้ขาดข้อสรุปที่มีน้ำหนักที่จะเชื่อได้ว่าการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการใช้การเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียว และอีกการที่ผลการศึกษามากมายหลายสถาบันมีความแตกต่างกันนั้น อาจเป็นไปได้หลายสาเหตุซึ่งมิได้ทำการควบคุมในการศึกษารั้งนี้ เช่น ลักษณะของวิชาที่ทำการศึกษา หัวข้อที่ทำการศึกษา และสภาพแวดล้อมในการศึกษา ดังนั้นการแปลผลความแตกต่างนี้จึงควรกระทำด้วยความระมัดระวังถึงข้อจำกัดดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ในด้านความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรม ได้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ คือ ควรมีการกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมการแก้ปัญหาให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่นในหัวข้ออื่นๆ ของวิชานี้ ควรแบ่งเป็นกลุ่มในการทำกิจกรรมที่มีขนาดเล็กลงเพื่อให้นักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมมากขึ้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่อาจมีบางคนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังนั้นจึงควรมีการวัดผลเป็นรายคนมากกว่าการวัดผลด้วยกิจกรรมกลุ่ม

รายการอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545).

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.

จริยา บุญหงษ์. 2545. “การเปรียบเทียบการเรียนการสอนแบบบรรยายกับการใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 46 ฉบับที่ 9: 763-768.

ชัยยนต์ จิโนกุล. 2553. “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา LSC301 หลักการจัดการลอจิสติกส์และโซ่อุปทาน ระหว่างการสอนโดยใช้กรณีศึกษาและการสอนโดยใช้แบบฝึกหัด.” ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปี 2553 เรื่องผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 15 ตุลาคม 2553 : 897 - 903

ญัณนันท์ สกฤตอรุณเพชร. 2550. “การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงและความปลอดภัยในชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” รายงานการวิจัย โรงเรียนสุนรรีวิทยา. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤษภาคม 2555 ทาง <http://www.thaiedresearch.org/>

ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ. 2556. “ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองที่มีต่อความตระหนักในความเป็นพลเมืองของนักศึกษา” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีที่ 24, ฉบับที่ 2 . 43 – 57.

นภาพรณ จันทรศัพท์. 2549. “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา.” วารสารสุทธิปริทัศน์ ปีที่ 20, ฉบับที่ 62: 68 -80.

- นาริรัตน์ ศิริอนันต์. 2550. “การศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมลดภาวะโลกร้อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรนารีวิทยาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)” รายงานการวิจัย โรงเรียนสุรนารีวิทยา. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤษภาคม 2555 ทาง <http://www.thaiedresearch.org/>
- พัฒนฉัตร ควงเนตร. 2552. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีชั้นกลาง 2 ของนักศึกษาปริญญาตรี ปีที่ 2 คณะบัญชีมหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน.” ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปี 2552 เรื่องผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 14 สิงหาคม 2552 : 635 – 642.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ. 2549. “การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา.” **วารสารศึกษาศาสตร์** ปีที่ 17, ฉบับที่ 2: 105 - 118.
- Woods (1985). “Problem-based learning and problem solving”. AUBEA Conference, University of Technology Sydney, New South Wales.

**แนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้
ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ**

**GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF MOBILE SCIENCE EXHIBITION
TO ENHANCE SELF-DIRECTED LEARNING RESOURCES FOR
NON-FORMAL EDUCATION STUDENTS**

วระศิลป์ คงดี

นักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: worasin01@hotmail.com

คณะกรรมการควบคุม:

อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์, อาจารย์ ดร.ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ในการจัดนิทรรศการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านวิชาการ ให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมนิทรรศการได้มากที่สุด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ โดยจำแนกตามเพศ อายุ จังหวัดที่เข้าร่วมกิจกรรมและความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษานอกระบบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในขณะที่ออกให้บริการตามแผนการบริการระยะสั้นและระยะยาวในปี 2556 ทั้ง 6 จังหวัด ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 398 คน ใช้แบบสอบถามวัดความคิดเห็นและแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นำไปทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกระบบที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านสถานที่ในการจัดนิทรรศการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษานอกระบบที่เข้าร่วมกิจกรรมในจังหวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้านสถานที่ในการจัดนิทรรศการ และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษานอกระบบที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แต่นักศึกษานอกระบบที่มีอายุ แตกต่างกันมีความ

คิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดีที่สุดคือ โรงเรียน สนามกีฬา และมหาวิทยาลัย ลักษณะอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดีที่สุดคือ หอประชุมที่มีเครื่องปรับอากาศ หอประชุมเปิดโล่ง และเต็นท์สั่นยกสูง ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ นักศึกษานอกระบบสามารถเรียนรู้ได้ดีเมื่อเจ้าหน้าที่มีกิริยาจาสุภาพ เจ้าหน้าที่ช่วยแก้ปัญหาได้และเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส ด้านวิชาการ ประเภทของเนื้อหาวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุดคือ ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับอาชีพ และวิทยาศาสตร์ใกล้ตัวในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุดคือ ท้องฟ้าจำลองเคลื่อนที่ มินิอะแควเรียม และเกมทางวิทยาศาสตร์

คำสำคัญ : การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แหล่งการเรียนรู้ นิทรรศการเคลื่อนที่

ABSTRACT

This research focuses on studying Guidelines for Development of Mobile Science Exhibition to Enhance Self-Directed Learning Resources for Non-Formal Education Students for non formal students in three aspects; exhibition location, staff, and academic content regarding the main purpose which is to enhance capability in responding to customers' learning to the greatest level. The research also covers a comparative study Guidelines for Development of Mobile Science Exhibition to Enhance Self-Directed Learning Resources for Non-Formal Education Students with focus on sex, age, location, and readiness in learning by themselves. Samples used in this research came from grade 7-9 non-formal students in elementary education curriculum of 2008 which were derived while conducting service in accordance with the 2013 short – long term service plan in six provinces. 398 samples were obtained using the purposive sampling method. They were presented with questionnaire and self-learning readiness measure forms as research tools. Statistic used in data analysis comprised of, percentage, average, and standard deviation. The results of statistical hypothesis testing were scaled by t-test and f-test. If statistically significant difference was found, the post hoc test would be deployed applying Scheffe's Test. The results show that The statistical hypothesis testing shows that, focusing Guidelines for Development of Mobile Science Exhibition to Enhance Self-Directed Learning Resources for Non-Formal Education Students, non-formal students of different genders develop a statistically significant difference in aspect of the exhibition location at .05. The non-formal students who attended the activity from different provinces had Guidelines for Development of Mobile Science Exhibition to Enhance Self-Directed Learning Resources for Non-Formal Education Students that represent statistically significant difference at .05 in aspects of exhibition location and servicing staff. Moreover, non-formal students with different levels of readiness for self-learning process also had Guidelines for Development of Mobile Science Exhibition to Enhance Self-Directed Learning Resources for Non-Formal Education Students in aspects of servicing staff and academic

content that were statistically significant different at .05. However, non-formal students of different ages had identical Guidelines for Development of Mobile Science Exhibition to Enhance Self-Directed Learning Resources for Non-Formal Education Students in both overall and certain aspect levels. Locations of the exhibition that can enhance ability to learn at the highest level are school, sport stadium, and university, respectively. The most effective exhibition location for learning advancement is air-conditioned auditorium, open-air convention center, and elevated short tent, respectively. Type of staff who was rated to be capable of enhancing non-formal students' learning ability are those who were polite, helpful, friendly and cheerful. Academic subjects that encouraged the most self-learning process were "Astronomy", "Science for Profession", and "Science is Everywhere." Activities that resulted in better self-learning ability in the highest levels were Mobile Planetarium, Mini Aquarium, and Scientific Games.

KEY WORD: Self directed learning readiness, Learning resource, Mobile Scientific Exhibition

บทนำ

ตามมาตราที่ 24 (2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ จึงก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542: 13) โดย พจนานุกรม (2549: 3) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล บุคคลเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาในแต่ละบุคคล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 15 ได้กำหนดรูปแบบการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะการศึกษาตามอัธยาศัยได้มีการกำหนดคำนิยามไว้ดังนี้คือ การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น เพื่อกระจายแหล่งบริการการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 24 (5) และ (6) ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ผู้เรียนและผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และมีการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

การจัดนิทรรศการนั้นมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการศึกษานี้เนื่องจากการจัดนิทรรศการนั้นเป็นสากล กล่าวคือการจัดนิทรรศการจะทำให้ทุกสถานการณ์ ทุกสถานที่ ทุกสาขาอาชีพ จัดได้ทั้งภาครัฐและเอกชน (สุกัญจน์ศิริ. 2546: 73) การนำเทคโนโลยี ความรู้จากกรุงเทพซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางของการศึกษาวิทยาการของประเทศไปเผยแพร่แก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชนในชนบท โดยหวังว่าสิ่งนี้จะเป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความรู้ ความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ (สุมาลี สังข์ศรี. 2548: 1) ซึ่งสำนักงาน

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ (2555:17-18) ได้มีนโยบายด้านการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ดังนี้ 1) พัฒนาและจัดทำนิตรรศการ มหกรรมวิทยาศาสตร์สัญจร และจัดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างทักษะและกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ อย่างต่อเนื่อง 2) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชนโดยเน้นวิทยาศาสตร์ชุมชนให้ผู้รับบริการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่ 3) ส่งเสริมสนับสนุน ภาวการณ์ขยายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศเพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์แก่ผู้รับบริการ 4) ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ให้มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย 5) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวัฒนธรรมด้านวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการ เพื่อเป็นฐานต่อการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ 6) พัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงวิชาการ แหล่งจุดประกายการพัฒนาอาชีพและแหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่น

จากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานปี 2555 ด้านวิทยาศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จะเห็นได้ว่า บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการความรู้แก่ประชาชนในด้านวิทยาศาสตร์นั้นเป็นภาระหน้าที่หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบจากรายงานการให้บริการนิตรรศการวิทยาศาสตร์เคลื่อนที่ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (2555:2) ได้บันทึกสถิติการให้บริการความรู้แก่ประชาชนที่ผ่านมานั้น มีนักเรียนและประชาชนให้ความสนใจเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก ดังนี้ ปี 2550 ผู้รับบริการทั้งหมด 304,136 คน ปี 2551 ผู้รับบริการทั้งหมด 120,796 คน ปี 2552 ผู้รับบริการทั้งหมด 59,720 คน ปี 2553 ผู้รับบริการทั้งหมด 68,106 คน ปี 2554 ผู้รับบริการทั้งหมด 61,623 คน ปี 2555 ผู้รับบริการทั้งหมด 77,928 คน

นิตรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนที่อยู่ห่างไกลแหล่งการเรียนรู้และเปิดโอกาสในการเรียนรู้แก่ประชาชนที่สนใจ แต่ในการออกให้บริการในแต่ละครั้งสถานที่ในการจัดนิตรรศการจะแตกต่างกันไปส่งผลต่อการเข้ามาเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้ต้องการเรียนรู้สนใจ อีกทั้งวิทยาการในการให้บริการมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง การสร้างแรงกระตุ้น และพัฒนานิตรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ให้ตอบสนองกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้ประชาชนที่เข้าร่วมนิตรรศการเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้มากที่สุดจึงจำเป็นต้องมีนิตรรศการเคลื่อนที่ที่มีการให้บริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในทุกด้าน

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนที่เข้ารับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยนิตรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (ท้องฟ้าจำลอง) จึงสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการพัฒนานิตรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของประชาชนที่เข้าร่วมนิตรรศการ ใน 3 ด้าน คือ ด้านสถานที่ในการจัดนิตรรศการ ด้านวิทยาการ และด้านวิชาการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักเรียนนอกกรอบที่เข้าร่วมนิเทศการ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักเรียนนอกกรอบ โดยจำแนกตามเพศ อายุ จังหวัดที่เข้าร่วมกิจกรรม และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนนอกกรอบ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน
2. นักเรียนนอกกรอบ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน
3. นักเรียนนอกกรอบ ที่เข้าร่วมกิจกรรมในจังหวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน
4. นักเรียนนอกกรอบ ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ กำหนดเฉพาะนักเรียนนอกกรอบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในขณะที่ออกให้บริการตามแผนการบริการระยะสั้นและระยะยาวในปี 2556 ทั้ง 6 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 67,083 คน (รายงานจำนวนนักศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ภาคเรียน 55/2) จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 398 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตัวแทนของประชากรตามสูตรของ ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2. เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ใน 3 ด้าน คือ ด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านวิชาการจำนวน 70 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ เท่ากับ 0.8848 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เท่ากับ 0.8800 ด้านวิชาการเท่ากับ 0.8808 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.883 และแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของ อาจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547: 56-58) จำนวน 39 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.8200

3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ วิเคราะห์แนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ โดยจำแนกตามเพศ อายุ จังหวัดที่เข้าร่วมกิจกรรม และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบที และเอฟ เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

1. นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 4.32$) และด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ ($\bar{X} = 3.70$)

2. ผลการเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ พบว่า นักศึกษานอกระบบเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษานอกระบบเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาการและด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการไม่แตกต่างกัน นักศึกษานอกระบบที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษานอกระบบที่เข้าร่วมกิจกรรมในจังหวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน และ นักศึกษานอกระบบที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และ ด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านวิชาการ โดยรวม นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเข้าถึงผู้ที่ต้องการที่จะเรียนรู้ได้สามารถเลือกที่จะเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานที่ในการจัดนิเทศการ พบว่า นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริม

แหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านสถานที่ในการจัดนิทรรศการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานที่ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการอยู่ใกล้แหล่งชุมชน สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความสะดวกสบาย มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2547: 17-18) ที่ว่าอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ บรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการกระบวนกรเรียนรู้ มีโอกาสได้เลือกตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเลือกปฏิบัติการทำงานตามความต้องการ มีการประเมินผลตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รู้ว่าตนเองมีพัฒนาการและเกิดการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด

1.2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ให้บริการ มีความพร้อมในการให้บริการ มีกิริยาจาสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เข้ามาเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถให้คำแนะนำ ปรีกษา และช่วยแก้ไขปัญหา ตลอดจนเจ้าหน้าที่มีการเชิญชวนให้เข้ามาเรียนรู้ในแต่ละฐานกิจกรรม พร้อมแจกของรางวัลเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุดม เชยกิจวงศ์ (2551: 153-154) ที่กล่าวว่า ผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะภูมิปัญญา มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่นที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติให้แก่ผู้ที่สนใจที่ต้องการเรียนได้

1.3. ด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกระบบมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์ได้นำกิจกรรมการแสดงที่หลากหลาย ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกที่จะเรียนได้ตามความสนใจ อีกทั้งยังสามารถนำไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ได้ในหลายกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาชีพ อีกทั้งการจัดแสดงชิ้นงานน่าสนใจที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ทั้งระบบแสงสีเสียง สามารถทดลอง สัมผัสได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ รักขณา ตันชาวุฒโฒ (2555:144 – 149) ได้กล่าวไว้ว่า ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเป็นกลไกการเรียนรู้เพื่อการศึกษาตลอดชีวิตอีกอย่างที่มีความสำคัญ การจัดการศึกษาของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาครอบคลุมการส่งเสริมการศึกษาด้วยวัสดุ อุปกรณ์ การทดลอง สาธิต การแสดง ท้องฟ้าจำลอง การจัดแหล่งวิทยาการให้ความรู้ทางด้านดาราศาสตร์ อวกาศ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักธีรา พงศ์ศรีไตรเนตร (2553: 11) ที่ว่าแหล่งการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เห็นคุณค่าของการเรียนมากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและสังคมได้

2. ผลการเปรียบเทียบนักศึกษานอกระบบเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านสถานที่ในการจัดนิทรรศการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันทางด้านกายภาพ เมื่อเข้าไปอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ อาทิ อากาศร้อน มีผู้เข้ามาเรียนรู้ในปริมาณมากจนเกินไป จึงส่งผลต่อผู้ที่เข้ามาเรียนรู้โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุริ เถาธรรมพิทักษ์ (2546: 35) ที่กล่าวว่า จำนวนคนเข้าชม ผู้จัดจะต้องประมาณการว่าจะมีคนดูมากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะนำมาพิจารณาว่าอาคารหรือสถานที่แสดงนั้น มีขนาดเพียงพอกับผู้ชมหรือไม่ หากไม่พอผู้จัดต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงแก้ไขต่อไป

3. ผลการเปรียบเทียบนักศึกษานอกระบบที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัย สามารถเลือกเรียนได้ตามต้องการ ไม่ว่าผู้ที่เข้ามาเรียนรู้จะมีอายุต่างกันมากน้อยเพียงใด ต่างก็สามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนฤมล ดันธสุรเศรษฐ์ (อุดม เชษย์วงศ์. 2551: 150; อ้างอิงจาก นฤมล ดันธสุรเศรษฐ์. 2553: 13) ที่กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิตประชาชนสามารถที่จะมีปฏิสัมพันธ์เพื่อหาความรู้ต่างๆ ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ไม่จำกัดเพศและวัย

4. ผลการเปรียบเทียบนักศึกษานอกระบบที่เข้าร่วมกิจกรรมในจังหวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในด้าน สถานที่ในการจัดนิเทศการต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการจัดนิเทศการในแต่ละครั้งสถานที่ในการจัดนิเทศการจะขึ้นอยู่กับความสะดวกของฝ่ายประสานงานของแต่ละจังหวัด ซึ่งบางจังหวัดอาจสะดวกในสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ บางจังหวัดอาจสะดวกในสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อีกทั้งต้องอาศัยสภาพภูมิอากาศที่สามารถแปรปรวนได้ตลอดเวลาในการทำกิจกรรม จึงส่งผลต่อแนวทางในการเรียนรู้ของนักศึกษานอกระบบที่อาศัยในจังหวัดต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุรี เถาธรรมพิทักษ์ (2546: 35) ได้กล่าวว่า สถานที่ที่จัดแสดงนิเทศการต้องทราบว่าจะอยู่ในอาคารหรือกลางแจ้งเป็นต้นที่หรือบุท ควรพิจารณาถึงขนาดเนื้อที่มีความกว้างเหมาะสมกับจำนวนผู้ชม จำนวนวัสดุและเนื้อหาในการแสดง สิ่งที่ต้องคำนึง ได้แก่ ความสะดวกของเข้าชม มีประตูทางเข้าออกระหว่างห้องแสดง ถ้าเป็นประตูทางเดียวแบ่งเป็นด้านทางเข้าและด้านทางออก การถ่ายเทอากาศตลอดจนแสงสว่างต้องเพียงพอ

5. ผลการเปรียบเทียบนักศึกษานอกระบบที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนานิเทศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านวิชาการต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้มากกว่าสามารถที่จะเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ที่น้อยกกว่า สามารถที่จะรับรู้และเรียนรู้ได้ดีโดยเฉพาะเมื่อสิ่งที่จะเรียนรู้นั้นมีผู้ที่คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องพยายามกระตุ้น นำเสนอ ชี้แนะ อธิบายในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบให้ผู้เข้ามาเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และเข้าใจได้ดีที่สุด พร้อมกับการชักชวนให้ผู้ที่ยังไม่มีเป้าหมายในการเรียนรู้ได้มีโอกาสเปิดการรับรู้ในสิ่งนั้น อีกทั้งเนื้อหา สาระวิชาการก็เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ หากนักศึกษานอกระบบที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับที่มากอยู่แล้ว ก็จะสามารถกำหนดเป้าหมาย ในการเรียนรู้ในสิ่งนั้นได้เป็นอย่างดี สามารถเลือกวิธีการที่จะนำไปสู่สิ่งที่ตนเองสนใจได้โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวคนธ์ วงศ์สุกษชัยนิมิต (2546: บทคัดย่อ) ที่ว่าระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง เหตุผลที่เข้ามาศึกษา แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ประสิทธิภาพแห่งตน ทักษะคิดวิเคราะห์ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ระดับการศึกษา และวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ มีผลทางบวกกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดีที่สุดควรจัดในโรงเรียน สนามกีฬาหรือมหาวิทยาลัย และอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการควรจัดในหอประชุมที่มีเครื่องปรับอากาศ หรือ หอประชุมเปิดโล่งเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการควรมีความรู้จากสภาพสามารถ ช่วยแก้ปัญหาแก่ผู้เข้ารับบริการได้และควรมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส และด้านวิชาการ เนื้อหาวิชาการที่ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุด ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับอาชีพ และวิทยาศาสตร์ใกล้ตัว ในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุดคือ ท้องฟ้าจำลองเคลื่อนที่ มินิอะแควเรียม และเกมทางวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษานักศึกษาที่อยู่ในระดับการศึกษาอื่น ที่มีผลต่อแนวทางในการพัฒนา นิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ
2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนานิทรรศการเคลื่อนที่ทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษานอกระบบ โดยผู้บริหารศูนย์วิทยาศาสตร์และผู้บริหารการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย

บรรณานุกรม

พจนา ทรัพย์สमान. (2549). การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 9-14

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 9-14.

ภักธีรา พงศ์ศรีตรินตร. (2553). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิตความความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานคร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รักษณา ตันทวุฒโด. (2555). การรู้หนังสือ : การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: รั้งการพิมพ์.

วุฒิไกร เลื่อนแป้น. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สารนิพนธ์. ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วุฒิพล สกตเกียรติ. (2546). เอกสารประกอบการสอน HUI 744 การเรียนรู้ผู้ใหญ่และผู้เรียนผู้ใหญ่. (เอกสาร ประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศุภชัย ตันศิริ. (2546). กิจกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (2555). สถิติการให้บริการนิตรรศการวิทยาศาสตร์เคลื่อนที่ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2555. เอกสารประกอบการรายงาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา. อัดสำเนา.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). กศน. นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสค.

สุมาลี สังข์ศรี. (2548). การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : พิพิธภัณฑ, รายงานการวิจัย.

กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุรี เถาธรรมพิทักษ์. (2546). คู่มือการจัดกิจกรรมนิตรรศการเคลื่อนที่. ตรัง: ม.ป.พ.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสาวคนธ์ วงศ์สุขชัยนิยม. (2546). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษานอกระบบ). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุดม เขยกิจวงศ์. (2551). การส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย : การศึกษาที่ไม่จำกัดวัยและสถานที่. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

บทบาทของสำนักงานกิจการต่างประเทศ สำหรับโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา:

สภาพปัจจุบันและปัญหาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

**A ROLE OF THE OFFICE OF INTERNATIONAL AFFAIRS FOR A
STUDENT EXCHANGE PROGRAM: CURRENT STATUS AND PROBLEM
ISSUES OF SRIPATUM UNIVERSITY**

ยาสุมาสา โมริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติศรีปทุม

E-mail : yasumasa.mo@spu.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของ สำนักงานวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งรับผิดชอบงานด้านต่างประเทศ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือกัน (MOU) ผู้วิจัยทำการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาคณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัย ศรีปทุม วิทยาเขตบางเขน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 108 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามปลายปิด ที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความต้องการศึกษาต่อในต่างประเทศ ส่วนที่ 2 ความเข้าใจหรือการรับรู้ ของนักศึกษาเกี่ยวกับโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนที่ 3 ทักษะคิดของนักศึกษาที่ต่อโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และสืบค้นข้อมูล หรือการขอคำปรึกษา ในโครงการนี้ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและทัศนคติ ของนักศึกษาต่อการศึกษาในต่างประเทศอยู่ในระดับมาก และสนใจอย่างยิ่งที่จะเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ไม่มีนักศึกษาคิดไปขอคำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการดังกล่าวจากสำนักงานวิเทศสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงเสนอทางออก เพื่อสนับสนุนโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

คำสำคัญ: โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา สำนักงานกิจการต่างประเทศ การประชาสัมพันธ์ ความคิดเห็น ทักษะคิด

ABSTRACT

The purpose of this paper is to clarify the current status of as well as issues faced by Sripatum University's Office of International Relations (OIR), which is primarily responsible for international exchange, with a focus on student exchange programs with universities that signed academic exchange agreements. The researcher conducted a study of 108 students of the Faculty of Liberal Arts who took Japanese and Chinese language courses during the first semester of academic year 2012 at the Bangkok campus of Sripatum University (SPU), as a target group through a closed-ended questionnaire. The questionnaire was divided into 3

domains: 1) students' consciousness of or thoughts about studying abroad, 2) students' understanding or recognition of student exchange programs and the evaluation for public relations at SPU, 3) students' concerns or attitudes towards SPU's student exchange program and students' action to inquire or consult regarding this program. The results indicated that students' consciousness of and attitude towards studying abroad were strong and that there is a strong willingness to participate in student exchange program. However, no students chose OIR as the institution to consult with. The researcher has proposed some solutions so as to promote the student exchange program.

KEYWORDS: student exchange program, office of international affairs, public relations, students' consciousness, students' attitudes

INTRODUCTION

A student exchange program is usually implemented on the basis of *an academic exchange agreement* which is signed with a foreign university. An academic exchange agreement means a letter of confirmation or a statement of mutual agreement which is called a memorandum of understanding or a letter of agreement. In these agreements, there is a comprehensive or a limited form, and there is also a form which is divided into mutual universities or departments (e.g., faculty and institute or center within an institution). Moreover, an academic agreement includes a form of international consortium which is signed by three or more universities (Mori, 2011). The number of academic agreements that private universities in Japan signed with universities in Thailand was 149 (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology, Japan, 2006). The student exchange accounted for the first 6,347 cases and it occupied 94.1% of the total in the content of exchange, which was based on the academic agreement. It should be noted that the students exchange plays an important role in the international academic exchange.

The purpose of this paper was to clarify the current status and issues of the office of international relations (OIR) at SPU which is responsibility for an international exchange by a small action research on SPU students (Bangkhen main campus)' attitudes and behaviors toward for student exchange scheme or program. This action research was also a study to case student exchange scheme or program which was an important pillar in the international educational exchange. The benefits in this research could be taken as an opportunity to review or reconsider some roles for student exchange program by the OIR, as a chance to be active for or to promote international student exchange, and as a trigger to reconsider the implementation of educational information services to SPU students or the internationalization of the university in general.

RELATED STUDY

The descriptions relating to the student exchange programs of the other universities were considered here. They were referred to each page of the website at university. In this paper, there was a focus on 6 major private institutions in the Bangkok metropolitan area (Office of the Higher Education Commission, 2009).

Table 1 Web contents which were involved in student exchange programs of the major private universities in Bangkok metropolitan area

Univ.	The contents of web pages related to the student exchange program
AU	Au Student Exchange Program 1. Au Outbound Exchange Program Instructions/ requirements/application form/ list of Exchange partners Institutions (list of outbound exchange students by Year) 2. Au Inbound Exchange Program Instructions/ requirements/ application form/list of Exchange partners Institutions. / www.au.edu (list of Exchange students by year and graph) 3. Free Movers - Instructions/ requirements/ application form/ www.au.edu 4. Study Abroad Guidelines 5. Agreements with International Institutions (MOU list by Country)
BU	The University has long established good relationships with international higher education institutions that lead to mutual collaboration and support in academic and cultural aspects. Examples are faculty and student exchange programs, as well as reciprocal visits by executives. Exchange students are eligible for a tuition fee waiver at participating institutions.
DPU	Under various student exchange schemes, DPUIC students also have the opportunity to study one of two semesters of their course work at designated universities in Europe, America or Australia. The experience derived from this will extend their reach and understanding of the international community.
KBU	KBU has signed and joined in the educational collaboration and cooperation for the purposes of promoting academic and cultural learning and experiences while enhancing and furthering exchange of knowledge, faculty and students with other leading international universities such as Southern New Hampshire University and Washburn University in USA, Central St. Martins College of Art and Design in England, University of Applied Sciences Neubrandenburg in Germany, Kunming Metallurgy College, Chuxiong Normal University, Lincang Teachers' College in China, etc.
SU	Number of Institutional Collaborations : 44
SPU	Student Exchange Programs: To strengthen academic standards and promote an international academic environment, all students are encouraged to participate in Student Exchange Programs which are in close association with accredited higher education institutions in over 25 countries worldwide, namely U.S.A., Canada, France, U.K. Switzerland, Australia, New Zealand as well as our neighboring Asian Countries such China, Japan, etc.

Note: The table was created by extracting original text (English) partially from the official webpage involved in the student exchange program of each university.

As all of the descriptions of the student exchange programs were written in English, it seemed that the descriptions on the student exchange program were treated as part of an international college or international program (hereinafter: international program). In table1, whereas there were 3 institutions from universities with International Affairs Office, that is, AU (Assumption Univ.), BU (Bangkok Univ.) and SPU (Sripatum Univ.), the 3 remaining institutions, that is, DPU (Dhurakijpundit Univ.), KBU (Kasem Bundit Univ.) and SU (Siam Univ.) had no department, division, or section name on their respective webpages. It is thought that because the positioning of the student exchange program means an institutional aspect for the students who

enrolled in international program, and it also appears that the explanation of the international program in English means the acknowledgment that foreign students are more important than the dispatch of the enrolled students. The point that there was no explanation of a student exchange program in Thai for the students who registered for a foreign language subject in the Thai program, not an international program creates the assumption that the students enrolled in Thai program have no concern or interest for a student exchange program.

RESEARCH METHODOLOGY

Purpose

The purpose of this research was to survey the students' thoughts and attitudes at SPU towards a student exchange program by being focused on the three domains: 1) the consciousness for studying abroad, 2) the extent of understanding on a student exchange program at SPU and 3) the attitudes for a student exchange program at SPU, and was also to grasp the problems and issues in the role and operation of the OIR.

Target group

The object in this research was the students enrolled in the faculty of liberal arts at SPU who registered Japanese subjects and Chinese subjects as a compulsory one. However, some of the students who registered *JPN331 Japanese 1/CHN331 Chinese 1* as a free elective subject were from other faculties. They were the students who registered *JPN331 Japanese 1* (1 section), *CHN Chinese 1* (1 section), *JPN333 Japanese 3* (2 sections) and *CHN Chinese 3* (2 sections) in the first semester (from June to October) of 2012 academic year. Foreign language subjects as compulsory subjects were assigned in the curriculum of the faculty of liberal arts.

Instrument

A closed-ended questionnaire, which was consisted of 8 items, was used in accordance to the purpose of this research. The questions of No.1 to No.7 were yes-or-no form. Only the question No.8 was a multiple-choice method and allowed multiple answers (10 items).

Data collection

The questionnaire was filled out by 108 students in total. The distribution of the questionnaire and collection was carried out during class hours of each section from July to August. Valid was collected from 105 students. The data from 3 students (2 students who registered for Japanese and 1 student who registered for Chinese) were invalidated. The ratio of male and female students who entered valid answers was 30 male students (28.6%) and 75 female students (71.4%) respectively. The ratio of Japanese and Chinese subjects was 64 students who registered for Japanese subjects (61.0%) and 41 students who registered for Chinese subjects (39.0%). It was understood that the collected data had content validity including logical and face validity in the light of the contents of questions which were suitable for the purpose of this research and of obtained results

from students' answers.

Data analysis

The aggregated result of the data collected was indicated by the percentage as a radix of the number of answers in each item (the ratio of the numbers of respective choice as answer to the numbers of the answered students). The percentage in this data was calculated to 2 decimal points, namely, rounded off the fractions to 2 decimal places. Incidentally, Cramer's coefficient of association (= Cramer's V) was 0.3721 ($0 \leq V \leq 1$) in the indicator that represents the strength of the relation between column and line factors in a cross-tabulation table.

Table 2 Aggregated results from the question No.1 to No.7

No.	Question	Yes	No
1	After you entered SPU, do you have ever thought you would study abroad?	87 (82.9%)	18 (17.1%)
2	Are you interested in student exchange scheme or program with a foreign university at SPU?	91 (86.7%)	14 (13.3%)
3	Do you know SPU has student exchange scheme or program with universities in foreign countries?	71 (67.6%)	34 (32.4%)
4	Do you think you want to study abroad by using student exchange scheme or program with foreign universities?	88 (83.8%)	17 (16.2%)
5	Does SPU have website to be able to see the information about scholarships to go abroad?	49 (46.7%)	56 (53.3%)
6	Do you think that the student exchange scheme or program with foreign universities at SPU is perfect?	42 (40.0%)	63 (60.0%)
7	Do you think you want to consult on going abroad at SPU?	77 (73.3%)	28 (26.7%)

As shown in the table 2, the items which showed the affirmative answers of *Yes* were No.1 (82.9%), No.2 (86.7%), No.3 (67.6%), No.4 (83.8%) and No.7 (73.3%), especially No.1, No.2 and No.4 indicated higher results than 80%. On the other hand, the items which showed negative answers or *No* were No.5 (53.3%) and No.6 (60.0%).

Table 3 Consultant on campus involved in the students' studying abroad (multiple answers)

No. 8 If you are interested or you want, who or which office do you consult with?					
1	International Institute of Languages and Cultures	56 (53.3%)	6	Faculty members that students belonged to	19 (18.1%)
2	Instructors who teach foreign languages	53 (50.5%)	7	Office of Students Scholarship	16 (15.2%)
3	Advisor	50 (47.6%)	8	Office of Students Activities	8 (7.6%)
4	International College	26 (24.8%)	9	Office of International Relations (OIR)	0 (0.0%)
5	Office of Academic Affairs	21 (20.0%)	10	Others	0 (0.0%)

Note: The left number from 1 to 10 in the table means precedence.

The question 8 (No.8) was multiple answers, nevertheless, no students chose OIR (0.0%). This was the most characteristic fact (See table 3). The answers indicated that more than 50.0% approximately would

firstly consult the International Institute of Languages and Cultures (53.3%), secondly instructors who teach foreign languages (50.5%) and thirdly their advisor (47.6%).

FINDINGS

The result of data analysis was observed from 3 domains as follows. 1) students' consciousness of or thoughts about studying abroad (No.1 and No.2): as a whole, it showed high numerical results (82.9% and 86.7%), and a strong tendency was revealed in the consciousness of or thoughts for studying abroad. 2) students' understanding or recognition of student exchange programs and evaluation for public relations at SPU (No.3, No.5 and No.6): it became low numerical results (67.6%, 46.7% and 40.0%) in comparison with the first domain. In particular, the incompleteness of university's web sites to be able to browse information on a student exchange program (No.5) and insufficient student exchange programs (No.6) were seen as in need of improvement. In spite of seeing that 67.6% (No.3) of the students knew about the student exchange program at SPU, it should be noted that they gave a low evaluation for information management and public relations system. 3) students' concerns or attitudes towards SPU's student exchange program and students' action to inquire or consult regarding this program (No.4 and No.7): although comparatively highly positive reactions were observed (83.8% and 73.3%), no students chose OIR which is in charge of procedure on studying abroad as shown in No.8. Rather, it was a remarkable result that good consultants were departments or teachers - International Institute of Languages and Cultures to which a considerable amount of foreign language teachers belong (53.5%), foreign language instructors (50.5%) and advisors (47.6%) - that there is a day-to-day contact with students. It was recognized as a major problem that the OIR at SPU had no contact point with the students.

CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS

It was found that the system of public relations in the OIR, which is responsibility for a student exchange programs at SPU, was for off-campus use, not for on-campus use and the students at SPU perceived that the public relations activities by OIR were insufficient. In any event, it is concluded that the role of the OIR for student exchange program at SPU should be reconsidered. It is a challenge to check and rebuild the public relations of educational information services within the university. The researcher suggests 3 points in terms of information sharing, not simple sharing, but sharing so as to produce added qualitative and quantitative values (Mori, 2012, pp.71-72). That is, 1) as a short-term challenge, it is to establish a cross-campus information network (= organic cooperation) among the faculties or departments within the university, 2) as a medium-term one, the OIR should explore public relations routes to connect directly between the campus and overseas and 3) as a long-term one, it must build and improve operational cooperation, collaboration and cooperative system between departments or faculties - OIR, International College, International Institute of Languages and Cultures and each faculty - by aiming to create a system of educational information services in the student exchange program at SPU and studying abroad in general for SPU's students.

REFERENCES

- Assumption University (AU), Retrieved Dec 5, 2012, from <http://www.oia.au.edu/>
- Bangkok University (BU), Retrieved Dec 5, 2012, from <http://www.buic.bu.ac.th/index.php/about-buic-creative/the-buic-story-3/item/history-copy>
- Dhurakijpundit University (DPU), Retrieved Dec 5, 2012, from <http://www.dpu.ac.th/dpuic/page.php?id=1>
- Kasem Bundit University (KBU), Retrieved Dec 5, 2012, from http://www.intercol.kbu.ac.th/my_university.php
- Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology, Japan (2006). **Results of a survey on universities between exchange agreement between universities and etc. (As of October 1, 2006), 1 Survey on exchange agreement between universities-Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology**, Retrieved Dec 5, 2012, from http://warp.ndl.go.jp/info:ndljp/pid/286794/www.mext.go.jp/b_menu/houdou/19/09/07090416/002.htm
- Mori, Yasumasa. (2011). **Internationalization of University in Thailand**, Sripatum University in Thailand (managed by SPU-Japanese) [Website in Japanese version], Retrieved Dec 5, 2012, from <http://spujapanese.jimdo.com/sripatum-in-thailand/>
- _____. (2012). Current Status and Issues of the Office of International Relations at Sripatum University: A Case of a Student Exchange Program, **ASIA Society, Economy and Culture Vol.2, pp.61-74**, Higashiosaka College, Osaka, Japan.
- Office of the Higher Education Commission (2009). **STUDY IN THAILAND 2010**, Retrieved Dec 5, 2012, from <http://www.inter.mua.go.th/main2/index.php>.
- Siam University (SU), Retrieved Dec 5, 2012, from <http://www.inter.siam.edu/about-siam>
- Sripatum University, Bangkhen main campus (SPU), Retrieved Dec 2, 2012, from <http://www.spu.ac.th/oir/service>

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 3 รายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม**

**FACTORS RELATED TO LEARNING ACHIEVEMENT OF THE LAW
STUDENTS; SOPHOMORE, OF “LAW304-THE CIVIL AND COMMERCIAL
CODE OF THAILAND; LAW OF SUCCESSIONS”,
FACULTY OF LAW, SRIPATUM UNIVERSITY**

ธรรมศักดิ์ เสนามิตร

อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์

Email : thammasak.se@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 93 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา และ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราวัดระดับ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับนิสัยในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา และความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The studying purposes of FACTORS RELATED TO LEARNING ACHIEVEMENT OF THE LAW STUDENTS; SOPHOMORE, OF "LAW304 - THE CIVIL AND COMMERCIAL CODE OF THAILAND; LAW OF SUCCESSIONS", FACULTY OF LAW, SRIPATUM UNIVERSITY is to study the factors that related to the learning achievement of LAW 304; The Civil and Commercial Code of Thailand, Law of Successions of semester 2nd of academic year B.E. 2554 of 93 law students. The collecting data instrument of this research is questionnaire of 2 parts; 1) the questionnaire of general information of students, and 2) the factors that related to the learning achievement of LAW 304, The Civil and Commercial Code of Thailand, Law of Successions. The type of questionnaire is the 5 levels of measurement. The statistic of the research is Percentage, Average, Standard deviation, and the Pearson Correlation. The result of research is follow;

The Learning Achievement of students be positive-related to their study habit achievement motive and the satisfaction of students in teaching class.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นนโยบายสำคัญสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติทุกฉบับตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนถึงฉบับปัจจุบันคือฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เพราะการพัฒนาให้คนในชาติมีความรู้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ สำหรับการศึกษาด้านนิติศาสตร์นั้น ปรากฏนโยบายในการพัฒนาบุคลากร โดยเริ่มขึ้นในแผนพัฒนาฉบับที่ 2 ที่ได้กล่าวถึงแผนการพัฒนากฎการด้านนิติศาสตร์ว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีการรับนักศึกษาเข้าใหม่ปีละประมาณ 800 คน ภายในระยะเวลา 5 ปีคาดว่าจะผลิตบัณฑิตได้ 4,200 คน จนในปัจจุบันมีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านนิติศาสตร์ปีละนับแสนคน ดังนั้นความต้องการเรียนกฎหมายของนักเรียนไทยจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ด้วยกฎหมายเป็นเครื่องมือที่สำคัญทางสังคมที่กำหนดขึ้นโดยรัฐาธิปัตย์เพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคลและจะต้องอาศัยศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งศีลธรรมประจำใจของบุคคลในสังคมด้วย กฎหมายจึงถูกนำไปใช้ในลักษณะป้องปรามโดยการควบคุมและลงโทษบุคคลผู้ละเมิดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย

ดังนั้นเมื่อการใช้กฎหมายมีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลไม่ว่าในทางแพ่งหรือทางอาญา บุคคลผู้ใช้กฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเริ่มต้นที่การเรียนกฎหมาย จึงถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะการเรียนกฎหมายหมายถึง การเรียนเพื่อให้รู้และเพื่อใช้กฎหมายเป็น โดยศึกษาทั้งด้านเนื้อหาของกฎหมายและนิติวิธี (วิธีคิดเกี่ยวกับกฎหมาย) ซึ่งวัตถุประสงค์ทั้งสองประการดังกล่าวย่อมมีปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดสัมฤทธิ์ภาพทางการเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นกระบวนการส่งเสริมการเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีนั้น ย่อมส่งผลถึงการใช้อย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนากฎหมายของประเทศไทย

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จัดให้มีการเรียนการสอนรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ซึ่งเป็นรายวิชาที่ปรากฏอยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในบรรพที่ 6 ซึ่งเป็นบรรพสุดท้ายแห่งการเรียนกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นตามปกติแล้วนักศึกษาที่จะศึกษาวิชานี้ได้ จึงต้องเป็นผู้ที่ได้สอบผ่านรายวิชาสำคัญในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในลักษณะต่าง ๆ มาแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักศึกษาในการเรียนวิชา กฎหมายมรดก จึงอาจมีในด้านต่างๆ เช่น ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นิสัยรักการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สำหรับการเรียนสาขาวิชานิติศาสตร์ ในชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมบางเขน กำหนดรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก (LAW304) ซึ่งเป็นรายวิชาสุดท้ายของการศึกษาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 6 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นรายวิชาที่ต้องอาศัยความเข้าใจเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันระหว่างกฎหมายลักษณะครอบครัวและลักษณะมรดก

ปัญหาที่สำคัญของนักศึกษาในการเรียนวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ที่ผ่านมาเกิดจากความไม่เข้าใจเนื้อหาสาระของตัวบทกฎหมาย การตีความกฎหมาย รวมถึงการนำกฎหมายในลักษณะทรัพย์สินและกฎหมายลักษณะครอบครัวมาใช้ในลักษณะควบคู่กันไปได้อาจเนื่องมาจากนักศึกษายังขาดความพยายามในการศึกษา การอ่าน การตอบคำถามในชั้นเรียน ทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาดังกล่าวในภาพรวมไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะมีนักศึกษามีผลการสอบต่ำกว่า C เป็นจำนวนกว่าร้อยละ 25

การศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสำคัญต่อนักศึกษา เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการหมายถึงความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองและมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอน มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ได้ด้วยคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ย่อมทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก

3. ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั้น คำว่า “ผล” ตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการกระทำหรือประโยชน์ที่ได้รับ ส่วนคำว่า “สัมฤทธิ์” หมายความว่า ความสำเร็จ ดังนั้น คำว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ย่อมหมายถึง การกระทำที่ทำให้เกิดผลเกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการเรียน และยังมีการให้ความหมายไว้อีกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรม หรือจากการสอน ซึ่งได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การนำไปใช้ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (ไพศาล หวังพานิช (2526: 89)) คำว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ไว้ว่าเป็นการกระทำที่เกิดจากแรงผลักดัน ซึ่งบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำจะต้องมีการ

ประเมินผลจากตัวเองและจากบุคคลอื่น และผลการประเมินอาจเกิดความพึงพอใจ เมื่อผลงานนั้นเกิดความสำเร็จ หรืออาจไม่พอใจเมื่อผลงานนั้นไม่สำเร็จ ซึ่งจะเกิดความสำเร็จมากน้อยเพียงใดก็ต้องนำงานนั้นไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่สังคมถือว่าดี โดยได้กล่าวถึงบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (แอทกินสัน (Atkinson, 1964, อ้างถึงใน ทรงพล ภูมิพัฒน์, 2538) ฤทธิญา บุญวัฒน์ (2541: 12) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสำเร็จ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่างๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของ ครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือสอนอย่างรวมกัน หรือ สนทนา เขมวรัตน์ (2542: 6) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือความสามารถของบุคคลที่ได้มาจากการเรียนรู้และความสามารถ โดยสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือศึกษาต่อเนื้อได้ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทั่วไป ศิริพร ดิษฐแสง (อ้างใน ระวีวรรณ ภาโสคา, 2549:12) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลลัพธ์ทางการศึกษา เป็นผลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ขององค์ประกอบต่างๆ ของ กระบวนการผลิต ผลผลิต และมีปบริบท ทั้งนี้ในการแปลผลจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นในการอธิบายเฉพาะกาล 4 ด้าน คือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ตัวผู้เรียนและการเรียน ตัวครูและการสอน และ สภาพแวดล้อม

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้และความสามารถของบุคคลที่พัฒนาการดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางสมอง ความรู้ลึก ค่านิยมต่างๆ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและศึกษาต่อได้ สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจากการได้เรียนรู้ฝึกฝน ฝึกอบรมในวิชาต่างๆ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปได้มาจากแบบทดสอบวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำขึ้น กัมปนาท ศรีเชื้อ (2550: 2) กล่าวถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบัน ถือเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงสภาพความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ในการจัดการศึกษา ดังนั้น ภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครู คือการส่งเสริมและขจัดปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาให้ถึงขีดสุดตามศักยภาพของตนเอง เพื่อนักเรียนจะได้เรียนรู้อย่างเต็มที่และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามความสามารถที่แท้จริง ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ มีอยู่ 2 ประการ คือองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และ องค์ประกอบที่มีได้เกี่ยวข้องกับ สติปัญญา

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมานี้ อาจสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ที่สำคัญแบ่งออกได้เป็นสามกลุ่ม คือ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา 2) องค์ประกอบด้านตัวนักศึกษา และ 3) องค์ประกอบด้านคุณภาพการสอนและการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ปกติ ที่ลงทะเบียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ปีการศึกษา 2/2554 จำนวน 93 คน

ขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ (Predictor Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านนิสัยรักการเรียน

ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

สำหรับ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ซึ่งเป็นตัวแปรเกณฑ์ (Criterion Variables) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตบางเขน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากแบบสอบถามด้วยวิธีแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาในชั้นเรียนแต่ละกลุ่มเรียน โดยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 01 มีจำนวน 44 คน และกลุ่ม 02 มีจำนวน 49 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 93 คน

2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการตอบคำถามลงในแบบสอบถาม และทำการชี้แจงด้วยวาจาเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจในแบบสอบถามที่ตรงกัน ทำให้การตอบแบบสอบถามเป็นไปด้วยความถูกต้องและครบถ้วน

3. ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์สำหรับวินโดวส์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS for Windows) ในการประมวลผลข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation)

5. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก สาขานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ปกติที่ลงทะเบียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ปีการศึกษา 2/2554 จำนวนทั้งสิ้น 93 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งมีสาระครอบคลุมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ได้แก่

1) ปัจจัยด้านนิสัยในการเรียนวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกมีลักษณะเป็นมาตรฐานวัดระดับ 5 ระดับ

2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาในวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกมีลักษณะเป็นมาตรฐานวัดระดับ 5 ระดับ และ

3) ปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกมีลักษณะเป็นมาตรฐานวัดระดับ 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียน วิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิด สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จะแบ่งเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อเดียว และให้เติมคำตอบลงไปในช่วงที่เว้นว่างไว้ มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ (เศษของปีถ้าเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี) ผลการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมภาคฤดูร้อน/2554)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล

4.51	–	5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51	–	4.50	หมายถึง	มาก
2.51	–	3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51	–	2.50	หมายถึง	น้อย
1.00	–	1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในตอนที่ 2 จะประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ 3 ด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยในการเรียนวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก จำนวน 14 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามในตอนนี้ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามส่วนหนึ่งในผลงานวิจัยของ พัฒน วัฒน (2551) และในแบบสอบถามตอนนี้จะมีทั้งคำถามในลักษณะเชิงบวก (Positive) และเชิงลบ (Negative)

ปัจจัยด้านที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาในวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามในตอนนี้ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามส่วนหนึ่งในผลงานวิจัยของผลงานวิจัยของธัญกร คำแว (2550) และในแบบสอบถามแบบสอบถามตอนนี้จะมีทั้งคำถามในลักษณะเชิงบวก (Positive) และเชิงลบ (Negative)

ปัจจัยด้านที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งจะประกอบด้วย ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ผู้สอน จำนวน 10 ข้อ ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการวัดและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ

6. ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนคือ

- 1) ผลการวิเคราะห์นิสัยในการเรียนของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์นิสัยในการเรียนของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

- (1) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับนิสัยในการเรียนของนักศึกษา

(2) ผลการวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านนิสัยในการเรียนของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีนิสัยในการเรียนที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า นักศึกษามักมีนิสัยในการขีดเส้นใต้ข้อความหรือจดลงสมุดเมื่ออาจารย์เน้นในหัวข้อสำคัญ เมื่ออยู่ในห้องเรียนนักศึกษามักใจจดจ่ออยู่กับเนื้อหาวิชา และเข้าเรียนตรงเวลาหรือก่อนอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.58 4.35 และ 4.22 ตามลำดับ

สำหรับ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนิสัยในการเรียนของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก พบว่า ปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 33.00 ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ หากนักศึกษามีนิสัยในการเรียนที่ดีจะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชารายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกอยู่ในระดับดีด้วยเช่นกัน

2) ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา
- 2) ผลการวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้วแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ นักศึกษามักรู้สึกเสมอว่าไม่มีสิ่งใดจะมีค่าเท่าเทียมกับ “ความสำเร็จในการทำงาน” นักศึกษามีความตั้งใจและอดทนในการทำงานทุกเรื่อง และมักทบทวนเนื้อหาบทเรียนในช่วงเวลาใกล้สอบเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.11, 4.10 และ 4.09 ตามลำดับ

สำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกพบว่า ปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 68.20 ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ หากนักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนที่ดีจะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชารายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกอยู่ในระดับดีด้วยเช่นกัน

3) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

- 1) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา
- 2) ผลการวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าในภาพรวมปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับ การเอาใจใส่จริงใจต่อการเรียนการสอนของอาจารย์ เทคนิคการสอน การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่าย การให้ความช่วยเหลือของอาจารย์เมื่อนักศึกษามีปัญหาในการเรียน การสอดแทรกคุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพ/ค่านิยมระหว่างการสอน อาจารย์มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน อาจารย์วางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน เทคนิคการสอนหลายๆ แบบ ที่ทำให้นักศึกษาบทเรียนน่าสนใจโดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.67 4.62 4.61 4.59 4.54 4.54 4.53 และ 4.51 ตามลำดับ

ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 41.70 ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ หากนักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษาที่ดีจะทำให้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชารายวิชา LAW304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกอยู่ในระดับดีด้วยเช่นกัน

7. อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่น่าจะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์นัยในการเรียนของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าปัจจัยด้านนัยในการเรียนของนักศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยนัยในการเรียนที่ดี ก็จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ขึ้นตามไปด้วย ซึ่งทางตรงข้ามหากมีนัยในการเรียนไม่ดีก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หรือไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ชลธิชา จินดากุล (2530: 9) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พัฒณี ดวงเนตร (2551) ที่พบว่านักศึกษาที่มีนัยทางการเรียนที่ดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี นั่นแสดงให้เห็นว่านัยในการเรียนที่ดีเมื่อปฏิบัติอย่างเป็นประจำแล้ว จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ทั้งนี้ นัยในการเรียน หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมในการเรียนที่แต่ละบุคคลได้ประพฤติเป็นประจำ และนัยในการเรียนนี้สามารถสร้างขึ้นได้หรือปรับปรุงให้เป็นไปในทางที่ดีได้ หรืออาจจะสรุปได้ว่า นัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมการเรียนของแต่ละบุคคลที่เกิดจากการฝึกฝน แก่ใจ และพัฒนาจนสามารถนำไปใช้ได้จริง วิโรจน์ บรรดาศักดิ์ (2543: 48) ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงควรสร้างเสริม นัยในการเรียนที่ดีให้แก่ นักศึกษา ในอันที่จะส่งผลให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้

2. ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธัญกร คำแวง (2550) ที่พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งในหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังนั้นการสร้างให้นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ย่อมที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นพลังขับ หรือช่วยผลักดันให้นักศึกษาเกิดความปรารถนาที่จะเรียนให้สำเร็จ

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก โดยในการศึกษารั้วนี้ได้แบ่งปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่ออาจารย์ผู้สอน ทั้งในเรื่องบุคลิกลักษณะ เทคนิคและวิธีการสอน รวมถึงสื่อการสอน 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการวัดและประเมิน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า

3.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อบุคลิกลักษณะของอาจารย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยนักศึกษาเห็นว่าคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนทั้งในด้านความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน การแสดงออกต่อนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นกิริยาท่าทาง การสื่อสาร ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ความประพฤติ การเป็นตัวอย่างที่ดี รวมถึงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา โดยเมื่อพิจารณารายชื่อจากค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อบุคลิกลักษณะของอาจารย์แล้วพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติโดดเด่นมากที่สุดในความเห็นของนักศึกษา คือ อาจารย์เอาใจใส่จริงจังต่อการเรียนการสอน อาจารย์ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการเรียน อาจารย์สอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพ/ค่านิยมระหว่างการสอน อาจารย์มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ตลอดจนอาจารย์วางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยต่างประเทศของโคเฮนและแมคคีย์ (1981) ที่ได้สรุปเกณฑ์ของประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมว่าอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาหรือศาสตร์ที่สอน อุทิศตนให้การสอน และความสนใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งล้วนเป็นลักษณะของครูที่ดีที่ ธนู แสงศักดิ์ (2550) ได้ให้ความเห็นว่าครูที่ดีจะต้องสนใจ เอาใจใส่ปัญหาของนักเรียน คอยตอบปัญหาให้กระจ่าง แน่แนว ไม่แสดงอารมณ์รุนแรง ไม่เยาะเย้ย รู้จักชมเชย ตลอดจนมีการเตรียมการสอนและสอนได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจากการสำรวจความคิดเห็นในด้านนี้ นักศึกษาเห็นว่าบุคลิกลักษณะของอาจารย์มีการแสดงออกที่ดีในทุกข้อ อย่างไรก็ตามอาจารย์ก็ยังคงควรที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้แก่ นักศึกษาควบคู่กับการปลูกฝังในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ

3.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านเทคนิคหรือวิธีการสอนของอาจารย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และเมื่อพิจารณารายชื่อจากค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านเทคนิคหรือวิธีการสอน แล้วพบว่าข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ อาจารย์มีเทคนิคการสอนการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่าย อาจารย์มีเทคนิคการสอนหลายๆ แบบ ที่ทำให้นักศึกษาบทเรียนน่าสนใจ และอาจารย์มีเทคนิคการสอนที่ทำให้กระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียน ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาเห็นว่า แม้ว่าตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่า อาจารย์จะมีเทคนิคหรือวิธีการสอนเหมาะสมแล้ว แต่เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของอาจารย์ที่สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนในสูงขึ้นได้ อาจารย์ผู้สอนต้องคำนึงเสมอว่าผู้สอนที่ดีจะต้องพยายามปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขต่างๆ รวมถึงเข้าใจในลักษณะวิชาที่จำเป็นจะต้องเชื่อมโยงเนื้อหาในส่วนทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความแม่นยำของบทบัญญัติของ

กฎหมาย การตีความโดยอ้างอิงคำพิพากษาศาลฎีกา ดังนั้นรูปแบบการสอนที่จะช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างดี สำหรับวิชานี้ควรใช้รูปแบบการสอนในลักษณะ “แบบอภิปรายกลุ่ม (Debate Learning)” ที่เป็นการสอนโดยเน้นการอภิปรายระหว่างผู้สอนและนักศึกษาเป็นหลัก โดยใช้วิธีการมอบหมายงานให้ไปศึกษาล่วงหน้า เช่น เลขคำพิพากษา เพื่อใช้ในการอภิปรายในชั้นเรียนครั้งถัดไป โดยให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และทั่วถึงมากที่สุด ซึ่งจะเป็นการพัฒนาให้นักศึกษาให้รู้จักค้นคว้าและยังเป็นการฝึกให้นักศึกษาคิด วิเคราะห์ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นที่จะเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และยอมรับความเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้จริง ซึ่งทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

3.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเลือกใช้สื่อการสอนของอาจารย์มีความเหมาะสม โดย ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) กล่าวว่า การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สื่อจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งใจให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ และสนใจเรียนมากขึ้น รวมถึงเป็นการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอย่างมีความหมาย ก่อให้เกิดเจตคติที่ดี และมีความประทับใจในสิ่งที่เรียน สื่อจะช่วยอธิบายเนื้อหาวิชา และทักษะกระบวนการต่างๆ ได้อย่างชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย และเมื่อพิจารณาจากข้อจากคำเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการสอน แล้วพบว่านักศึกษาเห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติในระดับมากถึงมากที่สุดโดยนักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุดคือ อาจารย์ใช้เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน รองลงมาคือ อาจารย์ใช้สื่อเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการสอน อาจารย์ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว นักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการแจ้งรายชื่อหนังสือและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะศึกษา ค้นคว้าได้ด้วยตนเอง แม้ว่านักศึกษายังเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เป็นระดับการปฏิบัติที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงควรแจ้งแหล่งความรู้ให้แก่นักศึกษาได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อให้แหล่งความรู้ดังกล่าวเป็นส่วนช่วยการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้

3.4 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการบรรยาย การมอบหมายงานและการนำเสนอผลงานที่อาจารย์ผู้สอนจัดขึ้น นักศึกษาเห็นว่าทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเมื่อพิจารณาจากคำเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่านักศึกษาเห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติในระดับมากทั้งที่เป็นภาพรวมและเมื่อพิจารณารายข้อ โดยนักศึกษาเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์องค์ความรู้จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เรียนมาทั้งหมด สามารถนำมาประยุกต์ไปใช้จริง ได้ กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้สามารถสร้างสรรค์ คิด แก้ไขและพัฒนาผลงานต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ได้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะของวิชาสามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎี ตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอนมีส่วนทำให้อัตรา ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของนักศึกษาสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่านักศึกษายังเห็นด้วยว่ากิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาจะมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่อาจารย์

ผู้สอนก็ควรที่จะมีการประเมินสภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ เนื่องจากการประเมินเปรียบเสมือนกระจกเงาสะท้อนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยผลของการประเมินจะนำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ให้ดียิ่งขึ้น

3.5 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และเมื่อพิจารณารายข้อจากค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการวัดและประเมินผล พบว่านักศึกษาเห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติในระดับมากทั้งที่เป็นภาพรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนให้คะแนนยุติธรรม และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ อาจารย์ผู้สอนมีการแจ้งให้นักศึกษาทราบถึง แนวทางการทดสอบล่วงหน้า อาจารย์ผู้สอนจัดให้มีสอบเนื้อหาทฤษฎี ทดสอบความรู้ ตามที่กำหนดไว้ วิธีการประเมินผลเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนมีการแจ้งหลักเกณฑ์ในการประเมินผลให้ทราบก่อนเรียน และนักศึกษาได้รับทราบผลการทดสอบของนักศึกษาทุกครั้ง ภายหลังจากที่สอบหรือส่งผลงาน อย่างไรก็ตามแม้ว่านักศึกษาได้มีความความพึงพอใจต่อสภาพของการวัดและประเมินผลในรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นการสะท้อนว่านักศึกษาเห็นว่าการวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบันมีความเหมาะสม แต่ตามความเห็นของผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์สอนเห็นว่านักศึกษาที่เรียนในรายวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรนำการประเมินผลก่อนเรียนมาใช้ เพื่อเป็นการประเมินความพร้อมและพื้นฐานตลอดจนความรู้ของนักศึกษาในเรื่องที่จะเรียน และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถของนักศึกษา

8. รายการอ้างอิง

กฤษฎา บุญวัฒน์. 2541. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร”

ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กัมปนาท ศรีเชื้อ. 2550. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2554 จาก -

<http://www.lei2.obec.go.th/kpn2550/>.

กิดานันท์ มลิทอง. 2540. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.

จันทร์ฉาย เตมียาการ. 2533. การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ชลธิชา จินดากุล. 2530. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนความสนใจในภาษาอังกฤษ ทศนคติต่อ

ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533. เทคโนโลยีการศึกษาทฤษฎีการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โอเอส พรินติ้งเฮาส์.

ฐาปณีย์ ธรรมเมธา. 2541. สื่อการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2 .นครปฐม: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐติยา จตุรนาทกุล. 2549. “ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
วิทยาเขตพระนครเหนือ.” รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขต
พระนครเหนือ.

คำวิ บุญชู. 2543. “เรียนร่วมกัน รู้ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นๆ” วารสารวิชาการ กรมวิชาการ. ปีที่ 5
(พฤศจิกายน 2543) ฉบับที่ 11.

ถวัลย์ มาศจรัส และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. 2547. นวัตกรรมการศึกษา ชุด การนิเทศเพื่อปฏิรูปการศึกษาและ
พัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ชารอักษร.

ทศนา แคมมณี. 2545. 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญกร คำแวง. 2550. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษา

หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นุชนาฏ วรยศศรี. 2544. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคลวิทยาเขตพระนครใต้. ปรินิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พงษ์ศักดิ์ ใจหาญ. 2550. การพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยการใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนบ้านอ่าง
หิน (เพียรพิทยาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วารสารวิชาการพุทธิปัญญา.
ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (เมษายน-มิถุนายน 2550). กรุงเทพมหานคร : พุทธิปัญญา

พัฒนธิ ดวงเนตร. 2551. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีกลาง 2 ของนักศึกษา
ปริญญาตรีปีที่ 2 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. 2540. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

มณฑารัตน์ ชูพินิจ. 2540. องค์ประกอบในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปริญญาตรีสถาบัน
ราชภัฏนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สว่าง หลักเพชร. 2541. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องพลังงานกับชีวิตของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสื่อประสม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลีปง ไชยประสิทธิ์. 2543. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 : กรณีศึกษา
โรงเรียนบ้านสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุจินดา คณิตวานันท์. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษกับผลสัมฤทธิ์ ทางการ
เรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 2. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์.

ปิยนถ ประจงพิมพ์. 2545. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้น
ปีที่ 3ปริญญาตรีปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ภาคนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สุนน อมรวิวัฒน์. 2538. **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2537. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2544. **เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลสมัย.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. 2543. **สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- วิชชุดา เดียวกุล. 2529. **ผลการใช้กิจกรรมการแนะแนวต่อกลุ่มนิสิตในการเรียนและทัศนคติในการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิวรรณ จันทร์เทพย์. 2548. **การจัดแสดงและนิทรรศการ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพมหานคร: โอเดียน สโตร์.
- อุทุมพร ทองอุไทย. 2538. **เทคนิคการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :
พันธ์พิบบลิซซิง.
- อำนาจ เลิศขันธ์. 2542. **การประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศิลปะสนองการพิมพ์.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW 305
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ
FACTORS AFFECTING LEARNING ACCOMPLISHMENT OF THE CIVIL
AND COMMERCIAL CODE SURETY SHIP, MORTGAGE, PLEDGE CLASS
OF UNDERGRADUATE STUDENTS, SRIPATUM UNIVERSITY

ปริญญา บุญปทุมพงศ์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail : prinya.bo@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW 305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ โดยประชากรวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษา และ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW 305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราวัดระดับ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา เจตคติต่อการเรียน และพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษา ส่วนปัจจัยทางด้านเจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษานั้น พบว่าหากนักศึกษาที่มีเจตคติและพฤติกรรมการเรียนที่ดีก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีด้วยเช่นกัน ในขณะที่การปรับตัวของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์เชิงบวกในขณะที่การปรับตัวของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค้ำประกัน จำนอง จำนำ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study “Factors Related to the Learning Achievement of subject LAW 305; The Civil and Commercial Code of Thailand, Suretyship, Mortgage and Pledge” of the bachelor students of law program (LL.B.) who registered for the Suretyship, Mortgage and Pledge subject of the 2nd semester of the 2013 academic year , totally 136 persons. The research collection instrument is the five-level questionnaires into 2 parts; 1) the general information of students, and 2) factors related to the learning achievement of subject LAW 305; The Civil and Commercial Code of Thailand; Suretyship, Mortgage and Pledge. The statistic methods of this research are percentage, average, standard deviation, and the Pearson Correlation. Result of the research is the learning achievement of students will be positive relationship with the students’ prior knowledge, learning attitude, learning behavior. Moreover, if the learning attitude and learning behavior of students are good, the learning achievement will be the same, while the investigation characteristics of students are not related with the learning achievement.

Positive Relationship, in the meanwhile, the investigation characteristics of students are not related to the learning achievement.

KEYWORD : Factors that Achieved-Learning ,Suretyship,Mortgage,Pledge

1. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

“การศึกษา” ถือเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศในทุกด้าน โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ซึ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างมาก เนื่องจากถือเป็นระดับการศึกษาที่จะช่วยสร้างเยาวชนให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อตลาดแรงงานประเทศไทยซึ่งส่งผลต่อการยกระดับขีดความสามารถของประเทศในอนาคตได้

วัตถุประสงค์หรือภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของสังคม ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ การสอนหรือผลิตบัณฑิต การสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือการวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยปัจจุบันกระบวนการพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน คือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเรียกว่า “การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered หรือ Child Centered) เป็นรูปแบบการสอนที่ปัจจุบันให้การยอมรับอย่างมากในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องถือผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”

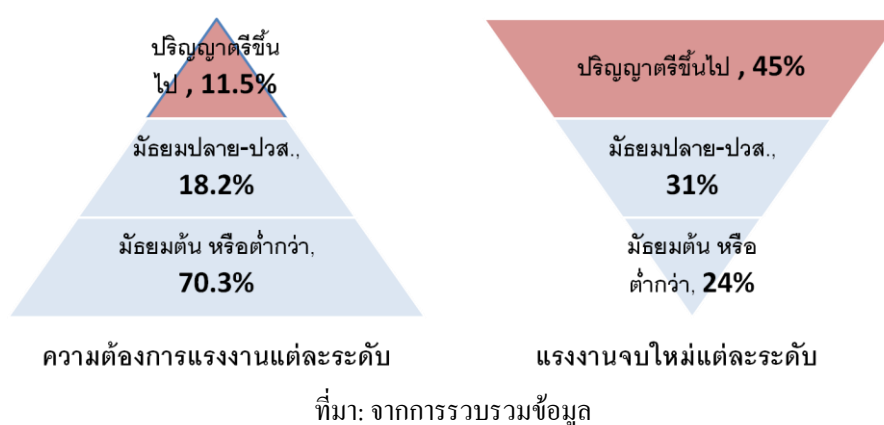
เมื่อพิจารณาถึงคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อรับใช้สังคมประเทศ โดยมีความมุ่งมั่นในการให้การศึกษา ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่นักศึกษาเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความสำนึกและความรับผิดชอบ โดยแสดงให้เห็นว่าแนวคิดและวัตถุประสงค์ของคณะนิติศาสตร์นั้นเป็นไปใน

ทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบันซึ่งต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมโดยมุ่งสร้างคนหรือผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จได้ รวมทั้ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้คณะนิติศาสตร์ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ มีความสามารถในการวิชากฎหมายอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมสามารถออกไปประกอบอาชีพทางกฎหมายได้โดยถูกต้องแก่กรณี รู้จักใช้เหตุผล เข้าใจตัวบทกฎหมาย เข้าใจหลักการ การตีความและเจตนารมณ์ของกฎหมาย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในด้านความต้องการแรงงานที่สำเร็จระดับปริญญาตรี พบว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มการผลิตกำลังคนระดับปริญญาตรีเกินความต้องการ ซึ่งทำให้แรงงานในระดับดังกล่าวมีโอกาสว่างงานสูง หรือความรุนแรงในการแข่งขันเพื่อให้ได้งานทำจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย โดยจากข้อมูลสถิติพบว่าตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.5 ของความต้องการแรงงานทั้งหมด แต่ในขณะที่แรงงานระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่สามารถศึกษา มีสัดส่วนในตลาดแรงงานถึงร้อยละ 45 (กระทรวงแรงงาน, 2555) โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการว่างงานในระดับ ปริญญาตรีในปี 2556 คือ กลุ่มแรงงานที่จบการศึกษาใหม่ เนื่องจากนายจ้างเลือกจ้างแรงงานที่มีประสบการณ์และคุณสมบัติ สาขาตรงกับตำแหน่งงานเป็นอันดับแรก

แผนภาพที่ 1 เปรียบเทียบสัดส่วนของความต้องการแรงงานและปริมาณแรงงานที่จบใหม่จำแนกตามระดับการศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้สามารถพัฒนาบัณฑิตด้านนิติศาสตร์ที่มีคุณสมบัติด้านความรู้พร้อมคุณธรรม และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานวิชาชีพซึ่งมีแนวโน้มการแข่งขันค่อนข้างสูง รวมถึง เป็นการแก้ปัญหาผลการเรียนของนักศึกษาที่ผ่านมาซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้หลักสูตนิติศาสตร์

บันทึก ในรายวิชา LAW305 ป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ซึ่งเป็นรายวิชาหมวดเฉพาะด้านกลุ่มวิชา บังคับเฉพาะสาขา ของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ที่เน้นให้นักศึกษาผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ โดยเฉพาะในกฎหมายเรื่องหนี้และสัญญาที่มีลักษณะเฉพาะ (Specific Contract) ที่เป็นการประกันการชำระหนี้ ให้แก่นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW305 เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำผลวิจัยไปพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา LAW305 ป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

3. คำถามการวิจัย

คำถามการวิจัยได้กำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถแบ่งได้เป็น 4 ข้อดังนี้

1. พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ที่เรียนวิชาป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่
2. เจตคติต่อการเรียนของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ที่เรียนวิชาป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่
3. พฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ที่เรียนวิชาป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่
4. การปรับตัวของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ที่เรียนวิชาป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่

4. สมมติฐานการวิจัย

1. พื้นฐานความรู้เดิมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
2. เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชา LAW305 ป.พ.พ.ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
3. พฤติกรรมเรียนที่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
4. การปรับตัวที่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

5. ขอบเขตของการวิจัย

1. **ประชากร** ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ปกติ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา LAW305 ป.พ.พ. ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 136 คน

2. ขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาป.พ.พ. ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้พื้นฐานเดิม

ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนในรายวิชาป.พ.พ. ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ

ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาป.พ.พ. ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ

ด้านที่ 4 ปัจจัยด้านการปรับตัวของนักศึกษา

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา ป.พ.พ. ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตบางเขน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

6. ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษา นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 136 คน โดยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และมีอายุระหว่าง 17 – 20 ปี

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา LAW 305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา LAW305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่าปัจจัยด้านพื้นฐานความรู้เดิมของ

นักศึกษา ด้านเจตคติต่อการเรียนของนักศึกษา และด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ทั้งสามปัจจัยมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ในขณะที่การปรับตัวของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่น่าจะนำมาอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา LAW305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ โดยมีความสัมพันธ์กันถึงร้อยละ 63.30 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเมธี ธรรมวัฒนา (2544:บทคัดย่อ) ที่พบว่าพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการถ่ายโยงการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ได้ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้บทเรียนใหม่ได้รวดเร็วขึ้น โดยการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) หมายถึง การนำผลการเรียนรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับอีกสถานการณ์หนึ่ง เช่น การนำผลการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น เป็นต้น มาใช้ (จุฬา (2542: 142) ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับรายวิชาที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกัน รวมถึงการจัดลำดับรายวิชาก่อน-หลัง แก่นักศึกษาในขณะนิเทศศาสตร์ ในแต่ละภาคการเรียนถือเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา ซึ่งจากข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ได้รับการทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมได้ผ่านการศึกษาในรายวิชา ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน (LAW103) และ ป.พ.พ.ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา (LAW201) ป.พ.พ.ว่าด้วยหนี้ (LAW202) (และ ป.พ.พ. ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ภาษีไม่ควรรได้ LAW203)

2. จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านเจตคติการเรียนการสอนในภาพรวมเห็นว่าปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่ดี มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าประเด็นคำถามที่นักศึกษาให้คะแนนความสำคัญมากที่สุด คือ ความเห็นว่าวิชาดังกล่าวมีความสำคัญต่อการเรียนทางด้านนิติศาสตร์ รวมทั้ง เห็นว่าเป็นวิชาที่เกิดความท้าทายและพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการสอนของผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายร่วมกันซึ่งต่อ ยอดให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมาได้อย่างดี จากรูปแบบการสอนวิชา LAW305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ ที่ผ่านมาจะอยู่ในลักษณะ “แบบอภิปรายกลุ่ม (Debate Learning)” ซึ่งคือการสอนโดยเน้นการอภิปรายระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นหลัก โดยใช้วิธีการมอบหมายงานให้ไปศึกษาล่วงหน้า เช่น เลขคำพิพากษา เพื่อใช้ในการอภิปรายในชั้นเรียนครั้งถัดไป โดยให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และทั่วถึงมากที่สุด ทั้งนี้ ข้อดีของการสอนในรูปแบบดังกล่าว คือ การพัฒนาผู้เรียนในด้านการฝึกให้คิด ให้แสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และยอมรับความเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้จริง ซึ่งทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

3. จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 23 ซึ่งสอดคล้องกับผล

การศึกษาของชัยกร คำแวง (2552) และอดิศักดิ์ พงษ์พลผลศักดิ์ ที่พบว่าเจตคติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเจตคติหมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลหรือสถานการณ์ต่างๆ อันเป็นผลเนื่องจากการเรียนรู้ประสบการณ์ แล้วส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทิศทางสนับสนุนหรือคัดค้านพอใจหรือไม่พอใจ พนิตา จันทรา (2543: 15) ดังนั้นในการเรียนการสอน หากอาจารย์ผู้สอนสามารถสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนให้กับผู้เรียนได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 36.70 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเมธี ธรรมวัฒนา (2544:บทคัดย่อ) ที่พบว่าพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับการศึกษาของลินเกริน (Lingren, 1969, อ้างถึงใน ชลิตา รัตสาร, 2549) สืบพบว่านักศึกษาที่ผลการเรียนดี มาจากนิสัยในการเรียนดี มีความสนใจในการเรียนเป็นส่วนใหญ่ และมาจากเขาวนั ปัญหาเป็นส่วนน้อย ดังนั้นหากนักศึกษามีพฤติกรรมในการเรียนที่ดีก็จะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาด้วยเช่นกัน

5. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการปรับตัวของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างวิชา LAW305 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำน่า กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าปัจจัยทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งในภาพรวมและรายข้อ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าการปรับตัวอาจจะถือเป็นภาวะในระยะเวลาขณะหนึ่งขณะใด เช่น เมื่อเริ่มเรียนวิชาดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาวะที่เกิดขึ้นชั่วคราวและมักจะค่อยๆ ปรับเข้าสู่พฤติกรรมการเรียนตามปกติได้ในที่สุด จึงทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดผลในช่วงกลางและปลายภาคการศึกษา

บรรณานุกรม

กฤษฎา บุญวัฒน์. 2541. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร.

ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2530. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชนการพิมพ์.

กัมปนาท ศรีเชื้อ. 2550. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. [ออนไลน์] สืบค้น 5 กุมภาพันธ์ 2553 available -

<http://www.lei2.obec.go.th/kpn2550/>.

ชลิตา รัตสาร. 2549. ทศนคติต่อการเรียนในรายวิชาการตลาดระหว่างประเทศ (บทความวิจัย). วารสารสยามวิชาการ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 7 (กุมภาพันธ์ - เมษายน 2549). กรุงเทพมหานคร.

คำริ บุญชู. 2543. เรียนร่วมกัน รู้ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นๆ. วารสารวิชาการกรมวิชาการ. ปีที่ 5 ฉบับที่ 11 (พฤศจิกายน 2543). กรุงเทพมหานคร.

เดิมศักดิ์ ทวณิช. 2549. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (บทความวิจัย). วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1-2-3 (มกราคม - ธันวาคม 2549). กรุงเทพมหานคร.

ทรงพล ภูมิพัฒน์. 2538. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ธีรพงษ์ แสงสิทธิ์. 2548. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องโลกและการเปลี่ยนแปลง โดยการเขียนรายงานค้นคว้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ธัญกร คำแวง. 2550. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษาหลักสูตร วิศวกรรมศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นงนภัส สุทธิประภา. 2541. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นวัตกรรมการเรียนการสอนวิชาสื่อการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี โดยใช้หน่วยการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิพล พลกลาง. 2549. ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2549. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

บุญทัน ดอกไธสง. 2539. พฤติกรรมผู้ความเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.

ปัญญา ชูช่วย. 2551. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

พนิดา จันทรา. 2543. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2544. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

พัฒนณี ดวงเนตร. 2551. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีกลาง 2 ของนักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 2 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สว่าง หลักเพชร. 2541. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องพลังงานกับชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสื่อประสม. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุนน อมรวิวัฒน์. 2538. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวิทย์ มูลคำ. 2547. กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. 2544. เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ดวงกลมสมัย.

สุดารัตน์ เข้มพรมมา. 2548. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกลุ่มบุรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศรีกัลยา ภิญโญสโมสร. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ. 2553. **นิยามของเศรษฐศาสตร์**. [ออนไลน์] สืบค้น 6 กุมภาพันธ์ 2553 available -

<http://www.tkc.go.th/index.aspx?pageid=153&parent=111&directory=2922&pagename=content>

ศูนย์สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. **พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. [ออนไลน์] สืบค้น

6 กุมภาพันธ์ 2553 available - <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>

อดิศักดิ์ พงษ์พลผลศักดิ์ และคณะ. 2544. **ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐ กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

อนุสรณ์ สรพรหม และคณะ. 2541. **เศรษฐศาสตร์จุลภาค**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สมาคม

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.

อภิญา อิงอาจ. 2546. **ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติ**

เบื้องต้นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

อารี พันธุ์ณี. 2540. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ดันฮ้อแกรมมี.

อำนาจ เลิศขันธ์. 2542. **การประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ศิลปะสนองการพิมพ์.

**ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์
ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

**THE EFFECTS OF ORGANIZING ACTIVE LEARNING IN
MATHEMATICAL PROCESS SKILLS ON MATHEMATICAL PROBLEM
SOLVING ABILITY, CRITICAL THINKING ABILITY AND
SELF-CONFIDENCE OF MATHAYOMSUKSA III STUDENTS**

เชิดศักดิ์ ภัคดีวิโรจน์

นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: cherd_fanthom@hotmail.com

สมชาย ชูชาติ

รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: somchai.ch@swu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์กับเกณฑ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 45 คน ใช้เวลาในการทดลอง 19 คาบ แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ One – Group Pretest – Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t – test for Dependent Samples และค่าสถิติ t – test one group

ผลการวิจัยพบว่า

1.ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 16.78 คิดเป็นร้อยละ 83.90 ของคะแนนเต็ม

3.ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 22.64 คิดเป็นร้อยละ 75.47 ของคะแนนเต็ม

5.ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความเชื่อมั่นในตนเอง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare the effects of organizing active learning on Mathematical Problem Solving Ability, Critical Thinking Ability and Self-Confidence of Mathayomsuksa III Students before and after being organized Active Learning in Mathematical Process Skills and compare Mathematical Problem Solving Ability, Critical Thinking Ability after being organized Active Learning in Mathematical Process Skills with a criterion.

The Subjects of this study were 45 Mathayomsuksa III students in the second semester of 2012 academic year from King's College School. They were selected by using cluster random sampling technique. The experiment lasted for 19 periods. The One – Group Pretest – Posttest Design was used for this study. The instruments used in research were lesson plans being organized Active Learning in Mathematical Process Skills, Mathematical Problem Solving Ability test, Critical Thinking Ability test and Questionnaire for evaluated Self - Confidence . The data were analyzed by using t – test for dependent samples and t – test one group.

The findings were as follows:

1. Mathematical Problem Solving Ability for Mathayomsuksa III students after attending active learning on Mathematical Process Skills was higher than that before attending the learning at the .01 level of significance.

2. Mathematical Problem Solving Ability for Mathayomsuksa III students after attending active learning on Mathematical Process Skills was statistically higher than the 65 percent criterion at the .01 level of significance.

3. Critical Thinking Ability for Mathayomsuksa III students after attending active learning on Mathematical Process Skills was higher than that before attending the learning at the .01 level of significance.

4. Critical Thinking Ability for Mahtayomsuksa III students after attending active learning on Mathematical Process Skills was statistically higher than the 65 percent criterion at the .01 level of significance.

5. Self-Confidence for Mathayomsuksa III students after attending active learning on Mathematical Process Skills was higher than that before attending the learning at the .01 level of significance.

KEYWORDS: Active Learning, Mathematical problem solving ability, Critical Thinking ability, Self-Confidence, Mathematical Process Skills

บทนำ

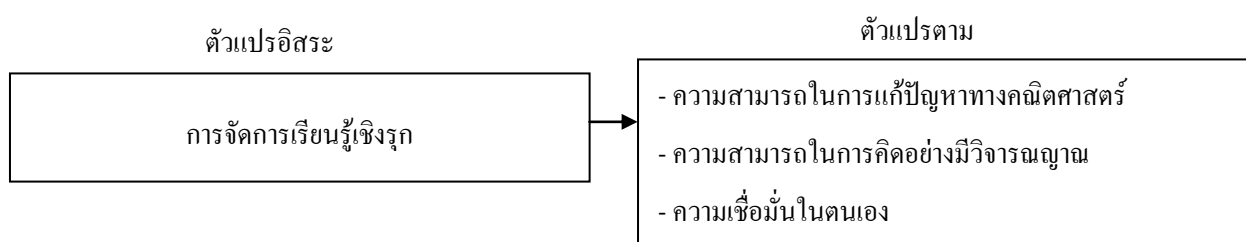
ปัจจุบันพบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ คือ ผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว มุ่งเน้นการสอนเนื้อหา โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ผู้เรียนที่เรียนรู้ช้าหรือฟังการบรรยายไม่ทันจะเกิดความเบื่อหน่าย ถึงแม้ว่าผู้สอนจะพูดซ้ำ ๆ ผู้เรียนก็จะฟังอย่างเบื่อหน่ายและใจ การจัดการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้ ซึ่งการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จะช่วยเอื้อต่อสถานการณ์เหล่านี้ได้เป็นอย่างดี (Shenker; Goss;& Bernstein. 1996) เพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับเพื่อนในชั้นเรียน ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างเนื้อหาใหม่ คอยนำทางเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารให้เป็นประโยชน์ เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง โดยใช้เหตุผลในการอธิบาย หรือแสดงการแก้ไข ปัญหา และสามารถเสนอทางเลือกในการปฏิบัติงานที่มีความซับซ้อน

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรูปแบบหนึ่งของการคิดในระดับสูงที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล มีการศึกษาข้อเท็จจริง ถือว่าเป็นทักษะการคิดที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต (Russell. 1991) จากการศึกษาของครูเทศกี (วินัย คำสุวรรณ.2538 ; อ้างอิงจาก Kruteski. 1995) พบว่าองค์ประกอบในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์กับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กัน การสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดมีแนวทางทำได้ 2 วิธี คือ การสอนโดยตรง และการสอดแทรกการคิด โดยผ่านเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรโรงเรียน ซึ่งพิชเชอร์ (สมกิต อุดมอิทธิเสถียร. 2543 ; อ้างอิงจาก Fisher. 1992) ได้จำแนกเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณออกเป็นเรื่อง ๆ ได้แก่ จำนวน พีชคณิต รูปทรง การวัด การจัดกระทำ ข้อมูล และการแก้ปัญหา ดังนั้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาจึงเอื้อต่อการพัฒนาการคิดอย่างมี

วิจารณ์คุณ คุณลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญที่การจัดการศึกษาควรมุ่งพัฒนาเด็ก คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากคุณลักษณะนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จในการทำสิ่งต่างๆ มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถปรับตัวและเผชิญเหตุการณ์ได้อย่างเหมาะสม ด้วยความรู้สึกที่มั่นคง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ ในส่วนของความสามารถในการแก้ปัญหาบางครั้งยังขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในตนเอง การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การทำงาน การใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีคุณค่า ต้องอาศัยความเชื่อมั่นในตนเอง (วาสนา เจริญสอน. 2537: 20) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเอง โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของ เมเยอร์ส และ โจนส์ (Meyers; & Jones. 1993: 1-139) ซิลเบอร์แมน (Silberman. 1996) สัญญา ภัทรกร (2552: 7) และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของโพลยา (Polya. 1980 : 225) สุกกิจ ประชุมกาเยะมาต (2552: 78-93) และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเอนนิส และมิลล์แมน (Ennis & Millman. 1985) ลดารัตน์ สงวรรณ (2553: 9) และความเชื่อมั่นในตนเองของเอนก สีขาว (2543: 103-104) และจันทจิรา เสดียร (2551: 159-160) ทำให้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน ใช้สถิติทดสอบ $t - test for Dependent Samples$
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 ใช้สถิติทดสอบ $t - test one group$
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน ใช้สถิติทดสอบ $t - test for Dependent Samples$
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 ใช้สถิติทดสอบ $t - test one group$
5. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนเรียน ใช้สถิติทดสอบ $t - test for Dependent Samples$

วิธีการดำเนินวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ครอบคลุมทั้งสิ้น 15 และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจน และความถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ แบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที รวมคะแนนของแบบทดสอบทั้งฉบับ 20 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric Assessment) ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากเกณฑ์การตรวจให้คะแนนของปรีชา เนาว์เย็นผล (2544: 311) และแบบประเมินการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555: 96 - 132) แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์และการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องโดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.47 – 0.60 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 – 0.70 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ แบบอัตนัย โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.83
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ การให้คะแนนแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียง 1 ข้อ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน และตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์และการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ค่าความยากตั้งแต่ 0.36 – 0.79 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29 – 0.71 และหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71
4. แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาษาว่าถูกต้อง

เหมาะสม จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.37 – 5.76 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก มีความค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

การดำเนินการวิจัย

1. ขอความร่วมมือจากโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เลือกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

2. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตรวจและบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน

3. ดำเนินการทดลองโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จำนวน 15 คาบ กับกลุ่มตัวอย่าง

4. เมื่อดำเนินการทดลองเรียบร้อยแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตรวจและบันทึกเป็นคะแนนหลังเรียน

5. นำคะแนนที่ได้บันทึกไว้จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 16.78 คิดเป็นร้อยละ 83.90 ของคะแนนเต็ม

3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเรื่องทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 22.64 คิดเป็นร้อยละ 75.47 ของคะแนนเต็ม

5. ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนจะมีโอกาสพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิด หรือมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน และครูผู้สอน เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี เป็นมิตรในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกเครียด หรือความรู้สึกกดดันในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซัคคัลลี ลีลา จรัสกุล (2543) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูล การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และช่วยให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนต่อครู นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย และเว้นระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกการใช้คำถาม และการตอบสนองย้อนกลับสู่ผู้เรียนแบบทันทีทันใด เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นต่อการเรียน และไม่รู้สึกลำบาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจอห์นสัน และคนอื่น ๆ (Johnson; et al. 1991) ที่ดำเนินการสอนโดยการสอน 10-15 นาที ตามด้วยกิจกรรมอื่น 3-4 นาที เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและเป็นการให้โอกาสผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ซึ่งเป็นประโยชน์เมื่อถึงขั้นตอนการสร้างองค์ความรู้ และขึ้นสรุป

1.2 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหาให้กับผู้เรียนนั้น ผู้วิจัยจะกำหนดให้เป็นสถานการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง หรือเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เพื่อเร้าผู้เรียนเกิดความสนใจในการตอบคำถามและแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบาร์ดี้ (Barody. 1993) ที่กล่าวว่า ปัญหาเป็นสื่อในการเรียนรู้ ที่แนวคิดใหม่เชื่อมโยงกับแนวคิดการพัฒนาทักษะและสร้างความรู้ทางคณิตศาสตร์ นั่นคือ ใช้ปัญหาในการศึกษาเนื้อหาสาระทางคณิตศาสตร์ โดยการแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระทางคณิตศาสตร์กับโลกที่เป็นจริงใช้ปัญหาในการแนะนำและทำความเข้าใจเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544ก) ที่ระบุไว้ว่าผู้สอนอาจจัดกิจกรรม หรือสถานการณ์สอดแทรกในการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นการนำความรู้เนื้อหา สาระ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์มาใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ หรือนำความรู้และกระบวนการทางคณิตศาสตร์มาแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความเชื่อมโยงของคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ หรือเห็นการนำคณิตศาสตร์ไปประยุกต์กับชีวิตประจำวัน

1.3 การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยใช้ขั้นตอนกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา (Polya. 1957) โดยการกำหนดแบบแผนการเขียนแสดงวิธีการแก้ปัญหามาขึ้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เกิดการแลกเปลี่ยนแนวความคิด ตรวจสอบความคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครูผู้สอน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นนี้จะถูกสอดแทรกในทุกขั้นตอนกระบวนการแก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียนมีกรอบความคิดในการแก้ปัญหาย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิลเลียม (William. 2003) ซึ่งศึกษาการแก้ปัญหาโดยการเขียนตามขั้นตอนกระบวนการการแก้ปัญหว่าสามารถช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหานั้น นอกจากนั้นผู้วิจัยยังส่งเสริมให้ผู้เรียนดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอน และให้ผู้เรียนเขียนร่องรอยการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้ง 15 คาบเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฟ้า จันทจักรภรณ์ (2539) ที่พบว่าเมื่อผู้เรียน

มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์มากขึ้น ผู้เรียนจะใช้เวลามากขึ้นในการทำความเข้าใจปัญหาวิเคราะห์ปัญหา และอภิปรายกลุ่มก่อนลงมือแก้ปัญหา ส่งผลให้สามารถการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2.ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ยุทธวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายซึ่งปัญหาที่ถูกกำหนดนั้นจะเป็นปัญหาในโลกที่เป็นจริง เกี่ยวพันกับผู้เรียน ซึ่งในการแก้ปัญหาผู้เรียนต้องคิดวิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลที่สถานการณ์ปัญหากำหนด และเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา จึงเป็นการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปพร้อมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2545) ที่กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งครูจำเป็นต้องหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการคิดให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ใช้ในการฝึกทักษะควรท้าทายความสนใจ และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนด้วย และจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ หรือเป็นผู้ให้คำปรึกษามากกว่าเป็นผู้ให้ความรู้ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดหาคำตอบอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากคำถาม หรือการอภิปรายระหว่างกันด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับทิลเลิน (ทิลเลิน, 2553; อ้างอิงจาก Killian, 1993) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น ผู้สอนควรจะสอนให้ผู้เรียนรู้จักการตัดสินใจด้วยตนเอง ครูไม่ควรทำตัวเป็นผู้ให้คำตอบแก่ผู้เรียนและพยายามใช้คำถามปลายเปิด และรู้จักใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแนวทางหนึ่งของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้มีการบูรณาการวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือหลายวิธีการ ทั้งกระบวนการที่เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือการทำกิจกรรมเป็นคู่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความสามารถทั้งเก่ง กลาง และอ่อน ทำให้เมื่อปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะลดความสามารถกันด้วย ดังนั้น ผู้เรียนที่เป็นเด็กอ่อนจะได้รับการแนะนำช่วยเหลือจากผู้เรียนที่เป็นเด็กเก่ง ช่วยให้ผู้เรียนที่เป็นเด็กอ่อนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากกว่าที่ครูจะเป็นผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น หรืออภิปรายในกลุ่มย่อย จึงทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเอนก สีขาว (2543) ที่อภิปรายไว้ว่าผู้เรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์พื้นฐานต่ำ เมื่อได้รับการอธิบายเนื้อหาจากผู้สอนแล้ว ในกลุ่มย่อยผู้เรียนยังได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่มขณะทำแบบฝึก เป็นผลให้ผู้เรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์พื้นฐานต่ำมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะมีการทำการวิจัยศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเลือกเนื้อหาคณิตศาสตร์ อื่น ๆ เช่น ทฤษฎีบทพีทาโกรัส พื้นที่ผิวและปริมาตร ฯลฯ หรือเนื้อหาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นอื่น ๆ และศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ความภาคภูมิใจในตนเอง หรือความสุขในการเรียน เป็นต้น

2. ควรจะมีการทำการวิจัยศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูผู้สอนต้องมีความอดทนในการรอฟังคำตอบ หรือความคิดเห็นของนักเรียน ให้การเสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ กล่าวพูด กล่าวแสดงออก และให้กำลังใจหากนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่ถูกต้อง เพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไป

4. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กับระยะเวลาต้องสอดคล้องกัน เพื่อความครบถ้วน สมบูรณ์ ในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รายการอ้างอิง

ฉวีวรรณ เสวตมัลย์. 2544. ศิลปะการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ทิสนา แคมมณี. 2545. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทรรัตน์ แสงเดือน. 2553. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบธรรมชาติจาก เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความตระหนักในการรู้คิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รุ่งฟ้า จันทจักรภรณ์. 2539. การศึกษาข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วินัย คำสุวรรณ. 2538. รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบหรือแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างเสริมคุณลักษณะดีเก่ง มีสุขระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

วาสนา เจริญสอน. 2537. ผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศุภกิจ ประชุมกาเยะมาต. 2552. การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเป็นคู่ (Learning Cell) ที่เน้นการแก้ปัญหากับการสอนตามปกติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544. เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้และหลักการสำคัญบางประการ. กรุงเทพฯ: โรงเรียนเจริญผล.
- สิริพร ทิพย์คง. 2536. เอกสารคำสอนวิชา 158522 ทฤษฎีและวิธีการสอนวิชาคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เอนก สีขาว. 2543. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน และได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD กับกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู. ปรียานุพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Baroody, A. J. 1993. **Problem Solving, Reasoning, and Communicating, K-8 : Helping Children Think Mathematically**. New York : Macmillan.
- Johnson, D. W.; et al. 1991. **Active Learning : Cooperation in the College Classroom**. Edina, MN : Interaction Book Company.
- Polya, G. 1957. **How to Solve it**. 2nd ed. New York : Double Anchor Book.
- Russell, P. V. 1991. **Essentials of Mathematics**. New York : John Wiley, Inc.
- Shenker, J. I.; Goss, S. A.; & Bernstein, D. A. 1996. Instructor's Resource Manual for Psychology : Implementing Active Learning in the Classroom. Retrieved September 22, 2011, from <http://s.psych.uiuc.edu/~jskenker/active.html>.
- William, Kenneth M. 2003. Writing about the Problem-Solving Process to Improve Problem-solving Performance. **Mathematics Teacher**. 96(3) : 185.

**ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศที่มีต่อ
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่**

**THE EFFECTS OF LEARNING MANAGEMENT BY USING SCIENCE
PROJECT IN THE TOPIC OF ECOSYSTEM ON SCIENCE PROCESS
SKILLS AND SCIENTIFIC ATTITUDE OF NINTH GRADERS STUDENTS
OF AO LUEK DISTRICT EDUCATION EXPANSION SCHOOLS IN
KRABI PROVINCE**

จุฑาภรณ์ อูมาสะ

นักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : yoobio.ju@gmail.com

ดวงเดือน พินสุวรรณ

อาจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : ddpinsuwan@hotmail.com

นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : Nuanjid.Cha@stou.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ และ 2) เปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบากัน จังหวัดกระบี่ ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster random sampling) จำนวน 25 คน จากโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ 2) คะแนนเจตคติทาง

วิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ : โครงงานวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ มัธยมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) compare the science process skills of Ninth graders students before and after learning using science project in the topic of ecosystem and 2) compare the scientific attitude of Ninth graders students before and after learning using science project in the topic of ecosystem.

The sample group of this study was 25 Ninth graders students at Banbakan school Krabi province, in Ao Luek distric education expansion school, obtained from Cluster random sampling. The experiment tools of this study consisted of the teaching plans by using science project, learning achievement tests, and scientific attitude tests. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test.

The results of this study were 1) the score of science process skills by using science project after learning was significantly higher than that of before at .05 level and 2) the score of scientific attitude by using science project after learning was significantly higher than that of before at .05 level.

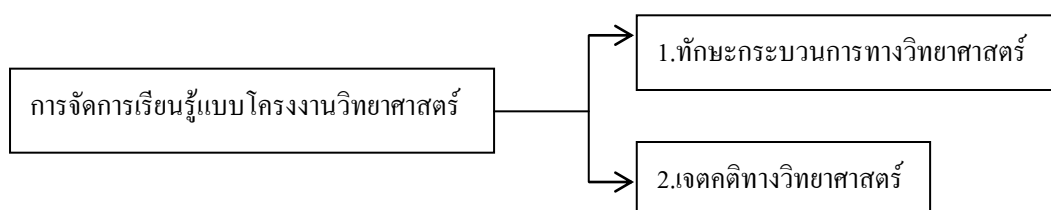
KEYWORDS : Science Project, Science Process Skills, Scientific Attitude, Ninth graders

บทนำ

การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ สามารถแก้ปัญหาได้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลายในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่เกิดจากการปฏิบัติและฝึกฝนทางการคิดอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถค้นหาคำตอบเพื่อใช้ในการแสวงหาความรู้และแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ได้ อีกทั้งส่งเสริมเจตคติทางวิทยาศาสตร์ที่แสดงถึงเป็นสิ่งสำคัญเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียน และสามารถแสวงหาความรู้ได้เป็นอย่างดีเพราะเห็นถึงประโยชน์ได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายโดยแท้จริงและช่วยให้เข้าใจถึงหลักการทางวิทยาศาสตร์จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาดตนเองได้ แต่สิ่งที่ผู้วิจัยประสบปัญหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ คือ เมื่อมีกิจกรรมที่ให้นักเรียนต้องใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การตั้งสมมติฐาน การทดลอง หรือการตีความหมายข้อมูลและ ลงข้อสรุปนั้นนักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง หรือเสร็จสิ้นตามขั้นตอนกระบวนการ นั้นหมายถึง นักเรียนขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาหรือแสวงหาคำตอบ อีกทั้งยังขาดพฤติกรรมที่แสดงออกการมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น การเป็นคนที่มีเหตุผล ความเพียรพยายามอดทนและไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์นั้นมีหลากหลายวิธีที่นักการศึกษาได้ศึกษา เช่น วิธีจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5es) การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry) การจัดการเรียนรู้แบบค่ายวิทยาศาสตร์ (Science Camp) หรือ วิธีจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ (Science Project) วิธีจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีของการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการค้นคว้าหาความรู้ เกิดความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ปัญหา (ธีระชัย ปุณณะโชติ, 2531:4) สิ่งดังกล่าวล้วนแต่ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในทักษะด้านต่างๆ เหล่านั้นเป็นอย่างดี อีกทั้งนักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่ตนสนใจจะศึกษาเอง ลงมือศึกษาค้นคว้าเองและพบคำตอบของปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองเช่นนี้ จะทำให้นักเรียนเกิดความชอบและสนใจต่อวิชานั้นๆ ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีทางวิชาวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ การที่นักเรียนลงมือปฏิบัติอย่างนักวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเอง ได้เผชิญกับปัญหาต่างๆ และแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเองและค่อยๆ พัฒนาเจตคติและค่านิยมทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้น (พันธ์ ทองชุมนุ, 2547) นักเรียนจะได้ฝึกใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้มีความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ของกระบวนการแก้ปัญหาไปใช้ในการแก้ปัญหาอื่นและเป็นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา กระตุ้นให้มีความสนใจในวิทยาศาสตร์ มีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ มีความชื่นชมในผลงานของนักวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2544:3) จากการศึกษาทฤษฎีของนักศึกษานั้นผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์นี้ สามารถส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์แก่ผู้เรียนได้อย่างดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. เจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1.1 ประชากร : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 116 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบากัน จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบนิเวศ วิชาวิทยาศาสตร์ 23101 ตามขั้นตอนวิธีสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 21 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ และแนวคิด / หลักการเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พุทธศักราช 2551 คู่มือครู และ แบบเรียนวิทยาศาสตร์

2.1.3 พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ตามขั้นตอนของ นวลจิตต์ เชาวศิริพิงส์ และประจวบจิตร คำจิตรัฐ (2555:22-25) เสนออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและโครงสร้าง เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกิจกรรมพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

2.1.4 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มารู้จักโครงงานกันเถอะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 สำรวจเรื่องที่จะทำโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วิเคราะห์โครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ระบุเรื่องที่จะทำโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ศึกษาเอกสารหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ออกแบบการทดลอง/วางแผนการทำโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เขียนเค้าโครงของโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ลงมือทำโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การเขียนรายงานโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เสนอผลงานและจัดแสดงผลงานโครงการงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 อภิปรายผลการเรียนรู้ของโครงการงาน

2.2 แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ แบบอัตนัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขึ้นผสม 5 ทักษะ

2.2.2 สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งทักษะละ 6 ข้อ โดยรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่ 1-6 วัดทักษะการตั้งสมมติฐาน

ข้อที่ 7-12 วัดทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ

ข้อที่ 13-18 วัดทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร

ข้อที่ 19-24 วัดทักษะการทดลอง

ข้อที่ 25-30 วัดทักษะการตีความหมายและลงข้อสรุป

และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ ลงความเห็นโดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน -1 สำหรับข้อที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

การแปลความหมายจากผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.6 แสดงว่าแบบทดสอบมีความตรงตามวัตถุประสงค์ได้จริง

2.2.3 นำข้อสอบไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสันติวิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

2.2.4 นำข้อสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 สร้างแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ การสร้างแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ได้ยึดหลักการสร้างแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือประเมินผลหลักสูตร เอกสารและงานวิจัย

ที่เกี่ยวกับหลักการสร้างแบบวัดเจตคติ และตัวอย่างของแบบวัดเจตคติที่สร้างตามวิธีของ ลิเกิต(Likert ' s Method) จากหนังสือการวัดด้านจิตพิสัยของลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 90-96) โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวัดของเจตคติทางวิทยาศาสตร์ โดยระบุพฤติกรรมทางเจตคติแต่ละประเภท
- 2) เมื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดแน่นอนแล้วทำ การสร้างข้อความในแต่ละด้านให้ครอบคลุมโดยข้อความที่เขียนมีลักษณะในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำ สิ่งใด สิ่งหนึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริง ข้อความที่บรรจุในสเกลประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบสลับกันไป ข้อความสั้นๆ เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำ กวม มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อความ โดยแบ่งเป็นหัวข้อย่อยตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 5 พฤติกรรมโดยรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่ 1-5 วัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความอยากรู้อยากเห็น

ข้อที่ 6-10 วัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความมีเหตุผล

ข้อที่ 11-15 วัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความอดทนและพยายาม

ข้อที่ 16-20 วัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความซื่อสัตย์

ข้อที่ 21-25 วัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความใจกว้างและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ข้อที่ 26-30 วัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความเป็นระเบียบและความรอบคอบ

- 3) เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้ว บรรจุลงในสเกล โดยให้มีข้อเลือก 5 ข้อเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

- 4) การกำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือกต่างๆ แต่ละข้อความกำหนดให้แต่ละข้อเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 , 4 , 3 , 2 , 1 เมื่อชนิดของข้อความ เป็นบวก และ 1, 2 , 3 , 4 , 5 เมื่อชนิดของข้อความ เป็นลบ ตามลำดับ ในแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์นี้ได้กำหนด ดังนี้

ข้อความที่เป็นบวกคือข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 16, 18, 24, 25, 28, 29, 30

ข้อความที่เป็นลบคือข้อที่ 3, 9, 10, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 27

- 5) ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความบกพร่องในเรื่องการใช้ภาษา ความเข้าใจตรงกัน นำ มาแก้ไขปรับปรุง

- 6) นำแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ซึ่งได้ผ่านการเรียนตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้มาก่อนแล้ว นำ คะแนนจากการทดสอบดังกล่าวไปหาความเที่ยง (Reliability) ชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Cronbach Coefficient) ซึ่งการวัดความเที่ยงที่ได้โดยวิธีนี้เป็นการวัดความสอดคล้องภายในของแบบวัดเจตคติต่อสิ่งแวดล้อม (ประคอง กรรณสูต 2542: 45- 47)

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 การหาประสิทธิภาพแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3.2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ
โครงการวิทยาศาสตร์

3.4 คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อน
เรียนและหลังเรียน โดยใช้โครงการวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบ
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน

	Mean	S.D.	ผลต่างของค่าเฉลี่ย	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	15.12	2.05	4.16	20.235*	24	0.000
หลังเรียน	19.28	2.23				

*p < .05 df=24

จากตารางที่ 1 พบว่า จากการทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียน
เฉลี่ยเท่ากับ 15.12 คะแนน (S.D.=2.05) และมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 19.28 คะแนน (S.D.=2.23) เมื่อ
เปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลัง
เรียน โดยใช้โครงการวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบเจต
คติ-ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน

	Mean	S.D.	ผลต่างของค่าเฉลี่ย	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	3.65	0.42	0.77	17.036*	24	0.000
หลังเรียน	4.42	0.27				

*p < .05 df=24

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนเจตคติทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่อง-ระบบนิเวศ มีค่าเฉลี่ย 3.65 คะแนน (S.D.=0.42) อยู่ในระดับความคิดเห็นด้วย และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.42 คะแนน (S.D.=0.27) อยู่ในระดับความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเจตคติทั้งสองครั้ง พบว่าคะแนน เจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนโครงงานวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยได้จำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนการที่ได้ผลเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ส่งเสริมกระบวนการแสวงหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหาหรือการเลือกหัวข้อที่สนใจ การวางแผน การทดลอง การรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เน้นการคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นด้วยตนเอง นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ธีระชัย ปุณณโชติ 2538:1) อีกทั้งพฤติกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติและฝึกฝนความคิดอย่างมีระบบหากได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอจะเกิดทักษะที่เพิ่มขึ้น (ภพ เลหาไพบุลย์ 2542:14) นักเรียนจะได้รับความรู้ซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษาค้นคว้าความรู้ดังกล่าวทั้งจากการศึกษาเอกสารต่างๆ เพื่อมาประกอบความรู้นั้น รวมทั้งความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนั้น ในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์นักเรียนจะได้มีโอกาสใช้ทักษะต่างๆอย่างเต็มที่จากการทำโครงงานในครั้งนั้น เช่น ทักษะการสังเกต การตั้งสมมติฐาน การออกแบบ การทดลองและควบคุมตัวแปร การวัด การรวบรวมข้อมูล การจัดการข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล การใช้เครื่องมือต่างๆ ในการทดลอง การสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยการเขียนรายงานโครงงาน เป็นต้น สิ่งดังกล่าวล้วนแต่ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในทักษะด้านต่างๆ เหล่านั้นเป็นอย่างดี (พันธ ทองชุมนุม 2547:272-273)

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ เครือดาว จำห็นตั้ง (2552) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องชีวิตและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม) สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ ชัยประโคน (2542) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ เนื้อหาสารเคมีที่ใช้ใส่อาหาร นักเรียนโรงเรียนบ้านสระขาม จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะ-กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 70 และมีผู้ผ่านเกณฑ์รอบรู้เฉลี่ยร้อยละ 71.43 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 นอกจากนั้น สายพิน กองกระโทก (2552) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องแม่เหล็กไฟฟ้าและแรงไฟฟ้า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70.83 คะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียน เฉลี่ยร้อยละ 71.11

2. ด้านเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ วิทยาศาสตร์มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การที่ได้ผลเช่นนี้ เนื่องจากการที่นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่ตนสนใจจะศึกษาเอง ลงมือศึกษาค้นคว้าเองและพบคำตอบของปัญหาค้นคว้าด้วยตนเองเช่นนี้จะทำให้นักเรียนเกิดความชอบและสนใจต่อวิชานั้นๆ ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้การที่นักเรียนลงมือปฏิบัติอย่างนักวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเอง ได้เผชิญกับปัญหาต่างๆ และแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเองและค่อยๆ พัฒนาเจตคติและค่านิยมทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นเจตคติดังกล่าว มีความสำคัญต่อนักวิทยาศาสตร์และบุคคลทั่วไปนักเรียนจะได้ฝึกใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้มีความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ของกระบวนการแก้ปัญหาไปใช้ในการแก้ปัญหาอื่นและเป็นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา กระตุ้นให้มีความสนใจในวิทยาศาสตร์ มีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ มีความชื่นชมในผลงานของนักวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ,2544:3) สอดคล้องกับงานวิจัยเครือดาว จำหิณต์ (2552) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคูวิทยา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สุรางค์ ตระกูลราษฎร์ (2547: 80) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ 3 ด้าน คือ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์กับการสอนปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับ สุพรรณิ พรพุทธิชัย (2551) : อิทธิพลของการสอนวิชาโครงงานวิทยาศาสตร์โดยใช้เทคนิคซิมเพล็กซ์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาสามารถนำกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และทำโครงงานเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

1.2 ในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนจะต้องมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นก่อนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนได้มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อน เพื่อให้นักเรียนได้นำทักษะไปใช้ในการทำกิจกรรมโครงงาน

1.3 ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจะต้องดูแลและให้คำแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพราะนักเรียนในระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นการเริ่มต้นการจัดทำโครงงาน

1.4. ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนแบบ โครงการวิทยาศาสตร์ให้เข้ากับเนื้อหาที่จะเรียนและให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเปรียบเทียบวิจัยผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เรียนด้วยโครงการวิทยาศาสตร์กับการสอนด้วยวิธีสอนอื่นๆ

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยกับนักเรียนชั้นอื่นๆ โดยปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับประสบการณ์และความรู้ความสามารถของนักเรียน

2.3 ควรวิจัยลักษณะเดียวกันนี้ โดยเริ่มต้นในช่วงชั้นที่ 1 เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยในการแสวงหาความรู้ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

รายการเอกสารอ้างอิง

เครือดาว ขำหินตั้ง.2552. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทาง-
วิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ธีระชัย ปุระณะโชติ.2531. การสอนกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ คู่มือสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์.

ธีระชัย ปุระณะโชติ.2538.เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาโรงเรียน
สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์ และประจวบจิตร คำจตุรัส .2555.ชีววิทยาและเคมีสำหรับครู.นนทบุรี :

สุโขทัยธรรมมาธิราช

ประครอง กรรณสูต.2542.สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พันธ์ ทองชุมนุม.2547. การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา.กรุงเทพฯ : โอเคเอ็นเอสโดร์

ไพฑูรย์ ชัยประโคน.2542. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภพ เลหาไพบูลย์.2542. แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2543. การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

สายพิน กองกระ โทก.2552. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องแม่เหล็กและแสงไฟฟ้า ทักษะกระบวนการ-
ทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการ
สอนแบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สุพรรณิ พรพุทธิชัย.2551. อิทธิพลของการสอนวิชาโครงงานวิทยาศาสตร์โดยใช้เทคนิคซิมเพล็กซ์ ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ และ
ความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา.วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุรางค์ ตระกูลราษฎร์.2547.การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ระหว่างการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร-
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์

กับสถานการณ์ในชีวิตจริง เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา

**THE EFFECTS OF LEARNING ACTIVITIES EMPHASIZING
THE CONNECTION OF MATHEMATICS WITH REAL LIFE SITUATION
IN THE TOPIC OF BASIC DATA ANALYSIS FOR MATHAYOM SUKSA VI
STUDENTS AT PHATTANA WITTYA SCHOOL IN YALA PROVINCE**

ฟาตีเมาะ สนิโซ

นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกคณิตศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail: saniso.f@hotmail.com

ปรีชา เนาว์เย็นผล

กัญญา ลินทรต้นศิริกุล

รองศาสตราจารย์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน

สาขาศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับ สถานการณ์ในชีวิตจริง และศึกษาความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้น ของนักเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัฒนา วิทยา จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีจำนวน 293 คน กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทาง คณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน และแบบวัดความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที วิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับ สถานการณ์ในชีวิตจริง เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) และความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูล

เบื้องต้น ของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05($p < .05$)

คำสำคัญ : การสอนคณิตศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ กับสถานการณ์ในชีวิตจริง

ABSTRACT

The objective of this study is to compare students' learning achievements on the mathematics Topic of Basic Data Analysis before and after Connecting on Mathematics with Real Life Situation and to study students' mathematics connection ability. The research sample consisted of 31 Mathayom Suksa VI students in an intact classroom obtained by cluster sampling from those studying in the first semester of the 2013 academic year at Phattana Whittaya School in Yala. Statistical procedures for data analysis were the mean, Standard deviation and t-test The results of the study are as follow : students' learning achievements on the mathematics Topic of Basic Data Analysis after Connecting on Mathematics with Real Life Situation was significantly higher than that before under using Connecting on Mathematics with Real Life Situation at the .05 level($p < .05$) and the students' mathematics connection ability was significantly higher than 70% at the .05 level($p < .05$).

KEYWORDS : Mathematics teaching, Basic Data Analysis, mathematics connection with Real

1. บทนำ

คณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ ช่วยสร้างความเจริญงอกงามของจิตใจ ความรู้สึกลึก และฝึกให้ผู้เรียนมีระเบียบแบบแผน ดังที่ ยูนิ ฟิสิกส์ (2539: 1) ได้กล่าวโดยสรุปว่า คณิตศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิด ความเป็นเหตุเป็นผล และเป็นฐานของวิทยาการหลายสาขา อีกทั้งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ให้คิดสร้างสรรค์ มีเหตุผล มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาคณิตศาสตร์ และผู้เรียน เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพื่อให้คณิตศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในรูปของรูปธรรม ดังที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ, 2551: 79) ว่า ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เป็นความสามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และ

ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็นและต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการให้เหตุผล ความสามารถในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และนำเสนอ ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เป็นทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่มีความสำคัญในการช่วยให้คณิตศาสตร์ไม่ถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ลึกลับซับซ้อน ห่างไกลจากการดำเนินชีวิต ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ส่งเสริมให้คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ท้าทาย น่าเรียนรู้ เช่น การเชื่อมโยงกันในตัวของคณิตศาสตร์เอง การเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน เนื่องจากคณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีความต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้น เช่น การเรียนรู้เรื่องการคูณต้องเรียนรู้เรื่องการบวกมาก่อน ดังนั้น การเชื่อมโยงความรู้เดิมจึงสำคัญและจำเป็น กอปรกับแนวคิดในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยการสร้างความรู้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงเพื่อสร้างความรู้ใหม่ นอกจากนี้สาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่ได้เป็นอิสระจากกัน การเรียนรู้เรื่องต่างๆ จะสัมพันธ์เชื่อมโยงสนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เช่นการเรียนรู้เรื่องเรขาคณิตต้องใช้ความรู้เรื่องจำนวนและการวัด (ดวงเดือน อ่อนน้อม, 2547: 26-27) นอกจากนี้ วิชาคณิตศาสตร์ยังเป็นพื้นฐานของการศึกษาวิชาต่างๆ เช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ แพทยศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การเงิน และการบัญชี ซึ่งถ้านักเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือประถมศึกษา ก็ทำให้สามารถเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีความสุข สามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาในสาขาวิชาอื่นๆ และเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาต่างๆ ในระดับสูงต่อไป

สภาครูคณิตศาสตร์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา (The National Council of Teachers of Mathematics, NCTM, 2000: 64) กล่าวถึง การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ว่า เป็นทักษะกระบวนการที่นักเรียนควรเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน เพราะการที่นักเรียนเห็นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ จะส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาและความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ได้ลึกซึ้งและยาวนานขึ้น ตลอดจนช่วยให้นักเรียนเห็นว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีคุณค่า น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ ทำนองเดียวกัน ปรีชา เนาว์เย็นผล (2554: 13-34) กล่าวว่า การนำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาเป็นสื่อการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงของเนื้อหาสาระของคณิตศาสตร์กับสิ่งที่มีอยู่ในชีวิตจริง ทำให้อคณิตศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัว ช่วยลดความเป็นนามธรรมของบทเรียน และเพิ่มความเป็นรูปธรรมทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์ และคุณค่าของคณิตศาสตร์

การเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันมีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เป็นส่วนกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ในการสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลายและแตกต่างจากคนอื่น รวมทั้งการแก้ปัญหาที่แตกต่างจากคนอื่นได้ (กรมวิชาการ, 2551: 79) ผู้วิจัยจึงได้เลือกเนื้อหาในวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ให้นักเรียน นำความรู้ทางคณิตศาสตร์แก้ปัญหาและหาคำตอบที่สนใจ แล้วศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนเทียบกับเกณฑ์ที่ร้อยละ 70

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา ภาคการศึกษาที่ 1/2556 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 293 คน ในแต่ละห้องเรียนได้จัดนักเรียนแบบคละความสามารถ
2. กลุ่มตัวอย่าง : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา ภาคการศึกษาที่ 1/2556 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ : สร้างขึ้นสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และใช้ทักษะการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์มาใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนกำหนดสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเป็นโจทย์ปัญหา และวางแผนเลือกเครื่องมือทางคณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา กับสถานการณ์ที่สนใจ มีทั้งหมด 6 แผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ : เป็นแบบคู่ขนาน แบบอัตนัย จำนวน 8 ข้อ
3. แบบสังเกตความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ : เป็นแบบมาตราประเมินค่าระดับ ใช้ประเมินความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้

3.3 การทดลองใช้เครื่องมือ

1. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบคู่ขนาน ทั้งสองฉบับไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา จำนวน 30 คน โดยทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เพื่อหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และทดสอบความเที่ยงของแบบทดสอบคู่ขนาน
2. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนและหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคสูง-สูงต่ำ 50% ได้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.525-0.675 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.500 – 800 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ 0.83
3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความตรงของเนื้อหาและ ความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้แบบสังเกตที่มีค่าดัชนี (IOC) 1.00 ทุกด้าน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แนะนำ ทำความเข้าใจ และกำหนดข้อตกลงกับนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการเรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น
3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
4. ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ที่ใช้ทักษะการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนและบันทึกผลการสังเกตด้วยแบบสังเกตที่สร้างขึ้น ระหว่างดำเนินการกิจกรรมตามแผนการสอนที่ 1-5
5. เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ฉบับคู่ขนาน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test dependent samples) และทดสอบค่าที (one sample t- test) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS

4. ผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา ภาคการศึกษาที่ 1/2556 หลังจากได้รับการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน สูงกว่า ก่อนได้รับการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	n	$\bar{X}$	s	t
ผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลอง	31	11.42	3.62	13.132**
ผลสัมฤทธิ์หลังการทดลอง	31	18.00	5.56	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ในขณะที่การสังเกตความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ ด้านความคิดรวบยอด ขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์ ดังตาราง 2 โดยคะแนนเฉลี่ยทั้งสี่ด้านปรากฏว่า ด้านความคิดรวบยอด ได้ 2.33 ด้านขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์ ได้ 2.40 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาได้ 2.41 และด้านลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์ได้ 2.47 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 หรือเท่ากับ 2.1 คะแนน พบว่าทั้งสี่ด้าน สูงกว่า ร้อยละ 70 หรือ 2.1 คะแนน

ตาราง 2 ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้าน

การเปรียบเทียบ	n	μ_0 (70%)	$\bar{X}$
1. ด้านความคิดรวบยอด	31	2.1	2.329
2. ด้านขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์	31	2.1	2.403
3. ด้านความสามารถแก้ปัญหา	31	2.1	2.413
4. ด้านลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์	31	2.1	2.465

และผลทดสอบสมมติฐานของการวิเคราะห์ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ ด้านความคิดรวบยอด ขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหา และลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ที่ร้อยละ 70 ดังตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนจากการสังเกตความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ ด้านความคิดรวบยอด ด้านขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ คือร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การเปรียบเทียบ	N	μ_0 (70%)	$\bar{X}$	s	T
ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์	31	8.4	9.610	0.957	7.036 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา ภาคการศึกษาที่ 1/2556 ผลปรากฏว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลักการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มและรายบุคคล (Luecha *et al.*, 2010: 304-316) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยง โดยใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมาเป็นสื่อในการเรียนรู้ จึงเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและออกแบบสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยตนเองแทนครู ทำให้นักเรียนสนุกที่จะเรียนรู้ ทำทายความสามารถของนักเรียนในการนำความคิดรวบยอด เทคนิควิธีทางคณิตศาสตร์ และการใช้ความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งตรงกับรายงานวิจัยของ มาร์ชิสโต (Marchisotto, 1991) ที่พบว่า การเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง พีโนนัสซีพีทาโกรัสกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักศึกษาในชีวิตจริง ทำให้นักศึกษาได้สัมผัส

กับสิ่งที่มองเห็นได้จับต้องได้ และเป็นรูปธรรม สร้างความตื่นตัวในการเรียนรู้ของนักศึกษา และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับโลกความเป็นจริง

ในขณะเดียวกัน จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนโดยเน้นทักษะการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านขั้นตอนวิธีทางคณิตศาสตร์ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์ ผลปรากฏว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .05$) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนมีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์มากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ง่าย และเข้าใจความคิดรวบยอด (Tetsushi *et al.*, 2011: 50-58) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คาราเฮอร์ และ เชลล์แมน (Carragher and Schliemann 1985 : 21- 29) ที่ระบุว่า ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ นอกจากเด็ก ๆ จะได้ใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ พวกเขายังได้พัฒนาความเข้าใจแบบรูปทางคณิตศาสตร์และประเด็นสำคัญต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ซึ่งพวกเขาจะใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของพวกเขาด้วย จึงเลือกเครื่องมือทางคณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และมีลักษณะนิสัยทางคณิตศาสตร์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม และสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ ดวงรัตน์ รัตนสุต (2552) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัส สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01($p < .05$) ส่วนความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเชื่อมโยงพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัส พบว่าอยู่ในระดับดี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นทักษะการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันนั้น มีบรรยากาศและ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างไม่มีขอบเขต นักเรียนจึงมีผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจต้องใช้เวลามากขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาตัวอย่างการเก็บข้อมูลจากตำรา โครงการ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ในการสร้างปัญหา (ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์ และ ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2554: 104-112) ทางคณิตศาสตร์ที่หลากหลาย ครูผู้สอนควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. อ้างอิง

- กรมวิชาการ. 2551. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ดวงเดือน อ่อนน้อม. 2547. จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เรื่อง การวัดสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในประมวลบทความหลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

- ดวงรัตน์ รัตนสุต. 2552. กิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดทัพหมื่น จังหวัดอุทัยธานี วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปรีชา เนาว่าเย็นผล. 2554. การใช้สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะ และวิทยวิธีทางคณิตศาสตร์ หน่วยที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุพิน พิพิธกุล. 2539. การสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์
- ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์ และ ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์. 2554. "การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : วิธีการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก." วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 3, 1: 104-112.
- Carraher, T., Carraher, D. and Schliemann, A. 1985. "Mathematics in the Streets and in Schools." *British Journal of Developmental Psychology*, 3: 21- 29
- Luecha, L., Samson, M.N. and Vantipa, R. 2010. "A Thai Physics Teacher's Conceptual Difficulties While Teaching Unfamiliar Content." **KKU Res J.**, 15, 4: 304-316.
- Marchisotto .1991. **Connections in Mathematics**: An introduction to Fibonacci VIA Pythagoras California State University.
- NCTM. 2000. **Principles and Standards for School Mathematics**. Virginia: NCTM.
- Tetsushi, K., Seiji, M., Yasuyuki, O. and Takanori, M. 2011. "The Problems of Mathematical Modelling Introduction on Mathematics Education in Japanese School." **Journal of Mathematical Modelling and Application**, 1, 5: 50-58.

**ผลการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของ
โกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี
โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555**

**THE EFFECTS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE ACTIVITIES IN
DEVELOPING GOLEMAN'S TWO CHARACTERISTIC COMPETENCES OF
GRADE 6 STUDENTS FROM ANUBANUDONTHANI SCHOOL,
UDON THANI MUNICIPALITY SCHOOL 1, AND NIKOMPATTANA UDON
THANI SCHOOL IN THE 2ND SEMESTER, ACADEMIC YEAR 2012**

ชนัญญา ชีระอกนิษฐ์

อาจารย์ประจำหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

E mail : sweetty2020@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลก่อนและหลังของการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี กลุ่มเป้าหมาย การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี จำนวน 48 คน โรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 29 คน และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี จำนวน 16 คน รวมจำนวน 93 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจกิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ มี 5 กิจกรรม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 1 และแบบวัดคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมน และเปรียบเทียบคะแนนคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ตามลำดับ ภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบ T-Test แบบ Paired samples test และเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ตามลำดับ ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบ F-test One-way ANOVA การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่

โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ตามลำดับตามลำดับ ภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบ T-Test แบบ Paired samples test และทดสอบการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มด้วยการทดสอบ F-test (One-way ANOVA) และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์, คุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมน, สมรรถนะทางด้านสังคม, และสมรรถนะทางส่วนบุคคล

ABSTRACT

This research were to study and compare the effects before and after using Emotional Intelligence Activities in developing Goleman's two characteristic Competences of Grade 6 students from Anubanudonthani School, Udon Thani Municipality School 1, and Nikompattana Udon Thani School. The samples of the the study were 93 Grade 6 students: 48 students from Anubanudonthani School, 29 students from Udon Thani Municipality School 1, and 16 students from Nikompattana Udon Thani School in the 2nd semester, academic year 2012. The instruments of the study were 1) the survey form of Emotional Intelligence Activities 2) Emotional Intelligence Activities have 5 Activities. consistency index IOC each Activities = 1, and 3) the evaluation form of Goleman's two characteristic competences have Reliability = 0.81. The data were collected through the evaluation form of Goleman's two characteristic competences. The characteristic competence scores of the samples were compared within each groups, before and after the experiment, using T-Test (Paired samples test). The differences of the sample groups' characteristic competence scores before and after the experiment were compared among three groups, using F-Test One-way ANOVA. Data analysis was conducted through the evaluation of the survey by the SPSS, using means and standard deviation. The characteristic competence scores of each sample group before and after the experiment were compared by T-Test (Paired samples test) within groups and by F-Test One-way ANOVA among three groups at 0.05 significant level.

KEYWORD : Emotional Intelligence, Goleman's two characteristic Competences, Social competences and Personal competences

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายที่สำคัญของการศึกษา คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสังคม ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามที่สังคมปรารถนา แต่ระบบการศึกษาที่ติดจะต้องสร้างให้บุคคลประสบความสำเร็จ คำว่า ความสำเร็จอันได้แก่ ความสำเร็จในการเรียน (Study Success) ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (Career Success) และความสำเร็จในชีวิต (Life Success) หากจะถามว่าในการดำเนินชีวิตของบุคคลในปัจจุบันต้องการอะไรมากที่สุดในชีวิต อาจสรุปโดยรวมได้ว่า “ต้องการความสำเร็จ และความสุข” และนิยามของคำว่า ความสำเร็จ

และความสุข ก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ก็จะต้องเป็นคนเก่ง ความเก่งในสมัยก่อนเราจะมุ่งไปที่สติปัญญา (Intelligence) และดัชนีที่ชี้วัดระดับสติปัญญาของมนุษย์ เราใช้คำว่า IQ (Intelligence Quotient) เป็นตัวบ่งชี้ คำว่า IQ นักจิตวิทยาบางท่านใช้คำ เกณฑ์ภาคเชาวน์ ทางสถาบันการศึกษาต่างๆ จึงมุ่งจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อจะพัฒนาสติปัญญาของเด็กเป็นการใหญ่ จนบางครั้งทำให้เกิดความรู้สึกว่า เราสอนเด็กให้สมองโตแต่แขนขาเลียเข้ากับใครไม่ได้ จากประสบการณ์และข้อเท็จจริงที่ปรากฏเรามักจะพบว่า คนที่มีความสามารถทางสมองมีความคิดความอ่านที่ปราดเปรื่องที่เรียกว่า มี IQ สูง เรียนเก่ง จนประสบความสำเร็จในการเรียน (Study Success) สามารถผ่านทดสอบคัดเลือกเข้าทำงานในตำแหน่งที่ดีๆ ในองค์กร แต่ไม่มีหลักประกันใดๆ ว่าคนที่ IQ สูงๆ เหล่านี้จะประสบความสำเร็จในอาชีพ (Career Success) เสมอไป บางคนล้มเหลวในการทำงาน ไม่อาจก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นต่อไปได้ หรือเรียกว่าถดถอยเสียก่อน (Derailed) เนื่องจากเพราะมีปัญหาทางด้านการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษยสัมพันธ์ จากสภาพปัญหาที่คน IQ สูง แต่ขาดทางด้านการควบคุมทางด้านอารมณ์หรือ EQ ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เนื่องจากบุคคลอื่นไม่ให้ความร่วมมือ บางทีน่าเสียดายที่บุคคลเหล่านี้ไม่อาจใช้ศักยภาพหรือความเก่งที่มีอยู่ได้ และมักจะพบว่าคนที่ปราดเปรื่องแต่ทำเรื่องที่ไร้เหตุผล เช่น โกรธแฟนก็ถึงกับฆ่าหั่นศพ บางคนเรียนเก่งแต่ไม่ชอบทบทวนทำลยสิ่งของ เป็นต้น สาเหตุหลักๆ ก็เพราะว่าบุคคลเหล่านี้มีปัญหาในเรื่องการควบคุมอารมณ์ จึงอาจเป็นข้อสรุปได้ว่าคนที่ IQ สูง มีสติปัญญาก็ไม่ได้หมายความว่าประสบความสำเร็จ (วิวัฒน์ ปินิตามัย, 2542 : 3)

เดิมเคยเชื่อกันว่า ความสามารถทางเชาวน์ปัญญาหรือไอคิว คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จ มีชีวิตที่ดีและมีความสุข ต่อมา นักจิตวิทยาเริ่มตั้งข้อสงสัยต่อความเชื่อความเข้าใจดังกล่าว เพราะไม่เชื่อว่าความสำเร็จและความสุขในชีวิตของคนๆ หนึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถทางเชาวน์ปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว แต่เนื่องจากในระยะนั้นยังไม่มีข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่เพียงพอ ความคิดนี้จึงถูกละเลยไปอย่างน่าเสียดาย จนกระทั่ง ในปีค.ศ.1990 ซาโลเวย์และเมเยอร์ สองนักจิตวิทยาได้นำความคิดนี้มาพูดถึงอีกครั้ง โดยเอ่ยถึงความฉลาดทางอารมณ์ เป็นครั้งแรกว่า “เป็นรูปแบบหนึ่งของความฉลาดทางสังคมที่ประกอบด้วยความสามารถในการรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่นสามารถแยกความแตกต่างของอารมณ์ที่เกิดขึ้น และใช้ข้อมูลนี้เป็นเครื่องชี้นำในการคิดและกระทำสิ่งต่างๆ” จากนั้น แดเนียล โกลแมน นักจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ก็สานต่อแนวคิดนี้อย่างจริงจังโดยได้เขียนเป็นหนังสือเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) และได้ให้ความหมายของอีคิวว่า “เป็นความสามารถหลายด้าน ได้แก่ การเร่งเร้าตัวเองให้ไปสู่เป้าหมาย มีความสามารถควบคุมความขัดแย้งของตนเอง รอคอยเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถจัดการกับอารมณ์ไม่สบายต่างๆ มีชีวิตอยู่ด้วยความหวัง” (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2552) โดยความสามารถหลายด้านนั้น โกลแมนจึงสรุปเป็นทฤษฎีสองสมรรถนะแบ่งออกเป็น 2 ด้านได้แก่ สมรรถนะทางสังคม ประกอบด้วย การเอาใจเขามาใส่ใจเรา มนุษยสัมพันธ์ และสมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย การตระหนักรู้ตนเอง การควบคุมตนเอง การสร้างแรงจูงใจ (Goleman, 1998) ซึ่งสามารถครอบคลุมในการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยเด็กไทยได้ ฉะนั้นทฤษฎีสองสมรรถนะของโกลแมนสามารถพัฒนาคุณลักษณะนิสัยและการพัฒนาคุณลักษณะนิสัย ก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในชีวิตของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถใช้ชีวิตในสังคม สามารถเอาตัวรอดได้ และใช้ชีวิตได้มีความสุข ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ

ศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของเด็ก นำผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อคุณลักษณะนิสัยในตัวนักเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพลักษณะนิสัยที่ดีของเด็กไทยในอนาคต

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี

2. เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ที่เข้าร่วมกิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ มีคุณลักษณะนิสัยอย่างไร

2. ภายหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัด มีคุณลักษณะนิสัยดีขึ้น

3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

นายสงบ เพิ่มพงษ์พิพัฒน์ (2548) การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดวังไคร้(วรญาณกุลประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดวังไคร้(วรญาณกุลประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 2) ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดวังไคร้(วรญาณกุลประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดวังไคร้ (วรญาณกุลประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการรับสมัครนักเรียนที่มีคะแนนประเมินความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์ (140 คะแนน กำหนดโดยกรมสุขภาพจิต) แล้วสุ่มอย่างง่าย เข้ากลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตที่มีค่าความเที่ยง โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .85 สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ การวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องที่ .93 และ 2) ภายหลังใช้ชุดกิจกรรมนักเรียนมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภารัตน์ พรหมกันท์ และคณะ (2550) การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์เด็ก 9-11 ปี โดยใช้กิจกรรมการเล่น การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเล่นในการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กอายุ 9-11 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กดัดเกมที่มีอายุ 9-11 ปี จากโรงเรียนเทศบาลบ้าน

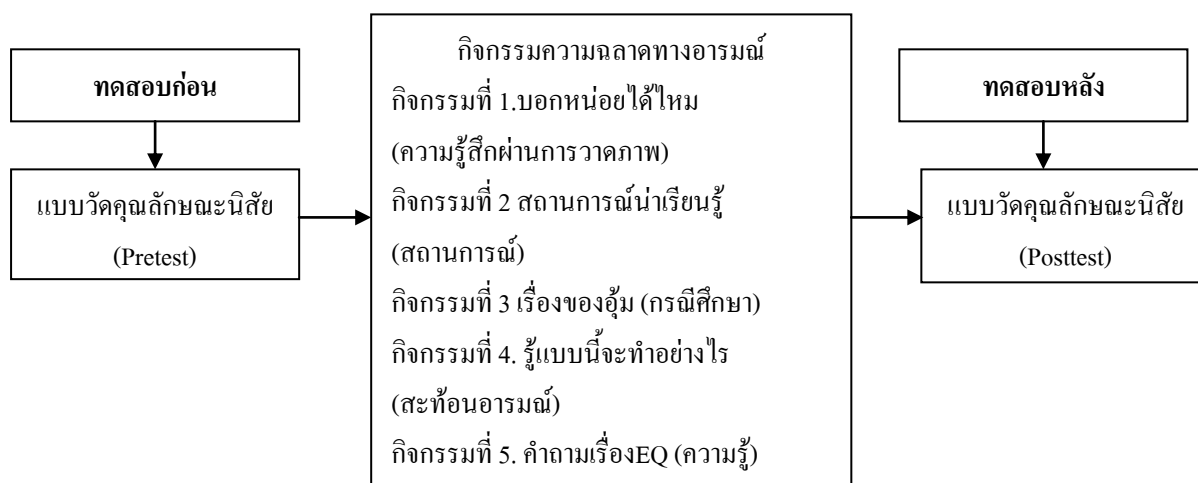
โน้้นพัน จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ คือแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็ก อายุ 6-11 ปีสำหรับครูของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินโครงการ 22 มิ.ย. 2548 - 10 ต.ค. 2548 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเปรียบเทียบค่าคะแนนรวมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 76.29 อายุ 10 ปีร้อยละ 96.15 อายุ 11-20 ปี เด็กเพศชายมีคะแนนรวมเพิ่มขึ้นจำนวน 11 คน (ร้อยละ 42.31) เด็กเพศหญิง มีคะแนนรวมเพิ่มขึ้นจำนวน 4 คน (ร้อยละ 15.38) เด็กที่ร่วมโครงการมีพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น 15 คน (ร้อยละ 57.69) เด็กมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี เก่ง และสุข ในด้านสุขเรื่องการพอใจในตนเอง ร้อยละ 57.69 ด้านเก่งในเรื่องการกล้าแสดงออก ร้อยละ 50 และด้านดีในเรื่องยอมรับถูกผิด ร้อยละ 50 ก่อนเข้าร่วมโครงการมีเด็กที่มีคะแนนรวมต่ำกว่า 40 คะแนน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 46.15) หลังร่วมโครงการมีจำนวนลดลงเหลือ 6 คน (ร้อยละ 23.07) เด็กมีระดับความพึงพอใจในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่อง หนูรู้สึกสบายใจเมื่อได้ฝึกกิจกรรมนี้ (ร้อยละ 92.31) เด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัยเมื่อได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์โดยการใช้กิจกรรมการเล่นทำให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้นทั้งในด้านดี เก่งและสุข เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัยควรส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นแทน การเล่นเกมคอมพิวเตอร์

วิลาวัณย์ ทิพย์สุวรรณพร (2553) การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษา ชั้นอนุบาล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปากหมาก อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 27 คน การทดลองใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กิจกรรมเกม 16 เกม และแผนการจัดกิจกรรมการเล่น 16 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละรายการมีค่าเท่ากับ 1 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ-t-test แบบ Dependent ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นแล้ว เด็กปฐมวัยมีคะแนนความฉลาดทางด้านอารมณ์สูงขึ้นกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี จำนวน 48 คน โรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 29 คน และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี จำนวน 16 คน รวมจำนวน 93 คน

2. กรอบแนวคิด การวิจัยครั้งนี้มุ่งดำเนินการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี มีดังนี้

3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์

3.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยชี้แจงกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการวัดคุณลักษณะนิสัยโดยใช้แบบวัดคุณลักษณะนิสัย (pretest) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจและจัดกิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์

4.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์แบบวัดคุณลักษณะนิสัย (posttest) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี

4.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ความถี่ ค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์และสรุปข้อมูล

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แบบสำรวจกิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ 5.2 กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ มี 5 กิจกรรม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 1 และ 5.3 แบบวัดคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายโดยการสำรวจความคิดเห็นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์แบบวัดคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมน โดยนำข้อมูลคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ตามลำดับ ตามลำดับ ภายในกลุ่มก่อนและ

หลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Paired samples test และทดสอบการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มด้วยการทดสอบ F-test (One-way ANOVA) และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5. ผลการศึกษา

1. ศึกษาผลการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของ โกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และ โรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมบอกน้อยได้ไหม (ความรู้สึกผ่านการวาดภาพ)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถวาดและบอกความรู้สึกผ่านการวาดภาพ เช่น ภาพหยดน้ำ บอกความรู้สึกถึงการใจเย็น, ภาพคนติดเกาะ บอกความรู้สึกถึงคนที่โดดเดี่ยว, ภาพไฟบอกความรู้สึกถึงความใจร้อน เวลามีคนพูดจะโกรธเหมือนไฟ อารมณ์หงุดหงิด เวลาที่โกรธจัด, ภาพเกม บอกความรู้สึกถึงเป็นคนที่สนุกสนาน ร่าเริง, ภาพตุ๊กตาตกบอกความรู้สึกถึงตก สนุกสนาน อยู่กับเพื่อนในสังคม, ภาพต้นไม้ บอกความรู้สึกถึงเป็นคนใจเย็น และแข็งแรง สามารถให้คนอื่นพึ่งพาได้, ภาพภูเขาไฟ บอกความรู้สึกถึงพร้อมที่จะระเบิดทุกเวลา ทำร้ายทุกสิ่งทุกอย่างได้, ภาพดวงจันทร์ บอกความรู้สึกถึงแสงแห่งความดี แสงทองคำทำให้คนมีความสุข, ภาพดอกไม้ บอกความรู้สึกถึงความร่าเริง สดชื่น, ภาพหอยทาก บอกความรู้สึกถึงการทำงานช้าๆ, ภาพใบไม้ บอกความรู้สึกถึงความสงบร่มเย็น, ภาพโลก บอกความรู้สึกถึงความกว้างใหญ่และมีความรักโลกเป็นต้น

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสถานการณ์นำเรียนรู้ (สถานการณ์)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอธิบายเกี่ยวกับลักษณะนิสัยในเชิงบวกที่ทำให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์ เช่น ลักษณะนิสัยความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก เช่น การพูดหน้าชั้นเรียน การร้องเพลง เป็นต้น, ลักษณะนิสัยความพอใจในตนเอง มีความรู้สึกดีกับตนเอง เช่น เรียนไม่เก่งแต่ขยันการบ้านการเรียนดี เป็นต้น, ลักษณะนิสัยอดทน รอคอย ในการเลือกซื้ออาหารโดยการต่อแถว, ลักษณะนิสัยการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือในเวลาพักกลางวัน เป็นต้น, ลักษณะนิสัยการตั้งใจเรียน และฟังอย่างเข้าใจก่อนปฏิบัติงาน, ลักษณะนิสัยแบ่งเวลาการทำงาน, ลักษณะนิสัยการมีน้ำใจทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เช่น แนะนำการบ้านให้กับเพื่อนมีนักเรียนในห้องเรียน เป็นต้น และสามารถช่วยแนะนำลักษณะนิสัยในเชิงลบ เช่น ไม่ตั้งใจเรียน เกเร ชกต่อย หนีเรียน ขโมยสิ่งของ เป็นต้น สามารถปรับลักษณะนิสัยในเชิงบวกได้

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเรื่องของอู๋ม (กรณีศึกษา)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องของอู๋ม เช่น ควรแนะนำหรือตักเตือนเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยขโมย ลักษณะนิสัยเกเร ลักษณะนิสัยไม่ตั้งใจเรียน ลักษณะนิสัยไม่พูดจาสุภาพ ลักษณะนิสัยทำการบ้านไม่สม่ำเสมอ ลักษณะนิสัยไม่หนีเรียน ลักษณะนิสัยไม่สนใจการเรียน ลักษณะนิสัยทำร้ายผู้อื่น เป็นต้น ให้มีลักษณะนิสัยที่ดีมากขึ้นหรือบอกคุณครู พ่อแม่ให้ช่วยเหลือในลักษณะนิสัยที่ไม่ดีของอู๋ม หรือฝึกโดยการเข้าวัดฟังเทศน์ ฟังธรรมะหรือถ้ามีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีอาจจะต้องเข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเมื่อนักเรียนกระทำผิดกฎหมาย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมรู้แบบนี้จะทำอย่างไร (สะท้อนอารมณ์)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถเปลี่ยนประโยคคำพูดเชิงลบให้เป็นประโยคคำพูดเชิงบวก เพื่อผู้พูดแสดงความห่วงใย ให้กำลังใจ มีความรู้สึกดีกับผู้อื่นมากขึ้นและควรปฏิบัติตนในการพูดเชิงบวก ยกตัวอย่าง ประโยคคำพูดเชิงลบ “ตายแล้ว พิกการแบบนี้ก็มาเรียนหนังสือด้วย” สามารถเปลี่ยนคำพูดเชิงลบให้เป็นประโยคคำพูดเชิงบวก “ถึงเธอจะพิกการ แต่เธอก็เป็นคนเก่งนะ” “ฉันจะเป็นกำลังใจให้เธอเอง” “เพื่อนๆ เพื่อนฉันจะดูแลเธอเอง”

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมคำถามเรื่องEQ (ความรู้)

จากการสำรวจกิจกรรมกิจกรรมคำถามเรื่องEQ (ความรู้) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอ่านเนื้อหาสาระเรื่อง EQ นักเรียนบางคนมีคำถามเกี่ยวกับEQ เช่น EQ คืออะไร, ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กันอย่างไรกับการทำหน้าที่ของสมอง, เราสามารถพัฒนาEQ ของเราได้อย่างไร, ทำไมเราต้องใช้EQ ในชีวิตประจำวัน, EQ สามารถพัฒนาได้หรือไม่ หลังจากนั้นผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาEQ (ความรู้)

2.เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี

2.1 ผลก่อนการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีดังต่อไปนี้

โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี

1. สมรรถนะทางด้านสังคม

- ผลรวมด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.38$)
- ผลรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.37$)
- สรุป ผลรวมสมรรถนะทางด้านสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.34$)

2. สมรรถนะทางส่วนบุคคล

- ผลรวมด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.33$)
- ผลรวมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.65$)
- ผลรวมด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.79$)
- สรุป ผลรวมสมรรถนะทางส่วนบุคคล อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.63$)

สรุปผลรวมก่อนการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.52$)
โรงเรียนเทศบาล 1

1. สมรรถนะทางด้านสังคม

- ผลรวมด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.87$)
- ผลรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.96$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางด้านสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.93$)

2. สมรรถนะทางส่วนบุคคล

- ผลรวมด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.00$)
- ผลรวมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.24$)
- ผลรวมด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.24$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางส่วนบุคคล อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.41$)

สรุปผลรวมก่อนการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัย
สองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.06$)

โรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี

1. สมรรถนะทางด้านสังคม

- ผลรวมด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.03$)
- ผลรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.13$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางด้านสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.09$)

2. สมรรถนะทางส่วนบุคคล

- ผลรวมด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.09$)
- ผลรวมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.25$)
- ผลรวมด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.37$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางส่วนบุคคล อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.26$)

สรุปผลรวมก่อนการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัย
สองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.20$)

2.2 ผลหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสองสมรรถนะของ
โกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และโรงเรียน
นิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีดังต่อไปนี้

โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี

1. สมรรถนะทางด้านสังคม

- ผลรวมด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.94$)
- ผลรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.95$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางด้านสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.95$)

2. สมรรถนะทางส่วนบุคคล

- ผลรวมด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 3.91$)
- ผลรวมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.09$)
- ผลรวมด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.29$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางส่วนบุคคล อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.13$)

สรุปผลรวมหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัย
สองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.05$)

โรงเรียนเทศบาล 1

1. สมรรถนะทางด้านสังคม

- ผลรวมด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.14$)
- ผลรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.23$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางด้านสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.20$)

2. สมรรถนะทางส่วนบุคคล

- ผลรวมด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.28$)
- ผลรวมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.45$)
- ผลรวมด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.45$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางส่วนบุคคล อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.33$)

สรุปผลรวมหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัย
สองสมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.28$)

โรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี

1. สมรรถนะทางด้านสังคม

- ผลรวมด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.53$)
- ผลรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.56$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางด้านสังคม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.55$)

2. สมรรถนะทางส่วนบุคคล

- ผลรวมด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.60$)
- ผลรวมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($X = 4.48$)
- ผลรวมด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.55$)

สรุป ผลรวมสมรรถนะทางส่วนบุคคล อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.53$)

สรุปผลรวมหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสอง
สมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
($\bar{X} = 4.54$)

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนิสัยสอง
สมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียน
เทศบาล 1 และโรงเรียนนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี

การเปรียบเทียบผลหลังการใช้กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ นิสัยสอง
สมรรถนะของโกลแมนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเทศบาล 1 และ
โรงเรียนนิคมพัฒนาจังหวัดอุดรธานี พบว่า สมรรถนะทางด้านสังคม ได้แก่ ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจ
เราเป็นรายข้อ คือ 1.1.1 (นักเรียนเห็นใจเพื่อนเมื่อเพื่อนอยู่ในเหตุการณ์ทุกข์ใจหรือเดือดร้อน), 1.1.2 (นักเรียนมี

จิตอาสาในการบริการเพื่อนหรือบุคคลอื่นเช่น ช่วยคุณครูถือสิ่งของ เป็นต้น), 1.1.3 (นักเรียนแบ่งปันความรู้ หรือช่วยแนะนำการบ้านให้เพื่อน) และด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นรายชื่อ คือ 1.2.3 (นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้) 1.2.4 (นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนด้วยมิตรภาพที่ดี เป็นกันเอง), 1.2.5 (นักเรียนสามารถประนีประนอมหรือลดความขัดแย้ง เมื่อเพื่อนทะเลาะกันได้), 1.2.6 (นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้อย่างสำเร็จและทันเวลา), 1.2.7 (นักเรียนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ แบ่งปันอาหาร ห่วงใยผู้อื่น) และสมรรถนะทางส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ เป็นรายชื่อ คือ 2.1.1 (นักเรียนมีความพร้อมต่อการทำงานอย่างมีสติ เช่น การตั้งใจเรียน การทำงานร่วมกับเพื่อน) เป็นต้น, 2.1.2 (นักเรียนบอกจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเองได้), 2.1.3 (นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตน เช่น แสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ เป็นต้น), 2.1.4 (นักเรียนสามารถรับผิดชอบงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมาย ด้านการควบคุมตนเอง เป็นรายชื่อ คือ 2.2.3 (นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อคำพูด เช่น ไม่โกหก ไม่พูดเท็จ เป็นต้น), 2.2.5 (นักเรียนแก้ไขปัญหหรือสถานการณ์เฉพาะหน้าด้วยสติปัญญาที่รู้ชอบ) และด้านการสร้างแรงจูงใจ เป็นรายชื่อ คือ 2.3.7 (นักเรียนมีปัญญา นักเรียนจะเผชิญปัญหาอย่างไม่ย่อท้อและพยายามแก้ไขปัญหด้วยวิธีการที่ถูกต้อง) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สมรรถนะทางด้านสังคม ได้แก่ ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นรายชื่อ คือ 1.1.1 นักเรียนเห็นใจเพื่อนเมื่อเพื่อนอยู่ในเหตุการณ์ทุกข์ใจหรือเดือดร้อน, 1.1.2 นักเรียนมีจิตอาสาในการบริการเพื่อนหรือบุคคลอื่นเช่น ช่วยคุณครูถือสิ่งของ เป็นต้น, 1.1.3 นักเรียนแบ่งปันความรู้ หรือช่วยแนะนำการบ้านให้เพื่อน สอดคล้องกับโกลแมน (Goleman, 1998) กล่าวถึง การเอาใจเขามาใส่ใจเรา คือ การตระหนักรู้ถึงความต้องการความรู้สึกและความห่วงใยของผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจผู้อื่นตระหนักรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดและมุมมองของผู้อื่น, สนใจผู้อื่นมากขึ้นรวมทั้งความวิตกกังวลของบุคคลอื่นด้วย, มีจิตใจให้บริการ(Service minded), รับผิดชอบต่อและตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นหรือผู้ที่มาติดต่อสัมพันธ์กับเราได้ดี, ส่งเสริมผู้อื่นทราบความต้องการและช่วยพัฒนาให้เขามีความรู้ความสามารถให้ถูกทาง, และให้โอกาสบุคคลอื่น สามารถมองเห็นความเป็นไปได้จากการมองเห็นความแตกต่างของคนและไม่ถือเขาถือเรา

จากสมรรถนะทางด้านสังคม ได้แก่ ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทำให้เกิดคุณลักษณะนิสัย มีความเห็นใจเพื่อนเมื่อเพื่อนอยู่ในเหตุการณ์ทุกข์ใจหรือเดือดร้อน จิตอาสาในการบริการเพื่อนหรือบุคคลอื่น แบ่งปันความรู้ หรือช่วยแนะนำการบ้านให้เพื่อน ฝึกฝนคุณลักษณะนิสัยอย่างนี้จะทำให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงความรู้สึกและห่วงใยผู้อื่น สามารถมีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น และสามารถแนะนำความรู้ต่างๆให้กับเพื่อนและสังคมได้

ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นรายชื่อ คือ 1.2.3 นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ 1.2.4 นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนด้วยมิตรภาพที่ดี เป็นกันเอง, 1.2.5 นักเรียนสามารถประนีประนอมหรือลดความขัดแย้ง เมื่อเพื่อนทะเลาะกันได้, 1.2.6 นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้อย่างสำเร็จและทันเวลา, 1.2.7 นักเรียนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน อาหาร ห่วงใยผู้อื่น สอดคล้องกับโกลแมน (Goleman, 1998) กล่าวถึง ทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความคล่องในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีโดยสามารถแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้ ประกอบด้วย ความสามารถในการโน้มน้าวใจ สามารถแสดงวิธีการโน้มน้าวความคิดเห็นของบุคคลอื่นๆ ได้อย่างนุ่มนวล แบนเนียน และได้ผล, มีการสื่อความดี (Communication Skill) ชัดเจน นุ่มนวล ถูกต้อง น่าเชื่อถือ, มีความเป็นผู้นำ สามารถโน้มน้าวใจหรือผลักดันกลุ่มได้อย่างดี ถูกทิศทาง, สามารถกระตุ้นเร้าริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี (Managing Change) ซึ่งทางการบริหารเรียกว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลง, สามารถบริหารความขัดแย้งได้ดี (Conflict Management) เจรจาต่อรองแก้ไขหาทางยุติข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม, สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย, ทำงานเป็นทีมร่วมมือกันเพื่่มุ่งสู่เป้าหมาย, สร้างสมรรถนะของทีมงานให้เกิดพลังร่วมมือ

สมรรถนะทางด้านสังคม ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้เกิดคุณลักษณะนิสัย เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทำงานร่วมกับเพื่อนด้วยมิตรภาพที่ดี เป็นกันเอง ประนีประนอมหรือลดความขัดแย้งเมื่อเพื่อนทะเลาะกันได้ ทำงานร่วมกับเพื่อนด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้อย่างสำเร็จและทันเวลา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ แบ่งปันอาหาร ห่วงใยผู้อื่น ฝึกฝนคุณลักษณะนิสัยอย่างนี้จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการโน้มน้าวใจ โน้มน้าวความคิดเห็นของบุคคลอื่นๆ ได้อย่างนุ่มนวล มีความเป็นผู้นำ เจรจาต่อรองแก้ไขหาทางยุติข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย

และสมรรถนะทางส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ เป็นรายชื่อ คือ 2.1.1 นักเรียนมีความพร้อมต่อการทำงานอย่างมีสติ เช่น การตั้งใจเรียน การทำงานร่วมกับเพื่อน เป็นต้น, 2.1.2 นักเรียนบอกจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเองได้, 2.1.3 นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตน เช่น แสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ เป็นต้น, 2.1.4 นักเรียนสามารถรับผิดชอบงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับโกลแมน (Goleman, 1998) กล่าวถึง สมรรถนะทางส่วนบุคคล เป็นความสามารถในการบริหารจัดการกับตัวเองได้อย่างดีประกอบด้วย การตระหนักรู้ตนเอง (Self Awareness) เป็นการตระหนักรู้ความรู้สึกและความโน้มเอียงของตนเอง หรือเรียกว่าเป็นผู้ที่มีสติ, สามารถหยั่งรู้โดยการสำรวจตนเองรู้ถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว, และความพร้อมของตนเอง ประกอบด้วย เป็นผู้รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้นๆ และคาดคะเนผลที่จะเกิดตามมาได้, สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง รู้จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถและความมีคุณค่าของตน, สามารถจัดการความรู้สึกภายในตนเองได้ โดยให้อยู่ในสภาวะที่พอเหมาะพอดี

สมรรถนะทางส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ ทำให้เกิดคุณลักษณะนิสัยมีความพร้อมต่อการทำงานอย่างมีสติ เช่น การตั้งใจเรียน การทำงานร่วมกับเพื่อน บอกจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตน เช่น แสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ เป็นต้น สามารถรับผิดชอบงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมาย ฝึกฝนคุณลักษณะนิสัยอย่างนี้จะทำให้นักเรียนตระหนักรู้ความรู้สึกและความโน้มเอียงของตนเอง ผู้ที่มีสติ สามารถหยั่งรู้โดยการสำรวจตนเองรู้ถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว ประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง รู้จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง

ด้านการควบคุมตนเอง เป็นรายชื่อ คือ 2.2.3 นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อคำพูด เช่น ไม่โกหก ไม่พูดเท็จ เป็นต้น, 2.2.5 นักเรียนแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์เฉพาะหน้าด้วยสติปัญญาที่รู้ชอบ สอดคล้องกับโกลแมน (Goleman, 1998) กล่าวถึง ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self Regulation) การควบคุมหรือกำหนดตัวเอง นับเป็นปัจจัยสำคัญของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ไม่ทำอะไรโดยใช้พาไป ประกอบด้วย การควบคุมตนเอง สามารถจัดการกับภาวะอารมณ์หรือความฉุนเฉียวต่างๆได้ เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ เป็นที่ไว้วางใจ เป็นผู้ที่เน้นที่จะทำอะไร โดยรักษาคุณภาพความดีเป็นหลัก, เป็นผู้ใช้สติปัญญาแสดงความคิดเห็น, มีความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่นในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ, และชอบสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เปิดใจกว้างกับความคิด แนวทางและข้อมูลใหม่ๆ ได้อย่างมีความสุข

สมรรถนะทางส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านการควบคุมตนเอง ทำให้เกิดคุณลักษณะนิสัยมีความซื่อสัตย์ต่อคำพูด เช่น ไม่โกหก ไม่พูดเท็จ เป็นต้น แก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์เฉพาะหน้าด้วยสติปัญญาที่รู้ชอบ ฝึกฝนคุณลักษณะนิสัยอย่างนี้จะทำให้นักเรียนควบคุมตนเองได้ สามารถจัดการกับภาวะอารมณ์หรือความฉุนเฉียวต่างๆได้ เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ เป็นที่ไว้วางใจ เป็นผู้ที่เน้นที่จะทำอะไร โดยรักษาคุณภาพความดีเป็นหลัก

ด้านการสร้างแรงจูงใจ เป็นรายชื่อ คือ 2.3.7 นักเรียนมีปัญหา นักเรียนจะเผชิญปัญหาอย่างไม่ย่อท้อ และพยายามแก้ไขปัญห ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับโกลแมน (Goleman, 1998) กล่าวถึง สามารถสร้างแรงจูงใจและจูงใจตนเองได้ (Motivation oneself) เพื่อเป็นแนวโน้มนทางอารมณ์ที่เกื้อหนุนตัวการสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive) โดยพยายามทำภารกิจต่างๆ มีการปรับปรุงให้สู่มาตรฐานอันดีเลิศ (Standard of Excellence), มีความจงรักภักดี (Royalty) ยึดมั่นกับเป้าหมายของกลุ่ม และเป้าหมายขององค์กร, คิดริเริ่มและพร้อมที่จะปฏิบัติตามที่โอกาสจะอำนวย, มองโลกในแง่ดี เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อ จนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

สมรรถนะทางส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ทำให้เกิดคุณลักษณะนิสัยสามารถเผชิญปัญหาอย่างไม่ย่อท้อและพยายามแก้ไขปัญห ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ฝึกฝนคุณลักษณะนิสัยอย่างนี้จะทำให้นักเรียนมองโลกในแง่ดี เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อ จนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

ดังนั้น ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถส่วนหนึ่งของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและนำเอาพลังแห่งอารมณ์และความรู้สึกนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความสุขสามารถเผชิญกับความคับข้องใจแก้ไขปัญหได้อย่างราบรื่น ควบคุมตนเองได้ สามารถที่จะรอคอยและตอบสนองความต้องการได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง เป็นผู้นำและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีพลังความสามารถในการบริหารจัดการ และสามารถจัดความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลควรได้รับการพัฒนาทั้ง IQ และ EQ ไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้ทรัพยากรบุคคลของประเทศเป็นผู้ที่เก่ง ดี และมีความสุข ประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การทำงาน และประสบความสำเร็จในชีวิต (ทรงศิริ ยุทธวิสุทธิ, 2543 : 38-42) การพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในการฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะทางอารมณ์ด้วยการฝึกฝนความคิดเชิงบวก (อารี พันธมณี, 2546) สร้างความคิด ความเข้าใจที่ถูกต้อง ยอมรับสภาพความเป็นจริงและเหตุผล แสดงความรู้สึกที่เป็นจริงที่น่าทำท่าย ฝึกการคิด แสดงเหตุผล แสดงความรู้สึกที่เป็นจริงและการเรียนรู้จากตัวแบบ

ที่ดี มีการเสริมแรงที่เหมาะสม ก็จะทำให้บุคคลได้เรียนรู้และพัฒนาตนให้มีความฉลาดทางอารมณ์ให้เข้าใจอารมณ์ของตนเอง อารมณ์ผู้อื่น รู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึกตนเองและของผู้อื่น มีสติในการควบคุม และการจัดการกับอารมณ์ไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับตนเองและผู้อื่น ก็ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง ทำให้สัมพันธภาพระหว่างตนเองกับผู้อื่นเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่อารมณ์เสีย โกรธและระเบิดอารมณ์ใส่ผู้อื่นอย่างขาดความยั้งคิด ไตร่ตรอง ขาดสติ และสามารถครองตน ครองคน ครองงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. พัฒนากิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับช่วงวัย และให้ทันสมัยทันเหตุการณ์
2. กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ควรมีการฝึกอบรมพัฒนาในระยะเวลาที่มากกว่าเดิมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงจะเกิดประสิทธิผล
3. กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์สอดแทรกในบทเรียน อันทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความสนใจต่อการเรียนมากขึ้น

7. รายการอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต, 2543. **อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์**. นนทบุรี : ทิคอม

_____, 2552. **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์ ฉบับปรับปรุง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข**

หน้า 5-8 - dmhstaff@dmhthai.com - 26/4/2007

ทศพร ประเสริฐสุข, 2543. **การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา**. ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 – 4 กรกฎาคม – ธันวาคม 2542 และมกราคม – มิถุนายน 2543

วิลาวัลย์ ทิพย์สุวรรณพร, 2553. **การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นเกม เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์**.

โครงการวิจัยทุนอุดหนุน 2550 – 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วีรวัฒน์ ปิ่นนิดาหมย์, 2542. **เชาว์อารมณ์ (EQ) : ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จในชีวิต**. กรุงเทพฯ :

เอ็กซ์เปอร์เนท

พรรณทิวา รุจิพรและนภดล มีไชโย, 2546. **จิตวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 1 ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

ประสาธ อิศรปริดา, 2538. **จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน**. กรุงเทพฯ : กราฟฟิก.

ศรีวรรณ จันทรวงศ์, 2551. **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

นายสงบ เพิ่มพงษ์พิพัฒน์, 2548. **การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3**

โรงเรียนวัดวังไคร้(วชิราวุธอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 . มหาวิทยาลัยศิลปกร

สุดารัตน์ พรหมกันท์ และคณะ, 2550. **การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์เด็ก 9-11 ปี โดยใช้กิจกรรมการเล่น**.

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น.

อารี พันธมณี, 2546. **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน**. กรุงเทพฯ : ไชยโหม

ทรงศิริ ยุทธวิสุทธิ, 2543. **EQ กับความสำเร็จในชีวิต**. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 11 (1) :38-42

เทิดศักดิ์ เสงี่ยม, 2538. **ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา**. วารสารพฤติกรรมศาสตร์.ปีที่ 5 . กรุงเทพฯ :
ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด

Baron, Robert A. & Byrne, Donn, 2000. **Social Psychology**. 9th ed. Boston : Allyn and Bacon.

Cooper & Sawaf, 1997. **Emotional Intelligence : Science and Myth.** , 76

Goleman, D., 1995. **Emotional Intelligence** New York : Bantam Books.

Goleman, D., 1998. **Working with emotional intelligence**. New York : Bantam Books

Gibb, N., 1995. **The E. Q. Factor**. Time Magazine.

Salovey, P., & Mayer, J.D., 1990. **Emotional intelligence. Imagination, Cognition, and Personality**. 9,
185-211.

Slavin, R.E., 1991. **Educational Psychology**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall..

Oatley, K. and Jenkins, J.M., 1996. **Understand Emotion, Massachusetts** : Black Publishers.

ผลของการใช้กรณีศึกษาในรายวิชา FIB 339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน
THE EFFECT OF LEARNING ACHIEVEMENT BASED ON CASE STUDY
APPROACH: FIB 339 MONEY MARKETS
AND FINANCIAL INSTITUTIONS

ชนิษฐา ถนัดคำ

อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : chanitda.th@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจถึงการใช้กรณีศึกษาในวิชา FIB 339 สถาบันและนโยบายการเงินโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคารที่ลงทะเบียนและเข้าเรียนในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน ภาคการศึกษา 2/2554 จำนวน 89 คน โดยได้เพิ่มเนื้อหาตราสารอนุพันธ์ในส่วนของการคำนวณอันได้แก่ (1) การปรับมูลค่าของตราสารอนุพันธ์ (Mark to Market) เมื่อสิ้นสุดของวันหรือเมื่อหมดอายุ (2) การคำนวณยอดชำระเงิน (Settlement) จากมูลค่าการซื้อขาย เมื่อมีการปิดสัญญาอนุพันธ์ และ (3) การคำนวณยอดเงินประกัน (Margins) ที่ต้องการและคงเหลือในแบบต่างๆ ของการซื้อขายตราสารอนุพันธ์ โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนการสอน

พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมในหัวข้อดังกล่าว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษามีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น ส่วนความพึงพอใจของนักศึกษา สำรวจโดยใช้กรณีศึกษา พบว่ามีความความพึงพอใจในระดับมาก

อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะ เช่น นักศึกษายังขาดทักษะทางด้านคณิตศาสตร์และความรู้พื้นฐานทางด้านตราสารทุนดังนั้นจึงยังไม่ควรบรรจุเนื้อหาตราสารอนุพันธ์ในรายวิชาดังกล่าว และควรมีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาให้คละระดับทักษะในเชิงคณิตศาสตร์เพื่อให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, กรณีศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ตราสารอนุพันธ์

ABSTRACT

This research examines the achievement based on case study in the FIB339 Money Markets and Financial Institutions subject. A survey was used to collect the data from 89 students majoring finance and banking who enrolled this subject paper in semester of 2/2011, by adding the derivatives topics that are related to mathematical calculation including (1) derivatives mark-to-market at the end of the day or contract closing

(2) settlement balance calculation from buy-sell prices and (3) required margins calculations in many cases of derivatives trading. Pre and post examinations and satisfaction questionnaires were employed.

The effectiveness of learning is measured by the average scores of pre and post examinations differ significantly at the .05 level of confident indicates that the learning process of the studying case could effectively improve. From the analysis of satisfaction questionnaires for the studying case, the satisfaction level is high.

The questionnaires' participators suggest that students are lack of mathematical skills and fundamental knowledge in securities therefore the derivative topic related to the calculations should not be included in this course. In addition, the in-class group study members shall select from the students who have different mathematics skill levels so the students can exchange their knowledge during the activities.

KEYWORDS: Instructional Practice, Case Study, Learning Achievement, Derivative Instruments

บทนำ

ในปัจจุบันมีการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินในหลายรูปแบบ และตราสารอนุพันธ์เป็นเครื่องมือทางการเงินที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและเป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคารสำหรับนำไปประกอบอาชีพ วิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน มีคำอธิบายรายวิชาที่รวมเอาหัวข้อตราสารอนุพันธ์ไว้ด้วย อย่างไรก็ตามการเรียนรู้เนื้อหาในเชิงปฏิบัติจริงทางสายวิชาชีพ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคำนวณทางการเงิน แต่วิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินนี้จัดอยู่ในลำดับที่ต้องลงทะเบียนก่อนวิชา FIB323 หลักการลงทุน แต่ไม่ได้มีวิชา FIB209 การเงินธุรกิจเป็นวิชาบังคับก่อนหรือบังคับร่วม จึงไม่อาจมั่นใจได้ว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาดังกล่าวหรือไปผลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปปรับความยากง่ายของเนื้อหาวิชาตราสารอนุพันธ์ในวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินให้เหมาะสมกับผู้เรียนและหลักสูตรต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความยากง่ายของเนื้อหาตราสารอนุพันธ์ที่บรรจุอยู่ในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน
2. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้วิธีการสอน ในเนื้อหาตราสารอนุพันธ์ในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาในรายวิชา FIB 339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. จากการศึกษาการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนทราบถึงความเหมาะสมและความง่ายของเนื้อหาตราสารอนุพันธ์ที่บรรจุอยู่ในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน และทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้วิธีการสอน ในเนื้อหาตราสารอนุพันธ์
2. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา FIB 339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินในอนาคต รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนลำดับการลงทะเลียนและการบรรจุเนื้อหาในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิด ทฤษฎี

พัชฌณี ดวงเนตร (2552) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการได้เรียนรู้ ฝึกฝน ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวได้มาจากแบบทดสอบวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำขึ้น โดยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ที่สำคัญแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
2. องค์ประกอบด้านตัวนักเรียนและ
3. องค์ประกอบด้านคุณภาพการสอนและการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นเป็นกระบวนการใดๆ ก็ตามที่จะได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปริมาณคุณภาพหรือคุณลักษณะของบุคคลหรือสิ่งของ โดยอาศัยเครื่องมือช่วยในการวัดผล ซึ่งมักจะออกมาเป็นตัวเลข พร้อมทั้งมีหน่วยกำกับนั่นเอง

ทิสนา แคมณี (2534) ได้ศึกษาและพบว่าเทคนิคการสอน (Teaching Techniques) เป็นกลวิธีที่จะช่วยให้วิธีสอนแต่ละวิธีเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เทคนิคเป็นกลวิธีที่ใช้เสริมกระบวนการหรือขั้นตอนหรือการกระทำใดๆ เพื่อช่วยให้กระบวนการ ขั้นตอนหรือการกระทำนั้นๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นเทคนิคการสอนจึงหมายถึง กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน หรือการกระทำต่างๆ ในการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มในวิธีการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ อธิบายว่าเทคนิคการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง การสอนที่มีการนำเสนอสภาพการณ์หรือปัญหาหรือใช้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงมาดัดแปลงเพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์และมีการฝึกให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจ มองเห็นปัญหาอย่างแท้จริง และฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาอย่างอิสระ นับว่าเป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เหมาะสำหรับการจัดการกิจกรรมเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำไปใช้ร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันแต่ผู้สอนจะต้องเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับ

เทคนิคการสอน คือ ต้องเป็นเรื่องที่สามารถให้ผู้เรียนได้ร่วมกันระดมพลังสมองในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน แบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยพยายามอธิบายถึงการใช้กรณีศึกษาในกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชา FIB 339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและเข้าเรียนในรายวิชาดังกล่าว ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวนทั้งหมด 89 คน โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experiment Design) แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test Design) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษาเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน

ประชากรและตัวอย่าง

นักศึกษารายวิชาการเงินและการธนาคารที่ลงทะเบียนและเข้าเรียนในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน ภาคการศึกษา 2/2554 จำนวน 89 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการเรียนรู้ รายวิชา ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน โดยทำการศึกษาจากหลักสูตร เอกสาร ตำรา ขอบข่าย โครงสร้าง เนื้อหา และคำอธิบายรายวิชา
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบปรนัย โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในของนักศึกษาต่อการใช้กรณีศึกษาในการเรียนการสอน ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

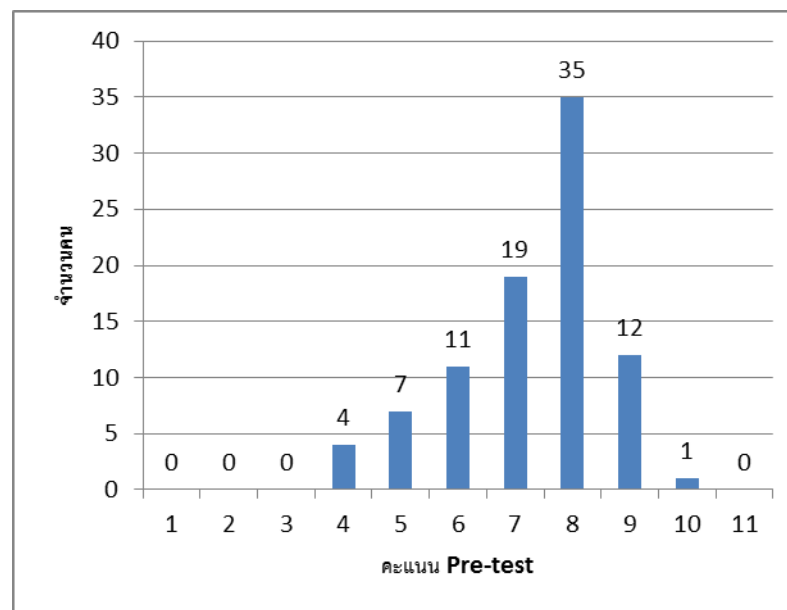
การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Arithmetic Mean)
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาตลาดการเงินและสถาบันการเงิน โดยการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้ง สองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติทดสอบที (t – test Dependence Sample)
- 4 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเกณฑ์การแปลผลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้ $4.51 - 5.00 =$ มากที่สุด, $3.51 - 4.50 =$ มาก, $2.51 - 3.50 =$ ปานกลาง $1.51 - 2.50 =$ น้อย, และ $1.00 - 1.50 =$ น้อยที่สุด

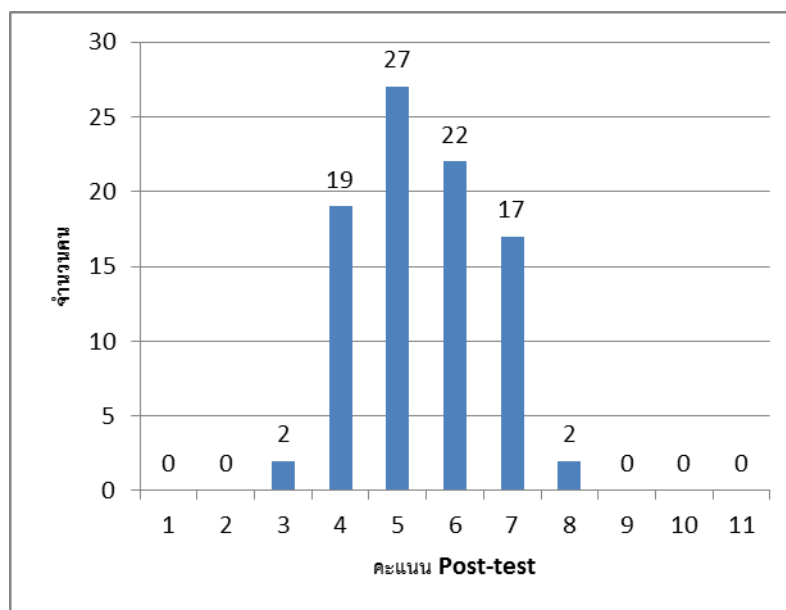
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์จากแบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ และแบบทดสอบหลังเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ในเรื่องตราสารอนุพันธ์ ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 คะแนนทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pre-test)

จากภาพประกอบที่ 1 จะเห็นได้ว่าคะแนนทดสอบก่อนการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ (2-4 คะแนน) อยู่ระหว่างร้อยละ 13.48 ถึง ร้อยละ 21.35 แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานความรู้ก่อนการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับตราสารอนุพันธ์ อยู่ในระดับต่ำ

ภาพประกอบที่ 2 คะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Post-test)

จากภาพประกอบที่ 2 จะเห็นได้ว่าคะแนนทดสอบหลังการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (4-7 คะแนน) ร้อยละ 19.10 ถึงร้อยละ 30.34

เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) ของนักศึกษาทั้งกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และคะแนนทดสอบหลังการเรียน (Post-test) ของนักศึกษาทั้งกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.56 ด้วยการทดสอบ t-test ดังตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสถิติ t Critical two-tail ที่ 1.98 ในขณะที่ค่า t-stat เท่ากับ -13.99 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

ผลสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยทั้งหมดเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 80.90 และเป็นเพศชายร้อยละ 19.10 ในจำนวนนี้มีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุดจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 97.75 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.12

จากผลการวิเคราะห์ความความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาดังแสดงในตาราง 4 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหาในวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 โดยมีค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 1 กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจนมากที่สุดคือ 4.29 รองลงมาคือหัวข้อที่ 3 กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 6 อาจารย์เปิดโอกาสให้

นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ 4.08

ตารางที่ 3 ค่าสถิติในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้
กรณีศึกษา

t-Test: Paired Two Sample for Means

	Pre-test	Post-test
Mean	3.72	5.56
Variance	1.82	1.34
Observations	89	89
Pearson Correlation	0.52	
Hypothesized Mean Difference	0.00	
Df	88	
t Stat	-13.99	
P(T<=t) one-tail	0.00	
t Critical one-tail	1.66	
P(T<=t) two-tail	0.00	
t Critical two-tail	1.98	

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้กรณีศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัด และประเมินผลการศึกษาชัดเจน	89	4.29	0.52	มาก
2. วิธีการดำเนินกิจกรรม เวลาที่ใช้ มีความเหมาะสมในหัวข้อที่ศึกษา	89	4.19	0.45	มาก
3. กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา	89	4.24	0.86	มาก
4. กิจกรรมนี้นั้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น	89	4.19	1.01	มาก
5. อาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมสนับสนุนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิด วิเคราะห์หรือวิจารณ์	89	4.21	0.84	มาก
6. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พูดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่ แตกต่างหรือขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม	89	4.08	0.84	มาก
7. เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมใน กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา	89	4.19	1.03	มาก
8. โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้กรณีศึกษา	89	4.21	0.45	มาก
ค่าเฉลี่ย	89	4.20	0.75	มาก

ความคิดเห็นของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า

1. ลักษณะเนื้อหาเรื่อง ตราสารอนุพันธ์ในความเห็นของนักศึกษามีความยาก เนื่องจากนักศึกษาเกือบทั้งหมดยังไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการลงทุนในตราสารทุน ซึ่งการลงทุนในตราสารทุนเป็นความรู้พื้นฐานของตราสารอนุพันธ์ ดังนั้นเมื่อต้องรับความรู้เพิ่มเติมในส่วนของตราสารอนุพันธ์จึงทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ยาก ทำให้ไม่สามารถประยุกต์เงื่อนไขต่างๆ ของการซื้อขายอนุพันธ์กับการคำนวณได้ อีกทั้งนักศึกษายังขาดทักษะทางด้านคณิตศาสตร์พื้นฐานที่จำเป็นที่จำเป็นจะต้องใช้ในการคำนวณตราสารอนุพันธ์

2. ในการจัดกลุ่มกิจกรรมทางการสอน ผู้สอนให้อิสระกับนักศึกษาเลือกจัดกลุ่มกันเอง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะเข้ากลุ่มที่ตนเองมีความสนิทสนม แต่จริงๆ แล้วควรจะต้องจัดกลุ่มให้นักศึกษาที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์ในระดับสูงรวมนักศึกษาที่มีทักษะในระดับต่ำเพื่อให้นักศึกษาที่มีทักษะดี ได้แบ่งปันความสามารถให้กับนักศึกษาที่มีทักษะในระดับอ่อนกว่า

3. นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเรื่องตราสารอนุพันธ์ มีความสนใจและเอาใจใส่ในเนื้อหาวิชาดังกล่าวน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ

ด้วยเหตุผลทั้ง 3 ข้อที่กล่าวมา จึงทำให้คะแนนสอบก่อนและหลังกิจกรรมการสอนไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยกรณีศึกษาในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตาม วัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 89 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 80.90 และเป็นเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 ในจำนวนนี้มีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุดจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 97.75 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12

นอกจากนี้ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเข้าเรียนในภาคการศึกษาที่ทำการศึกษานี้มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 โดยมีค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 1 กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาชัดเจนมากที่สุดคือ 4.29 รองลงมาคือหัวข้อที่ 3 กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 6 อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ 4.08

3. เปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบ

เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pre-test) และคะแนนทดสอบหลังการเรียนรู้ (Post-test) ด้วยการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมในหัวข้อ ตราสารอนุพันธ์ สูงกว่า

ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า

1. ลักษณะเนื้อหาเรื่อง ตราสารอนุพันธ์ในความเห็นของนักศึกษามีความยาก เนื่องจากนักศึกษาเกือบทั้งหมดยังไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการลงทุนในตราสารทุน ซึ่งการลงทุนในตราสารทุนเป็นความรู้พื้นฐานของตราสารอนุพันธ์ ดังนั้นเมื่อต้องรับความรู้เพิ่มเติมในส่วนของตราสารอนุพันธ์จึงทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ยาก ทำให้ไม่สามารถประยุกต์เงื่อนไขต่างๆ ของการซื้อขายอนุพันธ์กับการคำนวณได้ อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะทางด้านคณิตศาสตร์พื้นฐานที่จำเป็นที่จำเป็นจะต้องใช้ในการคำนวณตราสารอนุพันธ์

2. ในการจัดกลุ่มกิจกรรมทางการสอน ผู้สอนให้อิสระกับนักศึกษาเลือกจัดกลุ่มกันเอง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะเข้ากลุ่มที่ตนเองมีความสนิทสนม แต่จริงๆ แล้วควรจะต้องจัดกลุ่มให้นักศึกษาที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์ในระดับสูงรวมนักศึกษาที่มีทักษะในระดับต่ำเพื่อให้นักศึกษาที่มีทักษะดี ได้แบ่งปันความสามารถให้กับนักศึกษาที่ทักษะในระดับอ่อนกว่า

3. นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเรื่องตราสารอนุพันธ์ มีความสนใจและเอาใจใส่ในเนื้อหาวิชาดังกล่าวน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ

ด้วยเหตุผลทั้ง 3 ข้อที่กล่าวมา จึงทำให้คะแนนสอบก่อนและหลังกิจกรรมการสอนไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันฤดี สุขสงวน (2547) และฐานันดร ปรีดาภัญญูรัตน์ (2548) ซึ่งได้ข้อสรุปว่าการใช้กรณีศึกษามีผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการเรียนสูงขึ้น นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในการใช้กรณีศึกษาและทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในรายวิชา FIB339 ตลาดการเงินและสถาบันการเงินควรเน้นเนื้อหาตราสารอนุพันธ์ เฉพาะแต่ในส่วนความรู้พื้นฐาน ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการคำนวณลงในวิชาเนื่องจากเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณนั้น ต้องอาศัยทักษะทางคณิตศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ยังเริ่มที่จะลงทะเบียนในส่วนของวิชาสาขาเป็นเทอมแรก จึงยังขาดการฝึกฝนในทักษะดังกล่าว อีกทั้งนักศึกษาที่เรียนวิชานี้ยังมีความรู้พื้นฐานทางด้านการลงทุนน้อย นักศึกษาควรจะได้รับรู้เพิ่มเติมเมื่อได้เรื่องตราสารทุนและการคำนวณมูลค่าตราสารก่อน ซึ่งความรู้เรื่องตราสารทุนและการคำนวณมูลค่าตราสารเป็นพื้นฐานความรู้เบื้องต้นในการเรียนเรื่องตราสารอนุพันธ์

นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยในประเด็น ความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงลงไปมากกว่าเดิม ตลอดทั้งวิชา เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งจะประโยชน์กับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการเงินและการธนาคารมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545).**

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.

ชัยนต์ ชีโนกุล. 2553. “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา LSC301 หลักการจัดการลอจิสติกส์และโซ่อุปทาน ระหว่างการสอนโดยใช้กรณีศึกษาและการสอนโดยใช้แบบฝึกหัด.” ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปี 2553 เรื่องผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 15 ตุลาคม 2553 : หน้า 897 - 903

วิชิต สุรัตน์เรื่องชัย และคณะ. 2549. “การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา.” วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 17, ฉบับที่ 2: หน้า 105 - 118.ฐานันดร ปริดาภัญญรัตน์. 2548. “การศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้กรณีศึกษาประกอบการเรียนการสอน รายวิชา ทฤษฎีบัญชี.” ภาควิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

นภาพรณ จันทรศัพท. 2549. “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา.” วารสารสุทธิปริทัศน์ ปีที่ 20, ฉบับที่ 62: หน้า 68 -80.

พัฒนณี ดวงเนตร. 2552. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีชั้นกลาง 2 ของนักศึกษาปริญญาตรี ปีที่ 2 คณะบัญชีมหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน.” ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปี 2552 เรื่องผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 14 สิงหาคม 2552 : หน้า 635 – 642.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

วันฤดี สุขสงวน. 2549. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้กรณีศึกษาในการสอนวิชาการบัญชีชั้นสูง 2 หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรังสิต.” วารสารวิชาการ APHEIT journal ปีที่ 13, ฉบับที่ 1: หน้า 44-56.

มัลลิกา ตรีประเคน. 2552. การแก้ไขปัญหานักศึกษาขาดทักษะในการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท ในการเรียนการสอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 2. รายงานวิจัยในชั้นเรียน มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.

ประนิตศรี สารกิลยะ. 2553. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการสอนวิธีให้ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียนและการสอนวิธีให้ทำแบบฝึกหัดนอกชั้นเรียนของวิชาบัญชีการเงิน” การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปี 2553. หน้า 826-832.

วัฒนา สุนทรชัย. 2553. “การพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีฝึกคำนวณ.” การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปี 2553. หน้า 858-865.

**การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการ
เรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
A STUDY OF STATES AND PROBLEMS IN USING MOBILE COMPUTER
(TABLETS) FOR TEACHING FIRST GRADE STUDENTS OF THE
SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

ดร.ชารินทร์ รสานนท์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Email: sangtharin05@hotmail.com

วีระเชษฐ์ วรรณรส

ครู คศ.1 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง

สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$ และ $\bar{X} = 2.91$) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการใช้เครื่องแท็บเล็ตมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

คำสำคัญ: การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) การเรียนการสอน, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ABSTRACT

The purposes of the research were to study and to compare states and problems in using mobile computer (Tablet) for teaching first grade students of schools under Bangkok Metropolitan Administration as distinguished by size of school. The samples of 87 schools principals and 233 first grade school teachers under B.M.A. were asked to answer a set of 5 rating scale questionnaire. The collected data were analyzed by using mean, standard deviation, and F-test. The findings revealed that states and problems in using mobile computer (Tablet) for teaching first grade students of schools under B.M.A. in over all were at moderate level ($\bar{X} = 3.38$, $\bar{X} = 2.91$). The comparison of states and problems in using mobile computer (Tablet) as distinguished by size of school in over all had no statistical difference except the preparation for using mobile computer (Tablet) was differences among middle schools and large and small schools.

KEYWORDS: Mobile Computer (Tablet) for Teaching, First Grade Students, Schools under Bangkok Metropolitan Administration

บทนำ

แนวคิดในการจัดการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยจากอดีตจนถึงปัจจุบันตามเหตุการณ์ ตามความเชื่อของผู้นำทางด้านการศึกษาของประเทศ โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายหลักในการนำไปสู่เป้าหมาย (พ.ร.บ. การศึกษา, 2550) หลักการจัดการศึกษาที่สำคัญ ตามมาตรา 8 กล่าวว่า การจัด การศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตซึ่งนักการศึกษาเชื่อว่าเป็นการศึกษาที่ยั่งยืนจนนำไปบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของเด็กรับเรียน ให้มีความรู้ทางวิชาการ ทักษะและสติปัญญาที่สามารถศึกษาหาความรู้ และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันกับข่าวสารภายใต้บริบทแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็ว จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาไปสู่ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันเห็นความสำคัญของการศึกษาได้จัดงบประมาณเพื่อลงทุนกับการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้เด็กนักเรียนของไทยมีความรู้ทางวิชาการ มีทักษะ และสติปัญญา ส่งเสริมให้รู้เท่าทันภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554) โครงการแท็บเล็ต พีซี เพื่อการศึกษาไทย (One Tablet Per Child) จึงเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างโอกาสและความเท่าเทียมกันทางการศึกษา (Education Equality) ให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคน ได้ใช้แท็บเล็ต พีซี เพื่อการเรียนรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามความสนใจ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (Education Quality) ให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และสนุกกับการเรียนรู้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554) (Owston, R. and Wideman, H., 2004) เริ่มทดลองดำเนินการในโรงเรียนนำร่องสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ควบคู่กับการเร่งพัฒนาเนื้อหาที่เหมาะสม ตามหลักสูตรบรรจุลงในแท็บเล็ตพีซี ใน 5 สาระวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ,

2552) รวมทั้ง จัดทำระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายตามมาตรฐานการให้บริการในสถานศึกษาที่กำหนดโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การดำเนินโครงการลักษณะดังกล่าว เป็นการเตรียมการรองรับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีต่างๆที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และนับวันจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยมากขึ้น ในขณะเดียวกันเป็นการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีให้แก่นักเรียนไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558

กรุงเทพมหานครมีหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชนในกรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีสติปัญญา มีความสุข มีทักษะความสามารถในการสื่อสาร การคิด วิเคราะห์การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 437 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 36,260 คน (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, 2555) ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) คนละ 1 เครื่อง ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน คำนวณด้วยงบประมาณมหาศาลที่รัฐบาลจัดสรรให้ และเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนในวัยเรียน เพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษา สภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านสภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมความพร้อม 2) ด้านประสิทธิภาพของเครื่องแท็บเล็ต 3) ด้านเนื้อหาวิชาในเครื่องแท็บเล็ต 4) ด้านการใช้เครื่องแท็บเล็ตของนักเรียน และ 5) ด้านการใช้เครื่องแท็บเล็ตของครูผู้สอน ส่วนปัญหาการใช้เครื่องแท็บเล็ต 4 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพของเครื่องแท็บเล็ต 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านครูผู้สอน และ 4) ด้านนักเรียนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ตัวแปรต้นกำหนดเป็นขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตัวแปรตามกำหนดเป็นสภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา, ด้านประสิทธิภาพของ แท็บเล็ต, ด้านเนื้อหาวิชาใน แท็บเล็ต, ด้านการใช้แท็บเล็ตของนักเรียน และด้านการใช้ แท็บเล็ตของครูผู้สอน และปัญหาการใช้แท็บเล็ต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพของ แท็บเล็ต ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน และด้านนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐบาลตามโครงการ One Tablet Per Child (OTPC) แนวคิด Mobile Learning (พลศรี เวศย์อุฬาร, 2551), (มนต์ชัย เทียนทอง, 2547) แนวคิดการประเมินผลสื่อการเรียนรู้ (มนตรี แยมกสิกร, 2551)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกัน

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวข้องกับการนำเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวคิดในการนำเครื่องแท็บเล็ตมาใช้ในการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา แนวคิดในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพาในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน แนวคิดเกี่ยวกับ Mobile Learning (พลศรี เวศย์อุฬาร.2551) (มนต์ชัย เทียนทอง. 2547) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลสื่อการเรียนรู้ (มนตรี แยมกสิกร 2551) มาใช้เพื่อการเรียนการสอนในระดับชั้น ป. 1 ตามนโยบายของรัฐบาล (สำนักนายกรัฐมนตรี 2554) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสและความเท่าเทียมกันทางการศึกษา (Education Equality) แก่เด็กชั้นป.1 ทุกคน และเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (Education Quality) ให้เด็กได้อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น สนุกกับการเรียนรู้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลโดยการจัดฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา เตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ตลอดจนชี้แจงผู้ปกครองนักเรียน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนการสอน ชั้นป. 1 ยังมีไม่มากนักส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน เช่น ธชร สุริยา, พ.ด.ต.อัยฉวรุช ยศวิธิ และ เอกมณูญ ดันธราพรฤกษ์. (2550). การศึกษาสภาพปัญหาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารทางการศึกษา. ชารินทร์ รสานนท์ และ สุณี มณีวรรณ. (2556). การศึกษาการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ในการศึกษาการใช้แท็บเล็ตมีการศึกษาวิจัย อาทิ กิตติพันธ์ อุดมศิลป์, ศรีนวล ชุรินทร์ และอรัญญา เชิงคาน. (2554). การศึกษาผลการใช้แท็บเล็ต พี.ซี. ในการเรียนการสอน วิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปิ่นสร้อยแผลส่ววิทยาลัย จังหวัด เชียงใหม่ กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อวัฒนธรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและกลุ่มงานนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดการศึกษา (2555). การศึกษาผลการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์พกพาในการจัดการเรียนการสอน ได้ผลในระดับหนึ่ง ควรมีการพัฒนาปรับปรุงทางด้านอุปกรณ์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย อุปกรณ์สื่อสาร รวมทั้งครูผู้สอน และผู้ใช้แท็บเล็ต และพัฒนาความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 431 คน เป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,151 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 1 คน รวม 1,151 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,582 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 160 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 136 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่ 135 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 431 โรงเรียน

1.2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบ จำนวนประชากร (Finite Population) ยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% หรือ 0.05 (ชาตินทร์ ศิลปจารุ, 2548 p. 46-48) สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามกลุ่ม เขต และขนาดโรงเรียน

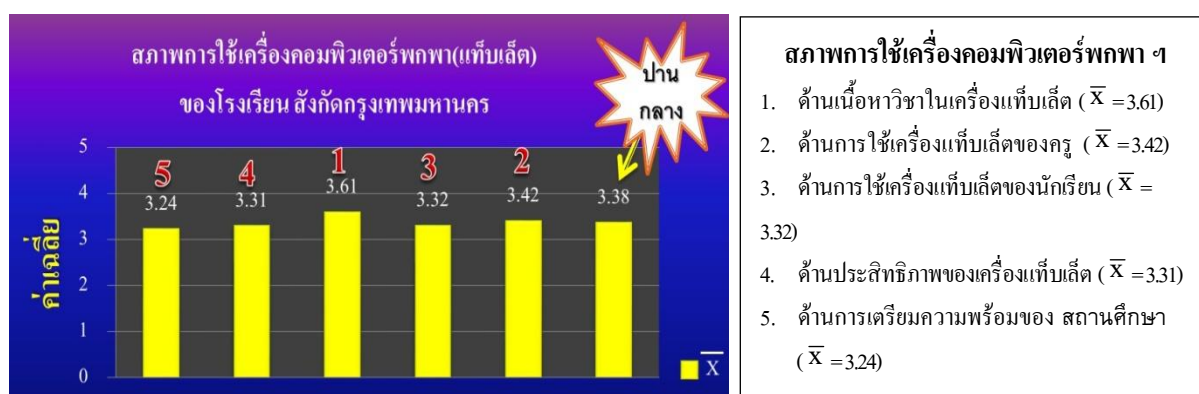
2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการ เก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด มี 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต มีค่าความเที่ยงตรงซึ่งผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ส่วนที่ 2 เชิงคุณภาพ เมื่อได้ ผลการวิจัยเชิงปริมาณในส่วนที่ 1 แล้วนำผลวิจัยไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนละ 1 คน และผู้บริหารโครงการแท็บเล็ต 1 คน รวม 4 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

3) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสืออนุญาตจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร แล้วแจก แบบสอบถามไปยังโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านฝ่ายการศึกษาสำนักงานเขต

สรุปผลการวิจัย

สภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เรียงลำดับดังนี้

ภาพ 1: สภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1) ด้านเนื้อหาวิชา ได้แก่ มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามหลักสูตรใน 5 สาระวิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ สื่อประสม (Multimedia) มีความน่าสนใจ ตรงกับเนื้อหาวิชา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ทุกสาระวิชา มีรูปภาพน่าสนใจ

1.2) ด้านการใช้เครื่องแท็บเล็ตของครู พบว่า ครูใช้แท็บเล็ตเป็นเครื่องมือการเรียนการสอน แบบบูรณาการผ่านสื่อประสมได้อย่างเหมาะสม ครูมีการวางแผนการใช้โปรแกรมประยุกต์ (Application) เหมาะสม และสามารถนำเสนอข้อมูลได้หลายรูปแบบ น่าสนใจ และใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพครู

1.3) ด้านการใช้เครื่องแท็บเล็ตของนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้เพิ่มขึ้น นักเรียนได้เรียนครบ 5 สาระวิชา และสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดเวลา นักเรียนได้เพิ่มพูนทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ได้ สามารถสืบค้นข้อมูลในเรื่องที่เรียนได้กว้างขวาง นอกจากนี้ แท็บเล็ตยังเหมาะสมกับเด็กที่เรียนเก่งและเด็กที่เรียนอ่อน

1.4) ด้านประสิทธิภาพ พบว่า เครื่องแท็บเล็ตมีความครอบคลุม โปรแกรมประยุกต์ต่างๆ หน้าจอสว่างและไวต่อความสัมผัสใช้งาน

1.5) ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่า มีการเตรียมความพร้อมในห้องเรียน เช่น โต๊ะเก้าอี้ แสง การถ่ายเทอากาศเหมาะสม และสถานที่จัดเก็บเครื่องแท็บเล็ตเหมาะสม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ และอุปกรณ์ประกอบ รวมทั้งการจัดเตรียมที่ชาร์จไฟฟ้าสำหรับเครื่องแท็บเล็ตให้เพียงพอ

2) ปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เรียงลำดับดังนี้

ภาพ 2: ปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ของโรงเรียนสักกิดกรุงเทพมหานคร

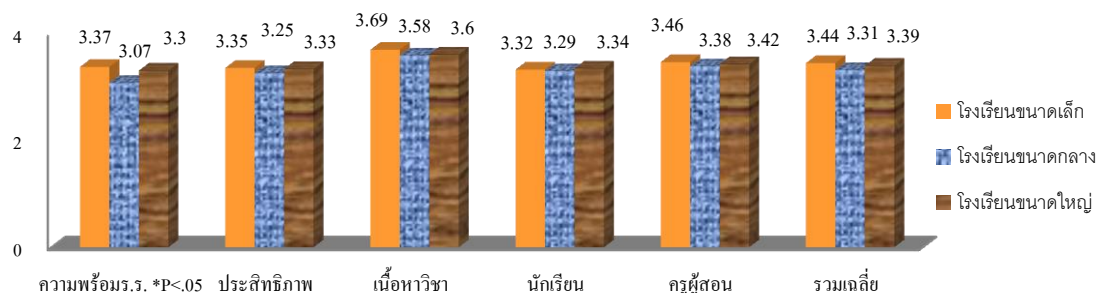
2.1) ปัญหาด้านประสิทธิภาพของเครื่องแท็บเล็ต พบว่า ระบบ Wi-Fi และ 3G ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแหล่งให้ดาวน์โหลด สื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ไม่หลากหลาย และไม่ครอบคลุมสาระวิชา และจากการสัมภาษณ์พบว่า แบตเตอรี่หมดเร็ว ต้องชาร์จบ่อยๆ ทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอน โรงเรียนขาดที่ชาร์จไฟ และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ ของเครื่องแท็บเล็ตมีไม่เพียงพอ

2.2) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่า ไม่สามารถจัดสัญญาณ Wi-Fi ให้ครอบคลุมทั้งโรงเรียน ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์เสริมเครื่องแท็บเล็ต รวมทั้งขาดบุคลากรทางด้านเทคนิค เพื่อแก้ปัญหาการใช้เครื่องแท็บเล็ตในขณะใช้งาน และการนิเทศติดตามผลไม่ต่อเนื่อง

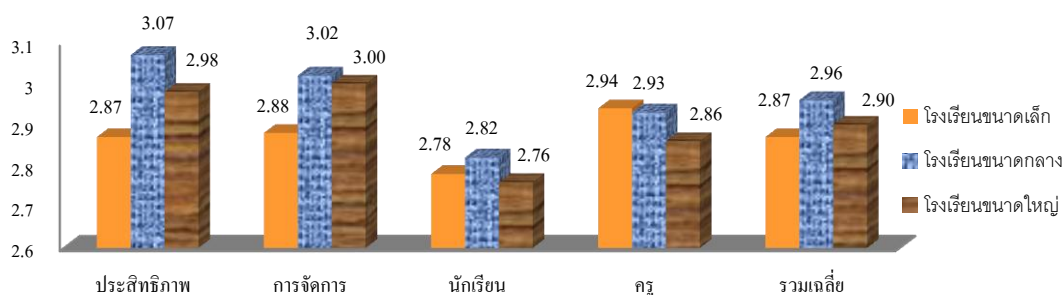
2.3) ปัญหาด้านนักเรียน พบว่า เวลาในการใช้เครื่องแท็บเล็ตมีจำกัด ทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นักเรียนขาดความพร้อม เนื่องจากมีพื้นฐานอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์น้อย รวมทั้งนักเรียนบางส่วนติดเกมคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น

2.4) ปัญหาด้านครู พบว่า ครูมีภาระงานอื่นมากจนทำให้การเตรียมการใช้เครื่องแท็บเล็ตไม่เต็มที่ รวมทั้งพบปัญหาทางเทคนิคในการใช้เครื่องแท็บเล็ต ในขณะสอนครูขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องแท็บเล็ต ทำให้มีปัญหาในการบูรณาการการสอนในรายวิชาที่มีความยุ่งยาก

3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสักกิดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดการเรียนการสอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5) สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารโครงการ พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัย โดยเฉพาะด้านการเตรียมความพร้อมและด้านเนื้อหาวิชาในเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ต้องการให้เพิ่มประสิทธิภาพของเครื่อง การสนับสนุนอุปกรณ์เชื่อมต่อ การจัดสัญญาณ Wi-Fi การจัดอบรมครูทุกคนให้มีความรู้ความสามารถทักษะในการใช้แท็บเล็ต จัดแท็บเล็ตที่มีประสิทธิภาพให้ครูทุกคน จัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสภาพการนำแท็บเล็ตมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นป. 1 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาในเครื่องแท็บเล็ต ด้านการใช้ของครู ด้านการใช้ของนักเรียน ด้านประสิทธิภาพของเครื่องแท็บเล็ต และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยมีด้านเนื้อหาวิชาในแท็บเล็ตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะด้านเนื้อหาสาระครบถ้วนตามหลักสูตรใน 5 สาขาวิชามีผลดีมีรูปภาพน่าสนใจ ครูสามารถใช้แท็บเล็ตบูรณาการการเรียนการสอนได้เหมาะสม ใช้แท็บเล็ตเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาวิชาชีพครู ด้านนักเรียนสามารถพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และเพิ่มพูนทักษะในการฟังพูดอ่านเขียน คิดวิเคราะห์ได้ แสดงให้เห็นว่าการนำแท็บเล็ตมาใช้ในการเรียนการสอนระดับชั้นป. 1 ประสบความสำเร็จในระดับพอสมควรตามนโยบายของรัฐบาล ส่วนด้านการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมี

มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ในด้านห้องเรียนโต๊ะ เก้าอี้ สถานที่จัดเก็บแท็บเล็ต โดยที่ส่วนใหญ่ทุกโรงเรียนต้องการอุปกรณ์เชื่อมต่อแท็บเล็ต เครื่องฉาย Projector ที่ชาร์จไฟฟ้าของแท็บเล็ตสอดคล้องกับมันด์ชัย เทียนทอง (2547) พูลศรี เวทย์อุพาร (2551) และสอดคล้องกับงานวิจัยของกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและกลุ่มงานนิเทศติดตามและการประเมินผลการจัดการศึกษา (2555). การศึกษาผลการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง(กิตติพันธ์ อุดมศิลป์, ศรีนวล ชูรินทร์ และอรรณูา เขียวคาน. (2554)) และ (ชินภัทร ภูมิรัตน์ (2556). สพฐ.เผยผลวิจัยแท็บเล็ต ป.1 ช่วยพัฒนาการภาษาดีขึ้น

ในด้านปัญหาการใช้แท็บเล็ต ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการนำแท็บเล็ตไปใช้สอนในระดับชั้น ป.1ยังมีปัญหาใกล้เคียงกับการใช้ ปัญหาสูงสุดคือด้านประสิทธิภาพของเครื่อง (พิรพัฒน์ จันทร 2556), บางเครื่องมีประสิทธิภาพต่ำ ใช้เวลาชาร์จนานแบตเตอรี่หมดเร็ว เกมการศึกษาน้อยไปด้านการบริหารจัดการยังไม่คล่องตัว ขาดงบประมาณซื้ออุปกรณ์เสริม และขาดครูที่มีความชำนาญทางเทคนิค ครูและบุคลากรบางส่วนยังไม่มี ความชำนาญ ขาดทักษะในการใช้แท็บเล็ต สัญญาณ Wi-Fi ไม่ครอบคลุมทั้งโรงเรียน ด้านนักเรียนขาดทักษะการใช้แท็บเล็ต นักเรียนมีเวลาใช้เครื่องน้อยไป นักเรียนขาดความพร้อมเนื่องจากความรู้พื้นฐาน อ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ยังมีน้อย ในขณะที่ครูมีภาระงานอื่นมาก จนทำให้การเตรียมการใช้เครื่องแท็บเล็ตไม่เต็มที่ (ชินภัทร ภูมิรัตน์, 2556) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดพบว่าครูมีปัญหาขาดทักษะประสบการณ์ด้านการใช้แท็บเล็ตและเทคโนโลยี ตัวแท็บเล็ตมีปัญหาหน้าจอปุ่มเล็กเกินไป แบตเตอรี่หมดระหว่างสอน แหล่งชาร์จไม่พอ ประมวลผลช้า โรงเรียนขาดห้องเก็บอุปกรณ์ ครูไม่มีแท็บเล็ตที่มีประสิทธิภาพ

ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เครื่องแท็บเล็ตจำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีบริบทใกล้เคียงกัน ผู้บริหารและครูมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนการสอนตามนโยบายรัฐบาลเช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน (ธารินทร์ รสานนท์ และ สุณี มณีวรรณ 2556) ยกเว้นด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยโรงเรียนขนาดกลางขาดความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนและบุคลากรมาก จึงอาจมีความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนส่วนโรงเรียนขนาดเล็กได้รับความร่วมมือจากองค์กรและหน่วยงานต่างๆและมีบุคลากรน้อยกว่าสามารถฝึกอบรมครูได้ทั่วถึงมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางซึ่งไม่สอดคล้องกับชชกร สุริยา, พ.ต.ต.อภัยภูธร ขศิริดี และเอกมนูญ ดันธราพรฤกษ์ (2550). พบว่าการนำ ICT มาใช้ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพปัญหาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมให้โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ได้ใช้แท็บเล็ตให้คุ้มค่า โดยสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์เสริม จัดหาเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ จอภาพ ที่ชาร์จไฟฟ้าอุปกรณ์ประกอบการใช้เครื่องแท็บเล็ต โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลาง รวมทั้ง ควรจัดสัญญาณ Wi-Fi ให้เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในโรงเรียน ควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคนิคในการใช้เทคโนโลยี จัดอบรมครูทุกคนในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถทักษะในการใช้แท็บเล็ต เพื่อการเรียนการสอนและให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ควรจัดหาแท็บเล็ตที่มีประสิทธิภาพให้ครูทุกคน ด้านนักเรียนควร

เพิ่ม การฝึกทักษะพื้นฐานด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนและควรแสวงหาแนวทาง ให้นักเรียน ได้ใช้เครื่องแท็บเล็ต ทันทีเมื่อเปิดภาคเรียนในปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 5 สาระวิชา ด้วยการเรียนผ่านอุปกรณ์แท็บเล็ต ในระดับชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2) ควรวิจัยประเมินผล โครงการแท็บเล็ต พีซี เพื่อการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นรายกลุ่มเขต

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและกลุ่มงานนิเทศติดตามและการประเมินผล การจัดการศึกษา (2555). **การศึกษาผลการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อ่างทอง. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. อ่างทอง.**
- กิตติพันธ์ อุดมศิลป์, ศรีนวล ชูรินทร์ และอริยญา เชียงคาน. (2554). **การศึกษาผลการใช้แท็บเล็ต พี.ซี. ในการเรียน การสอนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยดส์ วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่** สืบค้นเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2556. ได้จาก <https://ktpud.files.wordpress.com>
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ ประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2556). **สพฐ.เผยผลวิจัยแท็บเล็ต ป.1 ช่วยพัฒนาการภาษาดีขึ้น**. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2556. ได้จาก blog.eduzones.com/magazine/106497
- ธชกร สุริยา, พ.ต.ต.อัยยวาท ชสวัสดิ์ และ เอกมณูญ ดันธราพรฤกษ์. (2550). **การศึกษาสภาพปัญหาการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารทางการศึกษา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.**
- ธารินทร์ รสานนท์ และ สุณี มณีวรรณ. (2556). **การศึกษาการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.**
- พ.ร.บ. การศึกษา. (2550). **สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับ พรบ. การศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2556. ได้จาก www.moobankru.com/knowledge1.html
- พิรพัฒน์ จันท. (2556). **การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา. พะเยา.**
- พูลศรี เวชย์อุพาร. (2551). **Mobile Learning (mLearning) เอ็มเลนนิ่ง การเรียนทางเครือข่ายไร้สาย**. สืบค้นจาก thai m learning.blogspot.com

มนต์ชัย เทียนทอง. (2547) **M-Learning แนวทางใหม่ของ E-Learning**. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ฉบับที่ 1

มนตรี แยมกสิกร. (2551). การเลือกใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน สืบค้นจาก <http://www.e-learning108info/file.php/1/blog/.pdf>

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2555). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2555. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). คู่มืออบรมปฏิบัติการบูรณาการใช้คอมพิวเตอร์พกพา(แท็บเล็ต) เพื่อยกระดับการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา: โอกาสและความท้าทาย. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2555. ได้จาก <http://www.addkute3.com>

ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2548). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี อินเทอร์เน็ต.

Owston, R. and Wideman, H. (2004). Tablet PC Use at Northern Lights Public School: An Initial Evaluation. June 9, 2012, Available from <http://www.irlt.yorku.ca/reports/tablet.pdf>.

**ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาสาธารณสุขศาสตร์
วิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาการกรุงเทพฯ ที่มีต่อการสอน
แบบปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครู
COMPARISON OF ACHIEVEMENT.SCHOOL ORGANIZATIONAL
BEHAVIOR AND LEADERSHIP OF THE THREE BRANCHES OF HEALTH
SCIENCES STUDENTS.ANIMAL SEX. YORK COLLEGE.
TO BE TAUGHT.OPERATING IN THE TEACHERS MANUAL**

**นางธนรัตน์ท์ เพิ่มสกุล
หัวหน้างานบุคคล และ อาจารย์ผู้สอน
วิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาการกรุงเทพฯ
E-mail : airrypersonal@gmail.com**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาสาธารณสุขศาสตร์ ที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครูกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาสาธารณสุขศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของวิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาการกรุงเทพฯ จำนวน 18 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้ผู้เรียนในห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มและใช้วิธีจับสลากใน 1 ห้องเรียนแล้วให้แบ่งออกมา 2 กลุ่ม ๆ ละ 9 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแต่ละกลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยการสอนแบบปฏิบัติการให้กับกลุ่มทดลองและการสอนตามคู่มือครูให้กับกลุ่มควบคุมตามลำดับโดยใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 18 ชั่วโมง โดยสลับเข้า-บ่ายกลุ่มละ 9 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่แผนการสอนแบบปฏิบัติการและแผนการสอนตามคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) แบบ Independent และแบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเว้นช่วงเวลา 2 สัปดาห์พบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการยังมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการยังมีความสนใจในการเรียนวิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งความสนใจในการเรียนวิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำหลังจากได้รับการสอนแบบปฏิบัติการยังสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วย

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอนแบบปฏิบัติการ การสอนตามคู่มือครู ผู้เรียน

ABSTRACT

The research title : A Comparative Achievement Study of the Course titled “organizational Behavior and Leadership of the Students in the Third-Year of the Faculty of Public Health who have taught with practical methodology and another group of students who have been taught by following the teachers’ teaching manuals. The sample of the research participants are 18 Third-Year students studying in Public Health in semester 1/2013 in Nakornratchasima College, Bangkok campus. The purposive sampling technique was used to select the samples from the students in the classroom and balloting was also used to divide the students into 2 groups and there were 9 samples per sample group. One group is the experimental group and another group is control group. The samples in the experimental group were taught with practical methodology and the controlled group were taught by the following the teachers’ teaching manuals respectively. Both groups of the samples were taught by the researcher. Each sample group was taught for 9 hours. Nine hours in the morning for a group and a further nine hours in the afternoon for another group .(18 hours altogether) The research instruments were the practical methodology lesson plans and the teachers’ teaching manual. The data collection instruments were “the Study Achievement Test” and “the Interesting Questionnaire on the Course named ‘product displaying’”. The data were analyzed by $\bar{x}$, S.D. (Standard Deviation), Independent and Dependent T-test. The research results revealed that the students who have been taught with practical methodology were highly achieved on studying than another group of samples who were taught by following the teachers’ teaching manuals, at the 0.5 level of significance. After two weeks, the samples who have been taught with practical methodology have still had knowledge constantly and even higher than those who have been taught with the teaching manuals at the significant level 0.5 and they remained their interests in studying the course named ‘Organizational Behavior and Leadership at the 0.5 level of significance. Moreover, the interest of studying the course was higher than before after the practical methodology at the 0.5 level of significance.

KEYWORDS: Academic achievement , Teaching operating , Taught by teachers guide, the students

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) มุ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีการปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ทดลองปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดสามารถแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเองที่นำไปสู่

การคิดวิเคราะห์หากลั่นกรองรับข้อมูลข่าวสารอย่างรู้เท่าทัน (ชาชีวันศรีแก้ว 2545: 55-56) ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นที่จะให้ผู้เรียนทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้เอาใจใส่ต่อการเรียนรู้และรู้วิธีการแสวงหาความรู้ในการที่จะพัฒนาตนเองนั่นคือการสอนให้นักศึกษารู้จักคิดเป็นเจ้าของความคิดสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองรวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกดีงามในการพัฒนาตนสังคมและสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านคือด้านพุทธิพิสัยด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย (จิราภรณ์ศิริทวี 2541: 37) ซึ่งการพัฒนาการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงการศึกษาของชาติให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในองค์ประกอบของกระบวนการสอนที่ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการสอนเนื้อหาวิธีสอนวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนการประเมินผลวิธีสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ควรได้รับการพัฒนานักการศึกษาทั้งหลายได้พยายามปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนโดยการเน้นให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงตามหลักการเรียนรู้ของบรูเนอร์ (อาร์ริตน์ สุดเกตุ 2529: 1) และวิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำเป็นวิชาทางด้านทักษะและกระบวนการทางความคิดเพราะพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงาน เมื่อเราเอ่ยถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กรเรามักจะหมายถึงการแสดงออกของปัจเจกบุคคล (Individual) ที่อยู่ในสถานะการทำงานที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา สถานที่ และวิธีการทำงาน เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วต้องอาศัยทฤษฎีจิตวิทยาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ แต่เมื่อเราพูดถึงวิชาพฤติกรรมองค์กร เรามักจะมองในแง่ของกลุ่ม (Group) การทำงานว่ามีพฤติกรรมอย่างไร มีความร่วมมือ ความขัดแย้ง และแบบฉบับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) เป็นอย่างไร ผลกระทบที่กลุ่มมีต่อผลงาน และผลกระทบของงานที่มีต่อกลุ่มเป็นอย่างไร การอธิบายปรากฏการณ์เหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางด้านสังคมวิทยา มนุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ มาประกอบ เมื่อพิจารณาในข้อเท็จจริงแล้ว การศึกษาพฤติกรรมองค์กรจะต้องศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคล เพราะแม้ว่าเราต้องการเข้าใจพฤติกรรมกลุ่มแต่กลุ่มก็คือการรวมตัวของปัจเจกบุคคล เราจึงไม่สามารถแยกปัจเจกบุคคลออกไปจากองค์กรได้ การที่จะเข้าใจพฤติกรรมองค์กรได้นั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กรให้ดีเสียก่อน นอกจากนี้ตัวขององค์กรเองไม่ว่าจะเป็นบทบาท หน้าที่ตลอดจนบรรยากาศในองค์กรก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลด้วย

พฤติกรรมองค์กรมาจากการรวมคำสองคำเข้าด้วยกันคือ คำว่า “พฤติกรรม” กับ “องค์กร” พฤติกรรมหมายถึง การแสดงออก หรือแนวโน้มของปฏิกิริยาที่จะแสดงออกของบุคคลในสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวบุคคล

ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือความเป็นผู้นำ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการนำ (The American Heritage Dictionary, 1985 : 719) จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับความสำเร็จของผู้นำ ภาวะผู้นำได้รับความสนใจและมีการศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว เพื่อให้รู้ว่าอะไรเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ หรือมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

การศึกษานั้นได้ศึกษาตั้งแต่คุณลักษณะ (Traits) ของผู้นำ อำนาจ (Power) ของผู้นำ พฤติกรรม (Behavior) ของผู้นำแบบต่าง ๆ และอื่น ๆ ในปัจจุบันนี้ก็ยังมีการศึกษาภาวะผู้นำอยู่ตลอดเวลา และพยายามจะหาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในแต่ละองค์กรและในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน

จากการวิเคราะห์ความหมายของภาวะผู้นำข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกลุ่มคน และสมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์กันต่อกันอย่างสม่ำเสมอในการนี้จะมีสมาชิกคนใดคนหนึ่งหรือมากกว่า

ถูกกำหนดหรือยอมรับให้เป็นผู้นำ (Leader) เนื่องจากมีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ จากบุคคลอื่น ๆ ของกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นผู้ตาม (Followers) หรือผู้ได้บังคับบัญชา หรือลูกน้อง (Subordinates) หรือผู้ปฏิบัติ

ตามหลักสูตรอุดมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมายเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยความเข้าใจฝึกฝนให้เกิดทักษะจนคล่องแคล่วแม่นยำแสดงว่าผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยได้ปฏิบัติงานทางด้านการพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำ จึงจะบรรลุถึงเป้าหมายดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงหรือนำเหตุการณ์ที่ผู้เรียนประสบในชีวิตมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการนำศิลปะและนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้เห็นคุณค่าของวิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำโดยเฉพาะสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานทางด้านการเป็นผู้นำซึ่งเป็นเรื่อง que ผู้เรียนจำเป็นต้องนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันผู้สอนจึงต้องพยายามหาวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาอื่นๆเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นความคิดรวบยอดและความคิดรวบยอดนี้จะช่วยให้ผู้เรียนลดความซับซ้อนของเรื่องที่เรียนและยังช่วยให้การสอนเป็นที่น่าสนใจและเป็นการแก้ปัญหานอกจากนั้นยังพบว่าผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนโดยใช้สื่อไม่หลากหลายสอนเน้นการบรรยายมากกว่าการฝึกปฏิบัติสื่อต่างๆไม่ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพดังนั้นผู้สอนจึงต้องปรับพฤติกรรมการสอนวิธีสอนของตนซึ่งวิธีสอนนั้นมีหลากหลายวิธีข้อสำคัญผู้สอนจะต้องเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดเพราะแต่ละวิธีมีข้อดีแตกต่างกันออกไปแต่วิธีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความลงทนในการเรียนรู้นั้นต้องเป็นวิธี que ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการต่างๆเช่นการได้ลงมือทำด้วยตนเองได้เห็น ได้ยิน ได้คิดได้แสดงความคิดเห็นสามารถสร้างแบบรูปทั่วไปรู้จักให้สัญลักษณ์ด้วยตัวของผู้เรียนเองและการสร้างความรู้ นั้นเกิดได้โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองเช่นการค้นคว้าการสร้างโครงการต่างๆการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตลอดจนสรุปบทเรียนด้วยตนเองวิธีสอนที่นับว่าสอดคล้องกับหลักการเบื้องต้นได้แก่การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory Approach) วิธีสอนแบบปฏิบัติการเกิดจากแนวคิดว่าการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นถ้าให้รู้จริงก็ต้องให้ลงมือปฏิบัติจริงแสวงหาข้อมูลจัดระเบียบข้อมูลพิจารณาหาข้อมูลค้นคว้าหาวิธีการหากระบวนการด้วยตนเองจนและสามารถสรุปได้เป็นความคิดรวบยอดได้

การสอนแบบปฏิบัติการยังเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหา กล่าวคือสอนเนื้อหาให้น้อยลงจัดเวลาสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้นเน้นความคิดหรือวิธีการให้ได้ว่าซึ่งข้อสรุปและสามารถส่งเสริมพัฒนาให้เกิดเจตคติและความลงทนในการเรียนรู้ que ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นวิธีการสอนแบบปฏิบัติการนี้จึงเป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์ตรงโดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสูงขึ้นผู้สอนจึงต้องปรับปรุงวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าสรุปหลักเกณฑ์ได้เพื่อส่งเสริมให้พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานทางด้านการบริหารงานมีระดับคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงขึ้นเมื่อวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรอุดมศึกษาพบว่าเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำได้แก่เรื่อง การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยการ การควบคุม แนวคิดด้านการบริหารใหม่ ๆ ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้เป็นเนื้อหาที่เหมาะสมที่จะนำมาสร้างเป็นบทเรียนปฏิบัติการให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองซึ่งบทเรียนปฏิบัติการนี้จัดเป็นสื่อการเรียนการสอนแบบหนึ่งของการสอนแบบปฏิบัติการจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างวิธีสอนแบบปฏิบัติการกับวิธีสอนตามคู่มือครูมีผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไรเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาพฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำและรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

2.การวิจัยแบบเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤกษศาสตร์และภาวะผู้นำของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติกับการสอนตามคู่มือครู

3.ทบทวนวรรณกรรม

สลลธิพิย์ จำปฎิ (2550) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบที่เน้นกระบวนการและการสอนตามคู่มือครู พบว่ากลุ่มเป้าหมายร้อยละ 100 มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนการทดสอบ และนักศึกษามีเจตคติต่อรายวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับเห็นด้วย

บุญนา ไชยมิ่ง (2551) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนที่เน้นกระบวนการและเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลังจากการได้รับการสอน โดยใช้รูปแบบการวิจัย One Test Pretest – Posttest Design ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนที่เน้นกระบวนการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของนักเรียนทั้งหมด เจตคติทางบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์ทั้งก่อนและหลังเรียน โดยมีเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย

วราภรณ์ กิจสวัสดิ์. (2554). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตัวประกอบของจำนวนนับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตัวประกอบของจำนวนนับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 44 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบกลุ่ม มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 10 ห้อง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องตัวประกอบของจำนวนนับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องตัวประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนการ จัดแจงให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องตัวประกอบของจำนวนนับ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เข้าใจตรงกัน และปฏิบัติตามกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ขั้นตอนการผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นระยะเวลา 12 คาบ โดยมีขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องตัวประกอบของจำนวนนับ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละจากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องตัวประกอบของจำนวนนับ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตัวประกอบของจำนวนนับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4.ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

รายวิชาพฤติกรรมองค์กร เรื่อง การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยการ การควบคุม

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2556 ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง เดือน ตุลาคม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาการกรุงเทพ ปีการศึกษา 2556 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 18 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาการกรุงเทพ ปีการศึกษา 2556 ภาคเรียนที่ 1 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยใช้ผู้เรียนในห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มและใช้วิธีจับฉลากใน 1 ห้องเรียนแล้วให้แบ่งออกมา 2 กลุ่ม ๆ ละ 9 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแต่ละกลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยการสอนแบบปฏิบัติการให้กับกลุ่มทดลองและการสอนตามคู่มือครูให้กับกลุ่มควบคุมตามลำดับ

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลองนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการทดลอง ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม 2556 ถึงเดือน ตุลาคม 2556

2. ทำการกำหนดแล้วผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอนขึ้นมาโดยเป็นแผนการสอนแบบปฏิบัติการกับแผนการสอนตามคู่มือครู

3. เขียนแผนการสอนเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำเอาแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทำการตรวจแล้วนำมาหาค่า IOC หลังจากได้แล้วก็นำแผนการสอนนี้ไปทำการสอนนักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับ และได้ทำการหาค่าเพื่อตรวจสอบคุณภาพและสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่า นวัตกรรมมีคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า นวัตกรรมมีคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด

-1 หมายถึง แน่ใจว่า นวัตกรรมไม่มีคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด

ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า สัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ทุกประเด็น

4. ได้แผนการสอนแล้วหลังจากนั้นได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนมาทำการหาความเชื่อมั่นโดยให้นักศึกษาในกลุ่มอื่นทำเพื่อหาความเชื่อมั่นต่อไป ซึ่งแบบทดสอบนี้เป็นการใช้วัดความสามารถด้านสติปัญญา โดยให้ผู้ตอบเขียนคำตอบ และมีการให้คะแนน เช่น ข้อสอบอัตนัย ข้อสอบปรนัย

5. แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบปฏิบัติการ โดยใช้แผนการสอน นำเข้าสู่วิธีการสอนแบบปฏิบัติการ

6. ทำการทดสอบนักศึกษา ก่อนการเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา พฤติกรรมองค์กรและภาวะผู้นำ เรื่องการจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยการ การควบคุมใช้เวลา 30 นาที

7. จัดกิจกรรมตามแผนการสอนตามขั้นตอนในแผนการสอน และสังเกตพฤติกรรมการเรียนของ นักศึกษาโดยครูผู้สอน แล้วบันทึกในแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนที่เตรียมไว้

8. ทำการทดสอบนักศึกษา หลังเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม ใช้เวลา 30 นาที

9. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ข้อมูลที่ได้จากการ สังเกตซึ่งใช้โดยการสังเกตพฤติกรรม เหตุการณ์ ปรากฏการณ์แล้วบันทึกลงในแบบสังเกตได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และแบบสอบถามใช้เก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น ความต้องการ สภาพปัญหา ความคิดเห็นมา วิเคราะห์ค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

5. ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและ หลังเรียน เรื่อง การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยการ การควบคุม โดยการสอนแบบ ปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครู

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	df	P
ก่อนเรียน	30	22.03	2.37	-2.147*	9	0.03
หลังเรียน	30	26.53	1.83			

*แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่เรียนเรื่อง การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยการ การควบคุม โดยการสอนแบบปฏิบัติการและการสอนตามคู่มือครูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมองค์กรและ ภาวะผู้นำของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05นั้นแสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการดีกว่าการสอนตามคู่มือ

6. อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤติกรรมองค์กร เรื่อง การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ หรือการอำนวยการ การควบคุม ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครูพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤติกรรมองค์กร เรื่อง การจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยการ การ ควบคุมของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากเนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทดลอง

ครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการหรือการอำนวยความสะดวก เนื้อหามีลักษณะค่อนข้างเป็นรูปธรรมที่เกี่ยวกับการสรรหาบุคลากร ซึ่งเป็นเนื้อหาหนึ่งที่เสนอว่าเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมจะนำมาสร้างเป็นบทเรียนปฏิบัติการเพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยหาข้อสรุปจากการปฏิบัติรวบรวมข้อมูลสังเกตและครูใช้วิธีสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติ นักศึกษาจะเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ผู้วิจัยได้จัดเตรียมการสอนสื่อและอุปกรณ์ไว้เป็นอย่างดีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนและนักศึกษายังมีอิสระในการทำงานการจัดเตรียมที่ดีเหมาะสมกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมที่พร้อมทั้งครูและผู้เรียนจึงทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ดังข้อเสนอแนะของ สุนทรียฐลัทธิ (2529: 56-57) กล่าวว่าการนำเอาวิธีสอนแบบปฏิบัติการไปใช้นั้นสิ่งแรกที่ควรระวังคือการเตรียมตัวอย่างดีของครูผู้สอนให้ผู้เรียนได้ทดลองเสนอผลการทดลองและสรุปด้วยตนเองมุ่งให้นักศึกษารู้จักการคิดหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดจากการได้ประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ หลากอย่างหลายๆแบบจนสามารถสรุปเป็นนิยามหรือจำแนกประเภทหรือบอกลักษณะร่วมได้ถูกต้องนอกจากนี้การสอนแบบปฏิบัติการมีข้อดีที่เด่นชัดซึ่งน่าจะมีผลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤกษศาสตร์และภาวะผู้นำเพราะเป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้อันเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนและผลจากการปฏิบัติการทดลองทำให้ผู้เรียนเห็นผลงานและความก้าวหน้าอย่างชัดเจนซึ่งเป็นการเสริมแรงให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น (ยุพิน พิพิธกุล 2537: 87-88) และการสอนแบบปฏิบัติการทำให้ผู้เรียนได้จับต้องวัสดุและได้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงไปสู่สัญลักษณ์ผู้เรียนจะสามารถสื่อความหมายที่เป็นนามธรรมมากขึ้นนอกจากนี้การสอนแบบปฏิบัติการมีกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติทั้งแบบรายบุคคลและกลุ่มการตรวจสอบผลสรุปความรู้ของผู้เรียนมีขั้นตอนให้นักศึกษารายงานข้อมูลและผลการทดลองนักศึกษาช่วยกันอภิปรายข้อสรุปที่ได้โดยครูผู้สอนเป็นผู้นำเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้องดังนั้นเมื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงทำให้นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูดังกล่าวซึ่งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรียมรอง สวัสดิชัย (2525: 43) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพฤกษศาสตร์และภาวะผู้นำ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาสาธารณสุขศาสตร์ เรื่องความเท่ากันทุกประการที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปฏิบัติการกับบทเรียนโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารีรัตน์ สุดเกตุ (2529: 66) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านนิมิตินวิชาพฤกษศาสตร์และภาวะผู้นำ และเจตคติต่อวิชาพฤกษศาสตร์และภาวะผู้นำ ของผู้เรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อเนก สุดจางค์ (2531: 67) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบปฏิบัติการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรียฐลัทธิ (2529: 56-57) ที่พบว่าการสอนแบบปฏิบัติการเป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ระดมความคิดการหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้การเรียนจึงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกตส์ (Gates 1977: 4193-A) และ ซักเคอร์ (Sucker 1978: 2814-A) ที่พบว่าการสอนแบบปฏิบัติการเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพทั้งนี้เนื่องมาจากการสอนแบบปฏิบัติการเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนได้เรียนจากการปฏิบัติจริงเป็นการเรียนจากประสบการณ์ตรงผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติเสาะหาข้อมูลค้นหาวิธีการและกระบวนการด้วยตนเอง

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อารีรัตน์ สุกเกต(2529: 26) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการสอนแบบปฏิบัติการไว้ว่า ผู้เรียนจะสามารถโยงพฤติกรรมองค์กรและภาวะในการเป็นผู้นำเข้ากับโลกภายนอกห้องเรียนหรือชีวิตจริงทำให้ได้ประสบการณ์และจดจำได้ดีดังนั้นการเรียนรู้และการจำมีความสัมพันธ์กันด้านนักศึกษาได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงทำให้เกิดข้อสรุปในเรื่องนั้นๆด้วยตนเองผู้เรียนได้คิดโดยอาศัยกิจกรรมเป็นเครื่องช่วยในการทำตามกระบวนการให้เป็นรูปธรรมหรือถึงรูปธรรมมากขึ้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดหรืออื่นในการแก้ปัญหาให้กับกิจการและเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และผู้เรียนเกิดความคิดหรืออื่นในการแก้ปัญหาให้กับกิจการอย่างแท้จริง

7. รายการอ้างอิง

- นางราตรี รุ่งทิวชัย. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสามง่าม จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการกับการ สอนตามคู่มือครู
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2547). แนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์
- ดนัย ไชโยธา.(2548). หลักการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์
- พะยอม แก้วเกิด. (2549). การสร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สารสนเทศทางการศึกษา. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- สุภาพร ชูเป็ย (2549) "การสอนแบบปฏิบัติการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์โมสร จังหวัดนราธิวาส"

ผลของวิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA713**สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา****THE EFFECT OF CONCEPT-BASED INSTRUCTION METHOD ON
LEARNING ACHIEVEMENT IN EDA713 ADVANCED STATISTICS FOR
RESEARCH IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช****วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม****Email: subin.yu@spu.ac.th****บทคัดย่อ**

การวิจัยทดลองเรื่องนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA 713 สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 (2) เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA713 และ (3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชา EDA 713 ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาเอกที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา EDA713 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713 การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 หลังเรียน มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ($\mu=36.80$ และ $\mu=23.60$ ตามลำดับ) และนักศึกษาร้อยละ 80 ได้คะแนนเท่ากับหรือมากกว่า 30 คะแนน นั่นหมายความว่า วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ส่งผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA713 ดีขึ้น และ (2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ รองลงมา คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามลำดับ

คำสำคัญ: การสอนแบบเน้นมโนทัศน์ สถิติขั้นสูง การบริหารการศึกษา**ABSTRACT**

This quasi-experimental research was a type of teaching and learning research. Its three main objectives were (1) to measure the learning achievement in the subject “EDA 713 Advanced Statistics for

Research in Educational Administration” in Semester 2/2012, (2) to study the effect of Concept-Based Instruction Method on the learning achievement in EDA 713, and (3) to evaluate the students’ satisfaction on the teaching and learning of EDA 713. The population was ten Ph.D. students registering EDA 713. Two types of research instruments were included; (1) an achievement test, and (2) a questionnaire. This research was conducted within six months and the researcher himself collected data. The descriptive statistics used in this research comprised frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. The research findings were (1) the mean of the posttest scores of the learning achievement in the subject EDA713 was higher than the mean of the pretest scores ($\mu=36.80$ and $\mu=23.60$ respectively) and 80% Ph.D. students obtained at least 30 scores or higher for the posttest. These meant the Concept-Based Instruction really effected the learning achievement of EDA 713, and (2) overall, the Ph.D. students satisfied the teaching and learning of EDA 713 at the highest level. As for the aspect which the Ph.D. students satisfied most, it was the characteristics of the lecturers, then the supporting resources for learning, the activities of teaching and learning, and the measurement and evaluation respectively.

KEYWORDS: Concept-Based Instruction, Advanced Statistics, Educational Administration

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การจัดการเรียนการสอนวิชาสถิติขั้นสูงให้กับกลุ่มผู้เรียนในหลักสูตรปริญญาเอก มีความแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มผู้เรียนในหลักสูตรปริญญาโท และระดับปริญญาตรี โดยธรรมชาติ วิชาสถิติขั้นสูงจะมีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้น ตัวแปรความแตกต่างระหว่างนักศึกษา ก็อาจเป็นอีกสาเหตุที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนวิชาสถิติขั้นสูงไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น เช่น พื้นความรู้เดิม หรือสาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาโท เป็นต้น และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น เนื้อหาที่สอนไม่เหมาะสม (อุทุมพร จามรมาน, 2539) การสอนสูตรที่ยุ่งยากซับซ้อนในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงพหุ (Multivariate analysis) ในกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอก เป็นต้น หรือการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) ทำให้การสอนวิชาสถิติขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

รายวิชา EDA 713 สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา (รหัสวิชาเดิม คือ ED 712) เป็นวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) สังกัดวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมีวัตถุประสงค์ของรายวิชา คือ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับสถิติขั้นสูงไปใช้ให้เหมาะสมกับคำถามการวิจัยทางการบริหารการศึกษาได้ โดยนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนในปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713 ในปัจจุบันและที่ผ่านมาในภาคการศึกษาที่ 2/2554 ใช้เทคนิควิธีการสอนแบบทีม (Team teaching method) (Espinor, 2009; Anderson & Speck, 1998) หรือการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative teaching) (Bauwens & Hourcade, 1995) โดยกำหนดให้มีผู้สอนจำนวน 3 คน สอนในหัวข้อ

ที่ต่างกันตามที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา แต่ลักษณะของการสอนในวิชา EDA 713 ที่ผ่านมาเป็นแบบไม่มีผู้นำทีม (Associate type) โดยผู้สอนแต่ละท่านจะวางแผน กำหนดกิจกรรม และใช้เทคนิคการสอนที่ต่างกันหลายรูปแบบ การสอนแบบทีมอาจมีข้อดี เช่น ผู้สอนแต่ละคนได้แสดงความสามารถในการสอนอย่างเต็มที่ ผู้เรียนได้รู้จักและได้เรียนรู้กับผู้สอนหลายแบบทำให้ไม่เบื่อหน่าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การสอนแบบทีมที่ไม่มีผู้นำทีมอาจนำมาซึ่งปัญหาหรืออุปสรรคที่ไม่คาดหวัง เช่น ผู้สอนไม่ได้วางแผนร่วมกันในการสอนทำให้คุณภาพในการสอนลดลง เสียเวลาในการเตรียมการสอนมากเนื่องจากต้องกำหนดหัวข้อร่วมกัน การเตรียมสื่อการสอนให้มีจำนวนมากพอ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาในห้องเรียนในการเรียนวิชา ED 712 ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 พบว่า นักศึกษายังไม่เข้าใจนิมิตหมาย (Concept) ที่แท้จริงของสถิติขั้นสูงแต่ละประเภท ทำให้ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับคำถามการวิจัยแบบต่างๆ และนักศึกษาเห็นว่า การสอนสูตรและศัพท์เทคนิคที่มากเกินไป ความจำเป็น ทำให้เกิดความสับสน และจากข้อเสนอแนะของ สุบิน ชูระรัช (2555) ทำให้ทราบว่า การสอนสถิติขั้นสูงให้กับนักศึกษาปริญญาเอก ควรเน้นสอนให้ผู้เรียนเกิดนิมิตหมายหรือแนวคิดในเรื่องที่เรียนมากกว่าการสอนคิดคำนวณโดยใช้สูตรและวิธีการที่ซับซ้อน เพราะหากผู้เรียนเข้าใจแนวคิดหรือนิมิตหมายที่สำคัญของสถิติขั้นสูงแต่ละประเภท ก็จะสามารนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับปัญหาวิจัยแต่ละแบบได้

การสอนแบบเน้นนิมิตหมาย (Concept-Based Instruction: CBI) (Loertscher & Erickson, 2006; Erickson, 1998) เป็นแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนิมิตหมายหรือความคิดรวบยอดเป็นหลักเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้มาก โดยการระบุนิมิตหมายหรือความคิดรวบยอดที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ การจัดการเรียนการสอนจะใช้กิจกรรม วิธีการ หรือกระบวนการต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจนิมิตหมายนั้น และสามารถนิมิตหมายนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ (ทิสนา เขมมณี, 2550) ดังนั้น หากผู้เรียนวิชาสถิติขั้นสูงเข้าใจนิมิตหมายหรือความคิดรวบยอดของสถิติขั้นสูงแต่ละประเภทย่อมสามารถที่จะประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับคำถามหรือปัญหาวิจัยทางการบริหารการศึกษาแต่ละแบบได้

การจัดการเรียนการสอนวิชาสถิติขั้นสูงในระดับปริญญาเอก มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอก จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลการสอนแบบเน้นนิมิตหมายที่มีต่อผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในการเรียนวิชา EDA713 สำหรับผลการเรียนรู้ที่วัดคือ คะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement test) โดยผลการวิจัยจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

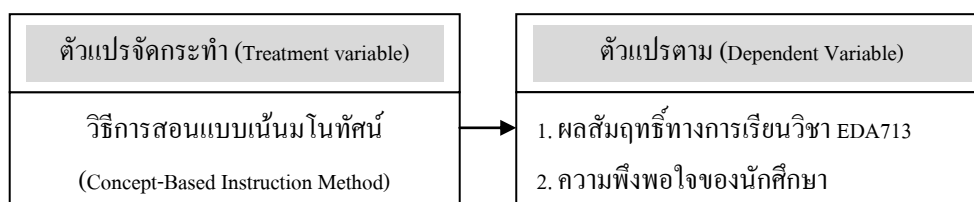
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA 713 ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
- (2) เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบเน้นนิมิตหมายที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA713 ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(3) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนวิชา EDA 713 ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ของ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ที่ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่ม เดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design หรือเรียกว่า Before-and-After Reflexive Design) (อรพินทร์ ชูชม, 2552) โดยการทดสอบตัวแปรตามก่อนมีการใช้วิธีการสอนแบบเน้นมโน ทัศน์ และทำการทดสอบตัวแปรตามซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง ผลที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งจะนำมา เปรียบเทียบกันเพื่อพิจารณาว่า วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์มีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยกึ่งทดลองที่ไม่มียุทธศาสตร์ควบคุม ดังนั้น การเลือก ตัวอย่างเข้ารับการทดลองใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างเข้ารับการ ทดลอง (Randomization) สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา EDA 713 ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 จำนวน 10 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ (1) ตัวแปรอิสระ (Independent variable) หรือตัวแปรจัดกระทำ (Treatment) คือ วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ (Concept-Based Instruction: CBI) (Erickson, 1998) และ (2) ตัวแปรตาม (Dependent variable) หรือตัวแปรที่เป็นผลจากตัวแปรจัดกระทำ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (ธันวาคม 2555-พฤษภาคม 2556) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการ สอนแบบเน้นมโนทัศน์ และระยะที่ 3 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจของ นักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา EDA 713

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

(1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการ บริหารการศึกษา ที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิดหลายตัวเลือก (Multiple choice test) สำหรับสถิติที่ นำมาใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) การตรวจสอบ คุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ใช้วิธีการคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์

กับแบบทดสอบ ด้วยค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ผลการวิเคราะห์พบว่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ส่วนการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความคงที่ภายใน (Internal stability reliability) ใช้วิธีการคำนวณด้วยสูตร KR20 ผลการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาปริญญาเอก จำนวน 15 คน พบว่าได้ค่า KR20=0.71

(2) แบบสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713 ในภาคการศึกษาที่ 2/2555 โดย แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สำหรับตอนที่ 1-2 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ และตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ใช้วิธีการคำนวณหาค่า IOC ส่วนการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาปริญญาเอก จำนวน 15 คน พบว่าได้ค่า $\alpha=0.97$

ตารางที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตัวแปร	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือวิจัย	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA 713	นักศึกษา ป.เอก หลักสูตร Ph.D. (EDA)	แบบทดสอบเลือกตอบชนิดหลายตัวเลือก (Multiple choice test) จำนวน 4 ตัวเลือก	p, r, Content validity (IOC), Internal stability reliability (KR20)
2. ความความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713	-เล่มหลักสูตร Ph.D. (EDA) (พ.ศ.2549 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) -ผู้วิจัย	แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ	Content validity (IOC), Internal consistency reliability (α)

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบทดสอบและแบบประเมินที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา EDA 713 ในภาคการศึกษาที่ 2/2555

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA713 ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA713 สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการ

บริหารการศึกษา ที่เกิดจากการใช้วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ (Concept-Based Instruction Method) วัดได้จากคะแนนจากการทำ “แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713” มีลักษณะเป็นแบบทดสอบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 หลังเรียน (Posttest) มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน (Pretest) ($\mu=36.80$ และ $\mu=23.60$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ค่าสถิติเชิงบรรยายของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 ก่อนเรียนและหลังเรียน (N=10)

นักศึกษาคนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713*	
	ก่อนเรียน (Pretest)	หลังเรียน (Posttest)
1	19	35
2	28	44
3	17	39
4	26	42
5	14	48
6	25	30
7	24	36
8	21	36
9	31	29
10	31	29
ค่าเฉลี่ย (μ)	23.60	36.80
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	5.77	6.51
คะแนนต่ำสุด (Minimum)	14	29
คะแนนสูงสุด (Maximum)	31	48

*คะแนนเต็มเท่ากับ 60 คะแนน

5.2 ผลของการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA713 การพิจารณาตัดสินว่า วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA713 หรือไม่ ใช้เกณฑ์จำนวน 2 ข้อ คือ (1) นักศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 80 ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA 713 หลังเรียนตั้งแต่ 30 คะแนนขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และ (2) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA 713 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยสรุป พบว่า มีนักศึกษาก่อนเรียน 8 คน (ร้อยละ 80) ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 30 คะแนนขึ้นไป และพบว่า คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 หลังเรียน (Posttest) สูงกว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นั้นหมายความว่า การสอนด้วยวิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ หรือ Concept-Based Instruction (CBI) ส่งผลทำให้นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA713 ดีขึ้นจริง

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 ก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
ก่อนเรียน (Pretest)	10	23.60	5.77
หลังเรียน (Posttest)	10	36.80	6.51

โดยสรุป จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่า มีนักศึกษาจำนวน 8 คน (ร้อยละ 80) ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 30 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า **ผ่านเกณฑ์ข้อที่ 1** และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA 713 หลังเรียน (Posttest) สูงกว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นั้นหมายความว่า การสอนด้วยวิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ หรือ Concept-Based Instruction (CBI) ส่งผลทำให้นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA713 ดีขึ้นจริง แสดงว่า **ผ่านเกณฑ์ข้อที่ 2**

5.3 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา EDA 713 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.76$, $\sigma=0.38$) สำหรับด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ ($\mu=4.90$, $\sigma=0.24$) รองลงมา คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ($\mu=4.85$, $\sigma=0.33$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu=4.70$, $\sigma=0.49$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\mu=4.60$, $\sigma=0.58$) ตามลำดับ โดยทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผล

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA713 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา EDA713 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน (Posttest) มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน (Pretest) ($\mu=36.80$ และ $\mu=23.60$ ตามลำดับ) และมีข้อสังเกตว่า จากข้อสอบจำนวน 60 ข้อ (คะแนนเต็ม 60 คะแนน) นักศึกษาส่วนใหญ่ทำข้อสอบได้มากกว่า 30 คะแนน ในการวัดและประเมินผลหลังเรียน ในขณะที่การวัดและประเมินผลก่อนเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้คะแนนไม่ถึง 30 คะแนน แสดงให้เห็นชัดเจนว่า เนื้อหาสาระ (Content) ของวิชา EDA713 เป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก และอาจทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวล (บรรจงเศก ทวีพิสัยโก, 2551) เนื่องจากการสอนสถิติขั้นสูง (Advanced statistics) โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่สาขาวิชาสถิติ และส่วนใหญ่เคยเรียนมาในระดับปริญญาโทเฉพาะสถิติพื้นฐานเท่านั้น ในขณะที่การใช้สถิติขั้นสูงในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีหลายแนวคิดและมีวิธีการเชิงเทคนิคที่ซับซ้อนที่ต้องอาศัยความเข้าใจ เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเป็นระยะเวลาหนึ่ง

วิชา EDA 713 เป็นวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาบังคับไม่สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายรายวิชาได้ ดังนั้น การสอนสถิติขั้นสูงให้กับนักศึกษาจะต้องอาศัยเทคนิคหรือวิธีการสอนที่ไม่น่าเบื่อแต่ได้ผล โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered approach) ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กฤษณา คิดดี, 2547) เช่น การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Learning: PBL) การสอนแบบนิรนัย (Constructivism) การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด (Concept Attainment) การสอนแบบร่วมมือประสานใจ (Co-operative Learning) การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นต้น (เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550)

การวิจัยเรื่องนี้เลือกใช้วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ (Concept-Based Instruction: CBI) เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอกสถิติ (Loertscher & Erickson, 2006; Erickson, 1998; ทิศนา แจมฉวี, 2550) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้โอกาสนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมทางสถิติต่างๆ ที่นำมาช่วยวิเคราะห์ข้อมูล เพราะในปัจจุบันการคำนวณค่าพารามิเตอร์ของสถิติขั้นสูงแต่ละประเภทไม่จำเป็นต้องคำนวณด้วยมือ แต่สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ หน้าที่หลักของผู้เรียน คือ จะต้องเข้าใจแนวคิด (Concept) ของสถิติขั้นสูงแต่ละประเภท สามารถใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเป็น และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ได้

6.2 ผลของการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา EDA713 พบว่า ผลการทดลองใช้วิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ ในวิชา EDA713 และผลการวิเคราะห์ Dependent t-test ของค่าคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2555 แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบเน้นมโนทัศน์ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา EDA713 สูงขึ้นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า การสอนแบบเน้นมโนทัศน์ หรือ CBI เป็นเทคนิคหรือวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาปริญญาเอกในกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอกสถิติ (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2550; วิภา เกียรติธนะบำรุง, 2537)

6.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา EDA713 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชา EDA713 อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ รองลงมา คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ จากผลการประเมินความพึงพอใจ มีข้อสังเกตว่า ทุกด้าน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด พบว่า สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้มีอาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 คนใน 1 วิชา ประกอบด้วย อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าของวิชา จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เชี่ยวชาญในหัวข้อที่อยู่ในคำอธิบายรายวิชาอีกจำนวน 2 คน

นอกจากวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว ผู้วิจัยยังใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) มาช่วยในการสรุปผลและอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน โดยพบว่า นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนใน 2 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ (1) อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ อธิบายเข้าใจได้ง่าย มีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดการเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน และ (2) อาจารย์ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเยี่ยม และสนใจสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนในเนื้อหาวิชาที่สอน

การสอนแบบเน้นมโนทัศน์สำหรับนักศึกษาปริญญาเอกในกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอกสถิติจะได้ผลดีมากยิ่งขึ้นหรือทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อาจจะทำให้ได้โดยการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ช่วยเหลือกัน ได้ฝึกการทำงานเป็นทีม และเปิดโอกาสให้มีการสอนงานกันระหว่างกลุ่มเพื่อน (เกรียงไกร คล้ายกล้า, 2551) ตลอดจนการส่งเสริมให้มีการสอนแบบทีมเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายและไม่น่าเบื่อ (ศรีวิไล พลมณี, 2542) และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ส่งเสริมให้มีอาจารย์ผู้สอน 3 คนในแต่ละรายวิชา

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรนำวิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ไปปรับปรุงประมวลรายวิชา (Course syllabus) และแผนการสอนของวิชา EDA713 ในปีการศึกษาต่อไป

(2) หลักสูตรปริญญาเอกอื่นๆ ที่กลุ่มผู้เรียนไม่ใช่วิชาเอกสถิติ สามารถนำวิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ไปประยุกต์ใช้ได้ เพราะเป็นเทคนิคหรือวิธีการสอนที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นกว่าวิธีการสอนแบบปกติ

(3) ควรนำผลการวิจัยไปสู่การจัดการเรียนรู้ (Knowledge management) ระหว่างอาจารย์ในหลักสูตร และระหว่างหลักสูตรปริญญาเอกอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นในทุกหลักสูตร และควรกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรนำวิธีการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ไปทดลองใช้สอนนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาเอกอื่นๆ

(2) หัวข้อวิจัยสำหรับวิชา EDA713 อาจพิจารณาเลือกวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบใหม่ มาทดลองใช้ และอาจศึกษาคุณลักษณะอื่นเพิ่มเติมนอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น แรงจูงใจในการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร คล้ายกล้า. 2551. อิทธิพลของการสอนงานและการเอื้ออำนวยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณา คิตติ. 2547. การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจดิมลภ ทองอาจ. 2550. ผลของการใช้รูปแบบการสอนมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยและความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจงเสก ทรัพย์โสภ. 2551. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในวิชาสถิติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติของนิสิตคณะครุศาสตร์: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แฉมมณี. 2550. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา เกียรติธนะบำรุง. 2537. ผลของการใช้เทคนิคการสอนแบบจัดกรอบมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศรีวิไล พลมณี. 2542. รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). ภาควิชามัธยมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุบิน บุระรัช. 2555. การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชา ED712 สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการบริหาร
การศึกษา. รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Facilitating Student-
Centered Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 18 (2), 1-10.
- อรพินทร์ ชูชม. 2552. การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research). วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 15 (1),
1-15.
- อุทุมพร จามรมาน. 2539. การสอนวิชาสถิติการศึกษา. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, มิถุนายน 2539, 7-8.
- Anderson, R. S. & Speck, B. W. 1998. "Oh what a difference a team makes": Why team teaching makes a
difference, **Teaching and Teacher Education**, 14 (7), 671-686.
- Bauwens, J. & Hourcade, J. J. 1995. **Cooperative Teaching: Rebuilding the Schoolhouse for All Students**.
Austin, TX: Pro-Ed.
- Espinor, D. 2009. **Co Teaching Handbook**. School of Education, Seattle Pacific University.
- Erickson, H.L. 1998. **Concept-based curriculum and instruction**. Calif: Corwin Press Inc.
- Loertscher, D. & Erickson, H.L. 2006. Concept-based curriculum and instruction for the thinking classroom.
Teacher Librarian, 34 (2), 45.

**สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์**
**THE CURRENT INSTRUCTIONAL PRACTICES AND PROBLEMS OF
ENG321 ENGLISH FOR COMMUNICATION ARTS FIELD OF STUDY IN
ENGLISH FOR BUSINESS COMMUNICATION,
FACULTY OF LIBERAL ARTS**

ดร.พัชรพร รัตนโรภาส
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail: patcharaporn.ra@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล 2) ต้องการพัฒนากาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาค้นนี้คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชา ENG321 วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยสอนโดยใช้แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนใน 4 ด้าน คือ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาน้อยที่สุด 2) ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์คือเรื่องอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ขณะสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 อยู่ในระดับน้อย นักศึกษาบางคนเสนอแนะว่าอยากให้อาจารย์มีบุคลิกที่เป็นกันเองกับนักศึกษาให้มากกว่านี้

คำสำคัญ: สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน
บุคลิกลักษณะของอาจารย์ สื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to investigate current instructional practices and identify any problems with of ENG321 English for Communication Arts; Teaching techniques, Teacher personality, Instruction media, and Evaluation methods and 2) to develop teaching techniques for improved our students' grades in the future. The sampling of this research was the 50 English for Business Communication's students. The instruments used were questionnaires of 4 sections; Teaching techniques, Teacher personality, Instruction media and Evaluation methods. The statistical values were the frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings of the research were found as following; 1) The Current Instruction Practices and Problems of of ENG321 English for Communication Arts of 4 sections; Teaching techniques, Teacher personality, Instruction media and Evaluation methods were the least 2) The results from the open-ended questionnaire found that a student wanted the teacher should change or adapt her personality.

KEYWORDS : The Current Instruction Practices and Problems, Teaching Techniques, English for Communication Arts, Teacher Personality, Instruction Media, Evaluation Methods

1. บทนำ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นความจำเป็นสำหรับคนไทย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงควรมีเป้าหมายเพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันและเป็นเครื่องมือในการติดต่อระหว่างชนชาติต่างๆ (บุญชา อึ้งสกุล. 2541:63) ปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกระดับ ทำให้เกิดแนวคิดเทคนิควิธีและพัฒนาการใหม่ๆ ในการเรียนการสอน รวมถึงการที่ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อได้หลายรูปแบบซึ่งล้วนแต่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี เช่น สื่อโทรทัศน์ มีรายการภาคภาษาอังกฤษที่น่าสนใจ สามารถฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษได้หลายรายการเช่น รายการข่าว News line รายการ Morning talk รายการเรียนภาษาอังกฤษกับ Chris Delivery เป็นต้น นอกจากนี้สถานีวิทยุหลายสถานียังมีการจัดรายการเป็นภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟัง เช่น คลื่น FM 95.5 หรือแม้แต่สำนักพิมพ์ต่างๆ ยังมีฉบับภาษาอังกฤษเพื่อฝึกฝนทักษะการอ่านและการเขียน เช่น Bangkok Post, The Nation, Student Weekly, Nation Junior เป็นต้น

แต่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังขาดประสิทธิภาพไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร กล่าวคือ นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นระดับประถมจนถึงระดับอุดมศึกษา นั่นคือใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษมากกว่า 10 ปีแต่ไม่สามารถที่จะพูดหรือติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติหรือเจ้าของภาษาได้ (ปราณี อมรรัตนศักดิ์. 2541:276) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ไวยากรณ์อังกฤษในภาษาเขียนให้ถูกต้อง และปริมาณคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการพูดหรือการเขียนค่อนข้างจำกัด จึงเป็นอุปสรรคในการฟัง การพูด การอ่านหรือการเขียนภาษาอังกฤษให้ได้ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากใน

ชีวิตประจำวันของคนไทยส่วนใหญ่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ สื่อมวลชนแทบทุกแขนงเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นภาษาไทย สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของผู้เรียนไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ (English Exposure) นอกห้องเรียน (นันทกา ทาวติ, 2542:15-16)

แต่ถึงแม้จะมีการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยก็ตาม แต่ดูเหมือนว่าจะมีสาเหตุหลายประการที่ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้ผลตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ประสบความสำเร็จ อาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเกิดจากความไม่พร้อมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จึงทำให้นักเรียนบางคนไม่ต้องการที่จะเรียนวิชานี้ (กุสุมา ลำนุ้ย, 2539:78)

ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สุเทพ อ่อนไสว, 2541:100) ในทางตรงกันข้ามจากรายงานการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษาศึกษาวิจัยเรื่อง อุดมศึกษาไทย: วิฤตและทางออก ได้สรุปปัญหาของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาประการหนึ่งในด้านการเรียนการสอนคือ วิธีการสอนของอาจารย์ ยังคงใช้แบบถ่ายทอดความรู้ไม่ถ่ายทอดความคิด เป็น ทำเป็น กระบวนการสอนมุ่งเน้นการท่องจำเพื่อสอบมากกว่าเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ศิริเพ็ญ มากบุญ, 2541:57)

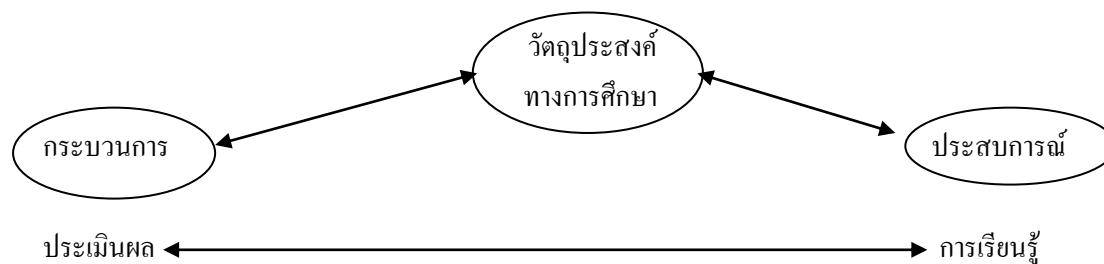
สำหรับปัจจัยภายในอื่นที่อาจมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษคือแรงจูงใจและทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของครู ดังที่ลิตเติ้ลวูด (Littlewood, 1990:53)กล่าวไว้ว่าแรงจูงใจเป็นพลังสำคัญที่กำหนดได้ว่าผู้เรียนจะมีความมุ่งมั่นให้กับการเรียนรู้หรือไม่ ผู้เรียนจะอุทิศตนทุ่มเทแรงกายและจะมีความเพียรพยายามมากน้อยเพียงใดในการเรียนรู้ภาษาที่สอง และนูแอน (Nuan, 1990) กล่าวว่าองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการสอนของผู้สอนก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา เนื่องจากพฤติกรรมการสอนของผู้สอนทั้งในด้านวิธีการและกระบวนการสอน การใช้ภาษา การปฏิบัติตนในการสอน การใช้สื่อการสอน ฯลฯ สามารถบ่งบอกและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติหรือเจตคติต่อการเรียนภาษาและส่งผลต่อการเรียนรู้ได้

วิชาENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาหลักและการใช้ภาษาโครงสร้างของประโยคในรูปแบบต่างๆที่ใช้ในการสื่อสารมวลชน เช่นหนังสือพิมพ์ ข่าวสารต่างๆ ฝึกการเขียนข้อความสั้นๆและการเขียนเสนอข่าวต่อสื่อมวลชน โดยเน้นความถูกต้องในการใช้สำนวนโวหารที่เกี่ยวกับภาษาสื่อสารมวลชน วิชานี้อยู่ในหมวดวิชาชีพบังคับที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจทุกคนต้องเรียน มีประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจอาจเนื่องมาจากนักศึกษามีพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในข่าวและหนังสือพิมพ์ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นวิชาที่ยาก ผู้สอนมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนการสอนสามารถแสดงความสัมพันธ์กันได้ดังนี้

(กาญจนา จันทะดวง, 2540: 118; อ้างอิงมาจาก ทรงศรี เนียวกุล, 2534: 338)

เมื่อพิจารณาถึงการจัดกระบวนการเรียนการสอนแล้ว จะพบว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่
 ดิฉัน ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาวัตถุประสงค์หรือทิศทางของจุดมุ่งหมายทางการศึกษาให้ถ่องแท้เสียก่อน จึงจะทำ
 ให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ได้ จุดมุ่งหมาย
 ของการวัดผลและการประเมินผล มีดังนี้ 1) เพื่อการคัดเลือก (Screen) 2) เพื่อการจำแนกบุคคล (Classification) 3)
 เพื่อความก้าวหน้า (Assessment of change) 4) เพื่อทำการวิจัย (Diagnosis) 5) เพื่อการทำนาย (Prediction) 6)
 เพื่อการจูงใจ (Motivation) 7) เพื่อประเมินการสอน (Teaching evaluation) 8) เพื่อการประเมินค่า (Evaluation)

การวัดและการประเมินผลทางการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็นเพียงเพื่อวัดการสอบตกเท่านั้น แต่ยังให้
 ประโยชน์แก่การสอนในแง่มุมอื่นๆ อีกมาก อาทิ ด้านตัวผู้เรียน ด้านตัวผู้สอน และด้านการบริหารโรงเรียน

งานวิจัยภายในประเทศ

อุบล แคล้วกลาง (2540: 102) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย
 พบว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีปัญหา ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็น
 ปัญหามากกว่าข้ออื่นๆคือ ความพอเพียงของเอกสารประกอบหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เช่น คู่มือครู หนังสืออ่าน
 ประกอบ

2. ด้านวิธีสอน สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็น
 ปัญหามากกว่าข้ออื่นๆคือ ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์การกิจกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

3. ด้านสื่อการสอน สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็น
 ปัญหามากกว่าข้ออื่นๆคือ งบประมาณที่ได้รับในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

4. ด้านการวัดประเมินผล สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ
 ที่เป็นปัญหามากกว่าข้ออื่นๆคือ มาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผล

วัชร หมดป้องตัว (2545:3) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนเกษมโปลี
 เทคนิก พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในด้านการฟังการ
 พูด การอ่านและการเขียนโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับ
 นักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

เบลคโซ (Bledsoe, 1971: 121-122) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนโดยวิธีสังเกตครูที่สอนในชั้นเรียน และให้คะแนนการสังเกตกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 4,368 คน แยกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน มีทัศนคติต่อครูต่างกัน กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนที่สูงมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อครูต่างกัน นักเรียนที่มีอายุมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อครูมากกว่านักเรียนที่มีอายุน้อย และนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มากกว่าครูที่มีอายุสูงกว่า 35 ปี

ยุน (Eun, 2002) ได้ศึกษาอำนาจและความรู้ความสามารถของครูในการปรับใช้วิธีสอนต่างๆ ให้เหมาะสมกับบริบท โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ผู้วิจัยมุ่งสำรวจสิ่งที่สัมพันธ์กับเหตุผลที่ต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอนในปัจจุบัน โดยเฉพาะการสอนตามแนวสื่อสาร ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจ เพื่อเสริมพลังอำนาจให้กับครูวิชาชีพ ตระหนักถึงการสร้างพลังอำนาจของตนเอง ในการคิดแปลงวิธีสอนที่รับมาจากประเทศเจ้าของภาษาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง การศึกษานี้พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ซึ่งการที่ครูผู้สอนจะสามารถปฏิบัติการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้นั้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวครูผู้สอน วิธีการสอน สื่อเทคนิคการสอนต่างๆ บรรยากาศ สภาพแวดล้อมและปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าประสิทธิภาพการสอนของครูประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ดังนี้ การเตรียมการสอนของครู การใช้สื่อการสอนของครู การวัดและประเมินผลของครู บรรยากาศในการเรียนการสอน การให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ความสัมพันธ์ครูและนักเรียน ประสิทธิภาพในการสอนของครู บุคลิกภาพของครูผู้สอน เจตคติต่อการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูภายในโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจของครู ขวัญและกำลังใจของครู

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน กระบวนการสอน เทคนิคและวิธีการสอน คุณลักษณะบุคลิกภาพของครูผู้สอนภาษาในด้านต่างๆรวมถึง ปัญหาในการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษ และการวัดและประเมินผล นั้นทำให้เกิดแนวคิดในการนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล และด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน

2) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนในวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชนในภาคเรียนที่

2/2553 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน

5. สรุปผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่ศึกษาในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน เป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 เพศชายจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ จำนวนลงทะเบียนทั้งสิ้น 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0 ระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ และนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าห้องเรียน 5- 10 ครั้ง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 และเข้าห้องเรียน มากกว่า 10 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ตามลำดับ

2. ผู้วิจัยพบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนใน ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชนภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ 4 มีการปฏิบัติมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.10) (S.D = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ระดับการปฏิบัติในการเรียนการสอนด้านการสอนและเทคนิคการสอน เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง อาจารย์แจ้งจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการสอนชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 อาจารย์ระบุวิธีสอน เวลาที่ใช้สอน วัสดุอุปกรณ์ไว้อย่างชัดเจนในแต่ละหัวข้อที่สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และเรื่อง อาจารย์ใช้เทคนิคต่างๆ ในการสอน เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ได้แก่ การยกตัวอย่าง การใช้คำถาม การอภิปราย การนำเสนอผลการค้นคว้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเรื่องที่เหลือจะมีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติต่ำที่สุด คือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พุดคุย ให้คำแนะนำ และรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งจากอาจารย์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96

ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อาจารย์เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง และ อาจารย์แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และ 4.66 ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติต่ำที่สุดในด้านนี้ ได้แก่ เรื่อง การควบคุมอารมณ์ของอาจารย์ในขณะสอนได้ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 อยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก

ด้านสื่อประกอบการสอน ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อประกอบการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดมีเพียงเรื่องเดียว คือ อาจารย์ใช้ตำรา/เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ส่วนเรื่องที่เหลือทั้งหมดมีระดับปฏิบัติในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับ การปฏิบัติต่ำที่สุดในด้านนี้ คือ อาจารย์ใช้ สื่อ E-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

ด้านการวัดและประเมินผล ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง อาจารย์แจ้งให้นักศึกษาทราบถึงแนวทางการทดสอบล่วงหน้า อาจารย์มีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าใจมากขึ้น และ อาจารย์แจ้งผลการทดสอบของนักศึกษาให้ทราบ หลังจากการสอบทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 4.38 และ 4.24 ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่เหลือจะมีระดับปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เรื่องอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

3. ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ 1 มีปัญหาน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 1.35) (S.D = 0.18) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านการสอนและเทคนิคการสอน พบว่า ปัญหาของการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ปัญหาอาจารย์ใช้คำถามหรือกิจกรรมการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ หรือวิจารณ์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 อยู่ในระดับมีปัญหาน้อย รองลงมาเป็นเรื่อง อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พูดคุย ให้คำแนะนำและรับฟัง ข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างหรือขัดแย้งจากอาจารย์และ อาจารย์ใช้ภาษาในการสอนที่นักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 อยู่ในระดับมีปัญหาน้อยที่สุด ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ย ระดับปัญหาต่ำที่สุดในด้านนี้ คือ อาจารย์แจ้งจุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการสอนชัดเจนและ อาจารย์ใช้วิธีสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.58 อยู่ในระดับมีปัญหาน้อยที่สุด

ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านนี้ได้แก่เรื่อง อาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะสอนได้ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 อยู่ในระดับน้อย รองลงมาเป็นเรื่อง อาจารย์สอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพ/ค่านิยมระหว่างการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 อยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือเรื่อง อาจารย์แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.46 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านสื่อประกอบการสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ยกเว้นปัญหาเรื่อง อาจารย์ใช้ สื่อ E-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 อยู่ในระดับมีปัญหาน้อย ส่วนเรื่องที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดในด้านนี้ คือเรื่อง อาจารย์ใช้ตำรา/เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน และ อาจารย์ใช้สื่อเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าปัญหาทั้งหมดมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านนี้ได้แก่ อาจารย์แจ้งผลการทดสอบของนักศึกษาให้ทราบ หลังจากการสอบทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.58 ส่วนเรื่องที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ เรื่องอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33

6. อภิปรายผลการวิจัย

ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์

ผลการวิจัยด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์พบว่าอาจารย์ควบคุมอารมณ์ในขณะสอนได้ดียังมีปัญหาซึ่งสอดคล้องกับ ทศนีย์ สัตยมาศ (2547) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะของผู้สอนที่ดีมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

รวมทั้งบุคลิกภาพของผู้สอนจะส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน กล่าวได้ว่า บุคลิกภาพของครู 3 ประเภท ดังนี้

ครูประเภทที่ 1 จะสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย นักเรียนและครูจะยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้รู้จักทำงานร่วมกัน รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีเหตุผล นักเรียนจะรู้สึกสบายใจในการเรียนเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

ครูประเภทที่ 2 จะสร้างบรรยากาศแบบเผด็จการ นักเรียนไม่ได้แสดงความคิดเห็นครูจะเข้มงวด ครูเป็นผู้บอก หรือทำกิจกรรมทุกอย่าง นักเรียนไม่มีโอกาสคิด หรือ ทำกิจกรรมที่ต้องการ นักเรียนจะรู้สึกเครียด อึดอัด นักเรียนจะขาดลักษณะการเป็นผู้นำ ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นบรรยากาศที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

ครูประเภทที่ 3 จะสร้างบรรยากาศแบบตามสบาย เป็นบรรยากาศน่าเบื่อหน่ายนักเรียนย่อท้อ สับสน วุ่นวาย ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความคงเส้นคงวาแน่นอน ครูไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยได้ เป็นบรรยากาศที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี จะเห็นได้ว่าผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญต่อการบรรยากาศการเรียนการสอน เพราะฉะนั้นบุคลิกภาพของผู้สอนนั้นควรจะต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน และมีเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนเองมีความมั่นใจในการเรียน เปิดโอกาส และไม่ใช้ระบบเผด็จการ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจ รวมทั้งไม่ปล่อยให้สบายเกินไป ความควบคุมให้การเรียนนั้นคงเส้นคงวาจะทำให้การเรียนการสอนราบรื่น และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ประคินันท์ อุปรมย์ (2523) ที่ว่า บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์ขัน การแสดงบทบาทในฐานะผู้นำของครู

ด้านสื่อประกอบการสอน

ผลการวิจัยด้านสื่อประกอบการสอนในครั้งนี้พบว่าอาจารย์ใช้สื่อการสอนประเภท E-learning มาช่วยเสริมการเรียนการสอนน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมวิชาการกระทรวงศึกษา (2539) ได้กล่าวถึงสื่อประกอบการสอนว่า ควรเป็นสื่อที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็วโดยผู้สอนต้องสามารถเลือกใช้ปรับและจัดการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาของเรื่องที่เรียน นับตั้งแต่สื่อพื้นฐานใกล้ตัวผู้เรียน เช่น สื่อของจริง สิ่งพิมพ์ต่างๆ ตลอดจนถึงสื่อเป็นเทคโนโลยี เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช (2530) ได้สรุปถึงความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สื่อการสอนมีความจำเป็น และสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมาก เพราะเป็นการประหยัดเวลาและแรงงานของครูในการอธิบายเรื่องต่างๆ ได้ นอกจากนี้สื่อการสอนยังเป็นสิ่งที่เร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้

2. การจัดสื่อการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครู ซึ่งอาจจัดหาได้ด้วยวิธีการซื้อสำเร็จรูป หรือ การจัดทำขึ้นเอง

3. สื่อการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ทั่วไป แยกได้เป็น 3 ประเภท คือ สื่อการสอน ประเภทวัสดุ ประเภทอุปกรณ์ และประเภทวิธีการ สื่อแต่ละประเภทมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน จึงควรรู้จักเลือกให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะใช้สอน

4. ครูสามารถผลิตสื่อประเภทวัสดุ และอุปกรณ์ ไว้ใช้เองได้

5. ทักษะที่จำเป็นในการผลิตสื่อการสอนภาษาอังกฤษ คือ การวาดภาพเส้น

6. ครูควรจะได้เสริมความรู้ของตนอยู่เสมอและสิ่งสิ่งพิมพ์ต่างๆ รายการวิทยุ และโทรทัศน์ สถาบันการสอนภาษา ซึ่งเป็นแหล่งวิชาการสำหรับครูที่จะเพิ่มพูนทักษะความรู้ของตนได้

ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยด้านการวัดและประเมินผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัญหาน้อยที่สุดโดยอาจารย์ผู้สอนได้ทำการประเมินผลและแจ้งผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปริพัฒน์ นาคา (2544) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. เพื่อประเมินวิธีการสอนของครูว่าวิธีสอนแบบในช่วยให้เกิดการเรียนรู้และวิธีสอนแบบในที่ต้องการการปรับปรุง

2. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด สมควรที่จะได้เลื่อนชั้นให้สูงขึ้นหรืออยู่ที่เดิม

3. เพื่อจำแนกหรือจัดลำดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนเพื่อจัดชั้นเรียนหรือแบบกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียน ในกลุ่มที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน

4. เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง และจุดเด่นในการเรียนภาษาของแต่ละบุคคล

5. เพื่อประโยชน์ในการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่เรียนอ่อน

6. เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการสอนของครู

7. เพื่อทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กในแต่ละระดับอายุ

8. เพื่อทดสอบผลการทดลองเกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สรุป ว่าการวัดประเมินผลมีหลากหลายวิธี ซึ่งล้วนแล้วแต่เน้นการปฏิบัติจริง ครอบคลุมเนื้อหา และให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาเป็น สามารถประยุกต์ใช้ได้ และมีมาตรฐานสามารถวัดผล และประเมินผลได้ตามจริงเพื่อช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน วิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ผู้วิจัยพบว่าด้านการสอนและเทคนิคการสอน พบว่านักศึกษาบางคนต้องการให้อาจารย์เพิ่มรายละเอียดในการอธิบายงานแต่ละครั้ง ให้โอกาสผู้เรียนบ้างถ้าผิดพลาดด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ พบว่าในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาบางคนเสนอแนะว่าอยากให้อาจารย์มีบุคลิกที่เป็นกันเองกับนักศึกษามากกว่านี้ เพราะบุคลิกแบบเดิมนักศึกษาไม่กล้าเข้าพบ ด้านสื่อประกอบการสอนพบว่าในด้านสื่อประกอบการสอนไม่มีปัญหา เนื่องจากอาจารย์มีการนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน และการให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการเป็นผู้ประกาศข่าวโดยการใช้สื่อเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ทันสมัย เป็นส่วนประกอบในการนำเสนอ ด้านการวัดและประเมินผล

พบว่าในด้านการวัดและประเมินผลไม่มีปัญหาเนื่องจากอาจารย์มีการวัดและประเมินผลเป็นระยะสม่ำเสมอและแจ้งผลคะแนนให้ทราบเป็นระยะ เพื่อที่นักศึกษาจะได้ทราบความก้าวหน้าว่ามีคะแนนเก็บเท่าไร เพื่อจะได้ประเมินการทำข้อสอบปลายภาคของตนเอง

7. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแยกเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

ด้านการสอนและกิจกรรมการสอน

1. การจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ประชุม พูดคุย ให้คำแนะนำโดยเพิ่มรายละเอียดให้มากขึ้น และรับฟังข้อคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นต่างหรือขัดแย้งจากอาจารย์
2. การจัดการเรียนการสอน อาจารย์ควรให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น รวมทั้งต้องเพิ่มกิจกรรมหรือคำถามที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิด วิเคราะห์หรือวิจารณ์ร่วมกันมากขึ้นเพื่อให้นักศึกษาลำบาก กล้าพูด กล้าแสดงออกในเชิงวิชาการมากขึ้น
3. การจัดการเรียนการสอนอาจเชิญผู้มีประสบการณ์มาบรรยายบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานและชีวิตประจำวันได้ และเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ

ด้านสื่อการสอน

1. ควรมีการนำวิดีโอ หรือภาพข่าวจากเว็บไซต์ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักศึกษาในห้องเรียนให้มากกว่านี้
2. ควรมีการปรับหนังสือ ตำรา แบบฝึกหัด และเอกสารประกอบการสอน ตัวอย่างโจทย์ เพื่อให้เกิดความหลากหลายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะของผู้เรียน
3. ควรมีการนำบทเรียนขึ้นระบบ e-Learning เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ด้านการวัดผลและประเมินผล

1. ควรจัดให้มีการสอบเพื่อประเมินระดับและศักยภาพของผู้เรียน เพื่อประเมินและปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานะของผู้เรียน
2. ควรเพิ่มสัดส่วนการประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้ประเมินรายวิชานี้ในสัดส่วนที่มากกว่าการประเมินจากการทำข้อสอบ

8. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดการเรียนการสอนโดยมีกลุ่มคอยให้คำแนะนำการเรียน และสามารถศึกษาค้นคว้า
2. ควรมีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพการสอน และเน้นการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิง

ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา ENG 321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชนและในรายวิชาอื่นๆ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในทุกภาคการศึกษา เพื่อให้ผู้สอนได้นำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยัง เป็นการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในตัวผู้สอนอย่างตรงจุดอันจะก่อให้เกิดประสิทธิผลโดยตรงกับนักศึกษาอีกด้วย

10. บรรณานุกรม

- กุสุมา ลำนุ้ย. (2539). “การสร้างเจตคติในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ”. วารสารศึกษาศาสตร์. 11(1):78.
- กรมวิชาการ (2539). **หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). **เทคโนโลยีทางการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ทัศนีย์ สัตยมาศ. (2547). “ การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง” วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทกา ทาวุฒิ. (2542). “ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้”. กรุงเทพฯ: เอิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น, 2542.
- บัญชา อิงสกุล.(2541).“การเสริมสร้างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน”. วารสารวิชาการ. 1(2): 63,66,70.
- ปราณี อมรรัตนศักดิ์.(2541).“ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยรามคำแหง”. วารสารวิจัย. 2(2): 276.
- ประดิษฐ์ อุปมัย. (2523). **การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบการเรียนการสอน หน่วยที่1-5**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัชร หมดป้องตัว. (2545). “ การศึกษาปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเกษมโปลีเทคนิค”. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.สาขาวิชาการอุดมศึกษาสาขาวิชาการอุดมศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริเพ็ญ มากบุญ. (2541). “แต่ผู้เบิกทางแห่งปัญญา,” **คุรุสารทพสตรี**. 2 (1): 55-65.
- สุเทพ อ่อนไสว. (2541). “ องค์ประกอบของการเรียนการสอน,” **คุรุสารทพสตรี**. 2 (1): 98-102.
- อุบล แคล้วกลาง. (2540). “การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่2สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.

Bledsoe, Joseph c. (1970). "Mental Health in the Classroom". New York: McGraw-Hill. Teacher and attitude
Toward Their Teachers. **The Journal of Education Research.**

Littlewood, William T. (1990). **Foreign and Second Language Learning.** New York: Cambridge University
Press.

Nuan, David. (1990). "What is Second language Classroom research?". (Online). Available:
<http://www.askeric.org>. ERIC_NO: ED321550.